

REFORMÁTUS HIRADÓ

77

Kollégiumi Könyvtár
Debrecen

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Érdekes, élvezetes és építő

szeretne lenni a REFORMÁTUS HIRADÓ minden cikke és közleménye. Az egyházi újságoknak tulajdonképpen a szószék megnyújtott karjának kellene lenniük, olyan evangélizáló eszközöknek, amelyek felhívják a figyelmet a gyülekezeti igehirdetésre és terelgetik az Egyház minden tagját a templomba. Ha pedig valakit egészségének hiánya, vagy koros volta, esetleg szolgálati kötelessége megakadályoz a gyülekezeti istentiszteleten való részvételben, akkor az egyházi sajtó vigye el hozzá a gyülekezeti közösség ízét, pótolni igyekezzék a betűn keresztül azt, amit igazában csak templomi közösségben érezhet meg az evangéliumi hitű keresztyén ember.

Az újsághírek csak akkor érnek valamit, ha érdekesek. Egy újságnak, napilapnak, vagy folyóiratnak csak akkor van olvasóközönsége, ha az érdeklődést fel tudja költetni és ébren tudja tartani. A predikációt is csak akkor hallgatjuk szívesen, ha nem altató és nem unalmas. Újságírásban azonban éppúgy, mint igehirdetésben nagyon kell vigyáznunk arra, hogy ne csak érdekesek legyünk, hanem élvezeteseknek is kell lennünk. Le lehet írni egy rablógyilkosságot, el lehet mondani egy bank kirablást úgy, hogy a lélekzet is eláll és libabőrössé lesz még a lelkünk is, de hajmeresztő történetek leírása, bemutatása nem célja sem a szószéknek, sem az egyházi sajtónak. Az érdekes dolgokat, amelyek megragadják a figyelmet, úgy kell bemutatni, hogy olvasóink, hallgatóink élvezzék is a tőlünk kapott, általunk nyújtott újdonságokat, vagy legalább is újszerű köntösben nyújtott érdekességeket.

Az érdekességek és élvezetességek azonban még mindig nem teszik létjogosulttá az egyházi lapokat, mint ahogy élettől való távolságuk, vérszegénységük sem igazolja létüket, vagy fennmaradásuk szükségességét. Jobbízású napilapjaink, képes újságjaink, folyóirataink, szemléink mind-mind érdekesek és élvezetesek, jól felfogott érdekük kívánja, hogy kiszolgálják az olvasóközönség táborát. A többlet, amelyet egy jó egyházi lapnak nyújtania kell, az, hogy az érdekességhez és élvezetességhez szokott és azt joggal kívánó olvasók lelki táplálásában építő is legyen. Az építő szempontnak kell uralkodnia a nagyváradi reformátusok immár huszonnégy esztendő óta hirtelében is. Csak akkor érdemes megjelennünk, ha ezt a szempontot szolgálhatjuk, ha minden olvasónk érdeklődéssel fog hozzá a hetilap olvasásához, észre sem veszi, mert élvezi és már is elolvasta az egészet. Azt azonban észreveszi, hogy valami hozzáragadt a cikkek, hírek közül a lelkéhez, többé, erősebbé lett, épült a lelke minden szombaton. Talán egy kép, talán egy hangulat, egy verssor, egy rím gazdagította a lelkét, megerősítette hitében, Egyházához való törhetetlen ragaszkodásában, abban a hitben, hogy

**REFORMÁTUS
MAGYAR VAGYOK**
• AMIG ÉLEK •
• AZ MADADOK •
• MEGIGÉDEM •
• MEGFOGADOM •
• HOGY HITEMET •
• HOLTIG VALLOM •

magyarságának és kálvinizmusának egysége nélkül nem tudna igazán sem magyar, sem református lenni. Össze volna törve a lelke és a boldogsága, ha bármelyikről le tudnák mondani, ha holnap nem lehetne többé magyar, vagy nem lehetne apái hitének, szép református vallásának a követője.

Azt szeretnénk, ha a REFORMÁTUS HIRADÓ ezt az építést úgy végezhetné, hogy a csaknem negyvenezer nagyváradi református keresztyén számára a legérdekesebb és legélvezetesebb szórakozás és épülés lapunknak olvasása lenne.

Dr. INCZE GÁBOR.

Az Úr színe előtt

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben...

Istennek minden más megnevezése, vagy meghatározása inkább megfoghatatlanságát, tőlünk való távolságát, rajtunk való ítéletét jelenti, a Vele való közösséget, gondviselő közelségét és minden hajszálunkra vigyázó szinte természetszerű szeretetét az *Atya* megszólítás magától érthető sarkigazságnak tartja. Isten Atya, mi pedig a gyermekei vagyunk. Nem önszántunkból, elhatározásunkból, teljesítményeink, vagy érdemeink lépcsőfokán leszünk gyermekekké, hanem az Atya akaratából. Ezt az akaratot *Krisztus* valósította meg. *Ő tett minket az Isten gyermekeivé, Ő alapította meg a belső életviszonyt, az Atya és gyermeke közötti kapcsolatot* Isten és az ember között. Bár gyakran és állandóan romlik ez az életközösség, az Atya ellen párttűtő ember gonoszsága és elfordulása által, az imádkozó ember hite napról-napra kezébe veszi a kulcsot, amellyel megnyithatja a magasabb világnak kapuját, mikor Istent Atyának nevezi.

Atyám az Isten, de nemcsak én vagyok a gyermeke, hanem mások is. Az emberi közösség minden tagja, akik között élek, az Isten gyermekeinek közösségébe vagyok beállítva. Ez a közösség nem paragrafusok légióival szabályozott, rövidebb vagy hosszabb időre összeállított érdekcsoport, amelynek születése pillanatában meg vannak már bomlasztó erői és indulatai, *ebbe a közösségbe Istenből folyik az élet, az egygyéforrasztó erő, a szeretetnek az az ereje, amelynek az atyai házban elemi erővel kell összekovácsolnia, egyé tennie a gyermeket. Ez a közösség szolgálatot, odaadást jelent, ebben a közösségben természetesebb gesztus az adás, mint a kapás.* Ez a közösség, amelyet a *Mi Atyánk* megszólítás mindenkire kötelezővé tesz, aki szívtiszavát Istenhez emeli, *a szeretet közössége.* Ez élt a semmi vagyonukat magukénak nem tartó apostolokban, akiket először tanított imádságára az Úr és ennek kell élnie a keresztyén egyházban is, amelyet erre a testvéri közösségre alapított a Szentlélek.

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben... Milyen nagyszerű kecsgetetés, célkitűzés, hogy a mi Atyánk a mennyekben van! Milyen szomorú tapasztalat, hogy *a menny ma nincs a földön. Krisztus lehozta, nem volt messze a földtől. Azóta hol közelebb, hol távolabb volt tőlünk.* Mint fényes felhő ölel körül dicsőséges korszakok keresztyéni lelkű, krisztusos hősei életében, mint a szelek által kergetett felhőfoszlány tűnt el meg nem értett próféták, reformátorok, martyrok, istenes lelkek üldöztetésében, vagy elkallódásában. Mint *szent reménység* él azonban mindnyájunkban, hogy *ellenkezőleg, függetlenül a mi teljesítményeinktől, nem agyrem, nem kegyes álmodás* a jobb jövő, hanem magától érthető követelmény. A mindenható Isten a mi Atyánk, aki, mert él és minket éltet atyai szeretetével, jobb életet, nagyobb boldogságot tud és akar gyermekeinek juttatni, olyat, mint amilyen az övé a mennyekben. I. G.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje 1944. január 9-én, vasárnap.

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla	5	Paksy Kiss S.
Újváros	1/211	Sebestyén Andor	5	Dr. Ince Gábor
Össi-telep	10	Kiss Tanás	3	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	—	Kiss Károly
Váradszőlős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—

Magyarország határain kívül két és félmillió magyar él, az Északamerikai Egyesült Államokban és Kanadában nyolcszáz ezer, Délamerikában pedig kétszázötvenezer. — **Luther Márton** szobrát Budapesten is felállítják. Április 21-én, a wormsí birodalmi gyűlés napján, amikor a reformátor kijelentette, hogy „Itt állok, másként nem tehetek”, lesz a szobor leleplezése. — **Csillagvizsgálót** akarnak felállítani a budapesti új református gimnáziumban. „A csillagos égnek seregei ott fent tündöklő fényökkel dicsérik az Istent” kezdetű szép dicséretünk még nagyobb erővel fog zengeni a tudós diákok ajakáról. — **Bibliai iskolát** nyit a Magyar Biblia Társulat Budapesten. — **Szilágycsehn** január 15-től február 15-ig tart a téli népfőiskolai tanfolyam. — **Kossuth Lajos Bibliája** és énekeskönyve, amelyet a torinói ref. templomban őriztek, a templommal együtt elpusztult egy bombatámadásban. — **Budapest** a Kálvin-téri gyülekezetben karácsonykor 1950-en vettek Úrvacsorát (1299 nő és 651 férfi), Nagyvárad-Újvárosban csak 356-an (230 nő és 126 férfi). Miért? — **Kiss Ferenc** ny. egyetemi tanárt, a magyar ref. egyház szeretetmunkáinak áldottkezü vezérét, a Kormányzó Úr a magyar érdemrend csillagos középkeresztjével tüntette ki. — **Szegeden** nemsokára befejezik a második ref. templom építését, amelyre a Nagyvárad-Olaszi gyülekezet 200 pengőt, a Nagyvárad-Olaszi gyülekezet 186 pengőt juttatott el **Bakó László** lelkipásztor kezeihez, aki dec. 18-án Újvárosban, 19-én Olasziban prédikált. Kegyes adományokat erre a templomépítésre mindkét lelkész hivatalt szívesen eljuttat továbbra is. — **Az Evangéliumi Munkásszövetség** zászlóbontása Nagyváradon január 16-án lesz. Készülünk erre a napra! — **Gyöngyösi Istvánról**, a XVII. század jeles költőjéről az volt a közhit, hogy római katolikussá lett, most találták meg a rosznyói egyház anyakönyvében az adatot, hogy evangélikus lelkész temette el. — **Református könyvek**, amelyek beszerezhetők az Újvárosi lelkész hivataltban: **Méliusz Juhász Péter**: Prédikációk a Kolossébeliekhez írott levélről, ára 2:50 pengő; **Bod Péter**: Szent Hilárius, ára 2:50 pengő; **Niesel**: Kálvin theológiája, ára 10

pengő; *Kuyper*: A kálvinizmus lényege, ára 4 pengő; *Tomay Dezső*: Jézus élete, ára 10 pengő; *TIÉD A DICSÉRET* 57 ref. lelkész egy-egy prédikációja az év minden vasárnapjára, ára 9 pengő; *Forgács Gyula*: Lelki próba, elmékedések, kérdések Úrvacsorára készülők számára ára 1'50 pengő; *NE FÉLT-SÉTEK TI A KRISZTUS IGAZSÁGÁT!* Gyöngyszemek a XVI.—XVII. század nagy református igehirdetőiből, ára 1'50 pengő. — **Felvinczi Takáts Zoltán**, a kolozsvári egyetem tanára tartott előadást dec. 14-én a református akadémiánkon „Művészet honfoglalóink és elődeink korában” címen. A vetített-képes előadáson bemutatott képek közül való ez a rajz is: „Népvándorláskori bronz szíjvég hellenisztikus indadíszszel”:

Főgondnokunkat dr. *Soós István* polgármestert Kormányzó Nagyrunk a Nemzetvédelmi Kereszttel tüntette ki. Várad legelső polgára, kinek ősei mint váradai főkapitányok, rangban Erdélyben a fejedelem után következtek, méltán kapta ezt a kitüntetést, amely egész Váradot emlékezteti a kétév-tizedes babiloni fogság megpróbáló idejére.

Az újvárosi templomban vasárnap, január 9-én igehirdetés előtt *Sebestyén Andorné*, a budapest-kelenföldi lelképásztor neje énekel.

Arany János és a vallásosság címen tart előadást a Református Akadémián (Teleki-u. 27.) január 11-én dr. *Szabó Lajos* réti lelképásztor. Bibliát *Nagy Lajos* réti s. lelkész magyaráz.

Temetéskor nem a halottnak prédikálunk, hanem az élőknek. A temetési gyülekezetnek éppolyan istentiszteletet kell bemutatnia, mint a templomnak, tehát ne csak a kántor énekeljen, hanem az egész gyülekezet. Ha nem prédikációs a temetés, hanem imás, akkor a lelképásztor nem világosíthatja fel Istent a családtagok ügyes-bajos dolgairól és nem mondhatja el a könyörgésében azt, amit egy prédikációban mondana. Református gyászistentiszteleten nem gyújtunk gyertyát, mert a gyertya nem a ravatalozó helyiség megvilágosítást szolgálja, hanem a r. kath. egyház szimbolikus (jelképes) eszközeinek egyike. Nem is a gyászisztességet tevő gyülekezetnek szól, hanem az elköltözött számára »jelképezi az örök világosságot, amely a halál után fényeskedjék a léleknek» a r. k. egyház tanítása szerint (Liturgikus Lexikon, 1933, 141. lap). A gyertyasorokkal és angyalszobrokkal feldíszített ravatal idegenül hat a református keresztyén lélekre, tehát meg kell szüntetni.

Levél

egy hozzánk térő római katolikushoz

Kedves Testvérem!

A felszabadult keleti részeken még mindig érvényben lévő törvényes rendelkezések szerint elég, ha valaki csak az állami hatóságnak jelenti be válásváltoztatását. Sem oda nem kell elmennie búcsúzni, amelyik Egyházat el akarja hagyni, sem oda nem kell elmennie beköszöntő látogatásra, amelyik Egyházba belép, ahová áttér. Az állami törvények szerint tehát bárki szabadon és könnyen áttérhet református keresztyénné római katolikus testvéreink közül is, mint ahogy' kedves testvérem is tette. Lépéséről azonban, sajnos csak az állami hatóság értesített, pusztá nevében és lakásán kívül nem is tudok Testvéremről semmi egyebet.

Igy kérdelem meg tehát, hogy miért jön hozzánk? Valami nem tetszik a római egyházban? Kifogása van a mise, a litánia, az áldozás, a szerzetesek, vagy az apácák ellen? Tudja-é, hogy mi reformátusok kik vagyunk, hogy milyen a mi Egyházunk? Hogy nekünk is van Krisztusunk és hiszünk a személyes Szentlélekben? Tudja-é, hogy mit jelent a predestinációról, eleveelrendelésről szóló tanításunk? Nem erkölcsi közönyt, nem lustaságot, az élet nehéz kérdései elől való elmenekülést, hanem sokkal több bátorságot, és tetterőt kíván ez a nehéz tanítás. Ha igaz lenne a vád, hogy a kálvinizmus egy a fatálizmussal, akkor a szabadságharcok történetében soha ki nem repült volna a hüvelyéből egyetlen kuruc kálvinistának a szabályja, akkor Bocskai, Bethlen és a Rákócziak mind elmentek volna Oppelnbe, vagy Ratiborba német birodalmi hercegeknek és ott legfeljebb vadászatot hallottak volna puskaropogást, de sem Bécsben, sem Linzben nem diktálták volna azt a békét, amely nemcsak a vallásszabadságot védte, hanem a magyar nemzet szabadságát is biztosította.

Higye el kedves Testvérem, nem feltétlenül örülünk annak, hogy ájtott hozzánk, mert nemcsak Testvérünk csalódhatik bennünk, amikor például azt hiszi, hogy nálunk sokkal kisebb a fegyem, mert mi nem büntetjük a reverzalist adókat olyan súlyosan, mint a római egyház, amely eltiltja a szentségeitől, hanem mi is csalódhatunk kedves Testvérünkben, akiről nem tudunk egyebet, mint azt, hogy eggyel gyarapodott a nagyvárad reformátusok száma. Értékkel szaporodtunk-é valóban? Rossz reformátusra nekünk nincsen szükségünk. Jöjjön el minél; előbb a lelkészi hivatalba, hogy ismerkedjünk össze. Cseréljük ki gondolatainkat, nézzünk egymás szemébe, mondjuk meg egymásnak, hogy mit várunk egymástól. Hátha megijedünk egymástól és békén elbúcsúzzunk, mielőtt még nagyon fájna a kölcsönös csalódás, vagy pedig boldogan ismerjük fel egymás lelkületében a rokonságot, a keményvonalúságot

ekkor is kár, hogy halogatja a látogatását, mert késlelteti mindkét fél örömét.

Az egymást megismerő látogatásig szeretettel köszönti sok nagyváradai magyar református keresztyén testvére nevében

Dr. Incze Gábor
ref. lelkipásztor.

JÉGCSAPOK

Háztetőkön dermedő jégcsapok...
Fuvolázgat rajtuk fönn a szél;
E nótára óh hány szív fölzokog!...
Reszketőn, mint hervatag levél...
Jégcsapok, — óh mért nem is enyhültök
A didergők langyos tengerévé;
Szent csodával mért nem is hevültök
Sírók meleg, puha kenyerévé!?!...
Jövel Uram! — Tégy ma is csodákat!...
Apadjon itt a vér, a könny, a kín;
Olvadjanak ott benn a szivekben
A jégcsapok, — míg fagynak odakinn...

Hontvári Szabó Lajos

Ha az Egyház Krisztus teste, a változhatatlan Atya öröktől fogva való elképzelésének megtestesülése, akkor mintha jogosulatlan volna, hogy *Ecclesia semper reformari debet*, mert az Örökkévaló munkáját tennénk kifogás tárgyává. Lehet-e, szabad-e arra még gondolni is, hogy javítsunk, újítsunk rajta, hogy formáljuk? Nem szentségtörés-e az, ha hozzányulunk és változtatni akarjuk?

Az Egyházat Isten alapította, organizmussá, élő szervezetté formálta, emberi közösségé tette és mint ilyen tagjaiban, egyetemében állandóan ég, kopik, csorbul, gyengül, betegségekbe esik; tehát épügy, mint az emberi szervezetet orvosolni, gyógyítani, javítani kell, rászorul a pótlásra, a kiegészítésre, kopott formájának eredeti alakba való visszaformálására: a reformációra.

Ecclesia semper reformari debet! — Nagyon jogosult ez a követelmény, ha nem tévesztjük szem elől, hogy nem a láthatatlan Egyházra vonatkozik, hanem a bűnös emberek vállán és szívében hordozott láthatóra. A láthatatlan Egyházat nem kell reformálni, azt élteni, kormányozza, diadalra viszi felekezeti, faji határokon és szakadékokon keresztül is Isten Szentlelke. A láthatónak reformációja éppen abban áll, hogy Isten kijelentése és hitünk ereje segítségével igyekezzünk ehhez a láthatatlanhoz for-

málni, tőle való elhajlását kijavítani, kisiklásából visszaemelni, hogy a mindenkori Egyház mindig közelebb jusson, vagy legalább ne távolodjék el az eszménytől, az örökkévaló, változhatatlan és láthatatlan Egyháztól. Amíg emberekből fog állani az Egyház, mindig lesznek benne botlások, elerőtlenedések, hűtlen eltérések, tudatos lázadások, vagy gyengeségből származó eltévelyedések, de amíg Isten Lelke a bibliai kijelentésben és a hitben szívünket megragadja és ráirányítja a láthatatlan Egyházra, addig mindig igyekezni fog a földi Egyház a hiányok pótlására, kiegészítésére, addig mindig lesz reformáció.

Anyakönyvi adatokat és adományokat minden második héten közlünk.

A régi egyházi anyakönyveket 1944. január 1-től kezdve az újvárosi lelkesi hivatal kezeli, tehát mindenféle anyakönyvi kivonat ügyében az újvárosi lelkesi hivatalhoz kell fordulni.

„**A Sebes-Körös Takaré- és Hitel- szövetkezet** tagjainak kedvezményes 5¹/₂ % minden más költségtől mentes hitelt nyújt. Az igazgatóság kéri református testvéreinket 1 pengős heti betét jegyzésre, mellyel segítséget nyújt a kölcsönre szorulókon, e mellett takarékosagra szoktatja gyermekeiket a heti befizetéssel“.

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZ ERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek	Nagy választék váltó-
Tangóharmónikák	áramu, univerzális
Gramofonok	és telepes rádiókban
Villanygramfonok	Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7T Kollégiumi Könyvtár
Debrecen

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

A Magyar Nemzetért való könyörgés

Ez egész földkerekségén elszéledett minden nemzeteknek, azok között a szegény magyar nemzetnek is kegyelmes dajkája, tiszta igazságot szerető Isten! Úgy vagyon bizonyára, míg ez a nemzet a te szent-ségednek egyenességéhez közel járt, a mennyeknek örökös ura volt, de minekutánna az élő Istennek tiszta igazságától igen messze eltávozott, az Isten is ettől igen messze eltávozott és vetette a maga haragjának sajtójába, hogy ennek a nemzetnek sok vére folya ki nagy messze, hogy abban a nemzetségek lábukat megmosnák. És ha az élő Isten ennek a nemzetnek nemzetséges rosszát, ebben nagy mértékben országoló közönséges igazságtalanságát, az élő Isten szent nevének irtóztató káromlását, szent beszédének semmire való becsülését, szent szombatjának meg nem szentelését az Ő igazságának mérőserpenyőjébe teendő: bizonyára nem léssen e nemzet méltó arra, hogy ennek az élő nemzetségek között állandó békeséget szerezzen, sőt inkább, hogy ezzel a földdel kiokádtassa, amint cselekedett sokszor a mi Atyáinknak idejében, kik közül sokakat kiűzetett a pogányok közé... De óh nemzetségeknek kegyelmes Dajkája, lám te a pogányokat is, akiknél nincsenek a próféták, nincsenek a törvények, elszenveded a te földeden a bűnösök után hosszú ideig várakozó békességstűrésnek kimutatására, minekokáért ezt a nemzetet is, mely ha szintén rossz is..., szenvedjed el ezen a földön, ha egyébért nem, avagy csak a te békességstűrésednek kimutatására, hogy ha ez a nemzet a te jóságodnak dajkasága alatt elhagyja nemzetséges bűneit, számláltassék be az élő Isten választott nemzetségi közibe, ha pedig az Isten jóságával visszaél, légyen örökké magamenthetetlen... Ha ez a nemzet rossz is, szorítsd be a te jóságodnak lineái közé,... ha téged nem szeret is, te mindazonáltal szeressed és ekképpen őbenne próbáld meg magadat nemzetségeknek édes dajkájának lenni... Legyenek ennek a nemzetségeknek előljárói a te jobb kezűdnek férfiai. Óh Isten! kétség nélkül jobb volna ennek dolga, ha ennek a nemzetnek régen elmúlt előljárói közül avagy csak egyet adhatnának olyat, akinek előtted megpróbált jósága és kegyessége sok nemzetségeken általjövén, örökségül mireánk szállott volna, hogy azért minekünk megkegyelmezzél, mint régen a Dávidnak előtted megpróbált jósága az Izraelnek sok egymás után következett nemzetségre, még a te haragodnak közepette is kegyelmességedet fenntartotta. Tegyed ennek előljáróit magadnak szövetséges embereiddé, öntsd azokba a közönséges jóhoz való szeretetet, az urakba szelidséget, az úriasszonyokba alázatosságot, hogy ekképpen e nemzet nagyjainak előtted megpróbált kegyessége nyomja isteni szívedet e nemzettel való jótételre, adj olyatén lelkitanítókat, akik e világi óreájok nem bízott dolgoknak folytatását elhagyván

DÁVID ÉS GÓLIÁT HARCA

Kezdőbetű Melius Juhász Péter
1565-ben megjelent munkájában:
Az két Samvel könyveinek... igazan
való fordítása Magyar nyelvre.

egyedül a te beszédedre tanítsák e nemzetet, adj a kereskedőkbe és a mesteremberekbe igazmondóságot, minden rendekbe hivataljokhoz illendő kegyelmet, közönségesen nyomd bé e nemzet szívére a te félelmedet, hadd szabaduljon meg a bűnnek és a setétségnek ereje alól és az élő Isten kegyelmezzon meg néki a minden nemzetségek örökös és testamentom szerint való Uráért, a hit bepecsételő Krisztus Fejedelemért. Ámen.

KAZAI JÁNOS (1708)

HIREK

Istentiszteletek sorrendje 1944. január 16-án, vasárnap.

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	v. Papp Andor	5	v. Papp Andor
Újváros	11	Dr. Sipos István	5	Rácz Mihály
Óssi-telep	10	Kiss Tanás	3	Kiss Tamás
Velence	10	Dr. Incze Gábor	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	—	Kiss Károly
Váradszöllős	—	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Gyimesi K.	4	Kurucz József
Élő-telep	10	Dr. Szabó Lajos	—	—
Horthy telep	—	—	3	Vallásos délután

Az evangélikus templomban *Gáspár Béla* ref. lelkész, az Ev. Munkásszövetség országos ügyvezető elnöke prédikál.

Kossuth Lajos halálának március 20-án lesz ötvenedik évfordulója. Felekezeti különbség nélkül minden jó magyar ember »édesatyjának« nevezte a szabadságharc kormányzóját. Most is könnyű szöki a szemünkbe valahányszor halljuk nótáját, hogy elfogyott a regementje. Érdekes eseményt jegyzett fel egyik Amerikában járt írónk, hogy Ottó Kossuth Lajos képe alatt fényképeztette le magát az amerikai magyarok között és őszintén fájta, hogy a Habsburgok miatt nem értették meg a zempléni fiskalist. Készüljünk arra, hogy Nagyváradon is méltó módon emlékezzünk a félszázados évfordulón »édesatyánkra« — **Szöke Sándor** 50 pengőt adományozott jótékony célra, ugyancsak 50 pengőt adományozott **Mudura Tibor** szücsmester házszentelése alkalmából. A száz pengőből 40 újvárosi szegény gyermek kapott ajándékul egy-egy énekeskönyvet. — **Huszónöt esztendeje** annak, hogy január 24-én meghalt **Ady Endre**, a Debrecenből és Nagyváradról indult költő, a XX. század legjelesebb írója. Sokat viaskodott az Istennel és a református keresztyénséggel is. Azt éneklé, hogy »Életem egyik oszlopján, Pap akartam lenni Kalocsán«, de máskor nem tagadja meg ősei hitét, sőt büszke volt arra, hogy Csucsán presbyterre választották meg. — **Száz esztendeje** annak, hogy a *Hymnust* énekeljük, 1844-ben **Erkel Ferenc** zenésítette meg nemzeti imádságunkat, amelyet a református *Kölcsey Ferenc* írt 1823-ban. — **Egyetemes Konventünknek** Egyházunk legfőbb kormányzó szervének vezetője **Benedek Zsolt** főtanácsos csaknem 30 esztendei szolgálat után nyugalomba vonult. — **A Református Akadémián** **Biró György** műszaki tanácsos, az Anyaghivatal titkára tartott előadást január 4-én a tanoncifjúság és a magyar jövőről. A nagyszámú közönség érdeklődéssel hallgatta a megrendítő élményekben és tanulságokban bővelkedő előadást, amelyhez **Csernák Béla** lelkész szólt hozzá, rámutatván a nagyváradai egyház multjában azokra az iparos alapokra, amelyen felépülhet a jövő is és amelynek egyik darabja a református

tus kulturházban helyet foglaló tanoncotthon is. — **Biró György** a budapesti KIE-nek az elnöke, az ő gondozásában és irányításával épült meg a KIE decemberben megnyílt Vas-utcai palotája. Most már Budapest sem szégyenkezhetik amiatt, hogy nincs meg az az épülete, amely világszerte minden nagyobb városban hirdeti az evangélium és a munkás kezek szoros kapcsolatát. A budapesti új KIE palotának még az is érdekessége, hogy benne foglal helyet a honvédség katonatemploma is. Nagyszerű misszionáló alkalmat nyújtanak ezek a falak a budapesti helyőrségben szolgáló honvédség számára nemcsak az evangélium mélyebb ismeretére, hanem nemzetünk és Egyházunk tanoncifjúságának a megszerzésére és velük való összebarátkozására is. — **Minden öntudatos reformátusnak** meg kell vennie Hollandia miniszterelnökének, **Kuypernek** „*A kálvinizmus lényege*“ c hatalmas munkáját, amelyet **Dr. Sebestyén Jenő** theol. tanár fordított magyarra. — **Horthy István Kormányzóhelyettesünk** emléket fogja hirdetni az a református harang Zalaegerszegezen, amelyre már eddig 5000 pengő gyűlt össze. **Papp József** máramaroszi lelképásztort, **Papp László** intézeti lelkészünk atyját esperessé választották. Beiktatása január 23-án lesz. **Az új budapesti gimnáziumunkra**, amelynek lélekemelő felavatási ünnepséget a heti filmhíradó is közvetítette, 456.000 pengő adomány folyt be. — **Rimaszombati Kazai János** eperjesi, majd hajduböszörményi református lelkész 1708-ban írott imádságos könyve: *Zöld olajfaágat szájában hordozó Nőé galambja* huszadik imádsága az a könyörgés, amelyet lapunk első oldalán közlünk. A szerző ösátyja volt **Dr. Kazay Kálmán** nagyváradai orvosnak, **Hiatky Endrének** édesatyjának. — **Világszerte imádkoztak** az elmúlt héten mindenhol az Evangéliumi Világszövetség taggyházai. Az imahéten a nagyváradai reformátusok és evangélikusok szép közösségben emelték fel szívüket. Január 2-án a református presbyterium termében **Turmezey Sándor** ev. esperes és **Dr. Incze Gábor** vezették át az áhitatot, **Szedressy Pál** ev. theol. szavalt, január 9-én **Beyer Aurél** ev. lelkész és **Sebestyén Andor** budapesti ref. lelkész vezette az áhitatos, **Mocskonyi Gabriella** szavalt. A csaknem száz esztendő imaszövetség nemcsak Istenhez viszi közelebb a közös könyörgéssel az evangélium hivat, hanem a felebaráti szeretetet is erősíti az imádkozók között.

A nagyváradai református egyházi iskolák növendékeinek létszáma: *Olaszi elemi iskolában:* 322. I-a.: 40. I-b.: 41. II-a.: 34. II-b.: 33. III-a 41. III-b.: 42. IV-a.: 46. IV-b.: 45. — *Újvárosban:* 96. I-II. o.: 42. III-IV. o. 54. *együtt:* 418. *Polgári leányiskolában:* I. A. és B.: 122. II. A. és B. 106. III. A. és B.: 111. IV.: 58. *Együtt:* 397. *Leánygimnáziumban:* I. A. és B.: 77. II.: 62. III-o.: 49. IV.: 35. V. o. 20. VI. o. 19. VII. o. 9. VIII. o. 15. *Együtt:* 286. A három intézet tanulóinak létszáma: 1101.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Reggel $\frac{3}{4}$ órakor a leventék istentiszteletén Paksy Kiss Sándor, 8 órakor fogházban Bokor Sándor $\frac{7}{9}$ órakor az első ifjusági istentiszteleten Kurucz József, $\frac{1}{2}$ 12 órakor a második ifjusági istentiszteleten Bokor Sándor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Füst Erzsébet, Gál Anna Zsuzsanna, Szabó Erzsébet Margit, Révész Iona Márta. Esketés: Belényesi Flórián Lőrinc (Ráday G.-u. 51.) és Murguly Margit (Szépilona-u. 24.), Orbán Béla (Beöthy Ö.-u. 80.) és Varga Margit (Szilágyi Dezső-u. 28.), várbogyi és nagymadi Bogay Pál (Kossuth-u. 4.) és nemes Hlatky Zsuzsanna (Ritoók Zs.-u. 6.) Temetés: özv. Révész Beláné 45 éves (Ezr. em.-tér 30.), Midi Erzsébet (Kórház) 1 éves, Kadár János 74 éves (Kissdőtétág), Cs. Tóth Róza 22 éves (Kórház), Kovács Margit 4 éves (Kórház), Fakó Mihály 79 éves (Kálvaria-u. 162.), Balázs Erika 10 hónapos (Rimanóczy-u. 3.) Bordás Imre 75 éves (Nagysdőtétág 24.)

Áldozatkészseg: Szegényeknek: Kassay Ida 10 P. Árvaháznak: Darók Antal 10, Patkó Imre 10, Czirané 20 P. A szegényház egy lakójának: özv. Ormós Gyuláné 6 P.

A szegény iskolásgyermek ruha és cipő-segélyére gyűjtöttek: II-a) oszt. tanulói 89-30, IV-a) oszt. tanulói 186-56, IV-b) oszt. tanulói 39-70, III-b) oszt. tanulói 20-30, összesen: 335 pengő 86 fillért. A szegénygyermek karácsonyi szeretetsomagjába almát, diót, cukrot, kekszet, süteményt, játékot stb. adtak: I-a) oszt.: Barthos E., Balla I., Balogh S., Balla Gy., Elekes M., Hizó L., Karsay I., Kurucz E., Kinter M., Lovass L., Magyar I., Orth M., Sebestyén Á., Szabó A., P. Szabó R., Erdei M., Szántay Gy., Tóth L. II-a) oszt.: Szép Zsuzsa, Botházy György, Kölcsey Nóra, Soós Judit, Peter Aliz, Kalas Márta, Hunyadi Judit, Maté Karoly, Kiss Endre, Réti Sándor, Szeghalmi Gyöngyi, Seres Sándor, Zöld Ilona, Gyerkó József, Winkler Mónika. III b) oszt.: Bucs Edit, Gergely M., Barta József, Nagy T., Gencsi E., Balog F., Pencz I., Markov O., Ungor J., Papp K., Bak S., Kiss E., Molnár E., Kovács J. IV-a) Krausz J., Kiss J., Winkler J., Szabó É., Fazekas G., Pipó Á., Balogh R., Szilágyi E., Fazekas K., Berkessy E., Alföldy Z., Herczegh T., Seres I., Borsi D., Tornyi Gy., Miskolczy B., Dorofitei E., Vékony I., Hasznosi R., Lovass I., Szilágyi Zs., Botos O., Ábrahám T., Oláh J. Sajtos K.

A sebesült honvédek megvendégelésére lisztet, tojást, cukrot, cigarettát, gyufát, gyertyát adtak: Berkessy E., Izsó I., Mihályi L., Bakó A., Kiss I., Vékony L., Hasznosi R., Ilyés M., Pipó A., Éhik T.

A sebesült katonák karácsonya: dr Thury Kálmáné 2 kalács, Mónus Sándorné 2 kalács, borf Tiszay Jánosné tészta, cigaretta, Szivák Zsigmondné tészta, Báthory Zsigmondné tészta, cigaretta, Béczy Ernőné tészta, Bagoly Gyuláné tészta, cigaretta, Vásárhelyi Sándorné tészta, Somogyi Istvánné 300 cigaretta, Széll Ferencné tészta, cigaretta, Matyás Istvánné tészta, Viktor Istvánné tészta, Incze András bor, Csernák Béláné kenyér.

Anyakönyvi adatok január 1-től január 9-ig. Keresztelés: Harangi Imre István, Erdődi József Sándor, Újlaki Piroska Juliánna, Ponta Erzsébet, Oláh Erzsébet. Temetés: Albuicz Imréné 45 éves (Zárda u. 46).

Áldozatkészseg: (december 15—január 9. között befizetett adományok nyugtázása.) **Úrasztalára:** N. N. 3, Sebestyén Ferencné 2, Szilágyi Andrásné 5, Vargha László 10, Vargha Ferenc 3, özv. Dusnyák Peterné 6, Brenner Lászlóné 2, Dóbé Gusztáv, Dóbé Gizella, Viktor Istvánné, Czákó Lajos, Nagy Lajos, Bóné Béla, Nagy Lajos alg., Bodó Imre, Futó Andrásné 5—5, Csöke Emilné 4, Csoma Géza 1 Pengőt adományozott. Az úrasztali kenyeret díjmentesen Czitrom Sándor sütötte meg.

Árvaháznak: Tándor Lajos és neje 10, Szántó Ferencné, Gergely László 5 5, özv. Somogyi Lajosné (özv. Kiss Gézné elhalálása alkalmával koszorúmegváltásul) 10, Szabó Sándor 50, vitéz Pázmány Gyuláné 10 pengőt adott.

Szegény iskolásgyermek felruházására: Tándor Lajos és neje, Maksay Gábor 10—10 pengőt adományoztak.

Szegények segélyezésére: Nagy Jenőné 20, özv. Gebei Gyuláné 5, Újlaki Lajosné 2, Dézsi Pálné 3 pengőt juttattak.

Szegedi templomépítés javára ujabban gyűlt 54 pengő (Kezdődy Gyula 10, Sebestyén Ferencné 1, vitéz Somogyi István és neje 30, id. Nagy János 3, Orvos István 10 P). Ezzel a perselypénz összege, amely a szegedi templomépítés céljára küldetett, 200 pengőre emelkedett.

Perselypénzek közül összességüképpen meg kell említenünk a karácsony első napján gyűlt 279-65 p-t.

Templomunk ismét gazdagodott. Tizenkét új modern perselyt kaptunk, amelyekhez a lemez anyagot Cser István, a bádigos munkát Gáspár Mihály adta, a lakatos munkát és a felszerelést pedig Császár János lakatos-mester végezte; a perselyeket lakattal s kulcstartó szerkezettel vitéz Cser Lajos látta el. — Czákó Lajos — anyag és munka díjmentes hozzáadásával — a Kálvin-utcai kijárathoz külön leoltható villanyvilágítást szerelt.

Szegénygyermekünknek a Férfiszövetség a gyűjtött pénzen vásárolt ruhaféléket megható ünnepség keretében adta át. Kezes-lábas trikók, ingek, harisnyák, nadrágok s 15 pár cipő került kiosztásra, amelyből 10 pár cipőt Mónus Sándor gondnok útján kapott a Férfiszövetség.

Légyvédelmi gyakorlatot tartott az újárósi gyülekezet január 9-én, ahol a Himnusz eléneklése után a lelkipásztor szavára 1 perc és 45 másodperc alatt a zsúfolásig telt templom példás rendben és gyorsasággal kiürült.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk imaházunkban minden kedden és pénteken este 5 órakor.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Boruzs Erzsébet Emma, Irinyi Mária Magdolna, Irinyi Rozália Isana (ikrek), Biró György. Temetés: Molnár Imre 31 éves cipész, (Szt. Margit-tér 13.), Sas János 24 éves nőtlen gyárimunkás, (Váradszőlős.), özv. Vass Zoltánné, sz. Szabó Etelka 68 éves, (Nagy-ürögdi út 5.), Szabó Endre, Szabó Gyula és Szabó Róza 7 hónapos fia, (Limanova-utca 5.). A tiéért hozzánk: özv. Mandru Józsefné sz. Nagy Julianna gör. kel. vallásról, Weisz Ferenc izr. vallásról. Kitért tőlünk: Fodor Istvánné sz. Kovács Etelka róm. kath. vallásra.

Áldozatkészség: Templomalapra: özv. Szász Jánosné 10 P., Boros József 10 P., özv. Boros Imréné 20 P., Orosz Gyuláné 6 P., n. Bordás Imre és családja 100 P.

Szegény iskolás gyermekek karácsonyi segélyezésére: Major János és neje, Terebessi Imréné, Molnár Lajos 10—10 P., Doby István 5 P., Vasárnapi iskolások ünnepélyéből 49·82 P., Nagy Bálintné 2 P., Molnár Jánosné 5 P.

Árvaháznak: n. Bordás Imre és családja 50 P'

Legátusnak: Karácsonykor többen 113·78 P. Halász László 10 P., özv. Rollinger Vilmosné 5 P., özv. Szabó Sándorné 3 P., Major János, Jámbor Kálmán 2—2 P.

Adományok szegény iskolás gyermekeknek: Nagy Bálintné 2 P., Molnár Jánosné 5 P.

Hadigondozás céljaira: Orosz Gyuláné 2 P., Kállai Gyula 10 P., Erdős Mihályné 4 P., Horváth Imréné 5 P., Hubert Félixné 2 kalács, Nőszövetség december hónapra a Vöröskereszt iroda útján 40 P. és 300 drb. cigaretta.

Szegényeknek: Karsai Jánosné (Bp.) 20 P., Erdős Mihályné 2 P., Szilágyi Ferencné 12 pár harisnya, Biri József, Zimonyi Nándorné 6—6 P., Tóth Sándor, Molnár Gyuláné 5—5 P., Molnár Lajos, Kállai Imréné, Halász László 10—10 P.

Református Híradónak: Nőszövetség 50 P.

Dél-erdélyből menekült theológusoknak: Nőszövetség 125 P.

A Nőszövetség január 2 án tartott Tea-estjére hozzávalót adtak: Zimonyi Nándorné, Szilvási Istvánné, Tokai Kálmánné, Hetz Ferencné, Nagy Bálintné, Ujlaki Miklósné, özv. Stettner Ferencné, özv. Magyar Mihályné, Kiss Károlyné, Dancse Lukácsné, özv. Muszka Jánosné, Mona Sándorné, Matkó Mária és Iona, Gábris Sándorné, Gyurkovics Gyuláné. Felülfizettek: N. N. 18·50 P., Szilágyi Ferencné 10 P., özv. Szabó Sándorné 5 P., Mészáros Lajosné 5 P., Gál Ica 3 P., N. N. 3·50 P., Márton Istvánné 2·50 P., Mester János 2·50 P., Társhi Andorné, Orosz Gyuláné, Kiss Margit, Kállai Gyula, Boros Imréné, Nagy Zoltán, Jakab Julia, Jámbor Kálmán 2—2 P., Kiss Gyuláné 1·50 P., Boros József 1·50 P., N. N. 1·50 P., Fazekas Lajosné, Miotai Balintné, Zbojan Józsefné, Papp Imréné, Mózes Ida, Koiler Sándorné 1—1 P., Zimonyi Nándorné, Hericskané, N. N., Réthy Andor N. N., N. N., N. N., Tamás Gabi, Tapaszi Lajos, N. N., Somi Imréné 50—50 filler.

Nőszövetségünk erkölcsi és anyagi tekintetben jól sikerült tea-estet rendezett folyó hó 2-án, a következő szereplők nagy tetszéssel fogadott közreműködésével: Kiss Tamás: „A Kereszt“ c. novelláját felolvasta Kiss Iona tanítónő, Magyar Gabriella és Kiss Erzsébet szavallatokkal, Kovács Éva művészi énekszámával, Puskás Iona kiváló zongorakiséréttel, Kiss Éva bajos táncával, melynek közreműködött Fazekas Gizella, konferált Kiss Béla.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk szerdán és szombaton esti hat órakor az imaházban, pénteken délután a Tudószanatóriumban.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Ujlak Piroska Julianna, Vincze Erzsébet, Kozák Klára, Papp Béla Kálmán, Faragó Lajos Pál. Temetés: ifj. Kovács Károly 22 éves (Téglavető-u. 104.), Szegedi Gaborné 49 éves (Kölcsey-u. 5.), id. Kovács Gyula 75 éves (Mikszáth K.-u. 26.)

Áldozatkészség: Szegények karácsonyára: özv. Berke Péterné 10, Bodoki Istvánné 5 Molnár Lajosné 12, N. N. 10, N. N. 190, Dul Károly 5, Kiss István 20, Szabó Lajos és neje 10, Papp Gábor 8, v. Szilágyi Sándorné 50, Steiner Miklósné 100, Köpe Mihályné 10, Fülöp Istvánné 20, Szabó Gyula 100, N. N. 10, K. Nagy Lajos 5, özv. Zsoldos M.-né 5, Nagy László 10, Szabó Károlyné 5, Demeter István 6 pengő. Természetben: Maron Pálné 10 mm. fa, Vass Emma liszt, Dudás-család liszt, Szüle Lászlóné ruha, Steiner Miklósné ruha, dr Szabó Lajosné cipő, Varga József (tanító) hus, liszt.

Templom és iskola-alapra: K. Nagy Sándor 50,

özv. Zsoldos Mihályné 50, Szabó Lajos és neje 10, Pázmány Gyula 10, Demeter István 10, Nagy László 30, özv. Gazdag I.-né 20, Szilágyi Lajos 15 pengő.

Árvaháznak: dr. Szabó Lajos 30, özv. Szabó Lajosné 10, Kiss István 30, Nagy László 10, Szabó Lajos és neje 5, N. N. 5 pengő.

Sebesült katonáinknak: Győrfi Béláné 5, Jakab Imre 20, Szatmári Ferenc 10, özv. Gazdag I.-né 10, N. N. 10, özv. Kovács Józsefné 2, özv. Orbán Lászlóné 10, Pénzes Viktorné 5 pengő. Tésztát, bort, cigarettát: Keresztury Lajos, dr. Szabó Lajosné, Jancsó Jánosné, dr. Mányi Ferenc, Madarász Zoltánné, Plesz Imre, Balla Sándorné, Nagy Gyula, Kovács Imre, Füzessy Géza, Mester Dániel, Nagy Benjámin, Szabó Károlyné, Bodoki Istvánné, Jakab Imre, Pásztor Margit, Plesz Irén, Gaál Piroska, Pető Sándorné, Kiss Margit, Nagy Magda, Vass Emma, Erdei Jolan, Katona Zsuzsánna, Putnoki István, Serdült Sándorné, Sándor Zamfirné, Kudor János, Tauszig Ede, Erdei Gábor, Demeter Istvánné, Sólyom Erzsike, Türkösi Antal, Szücs Lajosné, János Józsefné, Morgós Józsefné, Lele és Mikó-család, Pap István, Szüle Lászlóné, Karsay Ferencné, Pap-Gáborné, Putnoki Irén, Varga Sándor, Szilasi György, Hegyi I.-né, Ványai I.-né, Marozsán Jánosné, Kezdődy Rózsi, Kocsor Mihályné, Venyige Juliánna, Lakatos Jánosné, Kovács Gyözőné, Vas Józsefné, Szőgi I.-né, Dul Károlyné, Kiss Balázs, v. Szilágyi Sándorné, Fráter Margit, Kocsor Etelka.

Nőszövetség céljaira: Király Gyuláné, Oló Jánosné, Puskás Józsefné, özv. Kékesi Istvánné 1—1, Incze Andrásné, özv. Karsay Lászlóné, Gaál Imrené, özv. Gájer Ferencné, Fehér Gáborné, Gyerkő Mihályné, Bodó Zsigmondné, Hilák Dezsőné, Balla Sándorné, özv. Kiss Bálintné, özv. Szabó Sándorné, Szilágyi Lajosné, Kudor Jánosné, Bittó Lajosné, Putnoki Istvánné, özv. Szabó Sándorné 2—2, Deak Ferencné, Sztankovics Zsigmondné, Dézsi Lászlóné, Nagy Béniné, özv. Balogh Samuelné 3—3, Samarjai Sándorné, özv. Proj Józsefné, Konrád Jánosné, özv. Gulácsi Endréné, Szurovecz Mihályné, Dézsi Ferencné, Horvát Imréné, Tóth Mihályné, Pap Gáborné, Pal Mihályné, Rózsa Jánosné, Demeter Istvánné 4—4, Nagy Lászlóné, Máté Mihályné, Jakab Imréné, özv. Szabó Lajosné, dr. Szabó Lajosné, Bodoki Istvánné, Lőkös Lajosné 5—5, Szabó Lajosné 7, Sütő Lajosné 8, V. Szilágyi Sándorné 10, Kosztin Jánosné 12 Pengő.

Szegény iskolásgyermekek tankönyvére: Szüle László, Jakab Imre, Gál Imre, Demeter István, Köpe Mihály, Rózsa János, Dézsi Ferenc, Marozsán János, Berecki János, Kudor János, Kovács Gyöző, Bodoki István, Kovács Imre, Vaics Bertalan, Szabó Károly 1—1, Borsos József, Keresztury Lajos, Szőke Albert, dr. Szabó Lajos, Konrád János 2—2, Laky Kálmán, Kurucz József 3—3, V. Szilágyi Sándor, Karsay Ferenc 8—8, Steiner Miklósné 19 Pengő.

Könyvtár céljaira: Kovács Gyöző 50 Pengő.

Hírek. Az év első napján honvéd hadikórházban ápolt sebesültjeink nagyobb csoportját látta

vendégül a réti egyházzrész vezetősége és a Nőszövetség. Sebesült honvédeink *G. Kovács István* tabori főlelkész igehirdetése után résztvettek a réti ifjúság műkedvelő gárdájának a Nőszövetség kulturtermében rendezett előadásán, kik ez alkalommal az »Iglói diákok« című színművet adták elő hős katonáink nagy tetszése mellett. Szünetben tésztával, cigarettával és borral vendégelték meg a réti Nőszövetség asszonyai, *dr. Szabó Lajosné, Karsay Ferencné* és *Lakatos Jánosné* vezetése mellett honvédeinket, akik egy kedves délután emlékével tértek haza. Az előadást *dr. Szabó Lajos* lelkész és *Nagy Lajos* segédlelkész szavai vezették be. A szeretetteljes és meleg délutánért *G. Kovács István* tabori főlelkész mondott köszönetet.

Református ifjúságunk önképzőköre szeretetvendégség keretében kezdte meg ez évi munkásságát. *Nagy Lajos* segédlelkész ismertette az évi munkatervet és további tevékenységre hívta fel az ifjúságot. A nagyszámban összegyűlt ifjúság előtt gazdag műsort mutattak be a szereplők, amelyből kiemelkedett »Az ember tragédiája« IV. színének megjelenítése *Gyenge Árpád* rendezésében. Szünet alatt teát és süteményt szolgáltak fel a Leányszövetség tagjai.

Nőszövetségünk asszonyai folytatják munkadélutánjaik sorozatát. Minden hétfőn délután 3 órai kezdettel gyűnek össze munkatermünkben és ez alkalmakkor hadigondozottjaink, valamint a magyar Voroskereszt számára készítenek ruhákat, meg téli meleg holmikat. Múlt esztendőben az önzetlen és áldozatos munka eredménye több, mint száz elkészített női és leányka ruha volt, mit a hadigondozó központ segítségével juttattak el hadbavonult honvédeink hozzátartozóihoz.

A múlt évben megkezdett vallásos esték sorozatát folytatjuk *Január 15-én*, szombaton este 5 órai kezdettel *Salanky János* tanító előadása nyitja meg ez évi szombat esti evangélicizációs órákat. *Nagy Lajos* s. lelkész bibliát magyaráz.

A réti ifjúság Biharon. A bihari református egyházközség meghívására református ifjúságunk műkedvelői, valamint a Sztáray Mihály énekkar tagjai hazafias ünnepséget rendeznek a bihari hadigondozottak javára. Az ifjúságot *dr. Szabó Lajos* és *Nagy Lajos* kísérik át Biharra. Az ünnepség előtt *Arvay Árpád* országgyűlési képviselő tart bevezető előadást.

A császároknak, avagy királyoknak követői nem engedik, hogy őket császároknak hívják, azaz koronát nem usurpálnak magoknak, mert így nem követek, hanem árulók volnának. Sokkal inkább az Istennek szent anyagi és szentjei nem kívánják, hogy őket oly tisztelettel tiszte jük, melyek csak a teremő Istenhez illenek.

Károli Péter: Az egy igaz Istenről (1570.)

Árvaházunk

Ezton mondunk testvéri köszönetet minden jótevőnknek, akik szives adományaikkal, vagy fáradságukkal Árvaházunkban a karácsonyi szent ünnepeket melegebbé tették, árváinknak örömet szereztek. Mi, akik közelebről figyeljük Árvaházunk életét, örömmel tapasztaltuk azt a sok szeretet megnyilvánulást, amivel minden jó lélek igyekezett pótolni árva gyermekünknek, az anyai szeretetet. Öröm volt látni, hogy adták a kiincset egymásnak a segíteni igyekvők, tészta, játék, mesekönyv és különféle ruhaneműek ajándékozásával.

A pénzadományok is jóval felette állnak a múlt karácsonyi adományainak.

A karácsonyi ünnepely örömében egy kis szomorúság is vegyűt, ugyanis az idő előre haladtát és elmaradt az árva gyermekek sok gondjai és türelmei betanított karácsonyi jelenetek és színdarabnak a bemutatása.

Utolsó közlésünk óta az alábbi jószívű adományok érkeztek: Karácsony esu perseypenz 31.52, Újvárosi ref. iskola II. eiem 3.80, Emodi János 20, Csokaji ref. gyülekezet 51.52, Boros Zsigmondné 2, ifj. Fenessy Imréné 20, özv. Fenessy Imrene 5, Ander Antalne 10, S. D. G. Diakok (an. ker. isk.) perseypenz 10, Moinar Gyözöne, karácsonyi ajándék 10, Moinar Gyözöne két havi megajánlás 4, ref. Hírado szerkesztősege Kisoroszi 00, Petri Károly Nagybanya 80, Kisszantói ref. Nőszövetség gyűjtése Kadar Ernő ref. lelkes útján 57, Mezőtekeri ref. egyházközseg 62.92, Kismarjai ref. egyházközseg 10, dr. Balogh József 20, dr. Kiss Endre ügyvéd 10, Ormós Gyulane 3, Kiss Istvan 30, Szabó Lajos es neje 5, N. N. 10, Varga József tanító 10, Dienes Imre 5, Tandor Lajos es neje 10, Szantó Ferenc 5, Fergely Lászlóné 5, özv. Somogyi Lajosné 10, Szabó Sandor 50, vitez Pázmány Gyulane 10, Megyesi Karoly 10, Osváth Sándor 5, özv. Szasz Jánosné 2, Berenyesi Gabor 10, özv. Fitzner Sándorné 5, özv. Moinar Gyorgyné 5, Bodnarné Kalló Vilma 5, Keller Sandorné 3, Moinar Lajos 10, Moinar Gyulane 5, Haja Mihalné 6, Kassay Ida 20, dr. Szabó Lajosné 20, özv. Szabó Lajosné 10, N. N. 2, Szóke Albert István 5, Kezdődy Gyula 50, vitez Tolvaj Gyula 20, dr. Bige Gyula Debrecen 10, özv. Megyeri Imréné 2, Sz. J. 20, Ritoók-utcai népiskola 16, Fülöp István 20, özv. Csordás Imréné 5, Balogh J. koszoruváltság cimen 10, Dienes Imre 5, Patkó Imre ig. 10, Czifra Kálmán 20, Nagy László 10, N. N. 2, özv. dr. Maar Zoltanné 3. Egyházi adóhivatal 26.57, dr. Czifra Kálmanné gyűjtése: Vármegye tisztviselő kara 163, Márk Jenőné, Váradvelencei Nőszövetség 100, Fenessy László 12, dr. Szeghalmy Sándor es Julia, néhai özv. Reindl Károlyné koszoruváltsága cimen 30, Harmathy Karola 6, nemes Bosnyák Pál 4, Egyházi Gazdasági Hivatal 5.74, Béczy Ernőné 5, Tóth Sándor építész 50, néhai Bordás Imre örökösei 50 Pengőt.

Természetbeni adományok: Oláry Gusztávné 2.5 kg. alma, 1.35 kg. mézes tészta, dr. Verzár Istvánné 1.56 kg. lencse, 1.5 kg. sült hurka es hus, N. N. 3 drb. tojas, 1.75 kg. liszt, 25 dkg. cukor, Kovács Magda 50 kg. alma, Takács Ilonka es Rózsika Érszemjén 5 kg. liszt, Doroffei Jánosné 1 teke játék, dr. Kánya Bertalanné 2 kg. kockacukor, 1.5 kg. zsír, 3.5 kg. liszt, dr. Kovács Ernőné 7 kg. alma, Nagy Lajosné 12 drb. mesekönyv, 34 drb. ceruza es 100 drb. irka, Schmidt Antalné 1.20 kg. mézestészta, Béczy Ernőné 1 kg. mézestészta, Kovách Lajosné 1 tái sütemény es 1 kg. szaloncukor, Magyarossy Bandi Istvánné 2 kg. liszt, 3 kg. dió, özv. Takács Gézané 1 doboz sütemény, Danos Gyuláné 1 kg. csigatészta, Biharpüspöki gazdaasszony 20 kg. krumpli, 5 kg. hagyma, 2 kg. cékla es 50 dkg. szalonna, Nagy Benjámin 05 dkg. szappan, 1.70 kg. szilvaiz es 3.05 kg. liszt, Peter Gyulane 3.50 kg. bab, 2.50 kg. liszt es két doboz csotészta, Krecsner Évike 1 kg. szaloncukor, Leánygimnázium növendekai ócska ruhiak, 3 kg. kacs es játékok, Bihárfitegyházi gyülekezet 50 kg. burgonya, 2 kg. bab, 2 kg. hagyma es 20 kg. liszt, Fokay Sándorné kereskedő 3 drb. teni lu sapka, 3 pár narinya es két lányka szövet ruha, Fuskas Albertné 10 kg. liszt, Banyai Eekné 30 drb. szeretetsomag, Kocsor Mihalné 3 kg. liszt, Varga Lászlóné 25 drb. kili, egy marokkalacs, Josa Károlyné 30 drb. szeretetsomag, Biharkeresztref. bionakor 1.5 kg. levesbe való tészta, Ivemell Dezsőné Berettyószéplak sütemény es cukorka, karácsonyi vasárnap 5 kg. szárított repa, 1 kg. kaposzta 10 kg. hagyma, 50 dkg. zeller, Pusztanjai ref. egyházközseg 6 kg. buzadara, 58 kg. fehér liszt, 100 kg. kenyér liszt, 2.5 mak, 23 kg. hagyma, 9.5 kg. kaposzta, 10 kg. karalabe, 1.5 kg. szappan, 51 kg. bab, 320 kg. burgonya, 6 kg. lekvár, 33 drb. tojas es 9 fej toknagyma, Bibarszentjánosi ref. gyülekezet 11 drb. csirke, özv. Fenessy Imréné 3 kg. liszt, 1 liter paradicsom, 2 üveg iz, Koraisz Olga 1 tái mézes tészta, Szoke Lajosné gyümölcs kereskedő 1 kosar alma, Sipos Lajosné, Mezőszakadat 10 drb. tojas, 1 kg. cukor, Kisszantói ref. Nőszövetség gyűjtése Kadar Ernő lelkes útján 50 dkg. tepertó, 2 l. mak, 4 kg. griz, 8 fej kaposzta, 75 dkg. toknagyma, 22 drb. tojas, 112 kg. liszt, 173 kg. hagyma, 09 kg. bab, 305 kg. burgonya, 20 kg. zöldség, (Kiss Károly gondnok fuvarozta be.) Steiner Mikosné 5 kg. marha hus, Dr. Csapó Ferenc játékok, Szecsi Samueine 1 kg. zsír, Biharpüspöki ref. egyház Orin Imre lelkes útján 300 kg. burgonya, 70 kg. hagyma, 35 kg. zöldség, Dr. Kiss Endre ügyvéd 1 torta, 1 kg. mak, özv. Kereszturi Istvánné es Varga József 5 l. paradicsom, 5 kg. hagyma, 3 kg. bab, Nagykakucsí hivek 180 kg. burgonya, 25 kg. hagyma, 20 kg. bab.

Isten gazdag áldása legyen a jókedvű adakozón!

A nagyvárad-i református egyház népmozgalmi adatai, az egyházi célokra tett adományok és hagyományok az 1943-ik évben.

A) EgyháZRészenként.

I. NAGYVÁRAD-OLASZI EGYHÁZRÉSZNEN.

Anyakönyvi adatok: Született és megkereszteltetett: fi: 69 törvényes, 19 törvénytelen, együtt fi: 88; nő 82 törvényes, 12 törvénytelen, együtt: 94. Összesen: 182.

Házasságot kötött egyháziilag: tiszta pár: 28, vegyes pár 23. (Református férfi elvett más vallású nőt: róm. kath. 9, evangélikus 1, görög keleti 2; református nő más vallású férfihez ment: róm. kath. 8, evangélikus 2, görög kath. 1 esetben.) Együtt: 51 pár.

Meghalt és eltemetett: fi: 97, nő: 70, együtt: 167. (Ebből idegen illetőségű kórházi halott fi: 36, nő: 32, együtt: 68; a helybeli halottak száma fi: 61, nő: 38, együtt: 99.)

Áttért: fi: 6, nő: 4, együtt: 10. (Róm. kath. vallásról fi: 1 nő: 1, gör. kath. fi: 1, nő: 3, gör. keleti fi: 1, izraelita fi: 3.)

Kitért: fi: 4, nő: 8, együtt: 12. (Róm. kath. vallásra fi: 2, nő: 6, gör. keleti fi: 1, nő: 1, evang. nő: 1, unitárius fi: 1.)

Konfirmált: fi: 41, nő: 23, együtt: 64.

Adományok és hagyományok: I. Templomi perselyben gyűlt: Egyháznak: 1485·95 P. Szegényeknek: 1221·99 P. Árvaháznak: 1046·36 P. Szegényháznak: 695·25 P. Hazatérés harangjára: 467·70 P. Misszióknak: 105·50 P. Kollégiumnak: 100·90 P. Együtt: 5123·65 P. — II. Adományok: Kollégiumnak: 1800 P. Református szegényeknek: 1527·42 P. Úrasztalára: 355 P. Református Szegényháznak: 199 P. Orgona alapra: 120 P. Hazatérés harangjára: 65 P. Szegedi templomra: 50 P. Egyháznak: 30 P. Református Híradónak: 430 P. Egyebekre: 30 P. Árvaháznak az olasz lelkészi hivatal útján: 2461·94 P. Leányárvaház céljára özv. Kelemen Kálmán által ajándékozott ház alapértéke: 30.000 P. Együtt: 37 068·36 P. Perselypénz és adományok, ajándékok összege: 42.192·01 P.

II. NAGYVÁRAD-UJVÁROS EGYHÁZRÉSZNEN:

Anyakönyvi adatok: Született és megkereszteltetett: fi: 86 törvényes, 6 törvénytelen, együtt: 92; leány: 75 törvényes, 10 törvénytelen, együtt: 85. Összesen: 177. (A megkereszteltékből nem 1943. folyamán született 11 fi és 11 nő.)

Házasságot kötött egyháziilag: tiszta pár: 41, vegyes pár: 31, együtt: 72 pár. (Református férfi elvett más vallású nőt: róm. kath. 11, gör. kath. 1 esetben, református nő más vallásúhoz ment: róm. kath. 13, evang. 1, gör. kath. 3, gör. keleti 1, bapt. 1 esetben.)

Meghalt és egyháziilag eltemetett: fi: 60, nő: 52, együtt: 112.

Áttért hozzánk: fi: 24, nő: 23, együtt: 47. (Római kath. vallásról: 3 fi, 7 nő, evangélikus 1 nő, gör. kath.: 5 fi, 7 nő, gör. keleti: 7 fi, 3 nő, izr.: 9 fi, 4 nő, felekezeten kívüli 1 nő.)

Kitért tőlünk: fi: 2, nő: 11, együtt: 13, (róm. kath. vallásra.)

Konfirmált: fi: 126, nő: 34, együtt: 160.

Adományok és hagyományok: Templomi perselyben gyűlt: Egyháznak: 1272·48 P. Szegényeknek: 601·75 P. Református Árvaháznak: 626·25 P. Református Szegényháznak: 457·72 P. Lelkészi Nyugdíj Intézetnek: 53·33 P. Cserkész csapatnak: 90·30 P. Árva napon: 104·44 P. Katonák istentiszteletén: 240·01. Összesen: 3446·34 P. II. Adományok: Úrasztalára: 302 P. Iskolaépítésre: 100 P. Templomépítésre: 10 P. Árvaháznak: 180·71 P. Szegényeknek és szegény iskolás gyermekeknek segélyezésére: 408 P. Összesen: 900·71 P. Perselypénz és adományok összege: 4347·05 P.

III. NAGYVÁRAD-VELENCE EGYHÁZRÉSZNEN:

Anyakönyvi adatok: Született és megkereszteltetett az anyaegyházban: fi: 75 törvényes, 5 törvénytelen, együtt: 80; leány 42 törvényes, 6 törvénytelen, együtt: 48, összesen: 128; a szórványban: fi: 3 törvényes, leány: 2 törvényes, összesen: 5; idegen illetőségű fi: 1 törvényes, leány: 2 törvényes, összesen: 3. Szülöttek és megkeresztelték száma: 136.

Házasságot kötött egyháziilag az anyaegyházban: tiszta pár: 28, vegyes pár: 12, együtt: 40 pár. Szórványban: tiszta pár: 2, vegyes pár: 1, együtt: 3 pár, összesen: 43 pár. (Református férfi elvett más vallású nőt az anyaegyházban: róm. kath. 3, gör. kath. 1, gör. keleti 2; református nő más vallásúhoz ment: róm. katholikushoz 4, gör. katolikushoz 2 esetben. A szórványban a menyasszony gör. keleti volt.)

Meghalt és eltemetett egyháziilag: fi: 52, nő: 51, együtt: 103, (ebből idegen illetőségű kórházi halott fi: 5, nő: 4, együtt: 9, a helybeli halottak száma fi: 47, nő: 47, együtt: 94.)

Áttért: fi: 11, nő: 16, együtt: 27. (Róm. kath. vallásról 2 nő, gör. kath. vallásról: 1 fi, 1 nő; gör. keleti 5 fi, 8 nő; baptista 1 fi, 2 nő; izraelita 4 fi, 3 nő.)

Kitért tőlünk: fi: 13, nő: 7, együtt: 20. (Róm. kath. vallásra 10 fi, 7 nő, gör. keletire 1 fi, unitáriusnak 1 fi, izraelitának 1 fi.)

Konfirmált az anyaegyházban: fi: 10, leány: 20, együtt: 30. Szórványban fi: 2, nő: 3, együtt: 5. Összesen: 35.

Adományok és hagyományok: I. Templomi perselyben gyűlt: Egyháznak: 259·19 P. Szegényeknek: 332·06 P. Árvaháznak: 180·60 P. Ref. Szegényháznak: 66·06 P. Csillagvárosi perselypénz: 100 P. Tokai-telepi perselypénz: 83·56. P. Együtt: 1021·47 P. II. Adományok: Templomalapra férfiszövetség

utján: 593 P. Nőszövetség utján: 556 P. Kultur-
estékből: 926·86 P. Szegényeknek: 307 10 P. Hadi
gondozás céljaira: 253·60 P. Kézimunkából: 314·40
P. Református Árvaháznak: 449·39 P. Nőszövetség-
nek: 109·14 P. Úrasztali adományok: 291 P. Konfir-
mándusok bibliájára: 64·18 P. Karácsonyi adományok
szegény gyermekeknek: 210 P. Legátusoknak, Kollé-
giumnak: 135·28 P. Együtt: 4785·95 P. *Perselypénz
és adományok összege*: 5807·42 P.

IV. NAGYVÁRAD-RÉT EGYHÁZRÉSZBEN:

Anyakönyvi adatok: Született és megke-
reszteltetett: fi: 72 törvényes, 14 törvénytelen,
együtt: 86, nő: 73 törvényes, 14 törvénytelen,
együtt: 87, összesen: 173.

Házasságot kötött egyházilag: 34 tiszta pár,
21 vegyes pár, együtt: 55 pár. (Református férfi
házasságot kötött róm. kath. nővel 7, református nő
róm. kath. férfival 10, gör. katholikussal 3, evangé-
likussal 1 esetben.)

Meghalt és egyházilag eltemetett: fi: 57,
nő: 45, összesen: 102.

Áttért hozzánk: fi: 10, nő: 10, összesen: 20.
(Róm. kath. vallásról 1 fi, 7 nő, gör. kath. 2 nő,
gör. keleti 7 fi, baptista 1 fi, izraelita 1 fi, 1 nő.)

Kitért tőlünk: 3 fi, 9 nő, együtt: 12. (Római
kath. vallásra 3 fi, 7 nő, gör. kath. 1 nő, baptista 1 nő.)

Konfirmált: 58 fi, 34 leány, együtt: 92.

**Adományok és hagyományok: I. Templomi
perselyben gyűlt:** Egyháznak: 552·84 P. Szegények-
nek: 597·80 P. Református Árvaháznak: 160 94 P.
Református Szegényháznak: 130·36 P. Együtt: 1442·94
P. **II. Adományok:** Úrasztalára: 247·50 P. Templom
és iskola alapra (a város adományával): 5443·50 P.
Nőszövetségnek: 1309·95 P. Énekkarnak: 350 P.
Legátusnak: 38 P. Hadigondozottaknak: 374 P. Árva-
háznak: 240 P. ONCSA Telepieknek: 130 P. Ifj.
Konferenciára: 948 P. Egyebekre: 1410 P. Élő-telepi
és Horthy Miklós telepi adományok: 77·06 P. Együtt:
10.268·01 P. *Perselypénz és adományok összege*:
11.710·95 P.

B) Az egész egyházra vonatkozó összesítés.

a) AZ ANYAEGYHÁZBAN.

Született és megkereszteltetett: fi: 303 tör-
vényes, 44 törvénytelen, együtt: 347; nő: 274 tör-
vényes, 42 törvénytelen, együtt: 316. **Összesen:**
663. (1942-ben: 685.) (Az állami anyakönyv szerint
a református szülöttek száma: 881. Az állami szül-
dében (bábaképző intézetben) született vidéki gyer-
mekek közül többeket otthon kereszteltek meg, de
csak egy vidéki lelkészi hivatal jelentett 5 Nagy-
váradon született gyermek megkereszteléséről.)

Házasságot kötött egyházilag: 131 tiszta pár,
87 vegyes pár. **Együtt: 218** pár. (A nyolcvanhét
vegyes pár megoszlása: református vőlegény más
vallású menyasszonyt vett el, róm. katolikust: 30,
görög keletit 4, gör. kath. 2, evangélikust 1, refor-

mátus menyasszony más vallású vőlegényhez ment
r. kath. 35, g. kath. 9, evang. 4, baptista 1, gör.
keletihez 1 esetben.)

Az állami anyakönyv szerint házasságot kötött
tiszta pár: 187, vegyes pár — ahol az egyik fél
református — 276. (Református vőlegény elveit más
vallású nőt r. kath. 95, g. kath. 11, evang. 4, gör.
keletit 5, baptistát 1, felekezeten kívül 1, reformá-
tus menyasszony más vallású vőlegényhez férjhez
ment: róm. katolikushoz 123, gör. katolikushoz
16, evangélikushoz 2, gör. keletihez 9, baptistához
8, unitáriushoz 1 esetben.)

**A vegyes házások a születendő gyermekek
vallására megegyezést kötöttek** a református egy-
ház javára 112 esetben, a református egyház kárára
97 esetben. A református egyház javára adott rever-
zálást róm. kath. 74, gör. kath. 19, gör. kel. 13,
evang. 4, baptista 2 esetben. A református egyház
kárára adott reverzálást 33 vőlegény a róm. kath.,
1 gör. kath., 1 az evang. egyház, 59 menyasszony
a r. kath., 2 az evangélikus, 1 az unitárius egyház
javára.

Meghalt és egyházilag eltemetett: 266 fi,
218 nő, együtt: 484. (Tavaly 706.) Ebből idegen
illetőségű kórházi halott 41 fi, 36 nő, együtt: 77;
helybeli halott 225 fi, 182 nő, összesen: 407.

Áttért hozzánk: 51 fi, 54 nő, együtt: 104.
(Római kath. vallásról 5 fi, 17 nő, g. katolikusról
7 fi, 13 nő, g. keletiről 20 fi, 11 nő, izraelita 17 fi,
8 nő, evangélikus 1 nő, baptista 2 fi, 2 nő, felekezet
nélküli 1 nő.)

Kitért tőlünk: 22 fi, 35 nő, együtt 57 (róm.
kat.-nak 17 fi, 31 nő, g. keletinek 2 fi, 1 nő, evangé-
likusnak 1 nő, unitáriusnak 2 fi, baptistának 1 nő, izra-
elitának 1 fi, g. kat.-nak 1 nő).

Konfirmált: 235 fi, 111 nő. **Együtt 346.**

b) SZÓRVÁNYBAN.

Született és megkereszteltetett: 3 fi, 2 leány.
Együtt: 5.

Házasságot kötött egyházilag: 2 tiszta és 1
vegyes pár, (a menyasszony gör. keleti volt.).

Konfirmált: 2 fi, 3 nő. **Együtt: 5.**

C) Perselypénzek, adományok, hagyományok összege.

Perselypénz: Olasziban: 5123·65 P. Ujvároson:
3446·34 P. Velencén: 1021·47 P. Réten: 1442·94.
Együtt: 11.034·40 P. Adományok, hagyományok:
Olasziban: 37.068·36 P. Ujvároson: 900·71 P. Ve-
lencén: 4795·95 P. Réten: 10.268·06 P. Együtt:
53.023·03 P. **Összesen: 64.057 43 P.**

D) Egyházi adóban befizettetett:
132.000 P. (1942-ben: 62.577·79 P.)

E) A Református Árvaház javára:

Pénz adományok: 9657·88 P. Boritékban:
2582·76 P. Urnagyűjtés: 4236·30 P. **Természetbeni
adományok értéke:** 3000 P. **Összesen 19.476·94 P.**
Nagyvárad, 1944. január 6.

Csernák Béla
elnök-lelkész.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1·50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7T

Kollégiumi Könyvtár,
DebrecenFelelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNAK BÉLA**NAGYVÁRAD**
Megjelenik minden szombatonSzerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Számbavétel

Nagyon sokféle módon feldolgozták már, vagy szerették volna feldolgozni Magyarország lakosságának adatait, adottságait, viszonyait és értékeit. A szempontok és a célok különbözők voltak ugyan, az összeirandók, vagy összeirtak, a cenzus alá kerülők idegenkedése és félelme azonban mindig megvolt. A kalapos királynak térképezőit csaknem agyonütötték, sőt még a lekipásztorok és a tanítók is irtóznak a statisztikai kimutatásoktól, a bevalló ivektől, mert attól tartanak nemegyszer, hogy az adó, vagy a teher növekedni fog, ha a felülről valók jobban megismerik a helyzetet, az állapotokat, teherbíró képességet.

A bihari egyházmegye októberi közgyűlésén megszervezte szociális bizottságát, amely minden eddiginél alaposabb és áttekinthetőbb cenzust szeretne megejteni, nem valami felsőbb hatóság elrendelt intézkedésére, hanem a mimagunk hasznára és segítségére. Református népünk igazi értékeit szeretnénk ujjhegyre szedni, azokat az értékeket és lehetőségeket, amelyek megvannak és azokat is, amelyek elkalódtak, kopnak, szintelenednek. Nem azért van szükségünk erre a »statisztiká«-ra, hogy felekezeti harcokban hatalmas husáng legyen a kezükben másoknak a letaglózására, vagy ügyes mesterkedéssel, szemfényesztő számoszlopokkal való bűvészkedésre, hanem azért, hogy őszinte mérleget készíthessünk arról, hogy kik vagyunk és mit akarhatunk mi református magyarok itt a Mén Marót birodalmában.

Ez a számbavétel nagyon sok kérdőpontot fog tartalmazni, amelyre nem lehet kapásból felelni, készen kirázni a vállveregető, vagy borzalmas volta miatt lélekzavart okozó feleletet. Komoly utánanézésre, nem az évszázados anyakönyvek, presbyteri jegyzőkönyvek, feljegyzések átböngészésére van eszünkön szükség, hanem nagyon éles szemre és nagyon finom tapintatra is.

Egyházközségünk lélekszáma és a község lélekszáma mennyi és hogyan alakult ki a mai helyzet? Házasságok, reverzálisok, idegen nemzetiségek magyarságunkat és reformátusságunkat mennyire szívták el, vagy mennyire magyarosítottuk mi a környezetet? Hogyan hatnak a birtokviszonyok, az erdő, a szántóföld, a bánya, stb., a közbirtok megléte, vagy hiánya, közutak, vasutvonal közelsége, vagy távolsága mennyire változtatják a felekezeti és faji színeket? Mikor kezdődött a »lefelé«, vagy mire vezethető vissza az erősödés? Milyen erők viszik más vidékekre népünket, vagy mik tartják meg vallásában, magyarságában és községében? Milyen volt a kivándorlás (és hová történt) 1914 előtt és 1918 után? Az erősödésnek megvannak-e a jelei 1940 óta?

Milyen erők élnek és hatnak az egyházban? Templomi szokások és a családi vallásosság jelei? Úrvacsoránál, keresztelőnél, temetésnél, esküvőnél milyen idegen hatások kaptak lábra? Milyen pogány szokások jelentkeznek keresztényen mezben? Az ének- és zenekultúra, népmese mennyire erősek? A mozi, vándorszínészek és vándorcirkuszok mennyire hatnak a fantáziára és a közérkölcsekre? A napilapok és egyházi lapok hatása, a ponyva és a szépirodalom beszűremlődése? Milyen vallásos iratok, kiadványok kellene a ref. népnek? Szikszai, Szász Károly, Tompa, Baksay? A csaknem minden háznál megvolt Petőfi mellett a pár esztendeje szerzői jogutódlás bilincsei alól felszabadult szalontai hajduivadéknak, Arany Jánosnak van-e hatása? A filléres klasszikusok és a Nemzeti Könyvtár olcsó kiadványai kellene-e?

Milyen »nemzetséges« bűnök pusztítanak? Káromkodás, korcsmázás, bicskázás, verekedés, paráznaság, a másénak tiszteletben nem tartása? A tizparai csolat tilalmainak milyen az ereje? Népünk osztályellentétei mekkorák? A cseléd mennyire család? Milyen a felekezeti ellentét éle és milyen a faji ellentét? Felekezeti dolyf és faji gög milyen fokuak?

A háziállatokkal való bánásmódban felfedezhető-e valami nyoma az animizmusnak? Szerszámok, háztartási eszközök (szita, patkó, tűzhely, olló, sajtár stb.) megbecsülésében nincsenek-e fetisszerű vonások? Talizmánok, amulettek szerepe. Ráolvasás, igézés, halottidézés, boszorkányság, jövőbenezés, tenyérjósítás, a lutri szerepe? Szerencsétlen napok és számok emlegetése.

A társas együttélésnek, a szociális egymás mellett való megférésnek útjain milyen zápora hull népünkre a különböző hatásoknak, amelyek mind formálják, emelik, vagy süllyesztik Bihar református magyarságát.

Addig is, amíg az egyházmegyei szociális bizottság előállhat az alaposan megrágott programjával és kérdőpontjaival, érdeklődésünket irányítsuk ezek felé a kérdések felé, amelyeknek óriási garmadája, ha a szemükbe nézünk, közelebb visz majd mimagunknak tökéletesebb ismeretére és az ismeretből fakadó lehetőségek megragadására, a sürgős teendők megtételére.

Dr. INCZE GÁBOR

KÖT A RÖG

(A megbékélt Ady Endrének)

*Aki messzevágpi,
Csak hazáig ér el,
Ha nem selyemszállal:
Köt a rög kötéllel,
Koporsókötéllel.*

*Aki pártos szívvvel
Önszívére lázad,
Föld alatt lel végül
Ősi hazát, házat,
Nyugodalmat házat.*

*Aki tépegeti
Mint egy nyűgöt, átkot,
Szívében hordozza
Az a magyarságot,
Igaz magyarságot.*

*Akinek magyarul
Muzsikál a vére,
E bús szerelemtől
Nincsen menekvése,
Sehol menekvése.*

*Majd ha a sírodon
Friss tavaszi hajlás
Nő — Te is belátod:
Igy van ez jól, pajtás,
Igy van ez jól, pajtás.*

REMÉNYIK SÁNDOR

A Lelki Pásztor Istennek szája a néphez és a népnek szája az Istenhez. Istennek szája a néphez, mert az Istennek akaratját a népnek megmondja, a népnek szája Istenhez, mert a népnek képiben és a népért Isten előtt esedezik.

Hodosi Sámuel (1680.)

A Biblia nem a föld alakulásának hanem az emberi lélek idvességének történetkönyve.

Baksay Sándor (1887.)

Az Úr színe előtt

MI ATYÁNK, KI VAGY A MENNYEKBEN . . .

II.

Istennek, mint *atyának*, mint a *mi* atyáknak és mint a *mi mennyei* Atyáknak megszólítása után, amelyben annyi bizalom és gyermeki büszkeség van, következnek mélységes értelmű csoportosításban a kérdések. A *Te* neved, *Te* országod és *Te* akaratod hármas tagozatu csoportja után a *mi* kenyerünk, a *mi* vétkeink és a *mi* megkísértetésünk, a *mi* gonosztól való megszabadíttatásunk szereplenek, mint legégetőbb kérdések. Az Úrtól tanult imádságunk tárgya tehát az Isten dolgaiért, ügyéért való fohászzkodás. Számunkra is mindenekfelett való érték az Isten neve, országa és akarata. Ha neve megszenteltetik, országa eljön és akarata megvalósul, akkor a *mi* ügyeink is elintéződnék, akkor Isten ügyévé lesz a mindennapi kenyerünkről való gondoskodás, bűneink megsemmisítése, kísértéseink megszüntetése és gonosztól való megszabadíttatásunk.

Csak akkor lesznek dolgaink, kérdéseink, ügyeink, problémáink a mennyei Atyáéi, ha az Ő szent céljai mind a *mi* kérdéseinkké lesznek, ha teljesen átadjuk magunkat azok szolgálatába, teljesítésére.

Nehéz feltétel! Az ember gyakran rugódozik ellene. Önállóságának, függetlenségének feladását hangoztatja, ha nem az ő apró ügyei és nehézségei intéződnék el először. Balga áldozatnak, szinte erőpazarlásnak veszi, hogy Isten ügyéért álljon sikra legalább kezének imára kulcsolásában, amikor a maga ügyei rendezetlen kuszaságukkal fojtogatják. Megfelelkezik arról, hogy Isten ügyei nem majd valamikor az örökkévalóságban jutnak diadalra, hanem állandóan és minden hívő lélekben megindul az Atyának ez a győzelme, amelyből azonnal hasznunk lesz a fiaknak is.

Sokkal szívesebben szolgává szeretné tenni az ember Istent, aki engedelmesen és készségesen teljesítené kívánságait. Nem mindennapi kenyerét kívánna, hanem mástól is elvételné, hogy sok ideig bővítködjék; nem szabadulni szeretne bűneitől, hanem inkább minden igyekezetével vágyik elmerülni azokban és nyugodtan élvezné-habzsolná a

megkísértéseket, amikor a gonoszt barátjaul fogadná. Isten eszköz lenne a földi célokhoz, kapkodnának is utána bálványimádó szeretettel és a bálványt maguk számára kisajátító szeretetlen versengéssel.

Isten azonban nem rombolni. hanem építeni akar. Nem akarhatja magát kicsinnyé, semmivé tenni az emberért, aki a trónjára szeretne ülni. Nem áldozhatja fel a földért a mennyországot, hanem a földet akarja felemelni magához.

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben... Te jól látod, egyedül Te látod a szívemet, amint gyakran ellágyul bálványok láttán és Téged is szívesen tenne bálványává. Zúzd össze a bálványaimat és mutasd magad, jelentsd ki ügyed előttem világosan, hogy abban szolgálhassalak és abban vegyem ki a Te atyai áldásodat, támogatásodat azoknak a nehéz problémáknak megoldásában, amelyek a Te ügyeid diadalra szállásával maguktól megoldódnak. Amen.

I. G.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. január 23-án, vasárnap.

Hely	D.e. óra	Igehirdető	D.u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Papp László	5	Paksi Kiss S.
Újváros	11	Költő Gyula	5	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	3	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	—	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Kecskés Balázs	4	Dr. Szabó Lajos
Élő-telep	10	Dr. Szabó Lajos	—	—
Horthy telep	—	—	3	Nagy Lajos

A rimaszombati egyesült protestáns gimnázium iskolatanácsa a kezdő nőtlen tanárok család-alapításán úgy segít, hogy minden fiatal párnak ajándékol egy házított disznót ad. Karácsonykor már két házított disznót kellett adniuk, mert két tanár megnősült. — **A sárospataki főiskola** állandó népfőiskolájának első évfolyama január 17-én megnyitott. Vajjon mikor nyílik meg Bihar számára a nagyvárad református népfőiskola? — Az evangélikus **Reményik Sándor**-ról tartott előadást január 13-án **Hlatky Endre** főispán „Nagyvárad Reményik költészetében” címen, a Szabad Egyetemen. Reményik költeményét, amelyet a most 25 éve elhunyt **Ady Endrének** írt, lapunk más helyén bemutatjuk. — Nagyszalonta nagy fiáról **Arany Jánosról** és vallásosságáról tartott előadást a református Akadémián **dr. Szabó Lajos**, rámutatván azokra a személyi kapcsolatokra is, amelyek őt, a szintén nagyszalontait, a híres bihari hajdu ivadékhöz kötik. — **Örkénytáborban**, Budapest közelében jan. 6-án szentelte fel **dr. Soltész Elemér** protestáns és **dr. Hász István** róm. kath. püspök azt a közös templomot,

amelyet a honvédség számára építettek. Az oltár elé egy vékony falat húznak és ugyanaz a helyiség a mise után átváltozik a protestáns igehirdetés színhelyévé. Ugyanazon falak között zeng a **Boldogasszony Anyánk...** és a **Tebenned biztunk** drága melódiája. Milyen egyszerű és Istennek mennyire tetsző az ilyen megoldás! — Megvette-e már **A kálvinizmus lényege** c. munkát, amely az Újvárosi lelkészi hivatalban 4 pengőért kapható? Minden öntudatos reformátusnak ismernie kell ezt a könyvet! — **König Kelemen atya** az egyházak közötti egységmozgalom nagyszerű harcosa január 11-én Nagyváradon „a keresztény magyar egység jegyében” tartott előadásában örömmel köszöntötte azt a ref. lelkészt, aki karácsonykor a pápáért és hercegprimásért imádkozott, hogy Isten hasson reájuk és törültsék el a reverzális lehetőségét, amely magyar és magyar közé szeges drótkerítést és a családok közé trianoni határokat húz. Nagyon nagy örömmel halljuk, hogy a kiváló páter is magáénak vallja ezt az imádságot. — **Az igazság iránt való engedelmességben** c. prédikációs könyv, amelyet **Incze Gábor** a nagyvárad újvárosi gyülekezetnek ajánlott beköszöntőül, a lap előfizetői számára a fel nem emelt kedvezményes áron 3:50 pengőért kapható az Újvárosi lelkészi hivatalban. — **A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség** központi kiküldöttjeivel fontos megbeszélést tartottak nagyvárad előkészítők. A megbeszélésen nagyon sokan vettek részt. **Incze Gábor** megnyitója után **Gyimesi Károly** és **Gáspár Béla** előadása következett, amelyhez **Soós István** főgondnok, **Fekete Károly** OTI orvos szólottak hozzá. Február első felét **Gáspár Béla** Nagyváradon fogja tölteni és akkor megalakulnak a várad csoportok is. — **Már hatszázhatvannyolc éve** szentté akarta avatni a római kath. egyház az Árpádok egyik legfinomabb kivirágzását, Margitot. A mostani pápa, a magyarok nagy barátja végül is eldöntötte a csaknem ezredéves vitát. A szentté avatott emlékére a posta emlékbélyeget ad ki, amelyet **Kontuly** festőművész rajzolt. O az a kotója a nagyvárad városháza Horthy Miklós bevonulása képnek is. — **Kossuth Lajos halálának** ötven éves évfordulójára a m. kir. posta szintén emlékbélyeget ad ki. — **A Református Akadémián** január 18-án „Az imádkozó országbiró”-ról, ecsedi Báthory Istvánról tartott eszmétető előadást **Kiss Tamás** vallástanár. A következő előadást **január 25-én Bittó Zoltán** vallástanár tartja. — **A réti vallásos estéken** január 22-én **Bordás István** gép-
ipari iskolai oktató, január 29-én **Karsay Ferenc** osztálymérnök tartanak előadást. Az előadás előtt áhítat. — **Olasziban** vasárnap reggel $\frac{3}{4}$ 8-kor a levente istentiszteleten **Csernák Béla**, a fogházban 8-kor **Bokor Sándor**, $\frac{3}{4}$ 9-kor az ifjusági istentiszteleten **Bokor Sándor**, a második ifjusági istentiszteleten $\frac{1}{2}$ 12-kor, **Paksi Kiss Sándor**, a Hegyen 10-kor **Kurucz József** szolgál. Minden reggel $\frac{3}{4}$ 8-kor, hétfőn és szombaton délután 5-kor van áhítat.

A felekezeti népiskola

Református elődeink ősidők óta a templom mellé iskolát is állítottak, mert az evangéliumból felismerték, hogy Isten akarata szerint kötelesek gyermekeiket taníttatni, nevelni az életre és előkészíteni az örökéletre. Tudták ugyan, hogy mindenféle iskolában megtanul a gyermek írni, olvasni, de evangéliumi egyházi szempontból számukra ez nem volt elég, mert nemcsak értelmessé, hanem hívők és jellemessé akarták tenni az egyházuk jövőjét biztosító utódokat. Másfajta iskolák nevelése következtében meghidegül az egyházhoz való ragaszkodás, lassankint elmulasztják a templomot és elfelejtik a zsoltárokat. Áldott emlékü református őseink jól látták, hogy csak a tulajdon iskolájukban bizhatnak fejtétlenül, mert az egyházához hű és áldozatkész, vallásos meggyőződéséhez kitartóan ragaszkodó, minden helyzetben helyt álló nemzedékeket nevel. Az a benyomás, amit gyermekkorban a hitvallásos iskola nyújt, erő és élet, kitörülhetetlen emiék mindenkorra.

A nagyváradai református egyház is teljesítette iskolafenntartó kötelességét. Hitvallásos iskolája mesze fő dőn híres volt, azonban az idők folyamán kényelenszeretettől, szűklelkűségtől átengedte a nevelés és oktatás ügyét a városnak és az államnak.

A nagy világégés végén, a szörnyű katasztrófa idején a nemvárt fordulat, a román megszállás tetőzte be a bajt. Milyen lesz a református magyar gyermekek iskoláztatása az idegen államhatalom által fenntartott iskolákban? — szorongatta a kérdés a legjobb reformátusokat. Magyarul írni, olvasni és talán énekelni sem tudó nemzedéktől várható-e magyarságunknak és reformátusságunknak hathatós védelme és fenntartása? Az egyháznak csak egyetlen iskolája volt: a református Tanítónőképző. Mentőgondóként vetődött fel az egytanítás gyakorló iskola fokozatos kiépítése. Berelt helyiségekben, alkalmas és méginkább alkalmatlan termekben folyt a munka, majd mikor 1925-ben bezárták a képzőt, annak helyiségeiben lelkes tanerők áldozatos munkája és az egyház nagy anyagi erőfeszítése mellett évről-évre szaporodtak az osztályok. 1927-ben már tíz tanerő működik a ref. egyházban.

Az évről-évre fejlődő iskolát az itt maradt hivatalából kidobott maréknyi tisztviselő és a mesztersegesen leszegényített iparos polgárság még a még szegényebb magyar munkásosztály adófilléréi tartották fenn.

Lehet, hogy az így fenntartott iskolánk helyi-

ségeivel szemben ujabban kifogásokat támasztanak egyesek, akik nagyobb igényűek; jó volna azonban a panaszkodóknak átlapozni a román megszállás idejének református pénztárnaplóit. Milyen rémes kérdőjel van minden hónap végén: vajon miből fogjuk kifizetni a havi 70—80 pengőért dolgozó tanítóinkat? Honnan lesz fedezete a hatalom uraitól támasztott követelmények teljesítésére? (Pl. egyszer kifogástalanul felszerelt asztalosműhelyt kellett berendeznünk a VII. osztályosok számára).

Való igaz, hogy a mi tantermeink nem a legmodernebbek, nincsenek parkettes helyiségeink, de a szerény, egyszerű falak és berendezés között él az egyházi szellem és az imádságos kálvinista élet. Még azt is hozzá tehetjük, hogy mi nem vezettük be a román tanítási nyelvet.

Ezeket a hitvallásos református iskolákat a parókiális körök férfi- és nőszövetségei évről-évre segítgették ruha, cipő és tankönyv adományokkal, nagyon reájuk fért a növendékekre, hiszen sokszor 40 %-ot tett ki a nagyon szegény gyermekek száma. Novembertől márciusig szegénykonyhánkban 90 gyermeket láttunk el meleg étellel. Nagyon nagy erőfeszítés, sok imádság és áldozat tette lehetővé, hogy a tisztánérő ref. iskola elmondhatta a boldog felszabaduláskor: „A reámbizottakat pedig megtartottam“.

Egyházunk tudatában van annak, hogy sok mindennel tartozik még az iskoláinak és igyekszik is pótolni ereje szerint. Az újabb nagy világégésben is halad előre, a meglévőkhöz megépítette a réti iskolát, amely nemsokára megnyílik.

Jól esik látni, hogy az egyszerű népek mennyire érzik azt, hogy az iskola az egyház veteményes kertje. Karácsonykor két növendékünk 50—50 pengő adományt hozott az iskola részére. A szeretet és ragaszkodás úgy látszik ma sem fárad el, vannak a jótéteményben el nem fáradó magyar református lelkek ma is.

Kiss Béla igazgató.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7T

Kollégiumi Könyvtár,
DebrecenFelelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNAK BÉLA**NAGYVÁRAD**
Megjelenik minden szombatonSzerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

AZ AGG PRÉDIKÁTOR

Az agg prédikátort, hívei atyját
Caraffa elébe hivatják.

„Bűnös eretnek, rontod a népet,
Hite virágját sorra kitéped!”

— Nem, nagyuram, én nem leszem azt,
Én a virágért gyomlálom a gatz.

„Szép ez a szó, de aki mondja: csaló!
Tömlöcbe veled, krisztustagadó!”

— Tömlöcbe csukathat a kény,
De Krisztus Urunk híve én vagyok, én!

„Te nyomorult, Te hirdeted őt?
Hisz' semmi sem szent az eretnek előtt!”

— Ó, szent nekem Ő Maga szent az Irás!
De széles e földön semmi más.

„Fogjon ki a tömlöc e vén gonoszon!”
— Én ott is a Krisztus ölén nyugoszm.

Az agg prédikátort börtönbe vetik,
Korpakenyér az étele itt.

Lánc gyöttri a testét s lepihenni ha vágy,
Számára hideg kőpadlat az ágy.

Oly beteg, oly vén, oly kiaszott!
S nem kél ajakán egy hang panaszt ott.

S karjában oly édesen alszik a vén,
Mint kicsi gyermek az anyja ölén.

Úgy véli az őr: mire virrad a regg,
Meghal e csöndes, gyöngye öreg.

Megnézni siet kora reggelen őt —
S ime, vidámabb mint ezelőtt.

Valami zsollárt halkán dudorászgat,
Arcán türelem és boldog alázat.

Csak bámul az őr: „Jól bírja e vén pap!
Ám, ha nem egy, majd megtöri két nap.”

S újra múlt egy éj, virrad a regg —
S ime megint derekabb az öreg!

Harmadnapon ifjan ég a szeme,
Tartása delibb, mint a jegenyé.

„Ez csoda! Hogy mi a titka, a nyitja,
Szálljon az éj le, meglesem itt ma!”

Éj lesz — s im a rozsdás kulcslyukon át
Tömlöcbeli fény veti a sugarát.

Káprázik az őr, amikor betekini,
Elkapja fejét, majd nézi megtnt.

„Álom ez?” — S újra, meg újra benéz,
Néki világos már az egész:

Tömlöcben a vén pap nincs egyedül,
Krisztus alakja a padlaton ül —

KOZMA ANDOR

Nem kell a Lelki Pásztornak erőtlen sárral mázolni és a népek könyökei alá vánkoso-
kat varrni, azaz a népnek bűneit simogatni, palástolni és ahol szörnyű vagyon, azt szépí-
teni és ahol békesség nincs is, csendességet kiáltani és a népet haszontalan hazugsággal
hízlalni, hanem minden személyválogatás nélkül, minden atyafiúságnak s barátságának
tekintetét félretévé, a bűnt és a gonosztságot meg kell feddeni, ki kell a népnek hitetlen-
ségét kiáltani, minden kedvezés nélkül.

Hodosi Sámuel (1680)

Levél egy hozzánk térő zsidóhoz

Kedves Atyámfia!

A felszabadult keleti részeken még mindig érvényben lévő törvényes rendelkezések szerint elég, ha valaki csak az állami hatóságnak jelenti be válásváltogatását. Ennek a törvénynek a románok voltak a kitalálói; sok gyenge magyar számára könnyebbé akarták tenni a görög-keletivé lételt, az államvallásához való csatlakozást. Így nem kellett senkinek sem szégyenkeznie, amikor a tiszteletes úrnál, vagy a nagyságos apát úrnál bejelenti, hogy őseinek hitét elhagyja, mert a hűs fazekak, a hivatal az állás csábitják erre a lépésre. A tiszteletes, vagy a plébánus zárt borítékban értesítették arról, hogy egy magyarral megint kevesebb és egy renegáttal megint több van Erdélyben.

Ennek a törvénynek a fentartása lehetővé tette sok gyenge renegát magyar számára az arcpirító szégyen nélkül való visszatáncolást mind a református, mind a római katolikus Egyházba. Az Egyházak nagylelkűen megbocsátottak megtérő gyenge bárányaiknak. Ma már ennek az itt maradt törvénynek politikumát — hiszen eltelt immár három év! — nem a román államvallásból visszatérő keresztyének képviselik, hanem a zsidóságból keresztyénné sietők.

Nagyon kiváló krisztuskereső zsidók lettek már a századok során nagyon kiváló, melyhitű keresztyének. A vallásosságnak, prófétai hitnek a tűzét nem egy zsidó áthozta magával és nemzedékeken át, fiaiban és unokáiban példaadó módon lett és maradt meg nagyszerű keresztyénnek. Sok vívódás, lelki gyótródás tettek jó zsidókat kiváló szerzetessékké, történettudós püspökké, érsekké, vagy református prédikátorrá is Magyarországon a legutolsó ötven-hatvan esztendő alatt is, akik haszontalan balaszt lettek volna a hitközségben és nagy kárára lettek volna a keresztyénségnek, ha nem tartoznak hozzánk. Kedves Atyámfiát azonban egyáltalában nem ismerem. Fogalmam sincs, hogy milyen megfontolások, indokok, lelki rugók szakították el vallási közösségétől és hogyan jutott eszébe reformátusnak lenni még a múlt esztendő júniusában? Több, mint egy fél éve tartozik az állami törvények szerint a református gyülekezethez, de ezalatt a hosszú idő alatt egyszer sem jutott eszébe, hogy eljőjön és megmutassa magát, igyekezzék nemcsak az állami törvény szerint keresztyénné lenni, hanem megbeszélje velem, hogy mikor szeretné magát megkereszteltetni.

Szeretném, ha kellemesen csalódnék és legelső látogatása alatt meggyőzne arról, hogy ismeri valásunkat, tudja, hogy énekeskönyvünknek (épügy, mint a római misekönyvnek) derekas része ótestamentumi zsoltárokból áll és tudja azt is, hogy pár évszázadon keresztül milyen kedves irodalmi műfaj volt nemzetünknel a Jeremiádok, az ótestamentumi nagy próféta népének és a szenvedő magyar népnek

összehasonlítása, párhuzamba állítása. Lehet, hogy kellemesen csalódom, ha megismerem. Épen azért, ha másért nem, legalább az illendőségért, szíveskedjék minél előbb felkeresni hivatalomban.

Szíves üdvözzel

Dr. Incze Gábor
ref. lelkipásztor.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. január 30-án, vasárnap.

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Paksy Kis S.	5	v. Pap Andor
Újváros	11	Dr. Incze Gábor	5	Dr. Incze Gábor
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	3	Kiss Tamás
Velence	10	Orth Győző	4	Dr. Benedek
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Dr. Szabó Lajos	—	—
Horthy telep	—	—	—	Dr. Szabó Lajos

Pilder Mária, akit az Egyet. Konvent a nőszövetségek orsz. vezetésével megbízott, febr. 1—5. napjain Debrecenben végez szervező munkát. **Csérnák Béláné** az olaszi nőszövetség nevében meghívta Nagyváradra, ahová **6-án** jön el, hogy mind a négy egyházzész nőszövetségével megbeszélést tartson. — **Kétszázhuszonkilenc kitérővel** szemben **négy-száznegyven** tértek a ref. egyházba Bpsten. **Désen kilencen** tértek ki tőlünk, viszont **54-en** tértek hozzánk. — **Több, mint háromszáz holdat** adományozott egy ref. asszony és r. kath. férje a debreceni ref. egyháznak kiváló előmeneteli tanulók ösztöndíjára. — **Az egyházmegye gondnoka Ungvároff** ref. magyar leányinternátus céljára adományozta hatalmas házát. Az ilyen adományok és hagyományok tehetnék igazán függetlenné a magyar ref. nevelést és kulturpolitikát. — **Gergely Kovács István** táb. főlelkész a sebesült honvédek számára komoly olvasmányokat, könyveket kér. A kórháznak csak róm. kath. könyvtára van. Mind a négy ref. lelkészi hivatal örömmel gyűjti össze a felajánlott könyveket. Kérjük Nagyvárad reformátusságát, hogy ajándékozzon legalább egy-egy könyvet mindenki erre a célra. — **Magyar önismeret** címen jelenik meg **László Dezső** kolozsvári lelkész, orsz. gy. képviselő tizenegy ives hatalmas könyve. Előfizetők számára 10 pengő a könyv. Megrendelni lehet a cím pontos feltüntetésével a **sepsiszentgyörgyi Jókai nyomdában**. — **A Ref. Akadémián febr. 1-én** d. u. hat órakor **Pap Béla** karcagi lelkész, a **MAGYAR ÚT** szerkesztője tart előadást „**Evangélium és szociális mus**” címen. A bevezető áhitatot **Dr. Csikesz Tibor** végzi.

Az Országos Gyermekvédő Liga nagyváradi helyi bizottsága január 29-én, szombaton délután 5 órakor alakul meg a városháza dísztermében. A gyermekvédelmi és szociális mezőkön fáradozó Liga kormányzóelnöke Albrecht kir. herceg, ezredes. Az áldott munkát kifejtő országos szervezet zászlóbonatását különösen református Árvaházunk várja érdeklődő és támogató szeretettel.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: reggel 7/8-kor a levente istentiszteleten Rácz Mihály, 9 órakor az első ifjúsági istentiszteleten Bittó Zoltán, 11 órakor a második ifjúsági istentiszteleten Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapiakon minden reggel 7/8-kor, hétfőn és szombaton este 5 órakor tartunk istentiszteletet.

Áldozatkészség: Árvaháznak: Darók Antal 10, Guj Gáborné 10 P.

Szegényeknek: Kassay Ida 10 P.

A református Árvaháznak: Incze András presbiter temetése alkalmából a református elemi iskolák tanítói kara koszorúmegváltás címén száz pengőt adott.

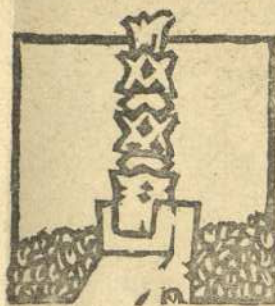
Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Király Erzsébet Éva, Kiss Sarolta Eszter, Vályi Attila, Fehér István János, Várady Klára Gabriella, Pethő Éva Zsuzsanna. Esketés: Bódi Béla (Szent János-u. 76.) és Rajnák Anna (Szent Anna-u. 31.), Nagy László (Vörösmarty-u. 87.) és Sipos Ilona (Báthory-u. 5.), Virág Imre (Szeptember 6. u. 1.) és Máté Magdolna (Heltai-u. 6.). Temetés: Kamuti Etelka (Kórház), Somogyi Zsigmond (Kórház), Gencsy Viktória (Lukács György-u. 9.), Incze András (Mikszáth-u. 21.), özv. Szlabey Gusztávné (Kórház, Szt. János-utca 29.).

Áldozatkészség: Nehai Cziaky Jánosné ágyalaptványának növelésére Andriska János 100 pengőt adományozott. — Özv. Krizsán Lajosné férje halálának első évfordulóján szegényeknek 10, Tróznay Jenő százados szegény iskolásgyermekek könyvvvel segélyezésére 20 pengőt adományozott.

Anyakönyvi adatok jan. 10—23-ig: Keresztelés: Ponta Erzsébet, Oláh Erzsébet, Bereczki János, Steiger Mária Magdolna, Toldi Mária, Szebenilldikó, Lucskai Anna, Páris Mária Erzsébet Johanna, Kiss János, Sas József. — Esketés: Koós Sámuel

— Hentz Jozefin (Nádasdy F.-u. 7.). — Temetés:

ERDÉLYI KOPJAJFA

özv. Kenéz Sándorné sz. Kiss Juliánna 76 éves (Gr. Tisza l.-u. 23.), Véghe József 23 éves (Ecsedi-u. 9.), özv. Marosán Józsefné sz. Tárnok Mária 76 éves (Tilinkó-u. 5.), Leitner Ferencné sz. Böszörményi Mária 70 éves (Beöthy Ö.-u. 28.), Bossányi Károlyné sz. Papp Lidia 77 éves (Vitéz-utca 17. sz.)

Hétköznapi istentiszteletet tartunk imaházunkban minden kedden és pénteken este 5 órakor.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Szöke István Péter, László Magda, Friedmann Ilona Erzsébet, B. Kovács Erzsébet Ágnes. Konfirmáltak: Friedmann Ilona Erzsébet. Esketés: Nagy László ref. keresk.—Sipos Ilona ref. (Báthory-u. 5.), Girdás Ferenc róm. kath. gyári munkás—Szabó Juliánna ref. (Murok-u. 11.). Temetés: Veres Antalné sz. Bundik Mária 33 éves, (Francia-u. 19.), Végső Sándor 8 hónapos, (Téglagyár-u. 25.), Mozsik Albertné sz. Podlócz Pirocska 53 éves, (Felső görögoldal), özv. Boros Sándorné sz. Vincze Zsuzsanna 66 éves, (Tóth M.-u. 16.), Berbekár Sándorné sz. Komlós Rozália 23 éves, (Várad-Szóllós), Szakáts Erzsébet 1 és fél hónapos, (Ghillányi-u. 25.), Papp Mihály 69 éves ny. váltóór, (Szóllós-u. 12.), Szabó Bálintné sz. Tóth Eszter 78 éves, (Francia-u. 24.). Kitérő: Luvig Árpád 23 éves cipész, (Déva-u. 3.) izr. vallásra, Csernő Józsefné sz. Rácz Etelka, (Vasut-u. 3.) róm. kath. vallásra.

Áldozatkészség: Templomalapra: M. S. 10 P., Friedmann Ilona Erzsébet 20 P.

Szegényeknek: Sáfrány Jánosné 1 P.

Hadigondozás céljaira: Szilágyi Ferencné 10 P.

Nőszövetség céljaira adakoztak: Zagyi Mihályné, Kiss Károlyné, Zimonyi Nándorné, Gábris Sandorné, Molnár Gyuláné, özv. Roxinné és Major Rózsi.

Sebesült katonáink megvendégelésére adakoztak: Lisztet, cukrot, tojást, cigarettát, téztaféléket stb. Tokai Elekné, Somtelekáné, Ruzs Lászlóné, Tóth Sándorné, Bornemisszáné, Varga Istvánné, Zimonyi Nándorné, Mester Jánosné, Márton Istvánné, Márton István, özv. Stettner Ferencné, Orosz Gyuláné, Dancs Lukácsné, Zbojárné, Nagy Sándorné, Nagy Lajosné, Milótai Bálintné, özv. Boros Imrené, Bodnárné Kalla Vilma, Matkó Mária és Ilona, özv. Roxinné, Szilvási Istvánné, özv. Ujlaki Miklósné,

Kása Gábor, Nagy Bálintné, Asztalosné, özv. Papp Andrásné és Szabó Ica. Pénzadományt adtak: többen perselybe: 109-18 P. Török Sándor, Gábris Sándorné, Hetz Ferencné, Pencz Istvánné 10-10 P., Major Rózsi 7 P., Nagy Imre 6 P., Szeghalmi Imréné, Sinyi Józsefné, Zagy Mihályné, Uszkai Gyuláné, Magyar Mihályné, Mona Sándorné, Kiss Károlyné, Hubert Félixné, Mészáros Lajosné, Bodnárné Kalla Vilma 5-5 P., Tokai Elekné 4 P., Molnár Gyuláné 4 P., Steinerné Jakab Jolán, Molnár Istvánné 3-3 P., özv. Kiss Gyuláné, Társi Andorné, Somtelekánné, özv. Ujlaki Miklósné, Herczeg Antalné 2-2 P.

Nőszövetségünk január 16 án tartott tea-estélyén vendégül látta sebesült honvéd testvéreinket. A katonák nevében *G. Kovács István* tb. főlelkész mondott köszönetet a vendéglátó gyülekezetnek.

Gyászhir. Sulyos csapás érte Nőszövetségünk tagját, édesatyjának, *Papp Mihály* ny. váltóörnek elvesztésével. Temetése január 21-én ment végbe. E szomorú alkalomból Nőszövetségünk több tagja virág helyett egyházi célokra adakozott.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk szerdán és szombaton esti hat órakor az imaházban, pénteken délután a Tudószanatóriumban.

Konfirmációi előkészítés minden szerdán délután 5 órakor.

A Nőszövetség munkadélutánja minden hétfőn délután.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Berki Iona, Gergely Gábor, Szómer Róza, Kiss Tibor Miklós, Lellősi Jolán, Dénes Judit, Székeiy József,

Karácson Gizella, Hankó Jenő András. Esketés: Belényesi Flórián g. kel.—Murguly Margit ref. (Szép Iona-u. 24). Papp Kálmán ref.—Balogh Mária r. k. (Téglavető-u. 110), Takacs István r. kat.—Kóti Teréz ref. (Bihari-ut 27). Temetés: Soós Iona 1 hónapos, Nagy Sándor 77 éves (Szt. József-u. 18), Simon Irén 17 éves (Köszöru-u. 21).

Áldozatkészség: Templomalapra: K. Nagy Lajos 50 (helyreigazítás), Nyárády Zoltán tanár (Budapest) 20, N. N. 40 pengő.

Szegényeknek: özv. Szabó Sándorné 2 pengő.

Egyház belmisszió céljaira: Koszta testvérek (édesanyjuk halálának évfordulójára) 60 pengő,

Árvaháznak: Dul Károly 6 pengő.

Önképzőkör céljaira: Január 1-i ünnepély bevétele 100 pengő.

Vallásos estéinknek sorozatában január 29-én szombaton este 6 órakor Karsay Ferenc osztálymérnök, presbiter: »A reánk váró szociális feladatok« címen; február 5-én, szombaton este Bordás István gépipariskolai oktató: »Amit mindenkinek ismernie kell címen (keskeny filmen kísért) tartanak előadást. Az előadások előtt dr. Szabó Lajos magyaráz Bibliát.

»Sztáray Mihály« Ifjúsági Önképzőkörünk Kecskés Balázs és Nagy Lajos lelkészek vezetésével január 13-án ünnepséget rendezett a Nemzeti Munka Központ székházában.

Január 30-án a Nemzeti Munka Központ ifjúságának önképzőköre rendez ünnepséget réti kulturtermünkben. Előadás előtt Nagy Lajos s. lelkész és Szabó János országgyűlési képviselő mondanak beszédet.

Aranylakodalmukat tartották Szőnyi István bankaltiszt és Hajdu Ágnes. A közszeretben álló párhoz, öt gyermekükhöz, sok unokájukhoz és nagyszamu tisztelőjükhöz dr. Szabó Lajos intézett beszédet. Isten gazdag áldása legyen rajtuk továbbra is!

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek
Tangóharmónikák
Gramofonok
Vilanygramofonok

Nagy választék-váltó-
áramu, univerzális
és telepes rádiókban
Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Uj bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. Bőséges választék.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7T

Kollégiumi Könyvtár]
DebrecenFelelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA**NAGYVÁRAD**
Megjelenik minden szombatonSzerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Elvérzett magyarság

Még a magyarság problémáival foglalkozó irodalmat sem föltétlenül szükséges ismernünk ahhoz, hogy a magyar nemzetestről leszakadt véreink szomorú helyzetéről fogalmat alkossunk. A baj meglátásához már az is elég, ha egy szempillantást vetünk a térképre: tulajdon hazánkban követelődő és éhes idegenektől vagyunk körülveve. Ezt csak súlyosbítja az, hogy e hazában élő magyarság nem alkot egységes tömböt. Vannak országrészek, hol a magyarság szétszórta, népi összeköttetés hiányában: szórványban él. Szót vesztegetni sem volna érdemes a szórványmagyar kérdésre abban az esetben, ha a magyar nemzettestnek legfeljebb csak egy tüzsurásnyi fájdalmat jelentene. Hogy azonban ennél jóval több, amely felér egy veszedelmes érvágással, megérdemli, hogy minden magyar szívügyévé legyen. Főként azért, mert a magyar vér cseppenkénti kicsordulása siettet, vagy épenhogy rohanó léptekkel elősegíti az egyetemes magyarság elvérzését.

Egy megdöbbentő statisztika került a kezünkbe. Északerdély mai helyzetéről közöl adatokat. Megtudjuk belőle, hogy a visszacsatolt területei 205 községében egyetlen magyar sem él. Rémülten kérdezzük, mi történt ott? Hova lett a magyarság? Ki pusztította el? Miért lett öngyilkos? Kérdések, melyekre századok adhatnak csak választ. De lelkiismeretünkhöz szóló riadt figyelmeztetések: nem elég a magyar sorskérdéseket békés városok aszfaltjain megtárgyalni és egy parlamenti üres beszéd után, ablakon át a kék Dunát figyelve, honmentő munkánkat befejezettnek gondolni.

Az ágról szakadt magyarok sorsa egy beszéd elmondásán, vagy meghallgatásán túl is érdekeln minket. Mert életadottságuk olyan veszélyt rejt magában, amelynek a szórványmagyarok, de az egyetemes magyarság is súlyos kárát látja. Ez a veszély jelentkezik abban, hogy vannak magyarok, akik a holnapot reménytelennek látják, hullaszagot árasztanak maguk körül s egyre inkább kihál szívükből az Istenbe vetett hit és a fajtához tartozás tudata. Akuttá lesz e jelenség azáltal, hogy a magyar nemzettest elvezíti leszakadt darabját, az idegen térhódítása közben önmaga is összébszorulni kénytelen. Ez a veszély a román megszállás idejében azt jelentette, hogy minden évben egy kis magyar falu — kb. 1500 lélek — tűnt el az idegen népi tengerben.

ERDÉLYI TEMPLOM

A nemzeti és egyházi közösségnek, valamint a szervezett társadalomnak egyaránt sorompóba kell állania a vérző magyar test meggyógyítása érdekében. De úgy, hogy a szó helyett a tett beszéljen. Református szempontból kívánatos volna, hogy minden szórványközpontba azonnal pásztor állíttassék be, akik az életfontosságú igazságot végzésével a halni készülő magyarok hitét és nemzeti öntudatát erősítsék. Mert minden azon dől el: ki tudjuk-e építeni szórványainkban a lelkiélet betonerődeit? Ha ez sikerül, úgy a kisebbségben élő magyarság ostromlott, de bevehetetlen várnak fog bizonyulni. A lelkiépítés azonban maga után vonja a szórványmagyar és szórványmunkás anyagi megsegítését is.

Mindezt azért hangsúlyozzuk, mert mi Európa Duna-medencéjében élő magyarok ugyanúgy szórványlelkek vagyunk, mint e hazának népi közösség nélkül élő magyarjai. Az európai szórványmagyarságnak sorsa a magyarországi szórványmagyarság sorsával azonos. Mig európaiságunk biztosítása végett távoli jövőbe nézünk, vigyázzunk arra is, hogy a magyarság életének gyökerére vetett fejsze pusztító munkáját megállítsuk.

BITTÓ ZOLTÁN

Népjogok kérdése a kálvinizmusban

Mind nagyobb szorongással olvassuk a híreket, hogy a nemzetközi politikában az a veszedelmes gondolat kezd lábrakapni, hogy az ú. n. kis nemzeteknek nincs létjogosultságuk és legfeljebb csak egyes nagyhatalmak árnyékában élhetnek, de akkor is csak abban az esetben, ha azok érdekei azt megengedik. Jó tehát, ha ezt a kérdést is megvizsgáljuk a kálvinizmus politikai etikájának (erkölestanának) elvei alapján.

A kálvinizmus lényegéből határozottan folyik a nemzetközi jogrend és a népjogok iránt való érzék. Mert nemcsak a nemzeti és faji öntudat nagykorúságára tudja nevelni a népeket, hanem ugyanakkor az internacionális szolidaritás gondolatát is a legerősebben ki tudja fejleszteni bennük.

A nemzetközi összetartozandóság (internacionális szolidaritás) ez érzésének az a bibliai gondolat az alapja, hogy mindnyájan egy Atyának gyermekei vagyunk és egy vérből származunk. Ebből pedig a kálvinizmus szerint az is következik, hogy tehát a nemzetek is egyenlők Isten előtt és azoknak is »Isten színe előtt« (coram Deo) kell élni. — Choisy genfi kálvinista egyháztörténész szerint a kálvinizmus jellemvonásai és elvei ezen a téren: egyenlőség, igazságosság, szociális szolidaritás, amelynek folytán minden ember egyenesen Isten színe előtt áll, egyformán bűnös és egyformán kegyelemre szorul. Magától tehát egyik sem uralkodhatik a másik felett; csak akkor, ha a szuverénitást, azaz hatalmat erre Istentől kapja.

E gondolatokból született meg a kálvinista teológusok és jogászok szerint a nyugat-európai alkotmányos szabadság, a helyes értelemben magyarázott demokrácia, a népek politikai nagykorúsága, továbbá a társadalmi, gazdasági, pénzügyi és kereskedelmi szociális erkölestan (etika) is, mint a kálvinizmus egyik nagyjelentőségű gyümölcse.

De már maga Kálvin is csodálatosan messze látott ezekben a kérdésekben. Egy holland ref. író szerint Kálvin a népek legnagyobb nevelője, aki valaha élt! Egyik vágya az volt, hogy Krisztus országa a keresztyén népek életén keresztül valósuljon meg, s legalább az összes protestáns népek uniója legyen lehetséges. — Ezért lett Kálvin az európai diplomácia atyja is és harcolt a szövetségek és szerződések gondolatának érvényesítéséért a nemzetközi politikában, amelyek a népeket közelebb hozzák egymáshoz; sőt az ú. n. fegyveres közbelépés (intervenció) kötelezettségét is hirdette az ú. n. közbe-nem-lépés (non-interventio) testvérietlen gondolatával szemben, amely — kaini elgondolással — nem akar a szomszéd állam segítségére sietni, ha az valamilyen tragikus helyzetbe kerül és a léte is veszélyben forog.

Igy született meg a századok folyamán a kálvinizmusnak ú. n. intervenciók politikája és Kálvin hatalmas diplomáciai levelezése is e gondolatokkal kapcsolatban. — A nagy reformátor idevonatkozó elvei, amelyek napjaink számára is nagyon fontosak és tanulságosak, röviden összefoglalva a következők:

1. Minden nép, amelyet Isten gondviselő rendelése e világba helyezett, a maga határaiban tiszteltben tartandó. (Lényegében ez a gondolat vezette annak idején Lord Rothermere-t is, amikor Magyarország helyéért a nap alatt, történelmi határaiért, de főleg az elszakított fajmagyarságért sikraszállott.)

2. De ebből a nemzeti önállóságból nem a nemzetközi elzárkózottság folyik, hanem az egymásközti kölcsönös jogszabályozás, szerződések és szövetségek által, el egészen a fegyveres intervencióig. (Ilyenek voltak pl. annak idején a holland közbelépések is Magyarország, a gályarabok és a ref. egyház érdekében.)

3. Ugyanebből folyik azonban az önvédelmi háború joga is, ha egy nép és ország létéről és jövőjéről van szó.

A protestáns Európa azonban — sajnos — később nem Kálvint követte, hanem Rousseau-t és Hugo Grotiust és ez vezetett az európai emberiség egész sereg politikai tévelygésére.

Kálvin különben ellene volt a fejedelmi abszolútizmusnak is. Az államokat és fejedelmeket is Isten színe elé akarta állítani és vallotta azt, hogy nincs »princeps legibus solutus«; azaz a törvények alól feloldott fejedelem, mert a fejedelem nem lehet despota, diktátor, hanem annak is meg kell kötve lenni az alkotmányos törvények által. Ezért az írott törvényeket Kálvin nagyrabecsülte s vallotta azt, hogy a nemzeteknek egymás közt, egymással szemben és egymás által is megkötve kell lenniök s ez az emberi nemzetség szolidaritásának gondolatából származik, mert nemcsak szentek közössége van, hanem a megkeresztelt népeknek is van közössége! Ezért volt Kálvin sok tekintetben internacionális gondolkodású is (de azért nem kozmopolita!) Sámuel-kommentárjában pedig az alkotmányos jogállam elveit rakja le s a felelőség és nép viszonyát a kölcsönös jogok és kötelezettségek feltüntetésével szabályozza.

E gondolatokat később a kálvinista teológusok és politikusok nagyszerűen kibányászták és továbbépítették. Később azonban, a ref. teológia apálykorszakától kezdve, sajnos, majdnem egészen ellefejtette a világ és csak legújában, a ref. teológia újjáébredésével kezdenek e gondolatok ismét terjedni. Nálunk, Magyarországon azonban — fájdalom — ezeket még ma is alig ismeri valaki. A német teológia hatása alatt álló teológusok természetesen alig hallanak valamit ezekről, az általános keresztyének és az ú. n. gyakorlati belmissziós irány híveinek meg nincs érzéke az ilyen elvek iránt; világi intelligenciáknak pedig halvány sejtelve sincs azokról az értékekről, amelyek a kálvinizmus idevonatkozó elveiben ma is sértetlenül élnek.

Dr. SEBASTYÉN JENŐ

Az Úr színe előtt

Szenteltessék meg a Te neved!

Az Isten dolgai, ügyei között az első legnagyobb fontosságu az Ő neve. Emberi ész nem tudná az Istent igazán megnevezni, maga valójában meghatározni. „Mindenható“, „Végtelen“, „Örökkévaló“ csak velünk szemben való ellentétét fejezi ki. Ha eszünkéből, érzéseinkből, vagy akár személyiségünkéből akarjuk magyarázni, meghatározni Istent, akkor nem nagyobb, mint a mi elménk, szívünk, vagy személyiségünk, akkor valóban emberi képre alkotott árny csupán. Istennek magának kell nevét kijelentenie, nevében önmagát adnia, mert az ember képességei legfeljebb arra alkalmasak, hogy felfoghassák Isten kijelentését. Képességeink azonban lassan fejlődtek, fokozatosan alakultak ki és finomodtak (néha romlottak). Épen ezért van szükség arra, hogy Isten vezesse népét, az övéit a kezdet kezdetétől bölcs nevelő kezével és vesszejével nevének megértésére és megszentelésére. Az őtestamentomi kifejezés színes kép: az *Isten tekintete*, csupán más megnevezése Isten nevének. Kibirhatatlan, elviselhetetlen, megközelíthetetlen és emberi teljesítmények számára fel nem fedhető. A zsidó ember ma sem meri még kimondani sem Istennek igazi nevét, féltő áhitattal nézi az Isten nevét jelentő négy szent betűt, de ajka kiolvasni nem meri, nem is tudja már. Az ősapák talán még tudták, az unokák már elfelejtették.

A név pedig egyet jelent a név tulajdonosával. Nevét ócsárolni, vagy magasztalni annyi, mint valakinek becsületébe gázolni, vagy magasabbra emelni.

Isten nevének megtestesülése az Úr Jézus Krisztus, kinek neve: Immanuel is azt jelenti, hogy *Velünk az Isten!* Ezt a nevet védeni, felemelni magasra tartani, páratlan és megközelíthetetlen értéknek ismerni el: megszentelni, a kijelentést élő élevení hangon hordozni, személyes biznyságtévésben megpecsételni, ez az Egyháznak és minden tagjának kötelessége.

Idő változásában, kulturák ingadozásában, bölcseségek hullámmozgásában az Egyház mindig frissen hirdesse Isten kijelentett nevét, nem úgy, hogy a kijelentés fölé helyezze az újabb irányokat, hanem hogy azok engedelmesen szolgálják, lendítsék elő és tegyék uralkodóvá a kijelentést mindenek felett.

Nemcsak a szeráfok kötelessége, boldog kiváltsága az ének, hogy *Szent, szent, szent az Isten!* hanem Isten nevének megszentelését életünkkel kell végeznünk mindnyájunknak szintén.

Hittani ismereteink, atyáinktól örökölt bölcseségünk, nemzedékek tudása, becsvágyunk, szomjúhozásunk, felfedezéseink, mind egyszerű értékek, de ingadozók, puhák, alakíthatók. Ezeknek az ingadozó értékeknek homályos világában vigasztaló tudat az, hogy van egy megközelíthetetlen, aláaknázhatatlan érték, ami talán felfoghatatlan, de mégis letagadha-

tatlanul tapasztalt értékünk: Istennek a neve, amely nélkülünk is szent marad, számunkra azonban erővé, és védelemmé, atyai ölelő karrá csak akkor lesz, ha általunk is megszenteltetik. I. G.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. február 6-án, vasárnap.

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Nagy István	5	v. Pap Andor
Újváros	10 ¹¹	Paksy Kiss S.	5	Költő Gyula
Össi-telep	10	Dr. Incze Gábor	4	Dr. Incze Gábor
Velence	10	Gáspár Béla	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Dr. Benedek Imre
Váradszőlős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy telep	—	—	3	Dr. Szabó Lajos

Kossuth Lajos írja . . . címen néhány számunkban egy-egy összefüggő részletet mutatunk be a most ötven éve elhunyt „turini remete“ *Irataim az emigrációból* c. munkájából, amelyek bizonyítják, hogy még ma is Kossuth Lajos az, akit nemcsak a becsület magyar lélek szeret, hanem a külföld felé is biztos diplomáciai ágense a magyar ügynek. — **Mint jó kálvinista asszony** nem tennék eleget méltó módon nemeslelkű hozzátartozóim kívánságának, „ha szeretett egyházamról megfeledkezém“ — írja végrendeletében egy rimaszombati uriaszony, aki tíz hold földet hagyott az egyháza. Ilyen lelkületek magyarázzák, hogy miért él és virágozik sokhelyt a református keresztyénség. — **A reverzális adás veszedelméről** és evangéliumellenes voltáról, tehát tarthatatlanságáról folyik a debreceni reformátusok előadás sorozata. — **Össi-telepen** február 6-án, vasárnap délután 4 órakor műsorral egybekötött teadélután rendez a Nőszövetség. Előadást tart *Gáspár Béla*, Bibliát magyaráz *Dr. Incze Gábor*. Teajegy 1 pengő. Felülfizetések az össi-telepi szegények céljaira. — **Szentmártonban** február 6-án délelőtt 10 órakor az állami iskolában a szentmártoni, rontói és váradlessi reformátusok számára istentiszteletet tart *Kiss Károly*. — **Pilder Mária**, az orsz. ref. nőszövetség szervezője február 6-án d. e. 1/2 12 órakor és d. u. 5-kor tart megbeszélést a ref. asszonyokkal a leánynevelő intézet disztermében. Egyházunk asszonytagjait szeretettel hívjuk erre a megbeszélésre. *Pilder Mária* a ref. leányiskolák tanulóival febr. 7-én d. e. 11 órakor tart megbeszélést. — **Olasziban** február 6-án a levente istentiszteleten 3/4 8-kor *Nagy Lajos*, ifj. istentiszteleten 3/4 9-kor *Paksy Kiss Sándor*, 1/2 12-kor *Dr. Csikesz Tibor*, a Hegyén 10-kor *v. Papp Andor* szolgál. — **Az Erdélyi Öregfalú** és a

németországi Koblenz fatonyai vívnak párbajt *Zilahy Lajos* új szindarabjában. A kora gyermeksége óta magyar kenyeret evő, kormányfőtanácsossáig eljutó német mérnök, fajtájának hívó szavára visszamegy szülőföldjére, felesége azonban, bármennyire is szeret urát, nem követi, mert neki az erdélyi templomtorony parancsol. Fia először apjával akar menni, de azután

édesanyjánál marad, mert benne már erősebb anyjának vére. *Zilahy* színműve a most folyó világháború egyetlen valamire való irodalmi alkotása. — **Majdnem százezer pengőbe** került a nyiregyházi leánykálvineum gyak. iskolájának új épülete. Ismét erősödtek a ref. Sion kőfalai.

Kossuth Lajos írja:

Magyarország első volt Európában, mely a vallásos türelemre példát adott, s a „bevett keresztényen felekezetek” közt a politikai s polgári jogokra nézve minden különbséget eltörölt. A protestánsok száma Magyarországon hárommillióra megyen, a horvátok ellenben általában r. katolikusok, a protestánizmust nem fogadták el.

S csodálatosnak fogják önök találni, ámde igaz, hogy a magyar nemzet, katolikusok és protestánsok, fegyverrel vívták ki győzedelmesen a lelkiismeret szabadságát, s a jogegyenlőséget a protestáns lakosok számára, — de mindemellett a magyar nemzet annyira tiszteletben tartotta a horvátok municipális önkormányzatát, hogy megegyezett miszerint a magyar protestánsok Horvátországban földbirtokot se ne szerezhessenek, se ne bírassanak. Magyarország nyitva volt minden áldásaival, minden jogaival, szabadságaival minden horvát számára, bármilyen templomban imádhatta a Mindenhatót: de mi magyarok, kiket a más fajok elnyomására törekedő uralkodó fajnak rágalmaz az ármányos rosszakarat, mi a horvátok autonómiaja iránti tiszteletet annyira vittük, hogy eltűrnénk saját vérünknek a polgári egyenjoguságból kizárását oly területen, mely a magyar korona birtokaihoz tartozott.

Nem egyszer történt, hogy érdemes protes-

tánsok, hallatlan emlékü hősök s nagyhirű államférfiak nádori méltóságra emeltettek, mi a király után legelső polc Magyarországon, — de földbirtokot Horvátországban nem bírhattak. Engem magamat is, kit polgártársaim valláskülönbség nélkül, nehéz időkben, közakarattal a legmagasabb polcra helyeztek, mellyel király nem létében szabad nemzet polgárt megtszitelhet, engem magamat is a létezett törvények a magyar koronaterületnek egy részére nézve olyan páriává tettek, ki ott annyi földet sem nevezhetne magáénak, ahová fejét lehajthatná.

Én megtanultam a történelemből s magam is láttam esetet, hogy nemzetek, még szabad nemzetek is, kirekesztve tartották polgártársaik kisebb részét némely közjogaik élvezetéből, — de hogy egy szabad, erős, hatalmas nemzet annyira vigye a kiméletet saját koronaterülete lakossága egy tizenegyed-részének önkormányzati szabadalma iránt, miszerint annak területén *önmagát kizárja a polgári jog élvezetéből*: erre csakugyan hiába keresnénk példát a világ történelmében.

De azért mireánk, épen mireánk szórják a vándat, hogy türelmetlen uralgó faj vagyunk, kik a többi fajok elnyomásán törjük a fejünket.

Alávaló rágalom.

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZ ERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek	Nagy választékváltó-
Tangóharmónikák	áramu, univerzális
Gramofonok	és telepes rádiókban
Villanygramofonok	Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1-50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☞ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

Kollégiumi Könyvtár
Debrecen

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Elkéstünk-e?

A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség országszerte ébresztgeti a szociális lelkiismeretet. Nem akar kevesebbet, mint szembenézni az evangélium követelményeivel és a Szentírás elhanyagolt, vagy sokak által egyáltalában észre sem vett szempontjainak hangsúlyozását kívánja programmul odaállítani a ma keresztyénségének legidőszerűbb kérdései közé.

Rengeteg akadály késleltette a szociális szempontok kibontakozását a háborúelőtt és különösen a háború alatt. A fékek, akadályok, korlátok, vagy korlátolt emberek miatt még mindig nem látszik a maga teljességében és szépségében az evangélium jézusi parancsa: *Szeresd felebarátodat* (legalább úgy!), *mint tenmagadat!* — Mint minden megindulásnál, úgy itt is felébred a bizalmatlanság és az ellenkezés, a homlokegyenes másféleség.

Legfontosabb kifogásnak látszik az, hogy a Munkásszövetség karitativ, szociális, felkaroló szeretetmunkáira épügy nincs szükség, mint ahogy nincs gazdasági, társadalmi munkájára sem, mert megvannak az országos szervek, amelyek elvégzik, amelyeknek él kell végezniök a munkát és sokkal jobban elvégezhetik, mert van pénzük és az államnak minden hatalma, ereje, befolyása a hátuk megett van. Ezek a kifogások nem veszik azonban észre a *hogyan*t, a módot, a lelkületet, amelyet egy szabad társulás jelent és azt az utat, amelyet a legkiválóbb bürokrácia is bemutat rajtunk.

Nem veszik észre a kifogások, hogy történelmi tudatlanságukról is kiállítják maguknak a bizonyítványt. Vajjon milyen volna a magyar élet színe, ha a kiváló szerzetesi iskolák mellett nem születtek volna meg nemes versenytársakként a kálvinista kollégiumok és milyen volna a pedagógiánk, népnevelésünk színe, ha a sokszor elnyomó államhatalommal szemben nem lobogtatták volna a magyarság lángját a kiváló szerzetesi iskolák, pl. a piaristákéi, a nagyenyedi és pataki, nagykőrösi és pápai ref. iskolákkal és főiskolákkal együtt? Ezeket a teljesítményeket sem lehet kétségbevonni azzal, hogy a népnevelés és a középfokú oktatás inkább az állam feladata, mert az államnak több eszköz áll a rendelkezésére.

A Munkásszövetség szociális lelkiismeretet ébresztgető és akaratokat hajtó és irányító munkájának szükségességét bizonyítja az a hatalmas visszhang, amely kórusban zendült fel szervező útjai alatt Kézdivásárhelytől Pápaig, Máramaroszigettől Baranyáig mindenütt.

Sokkal súlyosabb a másik kérdés, hogy nem késtünk-e el? Miért csak ma? Hiszen az evangélium közel kétezer esztendeje a kezünkben van már. Eddig nem tudtuk ezt a parancsolatot kiolvasni belőle? Hosszu volna végigfűtöni azon, hogy mennyi szociális intézkedés gyökérszálai nyúlnak vissza az evangéliumba.

Az evangéliumellenes mozgalmak, pártok és vezetők csudálkoznának legjobban, ha rájuk lehetne olvasni, hogy minden nemes és megvalósulásra érdemes gondolatuk tulajdonképpen vagy a proféták szívében, vagy Krisztusnak a fejében születtek meg és onnan származtak át beléjük.

Taktika kérdése tehát csupán, hogy jó-e nehéz időkben előállani a mulasztásnak látszható dolgok követelésével. Különbö is minden, ami nagy teljesítmény, testet öltött álom nemzetünknek, egyházunknak, keresztyénségünknek életében, nem úgynevezett békés időkben, nyugodalmas órákban született, hanem vérzivatarban, élet-halál próbák rettenetes harcaiban.

Pál apostol „a lélek kardjával”.
Fametszet a legelső magyar
könyvből, Komjáti Benedek
munkájából: Az Zenth Paal
leveley magyar nyeluen.

A Munkásszövetségnek elképzelhető oly győzelme is, hogy nem lesz belőle országos szervezet, meg is szűnik, el is tűnik hamar a porondról, legfeljebb hatásai szívódnak fel és áldott acélozó erők származnak belőle mindazokba a keresztyén egyházakba, amelyekben felebresztette a szociális lelkiismeretet. Hol van az apostolok sirja? Tizenkét egyszerű, koruk által alig észrevett ember voltak, emberi szemmel nézve semmi sem sikerült nekik, hiszen vértanúk lettek. De ki is győzött végül: a római világbirodalom-e, vagy akinek ők állottak a szolgálatában, Krisztus?

Az Evangéliumi Munkásszövetségnek sem lehet más programja, célkitűzése, mint az önmagát Krisztusért elégető szolgálat, a Krisztus testébe, az Anyaszentegyházba való beépülés. **INCZE GÁBOR**

Az Úr színe előtt

Jöjjön el a Te országod!

Isten neve megszentelésének helye az Ő országa. Ahol neve megszenteltetik, ott meg is valósul ez a mienktől életrendjében meglehetősen mértékben elütő ország, ahol nem kiválóságok, értékek emelésére, hanem letörésére, megsemmisítésére törekszünk sokszor, ahol megszenteltségtelenítések sötétsége dermeszt, szemben avval az országgal, amelyen áttündököl Isten nevének szentsége.

Isten országának határai az emberi szivben kezdődnek. Az Isten nevének megszentelésére magát átadó sziv tüstént szolgálója, munkása lesz ennek az országnak és szolgáló életén keresztül kezdődik a hódító munka is, hogy másokat is csatasorba állítson Isten országa terjesztésére. Megáll, vagy meg sem indul ez a hódító munka? A szivben kell valami bajnak, betegségnek lennie. »Uram, Uram«-ozó lehet csak a vallásosság, amelyben nincsen őszinteség, hiányzik a keresztyén hitet legitimáló cselekedet, az Isten akaratának teljesítése.

Isten országa eljövételének akadálya és kulcsa számunkra elsősorban az emberi sziv. Először tulajdon szivünknek kell átváltoznia miniatűr országgá, az Isten neve megszentelésének munkás kohójává, ahol tűzben, könnyben, imádságban kovácsolódnak, edződnek a minket diadalra vezető fegyverek. Új ég és új föld csak akkor következnek el az Isten kegyelméből mireánk, ha szivünk képes meglátni és képes magát beletalálni ebbe az országba.

Az Isten országa növekedésének üteme sokkal lassabb, mint más hatalmi alakulat, vagy emberek által kitalált intézmény kibontakozása. Csak a legszigorubb vizsgálaton, legsűrűbb szűrőkön keresztül megtisztult lélek lehet polgára és misszionáriusa. Tömegmunkát, felületes gyorsaságot, elhamarkodott hódítást nem bír el, mert lényegével ellenkezik és igazi megvalósulását megakadályozná az elsiertet lendület és zajos sokadalom.

Az Isten országát és az Egyházat épen ezert nem lehet azonosítani, legfeljebb csak akkor lehet, ha a Kálvin Jánostól eredő megkülönböztetést tesszük látható és láthatatlan egyház között. A látható egyház a maga tökéletlenségével, történeti tévedéseinek szakadatlan láncolatával semmiképen sem lehet egy az Isten országával, már azért sem, mert nem az Isten, hanem emberi indulatok és hatalmi

erőszakoskodások birodalma volt nemegyszer. A látható egyházban is jelentkezett néha a láthatatlanból valami, az Isten országa itt-ott hozzáért, belenyulott, de az ember hamis értékelések érintésére, erőszakoskodására visszahúzódott és legfeljebb mint eszmény, álom, kívánság él, amely csak pillanatokra szokott előtörni, testet ölteni krisztusos szivek szolgálatában, Szentlélektől hajtott lelkek lelkesítő, Isten országát hitükkel, sokszor vérükkel munkáló buzgóságában.

I. G.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. február 13-án, vasárnap.

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla	5	v. Pap Andor
Újváros	1 ¹ / ₂ 11	v. Papp Andor	5	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rác Mihály
Tokaji-telep	10	Rác Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Kecskés Balázs	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Dr. Szabó Lajos	—	—
Horthy telep	—	—	3	Dr. Szabó Lajos

A csendőrség fennállásának hatvanadik évfordulóján febr. 14-én, hétfőn csendőrnapot rendeznek. Az ünnepi istentiszteleten az újvárosi templomban reggel 9 órakor Csernák Béla lelkész prédikál.

Tisza Istvánról tart előadást a Ref. Akadémian febr. 15-én este fél hétkor Dr. Nagy Miklós ny. országgyűlési elnöki tanácsos. — **Hetvenöt értékes könyvet** ajándékoztak eddig az újvárosi lelkészi hivatal révén a katonakórház könyvtárának, Az adakozók: Balajthy Jenőné, Fazekas Lajos, Zsiga Lászlóné, Kiss Jenő, Dr. Pelle Erzsébet, Pénzes Lajosné, Vitéz Cser Lajos, Kassai Magda, özv. Rois Gusztávné. Várjuk mások könyvadományait is. — **Református Hiszekegy** a címe dr. Victor János bpesti lelkész könyvének, amelyben 350 lapon tárgyalja szent hitünk igazságait. Az értékes könyv megrendelhető az újvárosi lelkészi hivatalban. Ára 12 pengő. — **A rimaszombati főispán** dr. Soldos Béla két hatalmas függőnyt ajándékozott a ref. templomnak, hogy az ajtók nyitogatása alatt ne hüljön ki annyira.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Pap Mária, Jakab Erzsébet, Györke István László, Tóth Emilia Mária, Pap Gyula, Milló Árpád Zoltán, Szabó Ilona Terézia. Esketés: Balogh Károly ref. (Berkovics F.-u. 55.) és Kós Julianna r. k. (Berkovics F.-u. 55. sz.) Temetés: özv. Molnár Sándor (Városi Aggmenház) 82 éves, Péter Irén 3 hónapos, (Kórház.) Nemes Mihály 3 hónapos, (Kórház.) Földesi László 57 éves, (Kórház.) Tógyer Ferenc 87 éves, (Bunyitay I. 38.) Nemes János 3 hónapos, (Kórház.) Papp Rozália 31 éves, (Kórház.).

Prédikációk: 7/19 órakor: Sarkady Pál, 1/2 12 órakor: Kurucz József, 8 órakor a fogházban: Bokor Sándor, 7/18 órakor a levante istentiszteleten: Paksy-Kiss Sándor.

Áldozatkészség: Szegény gyermekeknek: özv. Szabó Zsigmondné özvespája elhunytakor 34 P., Szolnoki Sándor 10 P. **Református Szegényház lakóinak:** özv. Ormós Gyuláné 6 P., Molnár Albertina (fia szerencsés hazaérkezésekor) 10 P. **Hazatérés harangjára:** Hegyi Varga József 4 P. **Árvaházunk:** Hegyi Varga József 6 P., id. Lakatos István (1010. sz.) 10 P.

Anyakönyvi adatok január hó 24-től február hó 8-ig: Keresztelés: Szász Tibor, Szabó Vilma, Budahazy Erzsébet, Magyar Károly, Steiner Mária, Ács Katalin, Györki Ottó. Esketés: Tar Ferenc és Somogyi Margit (Csáky-u. 71.) Ágoston Albert és Triznai Irén (Kisfaludy-u. 1.) Temetés: Szabó Anna 18 éves (Hattyu-u. 12.) Szabó Lajos 85 éves (Csáky-u. 12.), Varga József szabómester 39 éves (Bpest IV. Kecskeméti-u. 4.), Sinka József 4 éves (Komádi).

A honvéd hadikórház sebesülteinek adventi megvendéglése alkalmával a vacsorához szükséges húst, zsírt, krumplit, hagymát az újvárosi nőszövetség ajándékozta, amiért a honvédek ez uton is köszönetet mondanak.

Az össi-telapi nőszövetség február 6-án rendezett teadélutánján, amelyen a Munkásszövetség orsz. ügyvezető elnöke Gáspár Béla tartott előadást, teaszüteményt ajándékoztak: Mogyorósi Gergelyné, vitéz Lévai Sándorné, Bodó Imréné, özv. Rada Ferencné, Somogyi Béláné, Váradi Imréné, özv. Molnár Albertné, özv. Pécsi Lajosné, Molnár Máriáné, Zsoldos Istvánné, Fejős Lajosné, Véghe Lajosné, Péter Dezsőné, Kiss Tamásné, Felülflizettek: Véghe Józsefné, Veres Imréné, Zsoldos Istvánné, Jégh Sándorné, Petrikó Ferencné, Rózsa Sándorné, Varga Ferencné, Mogyorósi Gergelyné, Orbán Imréné, Somogyi Béláné.

Istentiszteletet tartunk imaházunkban minden kedden és pénteken este 5 órakor.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Ambrus Mária, Kovács Zsuzsanna Valéria, Szabó Magdolna Margit, Kigyós Mária. Esketés: Ursz György gör. kath. Pincér-Somogyi

Lidia ref. (Ghillányi-u. 53.) ifj. Kiss P. János ref. kereskedő Szupper Ibolya ref. (Nagyszalonta.) Temetés: Tóth Lajos utcaseprő 52 éves, (Góm-u. 19.) Nemes József im. 85 éves, (Pillangó-u. 29.) Hozzánk tért: Kertész Miklós egyetemi hallgató izr. vallásról.

Áldozatkészség: Templomalapra: özv. Tárnok Józsefné 5 P., Vajk Demeterné 10 P., Kiss Károly 10 P., Rác Mihály 10 P., Halász László 20 P. **Szegényeknek:** Sáfárány Jánosné 1 P., Restye Demeter 2 P., Halász László 10 P. **Evangéliumi Munkás Szövetség céljaira:** Többen 64:50 P. **Nőszövetség céljaira:** Papp Irénke édesatyja temetése alkalmából koszorúmegváltás címén több nőszövetségi tag 32 P. **Külmisszió céljaira:** 7 perselyben Nőszöv. tagjainál 56 P. **Sebesült honvédeink megvendéglése alkalmával** (jan. 16-án) még adakoztak: Lisztet, tojást, cukrot stb. Molnár Győzőné, Bálint Györgyné, Kállal Gyuláné, Pencz Istvánné, Milotai Irma, Szibert Emilné, Rollinger Vilmosné, Róff Józsefné, Társi Andorné, Tamás Gabriella.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk szerdán és szombaton este 6 órakor az imaházban, péntek délután a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Károlyi Klára, Károlyi Éva, Tóth Ibolya, Kosztin István, Kócs Attila, Kanalas Imre, Debreceni Magdolna. Esketés: Gombos István ref. és Horváth Julianna ref. (Michel A. u. 1.) Temetés: Banya Imre 67 éves (Ferenczi-u. 2.) Karmazsin Imre 68 éves (Békéscsaba-a. 18.), Papp Istvánné 40 éves (Magdolna-u. 29.), Böklé Eszter 14 éves (Rét-u. 16.) Halász Erzsébet 21 éves (Tüdőszanatórium), Vincze Lajos 67 éves (Kikelet-u. 32.), özv. Tóth Beláné 63 éves (Koszoru-u. 4.).

Áldozatkészség: Templomalapra: Nőszövetség szeretetvendégségén adományok többektől 50 P. Tüdőszanatórium betegei 33 P. 20 fill. Nán Teofil 10 P. Kocs Józsefné 10 P. **Szegényeknek:** Kiss István 5 P., N. N. 8 P. **Belmissziót célokra:** Ünnepély alkalmával 150 P.

Vallásos esténk és hősműveltségű előadásaink sorozatában február 12-én szombaton este 6 órakor Nagy Lajos »Statistikánk és a reverzális« c. tart előadást. Dr Szabó Lajos Bibliát magyaráz. Február 19-én szombaton este ifj. Bordás István tanár »Család és Nemzet« c. tart előadást, Nagy Lajos magyaráz Bibliát.

A himnusz dallamának 100 éves évszázada alkalmával a réti körzet magyarsága február 13-án vasárnap délután 5 órai kezdettel hazafias ünnepséget rendez a Református Kulturpalota (Teleki-u. 27.) dísztermében. Közreműködik a Dobó Katica áll. polgári leányiskola ének- és zenekara. Az ünnepi beszédet Patkó Imre polg. iskola igazgató tartja. Az egyesített ének- és zenekart Biró László vezényli.

Istentiszteletet tartunk a Hegyén február 16-án, csütörtök délután 4 órakor Rózsa Jánosné házában, a Felső Dorongos oldalon.

Évi beszámolót tartott nőszövetségünk. Nőszövetségünk ünnepély keretében évi beszámolót tartott. A titkári jelentést Czirják Andrásné terjesztette elő. A nőszövetség teljesítményeiről szóló adatok közül közöljük, hogy szegények, rászorult hadbavonultak hozzátartozói részére az elmúlt évben száz ruhát varrtak a nőszövetség tagjai. Ezeket a munkálatokat Nagy Lászlóné irányította. Felszólalt dr. Sólyom Kálmán ítélőtáblai tanácselnök, a réti körzet presbitere is. Áldozatosnak, pótolhatatlannak minősítette a nőszövetség tagjainak munkáját. Ugy a titkári jelentés, mint a táblai tanácselnök a legszebb elismerés hangján emléke-

kezett meg dr. Szabó Lajos tevékenységéről. Az ünnepség alkalmából műkedvelőink Madách: »Az Ember tragédiájá«-nak egy jelenetét mutatták be. Gyenge Árpád Bánk bán-ból Tiborc szerepét is előadta, Bánk bánt Szerencsi Hugó játszotta. Sor került az új tisztikar megválasztására is. Elnökök lett dr. Szabó Lajosné, alelnökök, mint bizottsági elnökök: Karsay Ferencné, Steiner Miklós. Titkár: Czirják Andrásné. Megválasztották ezenkívül a 24 tagú hitvédelmi és szociális bizottságot. A beszámoló ünnepség dr. Szabó Lajos imájával és Bibliamagyarázatával ért véget.

Árvaházunk

A február 2-iki néma báli borítékok most mennek szét a Lorántfy Egylet kegyes jöltevéihez. Szeretettel kérjük mindazokat, kikhez a postás bekopogtat egy-egy borítékkal, hogy a felhívásban ismertetett nemzetvédelmi kötelességet, — az Árvaházunkban istápoltt hadiárvák megsegítését — készségesen vállalják. Nem kerünk emberfelettit, csupán arra kérjük, hogy akkor, amikor anyagi körülményei leginkább megengedik, tegye jó szívvvel azt az összeget, amit e célra szánt, a kis borítékba és juttassa el akár az Árvaházba, akár a lelkési irodába, vagy pedig valamelyik vasárnap a templom perselyébe. Postán is lehet küldeni a Lorántfy Egylet 47.294. sz. csekklapján. Ezzel kapcsolatosan két önmagáért beszélő nemes tettet jegyzünk fel: Már a múlt évben jelentettük, hogy dr. Sály László vállalta egy hadiárvák ellátását és azóta havonta küldi 60 Pengős adományát. — A másik a napokban történt. Az olasz lelkész irodába egy magát megnevezni nem akaró ur 12 üres árvaházi borítékot azzal adott át, hogy nem volt eddig abban a helyzetben, hogy segítsen az árváinkon, de most az Isten megsegítette és minden borítékba 10—10 Pengőt szánt, át is adott 120 Pengő adományt. Ezek előrebocsátása után legutolsó nyugtázásunk óta az alábbi adományok érkeztek: Domokos László 15, Dul Károly 6, Laczka Lajosné 2, dr. Sály László januári 60, Bodor Károly 2, Szegedi Márton Szalárd 10, nemes Kocsis Károly 10, Guj Gyuláné 10, Kárándy Maria 20, Ref. népiskola tantestülete: néhai Ince András koszorúmegváltás címen 100, Fazekas Sándorné 20, Harmathy István 5, özv. Bancsik Józsefné 6 Pengőt.

Helyreigazítás: dr. Szabó Lajosné 30 P., Czira Kálmán 20 P.

Boríték adományokat a következő alkalommal nyugtázzuk.

A ref. leány középiskolák S. D. G. növendékei osztályonként meglátogatták árvaházunkat és egy-egy órát töltöttek az árvákkal, mialatt kölcsönösen szavalatokkal és énekszámokkal kedveskedtek és tették feledhetetlenné a találkozót, mely Bibliamagyarázattal és imával végződött. Majd pedig átadták az árváknak hozott szeretet csomagjaikat: Szilágyi Erzsébet leánygimnázium III. és IV. oszt. növendékei: 10 dk. griz, 5 kg. hagyma, 20 kg. burgonya, 26 kg. liszt, 6 kg. bab, 40 dk. mogoróébél, 2 kg. alma, 6 és fél kg. sütemény, 30 dk. cukorka, írószerek, játékok, ruhaneműek. Szilágyi Erzsébet leánygimnázium I. és II. oszt. növendékei 13.94 P., Szilágyi Erzsébet leánygimnázium I. oszt. növendék Faragó Rozália 20 P., Köblös Judit tanárnő 10 P. I. és II. oszt. növendékei: 10 drb. tojás, 1 kg. alma, fél kg. szalonna és kolbász, 7 és fél kg. sütemény, Biblia, meséskönyvek, írószerek, játékok, ruhaneműek. Polgári leányiskola I. és II. oszt. növendékei 22.50 P. 40 kg. liszt, 10 kg. hagyma, 25 kg. krumpli, 10 kg. bab, 1 kg. borsó, fél kg. szalonna és tepertő, 1 kg. alma, 1 kg. lekvár, 24 drb. tojás, 2 drb. kalács, 3 kg. sütemény, játékok, könyvek, írószerek, ruhaneműek. Polgári leányiskola III. oszt. növendékei 12.62 P. 17 drb. tojás, fél kg. szalonna, 1 kg. borsó, 2 kg. bab, 2 kg. hagyma, 13 és fél kg. liszt, 26 kg. krumpli, fél kg. kenyér, 3 és fél kg. sütemény. — Január hóban a következő adományok folytak még be: Kispereskel vas isk. karácsonya ünnepélyének perselypénze 62 P., Maron Pálné 20 P. 47 drb. tojás, Bécsi Ernőné jan. havi megajánlás 5 P., Rác Ernőné 20 P., Kalas László 5 kg. liszt, 2 drb. szappan, játékok, újságok. Paptamási ref. gyülekezet Kovács Sándor lelkész útján 80 kg. liszt, 300 kg. burgonya, 5 kg. bab, 5 kg. zöldség, 10 drb. tojás, Lisztes István Hajduszoboszló 1 drb. nyul, Jarábikné 2 kg. liszt, 10 drb. tojás, Kozma ezredes 5 kg. liszt, Forgó Rózsi 30 kg. liszt, Homoródszentpáli Szentpál Karola 1 kg. zsír, Pántya Irmuska 2 kg. dió, 3 kg. liszt. Iskolásgyermekek karácsonyi megajándékozására adakoztak Csoma Géza 1 P., Bányi Mihály 2 P., Hant Elekne, Zalányi Gyula 4—4 P., ifj. Péntes Lajos 5 P., Czákó Lajos 10 P., Somogyi István 25 P.

Isten gazdag áldása legyen a jókedvű adakozókon!

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZ ERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek
Tangóharmónikák
Gramofonok
Villanygramofonok

Nagy választék váltó-
áramu, univerzális
és telepes rádiókban
Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Uj bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, Félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

AZ ÉN APÁM

Az én apám tudott jól franciául
s Bazelben németeknek prédikált.
De mikor elment Szolnokdobokába,
román szótárt vett és grammatikát.

Őt éve nem volt ott a nyájban pásztor,
és sok magyar feledte már szavát —
Kallódó lelkükért apám a kátét
románra fordította át.

Zsidók is éltek ott, buzgók s szegények,
S az én apám zsidóul is tudott.
S jöttek hozzája nagyszakállu vének:
Hallgatni az Ótestamentumot.

Mint gyermekek ülték körül apámat,
bár harmincéves hogyha volt csupán,
és olvasott és magyarázott nekik
a Szentírásból az apám.

ERDÉLYI

A földesúrnak volt egy kis leánya
s apámhoz így szólott a földesúr:
„Hitlanból is készítsd vizsgára őt,
nem hagyhatom, hogy elmenjen hazul.

Hogy nem híved? Add rája paroládat,
hogy azt tanítod, amit megkíván
kátéja.” — És a zárdában jelesre
vizsgázott le a kis leány.

Az én apám Úrvacsorát, ha osztott
s hazakerült a rész, mely a papé,
újból tettett a szent maradéknak:
„nem a miénk — így szólt — az agapé.

hanem azé, aki valamennyiünkért
egyforma kinnal vetett s aratott.”
S mindnek, ki aznap a küszöbre lépett,
italt kínált és falatot.

Az én apám, mielőtt sirbaszállott,
egy sor ártatlan hajnalkát vetett.
Az örök hajnalt hozták a virágok
és elvitték a földi életet.

S halottnézőbe a ravatalához
Eljött egy sosem látott idegen,
megállt a lábánál s azt mondta nekünk:
„Krisztus járt benne ideleinn.”

És bár az én apámat sirba tettük
azért ő meg nem hall, én jól tudom.
Csak az üvegcsse tört el, de az illat,
A lélek jár kötetlen, szabadon.

Isten kis kertjél őrzi s az virágzik
abban, ki gyűlölet nélkül szeret —
És száll apám közöttünk, mint a jó szél
a jó vetés felett.

BERDE MÁRIA

Az Úr színe előtt

Jöjjen el a Te országod!

II.

Hamis az a tanítás, hogy semmi szüksége sincs egyháza annak, aki Isten országát közvetlenül is tudja szolgálni, hogy a meglehető és lobogólelkű keresztyén nyugodtan kivonhatja magát pl. a gyülekezeti istentiszteleten való részvételből, mert neki van magánbibliaköre, vagy családi áhitata. A gyülekezeti közösség csorbitásán kívül amely a második nagy parancsolatnak (Szeresd felebarátodat...) megszégése, gondoljon az ilyen lélek arra is, hogy az egyház mellőzésével azt a testet csorbitja meg, amelynek feje a Krisztus (Kol. 1, 18.), tehát az első nagy parancsolatot is áthágja. Ha az Isten akaratából született test, az egyház beteg, ne hagyja magára, hanem azzal az erővel, amellyel méltónak érzi magát, hogy az Isten országának munkása legyen, gyógyítson és tegye méltóvá az egyházat is meggyógyítása, meggyógyulása által az Isten országához. Az egyház építése nem von el erőket, alkalmakat az Isten országától, hanem épen munkája ezt is, viszont aki igazán építi az Isten országát, az nem képes közönyösen, ítélkezve pálcát törve elmenni az egyház mellett.

A meglehető és kétségtelenül jóindulatu, de lelkük lángját csak szűk körben lobogtatni óhajtó lelkeken kívül, kik hamisan érzett vagy magyarozott pietizmusukkal az egyházat kevésnek tartják és ezért félrevonulnak, másik oldalon az ítélet pálcáját manapság a fajok öntudatára, nemzetek önréndelkezési jogára (egymás mellett élő nemzetek egymás iránti kötelességeiről nem esik szó!) esküdöző túlfűtött hazafiság subogtatja az egyház felett, amelyet pedig az egyik ker. egyház azonosnak hirdet az Isten országával. Az a hazaszeretet, amely a hazában és a faji, vagy nyelvi közösségben látja a végcél és az egyházában az Isten országát, előbb utóbb hadat üzen minden keresztyénségnek, illetőleg a keresztyénség fogható foglatának, az egyháznak. Az egyház — minél több van benne az Isten országából, annál inkább — csak Istennek szolgálóleánya, de nem a föld hatalmasainak, legyenek azok alkotmányos királyságok, vagy korlátot nem ismerő diktátorok. Az egyház nem adhatja át magát semmi világnézetnek, uralomra jutott, vagy arra vergődő politikai pártnak, még akkor sem, ha próbálnak, vagy üldöztetéseknek megy elébe.

Isten országát, keresve, kérve, mindenképpen megadatnak a híveknek, Isten országa azonban nem lesz eredménye a legmagasztosabb egyházat, vallást, igájába befogni akaró hazaszeretetnek sem. Isten országa megszenteli a hazaszeretetet, lehetővé teszi zsidónak, görögnek, hogy kiélje magát, bemutatassa, kamatoztassa faji sajátágaiba rejtett talentumait épen az örökkévaló haza, az Isten országa javára.

Társulások, közösségek, amelyeket hegyek és vizek, földrajzi feltételek szabnak meg, vagy meggyezések, szerződések hoznak létre, a vérnek és a nyelvnek egy táborot jelentő köteléke csak akkor ér valamit, akkor tartós és szilárd, ha az Istennel való közösség már megvan. Milyen boldog lehet, vagy milyen boldog lesz az a nemzet, amely keresztyéni hittel, Jézustól tanult lelkülettel imádkozik, imádkozhatik országért, hazájáért, amely nem ellentéte, hanem alkatrésze lehet az Isten országának.

I. G.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. február 20-án, vasárnap.

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	v. Papp Andor	5	Paksy-Kiss S.
Újváros	10:11	Dr. Incze Gábor	5	Dr. Incze Gábor
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Dr. Benedek I.	—	—
Csilhagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllös	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	4	Dr. Szabó Lajos
Élő-telep	10	Dr. Szabó Lajos	—	—
Horthy telep	—	—	3	Nagy Lajos

A kassai reformátusok most ünneplik egyházuk fennállásának háromszázadik évfordulóját. 1644-ben sikerült csak I. Rákóczi Györgynek, hogy az addig evangélikus városban református egyház is legyen. A református pénzen és országos adakozásból (pl. Debrecen ezer deszkát küldött az építkezéshez) megépült templom a r. k. egyház Orsolyarendű apácáinak kezén van. Komoly tárgyalások folynak, hogy ősi tulajdonukba visszahelyeztessenek a reformátusok. Ez lenne a legáldottabb és legmagyarabb revízió a protestantizmus ősi fészkeben Kassán. Nagyváradról vitte el annak idején Bocskay udvari papjával *Alvinczi Pétert*, aki ref. létére az evangélikus gyülekezetnek lett a papja és haló porai is ott nyugszanak az azóta szintén r. katolikussá lett nagytemplomban a „veres kő alatt“, valahol II. Rákóczi Ferencz és Zrínyi Ilona csontjai közelében. — **Szegeden** a múlt évben ellenünk *38-an*, részünkre viszont *46-on* adtak *reverzálíst*. — Sajnálatos elírás folytán *Fekete Károly* OTI orvost tüntettük fel, mint a Gáspár Béla előadásához hozzászólót egyik híradásunkban. A hozzászóló **Balogh József** OTI szemorvos volt. — **A katonakórház könyvtárának** ujabban több értékes könyvet ajánlkozott *Csernák Béla* lelkész, *dr. Józsa András* árvaszéki elnök és *Varga József* nyugdíjas. Várjuk a további könyvadományokat is. — **Sorskérdéseink az evangélium világánál** címmel tart előadást a Református Akadémián kedden 6 órakor *dr. Farkas Pál* debreceni lelkész. — **Domokos László** ny. kuriai

biró, egyházközségünk hűséges presbitere, leányközépiskolánk igazgató tanácsosa, a megszállásalatti királyhágómelléki egyházkerület tanácsbírája febr. 12-én élete 76-ik évében elhunyt. Az igazság, a békesség, a szeretet embere volt. Temetése febr. 14-én d. u. nagy részvét mellett ment végbe. Eltávozás nemcsak családjára, hanem egyházra is nagy veszteség. Az igaznak emlékezete áldott legyen közöttünk.

Vasárnap febr. 20-án *Olasziban* prédikálnak: a fogházban Bokor Sándor, az ifj. istentiszteleten 9-kor Dr. Csíkesh Tibor, 12-kor Bokor Sándor. A Hegyi Kulturházban 10-kor Paksy-Kiss Sándor.

ESZTÁR

<i>Esztár csak kis falu,</i>	<i>Esztár csak kis falu,</i>
<i>Nincs benne cifra ház,</i>	<i>Az Alföld nagy világ!</i>
<i>Békés lakóira</i>	<i>Esztár kis pontja csak,</i>
<i>Csak egy torony vigyáz.</i>	<i>Dús réten kis virág...</i>
<i>Nem járja villamos,</i>	<i>Kis csillag az égen...</i>
<i>Csak bús, ökrös székér,</i>	<i>Nincs cifra neve sem...</i>
<i>Ulcája nem zajos,</i>	<i>Tán csak én ismerem...</i>
<i>De csendje kincset ér.</i>	<i>Tán csak én szeretem.</i>

Bede Opika

Leánytestvérem!

Nem érzed magad néha egyedülvalónak, tanácstalannak ifjúságod forrongó, nehéz idején?

Nem érzed néha, hogy barátaid, társadalmi köröd, sőt közvetlen hozzátartozóid sem tudnak égő kérdéseidre feleletet, megnyugtató választ adni?

Sohase érezted, hogy a rettenetes mának sok idegen jelszava, átalakoskodása közt lassan elveszítetted ifélőképességedet, hovatartozandóságodnak biztos tudatát?

Nem érzed olykor, hogy a fárasztó munka, amit vállalnod kell megélhetésedért, vagy szeretteid megsegítéséért, koránt se elégít ki, sőt azt a nyugtalanító tudatot nyújtja, hogy Te a Nagy Feladathoz még hozzá se kezdted? Nem érzed azt, hogy szükség van megnyugtató szóra, szívre, lélekre, cselekvő kézre, erőre?

Ha mindezekből csak egy-két érzésed bukkanna fel lelked mélységéből, jöjj, vár a kis közösség egymást támogató, cselekedni akaró szeretete. Jöjj, vár az olasz református *Leányszövetség*.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS. A nagyvárosi református egyház elnöksége pályázatot hirdet az egyházi adóhivatalnál betöltendő egy *tisztviselői* és két *adószedői* állásra. Pályázhatnak református vallású, lehetőleg nyugdíjas férfiak. Sajátkezűleg írt kérvényt az egyházi adóhivatalhoz (Teleki-u. 27. Kulturház) kell benyújtani *február 28-ig*, ahol a javadalmazásról és munkakörről felvilágosítással szolgálnak.

AZ ELNÖKSÉG

Levél egy édesanyához

Kedves Testvérem!

Éjfél már régen elmúlt, amikor tegnap éjjel a csengő éles berregésére ébredtem álmomból. Alig győztem magamra kapkodni ruhámat, mert türelmetlenül, hevesen rázta a kaput valaki a rosszul világított utcán. A szél kavarta a darás esőt és mi siettünk a küldönccel, azt hiszem kedves Unokaöccsével, hogy minél előbb célnál legyünk. Azt hittem, hogy nagybeteghez hívnak, aki bár nem református, mégis utánam küldetett, mert itt lakom a szomszédban.

Siettem, hogy együtt imádkozzunk a haldoklóval, vagy a haldoklóért a családdal, aki az Istennél keres segítséget, fogózkodást, amikor már minden emberi segítség kevésnek bizonyult. A könyhában tudtam meg, hogy nem kedves Testvérem beteg, hanem kétnapos csecsemőjét félti a haláltól és azért kéretett, hogy kereszteljem meg gyorsan a kisdedit, mert ha keresztetetlenül hal meg, elkárhozik, az ördögök széttepik.

Higgye el kedves Testvérem és higgye el az egész Család, akik ott szomorkodtak a bölcső körül, hogy nagyon nehéz volt nekem nem-et mondani, hiszen olyan megható volt, hogy a szeles, viharos éjszakában a róm. kath. gyermeket református lelkipástorral akarják megkereszteltetni, mikor — mint mondták — megkeresztelhetette volna épen a bába is. Kegyetlennek, szivtelennek tarthatnak engem, amiért elhárítottam magamtól a keresztelést.

Kedves Testvérem! Hol van az megírva a Szentírásban, hogy a megkeresztelés nélkül meghalt csecsemő elkárhozik és hogy szükségből szabad még a zsidó bábának is keresztelni? Ha nincs víz, szabad minden rendelkezésre álló folyadékkal. A keresztelés szerezteségi igéi erősebbek volnának, mint maga az Isten? A víztől jobban félne a Sátán, mint Krisztus vértől? A kegyelem megerősítene volna, az az Isten, aki a gyermeket születni engedte, eltűrhetné-e azt, hogy, mert pár csepp víz nem hullik az újszülött fejére, az örökkévalóság végéig a pokol tüzes szikrái hulljanak testére-lelkére? Hogy elkárhozzék? Testvérem! Hogyan lehet Istent ilyen kegyetlennek elképzelni, aki a mi Urunk Jézusnak Atyja és nekünk mindnyájunknak Atyánk a Krisztus által? Nincs nekem és nincsen ezen a világon egyetlen emberfiának sem akkora hatalma, hogy felérjen cselekedtünk a Krisztus kegyelmével.

Nem tudom, hogy Kisgyermeké életben marad-e, nem tudom, hogy éjszakai imádkozásunk és a Bibliaolvasásom hatott-e a szívére, egyáltalában hogyan hatott kedves Családjára, de higgye el, hogy akár él a gyermeke, akár meghal, akár részesült valamelyik nagynéni, vagy rokon szükségkeresztésében, akár megfogadták a tanácsot és majd csak a plébános úrhoz viszik el a gyülekezetbe a keresztviz alá, mindenkor a Krisztusé ő, mint ahogy mi mindany-

nyian. A Krisztus kegyelmében való elegyítetlen tiszta hit növekedjék kedves Testvéremben és mindnyájunkban.

Szeretettel köszönti az egész Családot

Dr. Incze Gábor
ref. lelkipásztor

Kossuth Lajos írja:

Ellenségeink azzal ámitgatták s még folyvást ámitgatják a világot, hogy az utóbbi magyar szabadságharc tulajdonkép csak fajharc volt, melyben mi magyarok mint uralkodó-faj szerepeltünk, mely a többi fajokban úgy jogokban, mint nyelvben, elnyomásra törekedett.

Ezt az állítást a leghatározottabban koholmányoknak nyilatkoztatom.

Legelőbb is, ami a jogokat illeti: bátran ki merem hívni a világtörténelmet, mutasson nemzetet, mely annyira türelmes, igazságos és szabadelvű volt más fajok és nemzetiségek iránt, mint aminőknek magukat a magyarok bizonyították a legrégebb időktől folyvást mind e mai napig.

Már Sz. István, Magyarország első keresztyén királya, kinek uralkodása a folyó ezredév kezdelére (997—1038.) esik, egyetlen fiához intézett híres politikai intelmeiben különös súllyal ajánlotta a lehető legnagyobb szabadelvűséget országának másfajú lakosai iránt, s a legfigyelmesebb tekintetet nyelvük és szokásaik iránt és ez intését még azon állítással is indokolta, hogy a nyelvegység gyöngévé teszi az országokat.

E nagyon is kérdésbe vonható állítás abban találja magyarázatát, hogy a szent király vallásos buzgalmanak azon hevében, mely a neophiták sa-

játja, a magyarok egy tekintélyes részének ősi valóságukhoz ragaszkodása ellen idegenek segítségét látta szükségesnek igénybe venni a keresztyén vallás terjesztésére, mely a magyar nemzetet az európai államszervezet keretébe beleiktatta.

Hanem az a tény, hogy ez ok elenyészett bár, az idegen fajok iránti szabadelvűség annyira a magyar politika vezérmaximája maradt minden következő időn át, miszerint nincs példa az egész világ történelmében, hogy faj, mely valaha államot alkotott, hasonló mértékben kizárta volna politikájából saját előnyére a jogok kizárólagosságának még csak gondolatját is, s a »polgár« fogalmát nagyobb mértékben tette volna függetlenné a faj fogalmát, mint a magyarok.

Közel ezer éve, hogy a magyar faj államot alapított Európában, ott ama területen, mely az ő megtelepedése előtt a népvándorlás rajköpüje volt, megzavarva üledésében új Európa alakulását: ez államalapításhoz a magyarok szabadságszeretet hoztak s érettségüket a szabadságra oly intézvények szervezése által mutatták meg, melyeknek a haladó kor igényeibe belesimulni képes alapelvei expansivitásuknál fogva még ma is tipikus beccsel bírnak; még ma is Szernek (a „szervezés”-től organizáció) neveztetik a hely, hol honalkotó őseink a IX. században alkotmányozó gyűlést tartottak, mely első ilyenmü gyűlés volt Európában, és határozottan állíthatom, hogy azon korszaktól kezdve a szabadságára mindig féltékeny magyar nemzet közel ezer éves életében soha, de soha egyetlenegy alkotmányos jog vagy kiváltság sem fordult elő, melyet az ország másfajú lakosainak kizárásával csakis saját fajuknak tartottak volna fenn a magyarok.

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZ ERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek
Tangóharmónikák
Gramofonok
Villanygramofonok

Nagy választék váltó-
áramu, univerzális
és telepes rádiókban
Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7T

Kollégiumi Könyvtár,
DebrecenFelelős kiadó:
CSEERNÁK BÉLANAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombatonFelelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Szép szavának ezüst hangja

Most van száz esztendeje annak, hogy *Kisfaludy Sándor* meghalt. Meglehetősen nagy idő. Hatása a magyar irodalomra és a magyar nyelv fejlesztésére ma már alig ismert a nagyközönség előtt, pedig szépanyáink sokat könnyeztek versein és a napoleoni harcokban résztvevő magyar nemesi testőr-tisztnak *Kesergő szerelem* és *Boldog szerelem* versgyűjteményéből nagyon sokat tudtak könyvnélküli a múlt század első felének szépielkű kisasszonyai és családottlelkű fiatalemberei.

A *Kesergő szerelem* versgyűjteményében nemcsak a szerelmet énekelgeti, hanem mindent elpenget a lantján, ami keresztül ment a szívére. A Szent Szövetség hadaival végigjárta az akkor is vérző Európát. Elmerengve áll meg a nagy folyók mellett:

Embervértől hányszor vala,
Hogy bíborra levétek,
Emberélet menyői hala
Rajna, Duna belétek!
E veszélynek itt a földön
Szajna! te vagy forrása:
Pokot-Páris! általad lőn
A világnak bomlása!

A vérbenúszó világ felett való fájdalmánál nagyobb azonban szerelmi bánata, mert a dunántúli szőlőbirtokos kisasszony, *Szegedi Róza* nem akarja meghallgatni:

Valamint Mars hóhérolja
E földet dűhével,
Keblemet úgy marcangolja
Ő is bájos szemével.
Szívembe is jőj el béke,
Sorsot osztó szeméből:
Szakadj lelkem kínos léke,
Jőj megváltás, szívéből.

A Badacsonyi sziklái közt bolyong bizonyára, szerelme lakóhelye tájékán:

Hegyen, völgyön ácsorogtam,
A nyugalmat kémeletem;
Fel és alá támolyogtam,
De sehol föl nem leltem.
Balgatag! a békességet
Magam körül nyomozom,
Holott én az ellenséget
Kebelemen hordozom.
Ez az ösvény feneketlen;
Nincs mód benne, lehetetlen,
Bator miként tűnődjem,
Hogy ebből kivergődjem.

Nehezen megy a kivergődés ebből a helyzetből:

Nincs nyugtom, nincs békességem
Lelket alig vehetek; —
S pedig az én ellenségem,
Kit imádva szeretek.

A magyar irodalomnak mérhetetlen nyeresége hogy *Szegedi Róza* olyan sokáig nem hallgatta meg a költőt, mert keserűségében születtek meg ugyanazt a hangulatot százféleképpen dallott versei. Valahogyan

A halavány olajfáknak
Járván csendes berkeben,
Lelkem iszonyú csatáknak
Forog vesztő dűhében.
A hajdani századokban
Egy olajag mit nem tett!
A háborgó országokban
Békességet szerzett:
S most egy olajerdő nékem
Meg nem szerzi békességem!
Meddig tart e szomorú
Létem dúló háború?

A szomorú állapot mégsem tartott örökké, mert *Szegedi Róza* végül is feleségül ment *Kisfaludyhoz*. Verseket ezután is írt, de már színtelenebbek a még mindig gyönyörűen muzsikáló strófák:

A mesterség: boldog lenni,
Igen könnyű, de ritka;
Nem kell azért messze menni,
Bennünk vagyon a titka.
Sándor s Caesar a világot,
Hogy boldogok lennének,
Felforatták, boldogságot
Amde mégsem nyerének.
Szív és lélek vaóságom;
S azért minden boldogságom
A két legszebb érzelem:
Barátság és szerelem.

Ez már sokkal nyárspolgárabb hang, szinte látjuk, amint pipára gyújt és közvetlenül, természetesen szól oda a feleségéhez:

Úlj mellém a kandallóhoz!
Fel van szítva melege;
Csobánczvárról, edes, kedves,
Im halljad, egy agg rege.

Most a százéves emlékezések hangulatában érdemes elővenni *Kisfaludy Sándor* verseit és pár órát vele foglalkozni, hiszen még ma is fülbemészők a selymes sorai és sokáig muzsikálnak bennünk, mint valami ősi családi faliórának szépanyánk korából csendülő melódiája:

Hallottam én szép szavának
Ezüst hangját zengeni.

Dr. I. G

A drága magyar vér

Részlet Dr. Nagy Miklós ny. országgyűlési osztályfőnök a Református Akadémián február 15-én Tisza Istvánról tartott előadásából.

Mennyire együtt érzeti Tisza a magyar ipari munkássággal, arra legjellemzőbb a következő epizód. 1916 nyarán történt, hogy egyik nagy budapesti fegyvergyárunkban a munkások sztrájkba léptek és kijelentették, hogy addig nem dolgoznak, míg a túlórákért a többi gyártól rendszeresen fizetett különdijakat meg nem kapják. Az esetet a gyár igazgatósága azonnal telefonon jelentette Bécsbe, a közös hadügyminisztériumnak, amely egy cseh vezérkari ezredet küldött ki rögtön a szükséges intézkedések megvalósítására. Haderőnknek e jeles képviselője, anélkül, hogy a munka megszüntetésének okai iránt érdeklődött volna, röviden közölte a munkássággal azt a döntését, hogy amennyiben záros határidőn belül meg nem kezdik újra a munkát, a hadijog alapján meg fogja őket tizedeltetni. Hiába könyörgött a sztrájkolóknak a vas- és fém-munkások szakszervezetének kiküldöttje is, magyarázgatván, hogy a harctéren állandóan 24 óras szolgálatot kell teljesíteni örökös életveszedelemben, túlóradíjak nélkül és hogy boldog lehet mindenki, ha még oly nehéz beosztásban is, de itthon dolgozhat. A munkások komor elszántsággal kijelentették, hogy inkább vállalják a megtizedeltetést is, de a túlóradíjak nélkül nem állanak munkába.

Ebben a végzetesen kiélezett helyzetben fordult a vas- és fém-munkások említett embere, aki nekem ezt az esetet elbeszélte. Tiszához, aki a munkások e bizalmi emberét más alkalmakkor is jóakarató szívéllyességgel fogadta. Annál nagyobb felindulással hallgatta meg most a jelentést a történetéről: »Hát nem folyik elég magyar vér künn, a fronton? Még itt, a fővárosban is lövessünk?« — kérdezte, maga elé nézve. Majd pillanatok alatt kiadta az utasítást, hogy a gyár egyik igazgatója tüstént jelentkezék nála. A riadtan érkező igazgatónak pedig meghagyta, hogy a többi gyárnál szokásos túlóradíjakat visszamenőleg nyomban fizesse ki és ehhez tartsa magát jövőre is. A munkásság, jogos kívánságának teljesülése után, legott megkezdte a munkát.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. február 27-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla	5	v. Papp Andor
Újváros	11	Papp László	5	Dr. Incze Gábor
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszőlős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Incze Gábor	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy telep	—	—	3	Kovács Béla

A katonák kórháza számára ujabban könyveket ajándékoztak: *Vásárhelyi Jánosné* (4), *Sebestyén Ferencné* (1), *Soós Mária* (9), *Mónus Sándorné* (31) és *Fazekas Lajos* (1). Várjuk mások könyvadoományát is. — **A Lorántfy Zsuzsánna Jótékony Egyesület** 26-án, szombaton délután 5 órakor a Nemzeti Kaszinóban (Szaniszló-u. 3) az árvagyermek javára *Balajthy Jenőné* és *dr. Incze Gábor* közreműködésével műsoros teát rendez. Beléptidij nincs, de helyette használt alsó-, vagy felsőruhát kérnek. — **Az újvárosi KIE és Leányszövetség** műsoros teadélutánat rendez 27-én, vasárnap délután 4 órakor a Kálvin-tér 1. sz. alatti kis tanácsteremben. — **Brassóban** a ref. magyarokkal együtt ünnepeltek a r. kath. magyarok is, amikor előbbieket szeretetházuk fennállásának negyedszázados évfordulóján hálát adtak a Gondviselőnek. *Vasváry Aladár* plébános volt az ünnepi szónok. — **Most száz esztendeje** lett hivatalos nyelvvé a magyar az addig divó holt latin nyelv helyett. — **Károli Gáspárnak**, a teljes Biblia első magyarra fordítójának szobrát állítanak Budapesten a Pozsonyi-úti templom előtti parkban, szemben a Margit-szigettel.

A Református Akadémián március 1-én, szerdán este 6 órakor az újvárosi Kulturpalota presbiteri termében *Karácsony Sándor* egyetemi tanár tart előadást *Nevelő Isten* címen.

A lélek szerepe

Tripsó Sándor ny. kir. ítélőtáblai tanácselnök, a Nemzetvédelmi Propaganda Miniszter nagyváradi megbízottjának előadásából, amelyet január 21-én mondott el a Városháza közgyűlési termében, a farsad. nagygyűlésen.

Ha megfosztanak minket az Isten, család, véreink szeretetétől, hogy egész lelkületünk tartalmát kiürítve azok a közösségi követelmények száraz parancsaival töltessenek meg, akkor miért élünk? Pedig élnünk kell, mert erre teremtettünk. S ha teremtettünk, ezzel jogot is nyertünk az élethez, de egyszersmind kötelesség is hárul reánk az életnek a teremtő erő akaratáig terjedő fenntartásához. Ennek az erkölcsi parancsnak, isteni törvénynek és rendelésnek egyetemes felismerése, vallása, követése és tiszteletben tartása lehet csak a közösségi életrend elfogadásának legfontosabb feltétele, abban rejlik kiteljesedésének lehetősége, az tehetséges alkalmassá a lelkek megnyugtatóására s azután meggyőzésére.

Létező bizonyosságai vagyunk a mindenható Erőnek, melyet Istennek hiszünk s imádunk, akinek lelki támasztéka nélkül örökös kétségbeesés, sötétben botorkálás lenne imbolygó sorsunk, akire szükségünk van lelkünket rázó megpróbáltatások között, amikor elhagyottan, nyomorultan, ösztönösen könyörgünk segedelemért, akinek élő bizonyossága a haladás hamis irányával hivalkodó *hitetlen ember is*, — mert az emberi ész egységbe sohasem formálható ereje isteni segedelem nélkül csekély a teremtettség fenntartásához, kormányzásához s átalakításához.

A közösségben való felölvadás lehet világnézet, emberi hivatás, de csak a mindenható Erőtől vezet-

tevte és csak akkor, ha annak mozgató ereje a Szeretet, a lélek legmagasztosabb megnyíltkozása, mely az egész teremtettségben rejlő misztikumának is individuális fejlesztője s kialakítója. S létünknek ez a lélekben fogant rejtelve épen azért marad örökké megismerhetetlen, mert az emberi alkotottságnak ez az isteni része, egy molekulája, paránya a Mindenség alkotó és fenntartó erejének, melynek megismerhetetlensége, amelytől való függés érzete megnyugtató, melynek hite felemel, amelynek a lélekben való munkája nemesít, végső hatásában idvezít s földi létünkben egyedül tehet boldoggá s amelynek megtagadása s legyőzni akarása kezdete emberi létünk érthetlenségének, hiábavalóságának s örökös boldogtalanságunknak.

Február 27-én, vasárnap délelőtt az állami kórházban úrvacsorát oszt vitéz Papp Andor. Ifj. istentiszteleten $\frac{3}{4}$ 9 órakor Kurucz József, $\frac{1}{2}$ 12 órakor Bittó Zoltán, levente istentiszteleten $\frac{3}{4}$ 8 órakor Rácz Mihály, fogházban 8 órakor Bokor Sándor szolgál.

Március 5-én böjti úrvacsoraszózat. Előzőleg bűnbánati hetet tartunk. Minden reggel $\frac{3}{4}$ 8, este pedig 5 órakor tartjuk az istentiszteletet. — Akik az Úrasztalát megajándékozni akarják, jelentsék a lelkesi hivatalban.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Simon Ottó Ferenc, Bodán Gyula Imre, Kovács Ibolya Margit, Csáky Gergely János, Gergely Kornélia Eleonóra, Firkala Piroška Anna, Hajdú András. Esketés: Réti Zsigmond (Margitta) és Halász Róza (Hegyközsáldobágy.) Temetés: Sinka József 4 éves, (Kórház.), Pető Erzsébet 25 éves, (Kórház.) Tóth Gabriella 20 éves, (Nagyléta.), Sebestyén János (Nagyvárad, Vörösmarty-u. 163. sz.), ifj. Vasady Sándor 11 éves, (Dávid Erzsébet 73 éves, (Fugyivásárhely.), Dudás Sándor 5 hónapos, (Margitta.), Bagosi Erzsébet 4 éves, (Nagyszalonta.) Ökrös Vencel 48 éves, (Élesd.), özv. Somlay Jenőné 74 éves, (Bölcsöde-u. 7.), özv. Tógyer Ferencné 84 éves, (Bunyitay-liget 38. sz.), Sörös Bálint 56 éves, (Érabrány.)

Áldozatkészség: Szegény úrvacsorák b. e. Domokos László temetése alkalmából testvéröccse Domokos István ny. táblabíró koszorúmegváltás címen 100 pengő küldött Csongrádról.

Nőszövetségünk március 12-én este a ref. Otthon dísz termében műsoros estét rendez szegényeink segélyezésére és a szegény iskolásgyermekek felruházására.

Március 5-én Úrvacsorát osztunk. Ősi szokás szerint a gyülekezet tagjai adják az úrvacsorai jegyeket, Akik adni akarják, jelentsék a lelkesi hivatalban. Az Úrvacsorára előkészülethez áldott eszköz Förgács Gyula; Lelkipróba c. könyvecskéje, amely minden lelkesi hivatalban megszerezhető 1:50 pengőért.

Anyakönyvi adatok február 9-től 20-ig. Keresztelés: Főző Mária, Köteles Piroška, Tógyer János, Osváth Katalin és Sipos Sándor. Temetés: Vass Vilma 87 éves (Csaky-u. 12) és Farkas Juliánna 81 éves (Várad Zs.-u. 56).

Áldozatkészség: Szegényeknek: Ócsai Zsigmond és neje 20 P., S. G. 10 P.

Istentiszteletet tartunk imaházunkban minden kedden és pénteken 5 órakor.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Simon Cecília Borbála Esketés: Gandter Sándor r. kath. gyári munkás Tar Juliánna ref. (Kolozsvári-u. 8.), Kovács András ref. hdpr. szkv. Varga Mária Magdolna r. kath. (Mátyás király út 53.), Pardavi Árpád Tibor r. kath. műszerész Csua Róza ref. (Budapest.) Temetés: Szilágyi Sándor 57 éves telefon kezelő, (Kolozsvári-u. 5.), Sebestyén Károly 73 éves gyárimunkás, (Téglagyár-u. 16.), özv. László Istvánné sz. Bükkösi Mária 77 éves, (Mátyás király út 105), Nagy Albertné sz. Tóth Erzsébet 46 éves, (Rigómező-u. 14.), Klein Józsefné sz. Egri Juliánna 64 éves, (Mátyás király út 77.), Egri Pál 42 éves cipész, (Váradszőlős.), özv. Ónodi Lajosné sz. Erdei Juliánna 64 éves, (Terezia-u. 8.), özv. Zilahy Józsefné sz. Nánási Juliánna 75 éves, (Kolozsvári-u. 54.), Buda Dezső 38 éves cipész s. (Temesvári-u. 5.), Lukács Juliánna 6 hónapos, (Gazdász-u. 11.), Balla Istvánné sz. Fazekas Mária 24 éves, (Veress B.-u. 33.) Hozzántéért: Mester János 32 éves kovács s. g. kel. vallásról, Asztalos Gyuláné sz. Nagy Irén 31 éves (Vérmező-u. 18.) baptista vallásról, Egri (Móka) Sándor 32 éves (Nagyenyed-u. 17.) r. kath. vallásról, Wieder Adolf 36 éves pékmester (Majom-u. 25.) izr. vallásról.

Áldozatkészség: Templomalapra: Mester Jánosné 20 P., Hetz Ferencné (Zsuzsánna napi virág helyett) 5 P. Hadigondozás céljaira: Kiss Lajos 10 P., Papp irénke 5 P. Nőszövetség céljaira: özv. Kiss Gyuláné 4 P. Nőszövetség munkadélutánjaira: özv. Sinyi Józsefné, Zimonyi Nándorné, Tárnokné, Uszkay Gyuláné, Veress Antalné, Béles Sándorné, Roxin Györgyné, Zagyai Mihályné.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden szerdán és szombaton este 6 órakor; a Tudószanatóriumban minden pénteken délután.

Úrvacsoraszózat a kórházban: a Szt. József-kórházban február 22-én kedden délután, a Tudószanatóriumban március 3-án pénteken délután oszi úrvacsorát dr. Szabó Lajos lelkipásztor.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Fekete Mária, Fodor Sándor István, Kállai Zsuzsánna, Erdélyi Agnes, Kiss Éva, Molnár József, Hajdu András. Temetés: özv. Papp Györgyné 63 éves, (Mikszáth-u. 8.), Szeremi Ferenc 64 éves, (Pengő-u. 14.), Kiss István 64 éves, (Volga-u. 9.), Ökrös Vencel 57 éves, (Élesd.) Kitért: Balogh Edit Juliánna 18 éves középiskolai tanuló (Stróbl A.-u. 11. sz.) róm. kath. vallásra.

Aldozatkészség: Szegényeknek: özv. Kiss Bálintné, Kállai Imre, özv. Kiss Istvánné 10—10 P., özv. Nagy Károlyné 4 P. **Nőszövetség céljaira:** Karsay Ferencné 10 P., Lakatos Jánosné, Magyar Dánielné 5+5 P.

Régi egyházközség vallásos-est és közműveltségű előadásainak sorozatában február 26-án, szombaton este dr. Szabó Lajos „Nehéz idők — nagy feladatok” címen tart előadást. Előadás előtt Nagy Lajos magyaráz bibliját.

Nőszövetségünk bibliórója minden szerdán este 6 órakor, munkadélutánja minden hétfő délután.

A Horthy István telepen február 27-én, vasárnap délután vallásos délutánt rendez az ONCSA telep ifjusága. Előadást tart Bordás István gépipariskolai oktató. Március 5-én a telep nőszövetsége rendez szeretet vendégséget.

Ifjuságunk bibliórója minden pénteken este fél 8 órakor.

Árvaházunk

Az elmúlt heteken szétküldött borítékok most már szállingóznak vissza kibélelve. Örömmel és halás köszönettel nyugtazzuk az első csoportban visszaérkezett borítékos adományokat!

100 Pengőt küldtek: dr. Szeghalmy Sándor, dr. Gagyí Józsefné és a Réti Nőszövetség.

50 pengőt: özv. Juricskay Dezsőné, Kovách Lajos, vitéz Haró Zoltán, Gyémánt Elek és Jósá Károly.

40 Pengőt: Nagy Lajosné.

20 Pengőt: dr. Fráter Pál, Czako Lajos, Széles Kálmán, Antriss Jánosné, özv. Bordás Imréné, Bordás Károly, Dacz Ignác, Domokos László, Czifra Kálmáné, dr. Bige Gyula, Csernak Béla, Fráter Zsigmond, Tavasz János, dr. Turnovszky Sándorné, vitéz Zathureczky József, Fülöp István, dr. Nagy Dezső, dr. Cikesz Tibor, dr. Penkert Mihály és neje, dr. Bartha András és neje, dr. Jakab Lajos, özv. Roxin Györgyné és fia István, Homolya Etelka, Feuer Géza és Bértes Erzsébet, dr. K. Nagy Zoltán és N. N. (430.)

15 Pengőt: Major László, Károly és Végh Gyuláné.

12 Pengőt: Forrás Erzsébet.

10 Pengőt: dr. Thury Kálmán, Szabó Kálmán, Csikós Sándor, Polgár András, Buza Kiss János, Ungvár, Kóvári Andrásné, dr. Balogh István, Szabó László, Hódy Lóránd, dr. Balogh József, vitéz Toivaj Gyula, ifj. Bányai István, özv. Szombathy Istvánné, Balázs László, dr. Fülöp Kálmán, Uszkay Gyula, Kiss Károly, Mester Jánosné, Mona Sándor és neje, özv. Rollinger Vilmosné, Száva Antalné, vitéz Szilágyi Sándorné, Némethy Sándor, Fazekas Mártonné, Mátyás Istvánné, Ilkó János, Szabó Lajos, Mika Jánosné, Körösi Kálmán, Barátky Károly, özv. Botos Lajosné, Kulics Lajos, Vékony István és neje, id. Lakatos István, Jambor Lajos, Király Károly és neje, Széll Ferenc, Kalla András, dr. Incze Gábor, Kádár György, Ecsedy József, Berecz Vilmos, Megyesi József, Makranczy Károly, Szóts János, Kelemen Kálmán, Gábor, Kondor László, Harmathy Karola, Fazekas Sándor, Frenczel Sándorné, dr. Dávid Lajos és neje, Takács Albert, Rácz István, S. Nagy Zsuzsanna, dr. Sólyom Kálmán, dr. Barna László, dr. Winkler Lajosné, Kernáts Ferencné, özv. Erdős Zsigmondné, Fodor Ödön, Tóth A. Mihály és neje, Kollányi Endre, Váczy Mihályné, Kemény Gyula, dr. Ungváry Antal, dr. Verzár Istvánné, özv. Fényes Zoltánné, Tóth Dániel és N. N. (1436) N. N. (1234) N. N. (238.)

7 Pengőt: Tóth László **6 Pengőt:** Tokaji Etek.

5 Pengőt: Fodor Árpád, Török Sándor, özv. Boros Imréné, özv. Resch Mihályné, Mátéffy József, Mocsár György, özv. Hivessy Józsefné, Cláh István, Szediacek Mária, id. Vékony Gyula, Kovács Mária, Szöke Albertné, id. Dienes Imre, Szakáts Antal, özv. Kovács Kálmánné, Nánási László, Major Imre, nemes Bosnyák Pál és N. N. (1065.)

4 Pengőt: vitéz Pap Andor, Kocsi József és Robinson Gyulané.

3 Pengőt: ifj. Halász László, Papp Imre, Balogh Imre, Orbán Károlyné, Puskás Károly, Szabó Sándorné és N. N. (548.)

260 Pengőt: Rácz Ferenc.

2 Pengőt: Tompa József, Torday Ilona, Major Jenő, Berde Imre és Jeges Sándor.

Ájzatapítványt tett: vitéz Haró Zoltán 500 P. és vitéz Haró Zoltánné Katona Katalin 500 P.

Adományok: Koszoru megváltás Domokos László temetésekor Szeghalmy Julia és dr. Szeghalmy Sándor 50 P., Csernak Józsefné 11 P., Dorók Antal 10 P., hegyi Vargu József 6 P. és Laczka Lajosné 2 P.

Istennek gazdag áldása legyen a jökevő adakozókon!

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZ ERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek	Nagy választék váltó-
Tangóharmónikák	áramu, univerzális
Gramofonok	és telepes rádiókban
Vilánygramfonok	Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félelve 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyitva tartás: Hétfőn 10 óráig, szombaton 12 óráig. Csongrád, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős kiadó:

CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD

Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:

Dr. INCZE GÁBOR

Kossuth Lajos Széchenyi Istvánról

A szabadságharc és az azt követő szomorú idők korától a közelmúltban kiadatlan naplók jelentek meg Ács Tivadar összeállításában. Ezek között Kossuth Lajos eddig ismeretlen, vagy nagyon kevesek által ismert levelei is.

Itt közlünk fészleteket azokból a levelekből, amelyeket Kossuth Széchenyi öngyilkosságakor írt Londonból Teleki Lászlónak. Az első levelet 1860 ápr. 18-án, a másodikat május 8-án írta. Ezek a levelek fényt vetnek nemzeti politikánk két óriásának egymáshoz való viszonyára. Kossuth végtelen finomsággal és pontossággal tapint arra az ellentétre, amelyből Széchenyi öngyilkossága után csaknem el egészen napjainkig főkét kovácsoltak a turini remete ellen. Ellenfél talán soha sém adózott szebben a következmények elől halálba menekült ellenfele nagyságának, mint az emigrációban is lankadatlanul agitáló Kossuth.

Széchenyi halála... engem lelkem mélyéig megrázott. Ah, neki nem így kellett volna végezni. Neki élni kellett volna, hogy ami tévedés volt életében, azt nemzetünk reménylett újjászületésében részvétele által helyrehozva, oly nevet hagyjon hátra maga után, amely iránti tiszteletbe semmi bánatos sóhaj nem vegyül. Én, mint magyar, kinek ő ellensége volt (én neki soha), én mint magyar, büszke voltam arra, hogy ő is magyar. Én benne legkeserűbb ellenségeskedései közben is mindig a magyar Prometheust tiszteltem, ki nemzetünk kebelében lángra gyújtá a tespedő égi szikrát. Ah, hogy ő oly átkodott negéddel utasította vissza a baráti kezét, mit annyiszor s oly őszintén kínáltam neki! Ha ő ezt nem teszi, legalább akkor nem teszi, midőn együtt miniszterek valánk, az osztrák aligha mert volna erőszakhoz nyúlni, a mi kettőnk által képviselt osztályok egyetértése ellenében a hazánk újjászületése a békés reformok ösvényén maradt volna; — hiszen nem volt azon reformokban semmi túlzás, semmi utópia, bizonyosság reá az, hogy immár még az ő conservatív pártjának is zászlóul szolgálnak; vagy ha mégis mert volna támadni az osztrák, erősen él lelkemben a hit, hogy vállat vállhoz vetve, biztos partra juttattuk volna a nemzetet. Egyetértésünk eltávoztatta volna a bűnt, mely 1848—1849-ből az arisztokrácia vállait nyomja... De ő, ki első mondá: a magyar nem volt, hanem lesz — ő kétségbeesett a nemzet életrealósága felett — s mennyi szenvedés magzott fel a kicsinyhitűségből!

Széchenyi-apotheosis: nem hiba, hanem hiba az, hogy oly pecsét van ütve az egészre, mintha a nemzet bűnbánó vezeklést vinne véghez, Széchenyi sirjánál azért, hogy nem az ő zászlaját, hanem azt követte, mely alatt mi harcolánk, melyért Batthyány Lajos s az aradi mátyrok elvérzettek s mi hontalan vándorok vagyunk. Desavouirozva van azon mult, melyre építeni kell a jövődőt, vagy nincs a magyarnak független jövődője.

... Nincs biztosabb eszköz egy nemzet életében a sikerre, mint kétségbe nem esni a nemzet életéreje iránt; nincs jobb politika, mint soha és semmi körülmények között el nem válni a zászlótól, melyet a nemzet kitűzött. Széchenyi egy boldogtalan percben e kettőről elfeledkezett s nem csoda, hogy azon nagy befolyás, mellyel méltán birt, másokkal is követtétvén, egy nagy válságos percben hézagokat okozott a nemzet soraiban... Széchenyi oly mondhatatlanul szerette hazáját, hogy a tévedés észrevétele hatalmas értelmű napját elhomályosította s így még e részben is úgy áll előttünk, mint a honszeretnek magasztos mátyrja, mint tanítónk, ki egységre int... Az lesz a legkedvesebb adó dicsőült szellemének, hogy az ő nagy nevére esküszünk egységet s letesszük a fogadást, összetett vállal soha nem ernyedni a munkában, míg nem valószínű reményét, hogy a „magyar nem volt, hanem lesz.“

Az Úr színe előtt

„Rómát is meg kell nékem látnom...”

Apost. csel. XIX. 21.

Nem futó hangulat szüli ezt a kívánságot Pálban hanem szívósan és tántoríthatatlanul vágyik a Rómába menetelre hosszú éveken át. A hét halom városa stratégiai központtá kell, hogy legyen a keresztyénség számára. Oda vezet az ókori világ minden útja és onnan indul ki minden gondolat, hatás és parancsolat. Aquiláékkel együtt veri a sátorponyvát, hogy megkeresse mindennapra valóját, az évek ezüstösre festik a fejét, megöregszik a munkában, de a vágya, az álma nem halványodik el: Rómát is meg kell nékem látnom! Nem úgy látja meg, ahogyan gondolta, hanem bilincsbe verten viszik végig a via Appian. Ha ő már keveset prédikálhat, annál fenségesebben prédikálnak a bilincsei.

A keresztyén embernek élefele örök robot, nehéz munka, sátorponyvaverés. Az álmok és vágyak azonban kárpótlást nyújtanak. A nehézségek világából átlendülünk a vágyak szárnyain a másik világba. Egész életünk örök-sóvárgás: Rómát is meg kell nékem látnom!

Mire szolgálnak a mi vágyaink? A vágyak városa vajjon nemcsak örömtanyát, élethabzsolást, szenzációéhséget jelent-e? A város vajjon nem a csábításaival vonz-e? A szépek és a sátáninak, a költői lendületnek és a lép fojtogató hinárjának pokoli keveréke a vágyak városa. Mire vágyunk mi belőle?

Csak magunk akarunk-e eljutni oda, vagy másokat is magunkkal viszünk? A vágyak és álmok lerínak vagy lemosolyognak az ember arcáról. Nem titkos tulajdonok, hanem közös kincsek, vagy közös mérgek. Kincsek-e vagy betegségek a mi vágyaink?

Pál apostol sóvárgása jogosult volt, nem maga akart gyönyörködni Rómában, hanem az akkori világnak minden modern és fényes eszközt igénybe akarta venni, fel akarta használni a világ evangélizálására. Tudta, hogy neki kell kítűznie Jézus zászlóját az örök város legmagasabb pontjára.

Keresztyén embernek kötelessége úgy álmodni, mint ahogyan Pál tette. Magyar embernek a megcsönkült hazában pedig a mindennapi kenyere és itala a csönkultságunkat kipótló vágyakozás és megépítő álmok. A távol kódéből felénk csillog Róma, a mennyei Jeruzsálem, a Kárpátok koszorúja vagy az Adria tükre. Milyen lelkesedés fog el ha a mi vágyaink városaira, országrészeire gondolunk! Az álmok azonban nem szabad, hogy a valóságtól elidegenítsenek, sőt annál jobban meg kell látnunk a szürke mát és a szomorú környezetet. Pál gondol a kisázsiai gyülekezetekre is, látja korintusi kérdést, a thessalonikai romlást. Nekünk is meg kell látnunk a legutolsó tanyának a gémes kutját, vagy a Tisza-ugot is. Nehéz munkánk végzésében kell méltókká

tenni magunkat arra, hogy az álmok városában még nehezebb feladattal bízzunk meg.

Hogyan és mikor, szabadon vagy bilincsekben, nem tudjuk, de abban biztosak vagyunk, hogy eljuttunk vágyaink állomásához, ha a vágyaink Krisztus ügye körül forognak, ha kívánságainkat, nemzeti sóvárgásainkat, országunk megépülésének ügyét hozzá tudjuk építeni a Megváltó ügyéhez Isten országának szolgálatához...

Dr. I. G.

Presbiteri gyűlést

tartottunk febr. 26-án *Csernák Béla* lelkész és *Dr. Soós István* főgondnok elnöklelete mellett. Ének, Biblia olvasás és imádság után elnöklelkész meleg szavakkal köszöntötte a szép számmal egybegyűlt presbitereket. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Domokos László* ny. kuriai bíró elhunytáról, aki a megszállás nehéz esztendei alatt kitűnő jogi tudásával hűségesen szolgálta egyházunkat. A presbitérium halásan örökölte meg jegyzőkönyvében *Domokos László* emlékét.

Az elhunyt *Jég Károly* helyére behívott pótpresbiter, *Tóth Mihály* tette le az esküt, kit az elnöklelkész üdvözölt mint az egyház régi munkását. Előzőleg algondnoki tisztet viselt.

A gazdasági tanács által egybeállított 1944. évi költségvetést a presbitérium pontról-pontra letárgyalván, elfogadta és az esperesi hivatalba felterjeszteni rendelte.

A presbitérium a gazdasági tanács javaslatára a nagybessenyői agrár földek kezelésével újabb tizesztendőre (1944 okt. 1-1954 okt. 1) *Mónus Sándort* bízta meg.

Elnöklelkész felolvasta *Mónus Sándornak* az elnökséghez intézett levelét, mely szerint a kezelése alatt levő nagybessenyői százötven holdnyi agrár földön a közelebbi tíz év alatt a tulajdon költségén emelt összes gazdasági épületeket a nagyváradi református egyháznak engedni át minden ellenérték nélkül, amint az a föld telekkönyvileg is az egyházközség tulajdonába jut. *Dr. Szeghalmy Sándor* ismerteti a gyűlés előtt, hogy az ajándékozás tárgyát képező szilárd anyagból emelt épületek értéke mintegy százezer pengő. A presbitérium *Mónus Sándornak* ezt az áldozatkészségéről újabb bizonyosságot tevő ajánlatát kitérő örömmel, hálás köszönettel fogadta, és levelét egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatni rendelté.

Örömmel vette tudomásul a presbitérium, hogy a város a velencei templom helyéül még 1911-ben ajándékozott közteret az egyház nevére telekkönyvetelni engedélyezi.

A polgári leányiskola vallás tanári székében *László Margit* tanárnőt, miután a vallás tanári képesítést megszerzte, rendes tanári minőségben véglegesítette.

Kimondotta, hogy a polgári leányiskolában a negyedik osztályt is, a leánygimnáziumban az első osztályt párbuzamosítja, s megbizta az elnökséget, hogy a szükséges tanári székek engedélyezése érdekében a lépéseket megtegye.

A gazdasági tanács előterjesztése alapján kimondta a presbitérium, hogy a vallás tanítási szabályrendelet és ügyrend tervezetét addig nem terjeszti fel az egyházmegyéhez, míg beható vizsgálat alá nem veszi minden vonatkozásában; a vallás tanítás vezetésével megbízott lelkészeket azonban felkéri, hogy a tervezetet addig is irányadóul tekintsék, míg az felsőbb egyházhatósági jóváhagyást nyerhet.

Tudomásul vette a presbitérium, hogy *Csernák Béla* a »Református Híradó«-nak alapításától kezdve felelős-szerkesztője, a felelős-szerkesztői teendőkétől visszavonult, a polgári hatóság hozzájárulásával az új felelős-szerkesztő: *Dr. Ince Gábor*. A presbitérium gyülekezeti lapját továbbra is fenntartja, hogy az továbbra is szolgálja gyülekezetünk elsőrendű érdekeit.

Az ülés a XC zs. elénekzésével véget ért.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje
1944. március 5-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Dr. Csikesz T.	5	v. Papp Andor
Újváros	11	Kovács Sándor	5	Dr. Incze Gábor
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Dr. Benedek I.	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	—	—	—
Horthy telep	—	—	3	Dr. Szabó Lajos

Mindenik délelőtti istentiszteleten Úrvacsora-osztás lesz.

Az egység útjának szomorúságban is vigasztaló szakasza jelentkezett Németországban, ahol a bombatalálás után a róm. kat. templomból nem maradt meg semmi egyéb, mint a homlokzat, rajta az arany felírással PAX (békesség!) A feltámadott Jézus első szavát megértették a protestánsok, amikor is készségesen felajánlották épségben maradt templomukat, ahol azóta a róm. katolikusok miséznek. Mintha a török idők Budavarában lennének, ahol a mai helyőrségi templomban egymásután folyt a protestáns és a róm. kath. istentisztelet. — A csaknem teljes egészében **evangélikus Svédországban** a rádió n tetszés szerinti alkalommal sugározthatják istentiszteletüket a római katolikusok is. — **A Biblia Iskola** második feléve, amelyre eddig ezernél többen jelentkeztek, a budapesti KIE úpalotájában (VIII. Vas-utca 2-c) **március 1-én** kezdődnek az előadások minden szerdán este 6—8 ig. — **Református keresztyén ember** a vasárnap délelőtti istentisztelet idején nem megy máshová, csak a templomba, mert a negyedik parancsolatot (»Mégemlékezzél a nyugalom napjáról, hogy azt megszenteljed!«) csak így lehet betölteni. — **Megvette-e már A KÁLVINIZMUS LÉNYEGE** c. hatalmas munkát, amely az újvárosi lelkészi hivatalban még kapható négy pengőért? — **A debreceni egyetemi tanács** is az egység útján jár, amikor olyan istentiszteleti helyet akar felállítani a klinikatelepen, ahol református, evangélikus, r. kath. és gör. kath. istentisztelet következnek egymásután. — **Kisalakú Bibliát** ad ki a Magyar Bibliatársulat, amely csak 5000 példányban jelenik meg. Ezért tanácsos előjegyezni a lelkészi hivatalban erre a Bibliára. — **Új imádságos könyv** jelenik meg. **Rimaszombati Kazai Jánosnak**, a Rákóczi szabadságharc idején (1708) megjelentetett imádságoskönyvét újból kiadja **dr. Incze Gábor**. A bevezető tanulmányt **Esze Tamás** ref. lelkész írja. Az imádságoskönyv, amelyből egy részt lapunk január 15-i számában már bemutattunk, ára lapunk előfizetői számára 250 Pengő. Előjegyzéseket elfogad minden váradi ref. lelkészi hivatal. — **Kossuth Lajos**

halálának ötvenedik évfordulója **március 20-án** lesz. Országszerte mindenhol emlékünnepelet rendeznek. Mi nagyváradiai is ünnepelet keretében emlékezünk meg nemzetünk »édesatyjáról«. — **Utazás szépséges hazánkban** címen vetített képes előadást tart **dr. Incze Gábor** a réti ref. imateremben **március 4-én kedden d. u. 6 órakor**. Belépti díj nincs. — **A Református Akadémián március 7-én d. u. 6 órakor** a Ref. Kulturpalota presbyteri termében **dr. Vályi Armand**: »A protestantizmus mint szellemi forradalom Európában« címen tart előadást. — **A katonakórház könyvtára** számára újabban **vitéz Somogyi Istvánné** (6), **Nagy Lajosné** (4) **Szilágyi Andrásné** (4) érdekes könyveket küldöttek. Várjuk mások könyvadományait is. Az újvárosi templom körüli **középiskolák ifjúsága** kérelmére, hogy ők is részt vehessenek a reggeli áhitaton, a jövőben nem háromnegyed, hanem fél nyolckor kezdődik az istentisztelet. Jölesik az ifjúság vallásos buzgalma. — Szegény gyermekek **zsolttárral való jutalmazására vitéz Somogyi Istvánné** (a Zágrábban elhunyt özv. Issekutz Gyuláné emlékére virágmegváltásként) 60 pengőt, **S. M.-né** és **M. P.-né** 19 pengőt **Barczagh Jánosné** és özv. **Jenev Sándorné** 10 pengőt adományozott az újvárosi egyháznak.

Az Olasz Nőszövetség március 12-iki este-lyére jegyek kaphatók a főutcai **Papp Drogériában**.

Levél a névtelenlevél-írókhoz

Hölgyeim és Uraim!

Önök összetévesztik a fülbegyónást a névtelenlevéllel. Vagy a gyáva önértzeteskedést, meg felelőtlen gorombáskodást, biztos rejtekhelyből való lesipuskázást, egyszóval az erkölcsi partizánkodást, egynek tartják a „szívnek feltáráásával“. Felelőtlen cselekedetükkel néha bosszúságot, de sokkal többször derüt keltenek. Keresztretjvények fejtegetésére sincs sok ideje az embernek, még kevesebb van arra, hogy találgassa vajjon ki is írhatta a jólérsétségtintájába, illetőleg a kajánlelkűség epéjébe mártott tollával remekmű számba készült írásművét, a névtelen levelet.

El lehetne intézni az összes névtelen levélíró a kifejező erejű keleti közmondással, avval t. i. hogy a kutya ugat, a karaván halad. Ez azonban nem gyógyítja ki a kerítések biztos árnyékában meghúzódókat, hogy a karaván után ne hallassák tovább is ékes hangjukat, ne küldjenek még újabb és újabb életnyilvánulásokat is, amelyek arról szólnak, hogy vagy a telihóddal nincsenek megelégedve, vagy gennyes sebek felnyitása, gerinctelenség lelep'ezése, egyházi választásoknál kisebbségben maradásuk nincs innyükre. A bor árát kérik tőlük, apró érdekeiket keresztezik és ilyenkor egész másról beszélnek, az efézusi ötvösökkel együtt kiáltozzák, hogy nagy Diána istenasszony. Pedig csak mesterségüket, vagy

mesterkedéseiket féltik és azért nevezik szentség-rontóknak azokat, akik ártalmukra lehetnének.

Aki névtelen levelet ír, bizonyára azt hiszi, hogy most valami roppant fontos üjtást hoz a világ-történelemben. Milyen tévedés! Egyiptomi hieroglifákon, sőt az asszír ékiratos cserepeken is szerepel már ez az építő irodalmi műfaj. Lehet, hogy már a kőkorszakban az ősember is élt vele, a barlangok falának vékonyomai hátha elárulják még valaha, hogy a torzonborz emberek nemcsak a husángot forgatták ügyesen és diadalmasan, hanem az anonym írásművekre is volt idejük és kedvük. Magyar emberhez és kálvinista magyar emberhez azonban nem nagyon illik ez az ősi ismeretközlési és érintkezési mód. Még az írástudatlan embernek is megvan a kézjegye, két keresztbe tett vonal. Olyan megható látni, hogy az ábécét nem tanult ember milyen komolyan, cselekedete súlyának teljes tudatában fogja kezébe a hivatalos pennát, mintha a vérét, a lelkét tenné rá aláírásával a papirosra. És milyen szomorú látni a vére nélküli és lélek nélküli, vagy kimondottan lélektelen levelet, amelyről hiányzik az aláírás. Mintha orgyilkosok töre villanna, vagy sötét utcában búvóhelyről fejünkre dobott pokrócnak a suhanását éreznők magunk körül. Kigyólelkű emberek sziszegése hallszik, vagy a gaztett elkövetése után szaporán menekülő lábak dobogása. Ezt ugyan alaposan elintéztük! — megállapítás hollóserégének károgása zeng elő a sűrűn teleirt és helyesirási hibákkal hemzsegő árkuspapirokról.

Minden leirt betűnek arra kellene szolgálnia, hogy a leket emelje. A betűnek, könyvnek, írásnak, levélnek gyógyszernek kell lennie, az emberi szellem diadalának, lelkitáplálásnak. Nincsen csúnyább és az embert mélyebbre lealacsonyító „szellemi“ remekmű, mint az, mikor suhancok kerítésekre, templomfalakra

krétával, szénnel ocsmány dolgokat írnak, vagy rajzolnak. Hasonló remekmű a névtelenlevél is. Ezért igazán kár volt írni, olvasni megtanulni. Jóizlésű ember egyszerűen nem veszi észre a kerítésekre, templomfalakra, utcasarkokra remekelt rajzokat és felírásokat. Vajjon nem a legbölcsebb dolog-e, ha a névtelenlevelekkel is így vagyunk? Úgy kellene a papírost is árulni, mint a gyógyszert, vagy a mérget: csak receptre. És akkor egész biztos Hölgyeim és Uraim, hogy Önök legfeljebb csak kerítések és templomfalakat tudnának összefirkálni kifogásaikkal, tanácsaikkal, mellveregető öntudatukkal.

Nem valószínű, hogy ez a levél eljut azokhoz, akiket illet, mert nem tétélezhető fel, hogy az egyházi közösséget élő, templomjáró, egyházi lapot olvasó becsületes magyar, kálvinista ember ne tudná, hogy nem illik, nem szabad névtelenlevelet írni, de talán mégsem felesleges ez a pár sor, mert ha valakit arra akarnának valaha csábítani körülmények, barátok, befolyások, hogy névtelenlevélhez folyamodjék, emlékezni fog erre a levélre és bátran, nyugodtan, határozottan megszólal majd, hogy névtelenlevelet nem írok, hanem a lelkipásztornak, vagy a főgondnoknak őszintén, a szemébe megmondom kívánságomat, kifogásomat, panaszomat és előallok tanácsommal, tervemmel úgy, ahogy az magyar emberhez és református keresztyénhez illik.

Dr. Incze Gábor
ref. lelkipásztor

Mint az emberek nem teli edénybe, hanem az üresbe szoktak valamit tölteni, így az Isten nem az önála lévő ajándékokkal felpuffadt embert, hanem az alázatost szokta bővebb ajándékkal szeretni.

Hodosi Sámuel (1680.)

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek	Nagy választék váltó-
Tangóharmónikák	áramu, univerzális
Gramofonok	és telepes rádiókban
Vilanygramofonok	Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Március tizenötödike Bécsben

Van-e értelme, lehet-e, kell-e ünnepelni még ma is március tizenötödikét?

Volt egy tanárunk, aki utálta Petőfit, Jókait sem szerette valami nagyon és minket arra akart nevelni, hogy ne ünnepeljük március idusát. Viszont nagyszerű, öntudatos polgársága volt Nagybányának, gazdák, iparosok és a közből nőtt tisztviselők, akik ünnepelték március tizenötödikét. A Polgári Olvasókör erősebb volt, mint az állami főgimnázium. Nem félt Kossuth Lajos nevétől, sem a debreceni detronizáció emlegetésétől. És mi, diákok, szintén nem féltünk semmitől, hanem a hatalommal szemben, vagy legalább is a hatalom szemethúnyása mellett ünnepeltük Petőfit, meg Jókait és a város függetlenségi képviselőjét.

A háború alatt az egyik március tizenötödikét, az utolsót, ismét Nagybányán töltöttem, mint szabadságon lévő zászlós. Ott voltam a Polgári Körben is. Az elnök pulykavörös arcához semmiképpen sem illett a békés kijelentés: »Hadba vagyunk, ne bántsuk a bécsi sógort, hiszen már bizonyára megbánta ű is az aradi tizenhármát«.

A háború után a világháborús emlékek fénye, vagy fagyos árnya mellett összezsugorodott 1848-nak a súlya és jelentősége. A magyar lápban, ebben a lehúzódo Atlantisban mintha gyorsan süllyedő hegyek lettek volna a szabadságharc nagyjai, igazságai, csatái, kudarcai, dicsősége.

Vagy talán a fogalmak és igazságok átértékelődése örölte volna porrá az emlékeket? Damjanich piros sipkásai, a hős fiúk, Branyiszko, Kápolna, Isaszeg, a római sáncok, a komáromi oroszlán, Gábor Áron... Diákkorunkban nekünk elég volt ezek közül egy szó is, hogy a szemünk fényesebben csillogjon és felkomorodjék előttünk a bécsi sötét kamarilla az eperjesi vértörvényszékkel, nápolyi gályarabokkal, Haynauval, Karaffával, meg az orgyilkos Pallavicinivel együtt. A háborúutáni ifjúságnak azonban jelentett-e valamit március tizenötödike?

Két-három évig azért mentem le mindig Pápra ezen a napon, hogy lássam a református kollégium ifjúságát, mert ott a diákélet csúcspontja, az önképzésnek célja, fiú- és leányiskolák tanulói százainak életpróbája március tizenötödike. Igaz, hogy ebben a kollégiumban tanult valaha Jókai és Petőfi és ennek a református nevelőintézetnek lelkéről írta Kozma Andor »A karthágói harangok«-at.

Pápa lehet kivétel... A budapesti Petőfi-szobor egyenesen megkívánja szintén, hogy nemes tradíciójával elzarándokoljon hozzá az ifjúság. Alapjában véve azonban március tizenötödike részben nem érdekelte a nemzetet, részben pedig nagyon sokan félték tőle, különösen olyan körök, akik Kossuth elhomályosítására Széchenyihez szoktak menekülni. Ifjúkori ábránd, a múlt század kamaszos negyvenes éveire emlékezés, minden különösebb iz nélkül. Előbb-utóbb majd kikopik az életből, mihelyt sikerül valami más nemzeti ünnepnapot kitalálni és megrendezni, sokkal szelidebbet, korlátok közé szorítottabbat, színtelenebbet és hangtalanabbat. Ebbe bele kell nyugodni.

Megszégyenültem és épen ott szégyenültem meg, ahol legjobban fájt: valaha Petőfi »Talpra magyar«-ja, meg Kossuth parlamentje: Bécsben.

A magyar kolónia protestánsai számára éveken át tartottam már havonta egyszer, majd később minden második vasárnap istentiszteletet, amikor egy kedves néni azzal a gondolattal ajándékozott meg, hogy szeretetvendég-

PETŐFI SÁNDOR

séget kellene tartani március tizenötödikén a Collegium Hungaricumban. A gondolatból ragyogó eredmény lett. Nemcsak a pápai diákoknak életcél és egész esztendei program immár március tizenötödike ünneplése, hanem a bécsi magyar reformátusok számára is azzá lett. Egyszerű népek és a követségi urak, a katonai attasénk családja és a muzsikáló cigánybanda tagjai elárasztották a szeretetvendégséget szeretetadományokkal: narancssal, cukorral, tortával, fánkkal, pecsenyével, kürtöskaláccsal. Annyi nemzetiszín szalagot és fodros szoknyát az Alföldön sem lehet látni, mint amennyi ott röpködött abban a teremben, ahol valaha Bessenyei és a festőgárdisták álmotdta a megújuló magyar irodalomról.

A műsorból keveset érthettek meg, talán semmit, mégis kiéreztek a magyar lelket március tizenötödikén Bécsben a mi szeretetvendégségünkön azok a keleti diákok: kínaiak, japánok, malájaiak, akik angol és skandináv társaikkal együtt mindig szívesen eljöttek megbívásunkra magyar zenét hallani és magyar táncot látni. Nagyon jellemző volt a bécsi egyetem professzorának vallomása 1938 március 15-én (13-án vonultak be a németek Bécsbe), aki elmondotta, hogy a magyarok márciusi ünneplése példa lehet számukra arra, hogyan kell igazán örvendeni, hiszen ugyanazon Bécs ellen örvendett 1848-ban a magyar, mint amelyik ellen örvendenek a nemzeti szocialista németek most, két nap mulva az elért diadal után.

A mi bécsi március tizenötödikénknek valami csudálatos hatása volt, olyan magyarok is előkerültek az ismeretlenségéből és felkutathatlanságból, akiket semmi híradás nem hozott el sem előadásra, sem istentiszteletre.

— Úgy szeretnék egy szépet én is szavalni. — mondotta tört magyarsággal egy öreg ember — ha egy kicsit jobban tudnék magyarul. Majd nemsokára tanulni fogok.

Milyen kár, hogy élelmezési nehézségek miatt nincs felesleg zsírra, cukorra, tortára, teára és várunk kell a háború végéig, amíg újból felsír majd parányi cseppségek, bécsi magyar gyermekek korusának ajakán március tizenötödikén: *Kossuth Lajos azt izente...*

I. G.

Engedélyezve a m. kir. Miniszterelnök 40.001-1942. sz. rendeletével.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. március 12-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla	5	Papp László
Újváros	11	Gergely Kovács	5	Bittó Zoltán
Össi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	—	Nagy Lajos
Elő-telep	—	A vasárnapiiskola ünnepélyes megnyitása	—	—
Horthy telep	—	—	—	—

Március tizenötödikén a magyar nemzet ünnepnapján hálaadóistentiszteletet tartunk. **OLASZI**-ban 9-kor ifjúsági istentisztelet, 10-kor gyülekezeti istentisztelet. **ÚJVÁROS**-ban 8-kor katonai istentisztelet, 1/2 10-kor ifjúsági, 1/2 11-kor gyülekezeti istentisztelet. **VELENCE**-n 9-kor ifjúsági és gyülekezeti istentisztelet. **RÉT**-en 10-kor istentisztelet és d. u. 6-kor hazafias ünnepély lesz.

A valamikor **szintiszta református Szatmár-megye** legújabb statisztikájában érdekes adatok szerepelnek. **Szatmárnémetiben** van 11.404 r. kath. 16.392 református, **Szinérváralján** 867 r. kath. 802 református, **Misztófaluban** 448 r. kath. 416 református, **Nagybányán** 7.133 r. kath. és 3.159 református lélek. — A nem egészen 5000 lelket számláló **Rév-Komárom presbyteriuma** egészen új berendezést és modern felszerelést állít be a ref. lelkészi hivatalba és a segédlelkészi lakásba. — **Amikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a te balkezed, mit cselekszik a te jobb kezed,**

hogy a te alamizsnád titkon legyen és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet neked nyilván (Máté 6, 3-4.) — **A komáromiaknak** nagy az öröme, mert a cseh megszállás alatti idő óta állandóan függőben tartott **ref. tanítóképzőjüket** végre engedélyezte a miniszterium. A megérdemlett elismerés a husz esztendeig tartó megszállás alatti nagyszerű nemzeti teljesítmények jutalmazása. — **Református leánygimnáziumunk március 15-én, szerdán d. e. fél tizenkettőkor** a Kulturpalota nagytermében **hazafias ünnepélyt** rendez, amelyen **Kovács Erzsébet** tanárnő megnyitója után szavalkatok, énekszámok lesznek és előadással szerepelnek **Nagy Aranka** és **Szinai Piroska** növendékek. Belépti díj nincs. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk. — **Március huszadikán, hétfőn este Kossuth Lajos** halálának ötvenedik évfordulóján a Kulturpalota nagytermében a ref. és evangélikus egyház hazafias ünnepélyt rendez, amelynek ünnepi szónoka **dr. Kovács J. István** ny. miniszterelnökségi államtitkár, theol. professzor. Az ünnepély pontos műsorát lapunk következő számában adjuk.

Ha lesz oly kor, hogy a népek előtt

A nemzet és a haza összeomolt,

S nem lesz hon, csak világ, — a magyarnak

Lesz hazája, mert Kossuthja volt.

ADY ENDRE

A Ref. Akadémián márc. 14-én, kedden este hat órakor a Kulturpalota presbyteri termében **Csernák Béla** elnök-lelkész tart előadást **„Nagy István váradi esperes és Charles Bruce együttes várfogsága 1849-ben”** címen.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: reggel $\frac{3}{4}$ 8 óraker a levente istentiszteleten Csernák Béla, 8 óraker a fogházban Bokor Sándor, $\frac{3}{4}$ 9 óraker az első ifjúsági istentiszteleten Bittó Zoltán, $\frac{1}{2}$ 12 óraker a második ifjúsági istentiszteleten Sarkady Pál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk minden reggel háromnegyed 8 óraker és hétfőn, szombaton este 5 óraker.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Sajti Éva, Sajti Erzsébet, Zalgó István, Fehér János István, Seprődi László, Tóth István, Győri Lajos, Esketés: Tóth László Károly (Nagyvárad, Nagy Sötétág 14.) és Reithofer Emilia (Pest-szenterzsébet.) Kiss Ferenc (Tiszaderzs) és Kolencó Ilona (Sátoraljaújhely.) Varga Béla (Nagyvárad, Pece utca 7.) és Labancz Észter (Nagyvárad, Tisza K. tér 2.) Bagossy Mihály (Hitler A. u. 2.) és Ferenczi Julianna (Hitler A. u. 3.) Temetés: Erdei Jánosné (Kagya.) 60 éves, Nádudvari Imre 72 éves (Hitler Adolf-utca 50.) öz. Sipos Jánosné 76 éves (Hitler Adolf-u. 50.) Szűcs László 1 éves (Biharkeresztes.) Szabó Sarolta 43 éves (Derecske.) Papp Lajos (B. szt. jobb) 47 éves, Tóth Gizella 6 éves (Biharszentjános.)

Áldozatkészség: Böjtkor uracsoraira: Farkas Jánosné 6, Dienes Imre, Szőke Alfred, Király Károlyne, Szilágyi Mihály 5—5 pengő. Bort adott: Bajkay Sándor.

Szegényeknek: Szolnoki Sándor 10 P. Szegényház részére Gálbory Erzsébet 20 P. A gépipari középiskola és az iparos tanulóiskola növénylélei március 2, 3 és 4 napjain csendes napot tartottak, vegezetül szombaton este 5 óraker mintegy 250-en járultak az Úrasztalához.

Istentiszteletet tartunk imaházunkban minden kedden és pénteken d. u. 5 óraker.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Váradai Ilona, Vári József, Biró Elvira Julianna, Dombi Lajos Károly, Zsiros György. Esketés: Huszár István ref. és Pojer Jolán ref. (Szép Ilona-u. 1.) Temetés: Szentmiklósi Lajos 67 éves (Liszt F. u. 82.), öz. Kémeri Lajosné szül. Mester Ágnes 80 éves (Szálka-u. 3.) Szekeres Péter 42 éves (Szöllös-u. 101.) öz. Forgács Rozália 83 éves (Mátyás kir. u. 50.), Baranyi Miklós 50 éves (Szent Margit-tér 17.) Magyarai Ferencné sz. Blkai Julianna 78 éves (Gr. Zichy-u. 3.) öz. Szime Miklós 44 éves (Báthory-u. 5.)

Áldozatkészség: Templomlatpra: Nagy Zoltán 10 P., öz. Fitzner Sándorné 5 P., Hoducz Istvánné 5 P., Halász László 10 P. **Szegényeknek:** Halász László 10 P. **Úrasztali adományok:** Halász László 10 P. Danose Lukácsné 10 P., Molnár Gyuláné 5 P., Doby István 5 P., Török Sándor 4 P., öz. Zaharow Lászlóné 3 P., Társi Andorné 2 P., Kiss Gyuláné 2 P., Hoducz Istvánné 2 P., Erdős Mihályné 2 P., Molnár Gyözöné 2 P., öz. Stettner Ferencné 1 P., öz. Rollinger Vilmosné 1 P., Fóris Péterné 1 P., Szakácsné Tünyogi Etelka és Réthy Andorné kenyeret, Nagy Bálint és Czina György bort adott. **Hadigondozás:** Sebesülteknek: öz. Fitzner S.-né 5 P., Társi Andorné 1 cs. dohány, öz. Újlaki M.-né 100 drb. cigaretta. **Nőszövetség munkadélutánjára:** Sinyi Józsefné, Rollinger V.-né, Hetz Ferencné, Szentesi Gáborné, Kiss Károlyné és Roxin Györgyné.

Anyakönyvi adatok febr. 21-től márc. 6-ig: Keresztelés: Balogh Katalin, Vadász Magdolna, Galambos Irén, Németh Rozália, Vida László, Szánthó Gizella. Temetés: Tóth Imre 79 éves (Hattyu-u. 56.) Duka Irén 8 hetes (Ambros Z. u. 40.) Durkó Lajos 88 éves (Varju-u. 29.) Czégény Sándor 80 éves (Bem-u. 20.) Kara Péter 71 éves (Csáky-u. 12.) Kallai Sándorné 24 éves, Hajdu János 60 éves (Csáky István-utca 7.).

Áldozatkészség: Úrvacsorai jegyekre: Szilágyi Andrásné 5 P., N. N. 1 P. **Szegény gyermekek zsolijárára** Vida Imre és neje 30 P. A katonák könyvtára számára Juhász László 6 és K. Nagy János 3 könyvet adományozott. Várjuk mások könyvadományait is.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és szombaton este 6 óraker, pénteken délután a Tüdőszanatóriumban

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Iliszi Pál, Szilágyi Lajos István, Molnár István László, Bódis Irma Julianna, Magyarai Katalin Erzsébet, Esketés Vass Sándor ref. és Jordán Piroška ref. (Napsugár-u. 2.) Pojnar József g. kel. és Kupás Erzsébet ref. (Gerliczy-u. 2.) Baranya Lajos ref. és Patkós Ilona ref. (Csokonai M. u. 14.) P. Nagy Benjamin ref. és Varga Mária ref. (János Zs. u. 13.) Temetés: Simon Ottó 20 napos (Szt. József-u. 65.) Ravasz Lenke 23 éves (Alsó Dorongos old. 45.) Jakab Imre 66 éves (Attila utca 1.) Áttért hozzánk: Firkala Józsefné (Meszes püsp. u. H. rom. kath. vallásról, Nagy Sándorné (Rét-u. 12.) gör. kel. vallásról, Steimetz László (Kinizsi P. u. 55.) izr. vallásról. Kitért: Biatovszki Ilona (Kigyó-u. 37.) róm. kath. vallásra.

Áldozatkészség: Szegényeknek: Steiner Miklós 60 P-t és babakelengyét egy ujszülöttnek. **Koszorúnegváltás:** (Jakab Imre temetésén) Újlaki Károly 5 P. **Koszorúra:** Többen 130 P. **Nőszövetség céljaira:** Kocsi Józsefné 4 P. **Bodó Zsigmondné 5 P. Férfiszövetség céljaira:** Bodó Zsigmond 5 P.

A „Magyar Szabadságharc” és „Kossuth Lajos halála 50-ik évfordulója” emlékének szentel ünnepeket az egyházzs. rész március 15-én, szerda este 6 óraker kultúrtermében. Közreműködnek a m. kir. Gépipari iskola önképzőkörre és énekklara. »Kossuth újból visszajön» címen dr. Szabó Lajos tart előadást, Bordás István gépipari iskolai oktató mond megnyitó beszédet.

Március 10-én, vasárnap délután a körzet magyarsága a Magyar Ház (Sal F. u.) dísztermében rendezi meg Kossuth ünnepejét.

A Horthy István-telep ifjúsága március 12-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel Gárdonyi estét rendez az Árpád vezér-úti kultúrtermében. Bevezetőt tart Nagy Lajos s. lelkész. A telep ifjúsága Gyenge Árpád rendezésében Gárdonyi: »Fehér Anna» színművét adja elő (VIII. Népművelési ifjúsági előadás).

Nőszövetségünk elváltatta Acs József vasúti munkás hetedik gyermekének keresztiszülőségét. A keresztelést a család a Horthy István-telepi lakásán dr. Szabó Lajos végzi. Az ujszülöttet a Nőszövetség nevében Steiner Miklós a szociális bizottság elnöke tartja keresztív alá.

Vallásos és közműveltségű előadások sorozatában március 11-én este 6 órakor Hajdu Zoltán dr. tart »Magyar öntudat és éberség« címen, Nagy Lajos s. lelkész magyarázati Bibliát.

Jakab Imre Presbiteriségének 20-ik, kúrárságának 17-ik évében hívta el közülünk az Úr. Ott állott egyházzsűnk bölcsőjénél. Mély hittel és soha nem csüggedő reménységgel munkálkodott, a nehéz időkben igéretes fejlődést mutató egyházi életünk minden vonalán. Bele nőtt a paróchiális kör életébe. Krisztus földi egyháza nemcsak hagyomány és örökség, hanem élet is volt számára. Életprogramja a kálvinista magyar falu lelkének eszményi megvalósulása volt. Imaházunkban tartott gyászistentiszteleten nagy gyülekezet búcsúztatta, mielőtt fáradt teste elindult volna a hegyközszentmiklósi temetőbe. Legyen áldott emlékezte!

Árvaházunk

Az utolsó nyugtázásunk óta, a következő borítékos adományok beérkezését igazoljuk őszinte és hála köszönettel

50 pengőt: dr. Thury László. 40 pengőt: Félő József Kolozsvár, N. N. (274.) és dr. Gábor Béláné. 30 pengőt: dr. Soós István, Főző Mária és Szabó Imre. 20 pengőt: Gál Szabó Lajos, özv. dr. Gyenge Jánosné, dr. Olasz Béla, Kenéz András, Kalla Gyula, Nagy Lajos, Kutasy Sándor, Schneider Alajosné, Jámbor Lajosné, Boros Károly, Szabó Béla, Mertz Sándor és neje, Agárdy István, Nadányi Jánosné, Szabó Károly, Gálbory Erzsébet és Bereczky J. Zoltán és neje, 10 pengőt: Csanda Endréné, Fajzi János, Steinhardtné Rostás Mária, özv. Gál Szabó Istvánné, Tripsó Sándor, Halmágyi Kornélné, Pétók István, vitéz Varga Jenő, Barcsay Gyula, Péter Gyula és neje, dr. Rácz Béla, dr. Rácz András, dr. Szőke Ferenc, Sándor Ferenc, Pázmán Ferenc, N. N. (606.) Kovács Erzsébet, özv. Ráksi Lajosné, Fazekas Zsigmond és neje, Czina Lajos, Röhl Józsefné, vitéz Cser Lajos, Szabó Sándor, Mertz Ernőné, Szabó Ernő, Szilasi Gyuláné, N. N. (1241.) Bölöny István főszolgabíró, K. Nagy János, Papp Gábor és neje, Szekeres Imre és neje, Agárdy Istvánné, dr. Szabó Lajos, Bittó Zoltán, Kudar János, Péter Sándor, Tóth Mihályné, Tóth Zsigmond, P. Nagy Benjamin, Bodó Zsigmond, Bartyuk András, Péterffy J. N. N. (100.) Rácz Paula

és Pálma, Scharl Imre, N. N. (1675.) Szalkay Zoltánné, J. Nagy Gyula, Kiss Árpád, özv. Zalányi Lászlóné, Czeglédi Lujzika, Sulyok István, Vargha László, özv. Kosztin Jánosné, Kiss Lajos kádár, vitéz Szentessy Gábor, Tokai Kájmán, Jámbor Kálmán, Doby István. 6 pengőt: Héder Gyula. 5 pengőt: Drinyovszky Pálné, Ács Mihály, özv. Rácz Jánosné, Nagy János, id. Bondár László, Vida Imre, Gara József, Tóth Ferenc, N. N. (573.) Kovács Ferenc, Bajkó Dénesné, Dobozy Zoltánné, Szilágyi Mihály, Oszter Miklós, Varga Lajos és N. N. (1597.) 4 pengőt: Fila János és N. N. (561.) 3 pengőt: Balla Sándorné, Szabó János, Kovács Erzsébet és N. N. (99.) 250 pengőt: Kulics Lajos. 2 pengőt: Deák Ferencné, özv. Varga Ferencné, N. N. (1931.) N. N. (1932.)

A 675. sz. borítékban N. N. 1 drb. 200 lei névértékű Egyesült Bank és Tkp. részvényt küldött.

Néhai Kiss Erzsébet ágytalap kiegészítésére: 26650 pengőt fizettek be a testvérei: Kiss Ferenc, Kiss Róza, Pázmán Ferencné és vitéz Pázmán Gyuláné.

Pénzadományok: Domokos István Csongrád, néhai Domokos László koszoruváltására 100 P., dr. Sály László egy hadiárva febr. havi neveltetési költségre 60 P., özv. Szabó Péterné és Szilvássy János 20–20 P., Zsiga László, özv. Vétzy Viktorné, Király Károlyné és Harmathy István 10–10 P., Dienes Imréné 5 P., Laczka Lajosné március havi segély 2 P. Az egyházi adóhivatal perselyes adományból 3651 P.

Február havi adományok: özv. Néma Gusztávné Nagykároly, Molnár Lászlóné Kaba 10–10 P., özv. Ormós Gyuláné Nagyvárad 3 P., özv. Molnár Albertné Nagyvárad, Ha szerencses hazatérésének emlékére 10 P., Bódis Ilona Nagyvárad 5 P., Béczi Ernőné Nagyvárad, febr. havi megajánlás 5 P., Zoltán Jánosné 10 P., Báthori Zsigmondné Nagyvárad 2 P., Árkossy Gábor Nagyvárad 10 P., Zsura Ferenc Nagyvárad 20 P., Ban Mária Nagyvárad, gyűjtése 1250 P., Pappamási hívek kp. adománya 40 P., özv. Székely Sándorné Nagyvárad, dec.-jan.-febr. havi megajánlás 6 P., Rácz Imre örv. 24 P., Sárközi Lajosné Feketeerdő 20 P., Nagy Károlyné Nagyvárad 5 P., Lorántfy tea bevétel 156 P. és 2 fáskosar használt ruhanemű és 8 P., cipő, 19 pár harisnya, Csarnai Ferencné 10 P., Csatár vas. iskola 10 P., Kórházi úrvacsoraosztás alkalmából adakozás 574 P., Maren Pálné 47 drb. tojás, 1 szekér tűzifa, dr. Török Balintné 7 kg. liszt, Resch Mihályné 1 kg. liszt, Szivák Jánosné 10 kg. liszt, Ignác Béla 2 kg. kenyér, Gaál László 3 kg. kenyér, Kiss Antalné 4 kg. dió, Milotai Lilla óvónő Székelyhid 30 drb. tojás 12 lit. bab, Csapó Ferenc Komádi 12 drb. tojás, dr. Verzar Istvánné 4 kg. liszt, Halasi Sándorné 5 kg. borsó, dr. Thury Kálmánné 5 kg. liszt, 2 kg. kocsonya, Fazekas Jánosné 4 kg. hus és egy tálca sütemény.

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZ ERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek
Tangóharmónikák
Gramofonok
Villanygramofonok

Nagy választék váltó-
áramu, univerzális
és telepes rádiókban
Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Kollégiumi Könyvtár

De!

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Azt izente...

Próbáltam összegyűjteni valaha a magyarországi Kossuth szobrok képét. Nem hiszem hogy teljes lenne a gyűjteményem, talán el is kallódott azóta belőlük néhány, alig van meg vagy harminc a Kossuth szobrok képei közül. Most másfajta számbavételt tartok, számolom, hogy hány nagyvárad-újvárosi polgárcsaládra néz alá Kossuth apánk életnagyságú képe a falról, mint a család feje, parancsolója és az aranyos, vagy nehéz diófa képkeret sarkában hány helyen van ott immár ötven esztendeje — a nagy temetés óta — egy szál babérlevél, amelyet a ravatalát elborító koszorúrengetegből hordott szét a turini remete síró népe.

Drága öreg ember, a magyarság szentje, gyönyörű ősz fej, amely „nincs körítve a siker nymbusának fénye által, hanem csak a becsületes igyekezet halvány csilláma remeg felé”, Kossuth Lajos édesatyánk, nem volt senki még a földön, akit minden becsületes magyar anyira szeretett volna, mint Téged! Mátyás királyt csak „igazságos”-nak, I. Lajost csak „nagy”-nak, Bocskait a „magyarok Mózésének” neveztük, Te sokkal több vagy nekünk: az édesatyánk vagy. Erős, hatalmas, mindenkinél jobb, bölcsőbb, magyarabb. Érezzük, hogy Közted és igaz magyarjaid között nincsen félreértés, elhidegülés, akaratodat, terveidet gyermeki bizalommal hallgatjuk, követjük. Büszkéek vagyunk Reád. Dehogy' haltál Te meg (a gyermek számára sohasem halnak meg a szülők). A Te homlokodat a siker nymbusának fénye köríti. Királyi korona sem ragyog annyira, mint amennyi fény sugárzik Belőled, a szemedből, a szavadból.

Kossuth Lajos azt izente... Bajban vagy, elnyomnak, háttérbe akarnak szorítani, száműznek, félszáz évnél hosszabb ideig eszed a hontalanság keserű kenyerét? Halljuk az izenetedet Arad óta, Világos óta, vagy már régebben: a pozsonyi országgyűlés óta, a helytartósági börtön rácsai közül és érezzük, hogy mindnyájunknak el kell menni... Utánad, éretted. Magunkhoz kell térnünk. Vissza kell fordulnunk Feléd. Meg kell keresnünk a Te utadat.

„Van Magyarországon is haladás és én becsülöm nemzetem erőfeszítését, mellyel a fennálló mostoha viszonyok körmei közül is haladást tud kicsikarni. De erre a fényre homályt vet lelkemben az a gondolat, hogy ha az idegen érdekek uralmának gályaláncával s vasgolyójával lábain is bír haladni, hol volna a haladás útján, ha szabad lábbal járhatna és kötetlen kézzel dolgozhatnék” (Kossuth utolsó nyilvános beszédéből, amelyet 1889 jun. 5-én mondott a Turinba jött 845 magyarhoz.)

Mi nem tudjuk magunkat ilyen pompásan kifejezni, de azért vagy éppen az édesatyánk, hogy gyermekeid érzéseit szavakba foglald, nemesítsd, vezesd, kormányozd és összekapcsold a magadéival. Hogy győzelemre vidd rajtunk, általunk, benned a magad életét.

Nemcsak az újvárosi polgárcsaládokra hint áldást a most ötven esztendeje hazatért Kossuth Lajosnak, a családfőnek képe, hanem világszerte mindenütt, ahol magyarok vannak, új nedvkeringés, győzedelmes élet indul meg a koporsójáról hozott babérlevelekből azokban, akik hallják, érzik és átélnek Kossuth izenését.

INCZE GÁBOR.

Az Úr színe előtt

Legyen meg a Te akaratod!

Szenteltessék meg a Te neved! — Jöjjön el a Te országod! — Legyen meg a Te akaratod!... Sokszor úgy tűnnek fel ezek a kérések, mintha rimelő gondolatok volnának, amelyeknek csaknem ugyanaz a tartalma, egymástól légfeljebb árnyalatban különböznek: mindenik az Isten uralmának feltettünk és általunk való kibontakozására irányul és csak azért van meg hármias formában, hogy annál hangulatosabb és áhítatosabb módon törjön fel a szívből az ajkakon Isten ügyének forró kívánása. Az igazság azonban az, hogy ennek a hármias gondolatnak egyikét sem lehet elhagyni, mert csak így, együttesen fejezik ki csorbíthatatlanul, hogy mit is jelent számunkra Isten uralma.

Isten akaratá meglehetne úgy a földön, mint a mennyben a mi buzgó kívánságunk nélkül is. A Mindenható győzelmét vívhat ki magának minden ellensége felett egymagában, miért van tehát szüksége a közönyös, álmos lelkek ügye melletti szinvallására, csatasorba állására? Miért kell a gyenge embernek a hatalmas Isten segítségére sietnie?

Forrongó, lázadó kérdések raja röppen ki elménkbelől, valahányszor arra gondolunk, hogy függetlenségünk, önállóságunk csorbát szenvedhet az Isten akaratá előtt való meghajlásban. Bölcselkedünk megállapítjuk, levezetjük, hogy csak az olyan cselekedet erkölcsös, amelyet önként végez az ember, minden kényszer nélküli. Elfeledkezünk arról, hogy csaknem minden cselekedetünk rugója az az önzés, amely Isten nélkül, sőt leggyakrabban éppen Isten ellenében szeretné keresztülvinni, megvalósítani vágyait.

Isten akaratá ellen való rugódozásunk Istentől való távolságunkat mutatja, azt, hogy az isteni törvények még mindig nincsenek szívünk hustábláira vésve. Istenben csak uralkodót látunk, akivel szemben rettegő szolgák vagyunk. Ha Isten Lelke vezérelne minket, akkor a fiaságnak Lelkét kapnánk (Róm. 8, 15.), szívünkbelől eltávoznék a szolgai félelem és az Atya akaratát teljesíteni épolyan természetes volna, mint Isten Lelke nélkül irtózni attól. Isten gyermekei, Isten örökösei jól felfogott „családi” érdeküknek tartják csak szem előtt, amikor gondolkozás nélkül, lelkendezve teljesítik Atyjuknak akaratát. Lelkünknek, egyéniségünknek, emberi büszkeségünknek ez az igazi autonómiája.

A magyar szöveg épúgy, mint az Újtestamentum eredeti görög, vagy a római egyház latin szövege így szól: *Legyen meg a Te akaratod miképen mennyben, azonképen itt a földön is!* Ezzel szemben az angol szöveg ez: *Legyen meg a Te akaratod a földön, miképen megvan a mennyben!* (Thy will be done on earth, as it is in heaven!) — El sem tudja képzelni az angol kégyesség, hogy Isten aka-

ratának még a mennyben is volnának ellenlábasai, akadályai. Isten országában más ható tényező nem is lehet az Istenen kívül, ott győzedelmes Isten dicsősége adja az erőnek és öröklétnek forrását.

Soha sem volt talán még nagyobb szükség a földön arra, hogy Isten akaratá legyen meg, mint ma, amikor sátáni akarások hatalmasodtak el és uralkodnak csaknem mindenütt. Az az önzés, amelyet éppen ez a kérés, hogy: *Legyen meg a Te akaratod!* akar megtörni, testet öltött és korlátozás nélkül uralkodik. Az Isten akaratá előtt meghajolni nem akaró, hanem attól magát megszabadultnak tartó világ rettenetes szolgaságba süllyedt. A felburjánzott ösztönök, nyers indulatok romlást hoztak. A tékozló fiúk messzire szakadtak az atyai háztól, az Atya gondiviselő tekintete elől elbújtak és szabadságukban elpredálták az atyai örökséget.

Milyen igaza van Augustinusnak, hogy *Isten szolgálata a legnagyobb szabadság!* Isten akaratának teljesítése ad számunkra alkalmat a legtöbb öröme, erőre, diadalra, mert annak az Atyának akaratát teljesítjük, akinek gyermekei, örökösei vagyunk, az Atyának pedig öröme telik abban, ha gyermekei nagyok, erősek és győzők.

A nagyváradi reformátusok ünnepe lesz március tizenkilencedike. Ekkor iktatja be hivatalosan vallásoktató lelkészi állásukba az újvárosi templomban délelőtt feltizenegykor kezdődő istentisztelet keretében a bihari egyházmegye esperese **Vadai Béla Bittó Zoltán, Bokor Sándor, Kecskés Balázs, Kiss Tamás, Kurucz József** vallásoktató lelkészeket és missziói (intézeti) lelkészi állásába **Papp Lászlót** a tanoncotthon igazgató lelkészét. Istentisztelet után presbyteri diszgyűlés lesz ez alkalomból a református Kulturpalota nagytermében.

A JÉGVERÉS

*Óh be szánandók az emberek,
sok a tervük, vágyuk rengeleg,*

*de ha a legkisebb füstbe megy,
félordítanak: ménkü üsse meg!*

*Siránkoznak, összecsucsklanak,
gúszban kel fel felettük a nap.*

*Vonszolja igájuk szenttelen,
sírnak: boldog itt a szenttelen.*

*Óh be szánandók az emberek,
lelkük szívromokon hentereg.*

*porban túrkál, pedig szüntelen
szállhatna az égre szüntelen.*

*Én nem sírok, nem káromkodom,
bízva állok sok álomromokon.*

*s ha megindul nálam a vetés,
be van számítva a jégverés.*

(Balassagyarmat)

ANTAL ZOLTÁN

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. március 19-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Ólaszi	10	v. Papp Andor	5	Paksy Kiss S.
Újváros	11	Bokor Sándor	5	Költő Gyula
Gasi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Ref.	10	Dr. Szabó Lajos	—	Dr. Szabó Lajos
Élő-telep	—	Nagy Lajos	—	—
Hárthy telep	—	—	—	Nagy Lajos

A református és evangélikus egyház „a túrni remete” halálának félszázados évfordulóján, március 20-án, fél hét órai kezdettel a Református Kulturpalotában — Teleki Pál-utca 27. — **KOSSUTH**

T rendez, amelyre Nagyvárad magyar-ságát ezúton is meghívja. Az ünnepi beszédet Dr. Rozsás J. István theol. professzor, ny. miniszterelnökségi államtitkár tartja. Felszólalnak Turmezey Sándor ev. esperes, dr. Incze Gábor ref. lelkes; a Nagyvárad-i Koncert Zenekar Bíró László, a Református Léánygimnázium énekkara Seprődy Ilonka vezetésével szerepel; Ruzilovicz Kazimira kuruc dalokat énekel, Csák Ilona szaval. — Belépő díj nincs. — Március 12-én ünnepelték a bécsi magyar reformátusok nemzeti ünnepüket a Collegium Hungaricumban tartott szeretetvendégség keretében. Abban a bolthajtásos teremben folyt le a szeretetvendégség, amelyben valaha Bessenyei György és a magyar nemesi testőrgárdisták a magyar megújulásról almodoztak — **Orbán András** a régi gyülekezet buzgó tagja, hentes és mészáros 37 éves korában hősi halált halt. — Március 21-én a **Református Akadémián** este hat órai kezdettel *Daróczy Kiss Lajos* tart előadást *Jézus Krisztus a világ országútján* címmel. — A m. kir. posta **Kossuth bélyegét** ad ki, amely 1944. december 31 ig lesz forgalomban. Illik, hogy minden jó magyar Kossuth bélyegét ragasszon leveleire! — **Most van száz esztendeje**, hogy a *Keresztvén Ifjúsági Egyesület* megalakult. Rengeteg ifjú ember áldja a nagyszerű kereskedőségét *Williams Györgyöt*, aki ezt a nagyszerű evangéliumi keresztvén mozgalmat megindította és *id. Szabó Aladárt*, meg társait, akik magyar földbe is átplántálták. A mozgalomnak legkedvesebb éneke, indulója: *Fel barátim drága Jézus zászlaja alatt...*

Imádjuk mindannyian hitünk szerint a mindenség Atyját, a szeretetnek Istenét, de épazért, mert Ő mindnyájunk Atyja, legyünk festvérek az Urban.

Kossuth Lajos

Mr. Gardener

skót csizmadiamester volt az első ember, aki meghívott Skóciában vacsorára. Alig érkeztem meg Aberdeenbe 1921 októberében, amikor a postás harmadnap reggel reszkető kézzel írott levelet nyújtott át nekem, a csizmadiamester meghívóját. Csudálkozva mentem el a vacsorára. Csaknem derékig erő szakálu, patriárkákra emlékeztető külsejű volt a vendéglátó. Érdeklődésemre, hogy honnan vett tudomást létezéséről, mosolyogva mondotta el, hogy megbizta unokaöccsét, aki az idegenellenőrző hivatalban van, hogy figyelje, mikor érkezik az első magyar diák a világháború után Aberdeenbe és menten hozza tudomására. Következő kérdésemre, hogy mivel érdemlem meg én, mint magyar, a világháború után alig pár esztendő múlva a meghívást, hiszen mi a másik oldalon harcoltunk, azt válaszolta: Az semmit sem számít. Önöknek Kossuthjuk volt, akit én inas koromban hallottam beszélni a birminghami városházán. Kossuth pedig megérdemli, hogy honfitársa a vendégem legyen. Ha az angol politika akkor más let, volna és nem nyugszik bele az orosz invázióba, hanem Kossuth Magyarországnak a pártjára áll, vagy pedig akkor segít Kossuthnak, amikor már hontalanná lett, másként alakult volna a világ története és nem került volna sor világháborúra sem.

Csaknem hetven esztendő telt el Kossuth birminghami beszéde és az én aberdeeni vacsorám között, amelyet többször megismételtem, mert a jó öreg kijelentette, hogy minden szombat este szívesen látott vendég vagyok a házában, ha máshová nem hívnának meg vacsorára a hét végén.

Azóta ismét eltelt több, mint husz esztendő. Épen elég arra, hogy az emlékek elhomályosodjanak, vagy helyesebben: megszinesedjenek. Ha az öreg Gardener csizmadiára gondolok, úgy áll előttem, mint azok a negyvennyolcas honvédek, akiket gyermekkoromban áhitattal személtünk március 15-én. Reszkető térdű öregek magasra emelték a tépett lobogót és remegő ajakkal énekelték a Kossuth nótát. El sem tudom hinni, hogy a szép egyetemi éveim Aberdeenben Mr. Gardenerjén ne barba honvéd ruha lett volna és ne ismerte volna Kossuthon kívül Bem apót, Damjanichot, Petőfi Sándort és az aradi vértanukat.

Ha semmi egyebet nem tanultam volna Skóciában, érdemes volt azért is ott lennem, hogy most a Kossuth emlékezések szellemjárásában reánköszöntött újból a derék csizmadiamesternek, Mr. Gardenernek kedves alakja.

I G.

Kossuth emlékünnepelet rendezünk a velencei ref. kultúrtermünkben 19-én délután hat órai kezdettel, amelyen Kossuth Lajosról tart előadást *Kiss János* ny. tanítónőképző intézeti igazgató

Ólasziban a levante istentiszteleten háromnegyed 8 órakor *Paksy Kiss Sándor*, a fogházban *Bokor Sándor*, az első ifjúsági istentiszteleten háromnegyed 9 órakor *Sarkady Pál*, a másodikikon fél 12 órakor *Dr. Csíkész Tibor* szolgál.

Chrysostomus

a római egyház aranyszáju szent Jánosa már a negyedik században felemelte szavát azok ellen, akik elhanyagolják a vasárnapi templomlátogatást. Két prédikációjából vesszünk át pár gondolatot, amelyet jó volna megszívlelni a mai keresztényeknek is.

Hét napja van a hétnek. Isten ezt a hét napot megosztotta velünk. De nem saját magának adta a nagyobbat és nekünk a kisebbet, mégcsak nem is felezte meg, nem adott hármát és nem tartott meg hármát, hanem neked hatot adott, magának pedig egyet hagyott. És még ezen az egyetlenn is egész nap a dolgaid után szaladgálsz. Ugy teszel, mint a templomfosztogatók, mert ugyanazt végzed te is. Ez a nap szent és arra való, hogy lelkünk megteljen szent igékkel. Te mégis elrabolod ettől és beszenyvezed anyagias gondjaiddal.

Ismét rendeznek versenyjátékokat és gyűléseket, mi pedig kevesbedünk. De míg ti itt vagytok, nem vagyunk kevesen. Úgy tesztek, mint a földműves: ha látja, hogy teljesen megérett a vetemény, nem sokat törődik a levelek hullásával. Itt vagytok ti, a gyümölcsök, nem nagyon szomorkodom, ha látom a levelek sodródását. Természetes, hogy fáj a lelkiismeretlenségük, de enyhül a miattuk érzett szomorúságom, ha látom a ti buzgó szereteteket.

Ha az ilyenek néha napján ide is jönnek, csak a testük van itt, a lelkük kint kóborol. Ha ti néha hiányoztok is, akkor is itt vagytok, mert testetek távol van, de a lelketek itt jár...

Mindenféle nyomtatványok a legcsinosabb kivitelben és olcsó napi áron készülnek a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDÁBAN
Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek	Nagy választékváltó-
Tangóharmónikák	áramu, univerzális
Gramofonok	és telepes rádiókban
Villanygramofonok	Kedvező részletfizetés.

Százas bizottság

ment Kossuth Lajos után Ceglédről 1877-ben Baracconéba, hogy hazahívják száműzetéséből, felajánlván neki Cegléd mandátumát. Gyönyörű beszédéből vesszük az alábbi néhány sor idézetet, amely nemcsak a ceglédi száz magyarnak csalt akkor a szemébe könnyet, hanem ma is könnyező szemmel olvassuk az akkor hetvenöt éves Kossuth szavait.

Azt gondolják önök uraim! hogy ha én édes hazánk nagy érdekeinek megsértése nélkül hazamehetnék, én meghívást várnék arra, hogy a hontalanság sivatagját szülőföldem viszontlátásával felszeréljem?

Tudják-e önök, mi az, amit honvágnak hívnak? Mi az a rettenetes állapot, melyet az aki benne szenved, csak azáltal fejezhet ki, hogy „fáj a szívem, lelkem, fáj minden tagom.”

Volt nekem egy öreg barátom. Ujházi László. Száműzte magát Amerika rengeteg vadonjaiba. Erőt vett rajta a honvágy. Kezeit tördelve járt fel s alá kalibájában búsan, szomorúan, mint fogoly oroszlán, és fel-fel sóhajtott: Könyörülj rajtam, jóságos Isten! ne hagyd lelki erőmet összeroskadni a lelki kin alatt! És gyermekei, látva, hogy mennyit szenved, azt mondák neki: menj haza, édes jó apánk! És az ősz száműzött öklével mellére ütött és imígy felelt: „Menj haza! Hát a kisbíró itt! Azt akarjátok-e, hogy miután minden mást elveszítettem, még önértetemet, lelkiismeretem tisztaságát is elveszítsem?”

Miként Ujházi nem tevé, úgy én sem fogok a honvágy kinjaitól lelkiismeretem tisztaságának árán szabadulni.

A címlapon lévő Kossuth kép Weber eredeti rézmetszete 1848-ból.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

A hitoktató

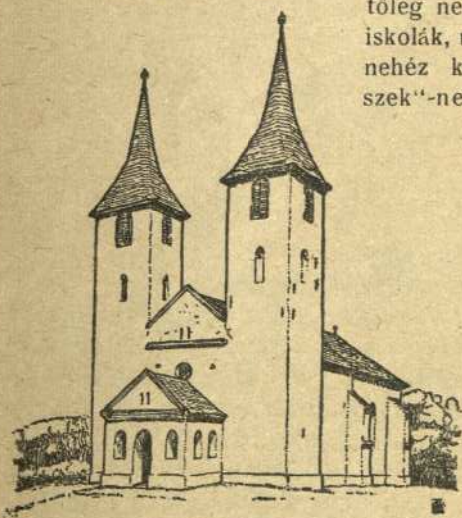
A közvélemény szemében nem egészen tanár és nem is egészen pap a hitoktató. Valahol a kettő között foglal helyet. Felmehet ugyan a szószékre, prédikálhat, temethet, nagy ünnepen együtt osztja az Úrvacsorát, helyettesítheti a lelkipásztort, de mégis mintha többnek tartanák a gyülekezeti lelkészt, mert a felelőség terhe, a gyülekezet vezetésének a gondja inkább azon van és különben is többé-kevésbé nem az egyháztól huzza fizetését, hanem az államtól, vagy pld. Budapesten a fővárostól. Tehát a lelki egybe-
forradás a gyülekezettel nehezebben történik meg. Nem egészen tanár sem a hitoktató, mert taníthat ugyan minden osztályban, de osztályozó notesztől nem fél annyira a gyermekesereg, mint a fizika, vagy német tanár szekundáitól és a szülők is egészen elszörnyülködnek, azonnal áttéréssel fenyegetőznek, vagy a hithű ősoket emlegetik, ha valakinek hittanból elégségest ad, vagy épen megbuktatja gyermeküket.

A hitoktató, mint ilyen, manapság kimondottan magyar jelenség. Sehol a világon nincs a miénkhez hasonlítható hitoktatás és a miénkhez hasonlítható hitoktató. A nagy protestáns nemzetek egyházaiban (és bizonyára a római egyházhoz tartozó nemzeteknél is) olyan erős a vallásos hatások légköre, annyira átítatja pld. a fizika órát, vagy a beszéd- és értelemgyakorlatot is az evangéliumnak, vagy a római dogmatikának a lelke, mint pl. a mi „köz”oktatásunkat is áthatotta a XVI. és XVII. században. Számolni a gyermek bibliai példákon tanult: József testvéreire, vagy Krisztus apostolain; földrajzot bibliai útleírásokon: merre vándorolt Ábrahám, hol hajózott Pál apostol, milyen utat tett meg Jónás a cethal gyomrában. — Az egész iskolát átható vallásos szellem mellett külföldön élénken működik a vasárnapiiskola, amely ellátja a gyermeket mindazokkal a vallásos alapismeretekkel, amelyeket nálunk az elemi vallásoktatás nyújt. Mi tulajdonképpen azért nem tudjuk kellőleg értékelni a vasárnapiiskolát, mert a nálunk minden iskolában kötelező vallásoktatás mellett feleslegesnek tartjuk.

Nemcsak az a nehéz kérdés, hogy mit taníttasson a ref. egyház vallásoktatóival az iskolákban (elemi, polgári, gimnázium, tanítóképző, kereskedelmi, iparostanonc stb. stb.), vigyázzván arra, hogy lehetőleg ne ismételtesse unos-untalan az egyszer már tanultakat és hogy a szakiskolák, meg a nemek szerinti érdeklődési körök is kielégítenek, hanem nagyon nehéz kérdés a hitoktatóknak, hivatalos egyházi nyelven „vallásoktató lelkészek”-nek a jogi, anyagi helyzete, a gyülekezetbe való beágyazottsága, viszonya,

kapcsolata a gyülekezeti lelkészekhez. Átmeneti állapot-e az, ha valaki hitoktató, olyan magasabb káplánkodás-féle helyzet, lévitapapokra emlékeztető válfaja a lelkészeknek, vagy pedig, tekintettel arra, hogy képesítésében nem kevesebb, hanem sokszor több diplomával rendelkezik, mint a gyülekezeti lelkész, megbecsültetésben, jogi helyzetében, anyagi ellátásában egyforma, vagy legalább is hasonló-e a lelkipásztorhoz?

Amióta a vallásoktató lelkészekről a papi diplomán kívül egyházunk megköveteli a vallásánarvizsgai bizonyítványt is, semmiképpen nem állhat meg az a vád, hogy vallásoktatónak az kerül, akinek gyengébbek a képességei, vagy pedig nem volt eléggé ügyes, hogy megválasztassa magát valahol lelkipásztorrá. Régebben is igaztalan vád lehetett ez, mert az egyház a legnehezebb munkamezőre és a legfelelősebb őrhelyre állította a hitoktatóit. Fel sem tételezhető az

ERDÉLYI TEMPLOM

egyházról, hogy ilyen rossz erővel látta volna el a nagyon nagy tudást és lelkesedést követelő munkatert. Nehéz dolog ugyanis lélekkel és buzgósággal negyven esztendőn keresztül Kain és Ábel történetét tanítani. Milyen iskolákban, milyen környezetben! Külvárosokban, délután, amikor már takarítanak a folyosón és szívhatja a tanár és a tanítvány a port. Télviz idején sárban, hóban bukácsolva menni az iskolába és a didergéstől piros arcot belső tüzzel még pirosabbra festeni, amikor ütemezi, előéneklí a zsolhárt: Adjatok hálát az Istennek!

Milyen óriási érintkezési felülete az egyháznak a hitoktató! A szószékre nem lehet visszafelelni, de a tanári szobában folyik a vita. A hitoktatón mérik az egyházat azok, akik távolabb állanak az egyháztól, a templomtól, vagy nem tartoznak a mi egyházunkhoz. Derűs, mosolygós-e a lelke, az arca, a szava, vagy pedig zord, kellemetlen, elégedetlen? Mi mindent le lehet róla olvasni egyházunkról is! És nemcsak mások olvasnak az arcon, ruhán, a megjelenésen, a lelki és testi habituson, öltözeten, hanem a vallás-oktató lelkészre bízott gyermekek is elsősorban rajtuk mérik az egyház tüzeit, lelkületét, hódító erejét, vagy fagyos taszítását.

Egyházunknak legföltettebb gondja a hitoktatás ügye és ebben egy nehéz fejezet a hitoktatók helyzete, amelyet azonban évről-évre és lépésről-lépésre nagy gonddal és szeretettel akar rendezni. Hatalmas lépés volt erre a múlt vasárnapi istentisztelet az újvárosi templomban, amelynek keretében öt vallásoktató lelkészt iktatott be állásába (miután a növendékek és szülők szeretetébe már munkájukkal előbb is beiktatták magukat) a bihari egyházmegye esperese. A fejlődés során specializálódott egyházi munkaterületnek öt Timóthesusát nagy bizalommal és szeretettel köszönti a nagyváradi református tanulóifjuság és az egész gyülekezet

I. G.

Az Úr színe előtt

A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!

A három első kérdés meghallgatása, teljesedése után, azután, hogy lelkünk tökéletesen átadja magát Isten ügye szolgálatába, amelyet a magáénak tart, állhatunk csak elő a mi ügyünkkel, kérve, hogy Isten is tegye azt a magáévá.

A szegény, vétkes és csak kísértetekben, meg gonoszban bővülő élet csak az Isten ügyéért hevülő lélek számára változhatik meg Isten segéd-méből, aki a mi ügyünket a szíven hordozza.

Amilyen természetes a mindennapi kenyér után való éhség, éppannyira természetellenes és érthetetlen az Istennel nem törődő ember részéről, hogy az Istentől követeli ezt a kenyeret. Még az istenes ember sem követelheti úgy, mint a rómaiak követelték a kenyeret és a cirkuszi játékokat. Jussnak, ellenszolgáltatásnak, talán az állampolgárságért, talán hadi érdemekért, talán pusztá létezésükért a testi és lelki táplálást. A kenyeret kérni kell! Isten meghallgatja ezt a kérést is. Szabad szükségleteinket feltárni Előtte. Ő adta testünket is, amelynek élelemre és öltözetre van szüksége.

Ennek a kérésnek súlyát, központját lehet a *ma* időpontra is helyezni, ha valami heves könnyelműséggel nem akarunk a holnapra, a jövőre gondolni. Ennek az egy *ma* szónak alapján lehet tagadni a tulajdont, vagyont, tőkét, mert, amit *ma* elfogyaszthatok, az még nem tulajdon, nem ront meg, de a holnapra gondolás, vagy holnapra takargatás, az már megmérgez, háborut, összeütközést, osztályellentétet, pártviszályt eredményez. Evvel szemben az az igazság, hogy máról holnapra, a pillanat szá-

mára csak tiszavirágok élnek. Emberi élet, szerves társadalom nem képzelhető el a tegnapi emlékeztető és a holnapot megalapozó gondoskodás nélkül.

A hangsúly inkább a *mindennapi* kenyeren van. Isten folytonosan, szünet nélkül, mindennap táplál. A táplálás célja nem változik. Azért lát el minket, hogy képessé tegyen a nagy szolgálatra: nevének megszentelésére, országának készítésére, akaratának teljesítésére. Egyik szolgálójának több, másiknak kevesebb talentumot ad, de mindenik azért kapja, hogy forgassa, kamatoztassa, éljen vele.

Akár ma kapjuk a kenyeret, akár tegnap kaptuk holnapra is, nincs jogunk arra, hogy elrejtjük, elássuk, engedjük megromolni és bővülődvén benne, vagy megbetegedvén általa, mások nélküle nyomorogjanak a mi szűkkeblőségünk, bő étvágyunk, vagy a magántulajdont védő fegyveres paragrafusaink miatt.

A szociális kérdés azért lett olyan égetővé, mert elfelejtettük, hogy az Istentől kapott kenyér, a földi javak nem egyeseké, nem az enyém, hanem a *mi* mindennapi kenyerünk, amit a *mi* mennyei Atyánk ad *mindnyájunk* számára, Legfeljebb az elosztás módjában akarja felhasználni az emberi szívet, hitet, okosságot, történelmet, államszervezetet, társadalmi lehetőségeket és azért tette le a szegények kincsét a gazdagoknál.

I. G.

Az igaz hit úgy vagyon a magahitság s hitetlenség között, mint Krisztus Urunk a két latrok között. Azért e két erős köszikla között akarván elevezni, az igaz hit hajója, hol egyikhez, hol a másikhoz ütközik. Hol nem hiszi azt, mely felől Isten ígéretet tett, hol pedig azt hiszi, mely felől semmi ígéret nincs.

Czeplédi István (1669.)

A meleg ruhák második melege

Részlet *Sólyom Kálmán dr.* táblabíró beszédéből, amelyet a nagyvárad-réti egyházrész nőszövetségének titkári beszámolója után mondott.

Nemzeti szempontból nagy jelentőséget kell tulajdonítani már egymagában annak a körülménynek is, hogy a nőszövetség által gyűjtött, megvarrott meleg ruhák mindmegannyi hittestvérünk testét védtek és védik meg a meghülés ellen s óvják a betegségtől. De sokkal nagyobb, fontosabb hatása ennek a buzgó, önfeláldozó tevékenységnek az az átalakulás, amely ennek folyamányaként ezeknek a támogatott, megsegített, felöltöztetett hittestvéreinknek a lelkében, szívében végbemegy. Ezeknek a szíve lett melegebb, a lelke lett vidámabb. Közelebb hozták őket magukhoz, szorosabban kapcsolták őket lelkileg ehhez az egyházrészhez, ennek kevés kivétellel nem módos, nem tehetős, csak a megsegítetknél valamivel jobb helyzetben lévő, tehetősebb hieveihez; összefornak az egyházrésznek azok a hievei, akiknek vagy nem is volt olajuk a korsóban, vagy ha volt, már régen kifogyott, azokkal, akiknek még van egy kevés a soha ki nem fogyó olajból. Így valósul meg az utóbbiak jóvoltából ebben az egyházrészben Isten országa a szegényebbek lelkében, akik öntudatra ébrednek és mint ilyen kálvinisták haláluk napjáig hiven kitartanak ősi hitük mellett.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje 1944. március 26-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Paksy Kiss S.	5	v. Papp Andor
Újváros	12:11	Dr. Incze Gábor	5	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	4	Kurucz József
Élő-telep	10	Dr. Szabó Lajos	—	—
Horthy telep	—	—	3	Dr. Szabó Lajos

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje: háromnegyed 8 órakor a levante istentiszteleten Rácz Mihály, 8 órakor a fogházban Bokor Sándor, háromnegyed 9 órakor az első ifj. istentiszteleten Dr. Csíkés Tibor, fél 12 órakor a másodikon Bokor Sándor.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, hétfőn és szombaton este 5 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Budai Miklós István, Almási Ádám Lajos, Ónodi Kálmán László. Esketés: Egri Sándor ref. és Szilvási Ilona ref. (Kálvária-utca 46.) Hodák Sándor ref. és Elek Margit ref. (Szaroveszky-u. 18.)

Szegi Béla r. k. Paksi Eszter ref. (Vörösmarthy-u. 173.) Kalas Károly r. k. Kovács Ibolya ref. (Csendőrlaktanya.) Halálozások: Borbély Jánosné Ponta Zsuzánna 63 éves. (Kórház), V. Szabó Sándor 4 éves, (Kórház.) Dávi Elek 1 éves, (Kórház) K. Szabó Piroska 4 hónapos (Kórház).

Csernák Béla rendezte sajtó alá a magyar református nép ősi kedvelt imádságos könyvének, Szikszai György: Keresztyéni Tanítások és Imádságos c. művének Debrecenben most megjelenő kiadását. Munkájáért felajánlott tiszteletdíjat jótékony célra fordította. A debreceni kollégiumnak juttatott tekintélyes adományáért a tiszántúli református egyházkerület elnöksége a debreceni kollégium négy százados jubileumi nagy bronz érmét küldte meg a következő levél kíséretében: »A tiszántúli református egyházkerület elnöksége Csernák Béla úrnak a debreceni kollégium iránt tanúsított áldozatos szerezteért hálás köszönettel ajándékozza a kollégium 400 éves jubileumi nagy bronz érmét. Debrecen, 1944. Báró Vay László főgondnok, Révész Imre püspök.« A súlyos bronz érem egyik oldalán asztalon égő gyertya mellett két diák ül, egyik imádkozik, másik dolgozik. Aláírás: »Orando et laborando.« Az érem másik oldalán a kollégium homlokzata, alatta ez a felírás: Debreceni Kollégium 1538—1938. A két évszám között a kollégium pecsétje: kereszties zászlót tartó barány.

Áldozatkészég: Szegény gyermekek felruházására: Tóth Dániel és neje Czégény Sándor halála alkalmából koszorúválság címen 50 P. Szegényháznak: Molnár Albertné fia hazajövelekor 10 pengőt.

Árvaháznak: Wiszmüller Miksáné 10 P.

Nőszövetségünk március 12-én a szegény iskolás gyermekek felruházására és a szegények segélyezésére műsoros estélyt tartott. Mindazoknak, akik az est sikeréért fáradoztak, szolgálatukért köszönetet mond a Nőszövetség Elnöksége.

Felülfizetések: 12 P-t: Cziffra Kálmáné 10 P-t: Dr. Gábor Béláné, Dr. Biga Gyula, Gyémánt Elekné, Dr. Oswald János, Józsa Károlyné. 6 P-t: Schiffert Béla, Sulyok István. 5 P-t: Vargha Gedeon, Patkó Imre. 4 P-t: N. N., Incze Mária, Kecskés Balázs. 3 P-t: özv. Steinhacker Mihályné. 2 P-t: Kelethy Károlyné, Fáber Lipót, Mónus Sándor, Török Zsuzsánna, Bartsch Sándor, Máthé Pál, Balajthy Jenő, Németh Mihály, Zs. Nagy Gábor, Karsay Ferenc, Dr. Erdey Gábor, Erdey Zoltán, Laky Kálmán, Csernák Béla, Turmezey Sándor, Dr. Szabó Lajos, Papp László. 2 P-t: Ungváry Anta¹, Thury Kálmán, Somody János, Bölönyi Sándor, Csernák Józsefné. 12 P-t: Steiner Miklós. Utójegyek címen: 26 pengő. Összesen: 176 pengő.

Katonák, csendőrök, rendőrök csendesnapjai folynak március 23-tól 26-ig. 23.—24.-én d. u. háromkor, 25.—26.-án reggel nyolckor kezdődik az áhitat, illetőleg az úrvacsorai istentisztelet a templomban. **A tisztek és a hozzátartozók** számára 27. és 28.-án d. u. 5 órakor lesz az áhitat és az Úrvacsora-osztás a hadapródiskola imatermében.

Anyakönyvi adatok márc. 6.-tól márc. 19.-ig:
Keresztelés: Sisák Róza, Berta Margit, Bagosi Imre, Nagyszékelyi Anna. Esketés: Vad István ref. gépkocsivezető és Bányai Ilona ref. (Vitéz-u. 19.), Tobel István r. k. tűzerőrmester és Kós Ilona ref. (Gr. Csáky-u. 40.) Temetés: öz. Csengery Károlyné 56 éves (Bethlen-u. 4.) Varga Mózes 76 éves (Teleki u. 54.)

Aldozatkészség: Úrvacsorai jegyekre: Czákó Lajos, Nagy Lajos 5—5 P. Pernel Lászlóné 2 P. Dr. Erdős Zsigmond 5 liter bort. Szegények részére: Bodó Zsigmond 4 P.

Istentiszteletet tartunk Imházunkban minden kedden és pénteken este 5 órakor.

Anyakönyvi adatok március 5—19-ig: Keresztelés: Vári István, Grósz József, Vasárhelyi Katalin Piroška, Ursz Béla György, Kántor Sándor, Gál Etelka. Esketés: Nyikom László Lajos r. kath. kovács mester és Pápa Mária ref. (Híd u. 16.) Temetés: Deczki Gézané sz. Papp Margit, 21 éves (Tolsztoj Leó u. 11.), Batári Mihályné sz. Szatmári Margit 32 éves (Temesvári u. 21.), Dózsa Anna 35 éves (Malom u. 8.) Hozzánk tért: Kácsér Ferenc 30 éves férfisزابó r. kath. vallásról, (Nagyátádi Sz. István u. 21.), Kocz Lajosné sz. Bernát Ilona 30 éves (Sinnyei M. Pál u. 25.) r. kath. vallásról. Kitért tőlünk: Fehér János (Nádasdy F. u.) r. kath. vallásra.

Aldozatkészség: Templomalapra: Márton István 10 P., Kiss Gizella 10 P., Zimonyi Nándorné 5 P., N. N. egy plussz urasztali terítőt. Szegényeknek: Zimonyi Nándorné 5 P. Nőszövetség céljaira: Zagy Mihályné, Társi Andorné, Lengyel Ferencné, öz. Kiss Józsefné.

Kossuth emlék ünnepélyt rendeztünk kulturházunkban I. hó 19-én, melyen az ünnepi beszédet Kiss János ny. tan. képzőint. ig. mondotta.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden szerdán és szombaton este 6 órakor imházunkban; pénteken délután a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Szalonta Margit, Acs Miklós, Dávid Tibor Lajos, Sólyom Irma, Papp Mária, Tóth Ibolya, Bencsik Mária, Kelemen Erzsébet, Egyedi Barna, Ungvári Ferenc, János, Szilágyi Mária, Rácz Ilona, Szilágyi Magdolna, Eteleka, Oláh József. Esketés: Tarczali József ref. és Izsó Erzsébet ref. (Csokonai-u. 2.), Berecki János ref. és Bagaméri Katalin ref. (Csobánc-u. 2.), Gábor György g. kat. és Kiss Ilona ref. (Rét-u. 13.). Temetés: Pántya János 4 hónapos, Polgár Lajosné 55 éves, (Téglavető-u. 58.), Rákosi András 4 hónapos, Burzán Ferenc 20 éves, (Meszes-u. 13.)

Aldozatkészség: Ifjúsági munka céljaira: Ünnepegykor 110 P.

Vallásos és közműveltségű előadások sorozatában március 25-én szombaton este 6 órakor Hajdu Zoltán dr. „Vigyázó magyar örtüzek” címen; április 1-én szombaton este Engi Sándor népművelési előadó: „Az Egyke” c. (vefitett képes) tartanak előadást. Előadás előtt dr. Szabó Lajos és Nagy Lajos magyarznak Bibliát.

Csendes napokat tartunk egyházzrészünkben március 23, 24 és 25-én a középiskolások, leventék; április 6, 7 és 8-án a vasutasok és postások részére. Előadók: dr. Szabó Lajos, Kecskés Balázs, Nagy Lajos, Kovács Győző és Bordás István tanárok, Engi Rándor és Salánki János igazgató tanítók.

Nőszövetségi munkadélután minden hétfőn délután 3 és 6 óra között.

Egyházzrészti tanácsunk március 28-án, kedden délután 6 órakor ülést tart.

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek	Nagy választék váltó-
Tangóharmonikák	áramu, univerzális
Gramofonok	és telepes rádiókban
Villanygramofonok	Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Uj bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Ez is virágvasárnap

Egyházi ünnepeinknek van valami kialakult, állandó és jellegzetes belső képe, amely azonnal megjelenik lelki szemeink előtt, amint valamelyik ünnepünket emlegetni halljuk. A karácsony szóra jászol bölcső, éneklő angyalok jutnak eszünkbe és valami édes-lágy ajándékozó kedv, valami örvendeztetni akarás fog el. A nagypéntek komor és véres keresztet rajzol lelkünk elé, a husvét megnyílt sír mellett ülő tündöklő-ruhás angyalt; a pünkösd pedig zúgó szélvész és kettős tüzes nyelveket. Így jelenik meg lelki szemeink előtt, a hozsánnázó tömeg előtt, a számon ülő szelidszemű Krisztus, amikor ezt a szót kimondjuk: Virágvasárnap.

Ünnepeinknek ez az egyszerű és mindig ugyanolyan képre való bontása azzal a veszéllyel jár, hogy keresztyén ünnepeinket, idévezítésünk történetének ezeket a nagy állomásait megüresíti gazdag tartalmukban, megfosztja teljes értéküktől, egyoldalúan csak egy kis részét mutatja annak a sok, drága jónak, amit ezek az ünnepek tartalmaznak és közölnének. A karácsony több, mint jászolbölcső és éneklő angyalok, a nagypéntek is több, mint a rómaiak véres bitója. A husvét is sokkal több, mint a megnyílt sír és végül a virágvasárnap is több, mint a szokott kép, amit róla festünk.

Krisztus élete történetének arról az eseményéről, amelynek emlékére a virágvasárnapot ünnepeljük, i. i. a jeruzsálemi bevonulásról, mind a négy evangélium beszámol. Márk evangéliuma csak a közismert jelenetet írja le, Máté már hozzátesz egy nagyon érdekes megjegyzést, azt, hogy voltak, akik felháborodtak Krisztus diadalmas bevonulásán és azt kérdezték: „Kicsoda ez?” Irigylést és megbotráncozást fejez ki e kérdés. Annak a sürgető és ideges váagnak beismerése ez, hogy Krisztust időszerűtlennek és lényegtelennek minősítsük és helyette másnak, közelebbinek hozsánnázunk. Lukács evangéliumában már meg is szólalnak ezek a maguk dicsőségét kereső farizeusok és azt mondják Krisztusnak: „Mester dorgáld meg a tanítványaidat!” Szólj nekik, hogy ne téged dicsérjenek, ne érted lelkesedjenek. A felelet csak ennyi: „ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.” János evangéliumában már fogvicsorgatva haragszanak tehetetlen dühükben a farizeusok és egymást uszítják, amikor látják Krisztus dicsőségét és népszerűségét: „Látjátok-e, hogy semmit sem értek? Ime mind e világ őtána megy.”

A legmeglepőbb az egész történetben az, hogy Krisztus a hangosan lelkesedők között, legnagyobb népszerűsége órájában, sirva vonul be a szent városba. Amint meglátja a város jól ismert falait, házeit, könny szökik szemébe, mert minden lelkes hozsánnázáson túl látja a jövőt, a háború pusztításait és a romokat. Előre látja, hogy fogják majd körülvenni a várost, hogyan tiporják el honfitársait. Látja, hogy hiábavaló a tömeg tüntetése, az elragadtatás hangoskodása, mert ez a nép nem ismerte meg, ami békeségére való. Nincsen birtokában annak a lelki erőnek, amely minden külső körülmény között is biztosítani tudja a békét, amely nélkül a fegyverek csendes békéjében is háború a lélek sorsa.

Igen ez is virágvasárnap. Irigy farizeusok, akik el szeretnék hallgattatni a Krisztust dicsőítőket. Farizeusok, akik keserves és tehetetlen dühvel látják Krisztus dicsőségét. Azután Krisztusnak hozsánnázó lelkedezők, akik nem tudják mi az, ami békeségükre való lenne. És végül könnyező Megváltó, aki előre lát minden pusztulást és nem elégedik meg tömegtüntetéssel, szájjaldicséréssel, mert átadott engedelmes és hűséges életüket kíván. Ez is virágvasárnap.

Dr. CSIKESZ TIBOR

Miért nagy ember Kossuth Lajos?

Elmondotta Kossuth Lajos, Magyarország kormányzója előtt 1891-ben, turini látogatásakor *Eötvös Károly* országgyűlési képviselő, a pártja előtt népszerű nevén: a vajda, L. Eötvös Károly: gróf Károlyi Gábor feljegyzései c. műve 279-283 lap.

A Kormányzó társalgás közben megint s most már harmadszor ismételte szórul-szóra ezt a mondást:

— Én nem tartom magam nagy embernek!

A vajda készen volt erre s most már nyomban megadta rá a feleletet.

— Ha megengedi Kormányzó úr a tökéletes őszinteséget: én tökéletes őszinteséggel mondom el véleményemet az ön történeti egyéniségének s szereplésének nagyságáról. — Az én igaz véleményem önről az, amit függetlenségi pártunk tavalyi üdvözlő feliratában kifejtettem. Csakhogy e vélemény nincs minden irányban kiegészítve. Az ön nevének nagysága, fénye, dicsősége s nemesítő hatása a magyar nemzet szívébe éppúgy be van vésve örökre, mint nagy Napoleoné a francia és Bismarcké a német nemzet szívébe. De különbség mégis van. A csodálatos népszerűséget Napoleon is, Bismarck is részben hatalmuk nagyságának köszönheték s mikor a hatalom kiesett kezükből: népszerűségük nagy része is nyomban kialudt, elenyészett. Önhöz a magyar nép nem hatalmáért ragaszkodott; hiszen ragaszkodása, áhitatos tisztelete, rajongó szeretete ma épp oly nagy, mint bármikor volt. Pedig ön negyvennégy év óta hatalom nélkül van, idegen földek szegény bujdosója, nem is látja többé imádott nemzetét s a nemzet se fogja önt színről-színre látni soha. S még sincs senki az élők és holtak között, még az egyháznak sincs olyan szentje, akit a nép úgy övezne körül rajongó szeretetével, mint ahogy az ön alakját körülövezi. — Ez még hiányzik abból az üdvözlő feliratból, ezt még bele kellett volna tenni, de már nem volt időm hozzá!

A vajda felállt székéről s úgy beszélt tovább. S szavai a kormányzó lelkének mélységéig jutottak.

— Én nagy embernek tartom önt, Kormányzó úr! De nem azért, amiért a nemzet s nem is azért, amiért az irodalom tartja nagynak. Én nagyon megvizsgáltam nemzetünk történetét és népünk érzéseit, én másért tartom önt nagy embernek. — Ön átalakította, ön okos és emberséges alapra fektette 1848-ban társadalmunkat, megszerezte a jogegyenlőséget s alkotmányunkból kiirtotta az ember és ember közt való közjogi különbséget. Örökre szóló nagy érdem ez. De ezt néhány évvel később kivivta volna Szécsényi és Deák is. Ők kezdték s be is tudták volna fejezni. Ön, Kormányzó úr 1849-ben megmentette a magyar nemzet becsületét s önérzetét; keserű oktatásban részesítette örök ellenségeinket s fajunkba önbizalmat oltott a jövődre s amink van ma, amit máig megmenthettünk, azt mind az ön nagy munkájának köszönhetjük. De ez

érdemet és dicsőséget meg kell osztania függetlenségi harcunk hős vezéreivel, meg kell osztania azokkal a hősekkel is, kiket névtelen félisteneknek ön nevezett el.

— De az ön nagyságának Kormányzó úr, van olyan eleme, van olyan része, melyben nem kell osztoznia senkivel; melyet, míg áll a világ s benne magyar él, nem tesz vitássá senki s amelyben ön egyedül való. S ez az: ön életcél tudott teremteni a magyar nemzet számára, amelyről se Széchenyi, se Deák álmodni se tudtak s amelyről még a költők ihlete is hallgatott. Ön a századok mohából kitisztította s napsugaras fénybe állította elénk a magyar függetlenség eszméjét s ami még ennél is több: szentséges szenvedéllé tudta tenni ezt az eszmét. Minden népnek volt egyetemes eszméje s nagy nemzeti szenvedélye, mely életének célját alkotta, — csak a magyarnak nem volt százötven év óta. Elmondom ennek történetét Kormányzó úr, most már ismerje meg egész gondolkozásomat.

S folytatta tovább a vajda lelkes hangon.

— Amint az utolsó hős kuruc behunyta szemét: kialudt a függetlenségnek nemcsak nagy szenvedélye, de még eszméje, még gondolata is. Napkeleten, török tenger partján, lengyel földön még élt néhány ősz hazafi, diadalmas csaták egykori hősei, hazátlan bujdosók; de itthon már lemondott a nemzet örökre önmagáról; még imádságában se terjesztette tovább a nagy nemzeti öntudatot, melyért Rákóczi hadai véreztek.

— Két nagy alkalmat nyújtott a végzet nemzetünknek arra, hogy ismét elfoglalja önálló helyét az emberiség mívelt államainak történetalkotó nagy családjában. Az egyiket 1740-ben, a másikat 1790-ben. 1740-ben kihalt a Habsburgok fiága, asszonyra maradt a trón, egész Európa törekedett azt ledönteni s nemzetünknek nem akadt egyetlen férfia, akiben feltámadt volna az ősök és az unokák iránt való hazafikötelesség érzete, a függetlenség nagy gondolata. Bután ontotta a vérét a magyar, hogy megmentse a trónt, nem az ő királya, nem az ő országa, hanem az osztrák szövetséges töredékállamok és népek javára. S koldus maradt s szolga akkora ősi elszántság után, amekkorának fele elég lett volna függetlenségének megalkotására. Nem volt a magyar nemzetnek Kossuth Lajos.

— 1790-ben újból királyváltozás történt s a Habsburgok roskatag trónusát újból hatalmas erők fenyegették, hogy végkép és örökre összedöntsék. Hányszor mutatott Napoleon kardja hegyével a közep Duna tájékaira? Hányszor várta a jelt, a szót, a csatlakozás ígését a magyar nemzet kebeléből? Utóbb már szánkba is adta a megváltó szót s kezünkbe a szabadulás könnyű alkalmát. De néma és siket és bárgyu volt a nemzetek. Voltak jó fiai, de nem volt egyetlenegy igaz és nagy fia. Voltak jó vezetői, de nem volt egyetlen vezére. Még költőinek se jutott eszébe: miért omlik hiába hősei-

nek vére. Megint nem volt a nemzetnek Kossuth Lajosa.

— 1848-ban újra megjött az alkalom. Sokkal kisebb, sokkal bizonytalanabb, mint 1740-ben és 1790-ben, de azért a nemzet megragadta ezt. Lelkének egész fenségével és karjának egész erejével ment a nagy vállalatba: első lenni a szabadság és művelődés hősei közt, újra megalkotni fajának ezer éves állami függetlenségét s győz vagy legyőzetik, kitűzni a nagy oélt s megszentelni hulló vérével azt, amiért ezentul a nemzedékeknek élni, munkálni és lelkesülni kell. Mert a gondviselés önt adta nekünk Kormányzó úr! Ön állott a nemzetnek élére s ön visszaszerezte fajunk számára mindazt, amit másfél század óta elvesztettünk s amiről a nemzetnek kicsinyje, nagyja azt hitte már, hogy azt örökre elvesztettük. A szabadság és függetlenség vágyát, eszméjét és nagy szenvedélyét, az egyetlen igaz nemzeti öntudatot. Most se jutott volna ez eszébe egyetlen kortársának se, még a legnagyobbak, a legnemesebbnek se. Öné volt ez az eszme s ön méltó volt ehhez. Addig él a magyar nemzet, amíg az eszmét el nem ejti, el nem felejt, el nem üzérkedi. S ameddig él, mindig az ön neve lesz ebben büszke lobogója. Ezért tartom én önt nagy embernek Kormányzó úr!

A vajda elhallgatott s égő és lelkesülő szemmel nézte a szent öreg arcát.

Én nem tudom leírni, minő hatást tett e beszéd a kormányzóra. Sokáig egy szót se szólt. De szólani akart ismételve s végre is ennyit mondott:

— Ezt a gondolatot még nem hallottam.

S aztán másodperc múlva utána mondta:

— Nem is olvastam...

HIREK

Istentiszteletek sorrendje 1944. április 2-án, Virágvasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla	5	Paksy-Kiss S.
Újváros	1/2 11	Dr. Incze Gábor	5	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Dr. Szabó Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	3	Dr. Szabó Lajos

Husvétkor minden istentiszteleti helyen Úrvacsorát osztunk. Kérjük a híveket, hogy Úrvacsorára szánt adományokat jóelőre jelentsék.

Katonák konfirmáltak az újvárosi templomban tizenhaton. Olyanokat konfirmált *Gergely Kovács István* tart. táb. főlelkész, akiknek valamiért nem volt módjuk előbb ágendázásra járni. Úrvacsoravétel

után az újvárosi egyház minden honvédnek zsoldoskönyvet adott ajándékkul. — A református, evangélikus és unitárius **rendőrség** tisztjeik vezetésével Nagypénteken délután négy órakor **Úrvacsorát vesz** az újvárosi ref. templomban. A nagyváradi helyőrség és csendőriskola protestáns része három csoportban vett részt az előkészítő áhitaton és Úrvacsorán a múlt héten. Örvendetes, hogy a haderő tagjai, tisztjei, legénysége egyaránt Istenhez emeli a szívet és a Mindenható erejét kéri hontvédő, rendfenntartó tisztének ellátására! — **Csendesnapok** Nagyvárad közép- és középfokú iskolás diáksága számára március 23—25. napján folytak le; a váradi lelkészek és vallásoktató lelkészek kívül előadást tartott, illetőleg az áhitatot vezette *Fejszés Endre* komádi lelkész, *Orth Győző* oláhszentgyörgyi, *Kósa Ferenc* gyulai (missziói) lelkész, *Nagy Piroska* debreceni tanárnő és *Barta Magda* egyet. hallgató. — **Elemi iskoláinkban** a tanítás márc. 31-ig tart. A **bizonyítvány kiosztása** április hó 3-án lesz.

Lelkem nézz
a Golgofára,
Jézusodnak nézd
fejét!
Tővissel van
koronázva...

Minden valamirevaló református keresztényen Nagypénteken feltétlenül templomba megy. Hiába vannak nyitva az üzletek és van száz ügyes-bajos dolga, a templomot mégsem hagyja el. Ha délelőtt akadályos volna, vagy nem férne be a templomba, elmegy délután.

Istentiszteletek sorrendje 1944. április 7-én, Nagypénteken

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla	5	Paksy Kiss S.
Újváros	1/2 11	Dr. Incze Gábor	5	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Kecskés Balázs	4	Nagy Lajos
Szanátor.	10	—	—	—
Hegy	—	—	4	Dr. Szabó Lajos

— Ha szereti a *Református Híradó*-t, szerezzen ismerősei közül **legalább egy** újabb előfizetőt. Evvel a számunkkal új negyedév kezdődik. Év végéig csak négy pengő 50 fillér az előfizetési díj. — A posta Kossuth Lajos-bélyegsorozatot adott ki, az *újjvárosi Nőszövetség Kossuth Lajos-émlék-levelezőlapot*, amelynek ára 20 fillér. Kossuth Lajos arcképe nemzetiszín keretben. Minden lelkészi hivatalban kapható. — **Nadányi Zoltán** vármegyei főlevéltáros most megjelent verseskötetéből (**Gyerekek, énekeljünk!**) mutatunk be egy költeményt.

Legrégibb gimnáziumaink reformátusok. Mezőturon 1530-ban, Pápan és Sárospatakon 1531-ben, Szatmárnémetiben 1538-ban, Máramarosszigeten 1540-ben, Debrecenben 1549-ben kezdődik a ref. középiskolai oktatás. Egy sereg középiskola a századok során vagy más felekezet kezébe ment át, vagy államivá lett, amelyek pedig a XVI. században szintén reformátusok voltak, többek között pl. a *nagyvárad* és a *nagybányai* gimnázium is. — A mult esztendőben **több, mint százezer Bibliát** adtak el Magyarországon. Isten igéjére szüksége van minden keresztyén magyarnak. A *teljes Biblia* újból kapható az újjvárosi lelkészi hivatalban. Ára 6 pengő. **Harminc pengőbe kerül egy szék** és háromszáz széket szeretnének a *szegedi reformátusok* most épült második templomuk gyülekezeti termébe ajándékul kapni. Vajjon Váradról kik küldenek harminc pengőt az *Új Magyar Hajnal* templom egy székének megváltására? — **A református egyházba térést** az egyházi törvények pontosan szabályozzák. Más ker. felekezettől áttérők *hat hónapi* előkészítés, zsidóságból áttérők pedig *egy esztendei* előkészítés és megkeresztelés után vehetők át. — **Csendes napot tart** a réti egyházrész vasutasaink részére Nagycsütörtökön, Nagypénteken és Nagyszombaton reggel 7 órakor.

Finn ünnepélyt rendez az evangélikus egyház *Virágvasárnap*, április 2-án d. u. 4 órakor a Sal Ferenc-utcai *Magyar Házban*, amelyen énekszámok

és szavaltatok keretében *Joób Olivér* nyiregyháza lelkész, valamint *Zongor Endre* a Rokon Népek Intézetének igazgatója tart előadást, vetített képekben mutatván be északi testvérnemzetünk életét. Erre az ünnepélyre a *református testvéreket* is szeretettel hívja és várja az ev. egyház. (Belépti díj nincs.)

A nagyvárad **Sebes-Körös Hírel- és Takarékszövetkezet** i. évi április 6-án, határozatképtelenség esetén pedig április 14-én délután 5 órakor tartja meg a Református Körhelyiségében az 1943. évi rendes évi közgyűlését. Melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja az igazgatóság. A szövetkezet számadása a Református Körben megtekinthető.

őzv. Gál Szabó Istvánné aki nőszövetségünk fennállása óta annak minden munkájában tevékeny részt vett s nem szünt meg áldozni Árvaházunkért, élete 79-ik évében jobblétre szenderült. Áldott legyen emlékezete!

Olasziban virágvasárnap leventeistentiszteleten $\frac{3}{4}$ 8-kor Nagy Lajos, a Fogházban Bokor Sándor, az első ifj. istentiszteleten $\frac{3}{4}$ 9-kor Kurucz József, a másodikikon $\frac{1}{4}$ 12-kor Bittó Zoltán, a Hegyen 10-kor vitéz Papp Andor, Nagypénteken a Fogházban Bokor Sándor szolgál.

Husvét mindkét napján Úrvacsoraosztás lesz.

A L K U

*A mérnök plajbásszal kocog a körmén,
az ügyvéd hátradől, vár. Ravasz örmény.*

*Az asztal sarkán ül a vevő,
csizmája orrát nézi. Feje fő.*

*Ott áll a pepitanadrágos ember,
ezé a föld. A vevőt tartja szemmel.*

*Itt földet adnak, vesznek lámpafénynél.
A vevő még habozik. Most van éjfé.*

*És kint az éjben, túl az alkun, peren,
a föld azalatt alszik és terem.*

NADÁNYI ZOLTÁN

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-UT 11. vásároljon

Hangszerek	Nagy választék
Tangóharmónikák	váltó-áramu, univerzális
Gramofonok	és telepes rádiókban
Villanygramfonok	Kedvező részletfizetés.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

HUSVÉT

Fagyos szelek csapdosása közben, szokatlaul hideg böjti napokon, amikor nem a zordon enyészetholló szárnyai csapdossák a lelkünket, hanem az Újvilág félelmesen szárnyaló technikai vívmányai szórják a halált a magyar életre, hogyan készülhet az ember Husvételre, a feltámadás ünnepeire? Nem kell-e törőlnünk ezt a napot? Az öröm evangéliumának, az örökélet első zsengejére, a Krisztus Jézusra való halás emlékezésnek alkalmát nem kell-e kiküszöbölőnünk az életünkből? Husvét, vallás, jéság, ideálistmus fogható valóságok-e még? Nem törtek-e össze véglegesen, összeforrasztathatatlanul, egybedrótozhatatlanul mindnyájunk számára egyszersmindenkorra?

Váahogy így érezheti magát a siralomházban a haláraitét is. Vége mindennek. Nincs folytatás, nincs visszakozás. Hatalmasabb erők törték össze az életét, mint aminőkkel rendelkezik. Nincs is semmi éreje, amivel rendelkezhetnék. A tehetetlenség érzése szorongatja, fojtogatja. Nincs menekülés. Legfeljebb egy csomó miért fakad a szivéből, hogy a lehetetlenség acélfalára küszsék és onnan nevéssen reá kaján mosolygással. Meg kell adnia magát.

A vallás vizasztalása első pillanatban nem kell, hiszen módót, utat a szabadulásra a le'ki vigasz nem nyújt. Gúnynak, rádupliczó büntetésnek veszi a lelkipásztor látogatását, az imádságra felhívást, a Szentírást, az élet helyett az örökélettel való kecsesgetést. De azután nemsokára minden idegszálával,

lelkének minden mozdulatával, szinte a körmeivel is hozzá kapasz-kodik, teleszivja magát a Biblia szavaival, Krisztus ígérétével: »Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz énbennem, ha meghal is, él.«

Döbbenetes változást jelent Krisztus ígérétének megragadása. Mindennek a tökéletes átértékelését. A testiség halálát és a lélek jogainak életbelépését.

Balgák vagyunk, amikor a temetőben úgy siratunk valakit, mintha mi örökké itt maradnánk a földön, elfeledkezve arról, hogy felettünk is nemsokára meghúzzhatják a lélekarangot. — A Husvét megragadása, tartalmának magunkévá tétele megváltoztatja a temetőben való viselkedésünket. Mosolygó lesz az életszemléletünk, ha kibuggyan szivünkből a dicséret: »Nincs már szivem félelmére...« A feltámadásnak és az örökéletnek az evangéliuma előmlik mirajtunk és megtanít a megnyílt egek szemléletére.

Ha egyszer belátunk az égbe, akkor nyugodtan és szinte vakmerően tekintünk újból a földre. Nekimegyünk az ellenségnek, az ellenséges viszonyoknak, mert vérünkké váltott a XLVI. zsoltár: »A mi szivünk nem félne, ha az egész föld megrendőlné és a hegyek a tengernek közepébe bédőlnének.«

Nem magunktól, emberi teljesítményeinktől várjuk a jobbat, a többet, a kibékítőt, hanem Istentől, a Jézus Krisztust feltámasztó mindenható Atyától, akivel kapcsolatba kell jutnunk bajok, fényegetések, halálos veszedelmek lidején is, vagy talán épen ilyenkor a legjobban. — A mi mostani nehéz Husvétünk keresztyénibbé, krisztuskövetőbbé tehet minket, mint a piroszójásos, rózsavizes, nyulas ünneplések tettek régebben.

INCZE GÁBOR

JÁKÓB LAJTORJÁJA

Könyvtábla a XVII. század elejéről

Az Úr színe előtt

„... És hisz én bennem ...“

És aki csak él és hisz én bennem,
soha meg nem hal. Ján. 11, 26.

A nagyhét története Husvét reggeléig roppant erővel markol az emberiség szívébe, hogy azután egyszerűen elengedje és megtelni hagyja új élet liktetésével. Ha kitalálták volna a költők a szívök vérvével irták volna meg, nem lenne ily megrendítő, ahogy' megtörtént s az írástudatlanság bajával, szépitgetés, takargatás nélkül szájról-szájra adták... Már az maga utánözhatatlan, hogy itt a halál után következik az élet. Ilyen nincs azok közt a mesék közt, amiket ember eszelt ki.

Renan könyvét forgatom: a »Jézus életét«. Varázslatos az a vonzalom, mellyel a francia író a földön járt Jézus nyomait keresi a názareti ácsműhely ajtajától a sírig, »amelyben még senki sem feküdt«. A könyv utolsó fejezete: »Jézus halála« s utána biggyesztve: »vége«. Tehát nincs tovább. Az író félretolja forrásanyagát: a Bibliát, cserbenhagyja a »felcsigázott képzeletü« szemtanukat, hogy megmentsé Jézust nagy embernek és elperelje tőlünk, akik husvét reggelén üres sír előtt állunk meg.

Igen, minden ezután kezdődik; így nem lenne értelme az egésznek. Jézus nem fanitó és nem költő, hanem *Megváltó*. Hiheted-e azt, hogy az Isten szeretete ilyen vak tragédiában fojtódik el? Hogy véget ér Arimáthiai József sziklaodujában, mint egy tenyérnyi oázisból kibuggyant csermely a végtelen sivatagban?

Ilyen tenyérnyi oázis az Isten szeretete s ebből legeg tel a teremtett mindenség? Körül sívó homokvilág. Nem: halál után élet! Az ember csak ebben képes hinni. Másban nem érdemes. Csak ebben: »aki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal!« Hinni csak az élő Krisztusban lehet, aki feltámadott.

Figyelemreméltó a feltámadt Jézus kijelentése: »... és hisz én bennem, soha meg nem hal.« Azt jelenti, nem elég »csak élni«. Aki csak él, az meghal. Mint a Lázár-történet gazdagembere, akiről csak ennyit ír az Irás: »eltemetteték«.

A mai ember sok régi »csodának« nyitjára talált. Olyan dolgokat kézzel fog meg, melyek láttára a régiek fejüket csóválnák. Azonban itt nem arról van szó, nem ilyen csodáról. Mondjunk le arról, hogy valaha is eljutunk a feltámadás és az élet titkáig. Nem azért történt meg, mert megtörténhetett, hanem azért, mert Isten buzgó szerelme akarta így, hogy akik életre hívtak ki, higgyenek Benne és soha meg ne haljanak.

Vizsgáljuk meg hát hitünket, amelynek hatalma és érvénye abban van, hogy Krisztusban élünk-e, aki feltámadott.

Kiss Tamás

Kiss Béla

A katonakórházban látogattam az egyik földim, amikor a tiszt különszoba másik ágyából megszólalt és elnézést kért, hogy március tizenötödikén nem jöhetett el énekkarával a templomba, mint ahogy' régen tervezgettük és szeretttük volna. Halálos betegen feküdt, mégis mulasztásért mentegette magát, amelyért a legkisebb mértékben sem volt felelős.

Kétszer, vagy háromszor találkoztam csak vele, de mindig úgy éreztem, hogy valami szokatlan erő, becsületesség sugárzik belőle. Tulajdonképpen csak a temetési beszédekből, baráti búcsúszavakból, istenhozzádokból ismertem meg, hogy kicsoda lehetett és mit vesztettek benne azok a közösségek, amelyekben forgolódott, nevelt, épített, akik mélyen meghajtották tobogójukat korán hantolt sirja felett a Rulikovszky-temetőben.

Nem fegyverrel a kezében esett el, mégis hősi halottja magyarságunknak, református egyházunknak, sok próbán átment felekezeti iskoláinknak. Gyönyörű napfény hullott a temetőre az első igazán szép tavaszi napon, amikor az egész temető énekelt, zengte az évszázados zsoldárokat és a katonai díszszázaddal meg katonabandával együtt nemzeti imádságunkat, hogy »Isten áldd meg a magyart...« A nemzet történelmi próbájának hetében, a magyar Nagyhaten elhunyt és eltemetett Kis Béla igazgató-tanító áldott szelleme példa és biztatás mindnyájunk számára.

I. G.

KAKUKSZÓ

Csak szólt a kakukszó,
eszembejutott,
megkérdem a buzgó
kakukot.

Hány évem van hátra?
Kit csak sejték én,
megfelelt rá sátra
rejtékén.

Tiznek megörültem,
tiz év nagy idő,
de száznál elhültem,
rémitő!

Még folytatja, hallga!
csak a szája jár!
ó, a balga, balga
jósmadár!

Még sokat kiáltott,
hátha oka volt?
Halhatatlanságot
kakukolt.

NADÁNYI ZOLTÁN

A cigány és a korcsmáros

Országszerte mindenütt mozgalom folyik a vasárnapnak, vagy legalább is és különösképen a vasárnapdélelőtti megsejteléséért. Nagyon sok helyen megszüntették már a vasárnapi vásárt és más napra tették át. Viszont sok helyen, különösen újabbban, szabad prédának tartja mindenki a vasárnapdélelőtti, hogy vagy ünnepélyt, felvonulást, látványosságot rendeztesen akkor, amikor templomba kellene menni, vagy szín- és mozielőadást tartanak vasárnap délelőtt, hogy eggyel több alkalom legyen a bevétel szaporító előadásra. Vannak olyan előadások és matiné, amelyekre elmenni illik, vagy legalább is illenék a templomjáróknak is, meg a lelképásztornak is, hogy kulturához való tartozását, vagy épen hazafias érzését ápolhassa és bemutat-hassa, de mert egy test egyszerre nem lehet két-felé, vagy az ünnepi alkalomról marad távol, vagy az Isten parancsolatát sérti meg, mert nem szenteli meg a nyugalom napját.

Érdekes történetet jegyzett fel az egyik budapesti ref. lapban *dr. vitéz Csia Sándor* a MÁV. igazgató főorvosa *Gipsy Smithről*, a híres cigány evangélistáról. Pár napi evangélizálás után, amikor is a vasárnapi nyugalomról is beszélt, a vasutállomáson nagyon mérges szemekkel nézett rá a városka két korcsmárosa. Az egyik ki is tört ellene: „Jobban tenné az úr, ha abba hagyná a prédikálást, mert ha sokáig itt marad, végül becsukhatjuk a bótot és mehetünk a szegényházba.”

Az evangélistator szeliden válaszolt: „Ha maguk oda bevonulnának, akkor nagyon sok ember jöhetne ki onnan cserébe, akik maguk miatt jutottak oda.”

A cigány humor finoman és biztosan tapintott a kérdés lényegére. A vasárnap megsejtelésének nagy érdekei ellen csak azok emelnek kifogást, akiknek kisebb érdekei fűződnek a vasárnap megsejteléséhez, vagy legalább is komoly megsejtelésének elhalványításához.

NAGYRÉNTEK

Csak halkán lépjétek:
Ma halt meg értetek
Az Istenember...
Csak halkán: itt tanyáz
A golgotai gyász
Bús rejtellemmel

Még jön a nap, de már
Közelg a véghatár:
A három óra...
S a fény, mi elvakít
Kinyitja ajkait
Halk bucsuszóra...

Halálos, vak sötét
Szitálja már ködét
A bűnös mára...
Az ének sirva ring:
Hullassuk könnyeink
A drága fára...

SZUNYOG BARNABÁS

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. április 9-én, Húsvét vasárnapján

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla Paksy-Kiss S.	5	Legátus
P. leányisk.	10	Paksy-Kiss S.	—	—
Újváros	11	Dr. Incze Gábor	5	Költő Gyula
Össi-telep	10	Kiss Tamás	3	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszőlős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos Kurucz József	3	Legátus
Kulturterem	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	3	Dr. Szabó Lajos

1944. április 10-én, Húsvét másodnapján

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Paksy-Kiss S.	5	vitéz Papp A.
Hegyen	10	vitéz Papp A.	—	—
Újváros	11	Bokor Sándor	5	Költő Gyula
Össi-telep	10	Költő Gyula	3	—
Velence	10	Benedek I.	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Váradszőlős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Kecskés Balázs Nagy Lajos	3	Nagy Lajos
Kulturterem	10	Legátus	—	—
Élő-telep	—	Dr. Szabó Lajos	—	—

A Fogházban ünnep első napján szolgál: **Bokor Sándor**, a Kórházakban szintén ünnep első napján szolgál és Úrvacsorát oszt: **vitéz Papp Andor**.

Csendesnapokat tartottak márc. 23—25-én a »Gábor Áron« **tűzérhadapród iskola** növendékei, amikor is **Mesterházy Sándor** táb. főlelkészen kívül **Csernák Béla**, **Bittó Zoltán** és **Orth Győző** szolgáltak. — A **nagyvárdi állomásparancsnokság** körzetébe tartozó **tisztek** és **családtagjaik** számára szintén folytak a **csendesnapok márc. 27—28-án**. — **Huszonhat fiugimnázium**, nyolc leánygimnázium mellett három liceum, hat leányliceum, egy kereskedelmi iskola, kilenc tanító- és tanítónőképző, tizenhat polgáriiskola és **1656 elemi iskola** van hazánkban református egyházunk kezén. — **Szunyogh Barnabás** ny. fősolgabíró özvegye küldötte be lapunkhoz néhai férje **Nagypéntek** c. versét, amelyet közlünk. — **A szegedi reformátusok** most épülő **második templomának** egy-egy széke harminc pengőbe kerül. Nagyváradról eddig az **újvárosi Nőszövetség** két, **Mónus Sándor** egy, **Mónus Sándorné** egy és **dr. Incze Gábor** egy szék árát küldötték el a szegedi Új Magyar Templom számára. Kik jelentkeznek még? — A református Konvent titkárát, **Nagy Sándor** volt **bukaresti ref. lel-**

kipásztort az első világháboruban tanúsított viselkedéséért **vitézze avatták.** Nagyon sok jó ember örül ennek a hírnék, mert Nagy Sándort nagyon sokan szeretik. — **Anyakönyvi adatokat** és nyugtázásokat a jövő számunkban közlünk. — Hitvallásos iratunkat, a **Heidelbergi Kátét** a munkácsi Soli Deo Glória szövetség ifjai most fordították **leruszin nyelvre,** nyáron pedig önkéntes munkatáborban a **szolvyai** ref. templomot akarják felépíteni.

A nagyváradai református népiskola tantestülete megilletődéssel jelenti, hogy szeretett kartársa

KISS BÉLA

igazgató tanító, körzeti iskolafelügyelő
tartalékos hadnagy

körünkből tragikus hirtelenséggel eltávozott. Szeretett igazgatónk elvesztésével tantestületünket és iskolánkat mérhetetlen veszteség érte.

Április negyediken délután temették el.

Emléke feledhetetlen marad közöttünk!

FÜLÖP ISTVÁN

presbiter, MÁV. vendég-lős életének 69. évében hosszú szenvedés után elhunyt. Hűséges, áldozatkész fia volt egyházának. Nagy szeretetét egyházával és fájával szemben különösen a megszállás idején mutatta meg. **Csernák Béla** és **dr. Szabó Lajos** lelkészek hirdették koporsója felett a feltámadás evangéliumát.

A **husvéti istentisztelet** keretében a Réten énekel a **Sztáray Mihály Énekkar Soós András** és a **Missziói Énekkar Kovács Győző** tanár vezetésével.

A **husvéti ünnep mindkét napján** délután 4-kor az **Ifj. Bibliakörök** önképzőköri órájukon **Husvét** énekeket adnak elő **Kovács Győző** betanításában és vezényletével, **dr. Szabó Lajos** „Magyar Husvét“ c. **Nagy Lajos** „Népszínműirodalmunk fejlődése“ c. tart előadást és a „Szegény juhászlegény“ népszínmű jeleneteit előadják **Gaál Piroska, Nagy Lajos, Kiss István, Ismaél László, Szerencsi Hugó, Venyige Lajos** és **Zsigmond** és a **Hörthy-telep ifj. énekkar** tagjai. Belépődíj nincs.

A nagyváradai **Sebes-Körös Hitel- és Takarékszövetkezet** I. évi április 10 én, határozatképtelenség esetén pedig április 18-án délután 5 órakor tartja meg a Református Kör helyiségében az 1943. évi rendes évi közgyűlését, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja az igazgatóság. A szövetkezet számadása a Református Körben megtekinthető.

Árvaházunk

Köszönettel nyugtázzuk az újabb adományokat: **100 Pengőt:** Vitéz Máthé Pál és dr. Schilling Árpád. **50 Pengőt:** dr. Hlatky Endrené, Steiner Miklósné és Bányai Elek. **40 Pengőt:** Pápay Zoltánné, Nagy Imre, Korbucz József, vitéz Tarr Sándor, dr. Czeglédy Miklósné, öz. dr. Ericzné, András István és N. N. (583.) **10 P. ngőt:** Bod József, dr. Bozsódi János, dr. Heid Sándor, Béres Sándor, Molnár Gyözőné, Szunyogh Sándorné, vitéz Pázmány Gyuláné, öz. Kuczik Sándorné, Vásárhelyi Sándor, Boldizsár Imre, Bodó Imréné, N. N. (156.) N. N. (324.) N. N. (225.) és N. N. (1253.) **8 Pengőt:** öz. Szentmiklóssy Györgyné. **7 Pengőt:** Nagy Sáp neje. **6 60 Pengőt:** Makranczy Károly és neje. **5 Pengőt:** Kiss Béla, Semsey Gézané, v. Debreczi Józsefné, Tarczali Imre, Nagy Lászlóné, N. N. (462.) N. N. (403.) N. N. (521) és N. N. (574.) **4 Pengőt:** Beke László. **3 Pengőt:** Tassy Gyuláné Peres Trajáné és N. N. (525.) **2 Pengőt:** Csordás Mihály. **1 Pengőt:** N. N. (1545.)

30 Pengőt: dr. Harmathy Attila. **20 Pengőt:** Miklóssy Gyula, Hajdu Anna és Kiss Gyula. **10 Pengőt:** Kalló János, id. Dévald Lászlóné, öz. Székely Sándorné, Papp István, Vass Sándor és Birinyi Imre. **5 Pengőt:** Ujlaky Károly és neje, Lakatos János, Gábor János és Nagy János. **3 Pengőt:** Tenkö N.

Egyházi adóhivatal: 26-92 P. Wiszmüller Miklósné és Oláry Gusztávné 10-10 pengőt. Olaszai Férfiszövetség: 1 drb. Sebes Körös szövetkezeti részvény: 100 P. értékben.

Ágyalaptápany növelésére: B. L. és K. E. 100 Pengőt. Dr. Sály László egy hadiárva március havi ellátásáért: 60 P., Krüszelyi Erzsébet Felsővisó 50 P., Almássy Ferencné 10 P., Z. Forrás Gyula 4 P. és Kovács József Bem-u. 14 2 P. *Istennek gazdag útdása legyen a jókedvű adakozókon!*

A Református Híradó vallásos irányu néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

RÁDIÓT

MUSICA RÁCZERNŐ cégnél
RÁKÓCZI-ÚT 11. vásároljon

Hangszerek	Nagy választék váltó-
Tangóharmónikák	áramu, univerzális
Gramofonok	és telepes rádiókban
Villanygramofonok	Kedvező részletfizetés.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

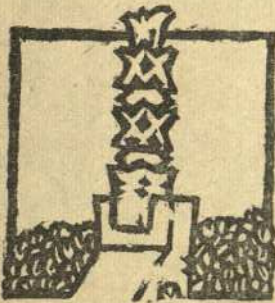
Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

KISS BÉLA

Egyházunknak gyásza van. Elemi iskoláinknak igazgatója *Kiss Béla* április 2-án délben, rövid szenvedés után, a nagyváradai honvéd csapatkórházban csöndesen elhunyt.

Anton született 1904-ben. Édesatyja az első világháború kezdetén halt

hősi halált s özvegy édesanyja nehéz küzdelmek között nevelte fel. A nagyváradai volt római katolikus tanítóképzőben szemünk előtt nevedett fel a törekvő, rokonszenves szelid ifjú, aki már akkor jól láthatta, mi sors vár a magyar kisebbségi tanítóra, s mégis vállalta ezt a sorsot. Látta, hogy azok, akiknek kezébe adattunk, nem elégedtek meg azzal, hogy uralkodjanak rajtunk, hanem lelkünket is akarták. Iskolákat állítottak fel azért, hogy azokban elneveljék a magyar gyermekeket. Ezeknek a magyar-ellenes iskolának romboló hatását hitvallásos iskoláink ellensúlyozták. Meg is szenvedtek érte. Iskolák is. Tanulók is. Tanítók is. Főképpen a tanítók, akik nemcsak hogy államsegély nélkül maradtak, de a revisorok és inspektorok gyötrését kellett szenvedniök. Ha jött a nyári nagy vakáció, az nem jelentett számukra pihenést, mert újabb, megújabb nyelvtanfolyamokra rendelték őket — messze le Kárpátokon túlnanra, a »Regát«-ba.

Kiss Béla a magyar kisebbségi tanítók kálvá-

riás sorsát vállalta. Előbb falvakon munkálkodott, mindenütt bizonyítást téve arról, hogy kitünő tanító. A regáti tanfolyamok alatt tanúsított hősies magaviseletével meghódította tanítótársainak szívét. Mikor a nagyváradai református egyház a Trianon után létesített elemi iskoláinak élére a kiváló tanítónök mellé férfi vezetőt keresett, kartársai magok ajánlották őt egyházunk elnökségének, bizonyítást téve arról, hogy Kiss Béla mindenképpen arra termett férfiú.

Nem is csalódtunk benne. Minden erejét iskoláinknak szentelte. Lelkiismeretes gondossággal igazgatta roppant nehézségek között a rábizott intézetet. De nemcsak az iskola falai között szolgálta egyházát. Tevékeny részt vett az egyháztársadalmi életben. Mint a Kálvin Kórus karnagya a kórus templomi szolgálataival sokszor tette színesebbé ünnepnapjainkat. Hü volt a kevesen. Többre bízta a bihari egyházmegye is, a királyhágómelléki egyházkerület is, hazatérésünk után pedig maga a magyar állam is.

Felszabadulásunk után ezer alkalma nyílt, hogy az egyházi szolgálatból kilépve az államnál keressen kárpótlást az idegen uralom alatt eiszenvedett sanyarúságaiért. De ő hiven kitartott egyháza mellett; továbbra is hitvallásos iskolánkban szolgálta egyházát és hazáját.

Az utóbbi hónapokban katonai szolgálatot teljesített, mint tartalékos tiszt. Katonai szolgálata közben érte utól az alattomos betegség, amely virágvasárnapján kioltotta nemes életét. Épen az úri szent vacsora felvételéhez készült, lelkipásztorával és feleségével még együtt rebegte a hitvallás első szavait: — Hiszek egy Istenben! — s mire elhangzott az utolsó szó is: Hiszem testünk feltámadását, hiszem az örök életet! — az ő lelke már az örökké valóságba szállott, hogy valósággá legyen a Jézus ígérete: ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is; aki nekem szolgál, megbecsüli azt az Atya (Ján. 12, 26.)

Április 4-én délután óriási részvét mellett temették el a Rulikovszky temetőben.

Özvegyével és két kis árva leányával együtt gyászolja az egész nagyváradai református egyház.

Csernák Béla

PSALM. LXXXIV.

219

Készülj a Davidnak az Isteni tiszteltetésben való jelen létezési Jeruzsálemben.

O H sergeknek Istené,
Melly kedves gyönyörűsége
Az te szerelmes hajlékiduac!
Az en lelkem fohászodics,
Törőszobban kívánkozok,
Oh Isten az magaslagnac,
Ahérvosk te Isten lelkem
Te hozsád elő Istenem.

szenczi Molnár Albert
Zsoltárából egy lap (1613.)

Az Úr színe előtt

A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!

II.

A földi javak egyenetlen elosztása az emberi kapzsiságnak, fegyverekkel fejlesztett ügyességnek és mérhetetlen kenyéririgységnek az eredménye. A kenyérkérdés az egyetlen probléma, amely riasztja a világ békeességét és bizonytalanná teszi jövődönket. A nyomorúság, éhség, hajléktalanság, munkanélküliség rákfenéjét találóan és méltán nevezzük szociális kérdésnek, mert a közösségben, a társadalom együttesében van a bajnak oka és magyarázata. A társadalom mai összetételében nem szerves egység, hanem egymással szemben állóknak hadserege, mindenik kenyérre vágyik, mindenik védi, vagy erőszakolja mindennapi kenyerét. A kenyérnek megszerzése erőszakkal, rablással, bosszúval, felfüggetléssel, elveknél, lelkesedésnél a feladásával, nagy megalkuvással jár. Nem Istentől, hanem önmagának a leleményétől, mások elől való elrablásától, mások megrövidítésétől várja a legtöbb ember a kenyerét.

Milyen kevés családban hangzik fel manapság már az asztaláldás: „Aki ételt-italt adott, Annak neve legyen áldott!...” Nagyon sokat jelent ennek a szép szokásnak elhagyása, elhanyagolása. A földi javak megszerzése, élvezete körül Istennek semmi szerepet nem juttat már az ember, nem imádkozik és hálát nem ad a mindennapi táplálékáért, a kenyérért.

Istentől nem, hanem önmagától vár minden sikert, eredményt, dicsőséget, emelkedést, nagyságot, haladást, jobb sorsot. Istentől sem és embertársaitól sem, hanem kizárólag önmagától. Hogy mennyire megtört az embernek Istennel és embertársával, felebarátjával való kapcsolata, legjobban épen a mindennapi kenyér megszerzése körüli forgódása mutatja. Sem Istent, sem embert nem ismer, ha érdekéről, kenyéréről van szó. Nincs igazi közösség ember és ember között sem, legfeljebb szerződés fogják össze ideig-óráig érdekszövetségbe, hogy később a tagok épen egymás ellen legyenek a legengesztelhetlenebbek. Szinte képtelen a mai ember a többszámú minnek megértésére és szolgálatára.

Az isteni kegyelmet épügy kihagyja számításából, mint a felebaráti szeretetet, az igazi közösség ápolását. Ha önmagunk fölé tudunk emelkedni Isten segítségével, ha meg tudjuk látni, hogy nemcsak én vagyok a világon, hanem mások is vannak, akik nyomorban, bajban, szenvedésben élnek, de bizakodva, várakozva néznek reám, akkor a közösségi érzés sok mindent megold és elintéz. Ellentéték, háborúk, viszályok, csapások, minden baj megszűnik, vagy kisebbedik, ha az ember nem a maga eszével, hanem az Isten segítségével indul megoldására, ha belátja, hogy az egész világ szerves kapcsolatban áll egymással, ha belátja, hogy a társadalomnak

alaptörvénye, kiirthatatlan természete épen ebben az egységben, közösségben van, amelynek szeretete, szolgálatát tisztítja meg ajkunkat és szívünket, hogy Jézussal, az egész mindenség Megváltójával együtt mondhassuk az Ő imádságát: *A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!* I. G.

VIRÁGOT SZÓRNI!...

*Ott álldogált az utcasarkon:
Télben ringó tavaszi rózsza...
Ifjúság, szépség hordozója...*

*És kínálhatta szép virágát,
Az utcasarkot rőtta, állta
A kis virágáros leányka...*

*Liliom-arccal, gyémánt-szemmel
Rámosolygott ifjúra, vénre, —
Egy kis pártfogást várva, kérve...*

*Fehér arccal és fehér szívvel,
Koldúsi mezben, rongyban, sárban...
Ott álldogált künn a világban...*

*Ott állt, mint egyik legszebb hőse
(A szívén ima még az élet...)
A mindennapok kenyérének...*

*Szennyes pénzért virágot szórni...
Lehet-e ennél tisztább, szentebb:
Oh mily jól esik a szívemnek!...*

*Oh emberek! — Virágot szórni...
Amerre járunk, merre lépünk,
Ahol kenyérért hull a vérünk!...*

*Nem szitkot, átkot osztogatni; —
Erőst gyűlölni, nyomni gyöngét,
Elgázolni, kit senki sem véd...*

*Nem sarat dobni szennyes kézzel,
Köpdölni, tépni, rugni, marni,
És poklokra poklot akarni!...*

*Oh más a hivatásod — ember!...
— Amivel Isten is megváltott: —
Csak szórni, szórni, szórni, szórni
Bús könnymezőkön — a virágot!...*

HONTVÁRI SZABÓ LAJOS

Istentiszteletek sorrendje

1944. április 16-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	vitéz Papp A.	5	Paksy-Kiss S.
Újváros	11	Dr. Incze Gábor	5	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Bittó Zoltán	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	4	Engi Sándor
Hegyen	—	—	4	Dr. Szabó Lajos

Pályázati hirdetés. A nagyvárad református egyház elnöksége pályázatot hirdet a folyó évi május 1-re megüresedő *egyházi adóhivatal vezetői állásra*. Adóügyben jártas, református vallású tisztviselő, vagy munkabíró nyugdíjasok saját kézzel irt pályázatukat, az egyház gazdasági hivatalába: Teleki-utca 27. (Ref. Kulturház) adják be folyó hó 28-ig, ahol felvilágosítással is szolgálnak.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Bíró Olga, Horváth Veronika Terézia, Nagy Imre, Sereghy Lehel, Labancz Mária, Erdei Piroska, Vass Imre, Dobi Gizella Katalin, Turzó Erzsébet. — Esketés: Kovács Lajos (Szigligeti-utca 9.) és Vida Ilona (Szigligeti-u. 9.) K. Kiss Balázs (Sarkad) és Barkász Juliánna (Mezőgyán) — Temetés: Nagy Károlyné szül. Kovács Piroska 35 éves (Kórház.), özv. Prókai Sándorné, szül. Éles Margit 62 éves (Pál-utca 20.), özv. Bancsik Józsefné szül. Báthory Eszter 80 éves (Bunyitay-liget 24.), Juhász Imréné szül. Fekete Róza 33 éves (Kórház.), Nagy Imre 3 hónapos (Kórház.), özv. Fábr Barnáné szül. Bereczki Margit 73 éves (Szaniszló-utca 31.), Osváth Irén 38 éves (Kórház.), Papp Kálmán 1 éves (Kórház.), Kiss Sára 35 éves (Kórház.), Kiss Béla 40 éves (Nagy Sándor-utca 16.) Fazekas Zsuzsanna 74 éves (Görbe-u. 5.), Balla Margit 3 éves (Kórház.), Füzési Barna 18 éves (Kórház.), Fodor Ferenc 39 éves (Kórház.).

Áldozatkészség: Úrasztalára: Dr. Sarkadi Sándor 50., Gyémánt Elek, Dr. Szauder Béláné 20-20., Pásztor Margit, Dr. Bige Gyula, N. N., özv. Dr. Gábor Béláné, Makranczi Károly 10-10. Hajnal József és neje, Persely utján, Szőke Albert, Köszler Józsefné, özv. Horváth Józsefné 5-5, Kalla Andrásné, Kóta Lajos, B. I.-né 4-4., Szűcs Mátyás 2 P. együtt: 179 pengő. Kenyeret és bort: Dr. Botos Lőrincné, Dr. Karácsony Miklósné. Bort; Gyémánt Elek, Bányai Elek, Fülöp István.

A szegény árvagyermek felruházására: özv. Fülöp Istvánné férje emlékére 50., Tóth Dániel és neje Czégény Sándor halála alkalmából koszoru váltság címen 50., özv. Prókai Sándorné halálakor keresztgyermekéi 50., Sereghy Sándor és neje 20., N. N., 20 pengő.

16-án vasárnap a fogházban 8 órakor; Bo kor Sándor, a Hegyi-Kulturházban 10 órakor Pja ksy Kiss Sándor tart. istentiszteletet.

Nagypénteken délután parancsnokuk és tisztjeik vezetésével hetvenöt rendőr vett Úrvacsorát.

Két férfi atyánkfia annyira lerongyolódott, hogy nem tud munkára sem jelentkezni, mert az utcára sem mehet, rongyai miatt. Ha van valakinek, segítsen rajtuk sürgősen, hozza, vagy küldje be a nadrágot, kabátot számukra az újvárosi lelkesi hivatalba.

A szegedt templom székei beszerzésére ujabban vitéz Somogyi Istvánné küldötte el egy szék árát, 30 pengő.

Anyakönyvi adatok márc. 20-tól ápr. 12-ig: Keresztelés: Horváth Ilonka, Pákai Katalin, Millye Gyula, Szerző Lajos István, Szép József Gyula, Sike Elek, Takács

Béla, Bereczki Károly Sándor, Jermendi Ottó, Hittner Blanka, Vas Károly, Veres Juliánna, Bak Ibolya Magdolna, Csordás Imre Sándor, Lunkán Péter László. Esketés: Herman Péter és Szűcs Margit (Alkotmány-u. 83.), Czimer Dezső és Szoboszlai Zsuzsanna (Wagner R. u. 1.), Varga Béla és Hittner Blanka (Rákosi J. u. 5.), Horváth Ernő és Kató Anna Mária (Damjanich u. 6.), Halász Gyula (Damjanich u. 27.) és Czigenek Erzsébet. Temetés: özv. Gál Szabó Istvánné 76 éves (Bem u. 21.), Nagy Imre 3 hónapos (Klapka u. 14.), Karácsony Mihály (Kapisztrán tér), Lőrincz János 74 éves (Thököly ut 69.), Pallag József 49 éves (Mester u. 23.), Csucsák József 37 éves, Nagy Józsefné 62 éves (Hlatky E. u. 14.), Vadász Magda 10 hetes (Huszár u. 5.) özv. Nagy Jenőné 52 éves (Gr. Tisza I. ut 33.), Diószeghy István 39 éves (Gyulai Pál u. 3. sz.)

Áldozatkészség: Úrasztalára: Tándor Lajos 5, Nagyszékelyi Pál főhadnagy 15, Jakabffy Gyula 2 liter bort adott; pénzadományok: Nagy Lajosné sz. Csathó Jolán, Fekete Lajos, özv. Szilágyi Andrásné, Varga Istvánné, Hajas Mihályné, Mertz Sándorné, Czákó Lajos, Bóné Béla, Nagy Lajos, özv. Csöke Gézané 5-5, Ádám László, ifj. Bodó Imre, Fazekas Mártonné 4-4, Brenner Lászlóné N. N. 3-3, Papp Sándor 2, N. N. 1, Széles Kálmán 10, Czitrom Sándor 15 pengő. — **Szegényeknek:** Széles Kálmán 10, Czitrom Sándor 15, Fekete Lajos 5, Varga Ferenc 3, Vargha László és neje 10, Bodó Lászlóné 10 P. **Iskolagyermeknek** N. N. 20 P. — **Perselypénz:** Nagypénteken 195.40. Husvét első napján 333.24. Husvét második uapján 110 pengő.

Hétköznapi Istentisztelet tet tartunk minden kedden és pénteken délután 6 órakor.

Anyakönyvi adatok márc. 19-től április 8-ig: Keresztelés: Menyhárt Ágnes Margit, Kenéz József, Kacsor Pál, Hajdu Erzsébet, Varga László Lajos, Opre Imre, Koncz Zsuzsanna Ilona. — **Konfirmáltak:** Mező Juliánna. — **Esketés:** Csöregi Ferenc ref. magántisztviselő és Hermann Ilona Mária g. kath. (Rádai G. u. 37.), Papp Sándor g. kath. gyári munkás és Irinyi Veronka ref. (Berkovits A. 2.) — **Temetés:** Szabó Lajosné sz. Incze Vilma 26 éves (Hodósi M. u. 1.), özv. Ille Tivadarné szül. Péter Mária 62 éves (Muhi p. u. 10.) Lukács János 7 hónapos (Bogar-u. 10.) Homoki Sándor altiszt, Kiss Erzsébet férje 54 éves (Dr. Tóth M. u. 4.) Juhász Imréné sz. Fekeje Róza 33 éves (Szaldobágy), Kovács Erzsébet 3 hónapos (Gazdász-utca 5.) Oláh Sándor 31 éves (Gyár-u. 36.) Szeghalmi Imre 3 napos Fekete Zsófia 56 éves (Gyár-u. 39.) Benke Sándor 42 éves (Pillangó-utca 4.) — **Hozzánk tért:** Kácsér Ferenc 80 éves férfi szabó (Nagyatádi Sz. István-u. 21.) r. kat. vallásról, Klopca Lajos 44 éves (Zászló-u. 4. g. kel. vallásról).

Áldozatkészség: Templomalpra: Dobi István 10., Kiss Károly 10., Halász László 10 pengő. **Szegényeknek:** Gergely Ferenc 20., Kovács László 10., Dobi István 10., özv. özv. Fitzner Sándorné 5., Nagy István 10., N. N., 6 pengő. **Hadigondozás céljaira:** Erdős Mihályné 5., özv. Fitzner Sándorné 3 P. Bornemisszáné keksz. **Nőszövetség céljaira:** Jakab Juliánna egy drb Kossuth képet, Nagy Teréz egy nikkal tálca, N. N. 25 kgr. krumpli. **Nőszövetségünk munkadélut. in céljaira:** Matkó Ilona, Márton Istvánné, Kiss Károlyné, Uszka Gyuláné, Somtelkáné, Sinyi Józsefné. **Úrasztalára:** Major János és családja 20, Szabó Lajos 1., Főrizs Péterné 1., Nemeskály György 1., Doby István 5, R. V.-né 1., Magyar Gabi 10., Fenyves Rezoné 2., özv. Kiss Gyuláné 2., özv.

Doby Károlyné 3., özv. Fitzner Sándorné 5., Zaharov Lászlóné 3., Halász László 10., Dancse Lukácsné 10., Nagy Sándor 2., Molnár Lajos 3., M. R. 2., Tárnok Etelka 10., Chvatal Irma 2., Albert János 10., Mészáros Lajos 5., özv. Szász Jánosné 2., Vass Klára 4., Götz Benjámín 2., Tamás Lajos 5., Szabó Istvánné 2., Farkas János 1., Nagy Zoltán 5., özv. Gergely Ferencné 2., özv. Nagy Károlyné 10., özv. Kiss Endréné 5., özv. Szabó Sándorné 3., Szilágyi Ferencné 10., Arnóczy Jánosné 1., özv. Boros Imréné 1., Társi Andorné 2., Kiss Ferenc és neje 20 pengő. *Kenyeret adott:* Balkus Andorné, *bort:* Szilágyi Mihály. *Hadigondozás céljaira:* Barna Jánosné 1., özv. Nagy Károlyné 10 pengőt. *Szegényeknek:* Tóth Sándor 5., Hetz Ferencné 10 P. Papp Irén 1 kgr. liszt és burgonya. *Legátusnak:* Egy hadbavonult felesége 4, Szilágyi Ferencné 10., Réthy Andor 2., Halász László 5., Márton István 2., Molnár Lajos 2., Mona Sándor 2., Mester János 4., Kiss Károlyné (Anonymus-u.) 1., Nagy Balintné 1., Hetz Ferencné 5., N. N. 2., özv. Szabó Sándorné 3., Társy Andorné 1 pengőt. *Nőszöveiség céljaira:* özv. Kiss Gyuláné 4., özv. Szilágyi Ferencné 20 pengőt.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden szerdán és szombaton este 6 órakor az imaházban, pénteken délután a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Kövendy István József, Kiss Ilona Margit, Hajdu László Károly, Klein Gyula, Garai Ibolya, Klein Marianna Andrea, Pál Anna Mária, Kinter Sándor, Szabó Valéria, Póti Sándor Ferenc, Szabó Eszter. *Esketés:* Soós János ref. — Szentmihályos Irén ref. (Szt. Anna u. 31.), Tóth Gyula ref. — Zima Rozália Klára r. kat. (Volga u. 5.), Tasnádi Béla ref. — Csóka Erzsébet ref. (Alsó Törkömérő 53), Kiss Gyula ref. — Szabó Vilma ref. (Thaly K. u. 1.), Szilágyi János ref. — Keadi Anna ref. (Michel Angelo utca 34) Mazán Mihály evang. — Kalmár Eszter ref. (Kigyó utca 8.), Sztanik János ref. — Varga Magdolna ref. (Szt. Anna u. 21.) *Temetés:* Papp István munkás 42 éves (Horthy telep), Szepe Béla Máv. nyugdíjas 73 éves (Kigyó u. 23), Tóth Ibolya 2 hónapos (Menhely), Erdei Piroška 5 napos, Dénes Judit 3 hónapos Csarnai Gáborné 64 éves (Órnagy u. 6)

Áldozatkésztség; Templomlatpra: özv. Orbán Andrásné 100, Halász Terus 20, Kuczik Imre 100 pengő. *Úrasztálar:* Bittó Lajos, Morgós Józsefné 10—10, Bodoki Istvánné, Du'l Károly, Hörváth Imréné, Magyar Jánosné 5—5, Szigeti Istvánné, Aranyi Imréné 4—4, Balogh Sámuelné, Praláti Alfrédné Szerző Gáborné, Olasz Lajosné, Köpe Mihályné, Győri Ferencné 2—2, Sándor Zamfirné 1, összesen 61 P. *Kenyeret:* özv. Nagy Károlyné. *Bort:* özv. Orbán Andrásné, Szilágyi István, Pátnoki István, Kiss Balázs. *Pénzt:* Steiner Miklósné 20, Szigeti Istvánné, Szilágyi Lajos, Benczik János, Probstner Imréné 10—10, Szilágyi Péter, Borsos József, özv. Klail Jánosné, Schneider Alajosné

5—5, Nagy Lászlóné, Kocsi Józsefné 4—4, Tóth Jánosné 3, Szabó Lajos, Olasz Lajosné, Pető Sándor, Vrabéli Alfrédné, Nagyar Dániel 2—2, összesen: 101 pengő. *Kenyeret:* Papp Istvánné. *Bort:* özv. Orbán Andrásné, özv. Fülöp Istvánné, özv. Jakab Imréné, Varga József.

Egyházi tanácsülést tartott március 28-án a paróchiális kör elnöksége, amelyen napirend előtt dr. K. Nagy Zoltán elnök emlékezett meg a sorsdöntő eseményekről, majd kegyeletes szavakkal emlékezett meg az egyházi rész hosszú időn át volt gondnokának Jakab Imrénének és Berke Péter paróchiális tanácsosnak haláláról. Az egyházi rész missziói munkáját és múlt évi statisztikáját Nagy Lajos s. lelkész terjesztette elő. Karsay Ferenc Máv. osztálymérnök ismertette az épülő iskola helyzetét. Sok szükséges munkát mulasztottak el az építők, amit a tél hónapok alatt tanácsos lett volna elvégezni. Az illetékesek megkeresték olyan irányban, hogy fokozottabb igyekezettel serkentsék az építési vállalkozót. Kecskés Balázs terjesztette elő a javaslatot a felépülő iskola új tanítói állásának szervezése érdekében. Az elnöki tanács ezirányban megkeresi az egyházközség elnökségét, hogy egyházközség eme elsőrangú érdekének szem előtt tartásával nyissa meg új iskolánkat az 1944—1945. iskolai évben. Köszönettel vette tudomásul az elnökség a város polgármesterének és a városi tanácsnak támogatását, amelyben a réti egyházrész részt vett. Az imaház légtalmának megszervezését Kerész-turi Lajos Máv. főintéző és Salánki János áll. tanító légtalmi vezetők vállalták.

Árvaházunk

Köszönettel nyugtazzuk az alant felsorolt szíves loricék küldeményeket: 50 pengőt dr. Sarkady Sándor. 40 pengőt: Kotsis Gézané. 20 pengőt: Kiss István, Cser István. 10 pengőt: Fráter Józsefné, Móna Sándor, Matkó Mária. Matkó Benjamin, özv. Kiss Endréné, Karalyos Sándor, Kiss Jenő, Kiss Ferenc és neje, Szűcs Mátyás. 6 pengőt: N. N. (1168.) 5 pengőt: Tóth Zsigmond, özv. Fitzner Sándorné, Matkó Ilona, Mészáros Lajos, Dormány Sándor, v. Milotay Jánosné, Jakabfy Gyuláné, N. N. (635.), N. N. (968.) N. N. (967.) 4 pengőt: Huszár István. 2 pengőt: Gergely Ferenc

A nagyváradi Sebes-Körös Hírel- és Takarékszövetkezet folyó évi április 18-án délután 5 órakor tartja meg a Református Kör helyiségében az 1943. évi rendes évi közgyűlést, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja az igazgatóság. A szövetkezet számadása a Református Körben megtekinthető

A Református Híradó vallásos irányú néplap. Előfizetési díj: Negyedévre 1'50, félévre 3, egész évre 6 P. Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Nempalástos igehirdetők

Az új világrend kialakításában feltétlenül szerepe lesz az egyháznak is. Noha azt szokás gondolni, hogy aki a sebeket osztogatja, ugyancsak az gyógyítja majd azokat be. A mostani világégésben az egyházat a felidézett szörnyű fájdalmakért nem terheli felelősség. Annál inkább tevékenyen közre kell működnie a sebek gyógyításában: a könyörülő szeretet szavával és cselekedetével. Egészen biztosra vehetjük, hogy a terrortámadások kiagyaloit és végrehajtó gazfickóit legfeljebb mézsároslegényi teendők elvégzésére oktatják ki. Arra azonban elfelejtik megtanítani őket, hogy egyszer majd el kell tüntetnie — és pedig hogyan? — cselekedetük nyomán támadt fájdalom, bánat, könny és gyűlölség tengerárját. Lehet, hogy bujtogatóik nagyszerű leckét adnak a világnak a romok eltakarítására, újjáépítő tervek beharangozásával. A komor és sötét helyzeten ez édes-keveset változtat. Mert a szívben van a baj. Ez adja és kapja a halálos tördőfést. S valahogy úgy van, hogy a beteg és vérző szívet sohasem lehetett terrorral, kényszerrel, erőszakos hatalmi eszközökkel meggyógyítani. Majd csak akkor hegged be korunk emberének fájó sebe és kezd gyógyulni beteg szíve, mihelyt egyre többen lesznek olyanok, akik a Lélek indításából lehajolnak elesett emberekhez és belenyúlnak jótékonyan mások életébe. Az Isten emberének és a hívő egyházi közösségnek — különösen itéletes időben — vállalkoznia kell Isten akarata teljesítésére. Még akkor is, ha merész és váratlan történeti események vad paripa módjára száguldanak szemünk előtt.

A történeti idők szele és az új világrendért folytatott küzdelem hevessége az egyházat nehéz és váratlan feladatok elé állítja. Csak latolgathatjuk az eshetőségeket, hogy *mi lesz az egyházzal*: az államhatalom szimpatizál vele? Közömbös lesz iránta? Megtűri? Hitvalló egyházzá teszi? Akármilyen történések, annyi bizonyos, hogy az egyháznak már most számolnia kell a nagyobb igei elmélyülés, a bizonyosságtevő erő megsokszorozása és a hitvallásos szellem erőteljesebb ápolása kötelezettségével. Ezt tudva, nagyhorderejű kérdésnek látszik: tudunk-e az egyházon belül olyan lelkes csapatot mozgósítani, amely a mozdulatlan, álmos református tömeget felrázza? És eitalál-e ez a harcos gárda a kétségeskedő és bünbe merült tizezrekhez? Az iskola, sajtó, szószék útján, bibliaórák, keresztelések, esketések, temetések alkalmával sok léleknek — sokszor majdnem mindig ugyanazoknak — szólhatjuk az evangélium örvendetes, felemelő izenetét. Mindez azonban gyülekezetünknek alig egy tizedét teszi ki. Jó lenne gondolkoznunk azon, hogyan szoríthatna kezét az egyház nevében valaki azokkal is, — legalább egy évtizedben, — akiknek szemében vörös posztó az Isten, lekipásztor és a templom? Már most leírhatjuk, hogy ilyen irányú munka végzésére a lekipásztorok mellé szükségszerű követelmény beállítani a hívő egyháztagok mozgósított csapatát. A palástos igehirdetők mellé *nempalástos* igehirdetőket is: a presbitereket, tanárokat, tanítókat, birákat, orvosokat, ügyvédeket, mérnököket, iparosokat, kereskedőket, vasuti, postai alkalmazottakat, akik hívő életükkel, az istenfélelem jelét adják. Égetően fontos parancs ez, már azért is, hogy vihar idején minél többen vegyünk részt imádságos lendülettel a nyáj pásztorálásában. A nempalástosok szolgálatának igazi tartalmát az ad, hogy legalább olyan erővel, léleknek és cselekedetnek felmutatásában szolgálhatják ők is Krisztust, mint a hivatásos pásztorok. Sokszor, bizonyos esetekben talán eredményesebben, mert személyüktől távol áll az érdek és az existenciális rászorultság gyanuja.

Kívánatos volna elkészíteni a nagyváradai gyülekezet *lelki kataszterét*. Összeírni a gondozásra szoruló családok és tagjainak névsorát. Számbavenni az önkéntes lelkigondozókat. S aztán legfeljebb két-három utcát ugyanannyi hívő lelkü egyháztag felügyelete alá helyezni, akik a családlátogatás munkáját rendszeresen végzik, számontartják a református testvérek szociális és lelki állapotát, időről-időre tájékoztatják a gyülekezet lekipásztorát a legszükségesebb tennivalókról.

A komoly időkre felkészülni annyi, mint a győzelmet biztosítani.

BITTÓ ZOLTÁN

Az Úr színe előtt

Bocsásd meg a mi vétkeinket!

A rómaiak tanítása szerint le kell tagadni a bűnt: *si fecisti, nega!* A spártai görögök is csak a kitudódott bűnt sujtják, a rejtett, vagy titokban maradt inkább dicséretet érdemel. Mindkét tanítás azonban még mindig nemesebb, mert elismeri a bűn létezését mint az, amely tagadja, vagy a legkülönbözőbb magyarázatokkal szépíti. A bűn csak zavaró incidens, amely után annál nagyobb a nyugalom; a vétkek csak szükséges fokozata a fejlődésnek, olyan, mint a gyermekhimlő, amelyen mindenkinek át kell, vagy legalább is jó átesnie; nem más a bűn, mint tévedés, gyengeség, ismerethiány: magasabb képzséssel, több iskolával ki lehet majd küszöbölni. A magántulajdonnak a következénye; csak azok lopnak, akiknek nincs semmijük; a bűn sexuális jelenségei nem egyebek, mint itéletek a társadalom sexuális berendezése, főleg a családi élet felett. Azonnal megszűnik a vétkek, a bűn, ha ezek a korlátozó akadályok nem lesznek az élet szabad kifejlődésének útjában.

Vagy, — ha van bűn, — van Isten is, akinek az a foglalkozása hogy megbocsásson, — hangzik a heinei gúnyolódás a vétkekkel foglalkozó és azokon főprengő keresztyének imádsága felett. Olyan parányi az ember, olyan semmisek a bűnei, hogy a hatalmas Isten nem veszi, nem veheti észre és nem kéri számon a gyenge embertől, ha megbotlik, ha elesik, ha csal, lop, paráználkodik és a tizparancsolat minden egyes pontját áthágja.

Nincs bűn, állítják sokan derűs mosolygással, de ha meglopják őket, ha megcsalják őket, ha rettenetesen pusztító vérbajnak lesznek az áldozataivá, törvényszéki tárgyalás leírásában fenevadakhoz hasonló vérengzésekről, betegesnek látszó indulatok kéjelgő kegyetlenségeiről olvasnak, tüstént megváltozik a bűnről való elképzelésünk és a vétkekkel szemben való magatartásuk.

A másik végletbe esnek: Isten nem bocsáthat meg! Ilyenkor éreznek meg valamit abból, hogy Istenben a mennyboltot kiterjesztő mindenhatóságnál, világmindenséget rendező és kormányzó minden tudóságnál számunkra sokkal többet ér és mérhetetlenül többet jelent Isten szentsége, az, hogy Isten szent, mi pedig bűnösök, vétkesek, gonoszok vagyunk. Kiegyenlítőds, áthidalás a kettő között elképzelhetlen számunkra. Ha Isten akarata az elválasztó vonal a jó és a gonosz között, ha a gonosz között, ha a gonosz az Ő szemében soha sem lehet jóvá, akkor kizárt dolog a velünk, emberekkel való kibékülés.

Mégis van megoldás! Krisztus kereszttje hozta. Vére kiöntetett a mi bűneink bocsánatára, vétkeink eltörlésére A keresztre gondolás és titkának lelkünkben való megnyilatkozása mutat arra, hogy nem

önérdemről van itt szó, mert az ember Istennel szemben semmit sem tehet önmagától, hanem az Atyának mihozzánk való lehajlásáról. Rettenetes áron vált meg Jézus Krisztus, mert bűnben fulladozó világot mindennapi eszözökkel, szokott módokkal nem lehet megszabadítani. Meghal értünk, a bűneinkért. Nagyon kevesen értik, érzik a kereszt titkát; a kereszt sokak számára *halálnak illata a halálra*. Igazi élet-halál kereszttútján áll a kereszt, mégis a legnagyobb csoda, a legegyszerűbb megoldás a vétkek lélek számára.

Bocsásd meg a mi vétkeinket! — A kereszten függő Krisztus Jézusért kérünk Atyánk, akit mi juttattunk oda, akit naponként újból és újból oda szegünk bűneinkkel, vétkeinkkel. Bocsásd meg!... A bocsánatodról ne feledkezzünk meg, mint a gonosz szolga, hanem mi bocsássunk meg másoknak!... *Úgy bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek!*

Minden vonatkozásban, kapcsolatban van, mindennek van következménye, utóhatása. Isten bocsánatának, az isteni kegyelem következményének az emberi megbocsátásnak és emberi munkának kell lennie.

A megromlott közösség következménye, hogy a közösség tagjai, izei is megromlanak. A *mi* vétkeinket bocsásd meg Atyánk és mi hálás gyermekeid megjobbuló közösségünk minden egyes tagját, részét megjobbítjuk. Sokat vétettünk Ellened, egymás ellen, mások ellen, ha megbocsátasz, ha megbocsátanak mások is, mi is megbocsátunk másoknak. A Te bocsánatod biztos, Krisztusod kereszttje örök, nem is várunk arra, hogy láthatóvá legyen rajtunk, életünkön a Te bocsánatod. Hittel kezdjük és a Te áldással végezzük a mi részünket, hogy már most megbocsátunk másoknak, mert tudjuk, hogy a mi tartozásunk, bűnünk, mulasztásunk másokkal szemben, Veled szemben ezerszer, megszámlálhatatlanszor több, mint másoknak ellenünk való vétke.

I. G.

DAL A RÉGIEKRŐL

*Régi tűzhely, régi ház...
Vajjon rátok ki vigyáz?*

*Régi tánnyér, régi tál...
Vajjon épen ki talál?*

*Régi város, régi út...
Élve oda már ki jut?*

*Régi csók és régi lány...
Vajjon halott mindahány?*

*Régi pipa, régi pör,
Sok-sok régi sírgödör,*

*Régi idő, régi jó...
Hej, mind feledni való!*

(1921.)

SZUNYOGH BARNABÁS

AZ KIS CATECHISMUS.

ELSŐ KERDES.

Micsoda néked egyetlen egy vigasztalásod életedben és halálodban?

Felelet:

Hogy én mind testfűl lelkettől, vagy lélektől, vagy haloc, nem én engem, hanem az én kegyes Urammal és megváltó Jézus Christummal vagyok tulajdonosa: Ki az ő drágalatos vétével minden én bűnömért teljességgel megfizetvén, engemet az öröknek minden hatalmából meg szabadított: Melléért enis az ő nevében megkegyelmeztem és Keresztynénc mondatom.

a Kérdés.

Mit kell te néked tudnod, hogy ez vigasztalással, életben, boldogul lehesse életed és halálod?

Három dolgot: Először, minemű nagy az én bűnöm és nyavalyám.

Másodszor, miképpen szabadítsam meg minden bűnömömből és nyavalyámból.

Harmadszor, mit lehesse hálá adó az Istennek ez meg szabadításért.

Hosszú ideig a zsolnároskönyvünk kiegészítéseként egybe volt vele kötve a *Heidelbergi Káté* is, amelyet szintén *Szenci Molnár Albert* fordított magyarra. Ebből az eredeti kiadásból (1606) mutatunk be egy lapot. Az azóta eltelt több, mint háromszáz esztendő alatt sok százezer magyar reformátusnak dobogott meg a szíve, mikor választ adott a nagy kérdésre: *Micsoda néked egyetlen egy vigasztalásod életedben és halálodban?*

Kettőre adjon kegyelmi erőt a Feltámadott az Ő mai husvéti magyarjainak: az egyik az, hogy Istentől rendelt földi kötelességeinket minden gyávaság és minden hősködés, minden bujkálás és minden mártírkodás nélkül teljesítsék, kiki ott, ahová állítottat. Akinek fegyver van a kezében, használja, mint keresztyén, törvényes felsősége parancsára, akinek szerszám van a kezében forgassa úgy, hogy munkája egyértékű legyen a fegyveres honvédelemmel. Akire Isten Igéje és a lelkek szolgálata bízott, végezze munkáját úgy, hogy minden szava erő legyen s ha úgy fordul, még a hallgatása is cselekedet és bizonyágtétel számba menjen. A másik pedig az, hogy a feltámadott Krisztus magyarjai boldogabban és derűsebben, mint valaha, higgyék, hirdessék a legnagyobb bizonyágot: a fegyver mindent romba dönthet, ami ebben a boldogtalan világunkban szép és jó van, de Krisztus felett már nincs hatalma.

Révész Imre püspök

Pályázati hirdetés. A nagyvárad református egyház elnöksége pályázatot hirdet a folyó évi május 1-re megüresedő *egyházi adóhivatal vezetői állásra*. Adóügyben jártas, református vallású tisztviselők, vagy munkabíró nyugdíjasok saját kézzel irt pályázatukat, az egyház gazdasági hivatalába: Teleki-utca 27. (Ref. Kulturház) adják be folyó hó 28-ig, ahol felvilágosítással is szolgálnak.

A *kálvinizmus lényege* c. munkából mutatunk be egy összefüggő részletet a negyedik oldalon. — *„Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem járhat a sötétben hanem övé lesz az életnek világossága.”*

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. április 23-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Paksy-Kiss S.	5	vitéz Papp A.
Újváros	11	Bittó Zoltán	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllös	10	Sóds Lajos	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	3	Dr. Szabó Lajos
Élő-telep	10	Dr. Szabó Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	3	Varga József

Az Újvárosi templomban minden este hat órai kezdettel *félórás áhítat van*, amelyen felváltva szolgálnak a nagyvárad lelkészek, vallásoktatók, segédlelkészek. Jó az ilyen hitet próbáló, sorsdöntő időkben közelebb jutni Istenhez és Benne találni erőt, csendet, nyugodalmat. Eddig *Papp László, Bittó Zoltán, Incze Gábor, Költő Gyula, Sarkady Pál, Incze Gábor, Kiss Tamás, vitéz Papp Andor, Kiss Károly, Szabó Lajos* vezették az áhítatot. *Szombaton 22-én Csernák Béla, hétfőn 24-én Incze Gábor kedden 25-én Bokor Sándor, szerdán 26-án Költő Gyula, csütörtökön 27-én Paksi Kiss Sándor, pénteken 28-án Incze Gábor, szombaton 29-én Kecskés Balázs* végzi a szolgálatot. — A **szegedi** második református templom számára egy széknek az árát, harminc pengőt küldött el lapunkhoz *Boruzs Lajosné* kiskereki lelkész felesége. — *Nemcsak Budapesten*, hanem *Kolozsváron* is osztanak már **Úrvacsorát Nagypénteken** minden gyülekezetben, husvétkor pedig két istentisztelet volt minden templomban és mindkettőn volt úrvacsoraosztás. — **Könyvnapot** tartanak gyülekezeteink *május 14-én*, amikor a kimondottan református keresztyénség lelkét sugárzó könyveket ajánlják az olvasó közönségnek. — Megvette-e már **A Kálvinizmus lényege** c. munkát, amely hat fejezetben szól a kálvinizmus és a történelem, a vallás, a politika, a tudományok, a művészetek és a jövő viszonyáról. *Ára 4 pengő.* Kapható az újvárosi lelkészi hivatalban. — Kevesen tudják, hogy **Kossuth Lajos** milyen fontosnak tartotta volna a fajmagyar reformátusok főiskolájának felállítását az ország szívében, Pesten. Az általa támogatott gondolat csak részben valósult meg, mert tanítóképző, jogi és bölcseleti fakultás nem lett, hanem csak *gimnázium és teológia Budapesten*. — Szükségünk volna **pár férfiruhára** nagyon rongyos testvéreink számára az Újvárosi egyházrészben. — **A Fogházban** vasárnap 8-kor *Bokor Sándor* szolgál. — **Helyreigazítás.** Olaszi adományozók között az úrasztalára kenyeret és bort nem *Dr. Karácsony Miklósné*, hanem *özü. Karácsony Mihályné* adományozott.

A Kálvinizmus lényege

Vajjon fejlődhet-e a szellemi süllyedségből természetes evolúció útján valami új és magasabbrendű fázisa az életnek? S itt a történelem válasza távolról sem biztató. Indiában, Babylonban, Perzsiában, Kínában és egyéb országokban éppen így beállott a szellemi süllyedés korszaka, de erre a süllyedésre a felsorolt országok egyikében sem következett emelkedő fejlődés és mindezen népek most örökre aluszszák szellemük halálos álmát. Csupán a római császárságban virradt fel tényleg, a végtelen erkölcsi romlottság után, egy magasabb élet hajnali fénye: Ámde ez a hajnalpir sem az evolúcióból eredt, hanem a golgotai keresztről sugárzott reánk. Az Isten fia, a Krisztus jelent meg s az ő evangéliuma volt az, ami által az akkori világ végzetes süllyedéséből megszabadult. S akkor is, mikor a középkor utolsó periódusában a társadalom tönkrementje közelebbinek látszott, másodsor is bekövetkezett ugyan a friss életerőnek a sírból való feltámadása és előtörése a reformáció népeinél, de akkor sem evolúció, hanem ismét ugyanazon evangélium által, amely után ott élt a vágy a szívekben s amely most sokkal szabadabban lépett fel, mint azelőtt bármikor. Minő állapot, minő jogot szolgáltat tehát nekünk a történelem arra, hogy most az életnek a halálból való evolúcióját reméljük, mikor a felbomlás jelei már mintegy a sír bűzös lehetetével borzasztanak vissza bennünket? Mohammed — elismerem — a hetedik évszázadban Levante egész területén mozgásba tudta hozni a holt csontokat azáltal, hogy úgy tüntette fel magát, mint aki második s még a Krisztust is felülmúló Messiása a népeknek. És bizonyára, ha még egyszer eljöhetne egy olyan Krisztus, aki a Betlehemből származó Krisztust dicsőségben még felülmúlná, akkor meg volna adva az eszköz az erkölcsi romlás meggátolására. És tényleg nem egy ember nézett már vágyódva előre, hogy vajjon nem közeledik-e felénk újra valami dicsőséges centrális lélek, aki szíve vérenek lelki erejét újból behelintse a népek szívébe. De miért maradnánk tovább e hiú álmódosásoknál? A Krisztust semmi felül nem múlja s mindaz, amit várnunk kell, nem az, hogy második Messiás jöjjön, hanem hogy ugyanaz a Messiás jöjjön el még egyszer, de akkor aztán szórólappáttal a kezében, ítéletre; nem, hogy a bűnös élet számára új evolúciót hozzon, hanem hogy az életet eljuttassa céljához s ünnepélyesen lezárja a világ történelmét.

Két lehetőség van tehát: vagy tényleg közelgőben van a Krisztus visszajövele s akkor az, amit most az emberiség átküzd, nem egyéb, mint földi nemzetségünk halálharca, vagy még egyszer újraéledés jő ugyan az emberiség számára, de akkor ennek ugyanazon régi és mégis örökre új evangélium által kell végbemennie, amely tizennyolc évszázaddal előbb épp' úgy mint a tizenhatodik században, mikor a krízis tetőfokát érte el, nemünk fenyegetett életét megmentette. Oly tétel ez, amely a hívő számára mintegy magától s a saját hite alapján bizonyos, de amely a krisztustagadókkal szemben is szilárdabban áll ama történelmi tény következtében, hogy csak kétszer látott még az emberiség olyan hatalmat, amely nemünket új életre ébresztette és hogy ez a hatalom mind a két alkalommal az evangélium és csakis az evangélium volt.

Árvaházunk

Árvaházhoz beadott borítékok: 50 pengőt: Nemes Endre 20 pengőt; Mokos Kálmán 10 pengőt; Zilahi László és szentpali Szentpály Gyuláné. 5 pengő. özv. Bodnár Gáborné és Bodnár Gabi.

Március havi adományok: (Diakonisa testvér nyugtázása.) Egy vidéki néni 100. Maksi étermi asztaltársaság 70., Maron Pálné 20., Boruzs Lajos, Boruzs Lajosné (Kiskereki), Görög Julia (Tiszafüred) Thury Lászlóé és Németh Lajosné 10—10., özv. Szabó Lajosné és Szedlaczek Mária 6—6., Béczy Ernőné március havi 5., Molnár Gyözőné 2 pengő.

Természetben adományok: Kiskereki ref. Nőszövetség, Boruzs Lajosné gyűjtése 70 drb, tojás, 51 kg. bab, 57 kgr. burgonya, 71 kg. hagyma, 50 kg. liszt. Tóth Jenő 2 kg. liszt, Maron Pálné 37 drb. tojás, Székely Sándorné 4 kg. liszt, Kállai Imre (Furta) 15 kg. liszt, 1 kg. vaj, 1 kg. szalonna, 20 drb. tojás. Balaskó Ferenc 100 kg. burgonya, 10 kg. liszt, Németh Lajos 40 kgr. burgonya. özv. Domján Ferentné (Örvend) 20 drb. tojás, Juricskay Dezsőné 1 női ruha.

Egyéb adományok: Kriza Ákosné (Rév) súlyos betegségéből való felgyógyulása a kalmából 20., Szilvassy János és neje koszoruváltás címen 5, özv. Balogh Istvánné, néhai Balogh Bandika emlékére 10., özv. Czina Sándorné 5., és Arnóczy Jánosné 3 pengő.

Helyreigazítás: Multkori nyugtázásban nem Hajdú Anna, hanem Ha. d. György küldte a 20 P. borítékot.

Az Olaszí Férfiszövetség 100 P. értékben nem 1. hanem 5 drb. Sebes-Kőrös részvényt adományozott Árvaházunknak.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.

SZÜCSMESTERNÉL

Szent János-utca 1. sz.

Uj bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☞ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen.

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Az Egyház szolgálata a pusztulások idején

Irta: Dr. Sebestyén Jenő

Mindjobban látnunk kell, hogy az Egyház munkáját, szolgálatát és feladatait illetőleg még mindig nagyon homályos, bizonytalan, sőt tévelygésekkel teli az emberek gondolkodása — még a reformátusok körében is. Sokan ugyanis úgy képzelik, hogy az Egyház nem egyéb, mint a szelíd, de tétlen kegyesség, vagy a túlvilágról való jámbor ábrándozás passzív közössége, amely nem törődik a világ eseményeivel, az emberek földi sorsával, kenyerével, boldog vagy boldogtalan állapotával és így nem is lehetnek feladatai és szolgálatai az olyan nagy világviharok idején sem, amilyen pl. ma is fenyegeti a népek életét.

Ezzel szemben azonban nekünk a Szentírás és hitvallásaink alapján vallanunk kell, hogy az Anyaszentegyháznak az isteni ige hirdetésén és szolgálatán kívül van feladata a földi élettel kapcsolatban is, mert amíg a földön van, addig harcoló egyháznak is kell lennie, amely felveszi a küzdelmet a bűnnel, világgal, a Sátán és Antikrisztus minden seregeivel szemben, ami azt jelenti, hogy őrzi, menti, táplálja és építi a lelkeket, védi a teremtésben levő isteni szent rendet és így megvan a maga külön mentőszolgálat is világviharok és pusztulások idején.

Az Egyház ugyanis még a földi értelemben vett legbékésebb korszakok idején is szakadatlanul harcban áll és a bűn, a hitetlenség és általában az antikrisztusi erők szakadatlanul ostromolják, „bombázzák“, legalább is lelki értelemben, minden állását, munkáját és így megvan a gyakorlata abban is, hogy tudja, hogy a nagy pusztulások idején, amikor háborúk teszik tönkre a népek életét, mi az ő feladata abban a nagy mentő munkában, amely az emberiség életének legnagyobb értékeit akarja átmenteni egy jobb kor számára — Isten rendeléséből?

Az Egyháznak is van tehát mentő szolgálata itt a földön az emberiség életében és pedig olyan, amelyet Isten egyenesen és elsősorban reábizott.

Az értékek mentése nagy veszedelmek idején Isten által rendelt szent kötelesség. Még a földi javakat és értékeket is szabad, sőt kell mentenünk, mert hiszen azok, ha magánkézből vannak is, de azért a nemzeti vagyon és kulturális kincsek értékei közé tartoznak. Azonban nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy a megmentendő javaknak egy bizonyos fokozata, skálája van, hierarchiája is van és a földi és kulturális javak és kincsek felett van még egy egész sereg lelki érték és szellemi kincs, amelyeket elveszteni engedni nem szabad és a nagy világviharok pusztításai idején éppen úgy, sőt még jobban át kell azokat menteni, mint a kultúra vagy a gazdasági élet legnagyobb értékeit.

És ez értékek mentését, a maguk különböző jellege szerint, Isten különböző tényezőkre bízta, amelyek a következők: egyén, család, társadalom, nemzet, állam, egyház, kultúra. Mindegyiknek van megbízatása ezen a téren és mindegyiknek el kell végezni a mentés munkáját, hogy annál gazdagabb legyen az eredmény.

Azonban Isten rendelése szerint, nem végezheti mindegyik ugyanazt és nem is

A Heltai Gáspár nyomdájában készült könyvek címrajza

avatkozhatik egyik a másik mentő munkájába. A honvédelem pl. a nemzet és az állam feladata és senki sem várja azt az egyháztól. A gyermekek és az ifjuság jellemes és hazafias nevelése viszont elsősorban a család és az iskolák és a társadalom feladata és senki sem várhatja azt pl. a közgazdasági étlettől. Azonban a mindennapi kenyér előteremtése, az élelem arányos és gazdaságos beosztása megint nem az egyház vagy a tudomány és a kultúra feladata, hanem az állammal együtt dolgozó közgazdasági életé és így tovább. Viszont az Egyháznak meg oly feladatokat kell a nagy pusztulások idején elvégezni, amelyeket nem követelhetünk az élet irányításának többi tényezőitől, ez pedig a lelkek életének ápolása, gyógyítása, táplálása, felfegyverzése, a keresztyénség egész hitvilága kincseinek átmentése a következő nemzedékek számára is, hogy a nemzet és társadalom belső erkölcsi ereje és ellenálló képessége annál nagyobb legyen, áldozatkészsége, hősiessége, munkaszolgálata a legnagyobb teljesítményekre képes és a csüggedés szelleme helyett a nagy erkölcsi bátorság és hívő reménykedés megtartó ereje töltse be még a legnagyobb veszedelmek idején is a lelkeket. Olyanfajta nagy közéleti hősiességre gondolunk, amilyenre most az egész világ ámulatára már évek óta a számbelileg kicsiny, de erkölcsi és katonai hősiesség tekintetében bámulatosan nagy finn nemzet képes, a Szentírásból vett nagy erők segítségével, vagy ami a magyar nemzet életében is már oly sokszor hozott létre nagy veszedelmek idején nagy dolgokat, vagy amilyen erővel a ref. keresztyénség képes adni azok számára, akik a maguk életét és rendeltetését a ref. hitvallások szerint magyarázott Szentírás tanítása szerint rendezik be és vezetik az élet minden területén.

Megvan tehát az Egyház nagy mentőszolgálata a nagy veszedelmek idején éppen úgy, mint a legcsendesebb béke korszakában is. Napjainkban pedig az a legfőbb feladata, hogy a keresztyén emberiség ama romolhatatlan lelki kincseit mentse át a következő korszakok számára, amelyeket a rozsdá és a moly meg nem emészthet, a tolvajok és lopók ki nem áshatnak és el nem lophatnak, de a bombák sem pusztíthatnak el. Szóval mentse meg hitünket és hitünk által magyarságunk, nemzeti öntudatunk legszebb és legértékesebb erkölcsi és faji vonásait.

Az Egyháznak tehát egészen különös és minden más tényezőétől különböző feladata és szolgálata van az életben, a nagy veszedelmek idején is! Ne akarjon tehát olyan munkákat végezni, amelyeket Isten nem reá bízott, de viszont egész lélekkel és teljes hűséggel végezze mindazt, ami különösképpen is reabiztatott; annál is inkább, mert tudnia kell, hogy az ő munkáját helyette, senki más elvégezni nem tudja!

Igy lesz az Egyház súlya és megbecsültetése folyton nagyobb és munkája eredményekben is folyton gazdagabb a nemzetek és társadalmak életében. Mert nemcsak vigasztal és sebeket kötöz a nagy veszedelmek és pusztulások idején is, hanem alkotó, munkás, hősiesség jellemeit is nevel százezerszámra, akikből azután lesznek a leglelküimeretesebb polgárok, a leghősiesebb lelkű katonák, a legalaposabban képzett és leghűségesebb munkások és a családi fészket legnagyobb hűséggel összetartó és a gyermekeket legszebben nevelő feleségek és családanyák.

Az Egyház tehát azt menti meg a nagy pusztulások idején, ami ez emberekbe az igazi nagy lelki és erkölcsi erőt képes adni, vagy ahogy szokták mondani: »a lelket tudja tartani«, a hitet, a hősiességet, a kötelességteljesítés szellemét, a töretlen munkakedvet, a szociális kötelességek és a felebaráti szeretet, a kölcsönös segítség és önfeláldozás szellemét, amely a kainizmus kegyetlen és önző lelkével szemben, az örök evangélium nemzet- és társadalom építő erőivel vesz részt a harcban, a romok eltakarításában és a közös, nagy, nemzetépítő munkában is!

Az Úr színe előtt

„Ne aggodalmaskodjatok!”

Ne aggodalmaskodjunk? Kívánhatja-e ezt tőlünk valaki, amikor annyi okunk van az aggodalomra? Hát lehet nem aggodalmaskodnom, amikor nem tudom mit hoz a holnap reám, szeretteimre, Hazámra? Hát nem vakmerőség ilyesmit kívánni tőlem ennek a véres háborúnak a zajlásában? Még akkor is megvan mindenkinek a sok aggodalomra okot adó gondja, baja, amikor a nemzetek között békesség uralkodik, hát még a mostani háborus időkben? Ki veheti magának azt a bátorságot, hogy ezt a felhívást intézze mihozzánk.

Gondok súlya alatt vergődő, aggódó szívű Testvérem, nem én mondom ezt, akinek talán éppen annyi oka van az aggodalomra, mint neked,

én csak üzenetet tolmácsolok: Jézus Krisztusnak az üzenetét: *«Ne aggodalmaskodjatok!»* [Mt. 6, 25]. Próbáltál már megnyugtatni valakit, akit nagyon szerettél és akinek nagyon háborgott és fájt a szive? Ugye milyen fájdalmasan érezted, hogy ember vagy, hogy csak ember vagy, akinek minden vigasztaló szava csak erőtelen és idétlen dadogás? Nem én akarlak téged megnyugtatni. Nem ember akarja lecsillapítani ezzel a felhívással nyugtalan szived háborgását, hanem, az emberi testbe öltözött Isten: Jézus Krisztus, aki egyedül mondhatta el magáról: »nékem adatott minden hatalom mennyen és földön.«

Nemcsak egyszerűen mondja ezt neked, hanem egyenesen parancsolja. És jogában van ezt parancsolni. Neked pedig engedelmeskedned kell. Krisztus nem biztosít arról, hogy minden katonánk életben fog visszatérni a frontról, nem vigasztal azzal,

hogy forrón szeretett hitvesedet, gyermekedet, testvéredet és szülődet sohasem fogja kitépni karjaid közül a halál, nem mondja azt sem, hogy bebiztosít téged minden betegség és nyomorúság ellen és örök életet ad neked itt a földön; nem akar valami bizonytalan álmvilágba ringatni, nyíltan és férfiasan kijelenti: »e világban nyomorúságok leszen«, de hozzáteszi »ne féljetek, én meggyőztem a világot.«
»Ne aggodalmaskodjatok!« paracsolja nekünk Krisztus. Ne feledjük el, hogy minden parancsolata mögött Ő áll a maga hatalmával. Ha azt parancsolja nekünk, hogy ne aggodalmaskodjunk, ad erőt is ennek teljesítésére, csak bízik reá magunkat az ő gondviselő kegyelmére.

Tehát nemcsak kell, hanem lehet is nem-aggodalmaskodnunk. Igen, mert Ő a mi gondviselő Istenünk. **»Minden gondotokat Őreá vessétek, mert neki gondja van reátok«** hirdeti Krisztus lelke által az apostol. Az ő akarata próbál minket, mint nemzetet, ő próbál mint gyermekét és egyedül neki van hatalma, hogy eloszlassa a vészes idők fellegét és hogy mindazt a rosszat, amit ezen a földön reánk bocsát, javunkra fordítsa. Gondviselése nemcsak földi életünkre terjed ki, hanem akkor is velünk lesz, ha ezt a földet tűz emészti meg, ha a csillagok lehullnak és eljön ítélni eleveneket és holtakat.

A közelmúlt eseményei felvetették mindenkiben a kérdést, hogy hova rejtőzzünk, ha légitámadás ér minket? Beláttuk azt, hogy nincs ezen a földön egy talpalatnyi hely, nincs egyetlen egy zug, ahol biztonságban érezhetnénk életünket és szeretteink életét. Isten még a legjobban megépített légoltalmi óvóhely nyugalmától is megfosztott, hogy nyujtsa neked az ő jóságába vetett hit egyetlenmenedékét,

Ne aggasszanak tehát a gondok, nézzél szent reménységgel és boldog bizalommal a jövő felé. Bármilyen nehéz is a sorsod, bármilyen megpróbáltatásokkal teljes is nemzeted élete, Ő a te gondviselő Istened, bízd reá nyugodtan mindenható kezére gondterhes életedet, családodat és nemzeted életét.

Paksy-Kiss Sándor

Istentiszteletek sorrendje

1944. április 30-án, vasárnap

ely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla	5	Paksy-Kiss S.
Újváros	11	Dr. Incze Gábor	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	3	Dr. Szabó Lajos

A Hegyi Kulturházban d. e. 10-kor vitéz Pap Andor, a Fogházban d. e. 8-kor Bokor Sándor szolgál.

Az olaszí és újvárosi anyakönyvi adatok és áldozatkészség közlése a jövő számunkra maradt.

Csernák Béla kormányfőtanácsos!

A Kormányzó Ur Öföméltósága Csernák Béla református lelkészt, a nagyváradi ref. egyházközség presbiteriumának elnökét, érdemei elismerésül, kormányfőtanácsossá nevezte ki.

A több mint 30.000 lélekből álló nagyváradi református egyházközség őszinte örömmel és megelégedéssel vette tudomásul a legmagasabb helyről jövő elismerést, amely egy szerény, de annál értékesebb egyházi munkás hosszú évtizedeken át a református egyház és a magyar kultúra érdekében kifejtett működését honorálta. Ha valaki megérdemelte ezt a kitüntetést, az valóban Csernák Béla volt, s ha valaki nem várta ezt a kitüntetést, az szintén Csernák Béla volt, akit valósággal zavarba hozott a legfelsőbb elismerés, mert saját szavai szerint egy református lelkipásztorhoz, aki egy életen át csöndben, szerényen, de annál buzgóbban dolgozott Istenország kiépítéséért, a krisztusi szeretet jegyében, szinte nem is illik egy ilyen méltóság. És épen ezért esett nagyon helyesen a Föföméltóságú Kormányzó Úr kitüntető figyelme Csernák Bélára, aki nem várta, de megérdemelte a kitüntetést, mert így ez általános megelégedést, megnyugvást és örömet keltett túl a református anyaszentegyházon Nagyvárad egész magyarságában, minden nagyváradi keresztyén hívőben, mert minden öntudatos nagyváradi keresztyén magyar ember tudatában van annak, hogy Csernák Béla nemcsak a ref. egyháznak, hanem a nagyváradi magyarságnak is erős oszlopa, köszikla, amire lehet építeni, — gerinces magyar ember, aki a magyar érdekek mellett az elmúlt két évtized alatt sokszor exponálta magát, Krisztus igéjének lelkes hirdetője, ki a keresztyéni szeretet és türelem jegyében öleli magához mindazt, ami magyar!

Nehéz idöket élünk, az egyház és a magyarság hajója veszedelmes szirtek között, hullámozó tengeren halad, visszafojtott lélekzettel figyeljük a hajó minden mozdulatát, mert nemzeti létünk, jövőnk függ attól, hogy a hajó elkerülje a szirteket és békés vizekbe jusson ki.

Ilyen körülmények között nagy megnyugvást jelent mindnyájunknak, hogy a hajó kormányosai között olyan emberek vannak, mint Csernák Béla, akit közel egy félszázad tapasztalata és az elmúlt nehéz idök súlyos megpróbáltatásainak sikeres kiállása megedzett arra, hogy tovább vezesse egyházát és a reá bízott isteni és nemzeti értékeket óvja és védelmezze legjobb tudása és igyekezete szerint.

A legmagasabb kitüntetés alkalmával több, mint 30.000 ref. magyar lélek hűséges és meleg szeretetétől áthatott tekintete fordul Csernák Béla felé s ezeknek a szeretettel áthatott magyar református lelkeknek nevében, mint az egyház egyik hivatalos vezetője, őszinte szívből üdvözlöm Csernák Bélát, Isten áldását kérve úgy Őreá, mint egész családjára, jó

egészséget és hosszú életet kívánván részére, hogy még sokáig munkálkodhassék az Úr kertjében református magyar Sionunk és magyar Hazánk boldogulása érdekében.

Dr. Soós István
főgondnok.

Anyakönyvi adatok április 9-től 23-ig: Keresztelés: Alföldi József, Vass Mária Magdolna, Nyilas Lajos, Pakó Erzsébet, Hallai Ferenc, Nehéz Aranka Mária, Szemán Erzsébet. — Esketés: Bücher Zsigmond r. k. Bozsodi Erzsébet ref., Turzó József ref. és Bácsi Margit r. kat., Molnár Sándor ref. és B. Tóth Ilona ref., Nánassy Károly ref. és Pintye Julianna ref. — Temetés: Tóth Imre (Váradszöllös.) 77 éves. Czárán Erzsébet 22 éves (Gyár-u. 13.) Kovács Mártonné szül. Barna Margit 47 éves (Szöllös-utca 83.), özv. Bujdosó Istvánné szül. Katona Zsófi 84 éves (Ráday G.-utca 13.) Vigh András 39 éves (Gém-utca 18.), Péntes Mihály 71 éves (Vérmező-utca 9.), Virág Béla 2 éves (Kolozsári-u. 32.), Szőke Istvánné 5 hónapos (Úrögdi-ut 46.) Szőke Sándor 89 éves (Paganini-utca 13.) Szabó Sándor 89 éves (Hid-u. 7.). Kitért tőlünk: Koch Karolina Laura r. kath. vallásra 31 éves (Ferenc József-tér 15.). Hozzánk tért: Bajku Károly 33 éves gör. kel. vallásról (Mátyás kir. ut 88.).

Áldozatkészség: Templomalapra: Több nőszöv. tag Kiss Béla emlékére 50 P., Kiss Károly és családja Fülöp István emlékére 20 P. **Bombasújtottak segélyezésére:** Nőszöv. 100 P. Erdős Mihályné 5 P. **Nőszövetség munkadéutánjára:** Mester Jánosné (Sinyi Józsefné, Mona Sándorné, Béles Sándorné. **Váradszöllösön husvétkor Úrasztalára:** Kropp Jánosné Olga leánya emlékére egy fehér terítőt és 2 P. Reteg Jánosné 3 P. Köteles Ferenc 5 P., özv. Bogdándi Gusztávné 6 P. Juhos József 10 P. Vékony Istvánné (Szent Mártonból) 5 P. özv. Somosi Józsefné egy nagy egy kis szalvétát, Taróczky Kálmánné kenyeret, bort és 3 P. **A Váradszöllösön tartózkodó honvédek ünnepi megvendégeléséhez a szöllösi Nőszövetség 44 P. 50 fillér 50 drb tojással járult. A szöllösi nőszövetségi munkadéután céljaira adakoztak Ridi Sándorné, özv. Bogdándi Gusztávné, Reteg Jánosné, Oláh Mihályné, Somogyi Jánosné, Szabó Ferencné, Orbán Józsefné, Biró Ferencné, Köteles Lászlóné, Balázs Imréné, Varga Gyuláné, Szutor Istvánné, Metzingér Istvánné, Mácsi Erzsébet, Zakar Sándorné, Kovács Józsefné, Juhos Józsefné, özv. illyés Ferencné és Kropp Gyuláné.**

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Csegödi Erzsébet, Kolozsvári Lajos Sándor, Oláh Irén Mária, Varga Béla, Gardó József, Varga Ibolya, Kolláth Attila, Balog Imre Márton, Szentpéteri János. Nagy Judit, Gulyás Margit Gizella, Kiss Julianna. Esketés: Szabó Ákos Barnabás ref. — Gájer Ida r. kath. (Béke u.), Tapaszi László ref. — Váradi Magdolna ref. (Ferenc u. 9.), Rácz Miklós ref. — Pál Eszter ref. (Attila u. 1.), Szilágyi Géza ref. — Dancs Rozália ref. (Köblös-telep). Temetés: Albert Elek 41 éves (Attila u. 57.), Molnár Ilona 4 hónapos, Zina Rudolfné 77 éves (Téglavető u. 77.), Nagy József 67 éves (Földi u. 25.), Vámos Zoltán 14 éves (Retek u. 1.), Fürtös Józsefné 34 éves (Szerencse u. 23.)

Áldozatkészség: **Bombakároshaltak részére:** özv. Orbán Andrásné, Krecz Jánosné 20—20, Mányi Ferenc, Nagy László, Tauszig Józsefné, Szógi Jánosné, Kiss István, Olló János, özv. Szilágyi Károlyné, Takács Károly 10—10, özv. Nagy Józsefné, Nagy Lajos, Kecskés Balázs, Gazdag Istvánné, Darai Jánosné, Szilágyi Irma, Papp Györgyné, K. Nagy Lajos 5—5, özv. Zsoldos Mihályné, Székely Zoltánné 3—3, özv. Burger Andrásné, Kádár Mária, Sztankovicsné, Petri Sándorné, Kiss Gyuláné, Oláh Sándorné 2—2, Tóth Béla, Kulcs Lajos, Kovács Gábor, özv. Hankovicsné, özv. Kocsis Zsigmondné, özv. Kulcsár Jánosné 1—1 pengőt, Botos Mária 40 fillért, az ifjusági ünnepély perselypénzét: 115.60 pengőt vagyis összesen 300 pengőt. — **Úrasztalára:** Bencik J. és Karsay Ferenc 10—10, Magyar Jánosné és Pető Sándor 4—4, K. Nagy Lajos és Miklós Mihályné 3—3, Köpe Mihályné, özv. Zsolcs Mihályné, Pető Sándor, Nagyar Dániel 2—2, összesen 142 pengőt. — **Templom-alapra** Szabó Lajos 10 pengőt. **Legátusnak** többben 40 pengőt. **Szegényeknek** özv. Fülöp Istvánné, dr. Fülöp Kálmán és Szabó Lajos 50—50, Varga József 20, Szilágyi Lajos, Schneider Alajosné 5 pengőt.

A biharpüspöki ifjuság ünnepélyt tart vasárnap d. u. 5 órakor kulturterünkben. Megnyitó beszédet mond Orth Imre. Az ifjuság Saszet Győző hazafias színművét adja elő. Közreműködik a biharpüspöki énekhar Herculóg H Kálmán igazgató vezényletével.

A Református Híradó vallásos irányu néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Szent János-utca 1. sz.

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Rádiót MUSICA Rácz Ernő cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramfonok -
Gramfonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális
és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Dr. Szabó Aladár

Ahol a szükség a legnagyobb, az Isten kegyelme ott van a legközelebb, — nyugodtan el lehet ezt mondani a magyar ref. egyházzól is. A múlt század kétségtelenül nagy vívmányai, építkezései, az egyház alkotmányának pompás kiépülése után, vagy azzal egyidőben, a lélek valahogy' ellanyhult egyházunkban. A nagyszerű formát csaknem semmi sem töltötte ki, legfeljebb valami beteges önelégültség. A feszítő erő, lendület alábbhagyott, csaknem ott tartottunk már, hogy az egyházból hiányozni kezdett a vallás, az evangéliumi keresztyénség élesztő kovásza.

Ezt a lágymeleg állapotot vagy nem vették észre, vagy természetesnek tartották és a túlnyomó többség nem volt hajlandó tűrni olyan hangot, vagy kifogást, amely itt-ott szórványosan vissza szeretett volna térni a régibb idők kegyességi gyakorlatára; nemcsak szervezetében, nevében, hanem valósággal is szeretett volna szenvedélyesen evangélium szerint reformált keresztyén lenni. Ekkor küldötte Isten a fiatal teológus diákot, Szabó Aladárt és vele a belmissziót, a megújulás lelkületét és gyakorlatát a magyar ref. egyházba.

Rengeteg vád és gúny érte, sok gáncot vetettek elébe, a fejéhez vágták, hogy pietista, farizeus, a magyar néplelket nem ismeri, elárulja a kálvinizmust, vadvizeken evező szektáskodó atyafi. Lehet-e a templomon kívül is imádkozni, amikor a lelkész a templomon belül is legfeljebb *hitzónok*? A templomon kívül pedig költő, méhész, bankvezér, a kaszinó elnöke, szövetkezeti igazgató, műkedvelők színházi direktora, esetleg nagyszerű adminisztrátor, de sem ott, sem itt nem *lelkipásztor*. A vallás valóban csak *magánügy*, talán *hittan* az iskolában, hasonlít a mértanhoz, vagy a számtanhoz. Vasárnapiiskola, ifjúsági istentisztelet, a gyermekekkel való melegebb foglalkozás, bibliakör, nőszövetség nem volt, a családi áhitat, rendszeres naponkinti bibliaolvasás, csendesóra mind-mind kivészett a magyar reformátusok gyakorlatából.

Amit ma természetes követelményeknek tartunk és kérdőíveken számoltat be meglétükről, lelkiismeretes elvégzésükről a hivatalos egyház, akkor olyan lehetetlen valami volt, hogy az egyik ósrégi gyülekezet presbyteriuma szigorú szavakban tiltotta meg Szabó Aladárnak és társainak a gyülekezetben való vasárnapiiskola tartását.

Más elhallgatott volna és félreáll, vérző fejjel nem megy neki újból a falnak, Szabó Aladárt azonban más fából faragta a Gondviselő. Neki küzdenie kellett és győznie, mint a *magyar belmisszió hőségének és atyjának*. Ehhez a küzdelemhez nemcsak a szíve volt felvértezve, hanem a feje is. Nagy műveltséggel rendelkezett, a budapesti egyetemen a filozófia doctora volt, a teológia aka-

demián pedig a neveléstan professzora. Jól ismerte a magyar néplelket (hiszen falusi lelkész volt az édesapja), távolállott tőle minden szektáskodás (hacsak az élő vallásosságot nem akarja valaki számára kényelmetlen szektáskodásnak minősíteni), nem vetette meg az irodalmat, a művészetet. Mindent ismert és olvasott, különösen Goethet és Shakesperet szerette. (Tőle hallottam először, amint dudorászta a Ständchent.) Nagy nyelvtelenség volt, aki öreg fővel alig pár hét alatt úgy megtanult hollandul is, hogy prédikációival körútra indulhatott Hollandiában, miután a világháború után már Svájcban szolgált a magyar ügyet. Hangok hallatszottak, hogy őt kellene megbízni Magyarország külképviselésével Washingtonban, vagy Londonban. Mert meggyőzőerejű prédikátor volt. Szava, biznyságtétele, hangja úgy megragadta a hallgatóit, hogy nem tudtak lenyügöző egyéniségétől szabadulni. A szószeke nem állott magasan a gyülekezet feje felett, hanem alig két lépcsővel volt magasabb. Mégis mennyire szárnyalt ez az ember és mennyire magával tudta ragadni a Józsefvárosi templom gyülekezetét!

Az Isten embere volt, a Gondviselő ajándéka, a magyar református egyház ébredésének hatalmas eszköze, aki nélkül el sem tudjuk képzelni az utolsó ötven-hatvan esztendő egyházi életét. Az a lélek, amely állandóan töltögeti a formát, többé-kevésbé visszavezethető Szabó Aladárhoz, az Isten sok csapással sújtott választott edényéhez. Elveszítette felserdült leányát, tragikus körülmények között gimnázista unokáját, majd orvostanhallgató másik unokáját. Mégis, ameddig szolgált, mérhetetlen optimizmus és reménykedés csendült elő az igehirdetéséből.

Egyházunknak emberi mértékkel értékelt legnagyobbjai közül való kiváló fiáért, a nyolcvankét éves korában elhunyt Szabó Aladárért, akik ismertük, nem szününk meg áldani a Mindenhatót. I. G.

Az Úr színe előtt

Ne vigy minket a kísértetbe!

Ennek a kérésnek első részét: ne vigy minket a kísértetbe! elengedhetetlen fontosnak tartja mindenki, aki napról-napra látja, hogy állandóan imádkoznia kell a bűn bocsánataért. Tegnap úgy érezte a lélek, hogy bűnei megbocsáttattak, felszabadult megújult, valami kimondhatatlan nehéz teher szakadt le róla és most ismét remegve kell megállania az Atya előtt, mert azóta megint vétkezett. Jóságos, elszántság mind hiábavaló volt, vagy alig szerepelt azon a bűnös uton, ahová csalta, csábította, kergette a kísértet. (A kísértet régi magyar szó, a megkísértésből ered, sokkal magyarább és kifejezőbb, mint az újabban használt kísértés.)

A kísértet csavaros uton és megejtő varázssal járó szerepének szinte kézzelfogható képen bemutatása a kígyó: kacskaringós mozgását, szemének minden mozgási akaratot megtörő nézését nincs ember, aki ne ismerné, ha bűneire, vétkeire, mulasztására visszagondol. Hizelgő szó, hangulatos környezet, bátorságot kétségbevonó ugratás, öntetszelgő virtuskodás, szégyenkezés mások előtt, mind-mind a kígyó módszeréhez tartozik, hogy szívünk gyengeségét, akaratunk ellenálló képességének hiányát jól ismerve, kergesse az embert vagy csalogassa maga után a megkísértésbe.

Ne vigy minket a kísértetbe! Ne engedd Atyánk, hogy gyengék legyünk. Ne a kísértésbe vigy minket! Mi nem bízunk magunkban. Mimagunkat nem tudjuk megváltani, Reád szorulunk, Tereád várunk. Te vezess minket abba az irányba, amelyet néha, de csak nagyon rövid pillanatokig szoktunk megérezni, meglátni, amely a Te országodba vezet. Adj erőt, hogy ne babonázzon meg a világ kísértete vérével, aranyával, Mammon-szolgálatával és a Mammon-nyujtotta

előnyökkel. Ha elesünk, eltántorodunk Tőled és mégis Ellened fordulunk téríts magadhoz, ragadj meg minket szeliden, vagy büntetőleg szigoruan és tarts meg magadnak minket!...

Minket!... Nemcsak magamért imádkozom itt sem, hanem mindnyájunkért, akik közel vannak hozzám, akikkel együtt az Atyának gyermekei, családja vagyunk. Testvéreikért: az öregekért, akiket a pénz szerelmének és a hatalommal való visszaélésnek kísértete környez legkönyebben, az ifjuságért, amelyet a paráznság és lázados ördöge ejt hálójába leggyakrabban. Amikor arra kérjük az Atyát, hogy ne vigyen minket kísértetbe, ebben a kérésben bennfoglaltatik az is, hogy mi egymásnak segítő, intő, óvó, vigyázó társai akarunk lenni. Gondolunk arra is, hogy hősöknek kell lennünk, találékonyoknak, fűgéknek a vakmerő, végtelenül agyafurt és bámulatosan friss kísértettel szemben. Milyen sok arca, megjelenési formája, változatos ruhatára van a kísértetnek, milyen sok hivatalból, hatalmi polcraol teget hivatagólag, vagy fenyeget vészjóslólag! Legalább ennyi uton-módon, változatos alkalommal, alkalmas és alkalmatlan időben kell nekünk is egymásért kiállanunk a kísértettel szemben keresztyéni szeretettel, krisztusi elszántsággal.

Mennyire kitágul ez a kérés, ha arra gondolunk, hogy mindennap legalább egy kísértetet le kellene győznünk magunkban, vagy segitenünk kellene másnak kísértete legyőzésében. Milyen sok kísértet mérgezi a hangulatot, közvéleményt, népeletet. Mennyi kísértet lakozik a sajtóban, társadalomban, művészetben, hivatali életben, kereskedelemben, iparban, amelyek mindenike jót ígér, sokat, mindent kilátásba helyez, mint a bibliai kígyó. Mit ér azonban mindenha az ember lelkében kárt vall?

Ne vigy minket a kísértetbe Atyánk, ne olyan legyen utunk, amely a kísértetbe juttat, hanem Te-hozzad, a Te országodba!

I. G.

ÉDESANYÁM

Kinek szeme ragyogott fönn
Bölcsőm feletti égi fényben?
Kinek hangja védeli, kísért
Át a félős sötétségen?
Csókjával ki ébresztette
Szívemet, mint tavaszi fán
A rügyet a nap melege, —
Édesanyám, édesanyám.

Ki vezette első léptem?
Ki csókolta első könnyem?
Kinek szeme kísért messze
Iskolába télidőben?
Kezemet ki melengette?
Ingecskémet ki varrta rám?
Ki csent cukrot kis zsebembe?
Édesanyám, édesanyám!

Betegágyam őrizője
Ki volt lázas éjszakákon?
Ki hajolt rám mosolyogva,
Hogy szíve csak tükön fájjon?
Két kezemet összefogva
S puha karját fonva alám
Ki tanított „Isten” szóra? —
Édesanyám, édesanyám!

S most, hogy járok idegenben,
Kinek szíve jár itt velem,
Rám könnyez az esőcseppben,
Rám sóhajt a falevelen,
Megcsókol a fáradt éjben,
Melegít a hideg tanyán,
Megbocsát, ha rosszul éltem...
Édesanyám, édesanyám!

Kinek neve legyen egykor
Legulolsó szó a számon?
Kinek képe boruljon rám
Lecsukódó szempillámon?
Isten elé majd ki visz el
Slron túl is vigyázva rám
Hétfájdalmú Mária-szívvvel...
Édesanyám, Édesanyám!

BODOR ALADÁR.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. május 7-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Vitéz Pap Andor	5	Paksy-Kiss S.
Újváros	11	Incze Gábor	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Bittó Zoltán	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	3	Csengeri István

Vasárnap, május 7-én az újvárosi templomban a dél-előtti istentiszteleten a réti ref. missziói énekkar énekel.

A húsvétkor megkezdett minden este hat órakor tartott 30 perces áhitatot pünkösdig folytatjuk az Újvárosi templomban. Május 6-án (Szombaton) Pap László, 7-én (vasárnap) Költő Gyula, 8-án (hétfőn) Incze Gábor, 9-én (kedden) Csik-sz Tibor, 10-én (szerdán) Bokor Sándor, 11-én (csütörtökön) Kurucz József, 12-én (pénteken) Költő Gyula, 13-án (szombaton) Nagy Lajos vezeti az áhitatot.

A Habsburgok közül a protestánsokkal szemben, akik pedig valaha Magyarország túlnyomó többségét jelentették, csak II. Lajos király felesége: Mária és Miksa tanusítottak megértést és valamelyes rokonszenvet, annál nagyobb volt tehát a magyar protestánsok öröme, amikor József nádor a württembergi evangélikus királyi hercegnőt: Mária Dorottya vette feleségül. Nagyban hozzájárult ennek a nemeslelkű asszonynak viselkedése, evangéliumi melegségű közvetlensége ahhoz, hogy a palatinus családját megszerette a nemzet. Budapesten most ünnepelték evangélikus testvéreink a Mária Dorottya segítségével létrehozott budavári egyházunknak száz esztendő fennállását. — Soltész Elemér, akit 1923-ban, mint nagybányai lelkészt, a Királyhágón inneni egyházkerület püspökhelyettes főjegyzőjét vitt át a megszállott területről Kormányzó Nagyurunk a nemzeti hadsereg első protestáns püspökéül, most töltötte be hetvenedik életévét. Nagyváraddal is élénk kapcsolatai vannak. A román megszállás alatt itt volt pár napra házi őrizetben az olasz parókián. A felszabadulás óta gyakran járt itt ellenőrző katonai látogatáson, legutóbb a „Gábor Áron” tüzér hadapród iskola prot. imatermének felavatásán. Mi is szeretettel köszöntjük hetvenéves püspökünket. — Egyházunk legszebb életnyilvánulása az Orsz. Ref. Szeretetszövetség, amely alig évtizedes fennállása óta magánosok adományából, végrendeleti hagyatékából ötvenhat intézetet tart fenn az ország minden részében. Legutóbb Olasz Józsefné bajai lakos négy holdnyi ingatlanát hagyományozta a szövetségnek, amely fenntart 26 árva-házat, 19 aggok otthonát és egyéb különleges célú intézményt. — Anyakönyvi adatokat, adományok összegét, a bombakárosultak számára juttatott gyűjtés eredményét jövő heti számunkban közöljük.

Levél a kitéréssel fenyegetőzőhöz

Kedves Atyámfia!

Olyan hirtelen elrohant az irodából, hogy tulajdonképpen nem is nézhettem a szemébe sem kedves Atyámfiának, sem annak az ügynek, amelyért azzal fenyegetőzött, — az ajtót meglehetősen hevesen és zajosan téve be maga mögött, — hogy kitér és elhagyja a vallását. Indulatos és fenyegető kijelentésével nem is törődnek sokat, ha nem emlegetté volna különben, hogy ősei milyen nagyon jó reformátusok voltak. Csak óérettük folytatom így levélben a megkezdett vitát.

Miről is van tehát szó?

Arról, hogy a papok nem érdemlik meg a stólát és az anyakönyvi kivonatért nem jár igazság szerint semmi kiállítási díj. Es mert a ref. egyház úgy fizeti papjait, hogy fizetésük jelentős része a bizonytalan stólából kerül ki, meg az anyakönyvi kivonatokért szedett fillérekből, ezért elbagyja ősei hitét és kitér.

Szeretném megnyugtani, hogy tényleg jó lenne, ha valami stólaváltással lehetne megoldani a kérdést, hogy ne kelljen szégyenkeznie sem a lelkipásztornak, amikor kéri és elfogadja, sem a hívő léleknek, amikor megkérdezi és kifizeti a borralaló számba menő stólát vagy kiállítási díjat. A konflis ma a temetési fuvarért többet kap, mint a lelkipásztor a disztemetésért, az egyszerű temetésnek pedig épen a ketszeresét kapja; kereszteléskor az ujszülött és a baba templombahozataláért épen négyszer annyit kap, mint a keresztelő lelkész. A menyasszonynak csokra, sőt a vőlegény kebelén ragyogó mirtusz is legalább kétszer annyit ér, mint amennyit az eskető lelkipásztor kap. Az anyakönyvi kivonattért, amelyet nagyon gyakran teljesen díjtalanul állítunk ki, még a nyomtatvány árát sem számítva fel, katonai hatóságok megkeresése például, akik hivatalból portómentesen leveleznek, mi pedig a választ csak 30 fillér adományozásával tudjuk elküldeni, az anyakönyvi kivonatért annyit sem kapunk, mint amennyibe egy valamire való ce-ruza kerül.

A közszükségleti tárgyak ára sokszorosára emelkedett, a papi stóla és az anyakönyvi kivonatok kiállítási díja pedig ma is ugyanannyi, mint évekkkel ezelőtt volt. Nem emelkedett sem a buza árával, sem pl. kedves Atyámfia keresetével megfelelő arányban.

A vallási és egyházi ügyekben, úgy látszik, kedves Atyámfia semmi egyebet nem tud, mint azt, hogy az ősei jó reformátusok voltak és azokkal hozakodik elő, amikor heves taglejtések között csapkodja az ajtót a lelkészi hivatalban. Ez mindent

bizonyít, csak a fenyegetőző unoka vallásosságát nem, akinek jobb volna nem hivatkozni rájuk, hanem némán és csendben hagyni el az egyházat és menni oda, ahová akar. Valami más vallási közösségbe. Mintha volna a kerek világon olyan vallási közösség, amelyik számára nyereség az ilyen »vallásos« ember. Harag, elsötétült értelem és epés szív nem jó ajánló levél egyik egyházba sem.

Elmult már az az idő, amikor szintiszta református vidéken másfajta gyülekezetek születhettek, mert papválasztáskor a nagygazdák és a zsellérek összeveszttek és akik kisebbségben maradtak a jellöltükkel, jelentkeztek a csak hetedik határban található másfajta egyháznál és oda léptek be. Csak azért, hogy a száma növekedjék, egy valamire való egyház sem vesz át embereket, akiket nem a meggyőződés, a lélek visz át, hanem alantas okok és anyagi érdekek. A szektáknak sem kellene az ilyenek, mert a vallási közösség megtagadói nem lehetnek a sokkal több anyagi áldozatot követelő új vallási közösségek buzgó tagjai.

Ahelyett, hogy botorul szaladgálna a világban keresve egy egyházat, ahol hátha mégis felveszik, arra kérem kedves Atyámfiát, gondolja meg a dolgot, ha ősei tényleg nagyon jó kálvinisták voltak és erejük felett is adakoztak az egyház és az egyház munkásai számára, jöjjön el, beszéljünk meg a panaszát nyugodtan, békésen. Hiszem, hogy ekkor tőlünk elfordulni akaró unokájukért ősei nem fognak megfordulni sírjukban. Hátha valami bölcs tervvel és kész gondolattal is megajándékozhat minket, hogy a lelkipásztort sokszor zavarba hozó stóla ügyét hogyan lehetne közmegelegedésre, keresztyéni lélekel elintézni.

Látogatását várva vagyok szíves üdvözlettel.

Incze Gábor
lelkipásztor.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1-50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA Rácz Ernő cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok -
Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális
és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

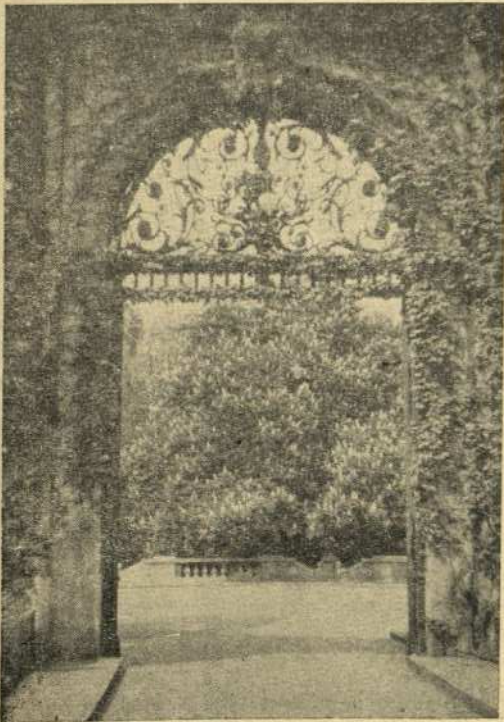
A bécsi magyar protestánsok

Volt idő, nem is olyan régen, amikor angol, svéd, svájci francia, holland és cseh nyelvű evangé-
liumi keresztyén istentisztelet is folyt Bécsben a magyaron kívül. A legnemesebb verseny volt ez a nem-
zetek között, hogy idegenbe szakadt véreik közül kik a leghívebbek, kik ragaszkodnak legjobban egyhá-
zukhoz, Krisztusukhoz.

Követségeknak a támogatásával folytak ezek a különböző nyelvű evangéliumi keresztyén istentisz-
teletek, amelyek számára a legnagyobb készséggel nyújtott lehetőséget és hajlékot az állam, illetőleg a
bécsi protestánsok. Különösen a bécsi reformátusok látták szívesen a vendégeket, hiszen a germán
tenger keleti sarkában, Bécsben tulajdonképpen nem is volt ősi német-osztrák református egyház, ami volt,
az főleg és elsősorban idegenből németekké, osztrákokká lettek leszármazottjaiból került ki: csehek,
svájciak, poroszok, hollandok, franciák és magyarok voltak az ősapák, akik letelepedtek és asszimilálódtak
az egykori császárváros bővületében. A bécsi református egyház tehát nemcsak hittestvéreinek adott haj-
lékot a templom átengedésével, hanem a szó legszorosabb értelmében vérszerinti testvérei, rokonai töltötték
meg a templomát, amikor magyarul, vagy csehül zengett
fel a Dorotheer-gasse 16. sz. alatti templomban a zsoltár-
ének, vagy a dicséret.

Nemcsak az egyes nemzetek protestánsok számára
volt hitvédő és talán nemzetmentő munka is a nemzeti-
nyelvű istentiszteletnek fia, leányai számára való utána-
küldése, amikor is az egyházi szálakon keresztül sok kereszt-
levél, anyakönyvi kivonat érkezett el hazáról Bécsbe és
sok ügyes-bajos dolognak elintézője lett a kiküldött lelki-
pásztor, hanem ami Bécs számára fontosabb, a bécsieknek
alkalmuk nyílt helyben figyelni Európa különböző részei
protestánsainak lendületét, hőfokát, célkitűzéseit. Figyel-
hették és mérhették, hogy a világot koronként átjáró missziói
hív, teológiai iskolák tüze hogyan járja át a magyar, vagy
cseh evangéliumi keresztyénség egészét.

Nemzetvédelmi és társadalomfenntartó szempontból is
nagy szolgálatot tettek az egyes nemzeti nyelveken végzett
istentiszteletek, mert a templomnak, mint féknek és erkölcsi
figyelmeztetőnek felbukkanása sok embert visszatartott a
világváros csábításaitól, bűneitől, amelyek pedig olyan gyaka-
ran és olyan végzetesen ki szokták kezdeni az idegenbe
szakadtakat világszerte mindenütt. Így tekintve a nemzeti
nyelvű istentiszteleteket, csuda hogy az idegen államok és
nagy városok nem maguk fordulnak hivatalos kérelemmel a kül-
földi egyházak vezetéséhez, hogy küldjenek lelképásztoro-
kat, imádságos- és énekeskönyveket a körükbe került ide-
genek számára.

A BÉCSI BURG KERTJE

Különös dolog és szinte érthetetlen, hogy a világháború után először Párisban és Strasbourgban hangzott fel az Ige magyar nyelven és csaknem tíz év telt el a trianoni béke után, amíg Bécsben is megindulhatott újból a magyar nyelvű protestáns istentisztelet. A Kálvin Szövetség áldottemlékü megalapítójának, Bernát Istvánnak unszolására indult meg 1929 Áldozócsütörtökén és folyik azóta szakadatlanul októbertől pünkösdig havonként egyszer (a második világháború kezdetéig havonként kétszer folyt) a Dorotheergasse 16. sz. alatti református templomban. Megható az a ragaszkodás, ahogy sokan kitartanak a templomjárás mellett, immár tizenöt esztendeje egyetlen alkalmat sem szalasztva el, hogy magyarul énekeljenek és magyar prédikációban kapják Isten üzenetét. Sokan délelőtt elmennek a misére is, hogy elénekeljék a máltai lovagrend templomában rendezett misén is a magyar himnuszt, délután pedig tulajdon templomukba jönnek a református istentiszteletre.

A magyar nyelvű istentiszteletet délután három órai kezdettel tartjuk. Délelőtt a német nyelvű istentisztelet miatt nem kaphatjuk meg a templomot, a déli tizenkét órai kezdet pedig nem bizonyul megfelelőnek. Szeret minden magyar akkor ebédelni vasárnap, amikor megszólal a déli harangszó és ha kényelmetlen is a kora délutáni istentisztelet, szívesen meghozza ezt az áldozatot azért, hogy magyar testvéreivel együtt lehessen és az együttesben találkozzék Isten üzenetével.

Az idegenek közül Bécshez legtöbb köze, joga talán nekünk magyaroknak lehet, hiszen négyszáz esztendő alatt a közös kettősország fővárosa volt. Itt székelt a császár, aki egyben magyar király is volt. Rengeteg közös hivatal szívtá, fogyasztotta a legjobb magyarokat. Alig van Bécsben család, akinek az ereiben ne folyék egy-két csepp magyar vér. Bornemissza Péter, Balassa Bálint, Zrinyi Miklós, vagy a „kis“ Apafy Mihály fejedelem, Zrinyi Ilona, II. Rákóczi Ferenc, Bessenyei György, a nemesi testőrök egyként ismerték, csudálták, vagy irtózták Bécsset hogy Mátyás királyról ne is beszéljünk, aki pár esztendeig királya volt ennek a szép városnak is. — Tulajdonképpen nincs is tehát idegenben az ember, amikor bemegy a magyar református istentiszteletre, hiszen a türelmi rendelet megjelenése óta, immár több mint másfélszáz esztendeje nagyon sokszor zengett a templom falai között, ugyanolyan égigtörő szárnyalással, mint valahol Háromszéken, vagy Kassán a diadalmas vallomáshoz szoltárának, a XC.-ik: *Tebenned bízunk eleitől fogva...*

I. G.

MAGYAR FOHÁSZ

*Köszönöm Úristen,
Hogy magyar lehetek,
Szívárványos égen
Lepkéket kergetek.*

*Tarkaszárnyú, cifra,
Pilleget lepkéket,
Napsugár követit,
Kelet-hírdetőket.*

*Köszönöm a könnyet,
Mely szívembe sajog,
Köszönöm, Úristen,
Azl, hogy magyar vagyok.*

ANDRÁS ÁGOSTON.

AZ ÉLETÜNK

*Az életünk ma csupa várás,
Ezernyi fáradt, halk sikoly...
De szabadulás nincs sehol.*

*Az életünk ma szörnyű éjjel,
Hajnatra váró rengeteg,
Ahol minden rab és beteg...*

*Az életünk ma fájdalomból,
Kihalt, didergő léli kert,
Gazdátlan eb, kimart, kiverit...*

*Az életünk örök reménység...
Szívünkbe csak mint álom él,
Mit nem látunk, a messze cél...*

*Igy folydogál ma, holnap is tán,
Míg sirunk s énekelgetünk:
Az életünk, az életünk...*

(1923)

SZUNYOGH BARNABÁS.

Istentiszteletek sorrendje

1944. május 14-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Paksy-Kiss S.	5	Paksy-Kiss S.
Újváros	11	Költő Gyula	6	Költő Gyula
Össi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Rác Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rác Mihály
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Dr. Szabó Eajos
Éltö-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	4	Nagy Lajos

A Hegyi Kulturházban 10 órakor vitéz Papp Andor szolgál.

A *Husvétől Pünkösdig* minden este hat órakor kezdődő félórás áhítatot május 13-án (*szombaton*) Nagy Lajos, május 14-én (*vasárnap*) Költő Gyula, május 15-én (*hétfőn*) Sarkady Pál, május 16-án (*kedden*) Incze Gábor, május 17-én (*szerdán*) Sulyok István, május 18-án (*Áldozócsütörtökön*) Költő Gyula, május 19-én (*pénteken*) Csernák Béla, május 20-án (*szombaton*) Papp Andor vezetik az Újvárosi templomban.

1944. május 18-án, Áldozócsütörtökön

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla	5	vitéz Papp A.
Újváros	11	Incze Gábor	6	Költő Gyula
Össi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rác Mihály
Tokaji-telep	10	Rác Mihály	—	—
Csillagváros	10	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Nagy Lajos

A konfirmációt vizsgát május 17-én (szerdán) d. u. 3 óraker tartják meg a templomban, az ünnepélyes konfirmáció pedig Áldozócsütörtökön (május 18-án) d. e. az istentisztelettel kapcsolatban történik meg. A konfirmálók Pünkösd másodnapján d. e. együttesen járulnak az úrasztalához.

Aldozatkészség: Kisgyermekes anyának, (akinek a férje hadbavonult) gyermekkelengyét az olasz nőszövetség, a kórházi betegek pedig 10 pengőt. **Szegényeknek:** Szendrei Róza 20 pengőt. **Özvegyek segélyezésére** postán ismeretlen adakozó: 50 pengőt. **A Református Szegényház egy özvegyének:** özv. Ormós Gyuláné 6 pengőt. **Egy kisgyermekes anyának:** gyermekkelengyét adott az olasz nőszövetség, pénzt: kórházi betegek 6 pengőt, Cs. B. 4 pengőt. **Árvaháznak:** Udvarhelyi Béla (koszoru váltság címén 20 pengőt, Szabó Gyuláné, Darók Antal, Kalmár Dávid és neje (virág megváltás címén) 10–10 pengőt, Tokaji András 5 pengőt, N. N. 3 pengőt. **Bomba hárosultak felsegítésére:** Kozma Lajos, dr. Olasz Béla, dr. Sarkady Sándor 100–100 pengőt, Lacka Lajos, özv. Merza Kálmánné, dr. Bige Gyula, dr. Basa György 50–50 pengőt, Zsiga László, Cs. B. 20–20 pengőt, Bányai Elekné, özv. Száva Antalné, özv. Resch Mihályné, Homolya Etelka 10–10 pengőt, Sámsoni Erzsébet, Szűcs Mátyás 6–6 pengőt, özv. Tompa Imréné, Eperjessy Istvánné, özv. Rácz Jánosné, Ács Mihályné 5–5 pengőt, összesen 612 pengőt. Templomi perselypénz: 254 pengő 14 fillér.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Szilágyi Lajos István, Homoki Erzsébet Jolán, Oláh Juliánna Erzsébet, Nagy Mária Magdolna, Kertész János Gábor, Bonác Éva, Sándor Ildikó, Laczikó Mihály, Kóthy Pál, Pokluda Zita, Balog Károly. — **Esketés:** Pojnar József és Kupás Erzsébet (Gerliczy-u. 2.) Molnár Sándor (Váradszöllős) és B. Tóth Ilona (Mezőtur). Szabó Mátyás (Dorog, Esztergom m.) és Szabó Róza (Dorog.) Lőrincz György (Nagybánya) és Szakadát Juliánna (Hitler A.-u. 62.) Demián Ferenc (Alsótörkőmérő 58.) és Sütő Éva (Szaniszló-u. 24.) Katona József (Váradszöllős) és Nánási Irén (Szöllős-u. 63.) — **Temetés:** Fehér Lajos 43 éves (Lakatos-u. 18.), Lőrincz Lajos 43 éves (Kórház.), Koncz Sára 56 éves (Kórház.) Lengyel Rózi 22 éves (Kórház.) Kelemen Lászlóné szül. Csillag Lidia 47 éves (Vörösmarty-u. 143.), Belfenyéri Antal 2 éves (Kórház.) Orbán Károly 8 éves (Kórház.), özv. Kozma Ádámné szül. Gazdag Juliánna 74 éves (Városi szegényház.), özv. Nagy Imréné szül. Guba Ágnes 80 éves (Városi szegényház.) Horváth Erzsébet 3 hónapos (Kórház.), Bonác Éva 5 hónapos (Kórház.), Vagyon Ferenc 60 éves (Kórház.) Kuruc Anna 73 éves (Szegényház.), Gyarmati Bálint 59 éves (Kórház.), Kovács Juliánna 2 hónapos (Kórház.), Molnár Lajos 46 éves (Kórház.), Tóth István 77 éves (Kálvária-u. 79.), Jakab Lajos 56 éves (Kórház.)

Vasárnap délután 23-án, az olasz Leányszövetség tagjai kirándulást rendeztek a Pályi-erdőbe. Paksy Kiss Sándor Bibliát magyarázott, majd éneklés és imádság után kedvesen töltötték el a délutánt. Elhatározták, hogy az ilyen kirándulásokat többször is megrendezik.

A konfirmációt vizsgát az áldozócsütörtöki délelőtti istentisztelet keretében tartjuk.

Anyakönyvi adatok ápr. 13-tól-máj. 9-ig: Keresztelés: Szolnoki Anna Mária, Kelemen Teodora Klára, Malajás Gyula, Papp Gyula, Pelle Jolán Irén, Lukács Lenke, Szántó Ferenc, Bodó Ilona, Makleid Mária Anna, Papp Margit Ilona, Szatmári Péter, Fazekas László Sándor, Szabó Edit Judit Anna, Amigó Zsuzsanna, Nemes Gábor Géza János, Gyarmati Róza Juliánna. **Esketés:** Erdősi Ferenc—Róman Katalin (Vadász-u. 3.), Oláh István—Neugewirz Eszter (Blaha Lujza-u. 9.), Szőke Vince—Farkas Magdolna (Kemény Zs.-u. 16.) **Temetés:** Sz. Nagy József 84 éves Ribbentrop-u. 29.), Benczik Sándor 10 hónapos (Dobó I.-u. 6.), Barta Lajos 60 éves (Galamb-u. 11.), özv. Milló Lajosné 62 éves, Osváth József 55 éves (Rákosi-u. 18.), Toldi Mária 4 hónapos (Thököly-u. 13.), Mónus Károly 93 éves (Keszthelyi Z.-u. 28.), Técsi György 31 éves (Vitéz-u. 29.), Bardóczy Sándor 45 éves (Csáky I.-u. 32.), Marozsán Jánosné 76 éves (Csáky I.-u. 12.), Bandula Lászlóné 63 éves (Alkotmány-u. 12.), Drienyovszki Lajos 7 hónapos (Klapka Gy.-u. 3.), Kertmegi János (Gr. Tisza I.-u. 25.), Katona Lajos (Torna-u. 2.)

Aldozatkészség: Még nem nyugtázott úrasztall adományok: Varga Ferenc 3, Varga László és neje 10 P, Horváth András 3 kgr. liszt. **Iskolás gyermekeink** felruházására Drienyovszki Pál 20 pengőt. **Szegény gyermekek** zsoldjával való ellátására Fajzl János 20 pengőt adott. **Horváth József** halála alkalmával koszoru megváltásként Árvaháznak: Horváth Lajos és neje, Batori Sándor és neje, Petők István és neje 20–20 pengőt. **Szegényeknek** Nagy Józsefné 10, Dr. Harmathy Atilláné 6 pengőt adományozott. **A perselypénzek** a legutóbbi nyugtázás óta is változatlan áldozatkészségről tanuskodnak. — **Mónus Sándor** gondnokunk megújította a templomkert Kálvin-utcai kapuját és sok munkálattal járult a templomkert rendbehozásához. — **Oláh Istvánné** rendkívül értékes kézimunka-terítőt ajándékozott az Úrasztalára. (Szeretnénk már nyugtázni azokat a használt **férfiruhákat** is, amelyeknek összeadására hosszabb idő óta hiába kérjük testvéreinket).

A bombakárosultak támogatására szolgált az április 30-i vasárnapi istentisztelet perselypénze: 249 pengő. Ezenkívül még a következő adományok érkeztek a lelkesi hivatalba: Kezdődi Gyula 40 P., Sulyok István, özv. Basa Lászlóné, I. G., Fazekas Lajos, Erősei János, Bordás István 20–20 P., Szabó Kálmán, Molnár István, Jakabfi Gyula, özv. Széles Sándorné, Mátyás Istvánné, Tonk Irén, Király Károly 10–10 P., Pencz Dániel, Kiss Ferenc, N. N. Kiss Árpád, Vida Imre 50–50 P. Mónus Sándorné 126 P., Széles Kálmánné, Semsey Géza 100–100 P., Tenkó Ferencné, özv. Kovács Lászlóné 2–2 P., Brenner Lászlóné, Varga József, özv. Kereszturi Istvánné 5–5 P., Szellő Rózsika 3 P., Sebestyén Józsefné 1 P., özv. Gebei Gyuláné 15 P. Összesen 789 P. A templomi perselypénzzel együtt 1088 Pengő.

Elsőrangú kiszolgálást kap
MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL
Szent János-utca 1. sz.

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Rádiót MUSICA Rácz Ernő cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Anyakönyvi adatok április 24-től - május 7-ig: Keresztelés: Kosztán Imre, Podor István, Horváth Ilona Erzsébet, Bana Szabolcs István, Joó Erzsébet Magdolna, Bartha Béla, Moldoványi Mária Erzsébet, Méhes Katalin Erzsébet. — Esketés: Petrovszki Géza r. kath.—Mückstein Dóra ref., Hegedüs Oszkár ref.—Grósz Erzsébet ref., Katona József ref.—Nánásy Irén ref. — Temetés: Marján Ilona 2 és fél éves (Ghillányi-ut 73.), Molnár Katalin 4 éves (Kolozsvári-ut 52.), Erdélyi Kálmán sz. Várad Erzsébet 37 éves (Velencepart 91.), Kovács József 80 éves (Váradszőlős.) Hozzáért: Izsák Szibill 19 éves (Mátyás kir.-ut 17.) izr. vallásról Takács Gyuláné sz. Buianor Mária g. kel. vallásról. — Kitért tőlünk: Molnár József (Váradszőlős) r. kath. vallásra, Molnár András (Váradszőlős) r. kath. vallásra.

Aldozatkészség: Templomalapra: Pencz Istvánné 10 P., Török Sándorné édesatyja emlékére 50 P., Hegedüs Oszkár 20 P., Frankfurt Adolfné 10 P., özv. Sinyi Józsefné 10 P. *Szegényeknek:* Kiss Lajos 20 P., Mikó Pál és családja Szalonta Kiss Béla emlékére 10 P., Társi Andorné 1 P. *Hadigondozás céljaira:* N. N. 2 P., Mester Jánosné 3 P. A velencei Nőszöv. a M. Vöröskereszt útján sebesültek részére április hónapban küldött 40 P.-t, 170 drb. cigarettát, 2 csomag dohányt és gyufát.

Bombakárosultak segélyezésére: Kiss Lajos 50 P., Matkó Benjámin és családja 50 P., Halász László, Kiss Károly lelkész, Balogh Ferencné, Hetz Ferencné 20—20 P., Hegedüs Oszkár 20 P., Gábris Sándorné 30 P., Kiss Gizella, Szilágyi Ferencné 15—15 P., Tapaszi Lajos, Nagy István, Török Sándor, Mona Sándor, Nagy Zoltán, Jámor Kálmán, Boros József, Szilágyi Mihály, Arnóczy Jánosné, Mester János, Márton István, Penei Lajosné, özv. Tárnoki Józsefné, Major János, N. N. 10—10 P., Mészáros Lajos, Guj Gáborné, Molnár István, Réthy Andor, Doby István, Fóris Péterné, özv. Rollinger Vilmosné, Tóth Sándor 5—5 P., Kovács Sándorné 4 P., Balázsok Sándorné, v. Szentes Gábor, Varga Ferencné, Göcz Jánosné 3—3 P., Szakács Imréné, Erdős Mihályné, özv. Kiss Józsefné, özv. Stettner Ferencné 2—2 P., Papp Lajosné 1 P., Gencs Juliska 0.20 P. Templomi perselyben 107 P.

Nőszöv. munkadélutánjára: Kiss Károlyné, Kiss Gyuláné, Roxinné, Társi Andorné, özv. Tárnokné.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: L. Papp Ágnes, Sinka Juliánna, Dézsi Gyula, Szabó Edit Judit Anna, Szabó József Károly, Szűcs Dezső. Temetés: Pataki Lajos 23 éves (Bölönyi S.-u. 25.), Szívós Lajos 65 éves (Halász-u. 18.),

Vass Irén Katalin 2 hónapos (Alsódorongos 7.), Csák Sándor 16 hónapos (Békéscsaba-u. 75.), özv. Oslányi Sándorné szül. Györi Ágnes 78 éves (Lengyel-u. 5.) Béles Lajos 60 éves (Bihari-u. 66.)

Aldozatkészség: Bombakárosultak részére: özv. Jakab Imréné 15, Tóth Zsigmond 10, Tóth Zsigmondné 30, Tóth Konrad 10, Szébenyi Józsefné 10, Papp Gáborné 10 pengót. *Sebesült katonáknak:* Györfy Gézané 28 drb. könyvet adományozott.

Vasárnap, május 7-én a biharpüspöki műkedvelő ifjúság Saszet Győző lévita-lelkész és Herczegh Kálmán igazgató-tanító vezetésével nagyszerű ünnepséget tartottak kulturterünkben. Színre került Saszet Győző „Buza-korona” c. színműve.

Árvaházunk

Szíves elnézésüket kérjük a jószívű adakozóknak, ha adományait csak megkésve nyugtázzuk. Lapunk kis terjedelme csak akkor és annyit közöl belőle, amennyi hely jut erre a célra szűkösen. Újabb adományok:

Borítékban: Petróczy Lajos 20. Tóth Mihály és neje, Tóth Gyula 10—10, Diószeghy Dezső, Diószeghy Elemér és Máthé Béláné 5, dr. Puchlin Kázmérné 4, N. N. (1060), N. N. (1734.) 2, Sz. Tóth Károly (csekk) 100, Mónns Sándor 50, ifj. Petróczy Lajos, özv. Pap Károlyné 20—20, Fazekas Lajos és neje 15, Pencz Dánielné, özv. Konrad Viktorné, özv. Cser Jánosné, Németh Lóránd, Czirják Béla, Bereczki Sándor, Bálint Endre, Vaics Bertalan 10—10, Dukrét Gézané 6, Ambarus Gézané 5 Pengő.

Dr. Sály László egy hadiárva április havi ellátására 60, özv. Szabó Lajosné 10, Laczka Lajosné és Harmathy István 5—5, Kassay Ida 3, és özv. Megyeri Imréné 2 pengő.

Kiss Béla temetése alkalmából egy iskola koszoru váltás címen 50 P., Mezey Mihály Zsáka 10 P., nemes Kocsis Károly 10 P.

Helyreigazítás: Koszorúmegváltás címen nem 5, hanem 15 pengőt küldött Szilvássy János és neje.

Magyarország a hősök nemzete, a hősiesség megtestesülése, ez a kiváló nemzet ki fog törni sírjából!; amíg lesz a világon függetlenségi szellem, erény, hősiesség dicsőség és szabadságvágy, addig élni fog Magyarország!
Victor Hugo.

(Református) Vallásomat nagy oknál fogva igen szeretem.

Kazinczy: Pályám emlékezete.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P. Egyes szám ára 10 fillér.

Bizalommal vegyen „CARMEN”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

1 p.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

2 T.

Felelős kiadó:

CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD

Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:

Dr. INCZE GÁBOR

Az igények és az igénytelenség

Köztudomású, hogy az ember boldogsága igénytelenségétől függ. A nagyigényű, örökké elégedetlen ember soha sem találhatja meg a boldogságát, nyugalját. Háború idején pedig ez az ajánlatos igénytelenség kötelezővé lesz, mert amikor egy egész nemzet szedi össze erejét, amikor mindenütt a lemondásnak és áldozatnak kell helye érvényesülni, akkor egyenesen szigorú parancs, kemény köteletség lesz mindenki részére az igénytelenség. Élet-halál harcban, a nemzet jövődjéért való küzdelemben nincsen helye egyéni érdekeknek, a gyomor és a kényelem fokozott igényeinek. Ez az igénytelenség a boldogabb jövő minden beteljesedő igényéért való lemondás és önmegtágadás. Így lesz a mi sorsdöntő napjainkban is nemzeti jelszóvá, honmentő elvvé az igénytelenség és így válik hazaárulássá minden türelmetlen igényeskedés.

Epen ezért meglepő, amikor valaki az »igénytelenség orgiájáról« beszél napjainkra célozva. Hát hogyan, lehet megvetendő, lehet elítélendő is az igénytelenség? Még csak hetekkel ezelőtt is száz és száz

Eőrálló toronyban helyeztetett

VIGYAZO,

Az az:

Olly idveféséges egygyügyürö-
vid tanítás, mellyben minémü lelki-
mérettel kellyen tizftiben forgolódni,
az Istenőtl'elő álltatott Egyhá-
zi szolgáknak, rövideden
le-rajfzoltatic.

MELLYET,

A Veszprémi Reform. Eccle-
siában való hivattatásának alkalmatof-
ságával, azon meg-nevezett Gyüleke-
zet előtt, az Istennek dicsőséégére. s'
az élő híveknek lelki hafznokra ki-je-
lentett, 1680. Efstendőben, Bőjt-
más havának tizenhete-
dik napján.

HODOSI SAMUEL,
Christus szolgája a Veszpr Gyülekezetbe

DEBRECZENBEN

Nyomatatta ROSNYAI JÁNOS

265 ÉVES PRÉDIKÁCIÓ

számra árasztották el könyvkereskedéseink kirakatait sohasem hallott szerzők tökéletlen tákolmányai. Arattak a dilettánsok és az igénytelen olvasóközönség habzsolta az értéktelen írásokat. Ami pedig a filmgyártás terén történt, az egy néhány — de nagyon kevés — filmen kívül, szinte már botrányszámba ment. Filmeseink nem tudtak olyan értelmetlen, ostoba, tartalmatlan és értéktelen filmet készíteni, amihez ne tódult volna a közönség. És ez a sajnos így ment a szellemi és kulturális élet minden területén. Mintha ebben a háborúban valóban minden muzsa meg-némult volna.

Hát kell-e tökéletesebb igénytelenség annál, mint amit mi e szellemi és kulturális tényekkel szemben mutatunk? Itt mutatkozik meg azután az a probléma, amiért tulajdonképpen ez a kis írás is megszületett. Nem az a legnagyobb baj, hogy túlságosan igényesek vagyunk, hanem az, hogy értéktelen és hamis igényeink vannak. Igényesek vagyunk a gyomrunkra, de nem törődünk a lelkünkkel; igényesek vagyunk a körülményekre, de önmagunkkal, tulajdon belső, lelki tartalmunkkal szemben túlságosan is igénytelenek. Nékünk, keresztyéneknek, Jézus Krisztus tanítványainak kellene képviselni ezen a világon a magasabbrendű igényeket. Világok pusztulása idején, nekünk kellene bizonyosságot tenni arról, hogy a legdrágább értékek láthatatlanok, bombázhatatlanok. Nékünk kellene felkelteni mindenki belsejében a lélek igényeit és nekünk kellene bizonyosságot tenni arról is, hogy csak az lehet nemzetvédő értelemben igénytelen, önmegtágadó, lemondani, tünni, szenvedni tudó, akinek sok-sok ilyen lelki igénye van. Hol vannak azok a keresztyének, akik le tudnak mondani a kenyérről, de az Isten igéjéről soha sem?

Hol vannak azok, akik rongyos ruhában sem akarnak lemondani arról a legnagyobb igényről, hogy az ő uruk, a Jézus Krisztus

majdan fehér ruhába öltöztesse őket? Hol vannak azok, akik önmegtagadó igénytelenséggel minden háborús korlátozást zokszó nélkül fogadnak, de szellemi és lelki igényeikről soha sem fognak lemondani?

Ezek a keserves napok, hetek és évek meg kell, hogy tanítsanak minket arra, hogy rostáljuk meg igényeinket. Nemesítsük meg a vágyainkat! Mi csak testi értelemben fogadhatjuk el az igénytelenség programját, de úgy aztán valljuk, hogy senki sem tudja annyira megvalósítani, mint éppen mi. Mert a mi testi igénytelenségünk önmegtagadó erejét azokból a nagyszerű, nemes és drága igényekből meríti, melyeket maga Krisztus oltott belénk. »Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön!... hanem keressétek először az Isten országát!« — mondotta Urunk és ezzel örökre megszabta a mi külsőképen egyszerű és igénytelen, de belülről tiszta, nemes és szent igényekkel teljes életünket.

Dr. CSIKESZ TIBOR.

Az Úr színe előtt

Szabadíts meg minket a gonosztól!

Mintha ez a kérés még egyszer összefoglalná és a halálos veszedelemben forgóknak vészkiáltásában hallatná mindazt, amiért az úri imádság második részében fohászokdtunk Istenhez. A kenyérgondok, küzdelem a létért, emésztő és pusztító bűnök, sátánj kísértetek sokarcú réme elől menekülve, kitérni akarva szakad fel kiáltásunk: *Szabadíts meg minket a gonosztól!*

Az úri imádságnak azért olyan gyors és közeli az útja mindenkihez, mert Krisztus nagyon jól ismeri az ember szívét és természetét. Örök idők óta természetes és magától érthető volt az ember szívében a gonosztól szabadulás vágya. A messiási várakozások mindjárt a teremtés és bűnbeesés óta megvannak az emberi természetben. Megvannak a váradalmak és ugyanakkor megszületik a hamis messiási kép is. Vagy önmagát akarja az ember megváltani hatalommal, gazdagsággal, telhetetlenséggel, vagy másokat akar megváltani úgy, hogy magát, gondolatait, rendszerét, zsarnokságát, elképzeléseit ráerőszakolja másokra. Korunk kereső, kutató megváltásszomja, új hatalmi- és kormányrendszerekkel próbálkozása, pártoskodó szenvedélye mind-mind valami külföldi, jobb, elfogadhatóbb utat keres, amelyen megmenekülhet a gonosztól.

Soha nem volt ennyire telítve a lélek — egyesek és közösségek lelke — szabadulni akarással, mert soha sem kellett annyi gonosz ellen védekeznie, annyi emésztő gondot legyőznie, mint éppen manapság. És a megváltási tervek, vagy csoportok mások számára, akik éppolyan fanatizmussal és meggyőződéssel keresik a menekülést, rettenetes gonoszt jelentenek. Nincsen intézkedés, hatalmi csoportosulás, vagy program, amely ne lenne másokon ítélet, ostor és csapás.

Miért nem látja meg a bálványban messiást-vélő tömeg az igazi Messiást? Krisztust, aki nem akaratos emberi erővel és elfogultsággal szabadít meg, vált meg a gonosztól, aki nem Istentől, az igazi hatalmi forrástól függetlenül, hanem a Mindenhatóval kapcsolatban, az Örökkévalónak erejével végzi a megváltást? Krisztus megváltása egyetemes, átfogóbb, mindenkire kiterjedő.

A balga ember sok gonoszt tapasztal és helyesen meglát, de nem veszi észre, hogy minden gonosz csak következménye annak az egyetlen igaz gonosznak, amely minket Istentől elszakít. Megállapításaink mind csak a felületen járnak, nem az igazi okot figyelik, hanem csak az okozatot látják. Sokkal mélyebben van a bajoknak tulajdonképeni oka: nem a körülményekben, hanem az emberi szívben, amely annyira megromlott, hogy egyáltalában nem tud értékelni. Az Isten való közelségre kellene törekedni, minél jobban és tökéletesebben kellene meghajolni az Isten akarata előtt, az Úri imádság első három kérésének egyre jobban és tökéletesebben kellene meghódítania szívünket, hogy ne érezzük jól és biztonságban magunkat Istentől elvonatkozva, szeretetének körétől távol, Ne legyünk Isten haragosai, ellenségei, ne bízunk magunk erejében, tehetségében, jóságában, melyet magunkból, mindenkitől, de különösen Istentől függetlenül akarunk kitermelni, hanem átadva magunkat az Ő dicsőségének szolgálatába, országa eljövételének munkálásába, következik majd el belső megújulásunk után minden külső gonosztól való szabadulásunk is. Új ég derül reánk, új föld gyümölcsei mosolyognak felénk, mert megújult szívünkön Isten tulajdon szentességét, dicsőségét sugározta a mi életünkre, amelyből éppolyan természetesen elmenekül, kipsztlul a gonosz, mint amilyen természetesen belénk költözött és megromlott minket, amíg Istentől független önálló életet akartunk élni és ezáltal a mi szívünk lett fészke minden minket és a világot megromtó tengernyi gonosznak.

I. G.

Balogh Jenő, az egyetemes Konvent világi elnöke **nyolcvan éves**. Valamikor egyetemi tanár volt, majd igazságügyminiszter, később a Magyar Tudományos Akadémia főtársa. Évek óta minden más állásától megvált, hogy annál inkább és kizárólag egyházunk munkása lehessen. Ifjakat megszentelő elevenséggel végzi a vezető munkát, szeme, keze mindenütt ott van, ahol segíteni, gyorsítani kell valamit. Áldjuk az Istent, hogy Balogh Jenőt nekünk adta.

Következő pünkösdi számunkban nem közlünk sem anyakönyvi adatokat, sem adományok nyugtázását.

A JEGY

Él bennem egy parányi jegy, hogy én nem más, de én vagyok
s ha nevemen szólítanak, eszmélni kezd, kigyul, ragyog.

Él bennem egy külön világ. Tán csöppke sejt, parány atom,
elrejtje benn látatlanul? Nem tudom én, nem tudhatom.

Adott az Ur mindenkinek külön-külön, szívet agyat,
lábat kezét, tekintetet, ismertetőt, hogy ez, vagy az;

adott életet és halált, csodás vegyületet adott,
a gazdagokban szegényt, szegényekben is gazdagot.

Sugárnyi jól mindenkinek, vagy arcára angyali mást,
de ezentul mindenkiben kifejezett valami mást.

Ez az, mit csak nekem adott, nem ismételt, hogy ídetett,
hogy legyen külön egy világ amiből nem engedhelek,

ami enyém és én senkié, az én ismertető jegyem,
számon tart engem általa s róla én őt megismerem.

Nem terv vagyok, mit pillanat a kósza létből elkavar,
ebben győzhetetlen vagyok: így vagyok ember és magyar.

Igen, tudom, ez én vagyok, — e drága jelleg az enyém,
jajj ha elvonná valaki, jajj, ha ezt elvesziteném!

Igen, ezt adta énnekem, a test csak egy olajó elem,
ólomköntös, de általa kellett, hogy egy ember legyen.

Hogy megjelenjek test szerint, mégis e test legyen a gál,
s hogy husban, vérben, csontban is az Isten dicsérje magát.

Külön világ, te égi jegy, maradj meg annak, aki vagy,
angyal legyen, ha alkuszik, semmit magadból fel ne adj!

Mint madárnak ágak alatt, hová napnyugtál berepül:
fészkek légy te pihés, meleg, ahová ember menekül.

Ha visszakéri Istened, sarad lehull s már messze vagy,
csak nyit mondj: „Ez a Tiéd, én visszahoztam, nézd: Te vagy!”

KISS TAMÁS.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. május 21-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Bittó Zoltán	5	vitész Papp Andor
Újváros	10, 11	Incze Gábor	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	4	Csengeri István
Hegyen	—	—	4	Dr. Szabó Lajos

A Husvétől Pünkösdig minden este hat órakor 30 percig tartó áhítatot a következő igehirdetők vezetik az újvárosi templomban: május 20-án (szombaton) vitész Papp Andor, május 21-én (vasárnap) Költő Gyula, május 22-én (hétfőn) Incze Gábor, május 23-án (kedden) Paksy Kiss Sándor, május 24-én (szerdán) Kiss Károly, május 25-én (csütörtökön) Bittó Zoltán, május 26-án (pénteken) Kiss Tamás, május 26-án (szombaton) Incze Gábor.

Eddig 2830 pengőt juttattak a nagyvárosi reformátusok a bombakárosultak részére, mint a négy gyülekezet egy vasárnapi perselypénzének és egyes adakozók áldozatkészségének eredményét.

— Egy nyitott sirba ugorva, egymás kezét fogva imádkozott Budapesten a bombatámadás alatt a református és a róm. kath. lelkész. A halál közelében valóban megszűnnek a különbségek és az ellentétek. — 264 éves prédikáció, amely csak egyetlen egy nyomtatott példányban maradt fenn korunkra,

jelent meg új kiadásban. Címe „*Órálló toronyba helyeztetett Vigyázó...*” Írója Hodosi Sámuel veszprémi ref. püspök, aki rengeteget szenvedett hitéért. A prédikáció arról szól, hogy „az Istentől előállított szolgáltnak minémü lelkiismerettel kell tisztükben forgolódniuk”. A ma is eleven és élénk színes beszéd egy pengőért kapható az újvárosi lelkési hivatalban. — **Szél Ferenc és Csengeri (Tándor) Margit** május 21-én kéri Isten áldását 25 éves házasságukra. — **Az Újvárosi KIE és leányszövetség** a *bombakárosultak megsegítésére* vasárnap délután 4 órai kezdettel műsoros délutánt rendez a Kulturpalotában.

CHRYSOSTOMUS

görög egyházi atya a negyedik században elmélkedett a zsoltár énekés hasznáról. Amit elmondott, az minden vallástoztatás nélkül időszzerű a mi korunkban is. Különösen nekünk, reformátusoknak nagy érték Dávid király százötven zsoltára. Egyházi életünk hőfokát méri, hogy mennyire szeretünk és tudunk énekelni.

Semmi sem emeli fel a lelket, nem teszi szárnyalóvá, nem szakítja el a földtől, nem oldja ki a test bilincseiből, nem mélyíti gondolkodóvá, nem függetleníti a világtól úgy, mint a dallam, az együtténeklés és a ritmikus szent ének. Természetünknek nagyon megfelel. Édes érzéssel tölt el minket. Sajátunkká lesz.

Még a kisdetek nyöszörgését, nyugtalanságát is elcsitítja. A dajkák ölkében hordják a kicsinyeket, föl-alá járkálnak, valami gyermekdalt énekelnek. Így altatják el a kicsikéket.

Mikor hosszú útra megyünk és egész nap hajtjuk az állatokat, közben énekelünk. Így tesszük kellemessé dalainkkal az ut fáradtságát.

A tengerészek dallamra és ritmusra huzzák az evezőt. Fonó asszonyaink, miközben a csávére gombolyítják szépen sodort fonalukat, ahol egyedül, hol együttesen, rendben énekelnek.

Könnyebben megy a nehéz munka énekszó mellett. A lélek mindent könnyebben elvisel — habár fárasztó és kimerítő is — ha dalt, éneklést hallhat. A gyönyörködtetésnek ez a fajtája velünk szü-

letett. Az ördög is tudja ezt. Azért akar minket rávenni, hogy haszontalant énekeljünk. Isten a zsolttárt adta nekünk és ebben egyesíti a gyönyörű dalmot a szép szöveggel.

A szent zsoltárok megszentelnek minket. Az isteni igazságok felé indítják lelkünket szent szövegükkel. A Szentlélek gyorsan eltölti a zsolttározó lelkét.

Protestáns Zseblexikon jelenik meg a közelejövőben *Incze Gábor* szerkesztésében. A minden neves magyar protestánst felölelő könyvecske dióhéjban adja, hogy ki kicsoda volt. Itt mutatunk be pár nevet a több, mint ezerből a bizonyára mindenkit érdeklő könyvecskéből:

ÁNGYÁN BÉLA ref. (1849—1920). Budapesti egyetemi (belgyógyász) tanár.

ANTAL GÁBOR ref. (1843—1913). Dunántúli püspök 1896-tól.

ANTAL GÉZA ref. (1866—1934). Országgy. képviselő, pápai theol. tanár, a magyar gyermekek világháború utáni felkaroltatásának megindítója Hollandiában és Belgiumban. Dunántúli püspök.

ANTAL GÉZÁNÉ (= Opzoomer Adél).

ANTAL IVÁN ref. (1877—1932). Min. tanácsos, nótaköltő („Rácsos kapu, rácsos ablak”).

APÁCZAI CSERE JÁNOS ref. (1627—2659). A harderwijki (Hollandia) egyet. doctora, a presbiterianizmus harcosa, tanár a gyulafehérvári főiskolán, majd Kolozsváron. Descartes híve. Művei: „Magyar Logikátska” (1654), „Magyar Encyclopaedia” (1655).

APAFI MIHÁLY (I.) ref. (1632—1690). Tatár rabságból való szabadulása után Erdély fejedelme. Műkedvelő theológus.

APAFI MIHÁLY (II.) ref. (1676—1713). Erdély névleges fejedelme, mert 1695 után nem hagyhatja el Bécset.

APÁTHY ISTVÁN ref. (1863—1922). Egyetemi (állattani) tanár Kolozsváron. Erdélyi főköormánybiztos.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. ☎ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

A Szentlélek theológusa

Pünkösdkor, a Szentlélek kitöltetésének és a keresztyén anyaszentegyház megalapításának ünnepén hálaadó szívvel emlékezünk Kálvin Jánosra és munkatársaira, akiknek hegyoldalba vágott szoborcsoportja ott áll Svájcban a genfi tó partján. Kálvin János, Béza Tódor, Knox János és Farel Vilmos, a 16. század derekának bátor és biztoskezü hitjavítói és egyházreformálói nehéz munkájukat azért tudták elvégezni, mert pünkösd-i lélek, a Szentlélek volt munkájukban.

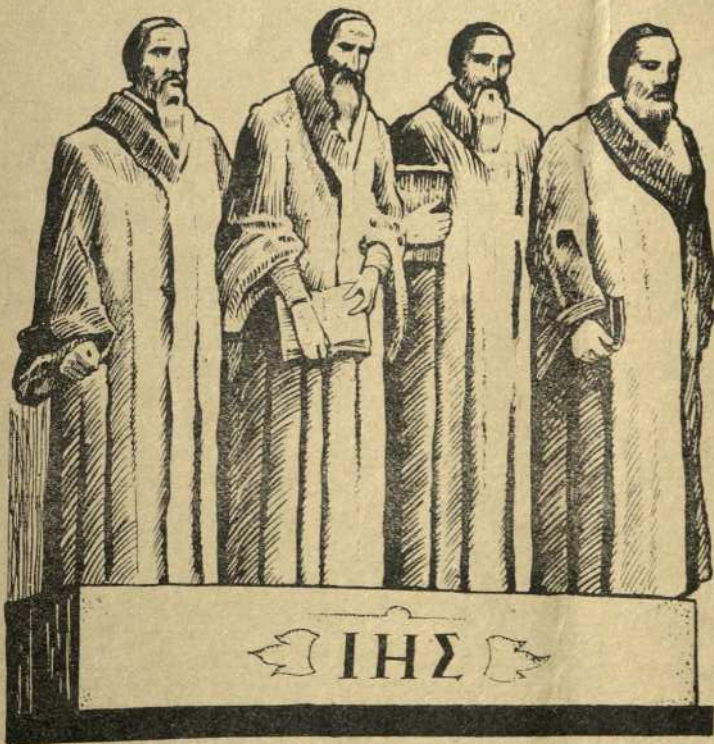
A református vallás nemcsak a predesztinációs tanítást, az evangéliumi kijelentés egyik legértékesebb dogmáját bányászta ki a Szentírásból, hanem a Szentháromság harmadik személyének, a Szentléleknek jelentőségét, erejét, idvességünkre való fontosságát minden más egyháznál mélyrehatóbban tárta fel és domborította ki.

A Szentlélek nem tüzes felbuzdulás, tavaszi kedv, nemes alkotó láz, hanem a Szentlélek személy, akit Krisztus megígért, hogy elküld és aki kettős tüzes lángnyelvek alakjában alá is szállott, kitöltetett a tanítványokra. Mérhetetlen különbség, ha valaki nem maga által vallásosodik, hanem azért, mert benne lakozik az Isten Szentlelke, aki által Istennek fiai leszünk. Ő adja nekünk a fiúság lelkét és Ő általa kiálthatjuk imádságunkban, bajainkban, örömeinkben, hogy: Abbá, Atyám!

Példák, tanítások, nagyszerű szabályok mind kevesek arra, akármennyire bevessék is a legkiválóbb mesterek a lelkünkbe, hogy el ne feledkezzünk róluk és ne tegyük túl magunkat rajtuk. Jézus nagyon jól ismer minket, mikor megszán, könyörül rajtunk és nem hagy minket árván, hanem elküldi a mindenekre megtanító, mindenekben megvigasztaló és megerősítő Szentlelket, akinek nem állhatunk ellen, akivel együtt mi is ellenállhatatlanok vagyunk, győzelemre vihetjük az Atya igazságait.

A Szentlélek teszi teljessé a mi keresztyénségünket. A piros pünkösd nemcsak a daliás magyar időkben volt a vitézi torna napja, hanem ma is a pünkösd nyújt alkalmat arra, hogy kiállhassunk hitünkkel a világ elé próbára.

Hálás emlékezéssel állunk meg Kálvin Jánosnak, a Szentlélek theológusának szobra előtt, mert Isten kijelentése és a szentírók bizonyosságtétele után neki köszönhetjük, hogy ezt világosan tudjuk. INCZE GÁBOR

A KÁLVIN-SZOBOR GENFEN

Az Úr színe előtt

A Lélek zsengejének birtokosai

Róm. 8, 19—23.

Nagy baj, hogy az emberek nem tudják fel-fogni, hogy a világ hiábavalóság alá vettetett, mert ők is ebbe a hiábavalóságba merülve élnek. Kuncz Aladár írja a Fekete kolostor-ban, hogy négyesztendei internátságuk kegyetlenül szennyes, piszkos börtön-udvarán, — amikor jött a szabadulás — egykedvűen fogadták. Beletörődtek. Egy vékonyka sugár elég volt a nyirkos falak közt s a teljes nap már majd megvakította őket.

Az, hogy minden hiábavalóság a földön, nem a prédikátor Salamon pesszimizmusa, hanem az Isten nagy terve. Eljön az idő, amikor kivétel nélkül mindenkinek az arcán megjelenik az első redő, fekete fűrtök között megcsillan a legelső ősz szál. És ki-ki megtudja, hogy a teremtett világ hiábavalóság alá vettetett.

De ez mind csak azért, hogy annál bizonyosabb legyen a reménység: a szabadulásra a rothadandóság rabságából. Mert nem olyan kegyetlen a sorsunk, nem végeztetett el minden abban, hogy megöszülünk és belehalunk. Mert reménységet nyújt nekünk Isten a fiúság Lelke által.

»Az egész teremtett világ egyetlenben sóhajtoz és nyög mindidáig.« Itt lenn mindenkinek van valami baja, mert minden öröm olyan rövid és a szenvedés megmérhetetlenül nehéz. Ez maga az emberiség története. Mert hiányzanak még közülünk Isten fiai. Ha mindnyájan Atyánknak szólíthatnánk Őt, — feloldódnék ez a sok hiábavalóság. Mintahogy fel is oldódik egyszerűen.

Addig is sóhajtozunk és nyögünk, együtt a világgal, mi a Lélek zsengejének birtokosai, pedig ezenkívül még fohászokodva várjuk a fiúságot. A pünkösdsnek lelkét erre a világra.

Az Ige »birtokos«-nak mondja azt, akinek a Lélek adatott. És igazán az, nem úgy, ahogy mi gondoljuk. Mert minden birtok elidegeníthető, gazdát cserél. A Lélek azonban olyan birtok, amelyre hiába feni akárki a fogát, az el-nem-idegeníthető, nem eladó birtok. Ebből senki és semmi hatalom ki nem forgathat. Máról-holnapra a földönfutó sors várhat mindnyájunkra: akkor is ez a Lélek azt igazolja, hogy mi Istenhez tartozunk a Krisztusban. Nem a magunkéi voltunk és senki el nem szakíthat tőlünk, sem fejedelemségek, sem jelenvalóságok.

Ne nyögjünk és ne panaszkodjunk, hanem reménységben legyünk, fohászokodva magunkban, várván a fiúságot, a világ testiségének megváltását, a hiábavalóságból a rothadandóság rabságából való kiszabadítását.

Imádkozunk a Pünkösds Lelkéért, ezért a birtokért s a birtokosokért.

K. T.

JÖVEL SZENTLÉLEK!

Miért küzdöl, míg vezérsugárod,
A fény, hírnév csak délibáb?!
Csak elűnő, szétfoszladó pára:
S a kutatás, bár élted ára,
Nyugtot nem ad: Tovább, tovább!

Kutat az ész s lelkünk könnyörögve
Esd egy halvány sugár után...
Éltünk útján bolyongva, járva,
Kebünk ezer veszélyre tárva,
Amit elérünk: árny csupán.

Létünk tűnő, mulékony á'om,
Röpke öröm, sok kín között.
Mind holdkóros balgán követve
A hiú fényt, sors kénye-ke'dve
Űz, hajt a mély örvény fölött.

Lelkünk remeg: ez földi létünk?!
Születik, küzd s megsemmisül?!
Nem lérvünk meg egy jobb hazába?
E siralom völgyét bejárva
Reánk örök homály terül?!
Gyűjts világot! Jövel Szentlélek!

Légy támaszunk, erősítőnk!
A biztató szent hit világát,
A kéte'ly közti világló fáklját,
Add kezünkbe, óh Istenünk!

Légy biztatónk! Óh! Légy vezérünk!
Tanítsd a szent hitre szívünk:
A halálban nincs végenyészlet!
S ha eltűnik e földi élet:
Dicsőbb, szebb létre ébredünk.

INCZE LAJOS
(1869—1926.)

PIPACSONK

Piros pipacs kint a búza között
szirmod ékes pompába öltözött,
virág módján fennhordod a fejed,
mintha fészta, szép volna életed.

Pedig pipacs te nem is vagy virág,
rosszul ismer a városi világ,
piros pipacs, bármilyen igaz vagy,
búza között szánandó kis gaz vagy.

Sok gaz, virág jár két lábón, szép is,
külsejéről embernek nézned is,
színes, feltűnő, büszke, negédes,
fejét fennhordja, szája beszédes.

de illata nincs, üres a lelke,
szemét, salak minden földi telke,
bűnös ember bármilyen szép s nagy vagy,
nem vagy virág, te is csak pipacs ragy.

ANTAL ZOLTÁN

HIREK

Istentiszteletek sorrendje
1944. május 28-án, Pünkösöd vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Csernák Béla Sarkady Pál	5	Legátus
Árvaház	10	Papp László	—	—
Hegy	10	Paksy Kiss S.	—	—
Kórház	—	vitéz Papp Andor	—	—
Újváros	1/2 11	Incze Gábor Sulyok István	6	Költő Gyula
Őssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rác Mihály
Kulturterem	10	Legátus	—	—
Tokaji-telep	10	Rác Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos Nagy Lajos	4	Legátus
Kulturterem	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	4	Csengeri István

Minden istentiszteleti helyen Úrvaorsót osztunk.

1944. május 29-én, Pünkösöd hétfőjén

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Sarkady Pál Csernák Béla	5	vitéz Papp A.
Újváros	1/2 11	Bittó Zoltán	6	Legátus
Őssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Dr. Benedek I.	4	Legátus
Tokaji-telep	10	Rác Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Dr. Benedek I.
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Kurucz József	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Legátus	—	—
Kulturterem	10	Dr. Szabó Lajos Kecskés Balázs	—	—
Váradcehi	10	Kiss Károly	—	—
Vsztmárton	—	—	2	Kiss Károly

Úrvaorsót osztunk: Olasziban, Újvároson, Réten, Váradcehiben és Váradszentmártonban.

Pünkösöd mindkét napján d. u. 5 órakor *Jókai emlékünnepe* lesz a réti kulturteremben, amelyen a megnyitót dr. Szabó Lajos mondja. Verset szaval Berceky Gizella és az „Aranyember”-ből jeleneteket mutatnak be a Horthy I. telep műkedvelői. Az istentiszteleten és az ünnepeken Kovács Győző és Soós András vezénylete mellett a misszió- és Sztáray-énekkar szerepelnek.

Pünkösöd első napján az Újvárosi templomban a reggel félkilenckor kezdődő katona istentisztelet keretében emlékezünk meg, mint hősök vasárnapján, hősi halottainkról. Erre az istentiszteletre az állomásparancsnokság minden városi, vármegyei, állami hivatal vezetőségét meghívja. — **Harminc-két budapesti templomban** ugyanarról a példázatról *A tékozló fiú*-ról szólott az Ige egy héten át. Az evangéliumi keresztyénségnek példaadó megmozdulása volt ez az imahadjárat pünkösöd hetében. Alig van budapesti református, aki párszor ne vett volna részt a szívek közös Istenhez emelésében. Vajjon hány nagyváradi református vett részt az

újvárosi templomban ötven napon át tartott *estéli áhítaton*? — **A ref. leánygimnázium igazgatótanácsa** Csernák Béla és Soós István elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az elmúlt tanév iskolai eseményeiről, a szépen sikerült érettségi vizsgálatról tartott beszámolót *Finta Gerő* igazgató. Megválasztottunk két tanárnőt rendesnek, egyet pedig helyettes tanári minőségben alkalmazunk a jövő iskolai évre is. — **»Magyar vértanuk nyomában«** címen jelent meg *Kocsi Csergő Bálint* eredetileg latinul írt beszámolója 19 református és evangélikus lelképásztorról, akiket 1675-ben gályákra akartak hurcolni és akik útközben mérhetetlen kínzások között elpusztultak. A rendíthetetlen hithűségnek nagyszerű példáját nyújtották ezek a „protestáns szentek”. Érdemes mindenkinek megszerezni és elolvasni az értékes könyvet, amely 450 pengőért kapható az újvárosi lelkészi hivatalban. — **A Protestáns Zseblexikon** iránt, amelyből egy lapnyi anyagot mult számunkban bemutattunk, óriási érdeklődés mutatkozik. A felesleges tudakozódás elkerülése végett közöljük, hogy a könyvecske már nyomdában van, de még nem kapható. Mihelyt megjelenik, azonnal tudomására hozzuk kedves olvasóinknak. — **Szentpály Gyula** vármegyei számvevősegi főtanácsost hivatala szép ünneplésben részesítette abból az alkalmából, hogy betöltötte negyvenéves szolgálatát. Egyházunk derék tagjának jubileumára mi is Isten gazdag áldását kívánjuk. — **Egy magát megnevezni nem akaró házaspár** (N. N. május 17.) *ötven pengőt* juttatott a pestszentlőrinci ref. lelkészi hivatalhoz bombakárosultak segélyezésére. — **Kolozsvárra érkező reformátusok** számára olcsó (külön, vagy közös) vendégszobák állnak rendelkezésre a diakonissza otthonban (Kálvin-utca 2.)

Levél egy buzgó reformátushoz

Kedves Testvérem!

Nagyon nagy örömmel olvastam szíves sorait és a belőlük kicsendülő szeretetet református hitünk és a *Református Híradó* irányában. Jól esik a sok kifogás és meg nem értés mellett az ilyen levél, amely számot ad arról, hogy vannak, akik megérzik, hogy mi a szándéka a szerkesztőnek és munkársainak az egyes cikkek megírásával. Igaza van, hogy az adományok közzlése nem merítheti ki az olvasóközönség figyelmét, hiszen az adakozó neve az égvilágon senki mást nem érdekel, mint az adakozót. Ez az érdeklődés pedig nevezhető mindennek, csak hithűségnek és egyháziasságnak nem. Jól tudom én, hogy milyen roppant nehéz feladat kielégíteni a hiúságot és az emberektől láttatás keresztyének épen nem mondható szokását. Mi minden lélekemelő és hűtő, szívet gyönyörködtető dolgot lehetne írni azon a helyen, ahol nevek és jelentéktelen összegű adományok oszlopai emelkednek. Sokkal helyesebb és gazdaságosabb lenne évenként, vagy fél-

évenként kiadni egy füzetet, amelyben az adakozók nevén és adományaik összegén kívül nem közölnénk semmit.

Egyetlen egyszer jogosult a névtelenség köntösébe való elrejtőzködés és N.N.-ként való szereplés, akkor, amikor egyházi célra jótékonykodunk. Nemcsak jogosult, hanem egyenesen kötelesség, hiszen megvan írva Jézus hegyibeszédében, hogy *a te alalmaznád tilkon legyen... ne tudja a te balkezed, mit cselekszik a jobb... ne kürtölless magad előtt, hogy az emberektől dicsőséget nyerj...* Jézus Krisztussal helyezkedik szembe az, aki csak azért adakozik, hogy mások is tudjanak róla és csak azért járattja a *Ref. Híradót*, hogy a nevét olvashassa a pár fillér adományával kapcsolatban.

Mennyivel inkább szükség volna lapunkban az adakozások nyugtázása helyett a kedves Testvérem által ajánlott rovatra, amelyben a református szokások és hitigazságok ismertetése történnék. Köszönöm a kérdések felvetését. Mi a predestináció? Miért van csillag a templom tornyán? Ha nincs papihatalom, honnan magyarazzuk püspöki intézményünket? Miért nem szentség a hazasság? Temetésünkben miért nem vagyunk református keresztyének? Mik a sákramentumok kellékei? Kik a jó presbyterek? Az egyházi adó? Szeretetintézmények?

Ami kedves Testvérem jóslását illeti, hogy ezáltal emelkednék az újság előfizetőinek száma, ebben magam sem vagyok kicsinyhitű. Emelkedni fog az előfizetők száma, ha a lap igyekszik gazdagabb, tartalmasabb lenni, de ne feledkezzünk meg a kölcsönhatásról sem. A lap szerkesztője és munkatársai is csak akkor tudnak lelkesedni és a tolluk csak akkor tud színesen és elevenen írni, ha a jóindulatu segítség nem késik számukra, ha nem gáncoskodó leveleket írnak névtelen emberek, hanem olyan teljes névvel aláírt és meleg szeretettel, pünkösdi lélekkel telt levelet hoz a posta, mint a kedves Testvéremé is volt, akit lapunk minden jóakaró, keresztyén lelkületű olvasójával együtt hasonló meleg szeretettel és szolgálatkészséggel köszöntök.

Incze Gábor

Református egyházunkban ősrégi szokás, hogy nagyünnepeken a lelkészképző főiskolák diákjai is szoktak prédikálni. Ünnepi követek, legátusok ezek az ifjak. Lehet kifogást tenni ellenük, hogy még nem kiforrott emberek és így prédikálásuk kívánnivalót hagy maga után és hogy van elég lelkipásztor, akik elvégezhetnék az igehirdetést nélkülük is. Ne felejtjük azonban el, hogy a legátus-fogadás nem a gyülekezetért, vagy a lelkészért van, hanem a legátusért. Azért, hogy a szegény diáknak alkalma legyen világot látni, tanulni, tapasztalni, gyülekezeti jó szokásokat megszeretni és azért, hogy a szegény diák az ünnepi legátumból fenn tudja magát tartani. Ilyen gondolatokkal hallgassuk és támogassuk adományunkkal a Nagyváradra küldött debreceni pünkösdi legátust!

Református kérdések

Miért van csillag a toronyormán? Református egyházunk igyekszik mindenben biblikus lenni és lehetőleg az evangélium parancsa, vagy legalább is szelleme szerint eljárni. Természetes, hogy sem Krisztus, sem az apostolok nem irták elő, hogy a templom tornyainak hegyére mit kell tenni, de mert a bethlehemi csillag hirdette az Isten Fiának megszületését és mert a thiatirabelieknek azt íratta Krisztus a János mennyei jelenésekről szóló könyvében (2, 18), hogy *»aki mindvégig megőrzi az én cselekedeteimet... adom annak a hajnalcsillagot«,* vagyis önönmagát; tehát, mert a csillag az üdv-történetben Krisztusra mutat és magát Krisztust ábrázolja ki, ezért használjuk fel a csillagot templomunk jelzésére és használjuk ujabban a parányi kis fehér csillagot gomblyukunk jelvényeként is.

Lakásváltozását mindenki jelentse be, hogy a lapküldésben ne álljon be zavar.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok -
Gramofonok - Nagy választék váltoáramu, univerzális
és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:

CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD

Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:

Dr. INCZE GÁBOR

Van-e lélek keresztyénségünkben?

Nem szeretjük azt gondolni, hogy létjogosultsága lenne olyan keresztyénségnek, amely az emberek izléséhez, jól felfogott érdekéhez és elgondolásaihoz igyekszik igazodni. Ez esetben forgószél játéktárgya és váltakozó emberi vélemények kiszolgáltatottja lenne. Ilyen eshetőségre még gondolni is borzalmas. Szabadunk keresztyénségét és keresztyéneit kívánatos volna távol tartani attól a megalkuvó állásfoglalástól, amelyen evangéliumi vallását szabad prédaként kilopni és elpárologni engedi szívéből. Legjobb esetben védőzubbonynak tekintti, amellyel felvértezten megállani, idők történelmi sodrában megállani, előnyös.

Hogy egy ilyenfajta keresztyén életforma átvállalása van kialakulóban, azt lépten-nyomon megfigyelhetjük. A sok igazoló eset közül csak egyre utalunk: Isten Igéjének szenvedélyes üzenete, továbbadása, emberi lelkekhez tolmácsolása a templom négy fala közé szorult és ott meg is rekedt. Istennek kevés mondanivalóját tudjuk a társadalom és közösség életében irányító vezérgondolattá tenni. Amit mindenkinek füle hallattára, megafonon keresztül és háztetőkről, hangosan kellene hirdetni, az most ajkak közé szorított halk suttogássá válik. Emberi gyávaóságunk és hitetlenségünk tesz minket félve suttogókká? Talán a keresztyén élettérnek a templomra korlátozott álhiedelme? Vagy a történelmi idő súlyossága tilt el az embert és cselekedeteit megítélő istenbeszéd kimondásától? Mi, ajkunk elnémulásában és halk suttogásában velünk erőt felfedezni, emögött azonban vérszegényes gyengeségünk húzódik meg. Amikor valami belső hang azt mondatja velünk: ne tedd az Ige ítéletének serpenyőjére a mai embert, mert meg talál haragudni és bosszúsan fegyvert fordít feléd, ezzel legfeljebb magát a tenger dagályára bizó ember kicsinyes aggodását látjuk érvényre jutni. Az Isten lelki ajándékait bíró ember, koroktól és emberektől függetlenül, az evangélium igazságainak mindig bátor megvallója.

Érdemes megvizsgálni: miért vagyunk keresztyénségünkben félszegek és meghunnyászkodók? Alapvető okát abban látjuk, hogy a keresztyén életformát *megszokottá* tettük. Életünk egyfajta járuléknak tekintjük, amely jó, ha megvan, mert pl. itt Európában értékjelző. Történetesen Ázsiában: meglehetősen nélkülük is, ahol más vallások jöttek divatba. Az ilyen vaskosan lapos értékeléseknek veszedelmes velejárója, hogy a keresztyén élet hatásaiból reánkhamlító igény, folytonos lelki megújulásra irányuló törekvés, a belső harc a jobb és igazabb emberért teljesen hiányzik életünkben. Ezt csak súlyosbitja, hogy keresztyénségünket *érdekekhez igazodóvá* tettük. Úgy vagyunk vele, mint az az ember, aki egyszerre két-három érdekcsoportnak tetszeleg, amiről a nyilvánosság mit sem tud. Korfordulón azután, hol egyiknek, hol másiknak tett szolgálataiért jut előnyhöz. Nagyon sok megtévedt református keresztyén hajlamos arra események és elvek változása idején, hogy két-három változatra hangszerelje a keresztyén műszakot s hol egyiket, hol másikat szólja, mikor melyikre van szüksége. Holott csak egy dallam szólása lehetséges: az, amelyet Isten a Szentlélek által ad ajkunkra. Mindezt — a megszokottságot és érdekhez igazodást — betetőzte egy újabb folyamat: *kényelmessé* lett körülöttünk a keresztyénség. Elvesztette lendületét, alkotó, újító vágyát, a megrontott embernek Isten képére formáló erejét. Ez nem azt jelenti, hogy Krisztus kegyelmi ajándékai fogytak volna meg, hanem ezeknek természetes útját, a lélekzsilipeket az ember bűnös kézzel eltorlaszolta. Olyan öreguras keresztyénség formálódott ki körülöttünk és bennünk, amely alkotás, tett, életakarás, bűn elleni harc helyett pihenésre, kényelemre, nyugalomra vágyik.

Isten keresztyénságunknak addig ad értelmet, amíg Lélek van benne!

BITTÓ ZOLTÁN

Az Úr színe előtt

Mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Amen.

Ha a gyülekezeti istentiszteleten hangzik az Úri imádság, mélységes csend hullámai emelik a lelket mindaddig, amíg el nem jutunk ezekhez a zárószavakhoz, az imádság befejező akkordjához. Ekkor mintha bekapcsolnák az orgonának minden regiszterét, harsogni, zengeni szeretne az egész templom, mert ez a pár szó a keresztyénségnek legszebb diadaléneke.

A megszólítás után egyetlen kérdésben sem neveltük meg az Atyát, nem magyaráztuk igényünket, hitünket, hogy milyen alapon, jogcímen állunk elő kérésünkkel hisszük, hogy a kérések teljesednek. Ebben a pár szóban van benne a magyarázat: *mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké!* Biztosak vagyunk a végső győzelemben, tapasztaltuk eleget, hogy minden hatalom Istené, olykor-olykor bepillantottunk az Isten országába, ahonnan végtelen dicsőség fénye sugárzott elő.

Hitvallás és tiltakozás ez a himnusz. Tiltakozás minden zsarnok, hamisigényű uralom, elnyomó intézkedés, emberi gőg és kényszer ellen. Tiltakozás sokszor magunk, keresztyének ellen is, akik tökéleteseknek és kiválóságunkban mindenek felett álló hatalmaknak érezzük magunkat, mintha a mienk lenne bármi is abból az országból, hatalomból, dicsőségből, mintha teljesítményeinkkel, érdemeinkkel, származásunkkal, intézményeinkkel, vagy akár egyházunkkal is jogunk volna kérkedni, dicsekedni, erejével visszaélni. Nema mienk, hanem Tiéd az ország, hatalom és dicsőség.

Vannak másfajta országok is, de minden országnak csak annyiban van létjogosultsága, ha ennek az országnak alkotó része, kerülete, megyéje, vagy járása legalább. Vannak más hatalmak is, de csak annyiban jogosultak, amennyiben ennek a szolgáltatásban állanak és ennek törvényeivel élnek. Vannak más dicsőségek is, de csak annyiban valódiak, ha az Isten dicsőségének visszfényei, ha az Isten dicsőségének fényéből táplálkoznak.

Nem hiábavaló a mi imádságunk a mi Atyánkhoz, aki a mennyekben van, mert országa fenntartásához, kormányozásához van ereje, hatalma. Nem hiába harcolunk, küzdünk, kapunk sebeket ennek az országnak igazáért, becsületéért, mert az Isten örök dicsőségéből hull a mi küzdelmeinkre, sebeinkre, csalódásainkra, megcsúfoltatásunkra bőséges mértékben.

Valami olyan érzés kél imádkozó szívünkben az Úri imádság magasztaló zárószavainál, mint amilyen érzés ömlik el rajtunk a XLVI. zsoltár harsogó hitvallásának éneklésekor: *Azért a mi szívünk nem félne, ha az egész föld megrendülne...* Bizalom, hit, harcikészség, küzdelemre szálló lendület pecsété, vagy nyitánya a minden emberi kapcsolatot, elképzelést, kötelezettséget elenyésző csekélynek tartás hangulata s nemesebbre, többrevágás sarkantyúja a doxologia: *Mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Amen.*

I. G.

Istentiszteletek sorrendje

1944. június 4-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	vitéz Papp Andor	5	Paksy Kiss S.
Újváros	11	Költő Gyula	6	Költő Gyula
Össi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszőlős	10	Incze Gábor	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Csengeri István	—	—
Horthy-telep	—	—	3	Csengeri István

Olasziban 1/49-kor Csernák Béla, Fogházban 8-kor Bokor Sándor szolgál. — Pünkösöd másodnapján Olasziban 130, Újvárosban 24 konfirmált ifjú járult az Úrasztalához. — Pünkösöd elsőnapján 54 honvéd vett részt a körösztárjánai szórványgyülekezettel együtt az Úrvacsorában, pünkösöd másodnapján Váradszentmártonban tartottunk Úrvacsorával egybekötött istentiszteletet a határvadászoknak.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Faragó László, Nagy Margit, Bartha István Jenő, Szabó Jolán, Herczegh Ilona, Dauchházi Katalin, Debreczeni István, Deák Julia, Bányai Tivadar, Kicsi Irma, Orosz József, Tepfenhárt Mária, Ábrán Margit, Oláh János, Rádai Mária. Esketés: P. Nagy Gyula (Schlauch-tér 7.) és Tóth Irén (Gerliczy-u. 32.) Török Sándor (Sánc-u. 38.) és Sanyó Margit (Jakab M. 1.) Dr. Cseterás Aladár (Szaniszló-u. 5¹.) és Jánosi Vilma (Fugyi.) Temetés: Nagy Irén (Kórház.) Tamás Ilona 49 éves, (Kálvária-u. 132.) Bagdi Erzsébet 78 éves, (Lakatos-u. 19.) Székely Valéria (Kórház.) Tolnai Gyula 1 éves, (Gömbös Gy.-u. 47.) Özv. Józsa B. Mihályné 64 éves, (Nagy Sándor-u. 19.) Kovács Vincze 16 éves, (Kórház.) Balla Pál 5 hónapos, (Kórház.) Szöllösi Julia, özv. Nagy Andrásné 48 éves, (Dankó Pista-u. 28.) Orbán Bálint 60 éves (Petőfi-u. 24.)

Pünkösöd másodnapján az Olaszi Leányszövetség tagjai Paksy-Kiss Sándor vezetésével a Félix-fürdőbe rándultak ki.

Aldozatkészség: Úrasztalára: Csécsi Nagy Lászlóné, Száva Antalné, dr. Thury László 20—20, özv. Buka Györgyné, Susmann Sándorné, vitéz Kovács László, Széles Kálmán 10—10, dr. Olasz Béla, özv. Vajna Józsefné 5—5, Kóta Piroška 4, Bosnyák Pál, Kösztelbaumné, Rácz Károly 3—3, Szűcs Mátyás, özv. Kincses Ferencné 2—2 P. A Szent László gimn. konfirmált növendékei: 55-50 P. Kenyeret: özv. Kiss Béláné, Kun Pálné. Bor: özv. Tóth Rezsóné, Gyémánt Elek, N. N. Genettai Istvánné, András István, Szivóné.

Bombakárosultaknak: dr. Bartha András, id. Lakatos István, vitéz Takács Imréné 20—20, özv. Szunyogh Barnabásné 6, Gara József 5, özv. Saár Imréné, Incze Mária 10—10, Kassay Ida 40, Olaszi Leányszövetség 50, Tóth Dániel 100 P.

Szegényeknek: Bosnyák Pál 3, Széles Kálmán 10, Szendrei Róza és Herczeg János 20—20 P. *Árvaháznak:* Bereczki Ottó, Czirják Zsigmond 20—20, Koka Erzsébet 10, Széles Kálmán 50 P. *Szegényház részére:* özv. Steiner Jenőné: 60 P.

Az olaszi Ref. Leányszövetség f. hó 21-én műsoros előadást rendezett a Hitler-utcai városi aggmenházban.

22-én pedig a Református Aggmenházban. Paksy-Kiss Sándor bibliamagyarázata után Réthy Emília értékes és végtelenül kedves előadása, Lechner Magdolna, Laczikó Gizella szép szavalata és Réthy Emília furulyaszáma nagy élményt jelentett az aggok számára. Műsor után szeretetsomagot osztottak ki a leányszövetség tagjai minden egyes agg számára felekezeti különbség nélkül. Könnyes szemmel búcsúztak az aggok a Református Leányszövetség tagjaitól és hálájukat, szeretetüket az egyik helyen egy nefelejtscsokorral fejezték ki, amelyet a leányszövetség tagjai elosztottak maguk között. Ezuton mondunk köszönetet azoknak a gyülekezeti tagoknak, akik a szeretetsomagokat adományozták.

Anyakönyvi adatok május 10-től május 30-ig: Keresztelés: Köteles Zsuzsanna, Sütő Piroska, Balogh Erzsébet, Mangra György, Urgye Mária, Riczman Fülöp, Pékó József, Banyai Margit, Kalmár Zsigmond, Timár Mária, Glonda Márta, Külös Sándor, Nagy Lajos, Kocsis János. Esketés: Oláh Sándor—Balogh Mária, Priszinger Lajos—Szabó Róza, Tinka László—Csorba Zsófia, Jámbor János—Csulók Julianna, Vörös Károly—Szende Mária. Temetés: Fazekas Lajos 40 éves, (Keszthelyi Z. u. 97. sz.)

Áldozatkésztség: Haditárvánknak: Semsei Géza 50, Tenkő Ferencné 10 P. **Külmisszió céljaira Nagy Margit 500 P.** **Szegényeknek:** Tarcsi Andrásné 20, Széles Kálmán 10 P. **Árvákknak:** Hegyesi Mihályné 5, Botházi Lajosné 5 P. **Bombakárosultaknak** újabban Szalkai Zoltánné 10, Fondré Sándor 250, az újvárosi KIE és Leányszövetség 100 P. **Úrasztalára:** Nagy Teréz Sebestyén Ferencné, Szító János, Papp Sándor 2-2. J. B. 1, Brenner Lászlóné 4, Tenkő Ferencné N. L., Cz. L., V. I. 5-5, Széles Kálmán, Magyarossiné 10-10 pengőt, Mónus Sándor gondnok 15 liter bort.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Márton István, Görgényi Erzsébet, Béles Ilona, Köteles Béla, Horváth Anna, Laboncz Magdolna, Galambos Magdolna, Somogyi Erzsébet. Esketés: Markovits László Gyula r. k.—Hegedűs Margit ref. (Gyár-u. 2), Dombi Gyula ref.—Sallai Irén ref. (Váradszöllős.), Dóczy Sándor ref.—Székely Rozália ref. (Mátyás kir. út 53. sz.), Macsinga Sámuel ref.—Weisz Regina ref. (Ghillányi-út 53.), Társi Andor ref.—Rosenberg Rozália ref. (Sorompó-u. 19.), Szűcs Sándor r. k.—Nagy Julianna ref. Temetés: Nagy Róza Bittó Lajosné 61 éves, (Szőlős-u.), Hoba Sándorné sz. Kovács (Zakar) Julianna 79 éves, (Liszt F.-u. 17.), Árvay Margit 23 éves, (Méliusz-u. 9.), Kosztán Imre 23 napos, (Limanova-u. 35.), Dezső Ferenc 67 éves, (Áldás-u. 27.). **Konfirmáltak:** Áldozócsüörtőkön 27-én, fi 13, nő 14.

Áldozatkésztség: Templomalapra: Hetz Ferencné 10, Szűcs Gyula 10, Bika Jánosné 5, Horváth Sándor és neje 50, özv. Szász Sándorné 10, Friedmann Ilona Erzsébet 10, Daróczy Sándor és neje 30, Társi Andor 10, dr. Nyárády Zoltán Bp. 20 P. **Szegényeknek:** Bika Jánosné 1, Társi Andorné 3, Macsinga Sámuel 10, Belényesi Gáborné 10 P. **Úrasztal-**

lára: özv. Kincses Ferencné 2, Bika Jánosné 1, Franklurt Éva 5, Fenyves Rezsóné 2, özv. Kiss Gyuláné 2, özv. Stettner Ferencné 2, Szabó Lajos 1, özv. Szász Sándorné 2, Rollinger V.-né 1, Társi Andorné 2, Főris Péterné 1, Tasy Jánosné 1, Nagy Teréz 2, Kiss Józsefné 10, Doby István 5, Kosztán Imre 2, özv. Sujtó Jánosné 4, Dancse Lukácsné 10, Szabó István 2, Zaharov Lászlóné 3, Molnár Lajos 3, Halász László 5, Götz Benjámín 2 P., Szilágyi Mihály és Lőrincz Mihály bort.

Legátusnak: Társi Andor 2, Kállay Gyula 2, Molnár Gyula 2, Éhik Tiborné 3, Varga Ferencné 3, Bika Jánosné 2, Mester Jánosné 3, Szilágyi Ferencné 10, özv. Stettner Ferencné 2, Albert Márton 2, Mona Sándor 2, Molnár Lajos 2, Jámbor Kálmán 2, Halász László 5, Mester János 2, Doby István 2, Vári Imre 2, Török Sándor 5, N. N. 1, Kántor Imre 2, Kiss Lajos 4, N. N. 2, N. N. 2, N. N. 2, N. N. 1, N. N. 1, Tamás Lajos 5 P.

Bombakárosultaknak: özv. Fitzner Sándorné 20, özv. Szabó Sándorné 20, özv. Boros Imréné 5, Vasárnapi iskolások 70, Daróczy Sándor és neje 10, Kállai Gyula 20, Mona Sándor 5 P. **Hősök sírjának gondozására:** özv. Szabó Sándorné 10 P. **Konfirmáltak emlétkönyvére** többen 1920 P. **Hadigondozás céljaira:** Marján Ilona emlékére N. N. 2, Mester Jánosné 3, Doby István 10, Albert Márton 10, Vári Imre 5, Török Sándor 10, Tamás Lajos 5 P.

Szegényeknek természetben adakoztak: Matkó Ilonka, vitéz Szentesi Gáborné, Erdős Mihályné, Pap Irénke. **Sebesültek megvendégelésére:** Hubert Félixné 5, özv. Stettner Ferencné 3, Magyar Ernőné 3, Farkas Sándorné 5, Milotay Bálintné 4, özv. Tárnok Józsefné 10, Zimonyi Nándorné 4, Tancos Gábor 4, özv. Pap Andrásné 2, Bojár Sanyika 2, Gábris Sándorné 3, N. N. 2, Szántó Róza 2, Dancse Lukácsné 4, Albert Márton 10, Pencz Istvánné 10, özv. Szodorai Sándorné 10, Matkó nővérek 5, Chvatal Irma 5, Zsugánné Szilvási Baba 10, Szilágyi Ferencné 20, özv. Sinyi Józsefné 4, özv. Roxin Györgyné 3, Pap Irén 2, Főris Péterné 2, Szűcs rendőrné 2, özv. Mészáros Lajosné 5, Orosz Gyuláné 5, özv. Kiss Gyuláné 3 P.

Természetbeni adományokat adtak: cigarettát, cukrot, tézstaneműt stb.: Társi Andorné, Hubert Félixné, Kiss Károlyné, Bornemissza Istvánné, özv. Szabó Sándorné, özv. Boros Imréné, Uszka Gyuláné, Rusz Lászlóné, Bancsik Jánosné, Tárnok Etelka, Balkus Endréné, N. N., Orosz Gyuláné, özv. Roxin Györgyné, Béles Sándorné, özv. Bálint Györgyné, özv. Ottenberger Ferencné, Márton Istvánné, Tóth Sándor, özv. Muszka Jánosné, Szilágyi Mihály, özv. Boros Imréné, Nagy István, Hetz Ferencné, Matkó nővérek, Dancse Lukácsné, Nagy Bálintné, özv. Tárnok Józsefné, Kása Gábor, N. N., Pencz Istvánné, Szabó nővérek, özv. Szabó Józsefné, Márton Istvánné, özv. Somtelekán Józsefné, Rollinger V.-né, özv. Lengyelne, özv. Sinyi Józsefné, vitéz Szentesi Gáborné, Gábris Sándorné, Bódis nővérek.

A vasárnapi iskolások május 14-én jól sikerült estélyt rendeztek Kulturterünkben, Hetz Kató, Laczikó Gizella és Saár Gizella előkészítésében és rendezésében, melynek 140 P. bevételre felerészben a bombakárosultak, felerészben pedig a vasárnapi isk. céljaira fordítottak.

Nőszövetségünk Áldozócsüörtőkön tartott szeretetvendégségén 70 sebesült honvéd testvérünket látta vendégül, melyen a katonához Mester Jánosné és Kiss Károly lelkes intéztek beszédet s a Nosz Andor által konferált kellemesen szórakoztató műsor előadóinak, valamint a nőszövetségnek a szeretetteljes, bőkezű vendéglátásért Kulcsár Dezső tb. lelkes mondott meleg szavakkal hálás köszönetet.

Lakásváltozását mindenki jelentse be, hogy a lapküldésben ne álljon be zavar.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Klonda Márta, Batári Irén, Kenderesi János, Kegyes István, Blau Kataián, Karácsony István, Bancsa Juliánna. Csathó Ildikó, Csengeri Katalin, Sándor Tibor, Másku Ilona, Pribék Lajos, Rác Miklós, Svaszta Judit, Bóné Piroska, Mester János, Berecki Zsuzsanna, Tóth Gizella. — Esketés: Nagy Gyula ref. Tóth Irén r. kat. Slezák Dezső ref. Zilahy Elvira r. kat. (Apát-u. 1.), Rob Aurél g. kel. Veiner Irén ref. (Halász-utca 25.), Saja Géza ref. Farkas Ilona ref. (Szt. Gellért-u. 31.), Budai János Jenő ref. Fekete Erzsébet ref. (Szeged) Kónya Sándor ref. Durgyó Ilona r. kat. (Szt. Antal-u. 28.) Temetés: Oláh József, 65 éves (Rét-u. 27.) Egyedi Barna 5 hónapos (Menhely), Szilágyi Ignácné 70 éves (Szöllőtelep-u. 24.) Egyedi Dező 21 éves (Hegyközszárdobágy) Czira Kálmán 61 éves (Apáca-u. 28.)

Áldozatkészség: Úrasztalára: Domokos Sándorné, Döntő Andrásné 10—10, Berecki Jánosné, özv. Klail Jánosné Bodoki Istvánné, Csernák Istvánné, Szögi Jánosné, Györi Józsefné, Ferencz Béláné 4—4, Vaics Bertalan, N. N. 3—3, özv. Zsoldos Mihályné, K. Nagy Lajos 2—2, özv. Szabó Ferencné, N. N. 1—1 pengő. Összesen 93 pengő. Kenyeret Pántya Józsefné, Tóth Zsigmond. Bort: Farkas József, Király Gyula, Kőpe Mihály.

Bombakárosultaknak: Többen 85 P. Ünnepeyből 50 P. vitéz Szilágyi Sándorné 20, Türkösi Antalné 20. Kocsi Józsefné, Kalocsai S.-né Bodoki Istvánné, Vad Lajos 10—10, Csernák Istvánné, Döntő Andrásné 5—5, Szögi Jánosné 4, Kondor Viktorné 2, Szentpály Gyuláné 1 P.

Templomalapra: vitéz Szilágyi Sándorné 20, Vad Lajos 20, Szabó Lajos 10, Konfirmandusok 25 P. Hegyi persely 5 pengő.

Belmissziói célokra: Tiszai Lajosné 50 P.

Bibliórákat a nyári időszakban felnőtteink részére minden szerda este 6—7 óráig, ifjúságunk részére minden pénteken este 1,48—1,49 óráig tartjuk.

Énekkari próbák. A Sztáray énekkar próbáját szerda este 8 órakor, a Missziói énekkar hétfőn este 8 órakor tartja.

Az ifjúsági Önképzőkör összejöveteleit június 1-ével újból megkezdí és minden hónap harmadik vasárnapjának délutánján tartja.

Árvaházunk

Április havi adományok: Wilhem Gyula és özv. Kovács Sándorné 100—100, A Gazdák és Kísiparosok Hitel-szövetkezete 250, Steiner Jenőné és Steiner Miklósné jan.—febr.—márc. havi megajánlás 80—80, Maron Pálné 50—50, Hegyközpályi ref. Nőszövetség 30—30, Redl Pálné, Berecz Vilmos, Bod Erzsébet, Dr. Kónya Bertalanné 20—20, Kemény Gyula Kiss Béla halála alk. koszorúmegváltás címen 20—20, vitéz Fekete Imre, Zsura Ferenc, Scharl Imréné, Szabó Olga, D. Mester Ilona, Susman Sándorné 10—10, Béczy Ernőné áprilisi megajánlás 5, özv. Ormós Gyuláné és Harmathy Karola márc. és ápr. megajánlás 4—4, özv. Standary Györgyné Gáll-Szabó Istvánné koszorúmegváltás címen 3, Homoródszentpáli Szentpály Gyuláné és a Ref. Leánygimn. III. oszt. 2—2 pengő. — Bod József 1 szál kolbász, Maron Pálné 48 drb. tojás, Puskás Albertné 2 kg. liszt, 12 drb. tojás, fél kg. szalonna, Kelemen Kálmánné 20 kg. hagyma.

Május havi adományok: Papp János, Halpert Lajos halála alkalmából koszorúmegváltás címen 50, Halász Elemér, Csikesz Csaba Tibor, Deák Kálmánné 20—20, Hencz József, Homolya Etelka, Fráter Zsigmond, Görög Julia Tiszafüred 10—10, Béczy Ernőné május havi megajánlás 5 pengő. Tóth Zsigmond 2 kg. dió, 5 kg. liszt.

Ágytalpra: Ungváry Bertus hű férje: Halpert Lajos emlékére 500 pengő, Szent László gimnázium konfirmált növendékei 79 pengő.

Borítékban küldött adományok: Fábrián Sándor és neje 20, Makranczy Károly és neje, vitéz Kovács László és N. N. 10—10, Tokaji András 5, Nagy István 4, Oláh György 3 pengő.

Pénzadományok: Szilvásy János 50, özv. Steiner Jenőné (2 havi), Steiner Miklósné (2 havi) 40—40, dr. Olasz Vilmosné és Berecz Vilmos 30—30 P. Horváth L. és neje, Petők István és neje koszorúváltás Horváth József halála alkalmából, »Villám« üzem, Udvarhelyi Béla koszorúváltásága Berecki Ottó, Cirják Zsigmond 20—20 P. dr. Benedek Imréné, Harmati Istvánné, Szabó Gyuláné, Darók Antal, Kalmár Dániel és neje virágváltásága, Kóka Erzsébet, Mezey István Zsáka 10—10 P. nemes Bosnyák Pál 4 P. N. N. 3 pengő Harmathy Karola 2 pengő.

A Református Híradó vallásos irányu néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1-50, félévre 3, egész évre 6 P. Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Szent János-utca 1. sz.

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Gazdagító hála

A mai ember méltán lehet büszke arra az eredményre, amelyet az alig pár évezrede pallérozott értelme felmutat. Nem irónikusan írok „alig pár évezredet“, mert az emberiség őskorával foglalkozók négy, ötszázezer éves dátumaihoz képest valóban keveset számít az a pár ezer év, amit öntudatos szellemi életünk, az emberi értelem kivirágzása történetének mondhatunk. Ezalatt a pár ezer év alatt szinte átfomáltuk a világot. A természettudományok, amelyeknek fejlődése már nem is évezredekre, hanem csak évszázadokra tekinthet vissza, olyan hatalmas iramban és olyan csodálatos eredményeket felmutatóan fejlődtek, hogy az ember önhietségében sokszor már Istennek képzelte magát.

Meglepő, hogy a szellem és a tudományok ilyen csodálatosan rohamos fejlődése mellett, milyen keveset tud az ember önmagáról — magáról az emberről. A körülöttünk lévő világot, természeti erőket, látható és láthatatlan élőlényeket sokkal jobban ismerjük, mint magunkat. A természettudományok és a technika csodálatos fejlődése mellett, száznál is több elmaradt az emberre vonatkozó tudományok fejlődése. Ezek közül is sokkal fejlettebbek az ember testére, mint a lelkére vonatkozó tudományok. Az orvostudományok, ma már sokszor csodával határos módon mentenek meg életeteket és leleplezik testünk működésének legtitkosabb törvényeit is. Az emberi lélekkel foglalkozó tudományok azonban csak sötétben tapogatóznak még mindig s legujabban legfeljebb annyit állapítottak meg, hogy a régi megállapítások helytelenek.

Az emberre és különösen az ember lelkére vonatkozó tudományok elmaradása különösen azért érdekes, mert tulajdonképpen ez állana hozzánk a legközelebb, ennek a tudása lenne a legfontosabb, legértékesebb, boldogságunkat legjobban szolgáló. Még a józanértelmű ember olyan sokszor találó megállapításai is legtöbbször tévednek, ha a lélekről, lelki tulajdonságokról van szó. Köznapi bölcsesség például az, hogy könnyű annak hálásnak lenni, akit minden jóval, ajándékkal vesz körül az élet, a sors, a környezet. A szegény, a szenvedő, a küzdelmes életű embertől csak a bolond várhat hálát, mert bizony az ilyenek nincsen miért hálásnak lenni. A hála tehát, e felfogás szerint nem egyéb, mint a jó körülmények, gazdag életek, nagy ajándékok természetes következménye, mondhatnók: *terméke* az igaz ember lelkében. Van olyan elvetemült lélek, aki még az ajándékozó szeretettel és a legkedvezőbb sorssal szemben is hálátlan marad, de az ilyenek kirívó kivételek, akiket minden becsületes ember megvet. Ha ezektől etekintünk és a jólét, vagyon, egészség, békesség és minden öröm foglatatát ezzel az egy szóval fejezzük ki, hogy: „gazdag“, akkor azt mondhatjuk, hogy a gazdag ember hálás! Legalább is ilyenénél kell keresni és várni a hálát.

Ezt az olyan elfogadhatónak látszó tételt akarom én most megfordítani. Szerintem nem a gazdagság tesz hálássá, hanem a hála gazdagít. A hálát legtöbbször, mint valaki iránt megnyilvánuló lelki magatartást értékeljük, a hálátlanról pedig azt tartjuk, hogy erkölcsileg értéktelen ember. Szerintem azonban a hálának nem ez a más emberre irányuló — szociális — értéke a legnagyobb. A hála sokkal nagyobb értéket, kincset jelent annak a számára, akiben megszólal, mint annak a számára, akire irányul. A hála nem azért az egyik legnagyobb lelki tulajdonság, mert valami adósságot, tartozást törleszt, mert valami jótettet viszonzoz; hanem azért, mert csodálatosan meggazdagítja azt a lelket, akiben megszólal. Épen azért a hálátlan ember a legszegényebb, mert az ilyen mindig csak azt nézi, hogy másnak mi je van és hogy neki még mi minden hiányzik. Nem tudja megbecsülni azt, ami az övé s a föld minden kincse, a világ minden boldogsága mellett is szegénynek érzi magát. Ezzel szemben a hálás ember boldogan becsüli meg azt, ami je van — a legkisebbet, legkevesebbet is — és szeme előtt tartván mi mindent adott már neki Isten, a szegénységben és látszólagos nélkülözésekben is végtelen gazdagnak érzi magát.

Programmá kell tennünk a hálát, üldözni kell magunkban és másban a hálátlanságot. Soroljuk fel mindennap mi mindenért tartozunk hálával Istenünknek, aki nekünk egészséget, erőt, viszonylagos békeséget, otthont, kenyeret, ruhát ad naponta, megőrzi szereteteinket és az Ő végtelen gazdagságából gazdagít bennünket is minden napon. Az ilyen hálás ember az egyedül irigylésreméltó, mert gazdagsága nem változó körülményektől függ, hanem állandó belső, lelki felépítettsége, hálás lelkülete folyománya.

Aki magyarokat tanít erre a hálára, nemzetmentő munkát vegez, mert az igazán gazdag ország ilyen hálás embereknek az országa, akik minden körülmények között kifoszthatatlanul gazdagnak érzik magukat, mert az Istenük és hazájuk iránti hála pazar bőkezűséggel csillogtatja meg előttük mindazt, amit valaha kaptak, amivel bírnak és amit csak a legnagyobb szerűbb jövendő ígérhet nekik. **Dr. CSIKESZ TI BOR**

Megmaradt az Isten

Szép napsütéses reggelre ébredtünk. Még senki sem gondolta közülünk, hogy ezt a szép juniusi napot galád kezek vérrel hintik be. Csendesen munkálkodó, békés, védtelen emberszázak piros vérével. A kora délelőtti szirénabugás, mint megannyi hasonló riasztó jelzés egyelőre csak annyit jelentett, hogy gyorsan le kell mennünk az óvóhelyre. Közülünk még a legmerészebb sem gondolt arra, hogy percek leforgása alatt eget-földet megremegtető terroristámadást élünk át.

Az óvóhelyen vagyunk. Vidáman társalgunk. Emitt kisgyermekek kenyeret majszolnak. Amott mások az öltözködés utolsó aktusát intézik. Vannak, akik hallgatnak. Sokan az udvarra rohannak ki. Nézni a repülőgépeket, látni a napfűrésztötte ezüst csodákat. A halállal csokolózó bűgő madarakat. A nézők, szemlélők valami borzalmasat láthattak, mert békés nyugalmunkat egyszerre csak sikoltásuk, ordításuk, jajveszékelésük szokatlan hangja töri meg. Egészséges nők, deli legények pillanatok ezredrésze alatt elvesztik fejüket. Előbb még ők voltak a legmagabizóbbak, most ők a legvigasztalanabbak. Ideges zavartságuk áthat a bentülőkre, néhány másodperc és kitör a pánik. Milyen csodálatos hallani ekkor két embernek megnyugtató szavát, látni bátorságát, érezni határozottságát. Kik azonnal tudják, hogy itt most a hité a döntő szó, elérkezett a hit megvallásának ideje. Látjuk emberek arcán a kétségbeesést kiülni, halljuk az emberek ajkáról a vigasztalás szavát elhangzani, mintha az Isten költözött volna mindenki szívébe. Ilyen rövid idő alatt, ilyen rövid prédikáció Istenről és Krisztusról, a Lélek diadalmas erejének szólásáról csak a filippi börtönajtóban hangzott el: Pál, Silás és a börtönőr társaságában, ahol a hitetlen börtönőr ujjászületése fogan meg. Egy másodperc igehallgató gyülekezete egy másodperc alatt megérti az Ige szavát. Az óvóhely prédikációja csodálatos misszió volt.

Halljuk a légiveszélyt feloldó jelzést. Kirohantunk az utcára. Megyünk a siető tömeg után, a kitört ablaküvegek útján. Járjuk és felkeressük a bombázott helyeket. Nem is tudjuk: van-e valami célunk? A segíteni akarás ösztöne él bennünk? Romokat akarunk eltakarítani, véres emberhullákat a romok alól kihúzni? Látni és érdeklődni megyünk? Hirtelen csak annyit érzünk: menni kell. A romba-

dólt hajlékhoz, a síró gyermekhez, a mindenét elvesztett apához és anyához. Ott majd Isten választ ad a kérdésre: miért jöttél? Ott majd látat veled borzalmat, csődbejutott embert, hitelét-vesztett emberességet. Ad feladatot, amelyet teljesíts. Látogatásunkat a város szélén kezdjük, ahol az első bomba becsapódott. Siralmas kép tárul elénk. Mindenki a rettenetes, az elfelejthetetlen élményt mondja. Egy öszes hajú nénikével állunk szóba, akitől 15 méterre csapott le a bomba. Érdeklődünk. Izgatottan adja elő, hogy ijedtében negyedmagával a konyhában húzódott meg. Ösztönösen imára kulcsolódik keze és a Miatyánkot mondja. Vele együtt a többi három is, Szívből-lélekből. Az ima szavának súlyosságát ennyire mélységesen még sohasem érezte. Alighogy elhangzott az ima, a veszélyen már túl is voltak, érezték a szabadulást. Kedvünk volna e vallomáshoz valamit hozzátenni, de mégsem. Hallgatunk, itt az Isten hatalmas dolgot cselekedett.

Továbbmegyünk: újabb kép, újabb eset. Őszedőlt házak. A távolban a romok fölött egy magas kémény ékeskedik. Azt mondják, hogy a kéményseprőt munkája közben érte a légitámadás. Nem volt mit tenni, óvóhelyül a kémény szolgált. Telitalálatot kapott a ház, de a kémény és benne a kéményseprő megmaradt. Amott azt halljuk, hogy békés családi hajlékban édesanya csecsemőjét ringatta. Ő maga a pusztító bombának esett áldozatul, de gyermeke bölcsőstől a romok fölé került. Ismét bánatos emberek, szenvedő emberarcok, kiket aligha lehet megvigasztalni. Mindenük elpusztult, csak pusztá életük maradt meg. Próbálunk szólni: mindannyiunkat utólérhet ez a veszedelem. Ez semmit sem használ. Óh, mit is tehetnénk itt? Fejezzük ki részvétünket? Pengővel enyhítsük a fájdalmukat? Most érezzük, hogy itt az óvóhely prédikációját kell szólanunk. Minden elpusztult, igen, minden emberi érték oda, de megmaradt az Isten.

Bihó Zoltán

Az olasz református leányszövetség elvállalta egy munkás család két gyermekének a keresztszülőségét. A mult vasárnapi kereszteleés után vendégül látták a keresztyermek családját. Az uzsonnán jelen volt az olasz nőszövetség képviselőjében **Csernák Béláné**, a nőszövetség elnöke. Meleg testvéri közösség alakult ki a kedves munkás család és a leányszövetség tagjai között, akik megfogadták, hogy nagyon komolyan fogják venni a keresztszülőség általában elhanyagolt szent kötelezettségét.

Az Úr színe előtt

Az Isten szeretete

Az pedig az örökélet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent . . . Jan. 17, 3.

Bár az ismeretszerzésnek módja és a megszerzett ismeretek a mi világunkban nem olyanok, mint amilyeneknek Krisztus képzelte, egyben még mindig van a Megváltóval minden ismeretszerzésnek, kulturpolitikának közös vonása az, hogy életünket akarjuk gazdagítani, nyújtani, kellemesebbé tenni általuk. A tudás és az élet kapcsolatban állanak egymással. A Megváltó szavai szerint a tudás, az ismeret egy az örökélettel. Isten ismerete a döntő lelkünknek formálódásában és örökéletre készülésében.

Isten ismeretének útjai nem egyik a modern pedagógia természettudományok agy- és idegrendszert vizsgálatából megállapított útjaival. Nem kitermi magából a lélek Isten képét akarattal és gyákorlással, hanem megpuhul Isten képének alázatos elfogadására. Az örökéletre nevelés pedagógiája és didaktikája egyszerű módszerekkel „operál”.

Isten ismeretének egyik útja a *bibliaolvasás*, amelyben nem törvényparagrafusoknak megszámlálhatatlan sorát tesszük magunkévá, hanem úgy tekintünk minden történetre, zsoltárra, példázatra, mint Isten hozzánk küldött levelére, amelyben nemcsak az a fontos számunkra, hogy miről ír, hanem méginkább az, aki írja: az Isten.

Erre az égi levélre adandó válaszunkban, az *imádságban* nyílik meg előttünk az Isten ismeretének másik útja. A Mindenhatóval szemben való semmis voltunk megérezése mellett megbizonyosodunk afelől is, hogy megmentésünkben halál felett is diadalmaskodik az Atya, akinek örökösei vagyunk és örökkévalóságában részesei.

Az imádságunkból *elmélkedés* lesz, mihelyt Isten kezének hatalmas műveit csudáljuk akár az égboltozat csillagjaiban, akár a lelkiismeret parancsszavában.

Az elmélkedés, imádkozás elvezetnek egy újabb úthoz: a *szolgálaté*hez. Könnyen megismerhetek valakit, akivel levelezési vagy beszélgetési kapcsolat van, vagy látom a képét, munkáit, beszélnek róla mások és magasztalják; mégis akkor ismerem meg legteljesebben, ha vele együtt szolgálok, ha a munkatársa vagyok. Akkor pillanthatok bele a szíve mélyébe, ha egész nap, mindig együtt vagyok vele, ugyanabban a hivatalban, munkahelyen. Istent is legjobban akkor ismerjük meg, ha a már említett utak mellett, a szolgálatban igyekszünk megismerni.

Az így született ismeret a legnagyobb lelki képesség és minden más ismeretnek csak akkor van jogosultsága arra, hogy megragadjon minket, ha az Isten ismeretével többé-kevésbé kapcsolatban van. Legnemesebb eszmények és emberi célok összefoglalója tehát az Isten ismerete, melynek megszerzése, lelkünk számára elkészítése minden áldozatot megér, mert ez az ismeret hozza számunkra az örökéletet.

I. G.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. június 4-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	9/10	Paksy Kiss S. Csernák Béla	5	vitéz Papp Andor
Kulturház	10	Papp László	—	—
Újváros	10/11	Bokor Sándor	6	Költő Gyula
Össi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Bittó Zoltán	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	3	Csengeri István

Minden lelkészi hivatal elfogadja és továbbítja a bombakárosultak számára szolgáló adományokat.

Szegények keresztje címen jelent meg néhai *Baksay Sándor* ref. püspöknek nagyon szép elbeszélése a Nemzeti Könyvtár 131. számában. Az ötven filléres könyvecskét minden reformátusnak el kellene olvasni. — A nagyvárad református fiatalok **háznál-házra végiglátogatják** Váradszöllős református családait, hogy így buzdítsák templomlátogatásra és mélyebb lelki életre. Junius 11-én *Bittó Zoltán* végzi az igehirdetést a templomul szolgáló állami iskolában. — Désen **százöt éves korában meghalt dr. Almay Ferencné**, aki saját bevallása szerint kétszer örült az életben: 1848-ban, amikor Bem apó szabadította fel Déset és 1940-ben, amikor Erdély északi részébe bevonultak Horthy katonái. — **Ravasz László püspök** önéletrajzát adja ki a református teológusok munkaközössége. A neves szerző elmondja fejlődésének történetét. Az érdekes munka 4.20 pengőért rendelhető meg lev.-lapon a következő címen: Ref. teológusok munkaközösségének titkári hivatala Debrecen 10. Központi egyetem. — **Nagyvárad** környékéről indultak el **Bocskai hadai**, hogy megindítsák azt a szabadságharcot, amelynek első győzelme **Kassa elfoglalása** volt. Ettől kezdve, immár 300 esztendeje Kassa és Váradszöllős közel állottak egymáshoz, legalább is az evangéliumi hitért való lángolásukban. A kassai ref. egyház most ünnepli fennállásának háromszázadik évfordulóját. Nagyszerű könyvet jelentetett meg a presbyterium **Kassai Kálvinista Krónika** 1644—1944, címen, amelyet a lelkész *dr. Szabó Lajos* írt. Aki elolvassa ezt a 12 pengős könyvet, az megérti belőle, hogy mik voltak előzményei annak, hogy a kassai ref. templom volt az egyedüli Kassa összes templomai között, ahol a cseh megszállás alatt is csak magyarul szólott az ige és zengett a zsoltár. A könyv megrendelhető az újvárosi lelkészi hivatalban is, vagy közvetlenül Kassáról. — *A légi*

támadásokra tekintettel az Olaszi templomban vasárnaponként délelőtt két istentiszteletet tartunk, egyiket 9/4, másikat 10 órakor, hogy légitámadás esetén a templom ne legyen túlszűfolt. — *Jövő vasárnaptól*, június 18-tól kezdve ismét megtartjuk az **ifjúsági istentiszteletet** az Újvárosi templomban fél tíz órai kezdettel. A gyermekek és ifjak nem iskolából és nem csoportosan, hanem magukban, esetleg szüleikkel, vagy idősebb testvéreikkel jöjjenek az Isten házába. Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy küldjék, vagy hozzák gyermekeiket a templomba, akiknek megjelenését vallásoktatóik számon tartják és számon kérik. — **A június 2-iki légitámadás** az egyházi épületekben nem okozott nagyobb kárt; ablaküvegek törtek ki. A ref. szegényház avult épületének falain lesz javítani való. — **A helybeli bombakárosultak javára** református és evangélikus nőszövetségeink június 13-án **műsoros estélyt** rendeznek a színházban. A gazdag műsor során szerepelnek *Kemény Gizi, Tanay K. Emil* és a kórus. *Jurik Julcsi, Benkő* és a tánckar. *Horváth Jenő, Barsy Béla, Lendvay Lajos, Lovassy Klára, Antal Erzs, Szögi Arany, Szabó Ernő, Lányi Emmi, Hamza Jancsi, Bakay Lajos, Balogh Julia, Hamvay Luci, Céh Gilta és Halasz Gyula.* A műsort *Nosz Andor* állította össze, rendezi *Horváth Jenő*.

Lakásváltozását mindenki jelentse be, hogy a lapküldésben ne álljon be zavar.

Jó szerencsében hazafinak lenni csak könnyű kötelesség, a balszerencse csapásai közt s a kilátások kétségei mellett hazafiságban meg nem rendülni magasztos polgárerény.
Kossuth Lajos.

Evangélizáló hetet tartunk az Újvárosi templomban *június 15-től (vasárnaptól) július 2-ig (vasárnapig)*. Imádságainkban hordozzuk ezt az az áldott alkalmat és kérjük Istent, hogy őrizzen meg mindnyájunkat ezekre a napokra.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Uj bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Református kérdések

Miért nem szentség a házasság? — Mi református keresztyének szentségnek (sacramentumnak) csak a kimondottan Krisztus által szerzett cselekményeket: a *keresztiséget* és az *Úrvacsorát* tartjuk. A mi szentség fogalmunkhoz hozzátartozik, hogy Krisztus szerzette legyen, hogy látható jegye legyen (a keresztiségnél: a víz, az Úrvacsoránál: a kenyér és a bor) és hogy Krisztus üdvigérete fűződjék hozzá (a keresztiségnél: »aki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül«, az Úrvacsoránál: »az Úrnak halálát hirdessétek, míg nem eljövend«.) — A házasságot nem Krisztus szerzette és Krisztus után hosszú évszázadokig a házasság nem is volt egyházi jellegű. Ebből azonban nem következik, hogy református keresztyén embernek ne kellene komolyan vennie a házasságot, hiszen nemcsak jogi egységet jelent a férj és a feleség viszonya, hanem erkölcsi és lelki egységet is, mintegy összetett személyiséget, amelyet szétörni súlyos következmények nélkül nem lehet. Lehetetlen esetekben a református keresztyénség megengedi a házassági elválást is (nemcsak a különválást). A házassági eskü talán sehol sincs annyira szigorú, mint minálunk, de a törvényes felsőbbiségek tudtával és beleegyezésével megtörténhetik a házastársak elválása is. Erre vonatkozik az eskü szövegének »*hitetlenül el nem hagyom*« kitétele. A törvényes felsőbbiségnél lelkiismeretes vizsgálattal kell megállapítania, hogy vajjon Isten szerkesztette-e egybe a civódó házastársak házasságát. Mint ahogy Isten a felsőbbiségre bízta a hadüzenet, háború megindításának a jogát, vagy esetleg a halálosítélet elrendelését és végrehajtását is a bünösökön, ugyanígy a törvényes felsőbbiség rendelkezik a házassági perekben is a döntő szó jogával.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1-50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára **10** fillér.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

A hetvenhatéves Nagyúr

Csaknem ötszáz esztendeig nem tudta a magyar, hogy mi az az érzés, amely felmelegíti a szívet, ha a nemzet fejére, az uralkodóra, az ország első emberére gondol. Mátyás halála óta talán az erdélyi fejedelmekben látta a keleti magyar és Kossuth Lajosban minden becsületesérzesű magyar azt a soraiból kinőtt eszményt, akit tűzön-vízen követnie kell.

Legnagyobb megaláztatásunk napjaiban küldte az Isten élünkre a csontunkból és vérünkéből való Vezért, Kormányzó Nagyurunkat, Horthy Miklóst, aki nem kereste soha a népszerűséget, kemény öklü

ember volt mindig és mégis egyszerre meghódította a szívet, megláttuk benne az eszményt, a magyar hőst, Édesapánkat.

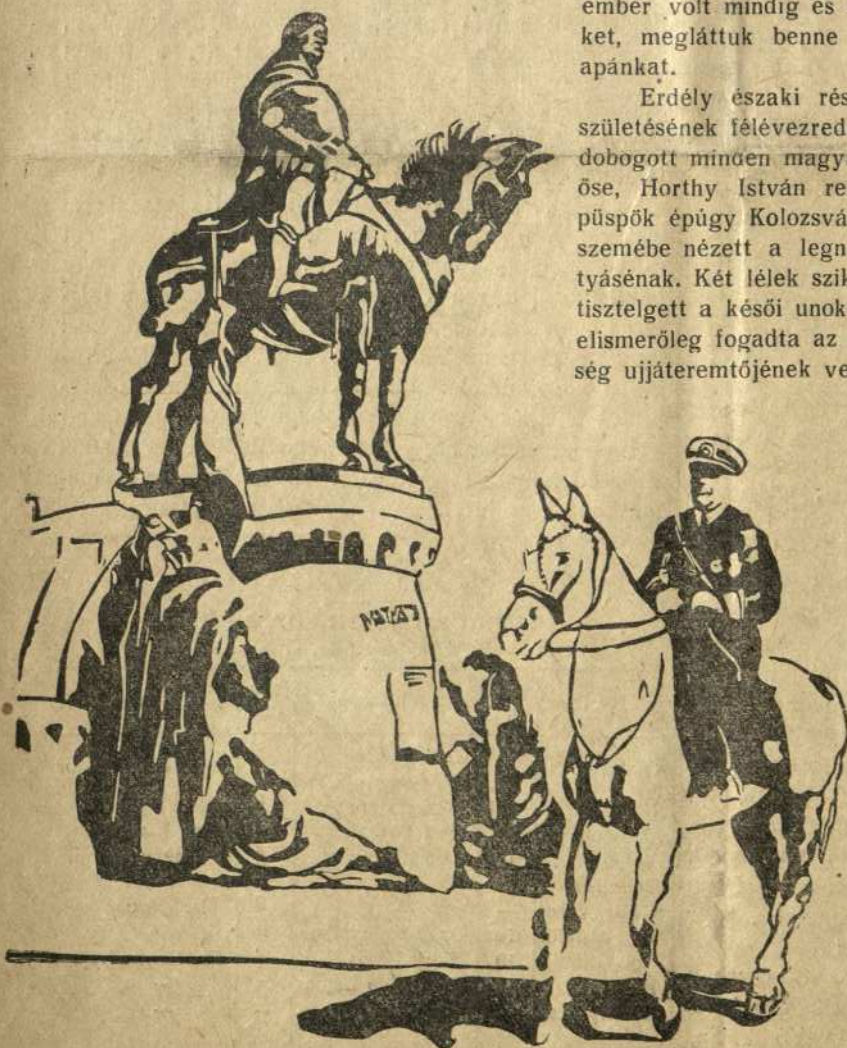
Erdély északi részének felszabadulásakor, Mátyás király születésének félévezredes fordulójakor, amikor Kolozsvár piacán dobogott minden magyarnak a szíve, a Kormányzó Úr, akinek őse, Horthy István református prédikátor és gyulafehérvári püspök épügy Kolozsváron született, mint Hunyadi János fia, szemébe nézett a legnagyobb magyar szobornak, a Mátyásénak. Két lélek szikrázott, folyt egymásba. Mátyás előtt tisztelgett a késői unoka, beszámolt, jelentést tett és Mátyás elismerőleg fogadta az utódnak tisztelgését, a nyalka honvédség ujjáteremtőjének vezénylete alatt új évszázadokra indított

csapatok dübörgő felvonulását. Igazi történelmi találkozás volt ez a kolozsvári nap. A múlt és a jövő meleg ölelkezése. Magyarabb talajt nem is lehetett keresve sem találni rá Kolozsvárnál, a kincses város Főterénél, ahol minden kő a multról, vérről, áldozatról, Erdély aranykoráról beszél.

És ez a nap minden sugárzó fényét Horthy Miklósról hullatta, aki nem sütkérezett benne sokáig, hanem a díszszemle után azonnal indult tovább Dés, Beszterce, Marosvásárhely, a Hargita, az Olt völgye felé és azóta is állandóan siet előre a nemzet élén véres, ködös úton a szebb jövő felé.

Köszönjük a Gondviselőnek, hogy nekünk adta Horthy Miklóst és a hetvenhat éves Nagyurat szívünkön emeljük magasra, kérvén reá és harcaira Isten áldását, dicsőségét.

INCZE GÁBOR

Mire van a legnagyobb szükségünk?

Ha feltesszük magunknak a kérdést, hogy mire van legnagyobb szükségünk a mai ítéletes időkben, lehetetlen más feletet adnunk, mint azt, hogy *igaz keresztyén hitre*. A mai idők eseményei öntudatosítják bennünk azt, hogy mennyire hiábavalóvá válik egyszerre minden földi dolog, ami eddig a legnagyobb értéket jelentett az ember számára. Vajjon annak a gettó-lakosnak a számára vált-e haszontalanabbá a pénz, aki eddig milliókban dúskálódott és habzsolta a pénznnyújtotta földi örömeiket, vagy annak a ritka példánynak, akinek sok tagu családjával együtt ecetes hagyma és kenyér volt a főtápláléka? Nagyobb biztonságban érzi-e magát és boldogabb-e az, aki milliós értékeit őrzi a „légő csomagban” a bombatámadás alatt, mint az, akinek legnagyobb vagyona: egyetlen rongyos ruhája fedi a testét? Vajjon boldogabb-e az élvhajász a halál kikerülhetetlen, hideg valóságának a közelségében, mint az a földi örömeiben szegény ember, akinek az életében a legnagyobb örömet egy kis egyszerű, dísznélküli, fehérfalú templom csendes áhítata jelentett? Úgy érezzük, hogy egy láthatatlan kéz egyre több szálát vág el az életünkben, ami ehhez a földhöz kötött minket és Váradon senki sincs, aki a maga érdeméül hozhatná fel, hogy épen őt szedték ki holtan a romok alól. Nem volt még Váradon olyan temetés, mint június 5-én. A külsőségek mellett minden eddigőtől abban különbözött ez, hogy itt mindenki megrendülten érezhette, hogy Isten csodálatos akarata az, hogy nem épen őfelette hangzik a halotti beszéd.

Amikor a kulturának áldásait a pusztító, romboló civilizáció szolgálatába állítja az emberi gyűlölség, minden földi-emberi, ami eddig életünk középpontjában volt, illuzóriussá, irreálissá, sőt hiábavalóvá válik. Istennek a csodálatos akarata, hogy az élet forgószinpadán most egy más világ ragyog fel, az Ő világa, az *igazi valóság világa*. Azt akarja, hogy anyagiás, földre-, testre-, éhségre-, szerelemre összpontosított életünk forduljon ki a sarkából és lépünk egy más világba, az Ő világába. Ebben a másik világban a legnagyobb valóság az Istenbe vetett *hit*. Letagadhatatlan példák tesznek bizonyosságot arról, hogy az igazi keresztyén hit a legnagyobb valóság ebben az életben. Milyen silány emberi vigasztalások hangzanak el az óvóhely dermedt feszültségében: „nem lesz semmi baj”, „nyugodjunk meg”, „miért épen ide esnének a bombák”, de hála Istennek elhangzanak drága, bátorságot, erőt és békességet adó hívő keresztyén bizonyosságtételek is: „Mindnyájan Isten kezében vagyunk”, „legyen meg Istennek az akarata”, „csak az Isten szabadíthat meg minket, bizzunk benne”! „Akár élünk, akár halunk, az Őrei vagyunk”!

Ha pedig azt érezzük, hogy hitünk is cserben hagy minket, az azért van, mert hiányzik hitünknek a szárnya, a hitnek a földi életen átnyúló karja,

amellyel Istennek örökéletet adó kegyelmét megragadhatjuk: a *reménység*. Tört szárnyú, porban vergődő, rövidlátó hittel csak mimagunkat csaljuk meg. A reménység az a biztos tudat, hogy Isten életemet *biztos célra* vezet. Az életnek a mostohaságaiban és megpróbáltatásaiban, a halál árnyékának a völgyében bármilyen nagy és aggasztó legyen körülöttem a sötétség, szilárd bátorságot és zavartalan békességet ad az a tudat, hogy életemnek végső célja: *Isten országa*, az üdvösség, amelyet Isten az ő ingyen kegyelméből, egyedül a Krisztus érdeméért ajándékoz nekem. Kisértések ostromolnak, bűnökkel küszködöm, emberi igazságtalanságok és merényletek törnek az életemre, de reménység által már itt ebben a földi életben enyém bűneim bocsánatának és az Isten örök igazságának a boldogító valósága. A léleknek az örökélet felé fordulása: a reménység nem egyéb mint a hit kinyílt, megteljesedett virága. Minél nagyobb ezen a földön a nyugtalanosságunk, minél fájdalmasabbak az ellentmondások a hitben birtokolt és a jelenben adott földi feltételeink között, törekvéseink és a megvalósulások között, annál diadalmasabb ez a reménység. Reménységben van a szabadulásunk, — mondja az apostol. Földi életünk nem egyéb, mint állandó nyomorúság, szorongattatás és küzdelem, de már itt a földön érezzük szívünkben az örökélet kezdetét és hitünk szemével, reménységgel tekintünk a mi „teljes váltásunk napjára”. A reménység állandóan sóvárogva tekint a „hitnek a céljára: a lélek üdvösségére”.

Súlyos próba alatt áll a hitünk. Ha úgy érezzük, hogy hitünk nem teljes, nem tökéletes, sőt csüggedező és szárnyaszegett, tudjuk meg, hogy bár Isten ajándéka a hit, de minket is terhel a *felelősség*, mert hitünk erősítésére két dolgot tehetünk: Isten Igéjének az állandó olvasásával és hallgatásával újból és újból megbizonyosodhatunk az ő ígéreteinek a valóságáról és szüntelen könyörgéssel kell kérnünk Istentől, hogy Szentlelke által adjon nekünk szenvedéseken, kísértéseken és halálon győzedelmeskedő igaz hitet.

PAKSY-KISS SÁNDOR

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. június 18-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	9/10	Csernák Béla Paksy Kiss S.	5	vitéz Papp Andor
Újváros	11/11	Incze Gábor	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	4	Kiss Tamás
Velence	10	Kiss Károly	4	Dr. Benedek Imre
Tokaji-telep	10	—	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Dr Csikesz Tibor	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	4	Dr. Szabó Lajos
Élő-telep	10	Dr. Szabó Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	—	—

Kormányzó Nagyrunk születésnapján a nagyváradai honvédség, csendőrség minden alakulatának református és unitárius tagjai számára az újvárosi ref. templomban tart hálaadóistentiszteletet *reggel fél kilenc órakor*. Erre az istentiszteletre az állami, városi, vármegyei hivatalok vezetőségét magyar melegséggel meghívják.

A Református Ápolónők Szövetsége (Budapest XIV. Stefánia-ut 29/a) négy középiskolával rendelkező 18—35 éves nők számára két éves kurzust nyit, amelynek elvégzői I. o. ápolónői oklevelet nyernek. A Szövetség véglegesített okleveles állásba helyezi el a végzetetteket. *Pályázati határidő július 2.* — *A debreceni bombatámadásnak hősi halottja ifj. Pázmán Ferenc* 22 éves MÁV. tiszt testvérünk, akit június 10-én temettünk óriási részvét mellett. Édesatyja katonai szolgálatot teljesít és csak a temetés után érkezhett haza Nagyváradra. A család mélységes gyászában osztozik az egész város. — **Példák gyűjteménye** címen nagyszerű könyv jelent meg *Pócs Lajos* pestszentlőrinci ref. lelkész tollából. A vallásos élet igazságait, evangéliumi keresztyénségünk alapvető tanításait megvilágosító történetek, példák hatalmas sorozata vonul fel ebben a könyvben, amely 12 pengőért megrendelhető a pestszentlőrinc-kertvárosi lelkészi hivatalnál. — *Címlapunkon a képet Czelnay Rezső* tüzérőrnagy rajzolta.

Muskátlis ablakok...

*Muskátlis ablakok, fehér, kicsi házak,
Ne irigyeljétek a nagy palotákat!
Nagy ott a csillogás, sok a pénz, a párna, —
De igaz boldogság
Több van itt a fehér, alacsony szobákba'.*

*Pirosposzsgás arcú, szép falusi lányok,
Jobb a ti lelketek, tisztább az imátok,
Mint azoké, akik, ha imára mennek
Pompás templomokba, —
Drágagyöngyöt, ékszeret föl magokra vesznek.*

*Napsütöttle arcú, munkás, víg legények,
Város sápadt fiát ne irigyeljétek!
Nem tudjátok, mi a város éjje, szennye...
Minden áldott este
Édes, könnyű álom száll a lelketekre.*

*Muskátlis ablakok, lányok és legények,
Óh, be nagy örömmel, boldogsággal nézlek...
És e boldogságban az a vágyam támad:
Bár e tiszta képek.
Addig, amíg élek, — vélem maradnának!*

(Érsemjén)

SZUNYOGH BARNABÁS

Minden lelkészi hivatal elfogadja és továbbítja a bombakárosultak számára szolgáló adományokat.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Erdei Ildikó, Szántai Éva, Szántai Csaba, Major Katalin, Simon Erika, Simon Magdolna, Penkert Sándor, Kápan Anna, Széki Irma. Esketés: Petri József ref. (Kolozsvár) és Tóth Anna ref. (Kolozsvár.) Mike József ref. (Felsőgörögoldal 50) és Szabó Irén (Felsőgörögoldal 50.) Nagy Sándor (Mátyás kir. u. 53.) és Mezei Ilona ref. (Szt. Ferenc u. 53.) Szabó József ref. (Anonymus-utca 4.) és Kárándi Mária ref. (Szt. János-u. 6.) Halász Kálmán ref. (Hitler A. u. 12.) és Halász Erzsébet ref. (Keskény-u. 24.) Halálzás: Sárközi József 4 éves (Kórház.) Nagy Lajos 10 éves (Kórház.) Kovács Kálmán 67 éves (Kórház.) Péntes Gyula 25 éves (Kórház.) özv. Oláh Imréné szül. Haraszi Ágnes 61 éves (Nagysötétág 48. sz.) Halász Imréné szül. Szabó Erzsébet 53 éves (Vörösmarty-utca 25.) Bartha Gyula 64 éves (Kórház.) Bartha Sándor 67 éves (Kórház.) özv. Ekes Józsefné szül. Sikke Zsuzsanna 59 éves (Iskola-u. 17.) Erdély Gyula 30 éves (Halász-utca 10.) Bujdosó Margit 33 éves (Kórház.) Vencel Juliánna 10 éves (Sip-u. 3.) Gergely Margit 11 éves (Alsódorongos u. 2.) Mucsi Mária, Köblös Istvánné 52 éves (Bölynyi-u. 13.) özv. Orbán Károlyné szül. Tóth Eszter 69 éves (Horthy-ut 15.) özv. Kiss B. Lajosné szül. Futó Erzsébet 53 éves (Baros-utca 204.) Mátyás György 36 éves (Kórház.) Puskás Mihály 40 (Horthy-telep 80.) Máthé Lajos 42 éves (Kórház.) Murguly Erzsébet 24 éves (Szép Ilona-u. 24.) Tóth Eszter 14 éves (Hegyközpályi.) Pelle Józsefné sz. Baranya Erzsébet 35 éves (Alsódorongos-oldal 2.) Kiss Etelka 20 éves (Munkás-u. 5.) Kalmár Károly 56 éves (Kigyó-u. 18.)

Áldozatkészség: Bombakárosultaknak: Csernák Emília 20, Szabó Károly és családja özv. Oláh Imréné temetésekor koszoruváltás címen 30, Dr. Verzár Istvánné 20. Nagy József (Dankó-u.) 10, Möricz Sándorné 6 pengő.

Szegénygyermekeknek: Széki László 20 pengő.

Árvaháznak: K. M. 100, Széles Kálmán 50., Dömbrádi Józsefné (Verbőczy-u.) 10., Nagy József (Dankó-u.) 10 pengő.

Nőszövetségi bibliáórákat hétfőn 6—7-ig leányszövetségi bibliáórákat kedden este 7—8 óra között tartjuk az Árvaház termében. Az épület alatt boltazotos pince helyiségében óvóhely.

Anyakönyvi adatok május 31-től—június 13-ig: Keresztelés: Bai Sándor, Bagoši István, Mezei Mária, Orosz Imre, D. Szabó Juliánna, Szoboszlai Jolán, Tóth Irén. Esketés: Ósz Lajos—Izsó Gizella (Kálmán-u. 10.), Biczis Sándor (Velencepart 103.)—Kovács Mária (Kecskeméti L.-u. 1.) Temetés: Pikó Kálmán 28 éves, (Lovass-u. 13.), ifj. Rác Károly 26 éves, (Alkotmány-u. 15.), Ujlaki Sándorné sz. Balás Cecília 89 éves, (Tolsztoj Leó-u. 1.), Bernát Jánosné, sz. Bíró Piroska 56 éves, (Teleki-u. 21.), Faragó László csecsemő (Vitéz-u. 50.)

Áldozatkészség: Bombakárosultak részére Nemes Jánosné, Reinhold Lászlóné, Fekete Ferenc, Papp Sándor 10—10 és Hegyessi Mihályné 5 Pengőt. Pázmány Ferenc bombatámadás áldozatául esett Ferenc fia emlékére az Árvaháznak 20 P.-t.

Anyakönyvi adatok május 30 tól - június 11-ig. **Keresztelés:** Székely Mária Magdolna, Kiss Ilona, Rácz Miklós, Tóth Tibor, Németh László. **Esketés:** Sike Kálmán ref. műszerész - Gantner Margit róm. kath. **Temetés:** özv. Ékes Józsefné szül. Sike Zsuzsanna 59 éves, Iskola-u. 17. Szabó Mátyásné szül. Kovács Erzsébet 51 éves, Murók-u. 13. Sípos Sándor 48 éves földműves, Kórházban. **Kitért tőlünk:** Schieszer Miklós Péter róm. kat. vallásra.

Aldozatkészség: Templomlatra: Papp Lajos Csillagváros 5 P., Kiss Károly 10 P., Halász László 20 P. **Bombakárosultak segélyezésére:** Szabó Sándor 10 P., Erdős Mihályné 4 P., Chvatal Irma 10 P. **Szegényeknek:** Szegedi Ferenc 20 P. **Sebesültek megvendégelésén, Áldozócsütörtökön:** N. N. 5 P., Magyar Mihályné 10 P., Zagyiné 2 P. **Nőszövetség munkadélutánjára:** Uszka Gyuláné, Fóris Péterné, Mona Sándorné, N. N. **Legátusnak:** özv. Kiss Gyuláné 3 P. **A Csengeri-utcai hadikórház 3. sz. szobájában** ápolt sebesült honvédtestvéreinknek szeretetsomagot vittek június 9-én: Márton Istvánné, Mester Jánosné, özv. Siebert Emilné. **Nőszövetségünk a Vöröskeresztnek** havi megajánlasképpen május és június hónapra 30-30 P-t küldött.

Anyakönyvi adatok: **Keresztelés:** Fazekas Ferenc, Nagy Katalin Agnes, Szabó Mária, Fábik Irén, Dani Sándor. **Esketés:** Mészáros Benjamin ref. és Csarnó Anna ref. (Buza-utca 1.) Lengyel Lajos ref. Dull Rozália ref. (Szt. Antal-u. 12.) **Temetés:** Puskás Sándor 82 éves (Felső Törkö 16.) Petrikó Jánosné 21 éves (Béke-utca 34.) Erdélyi Gyula 20 éves (Halász-u. 10.) Móra Lajos 68 éves (Bölynyi-utca 16.) Czirják Andrásné 38 éves (Bölynyi-u. 16.) Czirják András (Bölynyi-u. 16.) Szabó Kálmánné 23 éves (Bölynyi-utca 16.) Czirják Erzsébet 10 éves (Bölynyi-u. 16.) ifj. Czirják Ferenc 4 éves (Bölynyi-u. 16.) ifj. Czirják András 3 éves (Bölynyi-u. 16.) Izsó Irma 1 hónapos (Menhely.) Szabó Sándor 68 éves (Felső Törkö 18.) Szabó Erzsébet 54 éves (Alsó Dorongos 52.) özv. Brenner Sándorné, 76 éves (Rátka-utca 25.) Fekete Sándorné 52 éves (Sztáray-u. 1.) Orbán Balázsné 31 éves (Csele patak-u. 6.) Murguly Erzsébet 23

éves (Szép Ilona-u. 24.) Pelle Józsefné 35 éves (Alsó Dorongos 6.) Kiss Etelka 20 éves (Munkás-u. 5.) Kalmár Károly 56 éves (Kigyó-u. 18.) Köblös Istvánné 52 éves (Bölynyi-u. 19.) Venczel Juliánna 9 éves (Sip-utca 3.) Gergely Margit 11 éves (Alsó Dorongos 2.) Dávid Tibor 4 hónapos.

Aldozatkészség: Templomlatra: Nyárady Zoltán (Budapest) 20 P. **Szegényeknek, bombakárosultaknak:** Ifjúság ünnepélyéből 150 P. özv. Fülöp Istvánné 20 P. **Legátusnak:** Többen 40 P. **Belmissziói célokra:** ünnepélyből 150 P. **Bombakárosultaknak:** Mányi Ferenc 10, K. Nagy Lajos 5. Zsoldos Mihályné 5, N. N. 20, N. N. 10 pengőt.

Ifjúsági Önképzőkör Nagy Lajos elnöke mellett június 11-én, vasárnap délután 4 órakor önképzőköri órát tart a Szűcs Lajos szőlőjében (Felső Törkölyméro völgy.)

Andor Zoltán egyetemi hallgató, önképzőköri titkár "Megújult magyar ifjúság" c. tart előadást. Szavalatok, ének és zeneszámok egészítik ki a műsort.

A Magyar Bolgár Társaság

minden évben meg szokta ünnepelni Bulgária nemzeti ünnepeit, hogy ezáltal is kifejezésre juttassa a testvér és rokon bolgár nemzettel szemben őszinte barátságát és együttérzését.

Úgy a Budapesten működő Bolgár Magyar Társaság mint a nagyváradi Bolgár Magyar Társaság legutóbb március 3-án megünnepelte Bulgária függetlenségének 66-ik évfordulóját.

Ezen alkalomból Budapesten nagyszabásu ünnepség volt, Nagyváradon pedig a városháza közgyűlési termében szintén, ha szerényebb keretekben is, de lelkes ünnepség folyt le, amelynek keretében a Nagyváradon élő bolgárok is őszinte örömmel látták, hogy a magyar közönség mennyire azonosítja magát Bulgária nemzeti ünnepével.

Június 16-án Szimeon bolgár cár születésnapját ünnepli a testvér bolgár nép, mint Bulgária fiatal uralkodójának nemzeti ünnepét.

A mai idők nem alkalmasak arra, hogy nagyszabásu ünnepségek rendeztessenek, azonban Nagyvárad város magyar lakossága és a nagyváradi Bolgár Magyar Társaság őszinte szeretettel csatlakozik Bulgária nemzeti ünnepéhez s szívből köszönti a fiatal uralkodót.

A Református Híradó vallásos irányu néplap.
Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramfonok - Gramfonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Ispotályi öreg templom siratása.

Hát rommá lett a drága hajlék,
Galamblelkeknek otthona?
Ledőlt a múlt emléke véle
S többé nem épül meg soha?

Építhet új kor új hajlékot,
Különbet, mint a régi volt,
De nem hajlik ránk oly szelíden
Többé a kedves régi boll.

Ó, hányszor álltam az időktől
Megszentelt oszlopok tövében!
Mintha a drága magyar égbolt
Hajolt volna féltőn fölém.

Törzsökös volta valamennyit
Örök időkre szánta, lám:
Jött ránk a romlás szörnyű napja,
A végítélet napja tán.

Istentelen Titánok ökle
Csapott a szent falakra rá,
S tornyunk beszédes kis harangja
Bukott angyalként hullt alá.

Jaj, hova lett a csend, a béke,
Mely annyi századokon át
Kötözte s a sebzett szívekre
Hullatta áldott balzsamát.

Mikor zendül újból a szollár
A széldúlt padsorok felett?
S mikor hull esdeklő szavunkra
Égi harmatként felelet?

Oly szép volt elbájolódni
Kertjének virágaival,
S költők lugasán andalogni
Könyves Tóth Kálmán bácsival.

Öreg papunk, ott fent az égben
Látod-e ezt a bús romot?
Tudom, hogy együtt sírsz ma velünk,
Mivé lett kedves templomod!

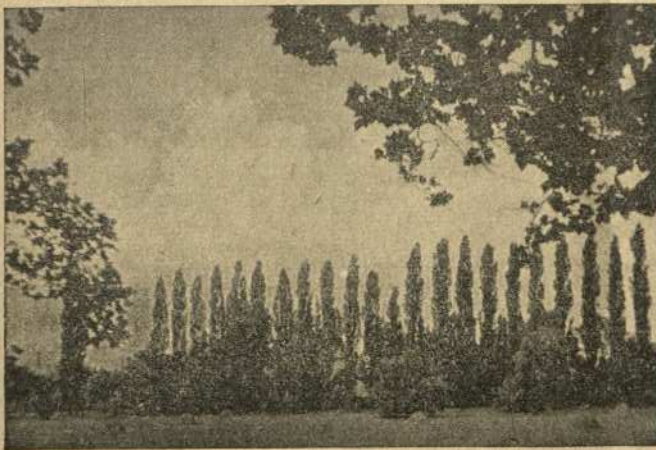
Nem volt márvány, művész ecsetje
Nem szépítette falait,
De szószékén a Pelikánnak
Vére láplálta fiait.

Most is, míg az égő pokollal
A bátrak karja egyre vív:
Krisztus hí nyája, vérzik érted
A fölsebzett Atyai szív,

De félre bú és félre bánat:
E templom kőből volt csupán,
Kézze csinált s majd újra épül
Szorgos kezekkel ezután.

Mert él a lélek, mely emelle,
S a Hit, mely meg nem dől soha!
Hiába tombol itt a Sátán:
Örök az Isten temploma!

Nem sírok hát, orcám letörlöm,
Ti könnyeim, ne hulljatok,
Csak míg egy csókkal egy utólsót
A szent küszöbre hullatok.

JUNIUS

BAJA MIHÁLY

Az Úr színe előtt

A szabadulás útja

Óh Isten, állíts helyre minket és világítsd a te orcádat, hogy megszabaduljunk. *Zsolt. 80, 4.*

Nem valószínű, hogy volna a földkerekségen olyan hely ahol feltétlenül és mindennel meg lehetne elégedve az ember. A háború zűrzavara elhatott, mindenhová és belenyúlik mindenkinek a lelkébe-életébe. Kizökkentünk a biztos kerékvágásból, tétot vázva, bizonytalanul keressük a magunkhozérés útját. Érezzük, hogy így nem élhetünk tovább, természetes lépés tehát az Istenhez fordulás: *Állíts helyre minket, óh Isten!*

Szívünk, elménk nincs a helyén. Nagy ellentmondások forgószelében hánykolódunk gondolkozásunkban és cselekedeteinkben. Vad ösztönök uralkodnak rajtunk, könyökünkkel, öklünkkel hatunk másokra, erőszakkal törünk egymásra. Ha pedig így kerülünk alul, erkölcsi igazságokat szedünk elő, hogy azokkal fegyverezzük le az ellenünk támadtakat. Ha elfogadják az erkölcsi alapot, ismét fegyverrel és erőszakkal, másoknak utunkból való félretolásával, megadóztatásával, gúnyos mosollyal, tekintélyek palástja mögé bújással állunk elő. Az Istennel nem törődök és Isten nélküliek, az erkölcsi törvényeket áthágók különös ügyességgel és haszonnal emlegetik Istent és támaszkodnak az erkölcsi világrendre. Viselkedésük ragadós. A mai helyzettel szemben való elégedetlenség azért érezhető egyre jobban, mert ismervén mi magunk mozgató és indító okait, minden okunk megvan arra, hogy másokban se tétellezzünk fel nemesebb motívumokat. Jobbik énünkhöz nem tudunk magunktól, vagy mások miénkhez hasonló példájából eljutni. *Óh Isten, Te állíts helyre minket!*

Sötét, fagyos tekintetű bálványok merednek felénk, amelyeknek szolgálatában elpazarlódik egész életünk. Önzés, mammonizmus, bosszúszomj, ütni-vágyás, indulatai szívják ki életerőnket. Milyen áldás lenne az a felszabadító pillanat, amelyben bilincseink lehullanának, szabadon lélekenénk fel, megkönnyebbülve a lidérces nyomás súlyától, tisztán látnánk helyünket a világegyetemben és egymással szemben való kötelességeinket, ha Isten felvilágosztatná rajtunk az orcáját. Életünket széppé, teljessé csak ez a látás teheti. Ezért kell fohászodnunk még akkor is, ha az egész világ nem teszi és min-

ket cselekedetünkért kigúnyol: *Világítsd a Te orcádat!*

Az Isten orcájának világosságától elmenekülnek a lelkünket megülő sötétség kísértetei, hogy helyüket Krisztus igazsagai foglalják el. Minden baj és elégedetlenség megszűnik, nem lesz hely a földkerekségén, ahol az ember ne lehetne boldog és megelégedett, mert a mindenütt jelenvaló Mindenhátó orcájának világolása megszüntet minden betegséget, mindent helyreállít és mi boldogan állapítjuk majd meg, hogy megszabadultunk. I. G.

Új reformáció

Mostanában jelent meg Pap Béla karcag lelkésznek, a MAGYAR ÚT szerkesztőjének kiváló könyve *IGE ÉS EMBER* címen, amely tanulmányokat, egyházi lapokban megjelent cikkeket és egyházi beszédeket tartalmaz. A könyvből, amely megrendelhető vagy a szerzőnél, vagy az újvárosi lelkési hivatalban bemutatunk néhány érdekes gondolatot.

A magyar protestánsizmus ébredése megfordította a római katolicizmus ébredésének. A neokatolicizmus ébredése politikai zászlóbontással és tömegtoborzással, a protestánsizmus világháború utáni ébredése szerény, névtelenségbe burkolózó *bibliakörökkel* kezdődik. Amott először van meg az „egy kéz” s ahhoz igazodik a leglázasabb egyéniség is, itt *spirituális gerillacsapatok* mozgolódnak, evangéliumi szabadcsapatok szervezkednek s amikor már ezres tömegeket hódítottak meg, még akkor sincs egységes külső szervezetük, társadalmi és politikai érdekszövetségük. A neokatolicizmus az egyház totálításának a jegyében bontakozott ki, az ébredő magyar protestánsizmus az egyháztagok individuális ébredésén keresztül érkezett meg az új reformációhoz. Sokezer apró forrásból és érből indult el az a szakadatlanul erősödő áradat, amely kitisztította a betemetett medret, áttörte a hazug látszatot és élettelené vált tradíciók érdektalát és ezáltal lehetővé tette, hogy az egyház testében az életnek eleven vérkeringése újból megindulhasson.

A magyar protestánsizmus ébredése nem egy *lezárt*, hanem egy *elindult* folyamat, egy új szakasz az örök reformáció végeláthatatlan vonalán. *Nem a felébredt egyházzól, hanem az ébredő egyházzól beszélünk, egy állandó folyamatról, amelyben az intézményes egyház: a jogi egyház hitvalló egyházzá alakul át.* Nem megérkezésről, hanem elindulásról van szó, annak az örök váagnak a munkálásáról, hogy a látható egyház ne az *árnyéka*, hanem a *visszfénye* legyen a láthatatlan Anyaszentegyháznak.

Viszontláthatjuk és megismerhetjük majdan szeretteinket az örökkévalóságban, akik annyi áldott órát szereztek nekünk szeretetükkel a földön. Ha nem volna meg a viszontlátás és felismerés reménysége, boldogító tudata, akkor rettenetes lenne az elmúlt időkre gondolni, valami csak a lélek halhatatlanságába való ködfátyolos hittel élni. Isten az egész embert megváltotta és az egész embert ébreszti új életre kegyelméből a Jézus Krisztus által. Ezért hisszük testünknek a feltámadását.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. június 24-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	7/9 10	Csernák Béla Papp László	5	vitéz Papp Andor
Kulturház	10	vitéz Papp Andor	—	—
Újváros	11/11	Bittó Zoltán	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Incze Gábor	4	Kiss Tamás
Velence	10	Dr. Benedek Imre	4	Dr. Benedek Imre
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Költő Gyula	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Dr. Szabó Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	—	Nagy Lajos

A váradszöllösi reformátusok lelkének felmelegítése és öntudatosítása, evangéliumi lelki-letre nevelése érdekében a nagyváradai református ifjak munkája tovább folyik. Vasárnap *Költő Gyula* hirdeti az Igét és istentisztelet után felkeresik a családokat. — **A mezőszakadati határvadászok** a közöttük tartott június 18-i istentisztelet perselypénzét: 22 78 pengőt a nagyváradai bombakárosultaknak küldötték. — **Római katolikus és evangélikus**, meg református **harangok** egyként sirnak **Nyíregyházán** minden hősi halott felett. A bánat minden jólelkű magyart egyesít. — **Biharvármegye napirendre tért** Zala indítványa felett, — írja a „Nagyvárad”, — amely szeretné a polgári házasságokat eltörölni és csak az egyházakra bízna a házasságok megkötését. Olyan országban, ahol már a reverzális adási lehetőség is annyi keserűségnek a forrása, megengedhetetlen az egyházak számára alkalmat nyújtani az ellentétek élesebbé tételére. — **Június 19-én** újból megkezdődtek az **újvárosi templomban** az esti **félórás tartó áhitatok** este hat órakor. 19-én *Incze Gábor*, 20-án *Paksy-Kiss Sándor*, 21-én *Incze Gábor*, 22-én *Költő Gyula*, 23-án *Bittó Zoltán* vezette az áhitatot. — 24-én (szombaton) *Kiss Tamás*, 25-én (vasárnap) *Költő Gyula*, 26-án (hétfőn) *Incze Gábor*, 27-én (kedden) *Bittó Zoltán*, 28-án (szerdán) *Csikész Tibor*, 29-én (csütörtökön) *Csernák Béla*, 30-án (pénteken) *Dr. Szabó Lajos*, július 1-én (szombaton) *Kiss Károly*, 2-án (vasárnap) *Költő Gyula* végzi a szolgálatot. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk. Olyan jó megcsendesedni, Istenre bízni magunkat és a könyörgésben nem lankadni meg nyári délutánokon sem! — **Egyvel kevesebb harang szól** az újvárosi templom tornyaiban, mert az elmúlt hétfőn leszerelték és elvitték a háborúba a román világ idején öntött *Sulyok István* püspökről elnevezett 13 mázsás harangunkat. Megadja a Mindenható, hogy nagyobbat önthetünk majd helyette. — **Horváth Sándorék tizenegyedik gyermekének** a Kormányzóhelyettes volt a keresztapja, a **tizenkettedik** gyermeket most az **újvá-**

rosi nőszövetség fogja keresztviz alá tartani. A Bonczos Oncsa telepen laknak, ahol az elmúlt vasárnap kezdetét vette a vasárnapiskolai tanítás is. A vasárnapiskolát *Váczy Ilonka* tanítónő vezeti. — **Az angolszászok debreceni repülőfőmadásának** esett áldozatul az *ispotályi templom* is. Évszázados kincse volt ez a templom a magyar reformátusságnak, kórház és szegényház volt mellette, amelyek az evangéliumi élő keresztyéniséget bizonyították már a reformáció századában. Erről a templomról, illetőleg pusztulásáról szól *Baja Mihály* Debrecen Kossuth-utcai lelkészünknek a verse. — **Negyven hold földjét** és 26.000 pengőt ajándékozta *Kiss Gergely* presbyterünk a **mezőtúri** egyháznak, hogy árvaházat állítsanak fel. Ugyancsak *Mezőtúron Tolnay Lajos* presbyter 20 holdat, *Tolnay István és felesége* 10 holdat irattak az egyházra. — **A debreceni és sárospataki** ősi református iskolák **után a pápai kollégium** helyiségeit is honvéd kórházzá alakították át, mert a „haza minden előtt”. — **Az országos bombakárosultak** segélyezésére a nagyváradai egyház 3000 pengőt küldött, a **nagyváradai bombakárosultak** segélyezésére a nőszövetségek június 13-iki színházi estjének tiszta jövedelmeként **1120 P-t** fizettek be a város pénztárába. Az est sikeréért fáradozóknak hálás köszönetet mondunk. **A nagyváradai ref. nőszövetségek** eredményes segítő munkát fejtenek ki a helybeli bombakárosultak érdekében is. — *Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egyletünk* az általa fenntartott Ref. Árvaházban nevelt **35 árva** eltartási, neveltetési költségeit önkéntes adományokból fedezi. Erre a célra **utcai gyűjtést** rendez július első vasárnapján (**július másodikán**). Gyülekezeteink tagjai éljenek az alkalommal s az urnák mellett gyűjtő jószívű asszonyainknak és leányainknak adják át e célra szánt adományaikat. — **Kossuth halála** ötvenesztendő **évfordulóján** levelezésünkben használjuk a nagyon szépen sikerült **Kossuth-bélyegeket**. — A budapesti »Református Jövő«-ből vettük át a **polgári házasságról** szóló cikket.

Lakásváltozását mindenki jelentse be, **hogy a lapküldésben ne álljon be zavar.**

Minden keresztyén egyház reménykedik a *Krisztus visszajövetelében*. Ha *Krisztus* ma visszajönne, nem bizonyos, hogy az egyházak adminisztratív szerveit meglátogatná, legfeljebb csak egyes alázatos lelkű vezetőket és tagokat hívna magához; de egészen bizonyos, hogy a gyermekeket felkeresné, mert *ilyeneké a mennpeknek országa* (Márk 10:4). S ha majd az Ő dicsősége elfővetelében angyalai által balkeze felől állít minket, ezt azért teszi, mert elmulasztottuk teendőinket »az Ő legkisebb atyafiai«, vagyis a gyermekek iránt. (Máté 25:40.)

CSIKESZ SÁNDOR.

Mi lenne ha eltörölnék a polgári házasságot ?

Az »Uj Nemzedék« című napilap 1944. évi május 17-iki számában nagy cikk jelent meg arról, hogy az ország különböző törvényhatóságai határozati javaslatban kéri az egyházi házasság intézményének visszaállítását. A cikk szerint ez a mozgalom országos jellegűvé nőtt és a nemzet erkölcsi megerősödéséért folytatott küzdelem teszi szükségessé. A határozati javaslatokat egyes vidékek társadalmi helyzetére alapítják és megrázó színekben festik a polgári házasság következtében előálló helyzetet. Kéri az 1894. évi XXXI. tc. megváltoztatását olyan irányban, hogy a polgári házasságot töröljék el és az anyakönyvvezető ezentúl házasságot ne kössön, csupán az egyházi házasság tudomásulvételével anyakönyveljen.

Álljunk meg egy pillanatra a mozgalom lényegénél. Ma, midőn az erős központi, állami vezetés felé haladunk minden vonalon, amikor azokat a megoldásokat keressük, amelyekkel valóban kézbe foghassuk a politikai pártok útvesztőiben tévútra vezetett tömegeket, vajjon célszerű-e az egyházakra bizni ismét a házasságok megkötését? Vegyes vallású országban, amilyen ma Magyarország, egyetlen kérdést sem szabad az egyik oldalról nézve bíráló tárgyává tenni!

Ezenfelül van még egy nyomós érv, amely súlyával keményen esik a latba, és pedig az a tény, hogy az egyszerűbb és államilag intézményesen vezetett polgári házasság intézménye sem hozta meg a kívánt eredményeket, hát akkor hogyan hozna sikert és eredményt az egyházi házasság, különösen vegyes házasságok esetében?

Aki ezt mondja, az jöjjön el és nézze meg azokat a házastársakat, akik még polgárilag sem képesek elválni, vagy megesküdni. Nemzik a törvénytelen gyermekek tömegeit, egymást és utódaikat teszik szerencsétlenné. Meg kell nézniük azokat a fiatal anyákat, akik egy-egy házas férfival — akinek nem sikerül elválni évek óta különélő feleségétől —

együtt élve hatodik gyermeküket szülik, úgyhogy azok még apjuk nevét sem viselik és törvénytelen ágyból származóknak minősülnek.

Ma számtalan apa vonul el az arcvonala bizonytalanságban hagyva vissza törvénytelen családját. Hát ezeknek még nehezebbé akarják tenni a helyzetét? A jövőre egyetlen vegyes házasságot se lehessen megkötni anélkül, hogy egyik fél megtagadná hitét? Erkölcsi megerősödésről beszélhet az, aki ilyesmit javasol?

Egyetlen mentségük a javaslatok előterjesztőinek és elfogadóinak, hogy nem gyakorlati emberek talán. Egyetlen oldalról nyultak a kérdéshez. Azonban érvelésük ezen az oldalon sem áll meg. Gyermekeletlenség nincsen itt nálunk a Székelyföldön. Itt, ha néha törvénytelen ágyból is, de tizezrével születnek és nőnek fel a kis magyarok.

Az egyházi tényezőknek nem azt kell lerombolniuk, ami már megvan, hanem ellenkezőleg oda kell állaniuk annak a szolgálatába teljes szívekkel, teljes erejükkel.

A pápoknak legszentebb kötelessége ma az lenne, hogy oda hassanak, hogy a polgárilag megkötött és egyházilag szentesített házasságokból igenis megszülessenek azok a kis magyarok, akiknek nemzésére a házasságot megkötötték.

Gondolkozzanak kissé, nézzenek a kérdés mélyére, lássák meg az érem másik oldalát is. Főképpen pedig hassanak oda, hogy egyházuk ne ilyesmivel foglalkozzék, hanem emelje a meglévő kereteket olyan erkölcsi színvonalra, amely méltó azokhoz az elgondolásokhoz, amelyek a határozati javaslatok elfogadására indították tagjaikat. **Dóczy Ferenc dr.**

A Református Kör gondnokot vesz fel július 1-i vagy 15-iki belépésre. Jelentkezés a Kör helyiségében Madách Imre-utca 5. sz. Bazar-épület, vasárnap délelőtt fél 12 órakor.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1*50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára **10** fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Uj bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramfonok -
Gramfonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális
és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. ☒ **Bőséges választék.**

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA**NAGYVÁRAD**
Megjelenik minden szombatonFelelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Egyház és állam

Nemcsak Krisztus óta, hanem amióta vallási közösségek vannak, mindig megvolt a vallási és politikai közösségnek a vitája, tusakodása, harca afelett, hogy melyik legyen az első, melyik szolgálta ki magát a másikkal. Krisztus hiába jelenti ki világosan, hogy az Ő országa nem e világból való, követőinek pár száz esztendő elég volt arra, hogy a római püspök átvegye a római császár palástját és pallósát és a római birodalomból kifejlődjék a pápaság intézménye.

Évszázadokon keresztül kemény csaták folynak az újból megszülető császárság és Róma között a hatalomért. Kiátkozások, konkordátumok, békék tesznek pontot a küzdelmek egyes szakaszai után. Ha uralkodni nem tudnak egymás felett, legalább szabadulni szeretnének egymástól, hogy majd megerősödjék és kifejtve lényegüket a maga teljességében, ismét felülkerekedjenek egymáson.

Nagyon érdekes követelménnyel, a *szabad egyház szabad államban!* kívánsággal indul egy modern áramlat, amely a teljesen független egyházat szeretné megvalósítani nem az államon kívül, hanem az államban. Tiszta tudatában van ez a követelmény annak, hogy a hívő lélek akármilyen vallásos is, vagy épen azért, mert nagyon vallásos, nem élhet az államon kívül, hanem vallásos kötelessége az állam tagjának is lenni és ezért polgári kötelességei kapcsolják a politikai közösséghez.

Azon tehát talán már túl vagyunk, hogy az egyháznak tervei, vágyai lennének az állam megnyergelésére és feltétlenül uralkodjék az államon, akár a római egyházzal van szó, akár a moszkvai szent szinódussal, vagy anglikán érsekekről, talán nem fenyeget komoly veszély az állam részéről sem, hogy totális igényeivel az egyház számára stílust diktál és megköveteli, hogy szemhunyorítás nélkül kiszolgáljuk törekvéseit és a szöszék, vagy gyontatószék állami parancsra hallassa igazságait.

A *szabad egyház szabad államban!* kívánalom mindkét irányban biztosíték és hajtó erő. Érdemeiket lehet előszedni, vádak lehet felsorakoztatni államnak és egyháznak egymás ellen, sokféle szemrehányás lehet jogosult innen is, onnan is, kétségtelen azonban, hogy nagyon nagy halálra lehet kötelezve mindenik a másikkal szemben, mert sokat tanultak egymástól, sok jót vettek át egymástól.

Isten különös kegyelme, hogy az egyházat és az államot egymás mellé állította, közel tette egymás mellé. Mind a kettő irigykedik a másikra, élénk figyelemmel nézi a másik ténykedését, módszereit, célkitűzését, szeretné a magáévá tenni, egészen kisajátítani a társát. A *sui generis* erők és tulajdonságok azonban nem illenek a másikra, az egyház spirituálitása, tisztán erkölcsi erői és fegyverei nem használhatók fel pl. az állam fináncpolitikájában, az adószedők és postai tarifák meg szerkesztői nem lehetnek evangélisták, mint ahogy' semmiféle egyházi „méltóság” sem hajthat végre tőzsdei transzaktiókat és nem lehet méltósága szerint pénzügyi tanácsadó, vagy új adónem kitalálója. Az azonban nagyon kívánatos, hogy az egyház lelkiülete valahogy' mégis beszivároghozzon, átítassa az államot, vagy legalább is az állam jelentős tényezőit és nem utolsó hatás az államé sem, amikor a józan és kézzelfogható rendszerezésre, a lelkesedés mellett a számokat is meglátó világos ítéletre tanítja meg az egyházat.

Az egyház célja és rendeltetése az Isten országának szolgálata, ehhez kapott erőket, kegyelmi ajándékokat, az állam célja a földi viszonylatok rendezése, fenntartása, megoltalmazása. Boldog és kielégítő az az állapot, ha én mint magyar református ember reformátussággal Magyarországot, magyarsággal pedig evangélium szerint reformált krisztusi hitemet tudom erősíteni. A kettő nem ellensége, hanem pompás kiegészítője egymásnak. I. G.

A kopenhágai dóm keresztelőmedencéje – Thorwaldsen műve

Frözta Kálvária-kővel feljegyés!

Az Úr színe előtt

A mindennapi kenyér

A mi mindennapi kenyereinket add meg nekünk ma. *Máté 6,11.*

Péter-Pál napja felé egyre szökebben, selymesebben hullámoz a mezők végtelenjén a kalásztenger. Nincs színe sem, olyan, mint a fény, zizeg és nehézség a kalász: benne egész évi kenyereink.

Isten tenyerén van a kalász s ebből miénk a mindennapi kenyér. Sosem aggódtunk ennyit érte, mint épen most a jó termés küszöbén. Mert ma nemcsak azért harcolnak, hogy több, fehérebb, puhább kenyér legyen egyes népek asztalán, — hanem, hogy másokén egyáltalán ne legyen mindennapi kenyér.

De hála Istennek, a kenyereink az Ő kezében van, s — ezen ne mosolyogjon senki — így nem történhetik semmi baj. Meg lesz a kenyér minden napra. Mert a kenyérnek így van értelme, így van ize: ha mindennapi. Az egész évi termés Istené: a miénk csak a puha, mindennapi kenyér.

Micsoda változás lenne ezen a sárteken, ha ilyen értelemben oldanák meg a mindennapi kenyér kérdését: amit ma »szociális kérdés« néven nevezünk. Hogy t. i. — az Úri ima egyszerű jelentése szerint: — a kenyér Istené. Mert ez így van. A kenyér, a magántulajdon rossz értelmezése miatt van itt annyi szenvedés. Akik halmoztak, duskáltak, azt hitték, hogy Isten kezéből vették ki a kenyeret. Pedig embertársaik asztaláról lopták le.

Így lett szociális bűn az örök törvény félreértéséből. A kenyér, a föld: Isten-tulajdon. Azért, hogy ebből minden élönek, minden napra annyi jusson, amennyi kell.

Ne mondja senki, hogy övé a föld!
Örüljön, hogyha megvan mindene.
szállása, ágya, ruhája, ha megvan
a mindennapi szők eledele. . .

A föld az Istené: mindenkié,
és senkié, szabad, rög a rögé.
Akárki másé, nem az Istené már,
sem a fiáé. — de az ördögé. . .

— írja tiszta evangéliumi meglátással a költő is —
A nyomor, a megkeseredett falat kenyér már csak következménye [az Isten-tulajdon semmibevevésének és annak, hogy a »mindennapi« — voltára is fitymálnak a nagy csűrök építői.

Értsük meg hát micsoda és kié a kenyér. És engedjük oda rendeltetésének.

A kenyér legszebb szimbóluma Jézus Krisztus. Táplálék az egész világ számára. Áldozat megtörtetett mindnyájunk bűneiért.

Akkor lesz rend a romok felett, ha a testi és a Mennyei Kenyér mindennapi betevő falat lesz minden élö számára. Nem lesz szolgaság, nem tapad hozzá a könny és vér, ha a Gazda tenyerünkre teszi, mert Tőle kérjük: *a mi mindennapi kenyereinket add meg nekünk.*
Kiss Tamás

A vasárnapi urnagyűjtők beosztása:

Allomás (Réti Nőszövetség): Dr. Szabó Lajosné, Dr. Erdei Gáborné, Karsay Ferencné, Steiner Miklósné.

Újsor: Dr. Rencz Antalné, Dr. Szauder Béláné, Dr. Kónya Bertalanné.

Pénzügy: Dr. Nagy Dezsőné, Dr. Gábor Béláné, Dr. Soós Istvánné, Dr. Csécsi Nagy Lászlóné, Dr. Draveczy Iniréné.

Szaniszló utca: Dr. Thury Kálmánné, Dr. Thury Lászlóné, Harmathy Attiláné, Dr. Tripsó Sándorné, Dr. Sarkady Sándorné, Dr. Szentpály Gyuláné és Karola, Kotsis Gézané és Magyar Gabriella, Gözzy Ferencné, Dr. Sarkady Pálné.

Hitler Adolf utca: Gyémánt Elekné, Kovács Lajosné, Gálbori Erzsébet, Dr. Kotzó Jenőné és Piroška, Zsilinszky Istvánné, Prokopovich Leoné, Máthé Olga, Zengő Mária, Szedlacsék Mária, Pina Geróné.

Japport cukrászda: Dr. Czifra Kálmánné, Dr. Hlatky Endréné, vitéz Kálmán Imréné, vitéz Dr. Nadányi Jánosné, Bölöny Istvánné, Dr. Oswald Jánosné.

Pesi Kereskedelmi Bank: Péter Béláné, Kenderessy Gáborné, Juhos Magda.

Hídő: Balajthy Jenőné, Vargha Lászlóné, Dr. Kazó Károlyné, özv. Lázár Mártonné, Kelemen Eta, Kassai Magda, Charly Ottóné, Kovács Rózsika.

Czillér sarok: Özv. Dr. Szentmiklósy Imréné, Szvitók Kornélné, özv. Dr. Jégh Károlyné, vitéz Kovács Lászlóné, Tonk Irén, Korbucz Márta.

Mezei Mihály utca: Kegyes Istvánné és leánya Klára, Puskás Albertné, Dr. Vadászné László Margit, Lorántfy Intézet tanári kara.

Újvárosi templom: Mónus Sándorné, Vásárhelyi Jánosné és a Nőszövetség.

Velencei templom: Kiss Károlyné, Molnár Gyözőné.

Olaszi templom: Csernák Béláné, özv. Dr. Bodnár Gáborné, Béczy Ernőné.

Piactér: Resch Mihályné, özv. Merza Károlyné.

Strand: Csernák Józsefné stb.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. július 2-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	9/10	Eszenyei Gyula Saszet Győző	5	Paksy Kiss S.
Újváros	9/11	Nagy Dániel Pethó Gyula	6	Költő Gyula
Össi-telep	10	Paksy Kiss S.	3	Kiss Tamás
Velence	10	Vadai Ferenc	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Gáspár Béla	—	—
Rét	10	Szabó László	4	Dr. Szabó Lajos
Élő-telep	10	Költő Gyula	—	—
Hegyen	—	—	4	Nagy Lajos

A váradszöllősi misszióban vasárnap Gáspár Béla budapesti lelkész, az Evangéliumi Munkásszövetség főtitkára prédikál. Istentisztelet után a nagyváradi ref. fiatalok folytatják a családlátogatást. — **Az újvárosi nőszövetség** most vasárnap tartja keresztíviz alá Horváth Sándorék **tizenkettedik gyermekét.** — Most **vasárnap gyűjtőnap** lesz Nagyvárad utcáin a Lórántty Zsuzsanna Egyesület árvái számára. Mindenki hozza meg áldozatát és dobja be adományát a perselyekbe! — **A bihari egyházmegye segédlelkészei** június 30.—július 2.-ig konferenciát rendeznek Nagyváradon; pénteken és szombaton reggel fél nyolckor istentiszteletet tartanak az újvárosi templomban, amelyre a gyülekezetet szívesen hívják és várják, vasárnap délelőtt pedig minden nagyváradi templomunkban **ők végzik az igehirdetést.** — **Vitéz Cser Lajos és felesége** Kovács Katalin most ünneplik házasságuk **huszonöt esztendő évfordulóját.** — Megjelent a **Zöld olajfaágat szájában hordozó Noé galambja** című imádságokönyvecske, amelyet 1708-ban írt **Rimaszombati Kazai János** eperjesi ref. lelkész. A könyvecske, amelyből egy imádságot bemutattunk már januári számunkban, **150 pengőért** kapható az **újvárosi** lelkészi hivatalban, vagy istentisztelet után a templom előtt.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: S Zsíros Lajos, Gutl Edit, Balogh Éva, Magyar Erzsébet, Csanak Béla. Esketés: Seres József (Péter u. 11.) és Ibrányi Piroska (Tolszoly u. 28.) Temetés: Gazdag József 61 éves (Hitler u. 5) öz. Czirják Istvánné szül. Templom Juliánna 64 éves (Csíllaghegyi 14.) Halász István 1 éves (Szabadság u. 10.) **Június 18-án,** vasárnap délelőtt egy pár kesztyű az olasz templomban maradt. A tulajdonos-kellő igazolás után a harangozótól átvehetik.

Aldozatkészség: Bombakárosultaknak: öz. Zöld Gáborné 100 P. Dvorzsák Magda 6 P. vitéz Debreczy Józsefné 10 P.

Anyakönyvi adatok június 13-tól június 26-ig: Keresztelés: Oláh Jolán, Komáromi Lajos, Arany Béla, Balin László, Deák Erzsébet. Esketés: Benkő Tibor, Szabó Ilona, Himmel Gyula (Lukács Gy. u. 7.) — Gál Ilona (Huszár u. 9.) Temetés: Pázmány Ferenc, 22 éves (Büdszentmihály. Nagyvárad, Vitéz u. 9.) Boros Lajos 31 éves (Kaszárnya u. 7.) Tenkel Sándor 76 éves (Össi állomás.) vitéz Molnár Lajos 58 éves (Beöthy Ö. u. 65. sz.)

Aldozatkészség: Bombakárosultaknak: ujabban Várközi Gyula 5, Farkas Gyula (erdélyi menekült: Bábony-megyer) 40 és Magyarosi Bandi Istvánné 10 pengőt **szegény gyermekek megsegítésére** Oláh Pál 10 pengőt adományozott.

A vasárnapi istentisztelet alatt valaki **50 pengőt** tett a templom perselybe.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Illyés Erzsébet, Tordai József, Kosonszki János, Bíró Gyula, Gulyás László, Fazekas Mária. Esketés: Daróczy Sándor ref. kereskedő — Löwinger Kfara ref., Galambos János gyári m. ref. — Barabás Irén ref., Szilágyi Mihály Máv. altiszt róm. kath. — Szigeti Mária ref. Temetés: Zétényi András 55 éves kazánfűtő, (Mező-u. 3.), Forgács János 75 éves szabó segéd, (Gyár-u. 52.)

Aldozatkészség: Templomalapra: Daróczy Sándor 30 P., N. N. 10 P., Hegedüs Oszkár 10 P., öz. Pénzes Ferencné 10 P., Gulyás László emlékére a gyászoló család 20 P., Kiss Ferenc 10 P. Hadigondozás céljaira: öz. Fitzner Sándorné 10 P. Szegényeknek: Daróczy Sándor 10 P., Társi Andorné 2 P., Gulyás László emlékére gyászoló család 10 P. Nőszövetség céljaira: öz. Fitzner Sándorné 10 P. Bombakárosultak segélyezésére: Daróczy Sándor 20 P., Társi Andorné 2 P., Halász László 50 P., Gábris Sándorné 15 P.

Gyászhir. Gulyás László hősi halált halt s harctéren eltemetett 25 éves honvéd szakaszvezető testvérünkről is megemlékeztünk velenicei imaházunkban f. hó 25-én, a délutáni istentiszteleten; mindnyájunk fájó együttérzésével, buzgó imádságban kérvén az eget Urát, adjon a hitünk szerint megdicsőült hősnék csendes nyugodalmat, örök diadalmat. Minden szeretteinek vigasztalást a szent akaróján való alázatos hívő megnyugovást.

Szülőnyelvitelének gondozása során Szentmárton községben a helybeli s a Rontó és Hájó község területén lakó református testvéreink számára hirdette a megtartás ígését Kiss Károly lelkész f. hó 25-én délelőtt.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk szerdán és szombaton délután 6 órakor az imaházban, pénteken délután a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Sámson Géza, Dull Rozália, Tém Margit, Nagy Jenő, Benkő János, Fodor András. Esketés: Sölyom Imre ref., Popovics Mária g. kel. (Gutenberg u. 12.) Varga Ferdinánd r. kat. Bimbó Piroska ref. (Szt. József 74.) Kovács András Gyula ref. Bánai Margit ref. (Ferenczy I. u. 23.) Temetés: Fehér Gábor 55 éves (Szécshenyi u. 26.) Ihász József 31 éves (Galagonya u. 2.) Posztós Károlyné 36 éves (Vitéz János u. 49.) Nagy Albertné 45 éves (Attila u. 11.) Tarpai Juliánna 77 éves (Árpád V. u. 57.)

Aldozatkészség: Bombakárosultaknak: Szentjánosi (Szatmár megye) fiók egyház hívei 100 kg. elelnet (bab, liszt) öz. Toth Istvánné 5 P. Román József 10 P. Dézsi Ferencné 10 P. Zombori Sándor 10 P. Pénzes Irén 20 P. Pénzes Viktorné 10 P. Kocsis Zsigmond 20 P. Tarpai Julia 5 P. Nagy Jánosné 5 P. Szegényeknek: öz. Fehér Gáborné 28 P. Belmisszió céljaira: Halász Jánosné (a bombatámadás alkalmával szerencsés megmeneküléseért) 50 P. Tarpai rokonok 20 P. Úrasztalára: Bort Kador János.

Ifjúság Önképzőköre: vasárnap délután 4 órakor Szűcs Lajos szöllőjében tartja vallásos jellegű önképző óráját Andor Zoltán megnyitóját Csengeri István tanító Bethlen Gáborról, tart megemlékezést. A missziós énekkar, Kovács Győző tanár vezényletével ének számokat ad elő, majd Nagy Lajos imával zárja, be az önképzőkör óráját.

Nőszövetségünk: minden hétfőn délután újból megkezdí munka-délutánját.

Árva házu nk

Junius havi adományok: Dr. Varga Árpád és neje agyalapítványra 500 P.

Borítékban: Dr. Olasz Vilmos 20 P., özv. Jégh Károlyné, Csernák József és neje 10-10 P., özv. Postás Jánosné 5 P.

Pénzadományok: Széles Kálmán 50 P., dr. Sályi László egy hadi árva május havi ellátására 60 P., Pázmán Ferenc, Vargha Lajos Kolozsvár 20-20 P., Hegyesi Mihályné, Botházi Lajosné és Harmathy Istvánné 5-5 P., Harmathy Karola 2 P., Fülöp Istvánné Nagyválad 20 P., Hant Elekné virág helyett 10 P., Bódis Ilora és Béczy Ernőné 5-5 P.

Természetbeni adományok: Kemény Gyula 1 pár gyermek szandál és 50 kg. krumpli, dr. Verzár Istvánné 4 kg. barna liszt, dr. Kalas Lászlóné 4 kg. barna liszt, 1 1/2 kg. fehér liszt, 1 1/2 kg. bab, 3 drb. szappan, Héderné 10 kg. barna liszt.

Pótlás: Utolsó közlésünkben kimaradt Báthori Sándor adománya a Horváth József halálakor koszoru váltáság címen 20 Pengő.

MAGYAR KATONÁK DALA

<i>Lángoló vörösből</i>	<i>Mondja el fennszóval</i>
<i>Lengyel hegyek orma.</i>	<i>Erdei haraszton</i>
<i>Látlak-e még egyszer</i>	<i>Édes-csöndes álmát</i>
<i>Szülőfalum tornya?</i>	<i>Fegyverben virrasztom.</i>
<i>Kinyilik-e még rám</i>	<i>Mondja el halkabban:</i>
<i>Egy kis ablak szárnya?</i>	<i>Járok piros vérben;</i>
<i>Meglátom-e magam</i>	<i>Esli harangszókor</i>
<i>Egy szelid szempárba?</i>	<i>Imádkozzon értem.</i>
<i>Vigye a levelem</i>	<i>Viszi már levelem</i>
<i>Bűgő galamb szárnya.</i>	<i>Bűgő galamb szárnya.</i>
<i>Az én édesemnek</i>	<i>Hozza is a választ</i>
<i>Szép Magyarországra.</i>	<i>Kilencednapjára;</i>
<i>Mondja el fennszóval:</i>	<i>Esti harangszókor</i>
<i>Semmi bajom nincsen.</i>	<i>Talpig hófehérben</i>
<i>Mondja el halkabban:</i>	<i>Gyönyörű virágszál</i>
<i>Megszakad a szívem.</i>	<i>Imádkozik értem.</i>

*Járhatok már, pajtás,
Térdig piros vérben,
Az én édes párom
Imádkozik értem,
Vissza is imádkoz.
Az ég meghallgatja:
Hs nem karácsonyra,
Virágvásárnapra.*

GYÓNI GÉZA

A protestáns szépirodalom összegyűjtése

A protestáns szépirodalom mindezideig sem bibliográfiában, sem anthológiában nyilvántartásba nem vétetett, hosszú ideje folyik már egy olyan munkálat, amely ezt a hiányt akarja pótolni. *Protestáns szépirodalmi lexikon készül.* A református rész már befejezéshez közeledik. A teljesség okából szükséges azonban, hogy valamennyi protestáns felekezet szépirodalma összegyűjtésük legalább a jelen századból. Ez a munka elsősorban gyakorlati célt szolgál azáltal, hogy megismerteti, kik a „mieink”, s szellemi erőink hatalmas seregszemléje lesz. Tudományos alapon készül s így kívánatos, hogy egyetlen protestáns szépirónk se maradjon ki. Ezért azokat a protestáns olvasóinkat, akiknek már jelent meg nyomtatásban szépirodalmi kötetük, arra kérjük, hogy a lejjebb felsorolt pontok szerint adataikat mielőbb szíveskedjenek megküldeni a szerkesztő címére: Hézszer Zoltán ref. lelkész, Budapest, XIV., Telepes-u. 1/b. III. 6. Bár a könyvtári stb. anyagot szerkesztő már feldolgozta, pontosság okából azokat is kérjük munkásságuk jelzésére, akiknek adatai már valamelyik szépirodalmi kútfőbe felvették. — *A következő adatokat kérjük:* 1. Név (írói álnevek, ill. betűjegyek is.) 2. Születés ideje (év, hó, nap) és helye. 3. Vallás (vallásváltoztatás esetén az előző vallás is.) 4. Foglalkozás, képzettség, iskolai tanulmányok helye. 5. Tagságok, tisztségek, kitüntetések (irodalmi vonatkozásban.) 6. Mely lapnak szerkesztői vagy munkatársai. 7. Műveik pontos címe, műfaja, a megjelenés helye, ideje, kiadója, nyomdája, oldalszáma; újabb kiadások; idegen nyelvre fordítások. 8. Műfordítások; anthológiák stb. szerkesztése. 9. Előkészületben vagy sajtó alatt lévő munkák felsorolása.

Lakásomból két üres szobát kiadok magános úrinőnek. Szaniszló-utca 55.

A Református Híradó vallásos irányú nélap.
Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**. Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:

CSERNÁK BÉLA**NAGYVÁRAD**

Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:

Dr. INCZE GÁBOR

Az erdélyi élet útja

MAGYAR ÖNISMERET címen jelent meg *László Dezső* kolozsvári esperes, országgyűlési képviselőnek cikkeket, tanulmányokat, előadásokat tartalmazó könyve. Ezekből mutatunk be egyet, amelyet még 1937-ben írt. Az író és írását dicséri, hogy a román világban írott cikke minden változtatás nélkül érvényes a magyar világban is. — A könyv megrendelhető az újvárosi lelkési hivatalban, vagy magánál a szerzőnél.

Kevés annyi ellentéttel megáldott darabja van a földnek, mint Erdélynek. Már maga az erdélyi táj is a legváltozatosabb képet mutatja. Folyómenti termékeny széles síkságok, hepe-hupás mezőségek, erdővel borított hegyek és égigérő havas bércek váltogatják itt egymást. Akármelyiket hagynók ki az erdélyi összhangból, egyaránt szegény és csonka maradna a megmaradó tájkép.

Három egymástól élesen különböző nép lakja: magyarok, románok és szászok. Egyik nép fiairól sem mondhatjuk, hogy kevésbé erdélyiek, mint a másik. De az egyes fajokon belül is mennyi különbség, milyen egységes néprajzi szívetek magyarok, románok vagy szászok között. Négy nemzeti egyház a magyarok, két nagy egyház a románok lelkének gyógyítására.

A halászatotól a bányászatig minden ősfoglalkozás képviselve van az erdélyi bércek között. A magyar, román és szász művelődésnek egészen sajátos és az illető nép egészére kiható fókuszai képződnek ki ezen a kis földdarabon és voltak olyan korok, amikor a vegyesajku Erdély ugyanabban az időben többet tett az ideszakadt népek egyetemes kultúrájaért, mint az Erdélyen kívül élő nagy nemzetrészek.

Erdély szűk kicsi világ, ide zárva a keleti és déli Kárpátok szögébe. Ez a zárt világ egészen sajátos életmódot alakított ki és Erdély mégsem jelent elzárkózottságot, mert a modern szellemi mozgalmak közül nem egy a más országokból ide nyuló népeknek éppen erdélyi képviselői között jelentkezett leghamarább.

És folytathatók ezeknek az adott ellentéteknek felsorolását. De nem ez a célunk. Arra akarunk

rámutatni, hogy ennek a sok ellentéttel megáldott földdarabnak mi a sajátos lelke, mi az itteni életnek az alaptörvénye? Erre a kérdésre az erdélyi történelem egészen határozottan azt feleli, hogy ennek a földdarabnak boldogsága, a rajta élő népeknek békéje mindig attól függött, hogy mennyire tudták az erdélyi ellentétek közötti egyensúlyt megőrizni és fenntartani. Hiába akarták a népek itt egymást felfalni, minél inkább marcangolta egyik a másikat, a megtámadott annál erősebb és öntudatosabb lett. Mindig elbuktak azok, akik okos taktikával el akarták az ellentéteket simítani, de mindig győztek azok, akik az ellentéteket tisztelve, a másik népjogait, műveltségét és vallását a maga valójában megbecsülték. Az itteni szászokhoz hasonló kis nép-törzsek vagy az unitáriussághoz hasonló kis vallási közösség évszázadok viharát állotta ki.

Az erdélyi életnek ez a törvényszerűsége meghusitja azok szándékát, akik nem tisztelik az itteni élet elkerülhetetlen egyensúlyát, akik mohó falánksággal, vagy okos taktikával az itteni élet valamelyik tényezőjét el akarják pusztítani, vagy az erdélyi ellentéteket el akarják mosni.

Erdély békessége mindig az ellentétek öntudatos hordozásában, az egymás iránti kölcsönös tiszteletben és a hamis látszatok elkerülésében nyugodott. És ezen fog nyugodni ezután is.

ERDÉLYI TEMPLOM

Eredeti-fametszet

Az Úr színe előtt

A TÉKOZLÓ FIÚ ÚTJA

Hogyan kerül a tékozló útjára az ember? Nem olyan könnyű ám az Istentől elszakadni és a bűn útjára lépni annak, aki az Isten atyai és otthoni légkörében nevelkedett fel. Még a legromlottabb környezetben is Isten csodálatos módon fel tud nevelni fiukat és leányokat, akik valami belső hangra hallgatva érthetetlen módon minden erejükkel azon vannak, hogy kiemelkedjenek a környezetükből s kiszakítják magukat a romlásból s nem húzza le őket a mocsár. Az apák tekintélye s az édesanyák könnye és könnyörgése, a büntetéstől való félelem, a törvény ereje, a jó és nemes emberek példája, az egyház nevelése, a bűnöknek önmagában rejlő s már itt a földön is bekövetkező elrettentő következményei sokakat és sokáig visszatartanak. Nem olyan könnyű elszakadni hazulról. A jó és Istennél maradó életnek is meg van a vonzó ereje, a gyönyörűség szépsége. De hiába, egy olyan világban nyitottuk fel szemünket, ahol a tiltott fa is bele van állítva s miért, hogy már a gyermek is arra áhitozik, ami tiltva van? Egy olyan világban ébredtünk fel, ahol szomszédságban élnek egymással, akik Istennek és Isten nélkül élnek. S ez a szabadság, ez az önállóság, a maga urának lenni, senkinek semmit sem köszönni s mások felett úr lenni, élni, élvezni, habzsolni, mind azt, amit csak nyújt az élet: ez a nagy ígézet: a telhetetlenség ami egyszer csak elfogja a szívet. Ez a világ többet ígér az embernek, mint amennyit az Isten neki adott. Rálicítál az Istenre és az embernek választani kell, mert szabad akaratot kapott. Egyedül az ember kapta ezt a rendkívüli képességet. Azért ember, hogy önként és ne kényszerből válassza Istent.

Egyszer csak nem érzi magát jól, mert Isten kemény iskolába fogja. Az emberek nagy többsége azért vágyik el, mert lusta és nem akar dolgozni. Titokban otthon már elkezdte a kicsapongó életet és szította az elégedetlenséget a kísértő is. Nem szívesen kerül a szeme elé. Nem csak hogy nem jár a templomba, nem hallgatja az ő szavát s nem figyel az imádságra, hanem mindez olyan üres, unalmas, értelmetlen, öregeknek való, elavult szokássá lett. Szégyenleni kezdi, hogy neki hite van. Akármit szeretne, semmit sem tehet, semmit sem szabad. Sőt meghallja hamar a gúnyos kacajt, hogy felvilágosult ember létére még mindig tartja a hitet és a parancsolatokat. Csak a gyáva és a szolga lelkeknek való a hit, mely egy képzelt Istennel félemlíti meg az embert. A szabad és bátor lelkek nem félnek belekiáltani a világba: „tedd mindannak ellenkezőjét, amit a vallás Istene tilt, az a szabad lelkek ereje”. A vallás, a keresztyén vallás is rabszolga lelkeket nevel. Hagyd ott az Istent, akit csak a papok találtak ki, meglátod egyszerre, milyen más világ nyílik fel szemed előtt, s milyen más ember leszel. Akkor leszel igazán em-

ber, ha túl a rossz és jó világán te mondd meg, mi a jó és mi a rossz. Így ígéz a messzeség.

Mivel Isten szeme előtt nem lehet ezt az életet folytatni, el kell hazulról menni. Akinek szűk a világ Istennel, az egy reggel elszánja magát és oda áll, Isten elé: én elmegyek, add ki az örökséget. Vagy oda se áll, bucsu nélkül távozik s ellopja azt, amit a magáénak tart, az értelmet, egészséget, képességet, az ifjúságot.

Szabó Imre

Keserű orvosság

Az eseményeket távolról figyelő és a próbától távol élő emberek pillanatnyilag sokkal magabizóbbaknak látszanak, mint azok, akiknek bombázások alkalmával közvetlen-közéletről volt módjukban a halál ízét megkóstolni. E magabizó emberek életét a folytonos nyugalom és béke idilli derűje hatja át. Úgy tesznek, mint akiknek mindig rendben van a szénájuk. Akik teljesen biztosak abban, hogy a történések és események szomorú jelentkezései alól kivételek. Mindenkit utólérhet a próba, mindenki lehet áldozat, mindenkinek vérrel irhatják rá koporsójára földi nevét, csak épen ők azok, akiket mindez elkerül. Magabizásuknak és önhittségüknek tragédiája akkor lesz nyilvánvaló, mihelyt a halál árnyékának közelébe kerülnek. Ekkor pillanatok másodrésze alatt elveszítik nyugalomukat és lelkük békeségét. Helyette ijedség lesz úrrá rajtuk, pánik tör ki lelkükben, elsőnek ők vetik fel a kérdést: mi lesz velünk?

Ahhoz, hogy véres tusákban és halálhörgések idején megérezhessük Isten szabadító hatalmát, mindannyiunknak szüksége van előzőleg arra, hogy az élet keserű orvosságát vegyük számba. Mint ahogy Ezékiel prófétának is, Isten felé indulásakor, a gyászénekekkel, nyögésekkel és jajszókkal teleírt könyvtetekercset kellett megemésztenie, hogy azután megérezhesse Istennek szeretetét, amely olyan, mint az édes méz. A fanyar, keserű könyvtetekercsek nyomán támadt édes íz a fenhéjazó, túlzottan magabizó ember sohasem érzi meg és nem is árasztja szét maga körül. Amíg nincs veszélyben, addig hazug magabizásának rabja, aki azt gondolja, hogy saját szerencséjének kovácsa. Mihelyt csapkodnak a bombák, még ennyi sem marad meg szívében, önmaga előtt is elveszti hitelét. A legfájdalmasabb számára azonban az, hogy a halál kérlelhetetlen, könyörtelen átokként jelenik meg előtte. Milyen más az a lélek, aki veszedelemben, veszedelem előtt és után Isten szabadító hatalmát tapasztalja meg! Aki keserű leckék megtanulása árán már régóta vallja, hogy az Úr a föld és annak teljessége, életem és halálom egyaránt. Ennek megtapasztalása és átélése egyedül a hívő lélek kiváltsága, akinek életében Úrrá és Krisztussá lett Jézus.

Ítéletes és Istentől megszorodásunkra adott idők arra valók, hogy mindannyian megtanuljunk a

békeévek nemszeretett leckéjét: hogyan lehet Úrra életünkben az a Krisztus, aki minékünk bátorságot és erős bizodalmat nyújt. Az evangélium válasza erre az, hogy Krisztushoz az út a *lélek megkeseredése* által vezet el. Láthatsz ma nagyon sok kesergő és bánatos embert, éhes-szomjas gyermekeket, elhanyagolt külsejű és rongyos ruhájú koldust. Beszélj csak velük, nyomoráért a legtöbb a társadalmat, a rendszert, az elveket okolja. Légy ekkor bátor félrehuzni az emberek életfüggönyét és bepillantani a lelkek mélységébe. Meglátod, hogy a baj azzal és ott kezdődött, hogy a lélek is olyan rongyos, mint a ruha, a szív épügy Isten nélkül való, mint a gyomor étel és ital nélkül. Nagyon sok ilyen bánatos ember járja ma a világot, bánatukat azonban Isten nem fogadja el, mert annak a világ szerinti szomorúság a nemzője, amely halált szerez.

Isten azoknak ad veszélyek között is biztonságot, akik *megettérésre* keserednek meg. Akik életüket ocsúnak és szemétnak ítélik. Akik Isten ítéletének rettenetességét itt e földön átélik s van látomásuk arról, — de még inkább hallomásuk arról, — hogy az Isten ítéletének rostájából minden kihull, ami gonosz és tisztátalan. Kihullanak az emberi érdemek, amelyekre oly gyakran hivatkoznak. Jócselekedetek, amelyekben vakon biznak. Nem ér semmit a hazafiságra és a jó reformátusságra hivatkozás. Keresztyén mázzal bevont életed sem lehet biztonságot adó menlevél. Itt csak egyet fogad el tőled az Isten: bűnök miatt megkeseredett szívedet. Ez elégséges arra, hogy Isten gondolata helyet foglaljon szívedben, szárba szökkenjen, tetté, létté váljék.

Csak olyan életnek van értelme, amely szomorúsággal kezdődik és örömmel végződik.

Biffó Zoltán

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. július 9-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10/49	Csernák Béla vitéz Pap Andor	5	vitéz Pap Andor
Hegy	10	Paksy Kiss S.	—	—
Újváros	10/11	Incze Gábor	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	3	Paksy Kiss S.
Velence	10	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Költő Gyula	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Csengeri István	—	—
Hegyen	—	—	—	—
Veres szöllő	—	—	4	Dr. Szabó Lajos

Mult heti számunkban közöltük az első világháború nagy költőjének, **Gyóni Géznak** egy szép versét. Gyóni Géza orosz hadifogságban halt meg és most van **hatvanadik születési napja**. Szomorúságában is szép versének ma is nagy az időszersége. — **A váradszöllősi misszió** folyik tovább, vasárnap *Költő Gyula* prédikál. Istentisztelet után a nagyváradi ref. fiatalok folytatják a családlátogatást. — **A tékozló fiú útja** címen jelent meg *Szabó Imre* budapesti esperes könyve, amely nyolc bizonyágtételt foglal magába. Ezeket mondotta el Szabó Imre a Budapesten május hó végén tartott evangélizáló hét során. Ebből a könyvből métatunk be egy részletet *Az Úr színe előtt* rovatunkban. A könyv 420 pengőért megrendelhető a szerzőnél: Bpest, VII. Vilma- királynő-út 7. — **Dr. Szabó Lajos** dalosker. alelnök ünnepi megnyitójával kezdődik és **Szabó János** orsz. gyűl. képviselő beszédével zárul a szórakoztató műsor vasárnap délelőtt a Félix-fürdőn üdülő sebesült katonák között.

Segédlelkészek

konferenciákat három napon át Nagyváradon. A Bihari Egyházmegye legifjabb lelkészei és lelkészjelöltjei néztek szembe szolgálatuk időszerű kérdéseivel.

Minden reggel és este áhitatot tartottak. A mindenkori tanítványok bűnbánatával állottak meg Krisztus előtt, hiszen az Ördög, akinek kiűzése a tanítványok tiszte lett volna, elszabadulva, a maga akaratával kérkedve Isten akarata ellenében, kegyetlenül gyöttri ezt a tehetetlenül, mert hitetlenül „keresztyén“ (krisztuskövető) világot. Az Igéből kerestek feleletet: mikor kell a megszedült farizeus világban mártírságot vállalni, vagy az atyafiakért életben maradni? Az utolsó áhitat Krisztus követőinek jutalmáról tett bizonyágot.

Az előadások arra készítették a résztvevőket, hogy az elhívott, nemcsak papíron képesített bizonyoságtevők öntudatával és erejével felelhessenek meg, ha megkérdezik: mi jogon akarja a keresztyénség kiszabni az ember életének útját a legtitkosabb érzésktől a legdöntőbb cselekedetekig? Elméletek, rendszerek itt-ott többetigérőknek látszanak, de csupán emberi szándékot, emberi jóakaratot tükröznek s emberi voltukban van a tehetetlenségük éppen a leglényegesebb, legdöntőbb kérdéseiben, pontjain az emberiség életének. Az élet egyetlen értelme: Isten dicsősége és az ember idvessége s ez — amint tegnap Benne volt — ma is csak Krisztusban van s holnap is csak Őbenne lesz.

Tisztázták azt a kérdést is: ki hát a segédlelkész? Egy alacsonyabbképesítésű „kispap“? Kevesebb képzettségű „allelkész“? Nem: a segédlelkész egyáltalán nem lelkész. Csak lesz lelkész, aki éppen a segédlelkészi évek alatt készül kiválóbb idősebb felkipásztor oldalán arra, hogy mire eltűnik nevéből a „segéd“ szó, igazi mester legyen, méltó utóda a régi tiszteletes és tudós magyar református lelkipásztoroknak. — Vannak olyan „segédlelkészek“ is, akik — talán már régen — kész lelkipásztorok, de

még nem váltak szükségessé paróchiákban, amelyeket a gyülekezetek erőtlenségük, vagy az alkalmatlan körülmények miatt nem tartanak fenn kellő számban. Ezek a várakozás éveiben töltik „ráérő idejüket“ azzal, hogy kísérik a bizony sokszor két-három embernek dolgot adó paróchiákon.

Az utolsó napot, a résztvevők istentiszteleti szolgálatait már megzavarta a légiriadó. De hála Istennek, aki két napon át is nyugalmat adott egymás hite által erősödni s a szeretetet a találkozásban megerősíteni akaró szolgálóknak. **Költő Gyula**

Két új lelkeszi állás

Péter-Pálkor tartotta egyházunk presbytériuma rendes gyűlését, a bihari esperes **Vadai Béla** beszámolt az előző napokon tartott egyházlátogatásáról. **Csernák Béla** kegyeletes szavakkal emlékezett meg **Kiss Béla** igazgató-tanítóról, akinek a helyét csak akkor lehet betölteni, ha erre a kultuszminisztérium engedélye megérkezik, az utód egyben kántora is lesz a réti gyülekezetnek. A kegyeletes emlékezés kiterjedt **Fülöp István** presbyterre, **Jakab Imre** réti algonokra és arra a hatvanöt ref. halottra, akik a június 2-iki terrortámadásnak lettek az áldozataivá. **Soós István dr.** főgonnok **Csernák Béla** lelkeszt köszöntötte kormányfőtanácsosi kinevezése alkalmából, amely öröme egész Nagyváradnak. **Vadai Béla** esperes nagy elismeréssel számolt be egyházlátogatásáról és felhívta a presbytérium figyelmét arra, hogy az egyre növekvő lélekszámú nagyvárad gyülekezetnek az egyre növekvő feladatok el látására *legalább még két újabb lelkeszi állást kell megszerveznie*, úgyszintén a váradszöllösi fiókegyházat is mielőbb önálló anyaegyházzá kell kifejleszteni.

A presbytérium megnyugvással vette tudomásul az egyházkerületi elnökség intézkedését, hogy július 1-től a lelkeszi szolgáltatások díját (stóláját) átlag 25 százalékkal emelni kell. — **Gere Ferenc** és **dr. Csernák István** presbyteri esküt tettek. A presby-

térium szorgalmazza a réti iskola építésének gyors befejezését, a velencei lelkeszi lakás renoválását, a levante főparancsnokság megkeresését, hogy vasárnap minden levante elmenjen a templomba; jóváhagyta az iskolaszék javaslatát, hogy két tanítónó magasebb fizetési osztályba lép és az Igazgatótanács döntését, hogy **dr. Csajkos Éva** és **dr. Kupán Ibolya** rendes tanároknak választották meg, **Köblös Judit** pedig helyttestanárként folytatja működését. A velencei egyházrész templomtelket kapott a várostól. A harangoztatási díjak felemelésére vonatkozólag a presbytérium nem döntött, hanem annak a megtárgyalását a gazdasági tanácsra bízta. A gyűlés a XXIII. zsoltár éneklésével ért véget.

Árvaházunk

A Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egylet július 2-án d. e. utcai gyűjtést rendezett a Református Árvaház javára. A város tizenöt forgalmas helyén állította fel az urnákat, amelyek mellett buzgó úrhölgyek teljesítettek áldozatos szolgálatot. Noha közben légiriadó néptelenítette el az utcákat, veszély multával a gyűjtést végző hölgyek ismét elfoglalták helyeiket az urnák mellett; ennek köszönhető, hogy a gyűjtés eredménye felülmúlja az ötezer pengőt. A gyűjtő hölgyek egyike annak öröme, hogy a gyűjtés napján városunkat nem bombázták, ötven pengőt adott az árvaháznak. Akik a légiveszély miatt nem keresték fel az utcai urnákat, adományait vagy postai csekk lapon (Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egylet 47.294. sz.), vagy boritékban a templomi perselyek útján juttassák el az árvaháznak. A gyűjtésben fáradozó hölgyeknek hálás köszönetét nyilvánítja az Egylet Elnöksége.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Hogyan készüljünk az istentiszteletre?

Tévedések elkerülése végett előre kell bocsátanom, hogy e sorokat nem a lelkipásztorok részére írom. Igaz, hogy nekik is készülni kell az istentiszteletre, vagy közelebbről a prédikációra, de ez annyira ismert, mindenki által várt és megkövetelt kötelesség, hogy erről most felesleges is beszélni. Most inkább az istentiszteleti közösség másik tényezőjéről, az ígét hallgató gyülekezeetről legyen szó. Ezekről, az ígehallgatóktól sokszor hallottam már a panaszt, hogy ez, vagy az az ígehirdető (szerintük) nem készült. És ezért az ígehirdető készületlensége miatt—nem épültek az istentiszteleten, nem vált lelki javukra Isten házának látogatása. Sőt olyant is hallottam, aki azt mondotta, hogy egyenesen kárhozatos néki az istentisztelet, ígehirdetőjének készületlensége miatt. Olyant azonban még egyetlenegy sem hallottam, aki azt mondotta volna, hogy: „a mai istentiszteleten nem épültem, az hiábavaló volt számomra, mert nem készültem megfelelően rá.”

Sokaknak talán meglepően hangzik: „az istentiszteletre nemcsak a lelkipásztoroknak, hanem a gyülekezetnek is készülni kell!” Magyar református templomainkban manapság a legtöbb ígehirdetés nem a prédikátor, hanem a gyülekezet készületlensége miatt marad hatás és gyümölcs nélkül. Azért mondom, hogy manapság, mert nem mindég volt ez így magyar református egyházunkban. Templomépítő, áldozatos és hívő magyar református őseink tudták azt, hogy a templomba nemcsak a prédikátornak, hanem a gyülekezetnek sem szabad készülés nélkül menni. Egész heti otthoni házi áhitataik, naponkénti családi bibliatanulmányozásuk és zoltáros imádságaik, mind a vasárnapi istentiszteletre készítették elő lelküket. Mikor pedig eljött a vasárnap, senki sem indult el a templomba anélkül, hogy fohászt ne mondana az Úr szolgájáért, aki a gyülekezet színe előtt a legvakmerőbb és emberileg legkilátástalanabb feladot vállalta, tudniillik az élő Isten szavának, parancsának, kegyelmének, föredezett emberi szavain keresztül való hirdetését. Akik azután így, imádkozva indultak el a templomba, azok sohasem csalódhattak, mert akármilyen emberi gyengeségei és gyarlóságai voltak is a prédikátornak, Isten az ő remegő szavain keresztül is tudott üzeni az imádságos lélekkel várakozóknak.

Ujtsuk fel e régi szép szokást! Ne legyen a mi nagyváradi gyülekezetünkben senki, aki készületlenül megy az istenházába. Olvassuk naponként az Írást és menjünk imádságos lélekkel a templomba. Ne a prédikátort, hanem a magunk lelkét vizsgáltsuk és valljuk be őszintén, hogy ha készületlenül, csak úgy betérünk a templomba, nem is nyilhatik meg igazán a szívünk az isteni üzenet befogadására. Csak testünk van ott, lelkünk messze, másfelé kalandozik, csak fülünkkel hallgatunk, de szívünkig nem jutnak el a szavak. Ha azt akarjuk, hogy Isten Igéje a mi bánatunkra is vigasztalást, a mi betegségeinkre is gyógyulást és a mi csüggedésünkre is reményt hozzon, soha ne felejtünk el az istentisztelet előtt imádkozni a prédikátorért, aki a mi fohászuk nélkül mindíg csak tehetetlen és hitvány eszköz marad.

Dr. CSIKESZ TIBOR

Az Úr színe előtt

Mit mond az Ige az óvóhelyen?

Alábbi elmélkedés olvasása közben ki kell keresni és el kell olvasni a megjelölt bibliai helyeket.

Ámós 9:1—4. Eljön az idő, amikor azok, akik mindvégig eldobták maguktól Isten kegyelmét, nem vették figyelembe sokszori intését, hivatását és nem jobbitották meg életüket, nem menekülhetnek. Biztosan reájuk szakad a legmélyebbre leásott óvóhely és utóléri őket a fegyver. — A bizonyjal eljövő utolsó ítéletről s nem a mai időről (ahogy a szekták magyaráznak) szóló jövendölés ez. Jaj volna nekünk, ha már is Isten kergetne minket: akkor hiába huzódnánk házunk legmélyebb pontjára s hiába menekülnénk távoli falvakba. Ami most van, az a Sátán műve: megint kiragadtuk földi sorsunkat Isten kezéből, felcseréltük Isten csendességben és reménységben segítő erősségét a gyors paripákkal s ezért érnek utól minket is a méggyorsabb üldözők (Ésaiás 30:15—17.). — Nem lehet hát megvetni az óvóhely védelmét azzal, hogy az »Isten akarata ellen úgy sem tehetünk semmit«. A bomba nem az Isten akarata! A Krisztus által bármily súlyosan halálra sebzett Sátán kérkedik még az ő akaratával a mi szerető Mennyei Atyánk akaratára ellen; sükketté tette az embert Isten figyelmeztetése iránt: uralkodjál az ajtó előtt leselkedő és reád vágyódó bűnön (I. Mózes 4:7.). — Az Isten kegyelmét békében kigúnyolók, az örökéletet lemosolygók számára nem ígér az Ige és nem ígérhet az igehirdető semmi jót az óvóhelyen. Aki csak ebben az életben reménykedik a Krisztusban, itt belátja nyomorult voltát (I. Kor. 15:19.).

Róma 8:38—39. Az örökéletben csendességgel reménykedőknek, akik tisztaszívűségben, szelidségben, irgalmasságban, alázatosságban, a békesség fáradhatatlan keresésében, önmaguknak Krisztusért a test haláláig megtagadásában keresték életüket, azoknak sem test szerinti szabadulást ígér az Ige. Hiába! Az Evangélium nem életbiztosító intézet üzenete. De ezek megnyernek valami mást. El tudják mondani Dáviddal: az én testem is reménységben nyugszik (Csel. 2:25—27.). A református keresztyén ember ezzel az igével él, s az óvóhelyre is ezzel az igével megy: meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet... tehát a halál sem szakaszthat el Isten szerelmétől. Ez az ő predestinációs hite. Ebben a hitben válik közömbössé számára, hogy éppen hagyja-e el az óvóhelyet, s ugyanebben lesznek döntővé számára ezek az igék: *nekem az élet Krisztus és a meghalás nyereség* (Filippi 1:21.), ne féljete azoktól, akik a testet megölik, a lelket pedig meg nem ölhetik (Máté 10:28.). Tudja, hogy ha e földön nyomorúságunk van is, Krisztus meggyőzte a világot és semmi nem gátolhatja meg többé, hogy Isten az Ő szándékát véghez vigye.

139. zsolt. 7—10. versei. A földi életre ezt adja ajándékkul Isten hívő gyermekeinek. Olvashatják, mondhatják, énekelhetik ezt a zsoltárt. — Kell a gondos kezekkel, egymást féltő szeretettel épített óvóhely. De ebben a bűnös emberi támadások ellen csinált gyarló emberi menedékben a félelmet enyhíteni, a bűnös kétségbeesést elűzni, csak az örökélet vágya reménysége és hite tudja. **Költő Gyula**

Jézus közelében

Valahol Baranyában, vagy Tolnában egy nádas szélén hirdette az Igét *Sztárai Mihály* a török elől bujdosó magyaroknak, A prédikáció hosszú volt, sokan elszéledtek és a környező falukba lopakodtak, hogy ott valami élelmet vásároljanak maguknak. Amikor Sztárai bevégezte a prédikációját, észrevették, hogy egy sereg vadkacsa száll fel a nádasból. Megkeresték a fészkeket és az ott talált kacsa-tojásokból pompásan jóllaktak addigra, amíg a többiek üres kézzel jöttek vissza a török által feldúlt falúból. »Aki Jézus közelében marad, soha meg nem éhezik!« — köszöntötte az éhesen visszatérőket Sztárai Mihály.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. július 16-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	7/9	vitéz Pap Andor	5	vitéz Pap Andor
	10	Csernák Béla		
Újváros	9	Incze Gábor	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	3	Kiss Tamás
Velence	8	Sarkadi Pál	4	Költő Gyula
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	4	Dr. Szabó Lajos
Élő-telep	10	Csengeri István	—	—

Lapunk első oldalára a képet **Felvinczi Takáts Zoltán** kolozsvári egyetemi tanárnak, a nagyváradi Ref. Akadémia kiváló előadójának most megjelent angolnyelvű tanulmányából vettük: *Saladin damasi sírjának diszitése*. A tanulmány (Az Izlám diszitő rendszerének néhány feltétele) egy könyvben jelent meg *Téchy Olivér: Körösi Csoma Sándor és a tibeti buddhizmus*, meg *Bácsy Ernő: A keletkutatás újabb irodalma* c. tanulmányokkal. A Magyar Keleti Társaság Kiadványai sorozat a távol Kelet és a magyarság kapcsolataival foglalkozik. Kiadványai és munkásságuk megérdemli minden magyarnak érdeklődését és figyelmét. — **Hősi halált halt Jakab Gyula** szabó a Keleti fronton. Hét testvére és Dél-Erdélyben lakó szülei gyászolják. Az igaznak emlékezete áldott! — **Óvóhelyen tartottunk istentiszteletet** azokkal, akik ott keresnek majd menedéket. Harminc különféle vallásfele-

kezetű résztvevő vett részt ezen az „óvóhelyszentelésen”. Az áhitatot közöljük Az Úr színe rovatban. — **Dr. Sólyom Kálmán ügyvédi irodát nyitott** régi lakásán (Horthy M.-út 32.). Nagyon fontos szolgálat az ügyvédő, jogvédő munka, amelynek szolgálat és hivatás voltát kevés ügyvéd érzi. Örülünk, hogy az új ügyvédi irodában egy új keresztyén ügyvéd kezdi meg munkálkodását, hiszen dr. Sólyom Kálmán nemcsak nagy jogi tudását és többévtizedes bírói gyakorlatát, hanem azt a keresztyén lelket is érvényesítheti új munkaterületén, amellyel szolgál ma is egyházi közéletünk vezető helyein.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Lénárt Katalin Mária. Esketés: Lammel Géza Ede rk. (Budapest.) és Szabó Margit ref. (Szent János u. 7.) Temetés: Török György 91 éves (Kálvária u. 35.) özv. Bigszegi Lajosné szül. Kecskeméti Terézia 85 éves (Ref. Szegényház.) Vági Gyuláné szül. Bóna Lidia 37 éves (Korház.) Csanak Béla 1 hónapos (Csillaghegyi u.).

Áldozatkészség: Református Árvaháznak: az utcai gyűjtés gyarapítására Barabás Endre 10. P.

Bombakárosultaknak: szentpáli Szent-Pály Gyuláné 7. P.

A szegényház egy lakójának: özv. Ormós Gyuláné 6. P.

KISS ANTAL az olasz egyházrész példás életű presbitere f. évi július 9-én reggel pár napi szenvedés után élete 67-ik évében nemes lelkét visszadta jó Teremtőjének. A presbiter bibliai képe vált valóra benne. Nem kényszerítésből, sem a törvény rendelkezéseinek engedve, de szíve belső indításából, édes-örömet szolgált a gyházat. A román uralom idején a szállóhegyen szétszóródva élő református magyarok összegyűjtésében, lelkigondozásában nagy segítségére volt Csernák Béla lelkipásztornak s vasárnap délutánként a Szállóhegy hol egyik, hol másik részén tartott istentiszteletekről soha el nem maradt, ezekről a hegyi házi istentiszteletekről pontos feljegyzéseket készített, amelyek az egyházi levéltár értékes anyagát képezik. Feleségével együtt hordozta a cselédleányok lelkigondozásának ügyét s a Mártha Otthon berendezésére feleségével együtt 30,000 Leit adott (ami annak idején tekintélyes összeget jelentett). Ereje hanyatlásával, a viszonyok változtával sem szűnt meg presbiteri tisztében példás szorgalommal előljárni. Kidöltét, özvegyével együtt az egész gyülekezet gyászolja. Áldott legyen emlékezete.

Anyakönyvi adatok június 26-július 10-ig: Keresztelés: Bagosi Sándor Béla, Balogh Éva Erzsébet, Horváth Károly, Krecsmér Katalin Valéria, Szilágyi Árpád Atilla, Nagy Imre. — Esketés: Oberleitner Béla (Galamb-u. 6. sz.)—Molnár Irén. — Temetés: Toncz Lászlóné sz. Móri Erzsébet, 35 éves (Thököly-u. 18. sz.), Hegedűs Józsefné sz. Magyar Vilma, 59 éves (Gr. Teleki Pál-u. 19.).

Áldozatkészség: Birtalan Albert Isten segítségével minden hónapban 50 pengőt szándékszik adni jótékony

célra. Az első 50 pengőt július hónapban fizette be s azt a Férfiszövetség, Nőszövetség és Vasárnapiskola céljaira fordítottuk. — Özv. Papolczy Zoltánné, lelkész özvegye szegényeknek és bombakárosultaknak 25—25 pengőt adományozott. **Szegény gyermekeknek** Oláh Pál 10, Balogh Zoltán 20 P., **szegényeknek** Botházi Lajosné 5 pengőt adtak.

Anyakönyvi adatok jun. 26—jul. 9-ig: Keresztelés: Daróczi György. — Esketés: Pálffy Emil ref.—Irinyi Ilona ref. — Temetés: Havor Piroška, Havor József és Balogh Zsuzsanna leánya, 21 éves (Terézia-u. 8.), Kötlansek Józsefné sz. Kulcsár Margit, 65 éves (Lőcse-u. 29.).

Áldozatkészség: Templomalapra: Milicz Dezső 20 P., Tokaji Elek 10 P., Zimonyi Nándorné 20 P., Halász László (VII. részlet) 10 P. **Szegényeknek:** Molnár Lajos 5 P., N. N. 2270 P., Társi Andorné 2 P. **Hadigondozás céljaira:** Tokaji Elek 10 P., Zimonyi Nándorné 10 P., Társi Andorné 2 P., Halász László 10 P. **Bombakárosultaknak:** N. N. 1 P., Tokaji Elek 10 P., Zimonyi Nándorné 10 P.

Velencei imaházunkban a ránk jövő vasárnaptól (jul. 16.) kezdve újabb intézkedésig d. e. istentiszteleteket reggel 8 órakor tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk szerdán és pénteken délután 6 órakor az imaházban, pénteken délután a Tüdőszanatoriumban.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Pénzes József Endre, Kertész István, Migna Mária Katalin, Asztalos Pál. Esketés: Szabó Géza ref. Szókán Erzsébet g. kat. (Felső Dorongos old. 18.) Tiszai Kálmán róm. kath. Deutsch Margit ref. (Szerencse u. 6.) Temetés: Molnár Antal 63 éves (Szilvás u. 15.) Széplaky Gergely 70 éves (Téglavető u. 42.) Szécsényi Györgyné szül. Barta Róza 53 éves (Téglavető u. 130.) Törő Józsefné szül. Horváth Eszter 44 éves (Halász u. 16.)

Áldozatkészség: Szegényeknek, árváknak: Szabó László 10 P. özv. Cira Kálmánné 50 P.

Nőszövetségünk vasárnap tartotta keresztvíz alá Kiss Pál munkás, Horthy telepi lakos 7-ik gyermekét. Ez a Nő és Leányszövetség tizenkettedik keresztgyermeké.

Nőszövetségünk bibliaóráit szerda este 6 órakor, az ifjuság bibliaóráit péntek este fél 8 órakor tartjuk.

Református kérdések

A predestináció

Miért nem függhet emberi cselekedettől és érdemtől a mi megigazulásunk?

Azért, mert Isten öröktől fogva, szabad akaratából és ingyen kegyelméből eleve elvégezte az idvességét azoknak, akiket a Krisztusban gyermekeikül fogadott, azaz kiválasztott. Ezt az eleve elvégezést nevezzük latin szóval predestinációnak.

Ezt a kijelentett bibliai igazságot többé—ke-

vésbé a legtöbb más keresztyén egyház is elismeri, de olyan tisztán, határozottan és következetesen, mint a ref. egyház, egyik sem tanítja.

Nemcsak a római és a gör.-keleti, de még az evang. egyház is az eleve elvégzést, illetőleg a kiválasztást inkább „előre tudás”-nak magyarázza: hogy t. i. akiről az Isten előre tudta, hogy hinni fognak Krisztusban és jók lesznek, azokat választotta volna ki idvességre. Ámde ez megkerülése a kijelentett igazságnak. Az Isten ígéje számtalan helyt világosan tanítja a feltétlen elevevégzést, amely nem függ az ember hitétől és jóságától. Pl.: „Isten megtartott minket és hívott szent hívással, nem a mi cselekedeteink szerint, hanem az ő saját végzése és kegyelme szerint, amely adott nekünk Krisztus Jézusban örök időknél előtte” (2. Tim. 1, 9.). „Magának kiválasztott minket a Krisztusban világ teremtése előtt, hogy legyünk mi szentek és feddhetetlenek őelőtte, szeretet által eleve elhatározván, hogy minket a maga fiaivá fogad Jézus Krisztus által az ő akaratjának jó kedve szerint” (Efézus 1,4-5) Lásd a Római levél 9.-11. részeit is.

Az unitáriusok és (többségükben) a methodisták a Szentírás világos bizonyágai ellenére elvetik az Isten eleve elvégzésének tanát. Ebből nyilván megdöbben, hogy ők az idvességet végsőleg nem az Isten kegyelmi akaratától, hanem a gyarló ember hitétől és jó szándékától teszik függővé.

(Révész Imre: *Üntudatos hit* 26-27. lap)

PÁRBESZÉD

*Miért szomorú a szemed?
— Az emberek szemébe néztem.
Miért ritkázod a szavad?
— Beszélnek mások elegend.
Hová lett mosolyod, a könnyed?
— Idővel ők is elköszönnek.
Van-e szívedben még remény?
— Halálig él: az Isten adta.
Szeretnéd látni a jövőt?
— Egypetlegety kis pillanatra.
Miért nincs szádon hangos átok?
— Mert mindenknek megbocsátok.
Olyan vagy mint egy őszi délután...
— Ilyen az ember ötven év után.*

SZUNYOGH BARNABÁS

Szerkesztői üzenetek

K. J. Miért hirdetünk lapokban? Részben a szó-kás, részben az anyagi szempont vezeti a szerkesztőseget, illetőleg a kiadóhivatalt. P. S. Miért nem fogadunk el több hirdetést? Részben azért, mert nem jelentkeznek a hirdető, részben pedig azért, mert egy négyoldalos lapocskánál nem nagyon futná a hely sok hirdetésre. O. S. Való igaz, hogy a napi lapok meglehetősen felületesek az egyházi kifejezések használatában. Olvastunk mi már ref. szerkesztő által írott tudósítást arról is, hogy „fényes papi segédlettel” folyt le egy ref. presbyter temetése. Ennél kevesebb hiba az, ha *ünnepi* keresztelőről hallunk. Szószaporítás, nagyot mondani akarás az ilyen elírás, mintha bizony volna *közönséges* keresztelő is. Sz. M. Bpest. Tényleg legjobb volna „népszavazást” tartani, hogy közöljünk-e képeket lapunk első oldalán. Meg kellene kérdezni az olvasókat. A kiadást nem érdekli a dolog, mert a képek klisszéi eddig egy fillérbe sem kerültek, vagy ajándékkul kaptam, vagy kölcsön mindeniket. Tehát ez nem drágítja a lap előállítását. Meg kellene kérdezni az olvasókat azért is, hogy közöljünk-e verseket, vagy sem. Természetesen csak szép versekről van szó, amelyeket nem fűzfa poéták írnak és amelyek mindenike vallásos, vagy erkölcsi tartalmu. Utolsó kérdésed, hogy miért nem vezetjük be a pesti-rendszert és miért nem kapja minden váradi adófizető egyháztagunk ingyen a lapot, nemcsak a Te lelkedben született meg, hanem sokan vannak Váradon is, akik ezt óhajtják. Már folynak a számítások a megvalósítás módozatai körül. M. E. Való igaz, hogy Pázmány Péter és Alvinczy Péter együtt jártak a nagyváradi református iskolában. Talán egy padban ültek. Pázmány nagy biblia-ismeretét itt a váradi ref. iskolában szerezte. Gy. K. A finn nemzet csaknem az utolsó szálig evangélikus. A másvallásuak százelekszámában ki sem fejezhetők. H. S. Semmelweis Ignác nem volt protestáns vallásu, Windischgrätz sem.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazar-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

„Köszönjük,
hogy minket
megjárt”

SZÁZEZER SZÍV SIKOLT címen jelent meg és pár nap múlva harmadik kiadásban jelenik már meg dr. Németh Kálmán bácsjózseffelvai plébánus testes könyve a bukovinai magyarokról, illetőleg azoknak a felszabadult Délvidékre való áttelptetésének körülményeiről. 14.000 magyart hozott haza ez a lelkes magyar hős a Kárpátokon túlról, ahová még Mária Terézia idejében voltak kénytelenek menekülni és ahol hosszú emberöltőkön keresztül sikerült megtartani magyarságukat és keresztyénségüket.

Dr. Németh Kálmánnak, ennek az izig-vérig magyar embernek, nem volt azóta pihenése, hogy az édesapja az egyik kárpáti hegygerincről megmutatta neki, a kis besztercei diáknak Bukovinát. Egész élete azóta semmi egyéb, mint a bukovinai magyarok ügye. Több, mint ötszáz oldalas ez a könyv, telve képpel, kottával, emlékkal, reménységgel és lélekkel. Sokszor kibuggyan szemünkből a könny és remegünk a hősért, akinek, mint a mesében szokásos, sárkányokkal és boszorkányokkal kell megvívnia, tengernyi akadályt kell elhárítania. Vannak ugyan segítőtársai is: sofförök, vasuti fűtők, államtitkárok, pilóták, Magyarország kormányzója, a pápa legátusa, Pacelli bíboros, aki maga is pápává lett később. Vannak varázsszerei: családi emlékek és újabb is-

merősök, melegelelésű kálvinista lelkészek... Olyan egész életműve, mintha végtelenül finom szálakból font mese lenne. Sokszor mégis mintha megrekedne, pedig minden utat megjár: repülőgépen száguld, gyalog baktat, lír jár előtte, vagy titkon érkezik.

A leírásban valami megejtő bűbáj van, gyermeki naivsággal bízik az igazság győzelmében és amikor súlyos akadályba ütközik, akkor sem változtat taktikát, nem köntörfalaz, hanem őszintén és határozottan zeng a szava és sujt le az ökle íróasztalokra, bizalommal kulcsolódik keze imádságra, mert érzi ügyének igazságát és magyarságának feltétlen győzelmét.

Ezt a könyvet, amelyben sűrítve benne van kétszáz esztendőnek minden keserősége és magyar szépsége, népkönyvvé, nemzeti olvasmánnyá kellene tenni. Minden magyar embernek oda kellene adni a kezébe.

Az e sorok felett álló kép épügy Németh Kálmán könyvéből való, mint a lapunk más helyén látható marokszedő bukovinai lánynak képe. — A könyvből átvesszük a következő sorokat, amelyek izelítők és eszméltetők:

»Nem akarom lebecsülni azoknak a testvéreknek végtelen áldozatait, akik törődnek a pápuák üdvösségével és kibontakozva a szülői karokból, az itthoni édes gyűrűből: elmennek szerencsének közé, hogy önzetlen szolgálataik nyomán új városok, kulturák, boldogabb emberek támadjanak. Nem becsülöm le a kissé groteszk képet nyújtó gipszperselyeket sem a művészi templomokban. A gipszpersely kéregető szerencsengyermekeket ábrázol. Nyakában rugó van és ha pénzt tesznek a mellén hasított perselynyílásba, akkor megbillenti a fejét és mintegy azt mondja: »Köszönöm a pengőt!»

De azt a »köszönöm«-öt nem tudom soha elfelejteni, amit annyiszor láttam tornácok végén, ahová kigyűltek a fehérpendelyes csángógyermekek és várták türelmesen, hogy mikor kanyarodik távozó szekerem az árva magyar faluból. Kórusban kiáltották: »Köszönjük, hogy minket megjárt«...»

INCZE GÁBOR

Az Úr színe előtt

Az erkölcsi élet fundamentuma

Nincs olyan ember közöttünk, aki ne ismerné ezt az erkölcsi szabályt: *amit nem akarsz magadnak, ne tedd ember társadnak!* De azt már kevesebben tudjuk, hogy ezt a tanítást nemcsak a keresztyénség és nemcsak az Ótestamentum ismeri, hanem ugyanezt a szabályt megtalálhatjuk az emberiség úgyszólván minden nagyobb vallásának tanításában. Közelebbi vizsgálatra az is kiderül, hogy például a nagy Kant erkölcsstanának alaptétele is tulajdonképpen ez az ősi igazság.

Olyan örök igazságot fejez ki ez a szabály, amelyet Krisztus Urunk is méltónak tartott arra, hogy Hegyi beszédébe belefoglalom: „Amit akartok azért, hogy az emberek tivelekedjenek, cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal.” (Mt. 7, 12.) Ez minden erkölcsiségnek az alapja. Ahol ennek a szabálynak nem engedelmességek az egész társadalmi élet. Ahol viszont Krisztus szelleme uralkodik a szívekben, ott az emberek egymáshoz való viszonyát ez a törvény fogja meghatározni.

Vajjon igazán keresztyének vagyunk-e? Vajjon engedelmeskedik-e jelen társadalmunk a Hegyi beszéd e nagy tanításának? Hát nem épen azt kell látnunk, hogy az emberek sokszor úgy cselekszenek, mintha a nagy szabálynak épen az ellenkezőjét követnék: *amit nem akarsz magadnak, azt tedd a felebarátodnak!* Pedig ez a gondolkodás a szellem-erkölcsi élet teljes felbomlásához vezet. Ahol ezt a szabályt félreterezik, ott bekövetkezik a méltánytalanság, az embertelenség uralma, majd a teljes jogbizonytalanság, az erkölcsi élet egész épülete meg-ingog. Mivel pedig nem üres szólam az, amit nagy költőnk mondott: „Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs” — még a nép fizikai, testi létét is veszedelem fenyegeti ott, ahol az erkölcsi életnek ez a fundamentuma megingott.

Milyen mérhetetlen felelősség nehezedik tehát az egyházakra Krisztus parancsának hirdetésével. Az emberiség jelen katasztrófájából a menekülés egyetlen útja csak az lehet, hogy visszatérünk ehhez az örök szabályhoz: *amint akarjátok, hogy cselekedjenek az emberek ti veletek, ti is úgy cselekedjétek övelök.*

Adja Isten Szentlelkének áldását egyházi életünkre, hogy ezáltal újra tündökölhessen erkölcsi életünk egén Krisztus Urunk arany szabálya.

(Budapest.)

Haypál Béla

Luther. Azt nem akadályozhatom meg, hogy a madár kereszttől ne repüljön a fejem felett, de hogy ott fészket rakjon, azt már igen. Azt nem akadályozhatom meg, hogy kellemetlen gondolataim ne legyenek, de hogy urrá ne legyenek felettem, az már tőlem is függ.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje

1944. július 23-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	vitész Pap Andor	5	vitész Pap Andor
Újváros	9	Költő Gyula	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Paksy Kiss S.	3	Paksy Kiss S.
Velence	8	Kiss Károly	4	Rác Mihály
Tokaji-telep	10	Rác Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Mesterházy S.	—	—
Rét	10	Dr. Szabó Lajos	4	Nagy Lajos
Élő-telep	10	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	—	Dr. Szabó Lajos

A levélt. istentiszteleten az Olaszi templomban 10-9-kor Csernák Béla, a Hegyi Kulturházban 10-kor vitész Pap Andor szolgál.

A **Szentírás és a Zsoltár** mellett a **Kalendár** a magyar református ember legolvasottabb könyve. A miniszteri rendeletek értelmében **1945-re** a magyar reformátusok kezébe csak egyetlen egyféle naptár juthat. Örömmel vesszük tudomásul, hogy egyházunk vezetősége a Szeretetszövetség szerkesztésében és kiadásában megjelenő „SEGITSETEK” című naptárt engedélyeztette, azt a naptárt, amely eddigi évfolyamaiban is sok tízezer példányban szokott megjelenni. Most **több százézer** példányban jelenik meg. — **Rác Mihály**, a velencei gyülekezet szeretett segédlelkésze az elmúlt vasárnap tartotta esküvőjét Nagyszalontán **Jurgovszky Margit** tanítónővel. Isten áldását kívánjuk az ifjú párra! — **Süss föl nap!** címen nagyszerű ifjúsági népköltési gyűjtemény jelent meg két kötetben a Turul kiadásában. A gyermek fejlődési fokai szerint haladva gyűjtötte össze a szerkesztő **Szende Aladár** a csaknem kétszáz mesét, amelyeknek főtulajdonsága, hogy mindegyik magyar, illetőleg székely. Gyermekeknek tanulás, felnőtteknek élvezet ezeket a magyar meséket olvasni, amelyekből bemutatjuk **A kis nyúl** címűt. — **A kecskeméti nagy papja, dr. Hetessy Kálmán** 62 éves korában meghalt. Nem egészen két esztendő alatt a második lelkészi halottja Kecskemétnek a nagyszerű megjelenésű, kiváló modoru, roppant munkabírású lelképásztor, akit csak pár hete iktattak be esperesi állásába. Református egyházunk számára nagy veszteség az élenjárók közül Hetessy Kálmának a kidölte. — **A Balaton-szárszón** napjainkban folyó **leventeleány-vezetőképző** tanfolyamon Nagyváradról **Balogh Mária, Fráter Ida, Juhos Magda** és **Stessel Klára** tanítónők, tanárnők vesznek részt.

Newton a feltámadásról. Newtonról egy kételkedő azt kérdezte, hogy lehet, hogy az elszórt emberi csontok valamikor életrekelnek? Newton, a nagy fizikus erre szétszórt egy csomó vasport, és kérte az illetőt, hogy szedje össze. Az nem tudta. Erre ő elővett egy mágnesrudat, s azzal egyszerre összeszedte. „Ime!” — mondotta, — így képes egy magasabb hatalom életrekelteni ujból a holtakat.

„JOBBI ADNI, MINT VENNII”

Kedves Atyánkfiai!

Szeretett magyar református Testvéreink!

Első ilyen tartalmú felhívásunkkal két hónappal ezelőtt fordultunk Hozzátok. Hálás elismeréssel köszönjük Nektek, hogy meghallgattátok akkori kérésünket, magyar református lelkiismeretességgel és köfelességtudással kezdtétek meg az adakozást ország-szerre a bombakárosultak javára s eddig közel 300.000.— P.-t adtatok.

Most mégis új kéréssel, fokozott áldozatosságra kell felhívunk Titeket, mert óriásira nőtt az a szükség, amely most kérésre kényszerít.

Ellenségeink, noha mi soha fegyverrel nem támadtunk ellenök, vad kegyetlenséggel rontottak legszebb városainkra és légitámadásaink példátlanul embertelen vérengzésével siralommmá téve utcáink sorát, halomra gyilkolták Testvéreinket.

Sok ezren maradtak árván, özvegyen, hajlék nélkül vagy ruhátlanul és tépett testtel sebekben fekszenek Testvéreink, akiknek nem volt más bűnük, csak az, hogy magyarok, mint mi mindannyian és hogy ebben a reánk kényszerített harcban a keleti vész ellen honvédeink védelmezni merték határainkat, családjainkat és mindazt, ami előttünk szent és drága.

Mi bizonyosan tudjuk, hogy Isten igazságot fog tenni. De hogy az ő igazsága a mi népünk győzelme és békessége legyen, hogy a szebb jövőre méltóknak is találjon, az az Ő kegyelme után mirajtunk fordul.

Evégből Őbenne bizó dacos hitük mellé a harcok idők ősi magyar erénye: a bajtársiasság kell felelevenedjék közöttünk, hogy a testvéri segítségnyújtás erejével a rombadőlt magyar hajlékok gyorsan felépüljenek és az együttérző szeretet melegétől minden könny felszáradjon.

„Jobb adni, mint venni” — mondja a Szentige. Akiket eddig megkímélt a vész, azok Isten iránti háládatossággal siessenek támogatására azoknak, akikről a honvédelem belső frontján életet, vért, vágynot, szülőt vagy gyermeket kívánt a boldog és erős magyar jövőendő áldozatul. És amiként ez a jövő közös kincse lesz gyermekeinknek, legyen most a megpróbáltatás és az áldozathozatal is közös terhe minden becsületes és igaz magyarnak az ő vagyoni ereje szerint.

A segítség gyorsasága és hatályossága érdekében ezuttal csak pénzádományokat kérünk Híveinktől és kérjük, hogy ez adományokat a lelkesi hivatalokba fizessék be, ahonnan a presbyterium elnöksége az »Országos Földhitelintézet, Budapest, 48.800« című és számú csekkbefizetési lapon juttatja el a »Református Konvent Bombakárosultak javára« c. folyószámlánkra.

A begyűlő összeget, mint a nemzeti adakozás egyik részét, felekezeti célok megjelölése nélkül bocsátjuk majd az illetékes tényezők rendelkezésére. E mellett azonban, mint hű sáfárok, gondoskodunk arról, hogy a tisztán református célra érkező adományok rendeltetési helyükre pontosan eljussanak.

Isten óvja Magyarországot és magyar véreinket és őrizzen meg Titeket a gonosz minden ártó szándékától, amiért Őhöz imádkozni meg nem szűnünk.

Atyafiságos köszöntéssel:

A magyar református egyház egyetemes konventje nevében.

Dr. Balogh Jenő s. k. *Dr. Ravasz László s. k.*
főgondnok, világi elnök. püspök, lelkesi elnök.

A kis nyúl

Egyszer volt, hol nem volt, még az Óperenciás tengeren is túl volt egy kis nyúl. Ez a kis nyúl elment egyszer legelni a mezőre és a pergőjét felakasztotta egy kis fára. De amikor visszament érte, már akkor megnőtt a fa olyan magasra, hogy nem érhetette fel. Kérte tőle: adja vissza a pergőjét.

— Nem adom én, eleget adtam már!

Megharagszik a kis nyúl, elment a fejszéhez:

— Kérlek, fejsze, vágd ki a fát, nem akarja ideadni a kis harangomat!

— Nem vágom én, eleget vágtam már!

Elmegy a kőhöz:

— Kérlek kő, verd ki a fejsze élet, fejsze nem akarja kivágni a fát, fa nem akarja ideadni a kis harangomat!

— Nem verem én, eleget vertem már!

Itt se boldogult, elment hát a vízhez:

— Kérlek, te víz, mosd el a követ, kő nem akarja kiverni fejsze élet, fejsze nem akarja kivágni a fát, fa nem akarja ideadni kis harangomat!

— Nem mosom én, eleget mostam már!

Még itt se boldogult, elment hát az ökörhöz:

— Kérlek, te ökör, idd ki a vizet! Víz nem akarja elmosni a követ, kő nem akarja kiverni a fejsze élet, fejsze nem akarja kivágni a fát, fa nem akarja ideadni a kis harangomat!

— Nem iszom én, eleget ittam már!

Elmegy a mészároshoz:

— Kérlek, mészáros, vágd le az ökröt, ökör nem akarja kiinni vizet, víz nem akarja elmosni követ, kő nem akarja kiverni fejsze élet, fejsze nem akarja kivágni fát, fa nem akarja ideadni kis harangomat!

— Nem vágom én, eleget vágtam már!

De erre már nagyon megharagudott és elmegy a bolhához:

— Bolha, te, csipd meg a mészáros, mészáros nem akarta levágni ökröt, ökör nem akarja kiinni a

vizet, víz nem akarja elmosni követ, kő nem akarja kiverni fejsze élet, fejsze nem akarja kivágni fát, fa nem akarja ideadni kis harangomat!

A bolha megcsipte a mészáros, mészáros levágta az ökröt, ökör megitta a vizet, a víz elmosta követ, a kő kiverte a fejsze élet, a fejsze levágta a fát, a fa visszaadta a harangot és a kis nyúl még most is harangoz vele, ha el nem hagyta.

Árvaházunk

»A mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erők az Istennek, erősségek lerontására, mely Isten ismerete ellen emeltetett. (II. Kor. 10. 4. 5.)

Szentimrei Oláh Sándor honvédtizedes testvérünk szíve dobogja ezeket az igéket, mikor A. 883. tábori postáról 50 P. pénzadományt juttatott árvaházunkhoz valahonnan oroszföldről árváinknak és református bombakárosult testvéreinknek. itt kint is gondolunk otthoni szegény és nélkülözésben élő református testvéreinkre. Jó szívvvel adtam, mikor én bajban voltam jól esett, hogy gondoltak reám!...» írja megható soraiban. Mi pedig hálásan köszönjük s elgondolkozunk: „változnak az idők s az emberek.” Egykor és most! Az első világháború után irigységtől, gyűlölettől feszült a szív, most a honvéd szíve ime testvéri érzéstől, szeretettől dobog. Akkor a fékevesztett durva, rút ösztön letiporni sietett másokat, most elesettségből, jó szívvvel fel-emelni akar. Akkor mindent elvenni, mindenkit kifosztani igyekezett, most jó lélekkel ad és gazdagít. Akkor a pokol örömei ragadták s vadították a lelkeket, most ime a lelki kincsek keresése, megszerzése s a mennyország áldott javai irányítják üdvösségre a szív mozdulását. „Hála az Istennek, aki a diadalmat adja nekünk, a mi Urunk Jézus Krisztus által!” (I. Kor. 15. 57.) Honvéd testvérünk: „Isten hatalmas arra, hogy reád árássa minden kegyelmét, hogy mindenben meggazdagodj a teljes jószívűségre, amely általunk hálaadást szerez az Istennek!” (II. Kor. 9. 8.11.)

V. G.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P. Egyes szám ára 10 fillér.

ZÖLDOLAJ-FA-AGAT SZAJABAN HOZO NOE-GALAMBJA

Al-az:

Ollyatén buzgó Könyörgések, melyek az Imádkozó léleknek Istentől békeségnek jelét, tudnillik vizsgálást hoznak.

Meltyeket irt, és másoknak le-
veikre ki-bossátot.

RIMASZOMBATI KAZAI JÁNOS,
Eperjesi Helv. Conf. lévő Gyüle-
kezetnek Ministere, azon Gyüleke-
zet Oszlopjának T. SÓVÁRI SÓOS
ISTVÁN Urának Magyar-
Országai Senátornak Udvari
Prédikátora.

BARTFAN,

Ez az eredeti címlapja annak a két-százharmincnyolc esztendőös imádságoskönyvnek, amely csak egyetlen példányban maradt mi-reánk. A könyvecskét Rimaszombati Kazai János esperjesi lelkész, dr. Hlatky Endréné ösatyja írta. Most új kiadásban megjelent és az úvjárosi lelkész hivatalban kapható 1:50 P-ért.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

DEBRECENI REF. FŐISKOLA
KÖNYVTÁRA.REFORMÁTUS
HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:

CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD

Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:

Dr. INCZE GÁBOR

Véres emberöltő

Egy szellemes ember azt mondotta, hogy a világ azóta zavarodott meg, amikor a Halley-üstökös surlotta a föld légkörét és csóvájának mérges gőzeivel, gázaival megmérgezte az emberiség esztét. Kétségtelen, hogy valami egyetemes, kosmikus, megzavarodásnak kellett történnie, mert egy emberöltő óta, pontosan azóta, hogy a Száva partján 1914 nyarának közepén — most harminc esztendeje! — eldőrdült az első katonapuska, felköltözött a földre minden hatalmasságával a pokol. Az alvilág erői, ördögi »nevelői«, sátáni indítások vették kezükbe sorsunk irányítását és sokszor úgy látszik, hogy örök időkre a kezükbe fogtak minket.

Harminc hosszú esztendő, a huszadik század harmincéves háborúja... Milyen borzalmas korszak! Gyönyörű eszmék villannak fel egy-egy pillanatra, hogy roppant hazugságok vércse áradata csapjon rájuk azonnal. Apokalyptikus keverékben tusakodik a vérszegény idealizmus a legnyersebb anyagimádat szívtelen kolosszusaival. Aranyhegyek melett emberkoponyákból felhőkig érő hekatombák. A humanizmus legfeljebb kunyhókat képes összetákolni, az embertelenség palotákat épít. A technika vívmányai ahelyett, hogy gyógyítanának, négymotoros bombázókkal pusztítanak és a rádióleadók erősebb hullámokkal akarják az igazságot elhallgattatni, nehogy

Dr. Németh Kálmán bácsjózseffelval plébános: Száz ezer szülő síkolt c. könyvéről szólottunk múlt számunkban. A könyv most 3-ik kiadásban jelenik meg. 28 pengőért rendelhető meg a szerzőnél.

kitartson eszméi, igazságai mellett az a szegény, akinek eszméin, igazságain kívül alig van egyebe.

Mennyi hősi halott »született« harminc esztendő alatt, mennyi ideggyógyintézet és bolondokháza telt meg bomlott idegzetű és agyu emberrel, mennyi börtönt kellett rögtönözve építeni a meglazult erkölcsiség foltozására!

A modern pedagógia mindent elkövet, hogy az összes lelki és testi értéket kihozza az emberből, hogy minél többre és kiválóbbá nevelje a kezébe adottakat, példát azonban alig tud felmutatni, legfeljebb elrettentő példákat, mert az EMBER nem tud úrrá lenni önmaga felett.

Mennyi rombadőlt templom, milyen sok elszakadt húr, el nem dalolt ének, pártában maradt leány, egyetlen fiát sirató és soha vigaszt nem nyerő édesanya, árvagyermek, feldult falvak, kiürített ország-részek... Harminc esztendeje mennyi bizonytalanság, csalódás, keserűség! Hol az alap, amelyre építeni lehetne? A biztos part, amelyen érdemes elindulni? Vajjon a Halley-üstökös gőze mikor fog már elpárologni a szivünkől, az agyunkból, hogy minden pusztulás, veszteség mellett is meglássuk, megérezzük, hogy Isten megmaradt és ez alap, kiinduló pont, szegeletkő, ahonnan, akin el lehet indulni. A véres harminc esztendő után vajjon hány emberöltőre lesz szükség, hogy legalább annyiak lehesünk, odáig eljuthassunk, ahol és amennyiek 1914-ben voltunk?!

INCZE GÁBOR

A keresztyénség haszna. Egy európai utazó az ausztráliai szigetek egyikén keresztyén pápuával találkozott össze, aki megmutatta neki a sziget érdekességeit. Kifáradva, az »utcán« egy fatörzsre ültek le pihenni. „Ugyan mondja már, mi hasznuk van abból, hogy maguk keresztyének?” kérdezte az európai. A pápua így felelt: „Többek között az a hasznom, hogyha én nem volnék keresztyén, azóta már itt levágtam volna a maga fejét és megettem volna pecsenyének.”

„A szabadság miatt elvész.” Pannonhalmán, a Benedek-rendi szerzetesek nagytermében egy hordó van a falra festve, amelynek a dongái szét-esnek s e miatt a bor kifolyt belőle. A kép alá ez van írva latinul: „Libertate perit” — a szabadság miatt elvész.

Az Úr színe előtt

A megváltás ügyének biztonsága

A Szentléleknek bennünk való munkássága nélkül nagyon bizonytalan volna a megváltás egész ügyének a sorsa. Általában véve is, mert hiszen ez azt jelentené, hogy Isten megteríti ugyan az Ő kegyelmének asztalát és hívogatja az embereket: telepedjenek hozzá és elégítsék meg éhségüket, amelyet másutt sehol meg nem elégíthetnének, — de ennek ellenére is megtörténhetnék az, hogy az emberek nem hallgatnak a meghívásra és a vendégség meghiúsul, vagy ha akadnak is hálás vendégek, azonban (bár ez az ő szempontjukból mit sem változtatna a vendégség kielégítő bőségén) mégis csak olyan kevesen, hogy a vendégség gazdájának az igényei és váradalmi megszegyennélnek ezzel. Hasonlat nélkül szólva: Istennek a bűnös emberiség megváltására irányuló szándékai az emberi magatartás bizonytalan esélyeitől függenének. És ugyanilyen bizonytalanságban forogna az egyes ember megváltásának ügye is. Aki hite által elnyeri az Istennel való közösségét, az boldog részese lehet ugyan a megváltás ajándékainak, de csak addig, amíg hite által megvan az Istennel való közössége. De hátha elernyed és elhal a hite: Hátha attól a Jézus Krisztustól, akit megragadott, megint el is fordul? Akkor minden rombadől megint, ami Isten kegyelméből már épülni kezdett. Csak fájó emléke maradna meg a reményteljesen indult, de azután gyászosan félbemaradt történetnek. — A Szentlélek valósága azt jelenti, hogy Istent a megváltás művében ilyen szomorú csalódások és megszegyennülések nem érhetik, sem általánosságban, sem egyes emberek életében. A megváltás ügye nem kétes kimenetelű ügy. Isten, aki a kegyelem vendégségét elkészítette, maga gondoskodik arról, hogy a hálás vendégek seregével be is népesedjék. Neki hatalmában áll az emberi magatartást úgy alakítani, hogy a Jézus Krisztusban adott kijelentésére az emberiség életében meglegyen az a felelet és az az eredmény, amely az Ő dicsőségére válik. S ahogy életre hívja az emberi lélekben a hitet, úgy van hatalma azt minden válságon átsegítve mindvégig meg is őrizni, hogy amit egy ember életében Ő elkezdett, az ne szakadjon soha félbe, hanem elérkezzék a győzelmes befejezéshez is az ő dicsőségére. A megváltás ügyét egészében és minden részében is Ő a saját kezében tartja és azért az fölötté áll minden kockázatnak és veszedelemnek.

Dr. Victor János

A Honvédelmi Miniszter megerősítette Dr. Szabó Lajosnak az Egyetemes Konvent által ker. kieg. levante lelkészé történt ki nevezését, amely Bihar, Szatmár és Szilágy megyékre szól. Nagyvárad város és járás levante lelkészéül Orth Győző neveztetett ki.

A jó pásztor

Járt az uton annyi pásztor
S annyi bárány ment utána
Van a földön annyiféle
Fa: vadalma, vackor, pálma.

Szakadékba egyik sem ment.
Fent járt napos, lágy ösvényen.
S akkor indult, ha a nap már
Áthajolt a sötétségén.

Oda ment csak, ahol víz volt.
Füves, langyos, lapos térség.
Elveszni a más juháért?...
Bolond volna! — Semmi kétség!

Ha elvesz a tarka bárány,
Marad fehér és fekete.
Ha elveszne mind a kettő
S elmaradna mind a fele.

Elragadná farkas, rabló,
Szakadékos út szegélye,
Mi gondja rá?!... A veszélyhez
Nem elég a szolgál bére!...

De volt pásztor — egyetlen egy —
Szirtek karcsu élet járta.
Hiába kő, tüske, farkas,
Hiába a rablólárma.

Sem egyiket, sem másikat,
Sem a tarkát, sem fehéret,
Sem feketét, sem a barnát,
Sem a bénát, sem az épét.

Sem az egyet, sem a kettőt.
Sem, ha mindjárt tizenkettőt.
Sem, ha mindjárt húszat-százat,
Sem, ha mind az egész nyáját

Nem hagyta a bárányt veszni,
Üggyel-bajjal szállt le érte,
Bekötözte, megsiratta,
S hullt a könnye, mint a vére...

DIÓS SZILÁGYI IBOLYA

Istentiszteletek sorrendje

1944. július 23-án, vasárnap

Hely	D. e óra	Ig-hirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	9	Sarkady Pál	5	vitéz Pap Andor
Újváros	9	Költő Gyula	6	Költő Gyula
Óssi-telep	12	Incze Gábor	3	Kiss Tamás
Velence	10	Rácz Mihály	4	Kis Károly
Tokaji-telep	10	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszőlős	10	Orth Győző	—	—
Rét	10	Nagy Lajos	4	Dr. Szabó Lajos
Élő-telep	3	Nagy Lajos	—	—

Olasziban vasárnap délelőtt két istentiszteletet (1/2 9 és 10 óraker), délután egyet (5 óraker) tartunk, hogy a templom után vágyakozók légi veszély esetén is fölkereshessék a templomot — vagy délelőtt, vagy délután.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Sándor Mária, Ranyák Olga, Ferenczi Ildikó Éva, Cseke Gábor András. Esketés: Rácz Bálint 28 éves (N-sötétág 13) és Lovas Kornélia 21 éves (N-sötétág 19) Dr. Kovách Zoltán (Budapest) és Schay Jolán (Cséffa). Temetés: Papp József 42 éves (Kórház.) Kósa Kálmán 32 éves (Kórház.) Takács László 48 éves (Kórház.) Máté Gyuláné 56 éves (kórház.)

Áldozatkészség: A bombatamadáskor rombadílt kolozsvári kórházuk. Dr. Szeghalmy Sándor 80 P. Csernák Béla 50 P. Bombakárosultaknak: Zoltán Jánosné 10 P. Rácz Károly 10 P. Fekete Ferenc 10 P. Olaszi Nőszövetség 200 P. Református Körnek: a Olaszi Nőszövetség 50 P.

Vasárnap délelőtt két istentiszteletet tartunk az Újvárosi templomban. Az elsőt kilenc, a másodikat fél tizenkét óraker. A zavaró repülés vagy esetleg légiveszély a késő délelőtti időre már el szokott múlni, ezért kísérletképpen állítottuk be fél tizenkettőre a második istentiszteletet.

A husvét óta tartott minden este hat óraker kezdődő félórás áhitatot, amelyet egy-egy hétre szakítottunk meg, tovább folytatjuk a jövő héten is.

Anyakönyvi adatok jul. 11-től—24 ig: Keresztelés: Tarr István, Dinók Anna, Nagy Rudolf, Bazsó Márton, Kamuti Margit, Dobrai Atilla, Cserepes Etelka. Esketés: Hámosi János (Török l.-u. 81.)—Kispál Juliánna (Pável-u. 18.); Medgyesi Béla (Török l.-u. 72.)—Kiss Ilen (Vajdahunyad-u. 7.); Fodor József (Irinyi-u. 28.)—Berczki Anna (Csáky-u. 23.); és Nyirecsa János (Hunyadi-u. 10.)—Vass Irén (Ribbentropp-u. 4) Temetés: László Magdolna 15 hónapos, (Pece-u. 14.), Halász Péter 10 hónapos, (Szabadság-u. 10.), özv. S. Nagy Jánosné sz. Vas Zsuzsónna, 75 éves, (Dobó l.-u. 2.), Tornyai Sándorné sz. Seprenyi Ilona, 65 éves, (Feszthy Á.-u. 33.)

Áldozatkészség: Bombakárosultak megsegítésére az az Újvárosi KIE és Leányszövetség 100 pengős adományával legutóbb összesen 238 pengőt küldtünk el. — Egyik beteg gyári munkás részére, aki sok szerencsétlen társ: hoz hasonlóan két karja lehanyaglásával könyöradományra szorult, a Férfiszövetség és Nőszövetség adományain kívül a Carmen cipőgyár egyik osztályának munkásai perselybe egyik alkalommal 20, másik alkalommal 16 pengőt gyűjtöttek.

Anyakönyvi adatok jul. 10-től—23-ig: Keresztelés: Csibi Vilma, Gencsi Zsigmond, Tógyer Ferenc László. Esketés: Nagy Sándor ref.—Mezei Ilona r. k., Seres

József ref.—Ibrányi Piroska ref., Fűrj Imre r. k. Bálea Mária g. k., Fajna György g. k.—Nagy Eszter ref. Temetés: Bakonyi János 33 éves, (Francia-u. 47), Csibi Vilma 11 rapos, (Mátyás kir. 56.) Kitért tőlünk: Barboncza Demeterné sz. Budai Julianna g. kel. vallásra.

Áldozatkészség: Templomatlapra: Tapaszi Lajos 10 P., Kiss Lajos 20 P., Nagy Bálintné, Anna napján virág helyett 5 Pengő. Hadigondozás céljaira: Buha Kálmán 5 P., Márton Istvánné 4 P. Szegegyeknek: Halász László 10 P., Társ: Andorné 2 P., Kiss Lajos 20 P. Bombakárosultaknak: Tapaszi Lajos 10 P. A velencei Nőszövetség jul.—aug. hóra 30—30 P. a Magyar Vöröskeresztnek.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Hegedűs József, Tibor Kiss Eszter, Rácz István, Kakucsi István. Esketés: Laccikó Béla ref. — Darabont Veronka ref. (Franklin u. 106.) — Veress László ref. — Horváth Ilona ref. (Munkás u. 8.) Temetés: Kiss Antal 67 éves (Alsótörköméről 42) Sokondár Béláné: Sárközi Mária 38 éves (Peterdy u. 9.) Kóteles István 61 éves (Szent Antal u. 4.) Veress Lajosné: Varjú Róza 61 éves (Halász u. 29.)

Áldozatkészség: Szegegyeknek N. N. 10 P.

Ifjusági istentiszteletet tartunk jul. 30-án d. u. fél 4-kor a hegyen Szűcs Sándor szőlőjében (Hercig oldal) Predikál Nagy Lajos. Közreműködik a missziói énekkar Kovács Győző tanár vezényletével.

Az Előtelepi imaház céljait szolgáló iskolahelyiséget a katonaság ideiglenesen igénybe vette. Kérjük az ott lakókat, hogy addig, amíg az igénybevétel tart, a bentli (Árpád vezér út) istentiszteleteken vegyenek részt.

Nőszövetségünk munkadélutánjait minden hétfőn déután megtartja.

Árvaházunk

Jul. 8-án már beszámoltunk a jul. 2-iki utcai gyűjtésről. Most a befolyt végösszeget nyugtázzuk. Az utcai gyűjtés és erre a célra küldött adományok végösszege: 7.009 P. 21 fillér. Ismételtlen halás köszönetet mondunk mindazoknak, akik a gyűjtés fáradságos munkáját vállalták, valamint a jóságú adakozóknak. Az urnák mellett forgolódo urhölgyeknek, akiknek nevét helyszűke miatt nem említhetjük, a református Leánygimnázium és Polgári leányiskola tanulóinak és a gyűjtőívvel gyűjtőknek.

E célra befolyt adományok Péter Béláné gyűjtőívén: 50—50 P. adtak: Magyar Nemzeti Bank, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Magy. Általános Hitelbank, Nagyvárad Tkpénztár R. t. Biharmegyei Tkpénztár, Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank R. t., Nagyvárad Városi Vasut R. t., Dréher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár R. t., Andrányi Károly és Fiai R. t. 30—30 P. adtak: Apolló-, Belvárosi-, Cassinó- és Korona Filmszínházak 15 P. adtak: Magyar-Olasz Bank R. t. Vitéz Haró Zoltán ivén 100—100 P. adtak: vitéz Haró Zoltán, Csurka Péter, Fekete Sándor és Kotsis Géza rum és likőr készítői üzeme, továbbá Barabás F. és Sipos P. és vitéz Sulyok Lajos bor és szeszszital nagykereskedések.

Adományok az u-naknál: Forgó Rozsi 50 P. N. N. 40 P. Gyémánt Elekné, Kovách Lajosné, dr. Thury Lászlóné és dr. Gaari Józsefné: 20—20 P. Horváth Lajosné, Béczy Ernőné: 10—10 P. R. Szabó József, 9 P. vitéz Pazmán Gyula,

Balajthy Jenőné, 8-8 P. dr. Czifra Kálmáné, Szabó Margit: 6-6 P. Szász Józsefné 5 P. Sulyok István 4 P. hordai Barna Ferenc. Tenkőné, Csernák Ilonka: 3-3 P. Nagy Rózsi, Dezsyné, dr. Schilling Árpád, Csököné: 2-2 P.

Csekkben érkezett adományok: Sz. Tóth Károly 100 P. dr. Sály László jun. havi 60 P. Szilágyi Péterné 10 P. Laczka Lajosné, Vétry Viktorné: 5-5 P.

Egyéb adományok: Hegedűs Oszkár, Társi András, nemes Kocsis Károly Z. 10-10 P. Molnár Lajos 5. P.

Havi megajánlás: özv. Steiner Jenőné jul.-dec. 120 P. özv. Pahler Antalné gyűjtése: 32 P. Béczy Ernőné, Magocsi Nagy Jolán: 5-5 P. Mester Ilonka 2 P. Ormós Gyuláné 9. P. Molnár Lászlóné Kaba, özv. Dr. Gyenge Jánosné, Incze Mária özv. Jégh Károlyné 10-10 P. Racz Ernőné, Péter Gyuláné 20-20 P. Szentimrei Oláh Sándor örv. 50 P. Maron Pálné 30 drb. tojás, Zimonyi Nándorné 50 kg. barna liszt, Kiss Beláné 3 kg. barna liszt. özv. Paher Antalné: 1/2 kg. borsó, 20 40 kg. liszt.

Életünk és hivatásunk új útja

Hivatástudatunk olyan volt, mint a hamu alatt szunnyadó parázs, Gyöngye szél kellett csupán, hogy elfújja róla a hamut és máris ott fénylik izzón mindannyiunk szívében és lelkében, életünk, az örök magyar élet igazi és egyetlen célkitűzése: népünk fennmaradása, -nemzeti létünk szebbé, nagyobbá és izigvérig magyarrá tétele.

A cél érdekében leomlanak a válaszfalak a nemzet rétegei között. Érti és tudja most minden magyar, hogy az íróasztalnál, a műhelyben és az ekeszervánál egyaránt, jövőnkért folyik a munka. Érti és tudja, hogy csak akkor állhat hivatása magaslatán, ha a nemzet napszámosaként végzi a rábizott feladatot, bárhová is állította őt a sors kegyelme vagy szeszélye.

Az események gyorsasága által felzaklatott lelkék és gyenge idegzetek, lassan lecsillapodnak. A sutgó rémhírterjesztés elültével és a magyarság elleni bomlasztó akciók felszámolásával, mind határozottabb formában kezd kibontakozni a tisztább, becsületesebb és magyarabb élet.

Ezt meglátni, most az elején sem elhamarkodottság, inkább biztatás azok felé, akik még mindig kételkednek az együvértartozás szükségességében és feketére festett borulátásuk sötétségében, hiabavalónak és fölöslegesnek tartanak mindent, ami jobb

közéjövönk és távoli nagy magyar jövőnk érdekében történik.

Kötelessége mindenkinek, nemcsak látni, de át is érezni a mai idők komolyságát s ha már minden zaj eltűnt, ez meg is fog történni.

Van rá elég példa multunkból, hogy egységünk és kitartásunk árán, a legnagyobb csapásokat is átélünk, míg a széthuzás erőnk felmorzsolta, dicsőségünket porba tiporta.

Mindenütt ahol magyarok vannak, az egység útján kell, hogy elinduljon az élet. Magyarnak nincs és nem is lehet most más hivatása, csak ez. Ez a régi, de jól bevált módszer a mi életünk új útja. Ezen az úton kell elindulnunk és ezen kell megérkeznünk is. Ezzel kell és csak ezzel szabad jövőnk fundamentumát lerakni mert akkor amit majd ráépítünk, nemcsak tartós, de örök is lehet.

Ha meg is mozdul a föld alattunk és ellep minket az ár, akkor is töretlen hittal kell helytállanunk, mert a víz elapad és egyszer majd ledőlnek körülöttünk az öreg fák s egy távoli szél elfújja majd rólunk a porrávált iszapot, a termékeny, buja földből pedig új élet fakad.

(Gyapju).

Simon István

Még játékból sem adok reverzalist! Az egri róm. kath. iskolában egyik órára a reverzalista esett szó. Páronként sorba állították a gyermekeket, te leszel református völegény, te leszel róm. kath. menyasszony. Azután megmagyarázták nekik, mit kell mondaniok. Az egyik párnál református leánynak kellett a völegény szerepét vállalnia. A katolikus menyasszony ugyancsak érvelt a maga hite mellett. De a református völegény nem engedett. Egyik apáca pedig ugyancsak biztatta: játék kislányom az egész, nyugodtan engedhetsz. Mire a református kislány kereken kijelentette: Én még játékból sem adok reverzalist!

A Református Kör altisztet keres. Személyes jelentkezés a Ref. Körben Bazár-épület, Madách-utca 5. sz. I. em., délután 5-6 óra között.

A Református Híradó vallásos irányú néplap. Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P. Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramfonok - Gramfonok - Nagy választék váltoáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA**NAGYVÁRAD**
Megjelenik minden szombatonFelelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Kolozsvárt jártam

Elemista gyermek koromban voltam először Kolozsvárt. Az volt az első nagyobb utazásom. Azóta minden kirándulásom, idegenbe látogatásom többé-kevésbé kapcsolatban áll a kolozsvárral, mert vonatkoztatom, hasonlítgatom, mérem az első élményekkel az újabbakat és értékelem a többit, amelyek csak akkor érnek valamit, ha folytatásai, színesítői a gyermekélményeknek.

Most nem a döcögő szamosvölgyi vasúton érkeztem, hanem katonai autóval át a kacskaringós útú, gyönyörű kilátást nyújtó Királyhágón. Szinte jól esett a két autódéfect, mert a kerekek javítása alatti félórák kiváló alkalmat nyújtottak arra, hogy magamba szívjam a tájak lelkét, hangulatát, esetleg tanítását. Másodszor ott köszönt reánk a kényszerű megállás, ahol valaha Rákóczi György csatát veszített Szászlóna és Fenes között. Evvel a veszített útközettel és Nagyvárad török kézre kerültével hanyatlott le a magyar öncéluság lobogója csaknem háromszáz esztendőre. Milyen különös kegyelme Istennek, hogy az idegenkirályú nemzet vezetői ellenére is átvészezte ezt a háromszáz esztendőt! Török és Bécs nélkül vajjon hol tartana ma Magyarország?! A hátunk megett Bánffyhyunyad gyönyörű ref. temploma, a kolozsvári Fötéren a róm. kath. templom izeltetnek meg valamit a magyar mult szépségeiből és bőségéből.

A kolozsvári Fötéren csak hódolattal és levettkalappal lehet érkezni. Mátyás király lovasszobrához hasonló magyar művészeti érték nincs több sehol. Nemcsak Újlaki és a megbékélt Garák gögje törik össze és kiált áldást életére Mátyás királynak, hanem a várost néző német katonákat is megragadja valami és érthetetlenül állanak a szoboróriás előtt. Mintha kérdeznék: hogy' kerül ide ez a magyar, amikor nekünk sokan azt mondják, hogy Kolozsvár csak négy esztendeje tartozik Magyarországhoz?! Nagyon nagy mulasztás, hogy egy egészen rövid, négy, vagy nyolc oldalas füzetkét nem nyomunk minden németnek a kezébe, aki belép Erdély területére és abban szűkszavú adatok felsorolásával nem mondjuk el Kolozsvárnak és a királyhágóntúli világnak igaz történetét. Ha a szövetségesek keveset, vagy rosszul tudnak mirőlünk, mit várhatunk másoktól?!

Mennyi vezércikk, tárca, sőt még áhitatanyag is gyűl itt az emberbe Kolozsvárt! Most forrongnak a lelkek, mert valaki kétségbevonta a felekezeti iskolák jogosultságát Budapesten. Erdély fővárosában három felekezet versenyez évszázadok óta abban, hogy melyik tud jobb magyarokat nevelni a Hazának. A legkiválóbb pedagógusok és pedagógiai rendszerek sem képesek szolgáltatni azokat a hajtóerőket, amelyeket a felekezeti iskolák (magunkról szólva: a mi református hitvallásos iskoláink) szolgáltatnak.

LOVAGLÓ TÁBORNOK
— VÁSZONRA NYOMATOTT MINTA —
egyik erdélyi múzeumban

Milyen mérhetetlen örömmel köszöntenek sokan kolozsvári barátaink közül, hogy nekünk váradiaknak már van református világnézetű napilapunk, hogy az ÚJ NAGYVÁRAD-nak nemcsak a szerkesztője református, hanem egyre jobban református lesz a szelleme is. Nem kell talán soha, hogy leírja, hogy ő református, nem kell lekipásztörök tevékenységéről sem unos-untalan hasáboznia, egyházi híreket sem hoznia minden oldalon, mégis a lap lelke, anélkül, hogy teológiai disszertációkat közölne, sugározhatja magából a kálvinizmus világnézetét, nagyságokról, intézményekről való elképzeléseit és csak az Istent dicséző magasztalását.

Papi társaságban az az érdeklődés tárgya, hogy Nagyvárad megelőzi-e Kolozsvárt a református egyház egyházzrészeinek önállóvá tételében, úgy, ahogy (nagyszerűen!) megvan Budapesten. Az egyházrészek teljesen önállóak (a közös nagyon kezelése, ha ugyan van, vagy volna ilyen, nem okoz gondot, mert a haszonrészesedési kulcs könnyen megállapítható), mindeniknek megvan a szabad életlehetősége, amit elősegít az egymás között való nemes verseny. Az önálló akciókra könnyebben lehet verbuválni. Gondoljunk csak az újavárosi reformátusok harangöntésére a román imperium idején! Magyarország öt legnagyobb református gyülekezete (Budapest, Debrecen, Kolozsvár, Hódmezővásárhely és Nagyvárad) példaadó kell, hogy legyen a kisebbek számára, bátorító és lelkesítő példaadó. Kolozsvár máris irigyli a nagyváradiak REFORMÁTUS HIRADÓ-ját, de nem érti, hogy miért jelenik meg mégis olyan parányi számban.

A kolozsvári diakonissza-ház bombatámadás áldozata lett a református kórházzal együtt. Hiába zavarod meg azonban az egészséges hangyák fészket, pár óra múlva ismét rend van, mintha nem történt volna semmi: könnyhullatás között temették el a hősi halált halt diakonisszákat, átköltöztek egy másik lakásba és pár nap múlva már működik is Kolozsvártól pár kilométerre nagyszerűen felszerelt új kórházunk. Az életnek nem szabad megállania.

A történelmi emlékek, amelynek most csinálják vázlatos térképét, hogy minden Kolozsvárra érkezőnek a kezébe nyomják a protestáns Kolozsvár érdekességeit, simogatják a lelkünket. Nincsen utcasarok, szélesebb tér, ahol ne történt volna valami magyar esemény, ahol ne dobogna melegebben az ember szíve és ne érezné, hogy mi az magyarnak lenni. Az Erdélyi Múzeum levéltárában évszázados sárgult papírok üzenetét sillabizáló tudósok között a főlevéltáros arról beszél, hogy Bocskai holttestét, amikor Kassáról Gyulafehérvárra szállították, Kolozsvárt is felravatalozták az unitáriusok templomában, mert akkor még nem volt kész a Farkas-utcai templom a reformátusok használatára, meg Báthory István és Dávid Ferenc összeütközésének okait fejtegeti, teljesen politikainak és nem vallásainak tudván be azt, hogy Báthory becsukatta a dévai vár börtönébe.

A nagyvárad református akadémia estélyeire, amelyek összel újból megkezdődnek, már van három kolozsvári előadónk, nem is szólva egy római katolikus plébánusról, aki a felekezeti vonalakon felül közös hazaszeretetről tart majd előadást.

Nagyon jó volna még maradni Kolozsváron pár napot, hogy hallgassam a kövek, könyvek, emberek, intézmények tanítását, hogy gyönyörködjek az egyetemi könyvtár előtt álló »Szent György és sárkány harca« szoborban, amelynek eredetije valahol Prágában maradt fenn korunkra a Kolozsvári testvérek végsője alól, mint 14. századbeli pompás emléke a magyar művészetnek. A sárkány ölő hős, vagy a Kolozsvári testvérek 600 esztendeje: nem biztatás-e arra, hogy az idealizmus és a magyarság mégis diadalt arat?!

INCZE GÁBOR

A hívő léleknek győzedelme

Uram, Jézus Krisztus! Te vagy énnekem életben örömem, halálomban vigasztalásom. Mert a te véred az én megtisztulásom, a te megkötözött kezeid az én megoldoztatásom minden én köteleimből és adósságomból, a te fogságod az én megszabadulásom, a terajtd tett gyalázat és szidalom az én tisztességem, dicsőségem, a te vereségsvendéted az én orvosságom, a te bánatod és szomorúságod az én örömem és vigasságom, a te kékeid az én gyógyulásom; a te sebeid az én megfizetésem. A tereád vetett átok az én áldásom, a te sérülmed az én békeségem, a te halálod az én életem, a te engedelméd az én igazságom, a te alázatosságod az én felmagasztaltatásom, a te eltemetésed az én re-

ménységem, a te feltámadásod az én győzedelmem, a te menybemeneteled az én boldogságom. Amen.

Szenci Molnár Albert (1617)

Mikszáth Kálmán beszéli el, hogy a gazdag Biri apó, akit Isten sokféle csapással sújtott, szeretné kiengesztelni az Urat, megpróbálja tehát hogy cselekedhetnék tetszésére. Mária-képet hozat a templom számára, de az az uton összetörik. A temetőben kőkeresztet állít fel, abba villám csap. Mintha Isten visszautasítaná minden ajándékát. Szomorú összefüggésében észreveszi, hogy a körülötte ólálkodó árva Andrisnak milyen kék a hidegtől a lába. Kézefogja, csizmát szabot neki s magához fogadja. Az ég egyszerre derűsen ragyog felette.

Az Úr színe előtt

Istenben hinni jó!

»Hiszek egy Istenben« — ez egyebek között azt jelenti: nyugodt vagyok a jövőd felől; teljes bizalommal reáhangyhatom Istenre: az lesz, amit Ő rendelt felőlem és, amit Ő rendelt felőlem, akármilyen legyen is, az jó lesz! A jövőnek az ismeretlensége az egyik legfőbb forrása az ember nyugtalanságának. Aszerint, hogy milyennek képzeled a jövőt, tud neki már előre is örülni, vagy kénytelen tőle félni. De amikor minden elképzelése csak bizonytalan és minden kép mellé, amelyet a maga gyönyörűségére vagy riadalmára festget a jövő felől, ugyanolyan jogsultsággal odatolakszik egy ellenkező színezetű kép is! A váltakozó öröm és félelem érzései között hogyan tartsa lelkét egyensúlyban? Ezért töpreng és erőlködik azon, hogy valamiképpen vagy erre vagy arra lebillentse a folyton himbálózó mérleget. Jobb volna egy rossz bizonyosság, mint egy jó reménység! És ha okos módja nincs arra az embernek, hogy belásson a holnap titkaiba, akkor mindenféle ostoba módon kísérletezik: miképpen lehetne mégis mögéje pillantania a jövő fátyolának? Mindenféle jövődömondó mesterségnek a jól jövedelmző, virágzó üzletágai mutatják, milyen nagy a kereslet e tekintetben: hogy égnék az emberek a jövődöndő titkait firtató kilyáncsiságnak a lázában? Mennyi áldozatot hajlandók érte meghozni és mennyi elmemunkát is hajlandók arra fordítani, hogy valamilyen huncutsággal mégis kijátszák a jövődöndő makacs titkolózását és valahogyan kicsenjék, vagy kicsikarják tőle a feleletet kérdéseikre? Összehordanak rengeteg csillagászati tudást, hogy annak adataiból kiolvassanak legalább valamelyes tájékoztatást az ilyen vagy amolyan csillagképlet alatt született ember jövődöndő sorsa felől. Odaadják magukat hiszékeny áldozatokul kártyavetőknél, tenyérjósoknak, kristálynézőknek, álmfejtőknek és más eféle szélhámosoknak, csak hogy valamilyen, ha még oly kicsike résen át is bekandikálhassanak a jövőnek elzárt világába. Megpróbálnak felvilágosítást kapni a jövődöndő felől az embereknél többet tudó »szellemektől« vagy az ilyenekkel kiváltságos módon érintkezni tudó »médiúmnoktól«. És minek soroljuk fel a többi tünet tarka sorát, amelyben ez az örök járványszerű emberi betegség kiütözködik. Mert valóban nemcsak olykor és nemcsak némely helyen fellépő jelenség a jövődöndő ez a beteges kutatása. Sok évezredes útján állandóan kíséri az embert. Sötét elmaradottságban élő népeknél csakúgy megtalálható, mint a leghaladottabb népek között.

Ezt az egész pókhálószerűvédek egyetlen kezmozdulatával félresöpri és kiveti az életéből az az ember, aki szívből el tudja mondani: »Hiszek Istenben!« Azzal a bizodalommal, amelyet ezekben a szavakban megvall, semmiképpen nem fér össze a jövődöndő nyugtalan fürkészése. **Dr. Victor János**

HIREK

Istentiszteletek sorrendje 1944. július 23-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	10:30	vitéz Pap Andor	5	Csernák Béla
Hegy	10	Csernák Béla	—	—
Újváros	9	vitéz Pap Andor	6	Költő Gyula
Óssi-telep	12:12	Incze Gábor	3	Paksy Kiss S.
Velence	10	Költő Gyula	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	10	Paksy Kiss S.	—	—
Csillagváros	10	Kiss Károly	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Rácz Mihály	—	—
Rét	9	—	4	Dr. Szabó Lajos
Horthy-telep	—	Mesterházy F.	4	Nagy Lajos
		Dr. Szabó Lajos		

Soltész Elemér dr. tábori püspök, a katonai alakulatok látogatása során két napot töltött Nagyváradon, amikor is több egyházzrész vezetőjével is értékes megbeszélést folytatott — **Dr. Victor János** budapesti lelkész, volt theol. tanár **REFORMÁTUS HISZEKEGY** c. munkájából vették a múlt héten és most is *Az Úr színe előtt* vetünk anyagát. Az értékes könyv megrendelhető az újvárosi lelkészi hivatal útján. — Vasárnaptól kezdve a **régi istentisztelet** is délelőtt kilenc órakor kezdődik. — Lapunk minden olvasóját kérjük, hogy amennyiben még nem tette volna, az **előfizetési díjat** küldje be a lap kiadóhivatalába (Gr. Teleki Pál-utca 27.) — **Vargha Gédeon** nagyváradai vallásnagyról 1944. szeptember 1-vel nyugdíjazták. Áldásos vallásnagyról, lelképásztori működésének méltatására még visszatérünk. — **A nagyvárad református napilap** ügye most már a leggyorsabban tisztázódni fog. Nemcsak a részvénytársaság születik meg a lap támogatására, hanem egy református szerkesztői bizottság is létesül, amely a felekezeti béke legteljesebb szolgálata mellett azon lesz, hogy a kálvinista világnézetet tükrözze és azt építse be a nemzet fenntartó erői közé a református napilap. — **Könyvet, folyóiratot** és főleg **Bibliát** kérnek a hadikórház betegei. Ne sajnáljuk a fáradságot és áldozatot, hanem adjunk hőseinknek. **Az újvárosi lelkészi hivatal** elfogadja és továbbítja az adományokat. — **A temetési stóllak** rendezésében a legújabb javaslat az, hogy lelkészi díj címén az egyéb temetési költségek (koporsó, koszorú, szemfedél, sírhely, gyászkozi stb.) tíz százaléka fizetessék. — **Hatvanhárom gyermeknek ruhát**, negyvenháromnak cipőt adott az aradi ref. nőszövetség. — Hazánkban **minden tizedik református tanyán él**, mintegy 250.000. Számukra csak 12 tanyai templom és 20 gyülekezeti terem áll, amelyek néha 15—20 kilométernyi távolságban vannak. Szórványban 66.000 a református magyarok száma. Nagyon nehéz a gyermekneveltetés a tanyákról és az olyan szórványokban, ahol nincsen magyarnyelvű iskola. Szórványintézetek segítenének ezen a bajon, vagy pedig az, hogy gyermektelen házaspárok az iskolai év tartamára magukhoz vennének egy-egy szórvány magyarkát olyan helyen, ahol van magyar és van református iskola. Vajjon Nagyváradon hányan jelentkeznek egy-egy gyermek iskolai év idejére való »örökbefogadására«. Ez volna a legszebb hitvallás és nemzetvédelem!

Református kérdések

A predestináció

Nem teszi-é a predestináció tanítása az embereket könnyelműekké. vagy éppen ellenkezőleg: nem ejti-é kétségbe?

Távol legyen; sőt inkább folyvást szent életre ösztökéli és szent bátorsággal tölti el.

Épen aki hitében bizonyos az ő kiválasztott volta felől, az fog legjobban óvakodni attól, hogy Istent engedetlenségével és hálátlanságával megsértse. »Félelemmel és rettegéssel vigyék véghez a ti idvességéteket, mert Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvél». (Fil. 2, 12–13). Aki elbizakodik ebben a hitben és kedvére él: az ezzel csak arról tesz bizonyosságot, hogy ő még igaz hit által nincs a Krisztusba beoltva, hanem a hite csak önámítás és önhitt emberi képzelődés. Továbbá: aki igaz hit által a Krisztusba beoltatott, azt a Krisztus soha sem engedi kétségbeesni és szerelmétől elszakítani. »Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenlevők, sem következendők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, amely vagyón a mi Urunk Jezus Krisztusban». (Róm. 8, 28–39). Végül a predestináció hite az igazán gyümölcsstermő keresztyén hit és a predestinált ember az igazán tevékeny és az igazán imádkozó keresztyén, mint ezt maga Urunk megmondja: »Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és én rendeltelek titeket, hogy ti elmenjete és gyümölcsöt teremjete és a ti gyümölcsötök megmaradjon: hogy akármit kérte az Atyától az én nevemben, megadja néktek». (Ján. 15, 16).

(Révész Imre: Öntuda os hit 27–38. lap.)

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Szent János-utca 1. sz.

Uj bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Imádság a mi háborgatóink ellen

Mely igen sok ellensége vagyón Ur Isten a te népednek, kik minket kesergetnek és mennyi felől való háboruság érkezik naponkint reánk?! Támadj mellénk azokért mi Istenünk, légy paizsunk, szabadíts meg bennünket. Hogy dicsekedhessünk a te neveddel és a mi szívünknek lehessen nagy öröme és bátorsága tebenned. Hallgass meg Uram minket a te szent templomodból mennyiszertehozzád kiáltunk. Oltalmaz meg, ha százezer ellenség rohanna is reám: verd arcul a mi ellenségeinket és törd ki fogukat az istenteleneknek. Mert csak tetőled tartjuk a mi segítségünket, szabadulásunkat és üdvözülésünket. Te áldod meg minden jóval a te népedet, ments meg azokáért a mi ellenségeinktől és áldj meg bennünket. A mi Urunk Jezus Krisztusnak általa, ki Teveled él és uralkodik a Szentléleknek egységében mindörökkön örökké. Ámen.

Huszár Dávid (1577).

Antwerpenben egy cirkuszban mutogatták a megkövesedett embert. Csak tíz fillért kellett fizetni. Spurgeon, a híres evangélista még sem nézte meg a látványosságot, mondván, hogy ép elég megkövesedett szívű embert láthat ő ingyen is a keresztyének között.

A polgármester valahol egy diákgyűlésen így szólította meg a hallgatóságot: Miniszterek, államtitkárok, hadvezérek, mérnökök, orvosok, tisztviselők, iparosok, napszámosok, betörők, zsványok és gazemberek. Így üdvözöllek titeket, mert mindezek lehetnek belőletek.

A Református Kör altisztet keres. Személyes jelentkezés a Ref. Körben Bazár-épület, Madách-utca 5. sz. I. em., délután 5–6 óra között.

A Református Híradó vallásos irányu néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P
Egyes szám ára 10 fillér.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „CARMEN“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Változó világ, örök ember

A bűnökkel és sok nyomorúsággal terhelt ember legtiszteletreméltóbb tulajdonainak egyike az újítani — jobbitani akarás. Ha ez a reformvágy nem élne az emberi szivekben, a minket környező világ évszázadokkal hátramaradottabb lenne, nem volna sok-sok technikai kényelem, lemaradtak volna a nagyszerű találmányok és az ember alig haladott volna valamit az ősember barlangjától. A jobbra, tökéletesebbre való örök vágyódás azonban megszépítette, javunkra formálta a világot, megfékezte, akaratának gájába hajtotta a természeti erőket és sokkal kellemesebbé tette az életet egy pár évszázad alatt, mint azt valaha is remélhették volna. Még sem vagyunk egy cseppet sem boldogabbak, mert lelki tunyaságból, bűneink szeretése és dédelgetése miatt elfelejtettük, hogy a reformvágy, a jobbra, tökéletesebbre való [s]óvárgás nem állhat meg külvilágra irányultságában. Túlságosan mohón és sietve javítottuk meg magunk körül a világot és elfelejtettük, hogy a régi benső, a szívünk világának változatlanlansága, ő-emberünk megmaradt gonosz természete megmérgezi mindazt, amit magunk körül megjavítottunk.

Hatalmas méretű, országokra és népekre kiterjedő öncsalás vett erőt rajtunk, amikor nyughatatlan és mindenrekész tettvágygal, világváltoztató reformokkal készen hozzáfogtunk a körülöttünk való élet megváltoztatásához, elfelejtvén, hogy hiába változtatunk meg mindent magunk körül, ha mi magunkban, belül a szívünkben olyan vigasztalanul ugyanazok maradunk. Egyre világosabb lesz napjainkban, hogy új világot hirdető vágyaink és tetteink épen azt mutatják, hogy mi inkább mindent megváltoztatunk a minket körül vevő világban, csak magunknak ne kelljen megváltozni. De ugyanakkor az is egyre nyilvánvalóbb, hogy minden reform hiábavaló, hiába egy megváltozott új világ is, ha szívünk a régi, gonosz marad.

Ezt a gondolatot, a belülről való változást, a magunknak, gondolatainknak, cselekedeteinknek megreformálását, az új világ helyett az új embernek hirdetését nem hanyagolhatja el az evangélium egyháza. A mi prédikátoraink Istennek szolgái és nem az embernek kiszolgálói. Nem ígérhetnek többet prédikációiban, mint maga az Isten. Nem szólhatják azokat a szavakat, amelyekre »viszket a hallgatók füle«, ahogy a régiek mondták. Isten nem igéri, hogy megment a bombától, hogy amikor milliók szenvednek és pusztulnak, neked kényelmes és gyönyörökkel teli életet biztosít. Isten azt sem igéri, hogy megment a szenvedéstől, vagy hogy teljesíti

A budapesti KIE régi épülete

vágyaidat. Ezt tehát az igehirdető sem ígérheti Isten nevében. De igenis igéri az Isten, hogy örökéletet és idvességet ad, hogy megbocsátja a megbánt bűnöket és hogy a Krisztus által megvált minket. Ezeket kell tehát, hogy hirdesse az igehirdető is. Isten nem hirdeti, hogy politikai, szociális vagy egyéb reformok által meg akarja változtatni a világot. Sohasem a világot akarja megváltoztatni, hanem mindig az embert. Erről kell, hogy bizonyoságot tegyen az Egyház ezekben a válságos időkben. A világot meg lehet változtatni, még sem lesz boldogabb és elégedettebb az ember, mert a változó körülmények között is ugyanolyan hazug, csaló, tolvaj, gyűlölködő, hitetlen, egyszóval bűnös marad és bűneivel a legjobb akaratú változások között is nyomorúságot, elégedetlenséget és halálos kétségbeesést szerez. A változó világban az örök ember, a bűnös ember változatlanul azt a Megváltót várja, Akiben egyedül van néki békessége, élete és idvessége.

Dr. Csikesz Tibor

Az Úr színe előtt

„Kegyelem és békesség“

Felséges szavak. Lelkünk átforrósodik hallatukra. Aki légitamadást ért már át árokóvóhelyen, amidőn közelében csaptak le a bombák és az egész óvóhely úgy ingott, mint a hajó a vizen, az tudja, hogy mit jelent: kegyelem. Tétlenül, meggörnyedve, tehetetlenül ülni az óvóhely padján, hallani az alacsonyan száguldó ellenséges gépeket háborzongató sisterség közben... majd végre hallani a feloldó szirénajelzést... kegyelem! Az óvóhelyről előbújva, teleszívja magát az ember friss levegővel, megfürdik a napsugárban, úgy érzi magát, mint a börtönéből szabadult rab... kegyelem! Talán azért bocsátotta reánk Isten a szörnyű csapást, hogy megismerjük az Ő kegyelmét és megtanuljuk, hogy a magunk erejéből tehetetlenek vagyunk és képtelenek arra, hogy magunkat megváltssuk, életünket megszabadítsuk a haláltól. Az Ő kegyelmétől függ minden. Nemcsak testi életünk megmaradása, de lelkünk idvessége is: „Kegyelemből tartattok meg hit által“ (Ef. 2, 8.)

Békesség! Kétféle értelme van: mint szubjektív békesség, jelenti a békességérzést és mint objektív, a kielégítő állapotot. Szubjektive: kellemesen érzem magamat. Objektive: kedvezők az életkörülmények. A mai idők azt mutatják, hogy a békesség általában, mind szubjektív, mind objektív értelemben, hiányzik. Szubjektive az ember állandó nyugtalan-ságban, félelemben, a jövő miatt való aggodalomban él. Nem tudjuk: mit hoz a jövő pillanat. Objektive kedvezőtlenek az életkörülmények, a nemzetek között rettentő háború dúl. Szinte nincs megállás, az élet-állapotok kedvező alakulása még el van rejtve előlünk. Az egyéni élet problémái megoldatlanok. A családban gyakran hiányzik egymás megbecsülése,

gyermeknek nem tisztelik szüleit, a társadalomban nincs béke, szegény és gazdag között gyakran át-hidalhatatlan az ellentét.

Hogyan lehetséges az, hogy újból békesség legyen? A történelem azt mutatja, hogy háború és béke egymást váltják. Az első világháború előtt is béke volt, kedvezők voltak az életkörülmények, gazdaságilag az ember nyugodtnak érezhette magát. Mindemellett az ember nem tartotta magára nézve kielégítőnek az életállapotot. Sokan örömmel üdvözölték 1914-ben a háborút, azt remélvén, hogy ezen át jutunk az igazi boldogságra.

Semmi sem történhetik Isten akarata nélkül, a háború sem, a béke sem. „Kegyelem néktek és békesség Istentől...“ Ha akarja, békét teremt és mi akkor boldogan sóhajtok fel: „Itt a béke várva-várt napja, az Úr Jézus bevonult a világba, mint a béke fejedelme.“ — Sajátságos azonban, hogy az ember csak egy ideig tud örülni a békének, mert a történelem tanúsága szerint megújja a békességet, felborul lelkének szubjektív békéje és ezzel kapcsolatban az objektív békesség is, vagy esetleg megfordítva. Talán azért, mert az életállapotok nem voltak teljesen kielégítőek?

Pál apostol, amikor leírta Igénket, elsősorban objektív értelemben vette a békesség szót, vagyis a teljesen kielégítő életállapotot értette alatta, e tökéletesség állapotát, amely Isten országa teljes megvalósulásához van kötve. Lehet-e hát ennél jobb kívánság: „Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézustól.“ Ugyanannyit jelent, mint „Jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod.“ Lehet, hogy sokan ekkor sem fogják jól érezni magukat, nem lesz szívükben szubjektív békesség. Ép ezért rettentő ítélet alá esnek: „Vessétek ki a külső sötétségre!“ (Máté 25, 30.)

Mikor jön el az Isten országa a maga teljességében? Isten előtt nem titok, de előttünk az. Addig is megajándékoz azzal a boldog békességérzessel, amely az objektív békesség hiánya mellett is, mint a szívek belső békéje kivirul, mint a hótakaró alól a hóvirág, vagy mint a légitamadás által sujtott ház erkélyén betört ablakok, ajtók mellett, romok felett magyar népünk kedves virága, a pirosposzsgás életet hirdető muskátli.

(Budapest.)

SZABÓ PÁL

Örökélet. Az ősemler nemcsak tisztességesen elfemette halottaikat, hanem arról is gondoskodott, hogy legyen útravalója az életben, amely az ő hite szerint a halál után folytatódik. A halott feje mindig nyugat felé fekszik, de arca kelet felé fordul, jelképeül annak, hogy a nap is nyugaton fekszik, de keleten újra kél. Hatalmas várakozás kifejezése ez és mutatja azt a megsemmisíthetetlen törekvést: halhatatlan akarok maradni, túl akarom élni a halált! Ez az akarat megvan időtlen idők óta. Bejárhatunk gőzhajón, vasuton, repülőgépen minden elhagyott földet, szigetet, sehol sem találunk oly népet, amelynek az élet folytatásáról valami képzelet ne lenne.

Istentiszteletek sorrendje

1944. augusztus 13-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	1 ^h 29 10	Paksy Kiss S. vitéz Pap Andor	5	vitéz Pap Andor
Újváros	9 12	Incze Gábor Költő Gyula	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Kiss Tamás	3	Kiss Tamás
Velence	8	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	8	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	10	Incze Gábor	—	—
Rét	9	Nagy Lajos	4	Nagy Lajos
Hegy	4	—	4	Dr. Szabó Lajos

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Biró Mária, Berkovits Miklós, Agóds Róza, Csipkés Klára, Hoffmann Zsuzsanna, Fejes Mária. Esketés: Szőke László (Hattyu u. 11. és Hajdu Valéria (Kocsán János u. 34), Szondi Márta (Szacsavay u. 20) és Kenéz Erzsébet (Szacsavay u.), Gaál Ferenc (Kinizsi u. 3) és Baktai Erzsébet (Koppány u. 14). Temetés: Szibelle Éva 21 éves (Pece u. 16.), özv. Szonyi Józsefné sz. Szabó Teréz 83 éves (Berkovits u. 47.), özv. Zeke Ferencné 72 éves (Petőfi u. 8), Kovács Ferencné 66 éves (kórház), Bagó Imre 7 éves (kórház).

Áldozatkészség: Árvaháznak Mezey István (Zsákáról) 10, özv. Lakatos Gyuláné 10. A szegények egy öreg lakójának özv. Ormós Gyuláné 6 P. A nőszövetségi bibliádrák használatára egy Bibliát adott Juhász Rezsőné. Bombakárosultakna: Susman Sándorné 50 P.

Anyakönyvi adatok július 25-től augusztus 8-ig: Keresztelés: Horváth Ilona, Rácz Zsuzsanna, Tóth István, Ecsedi Ágnes, Tóth Anna, Opre János, Tóth László, M. Köteles Gyula. Esketés: Varga Imre (Halász-u. 52.)—Balog Rozália (Halász-u. 33.); Kerecsi József (Nagykároly)—Gombos Erzsébet; Gaudi Márton (Szacsavay-u. 30.)—Kenéz Erzsébet (Szacsavay-u. 30.); Szabó István (Bercsényi-u. 5.)—Kandó Rozália (Bercsényi-u. 5.), Makra Lajos (Szacsavay-u. 19.)—Kis Anna (Mezőtelegd.); Patai István (Szacsavay-u. 85.)—Ruff Róza (Szacsavay-u. 85.) Temetés: Tóth Károly 37 éves, (Sándorfi J.-u. 16.), Gaál Imre 43 éves, (Rákossy J.-u. 10.), özv. Várdi Sándorné sz. Csák Julianna (Kapus-cinus-u. 4.)

Áldozatkészség: Árvaház részére özv. Pacher Antalné 32 P-t és 20-40 kg. lisztet gyűjtött, Nagy Lajos és neje pedig 20 pengőt adományoztak. Birtalan Albert e hónap 50 pengőjéből 20—20 pengőt kapott a *Férfi- és Nőszövetség*, 10 pengőt a *vasárnapiskola*. — Tóth Károly özvegye 20, Kelety Gézné (Sóstóhegy) 7 pengőt adtak *szegények gyógy-szerrel segélyezésére*. — *Bombakárosultaknak* egy névtelen 10 pengőt adott.

A *husvélkor* kezdett esti felőrás áhítatlunkat minden este hat óraker megtartjuk. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk, hogy vegyen részt imádságunkban.

Anyakönyvi adatok július 23-tól aug. 6-ig: Keresztelés: Debreceni Mihály, Girdás Julianna, Serdült Erzsébet, Nagy Katalin, Szécsi Mihály, Ábrám Antal, Czégényi András, Esketés: Kassai Andor ref. kereskedő—Csontos Etelka ref., Szőke László ref. borbély—Hajdu Veléria ref., Donyek Kálmán r. kat. Máv. mozdonyfűtő—Zétényi Piroška ref., Schiszler Antal r. kat. honvéd zenész—Kún Ilona ref. Temetés: Szőke Mária 70 éves (Malom u. 17), Hajdu Ilona, Hajdu László és Oravec Ilona leánya 17 éves (Kocsán János u. 34), Sütő Olga, Sütő Sütő Béla cipész segéd és Szabó Olga leánya 2 és fél éves (Szöllős u. 28), özv. Somi Sándorné sz. Kovács Eszter 74 éves (Beethoven u. 69), özv. Takács Györgyné sz. Zétényi Róza 74 éves (Sánc u. 34), Potyók Aranka 23 éves (Cinka Panna u. 8. Hozzánk tért: Csora Sándor g. kel. vallásról (Szálka u. 72), Kágán Vladimírné sz. Cseh Ilona (Szöllős u. 31) g. kel. vallásról. Kitért tőlünk. Barbonca Demeterné sz. Budai Julianna (Szebeni u.) g. kel. vallásra, Szitágyi Lajosné sz. Szilágyi Dsster (Déva u. 9) r. kat. vallásra, Lehoczky Sándorné sz. Márton Margit (Erdélyi u. 17) r. kat. vallásra.

Vasárnapi isk. csoportunk Hetz Kató és Nagy János csoportvezetők felügyelete alatt jól sikerült kirándulást rendeztek július 30-án a Szeghalmy kertbe.

Sebesült honvéd testvéreink Csengery u. Hadikórházában 1. hó 3-án látogatást végeztek és szeretet-csomagokat vittek Kiss Károlyné, Kiss Ilona és Nagy Bálintné.

Kiss Károly 1. hó 6-án Kardó község ref. híveinek hirdette az Igét. Több és bensőségesebb imádkozásra buzdítva a híveket.

Áldozatkészség: Templomalapra: Kiss Lajos 50 P., Guj Gáborné, 10 P., Kiss Károly 10 P., Halász László 10 P. Szegényeknek: Nagy Erzsébet 2 P., Halász László 10 P. *Hadigondozás céljaira:* Mester Jánosné 3 P., Hoducz Istvárné 5 Pengő. *Bombakárosultaknak:* Erdős Mihályné 4 P., özv. Sittelhem Alajosné 10. P. *Kórházlátogatás alkalmával* szeretet-csomagokat adtak: özv. Ujlaki Miklósné, Nagy Bálintné, Kiss Károlyné.

Hétköznapi istentisztelet tartunk szerdán délután 5 óraker, szombaton este 6 óraker az imaházban, pénteken délután a Tudószanatóriumban.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Kovács Ilona, Irinyi Eszter Margit, Nyiri Sándor István. — Esketés: Szabó Péter ref.—Szűcs Róza ref. (Árpád vezér út 81.); Kovács Ferenc Tivadar ref.—Bartha Iren ref. (Alsótörkő-mérő 2); Szerák Sándor Ferenc ref.—Nagy Erzsébet gör. keleti (Meszes-u. 23.) — Temetés: Sarkadi Sándor 76 éves, (Nagy Lajos-u. 28.), Marossyné Szuravec Róza 26 éves, (Eötvös-u. 19.), Kakóc János 65 éves, (Felsődorongos oldal 19.), Kovács László 43 éves, (Alsódorongos oldal 44.), Hajdu Ilona 17 éves, (Kocsán-u. 31.), Jung Bele 15 hónapos, özv. Moldovanné Szilágyi Eszter 81 éves, (Török-u. 98.),

özv. Bereiné Vincze Karolin 84 éves, (Gróf Zichy-u. 35.),
özv. Szilágyiné Orbán Luiza 61 éves, (Attila-u. 20.), özv.
Péneszné Lévai Mária 84 éves, (Bihari-út 73.)

Áldozatkészség: Árvaháznak Marosiné Szuravecz Róza
60 P. Szegényeknek Szilágyi család 5 P., Szógi Jánosné 3 P.
Templomalapra Szilágyi család 10 P.

Nőszövetségünk bibliaórát augusztus 1-től kezdve
minden szerda délután 5 órakor kezdjük.

Isentiszteletet tartunk vasárnap aug. 13-án d. u. 4
órákor a Hering-oldalon, id. Kajtor István szőlőjében, id.
Kajtor István és neje ez alkalommal ünneplik házasság-
kötésük 60-ik évfordulóját. (Gyémánt lakodalmom.) Isten
áldása legyen további útjukon!

Nőszövetségünk munkadélutánjait minden hétfőn dél-
után megtartjuk. Ez alkalommal a Vörös Kereszt által küldött
anyagból sebesültjeink részére készítünk ágyneműt. E
hazafias munkára ismételten hívjuk az egyházrész varrni-
tudó asszonyait és leányait.

Mi az értelme a 666-nak

a János mennyei jelenésekről írott könyve
13. rész 18. versének?

Ennek a titokzatos számnak az értelme, amely-
lyel sok izléstelen játékot űztek már, minden biblia-
ismerő előtt többé-kevésbé világos. Annak a példájára,
hogy hat nap alatt teremtette Isten a világot és a
hetediken megnyugovék: a hetes szám szent szám
a Bibliában, a hetedik nap Úr napja, — ezzel szemben
a hatos szám, mintha a munkanapok végéről hiá-
nyoznék az Istennek szentelt hetedik nap, azt az
emberi törekvést, erőfeszítést, munkát, hatalmat jel-
képezi, amelyik nélkülözi az Istent, nem számol az
Istennel. A hatos szám tehát jelképe az istennélküli,
vagy az istenellenes emberi hatalomnak. Három ha-
tos egymásután, mivel a három a teljesség jelképe,
azt jelenti, hogy teljességre jutott és világhatalmat
nyert az Isten ellen lázadó emberi gondolat, törekvés
és mindez megtestesül egyetlen embernek, mint az
istentellenesség fejének, királyának személyében.

Egy kislány sirkövén ez a felírás: »Játszótársai
vallják! Könnyebb volt kedvesnek és jónak lennünk,
ha közöttünk volt«.

Az Isten jelenléte

Az Isten négyképen vagyon jelen,

Először közönséges jelenlétével. Így mind az
egész világot, minden helyeket betölt és nincs oly
hely, hol így jelen nem volna. Noha így az Isten
minden helyen vagyon, de a helyeknek rátságával
be nem főtöződik. Mint a nap az ő fényével a rút
helyen is jelen vagyon, de nem rútól a helynek rút-
ságával. Azért mondja Pál *Csel. 17*: Mindenhöz közei
az Isten, senkitől nincs távol. Sőt ezzel a közönséges
jelenlétével élünk, mozgunk és vagyunk. Ha ő jelen
nem volna mindenütt, semmivé lenne a világ.

II. Jelen vagyon a szent angyalokban, kik gyö-
nyörködnek Isten jelenlétében.

III. Jelen vagyon a hiveknek s a megholt hí-
veknek lelkekben is, lakozván őbennek és gyönyör-
ködnek a hivek az ő Uroknak jóvoltában. Jelen vagyon
a hitetlenek lelkeinek is, réttegésekre és félelmekre.

IV. Jelen vagyon Krisztusban lakásával úgy,
hogy Krisztusnak Isteni személye felvőtte a testet
és egy személlyé lett véle, elválhatatlanképen. De
mondanád Pálnak: Ha Isten a Krisztusban volta
szerént jelen vagyon, mint használ énnékem? -Erre
reá felel: Sokat is használ. Miért? Mert Krisztusban
vagytok betöltek. Mintha az mondaná: Az Istenségnek
valami teljessége a Krisztusban vagyon, mind tiéd
az. Ha a Krisztust bírod, ki életnek és Isteni kincsnek
tárháza, Isteni teljességének, azaz jóknak, igazságnak,
szentségnek, kegyelemnek, örökéletnek, szent Léleknek,
igaz hitnek, jó cselekedetnek kútfeje. Ha bírod a
tárházat, a kútfejet, azzal is birsz, ami a tárházban
s a kútfőben vagyon.

Méliusz Juhász Péter: A Colossabeltekhez írt levél

A Református Híradó vallásos irányu néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P

Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok -
Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális
és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:

CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD

Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:

Dr. INCZE GÁBOR

„Hol vagy István király?”

Nemzetünk keresztyén hitre térítője, I. István király emléke előtt felekezeti különbség nélkül hálával és kegyelettel hódol kilencszáz esztendő színes fátyolán keresztül az egész magyar nemzet. Nemcsak azért emlegetjük áldó szavak között nevét és munkáját mi református keresztyének is, mert legujabban hivatalos magyar államünnepé lett a napja és a magyar állam törvényeinek engedelmeskedni szent kötelességünknek tartjuk, hanem azért is ünnepejük, mert büszkéek vagyunk arra, hogy a mi őseinket is ő tette keresztyénekké és Nyugat fiaivá.

Ha volnának még sámán papok hazánkban, egyként tiltakoznánk, — reformátusok és római katolikusok, — ha azon az alapon szeretnék tőlünk elvenni és maguknak kisajátítani Álmost és Árpádot, mert ők nem voltak keresztyének. Akkor még az egész nemzet pogány volt és a pogány kiválóságok, dicsekedések szeretetében minket keresztyén magyarokat, akik őseinket tiszteljük bennük, semmiféle hatalommal nem lehetne visszatartani, elzárni, hogy ne ünnepejük Emese fiát, vagy az országszerző Árpádot. Épigy felekezeti különbség nélkül az egész magyarságnak tisztelt őse, „tündöklő csillaga“ Vajk vezér, aki a keresztségben István nevet nyert és kapott a pápától királyi koronát. Ez az István király róm. kath. magyarnak és református keresztyén magyarnak egyformán büszkesége, dicsekedése, első királya.

Ha pedig István az egész nemzet királya, akkor István király ünnepét is az egész nemzetnek meg kell ülnie és mindenkinek hódolnia kell az ősapa előtt.

Római katolikus testvéreink százados énekben szólítgatják, zsolozsma szóval hívogatják, keresik: „Hol vagy István király? Téged magyar kíván...” Különösen nehéz időkben, megpróbáló korszakokban sűrű fel-lelkük mélyéből a kereső kérdés. Sok dunántúli és felvidéki helyen gyászruhát öltenek Szent István napján, hogy a szent énekhez annál hívebbek lehessenek: „Gyászos öltözetben teelötted sírván.” — Nekünk református keresztyén magyaroknak másfajta az ünneplésünk, de mi is keressük, szólítjuk hazánk első királyát. Vajjon hol találhatjuk? Mit mond a mi számunkra?

Nemcsak a multban keressük, hanem inkább a mában és mimagunkban. Mi maradt meg belőle mibennünk? Mit hagyott reánk? A tiszta látást, biztos kezét, az idegenekkel szemben való mérhetetlen jószívűséget és nagylelkűséget, emellett tulajdon házanépével, rokonságával, törzsével szemben való kérlelhetetlen szigorúságot, az egyszer meglátott igazságokhoz való törhetetlen ragaszkodást és az elveiért minden fájdalmat és áldozatot meghozó és eltűrő hajlíthatatlanságot. Talán székesfehérvári szobra a legjobb István királynak: kis zömök keresztet markol a kezében és úgy fogja azt, mintha buzogány lenne.

Keressük a fonalat, amely az országépítőkön keresztül levezet a mi korunkig III. Bélán, Nagy Lajoson, Mátyáson, Bethlen Gáboron keresztül. Vonásait az államvezetésben, fájának szeretetében megtaláljuk nagyon sok helyen.

Mi reformátusok ma veszünk újkenyérre Úrvacsorát. A magyar föld adja az aranyló búzakalászt, ebből lesz tápláló fehér kenyér. Ennek a puha magyar kenyérnek vételekor egyesülünk lelkileg a Krisztussal. A legmagyarabb családból nőtt ki István király, vérünkbel való vér volt, ezért értjük meg és szeretjük annyira az első magyar királyt, aki jószántából, józan megfontolással, idejében iktatott be minket Európába, a nyugati keresztyénségbe, amelynek nemcsak a clugni reform, vagy Asszizibeli Ferenc mozgalma, hanem később Luther Márton, Kálvin János,

Magyarország első királyának lovasszobra a budai Mátyás templom mögött

vagy közelebből Biharban Alvinczi Péter és Pázmány Péter is pompás kivirágzásai.

Úrvacsoravételkor az Istent azért áldjuk a mai napon, mert úgy szerette e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érte, hogy valaki hiszen őbenne el ne vesszen, hanem örökélete legyen (János 3, 16). István királyra emlékezésünkkor szintén az Istent áldjuk, mert tudjuk, hogy felülről való minden jó adomány és tökéletes ajándék (Jakab 1, 17) között az olyan országépítő érték is, mint aminő a 997-től 1038-ig uralkodó nagy király, I. István volt.

INCZE GÁBOR

Az Úr színe előtt

Jöjjetek el!

— Úrvacsorához készülöknek. —

Lukács 17, 11—19.

Jézus nem a szokásos módon gyógyítja meg a bélpoklosokat. Nem mondja: feloldattál a te betegségedből. Ezt sem mondja: megbocsáttattak neked a te bűneid, vagy: kelj fel és járj. Ennyit mond nekik: menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak.

Abban az időben, mint egvedüli tanult, hozzáértő emberek, a papok állapították meg, hogy a ragályos beteget mikor kell elkülöníteni a környezet-től, vagy ha meggyógyult, mikor mehet megint vissza az egészségesek közé. Most Jézus azt mondja az elkülönített ragályos betegeknek: menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak, kérdezzétek meg tőlük, mehetek-e már nyugodtan, ártás, szegyenkezés, mások kerülő irtózása nélkül emberek közé. — A bélpoklosokon semmi jele nem volt a gyógyulásnak. Tele voltak fekélyekkel éppen úgy mint addig. De elindultak. — Útközben százszor kísérthette őket a gondolat, hogy szegyént fognak vallani. Odaérnek majd a papokhoz s azok indulatosan fogják elkergetni őket, mondván: várjatok, mit türelmetlenkedtek, menjetek innen, megmondtuk, hogy milyen gyógykezelés és mennyi idő kell a gyógyuláshoz, majd azután jertek; vagy ne is gyertek, majd mi szólunk. Milyen nehezék lehetek az utolsó lépések, amikor már látták a papok házát, beléptek az ajtón és még mindig nem mutatkozott a gyógyulásnak semmi jele. Gúnyt űz belőlük Jézus? Hiába bízunk Benne? Nincs értelme, hogy tovább menjünk, forduljunk vissza. — De a hitük küzd a kísértővel: ha Jézus mondta, hogy menjünk, akkor menni kell. Akkor van értelme, hogy menjünk. Ha benne bízunk, akkor inkább a legutolsó lépésnél történik valami, de Róla még senki nem mondta, hogy miatta szegyenben maradt volna. — S belépnek a házba, talán amikor már a kilincset lenyomják, vagy az ajtón is belül vannak, vagy már akadozó szavakkal bocsánatot akarnak kérni, egyszerre eltűnik róluk minden csúfság, mintha nem is lettek volna a fájdalmak: »valahol, valahogyan, míg odamenének«, meggyógyulának.

Menjetek, induljatok el, hadd lássam, mennyire hisztek, biztok az én hatalmamban és szeretetemben. — Az Úrasztalánál nem küld, hanem hív Jézus: jöjjetek el! Sok haszontalan embernek ezer kifogása van. De Te sem mersz elindulni, mert ezt mondod: nem vagyok méltó. Tele vagyok sebekkel. Szegyenben maradok. Visszaküld a Mester. Ha el is mentem pedig, ha meg is vártam a predikáció utáni utolsó éneket, vissza kell fordulnom, mert nem készütem nem tartottam bünbánati hetet (nem járt le a papok által kijelölt idő), káromkodtam, irigykedtem, önző voltam (nem tartottam be az előírt gyógy módot): beteg vagyok.

Jöjjetek el, mondja Jézus, hadd bocsássalak vissza gyógyultan titeket a világba. Ha tudatok együtt kiáltani: Jézus, Dávidnak Fia könyörülj rajtunk, induljatok el s tirólatok is ez jegyeztetik fel: »míg odamenének, meggyógyulának«. Kéltő Gyula.

Minőség-keresztység felé

A ház, amely szomszédságában töltöm kényeszerű szabadságos napjaimat: falusi nagygazda-fészek. Egyszerű ház ez a »vár«, amelyből bátyák nélkül is árad a komorság. Az utcára egyetlen ablakszénie van, az is csukva télen-nyáron, zsulukáttal, virágtalanul.

A házban gyermek sincsen. Két öregedő parasztleány lakja édesanyjával. De tizenhat tehén tartozik ebbe az udvarba. És egy veszett, őrjögő házőrző eb, amely éjjel-nappal szabadon rohan fel s alá. Kiváltkép, ha a kis éhes, tejesgyerekek megverik a kerítést pálcikájukkal, — akkor van őrjögés, az egész falu kutyái visszaüvöltenek a tajtékozó eb dühére. Nem a kutyaugatás bánt minket, hanem amit az jelent: tudnillik ezek számára mindenki gyanus és ellenség, aki a kilincset lenyomja. Ezek az eb dühével nézik a falut, ide vendég nem szívesen jön. De nem is jár. Az egyik szomszédban testvére lakik a halott gazdának. Persze a testvéri harag a síron túl is tart s a két portát oly magas kerítés választja el, amelyen csak a madár repülhet át. A másik szomszéd ház szintén jólbástyázott középület. Csak az udvar alja szabad, — ez a temetőre nyílik.

Megborzongatja az embert ez az átelleni kietlen magány, egy pusztuló család konok együttese, akiknek szájáról két-három mondat ha leesik naponta, az is mosoly és indulat nélkül. Itt emberek, állatok szó nélkül tudják mi a dolguk minden napra. Isten házának szomszédságában az ő útjaik és földalatti gyökereik a temető felé nyúlnak.

Amikor arra gondolok, hogyan lehetne ide bevinni a veszett ugató eb mellett az Evangéliumot, az emberibb életet, hirtelen egyet csapódik bennem a gondolat. Affelé t. i., hogy igehirdetésünknek, pásztorságunknak sokkal egyénibbnek kellene lennie. Elálaltalánosodott, elpolgárosodott a keresztységünk

s a magával tüeltelt embert nem veti ki önmagából, sőtét várából.

A kálvinista keresztyénség, maga az egyház, a minőségért nyúl az emberek közé. Nem egy jámbor kollektív ösztön jegyében atyáskodik a vegyes érzelmű tömegek felett, hanem teljes életösztönével a kiválasztást vallja. A minőség-lelkeknek a testvéri közössége és ebből nem lehet kivésni külön a »szociális igazságokat«, mert ő maga a szociálizmus S akik máshol keresik, mint járomból húzzák ki a nyakukat az Ayaszentegyházból. Pedig ők is a minőséget keresik.

A jelen egyháznak vigyázni kell, hogy aki belé kívánczik, Istent keresse benne. Egyes egyedül, minden mellékgondolat nélkül. Mindenki keresztesítés meg, de az ekklesiába csak vallásos, áhitatos lelkek léphessenek be önként és gyanútlanul. Így kellene. Ne adózó felekből, lelkészekből és rangos világi tisztviselőkből álljon össze, akik pláne »igazgatók«, sőt »képviselők«, mert lárvaélet ez, amely a Lelket és Krisztust takarja. A spiritizmus kizárja ködös titkaiból azokat, akik nem hisznek benne. Hát az egyház, aki szent, ne legyen gyanútlan? Anyakönyveljen az emberiség adófizetőket s nemes állatfajokat. Mérközzék, versengjen az ember, az elit az elittel. A polgár, a tömeg éljen a magaalkotta, tisztességgel elkülönített társadalmában, vágyainak, lehetőségeinek megfelelően, erkölcsösen és boldogul.

De ne feledjük el, hogy az anyaszentegyház ezen felül van s aki innét odavágyik: ölelje magához. Ragadja ki, rabolja el önző világából. Életet mutasson neki a halálban. Minden jel arra mutat, hogy a közeljövő egyháznak képét pillantottuk meg ebben: a minőség-keresztyénséget, amely teher alatt nő, mint a pálma.

Kiss Tamás

HIREK

Istentiszteletek sorrendje 1944. augusztus 20-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	1/29 10	Csernák Béla Sarkady Pál	5	vitéz Pap Andor
Hegyi kult.	10	vitéz Pap Andor	—	—
Újváros	9	Incze Gábor	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Paksy Kiss S.	3	Paksy Kiss S.
Velence	8	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	8	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	10	Soós Lajos	—	—
Rét	9	Dr. Szabó Lajos	4	Nagy Lajos
Éld-telep	9	Nagy Lajos	—	—
Horthy-telep	—	—	4	Dr. Szabó Lajos

Az újvárosi templomban most vasárnap délelőtt csak egy istentisztelet lesz kilenc órakor, amelyen Úrvacsorát is osztunk.

Istentiszteletek sorrendje Olasziban 1944. aug. 20-án. 1/29 órakor: Csernák Béla. 10 órakor: Sarkady Pál. 10 órakor a Hegyi-kulturházban: vitéz Pap Andor 5 órakor: vitéz Pap Andor.

Bűnbánati hetet tartunk augusztus hónap utolsó hetében. Augusztus 27-én urvacsora osztás. Olasziban augusztus 27-én d. e. 10 és d. u. 5 órakor osztunk urvacsorát, hogy akik délelőtt nem járulhatnak a szentasztalhoz, délután vehessenek részt a szentvendégségben. Akik ez alkalommal az Urnak asztalát jó adományokkal megajándékozni akarják, jelentsék a lelkési hivatalban.

Az augusztus 20-iki nemzeti ünnep alkalmából a hivatalos istentiszteletet fél 9 órakor tartjuk meg Olasziban.

A múlt vasárnap az olasz 10 órás istentiszteleten ittmaradt a templomban egy teljes biblia, és egy szemüveg. A harangozótól átvehető mindakettő.

Nyolcszázhárom óra alatt gyorsirással leirta a Bibliát egy svéd fiatalember; vajjon a református keresztyének közül egész életükben töltünk-e ennyi időt Biblia-olvasással? — Egyházunk gazdasági tanácsa augusztus 9-én hosszú ülést tartott, amelyen fontos intézkedések gyors megtételét határozta el. — A bihari egyházmegye közgyűlése szeptember 28-án lesz a vármegyeház dísztermében. — A váradszöllősiek addig is, amíg felépíthetik templomukat, harangot kapnak kölcsön az egyik környékbeli gyülekezetétől. — Azok a történetek, apró színes esetek, amelyeket lapunkban közölni szoktunk az egyes cikkek között a dr. Koczogh András gyűjtötte és Pócs Lajos szerkesztette PÉLDÁK GYŰJTEMÉNYE II. kötetéből valók. Az értékes könyv megrendhető az újvárosi lelkési hivatal útján. — Grönland eszkimói, akikről Madách még nem a legkedvezőbb képet mintázza, ma már a missziói munka folytán mind evangéliumi keresztyének, kivétel nélkül mindenki tud köztük írni-olvasni és sokkal több templomuk, iskolájuk van aránylag, mint nekünk. — Szerkesztőségünk megvételre keresi a Révai Lexikon köteteit, vagy ajándékol elfogadja a Pallas Lexikont.

Református hitünk igazságai

A keresztség.

A zsidók megkeresztelése körül folyó vitákból jól látszik, mennyire öntudatlan Magyarországon a keresztyénség. Az pl. ahogyan az állami megbízhatóság mértékévé teszik, hogy valamelyik keresztyén felekezet zsidóeredetű tagja meg van e keresztelve, vagy nincs, azt mutatja, széles rétegek a keresztyénségnek éppen tiszta, reformált tanítását mintha nem is ismernék.

A római katolikus egyház úgy véli, hogy a keresztelésnél birtokában van a vallásos cselekmények egy olyan varázsserejű sorrendjének (liturgia), amely az eredeti büntől és a keresztség előtti elkövetett

minden más büntől megtisztítja s megszenteli az embert és az anyaszentegyház tagjává teszi... »a keresztségben az ember megkapja a megszentelő kegyelmet, vagyis lelkileg újjá születik«. Ez a sorrend a következő: a pap a sekrestyében a gyermek neve után tudakozódik, megkérdezi a gyermektől, hogy ellene mond-e az ördögnek és annak cselekedeteinek és pompájának, kettős ígéretet tetet a gyermekkel, rálehel a gyermekre, távozásra szólítja fel a gonosz lelket, kezét a gyermek feje fölé tartja, sőt tesz a gyermek szájába, hamuból sarat csinál és megkeni a gyermek fülét meghatározott szavak kíséretében, megkeni mellén és vállán olajjal, megismételteli vele a keresztségi fogadást, megkérdezi tőle, hogy akar-e megkeresztelkedni, kereszt alakjában vizet önt a gyermek fejére, megkeni az üdvösség krizmájával, fehér ruhát, azután égő gyertyát nyújt át neki s meghatározott szavakkal elbocsátja. — Akivel ezt szabályosan végigcsinálják, az megmáshatatlannul keresztyénné lesz. Krisztusnak minden büntől megtisztul hive és az egyház tagja.

A sákramentumok helyes kiszolgáltatását döntőnek hirdető református egyház nem ismeri el ezeket. Az igaz sákramentum olyan cselekmény, amely Isten kegyelmi ígéretének kiabrázolója és záloga. A keresztesítés is az. A viznek egyszerű fejre öntésével bemutatja a keresztesítőknek, keresztesítendőknél, vagy megkeresztelkedőknek, hogy a Krisztus vére és Leike az én lelkem tisztátalanságát, azaz minden bűnömöt oly bizonyosan lemossa, mint amilyen bizonyosan leviszi a test tisztátalanságát a víz» (Heid. Káté 69. kérdés és felelet). Zálog is a keresztesítés, hiszen valahányszor önként ajánljuk gyermekeinket a Krisztus tudományában való nevelésre, egyre inkább visszavonhatatlanná tesszük a Krisztus kegyelméről tett bizonyágtételeinket.

Ezért nem üdvösségszerző magában a víz keresztesége. Ezért kell a víz után a lélektől is születni. Éppen azért olyan nyomorult ma a világ, mert azt hitte, hogy keresztesége el van intézve azzal,

ha neve bekerült a kereszteselési matrikulába. Ezért nem garantál a megkereszteltség állami megbízhatóságot sem és ezért együgyűség valakit nem deportálni azért, mert meg van kereszteselve, vagy deportálni azért, mert talán éppen nincs megkeresztelve. Ha a kereszteselés végérvényesen eldönthetné keresztesyén voltunkat, Isten nem engedte volna meg a „népegyházat“, amelybe ma válogatás nélkül belekeresztelünk mindenkit. Cél, reménység, feladat az, hogy a megkereszteltek, akár egyházban, akár államban igaz keresztesyének között igaz keresztesyénekké váljanak. A keresztesyén szó ebből a latin szóból magyarosodott el: Christianus; gyengébbek kedvéért jobb lett volna, ha csak így magyarosodik: krisztesyánus (v. ö. *kantiánus*, vagy *lutheránus*.) Csak az viseli joggal neve gyanánt, aki Krisztust tartja egyetlen biztos vezérének, de a nyomában vezető utat alku-dozás nélkül, ezer nehézség, vagy száz életveszedelem között is járni akarja és járja. A keresztesyéneket a nem keresztesyénektől nem aszerint kell szétválogatni, hogy milyen levelek vannak, hanem hogy „szeretik-e egymást“. Ehhez természetesen igaz keresztesyének kellene, vagy kellett volna már régen. (A napi problémák miatt két megjegyzéssel kell kiegészíteni fejtegetésünket. 1. Nincs fajta, amelyik alkalmatlan volna a Krisztus követésére, hiszen az üdvösséget minden nép szemeláttára készítette Isten és Pál apostol a nagy keresztesyén tanítómester zsidó volt. 2. A reformátusnak téré zsidók próbaesztendejének végén az alkalmasság elbírálása nem a kereszteseléssel, hanem a konfirmáció vizsgán történik.

Költő Gyula

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P

Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Uj bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok -
Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális
és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. **Bőséges választék.**

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNAK BÉLA**NAGYVÁRAD**
Megjelenik minden szombatonFelelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

A református napisajtó

Országszerte nagy örömet váltott ki a NAGYVÁRAD ünnepélyes bejelentése már kora tavaasszal, hogy a lap felelős szerkesztője *Daróczy Kiss Lajos* létrehozott egy lapkiadó részvénytársaságot, élén egy ref. egyházmegyei gondnokkal és egy esperessel, hogy e KFT tagjai a részvényjegyzésük mellett lelkük melegével biztosítsák a lap református napilappá való átállását. Anapilapok beszüntetése idején a sajtó hatalmasságok és a magyar kormányhatóságok örömmel vették tudomásul ezt a bejelentést, nem kívánták a NAGYVÁRAD megszüntetését, mert természetes dolognak tartották, hogy a nagyváradi reformátusoknak, a bihari magyarság túlnyomó többségében reformátusságának és az Érmellék reformátusságának joga van lapot kiadni és a KFT nagyszerű tagjai biztosíték volt a szemükben arra, hogy a lap valóban református lesz. Ezt hitte és kívánta különben az előfizetők tábora is.

Nem »szellemi« KFT-ről van itt tehát szó, ami különben is fából-vaskarika lenne, hanem egy a magyar törvények által pontosan meghatározott jogokkal és köteleességekkel, feladatokkal felruházott alakulásról, melynek meglétét csak az tagadhatná, akinek kezében nem lenne ott a NAGYVÁRAD-nak az a száma, amelyben a felelős szerkesztő, *Daróczy Kiss Lajos*, aki különben a bihari ref. egyházmegye köztisztviselőiben álló főjegyzője is, maga jelentette be a KFT megalakulását a közönségnek, mint ahogy ismételtelen bejelentette a kormány képviselőjének is.

TEMPLOMAINK
NAGYVÁRAD – OLASZI

Balga, dőre és rosszakaratú ködösítő tehát az, aki tagadja a KFT létezését és aki tagadja jogosultságát, szükségességét annak, hogy szükség van egy szerkesztő bizottságra is.

Ne féljen senki attól, hogy református papi ujságról lenne itt szó, valami burkolt, vagy lassan kibontakozó református klerikalizmusról. Attól se féljen senki, hogy a felekezeti békebontásnak lenne ez a lap a konkolyhíntője. Ahogy, senki sem hibáztatja a római katolicizmust a NEMZETI UJSÁG-ért és az ÚJ NEMZEDÉK-ért, hanem csak dicséretet érdemel mindkét vállalkozás, hogy a világ eseményeit, értékelését római katolikus módon végzi, épígy kérjük a magunk számára is a jóindulatú türelmet, ha mi is vágyunk arra, hogy a híreket, eseményekről való beszámolókat a mi izlésünk és világnézetünk szerint lássunk magyar földön eleddig egyetlen református napilapunkban. Nem kell Istennek, Krisztusnak a nevét talán egyszer sem leírni és mégis lehet az író istenes, krisztusos lélek, nem kell vezércikkezni, vagy lírai ömlengést tenni, sem ódai pózt ölteni református mivoltunkról és mégis megérzik az olvasók a más-szerűséget, a hangnak, a színnek, az íznek különbözőségét, amelynek egy ref. napilapban el egészen a hirdetések elfogadásáig, díj-szabásáig minden vonalon meg kell nyilatkoznia az olvasók előtt.

Az a szerkesztő bizottság, amely a lap háttérében húzódik meg és méri, találgatja a lapszerkesztésnek és a lap olvasóinak egymáshoz való viszonyát, kölcsönhatását, kitapogítja, hogy mi kell az olvasónak és mit nem szabad adnia a szerkesztőségnek, a közeljövőben megkezdí munkálkodását. Valamikor, 1660 előtt, a tiszántúli

kálvinizmusnak nem Debrecen volt a központja, hanem Nagyvárad. Csak később lett a református léleknek szinte kizárólagos fókuszává Debrecen, Hátha nemcsak a várad Biblia hirdeti időtlen időkig a Köröspartjának súlyát, hanem ez a református napilap is dicsekedésünk lesz és példa lesz Debrecen, vagy talán Budapest számára is, hogy ez első után rendre következzenek a többi református napilapok is. I. G.

Az Úr színe előtt

Krisztusra lehet számítani

Amikor Északerdély megszállása befejeződött, hoztak hozzánk, a Bethesda kórházba egy mérnököt, aki Erdélyben teljesített katonai szolgálatot és ott valamiféle mérgezést kapott. Hetekig feküdt nálunk változó állapotban. Nagyon csendes, zárkózott, komor ember volt, sokat szenvedett. Az volt felőle a benyomásom, hogy nem akar magához közel engedni, én pedig nem erőltettem a közeledést. Sohasem beszélgettünk bizalmasan. Amikor sorra került az ő kórterme, ott is tartottam áhitatot, vele is kezelt fogtam, de kevesebbet beszélgettem vele még ilyenkor is, mint más beteggel. Egyszer aztán elvitték tőlünk, talán haza, ezt nem is tudom. Már majdnem elfelejtettem, legfeljebb azért emlékeztem még rá, mert az a kellemetlen és nyugtalanító kép maradt meg bennem róla, hogy nem akarja Isten vígasztalását elfogadni. De egy idő múltán üzentek értem, hogy súlyos állapotban másik kórházban fekszik és velem szeretne beszélni. Siettem hozzá, a felesége várt az előszobában, azt mondotta, hogy rettenetes kínjai vannak az urának Bementem, egyedül voltam vele néhány percig, azután hazamentem. Pár nap múlva felkeresett a felesége s azt mondta, ne csudálkozzam azon, hogy most zavar engem, de meg szeretné kérdezni, hogy mit mondtam a férjének, mert mielőtt én oda mentem, napok óta kínlódott, nyögött, kiabált, azóta pedig csendesen és nyugodtan várja a halálos órát. Akkor elmondtam ennek az asszonynak életem legnagyobb ajándékát és ezt itt is le kell írnom. Annak a mérnöknek én nem mondtam semmit, ő mondott nekem valamit, ami még ma is állandó erősítés a számomra. Ezt mondta nekem az az elzárkózónak gondolt és Isten gondolatainak ellenállani látszó ember: »Csak azt szeretném mondani, hogy sohasem gondoltam, hogy *Krisztus ma is annyira él, hogy rá számítani lehet és vele számolni kell*, de most már tudom. Ezt akartam megmondani még, mielőtt meghalok.« Alig tudtam megköszönni neki. Még imádkoztunk együtt és később Úrvacsorát vittem neki. Ez az ember tehát megtanulta Jézus Krisztus nevét halálos kínjai között mégegyszer, az idő alatt, amíg összeszorított ajakkal, látszólagos elzárkózásban feküdt előttem. Megtanulta, hogy Jézus Krisztus ma is annyira él, hogy számítani lehet rá és vele számolni kell. Ilyen éretten, pontosan megfogalmazva

mondta egy haldokló. Amint megvallotta, azonnal meg is nyugodott.

Igy kell nekünk most újra megtanulnunk Jézus Krisztus nevét s ennek a mondatnak, hogy rá számítani lehet. Vele számolni kell, annyiféle szint és az étellel annyiféle kapcsolatot kell nyernie, ahányan olvassuk ezeket a sorokat.

Péter János

Istentiszteletek sorrendje

1944. augusztus 27-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	1/29	Sarkady Pál	5	vitéz Pap Andor Csernák Béla
	10	Csernák Béla Papp László		
Újváros	1/29	Incze Gábor	6	Költő Gyula
Óssi-telep	10	Paksy Kiss S.	3	Paksy Kiss S.
Velence	8	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	8	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszöllős	8	Pokol Béla	—	—
Rét	1/29	Nagy Lajos	4	Dr. Szabó Lajos
				Nagy Lajos

A vasárnap d. e. 10-kor kezdődő istentiszteleten Úrvacsora osztás lesz.

Az *állami kórházakban* aug. 27-én d. e. Úrvacsorát oszt vitéz Pap Andor.

Olaszi Templomunkban — tekintet nélkül arra, hogy a délelőtti istentisztelet zavartalanul megtartható-e vagy sem, — Úrvacsorát osztunk d. u. 5 órakor is.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Papp Veronika, Oláh Imre, Mosolygó János, Farkas Mária, Nagy Sándor, Pozsonyi György, Bagosi Imre, Szabó Zoltán, Balog János. Esketés: Boros István ref. (Kolozsvár)—Albert Erzsébet rk. (Bethlen Gábor-u. 15.), Kolombán Endre ref. (Nagy Sándor-u. 4.)—Dörner Mária rk. (Nagy Sándor-u. 4.), Siktósi István ref. (Vészto)—Hengye Julianna ref. (Tasnád). *Teljesítés:* Szabó Zsuzsanna 57 éves, (Hitler A.-u. 50.), Egyed Mihályné 29 éves, (Kórház.), Lakatos Mária 1 éves, (Kórház.), Labancz Józsefné szül. Lőrinczi Eszter 68 éves, (Felső görögoldal 46.), Kakócz Imre 36 éves, (Kórház.)

Áldozatkészség: *Református Körök:* az olaszi nőszövetség 50 P. *Református Arvahnak:* ifj. Nagy Károly és családja és Nagy Gyula édesapjuk halálának első évfordulóján koszoru váltság címén 50 P.

Aug. 13-án és 20-án egy-egy szemüveg maradt a templomban. A tulajdonos a harangzóótól átveheti.

Vasárnap, aug. 27-én délelőtt csak egy istentiszteletet tartunk, amelyen az Úrvacsorát is kiszolgáltadjuk. Ha istentiszteletünket légvédelmi intézkedés miatt meg kellene szakítanunk, az Úrvacsorát az esti istentisztelet alatt szolgáltatjuk ki.

Anyakönyvi adatok aug. 8-tól—aug. 21-ig: Keresztelés: Ombodi Gabriella, Kiss Mária, Sántha Anna, Gyurkuczka Károly, Pap Béla, Kristó Márta, Ács Károly, Szentkirályi Ferenc, Csekő Éva, Tóth Erzsébet Esketés: Bereczki István (Bem-u. 11.)—Boros Erzsébet Ella (Gr. Zichy M.-u. 14.) Temetés: Nagy János 31 éves, (Gyulai P.-u. 29.) Szarka Sándorné 30 éves, (Beöthy Ö.-u.).

Áldozatkészség: Szegényeknek: Hósi halott fia emlékére özv. Vajna Józsefné 50 P. **Szegénygyermek segélyezésére:** Somsey Géza 10 P. **Úrasztalára:** Kovács Lajos 20, Juhász Béla, Nagy Lajos, özv. Szilágyi Andrásné, Czako Lajos, Nagy Ferencné 5-5, Sebestyén Ferencné 1 P.-öt adományozott. **Szentjegyeket az Úrasztalára** hosszú idő után ismét a hívek áldozatkészségéből kaptunk, úgy bort, mint kenyeret; a bort Mónus Sándor gondnok, a kenyeret Szilágyi József sütőmester ajánlotta fel. — Sebesült katonák könyvtárának gyarapítására Nagy Ferencné 60 kötet könyvet juttatott el lelkési hivatalunkhoz. — A fenti, példaadón támogatott ügyeket továbbra is a hívek áldozatos szeretetébe ajánljuk.

Augusztus 27-én mindenik imaházunkban Úrvacsora osztás lesz.

Imaházunkban minden kedden és pénteken este 6 órákor istentiszteletet tartunk.

Anyakönyvi adatok jul. 17.—aug. 20-ig: Keresztelés: Arvai Zsuzsanna, Hajner László, Király László, Papp Veronika, Dávid Mária, Trombitás Éva, Bordás Magdolna. Esketés: Dénes László ref. Gyöngyösi Ilona ref., Horváth Dezső r. kath.—Gál Róza ref. Temetés: Marian János 10 hónapos, (Gillányi-u. 73.), id. Osváth Géza 83 éves, (Nádasdi F. 18.), Szakács Imre 52 éves, (Kacsó P.-u. 3.), Fazekas Mihályné sz. Izsáki Karolina 82 éves, (Áldás-u. 41.), özv. Duka Károlyné sz. Harasztí Juliánna 66 éves, (Komárom-u. 9.), Méhes Katalin Ilona 5 hónapos (Liszt F.-u. 57.), Hozzánk tért: Trombitás Béla napsz. és neje Iván Margit Éva leányukkal, felekezeten kívülből, Szűcs József r. k. vall.-ról, Szűcs Józsefné sz. Buj Virág és leánya Katalin g. kel. vall.-ról.

Áldozatkészség: Hadigondozás céljaira: Kovács Károlyné 2 P., özv. Kiss Ferencné 6 P. **Nőszövetség céljaira:** Jósza Károlyné 100 P.

Imaházunkban maradt régebből egy nőiesernyő, valamint egy pár női kesztyű. Igazolt tulajdonosa átveheti Nagy József egyházfőnél.

Bűnbánati istentiszteletet tartunk szerdán délután 5 órákor; szombaton este 6 órákor az imaházban; pénteken délután a tudószanatóriumban (Úrvacsoraosztás; pénteken este 7 órákor az ifjúság részére.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Czap Károly, Oláh Ferenc, Varga Klára, Derecskei Imre, Papai Mária, Csankovszky Jolán, Boros Lajos, Szilágyi Mária és Németh Rozália. Esketés: Hornung Sándor római katolikus — Bokor Juliánna ref. (Téglavető u. 34.) Temetés: Bálint

Isvánné 65 éves (Pipa u. 1.) Kamocsa Imre 61 éves (Szacsvai u. 38.) Bálint Lajos 45 éves (Rátkai u. 29.) Mikó Imre 66 éves (Bányász u. 5.)

Áldozatkészség: Templomalapra: Szógi Jánosné 5 P., id. Kajtor István 100 P., ifj. Kajtor István 10 P., Fenyákné Kajtor Eszter 20 P., Kajtor Sándor 20 P., Kajtor Róza 10 P. **Árvaháznak:** özv. Tóth Istvánné 20 P., Tóth Irén 5 P. **Úrasztalára:** Ungár Józsefné (Budapest) egy ezüst kelyhet adományozott.

Imaházunkban Úrvacsorát újkenyérre vasárnap, aug. 27-én délután 4 órákor osztunk.

Marosán Rózsika a réti Leányszövetség titkára vasárnap (aug. 27.) délután 5 órákor tartja esküvőjét imaházunkban Bereczki János férfi-szabóval, fiú bibliakörünk egyik hűséges tagjával.

A Szilágyi Erzsébet Leánygimnázium Soli Deo Gloria csoportja pénteken este dr. Csikesz Tibor vallásnár vezetésével meglátogatta ifjúsági bibliakörünket. Ez alkalommal dr. Szabó Lajos lelkipásztor a XXIX. zsolttárról tartott Bibliamagyarázatot.

Árvaházunk

Köszönettel nyugtazzuk az **augusztus havi** adományokat: Sz. Tóth Károly 100 P. (ez második csekk küldemény), dr. Sály László egy hadiárva jul. havi ellátására és Marosyné: Szurovecz Róza: 60—60 P. Berecz Vilmos 30 P. Csegő István 24. P. Osay Istvánné és özv. Tóth Istvánné 20—20 P. dr. Ungvári Antal, Szabó Mihály és neje és Ürögdi Béni 10—10. P. Tóth Irén és Harmathy István 5-5 P. Orth Imre 5 P.

Az Árvaházhoz befizetett pénzádományok: Maron Pálné 100 P. dr. Harmathy Attila 50. P. Rácz Ernőné 20 P. özv. Kiss Istvánné, Diósi Sándor, özv. Resch Mihályné és Fráter Zsigmond 10—10. P. Béczy Ernőné (aug. havi) és Jarábik Péterné: 5—5. P. Harmathy Karola 2. P.

Természeti adományok: Homoród szentpáli Szentpály Gyuláné 3 kg. körte, Fésüs Miklós 7. kg. búzaliszt, Héder Gyuláné 5 kg. Zöld-bab és Tóth Rezsőné 7 kg. körte.

A júliusi közlésünkben dr. Gagyi Józsefné, dr. Sály László és Vétzy Viktoráné kedves adakozóink neve hibásan volt nyomtatva.

Istennek gazdag áldása legyen a foszivá adakozóknak!

Iskolai értesítés

Református népiskolánk a-f. iskolai évben négy helyen nyílik meg: **Olasziban** (: Nagy Sándor-u. 16.), **Újvároson** (: Teleki-u. 36.), **Velencén** (: Matyas király-u. 81.), **Réten** (: Árpád vezér-út 6.).

Beiratás szept. 1—9. d. e. 9—1 óráig mind a négy helyen. Az I. oszt.-ba iratkozók állami születési anyakönyvi kivonatot, egyházi keresztlevelet és himmlőltási bizonyítványt, a felsőbb osztályba iratkozók az iskolai Értesítő könyvecskét hozzák magukkal. Beiratási díj: 1— Pengő. —

Felhívjuk a református szülőket, hogy gyermekeiket ezen idő alatt feltétlenül irassák be, nehogy helyszüke miatt református iskolánkból kimaradjanak. *Az Igazgatóság.*

Hirdetés

Az egyházközség 1943. évi zárszámadásait a számvetőség megvizsgálta, a gazdasági tanács helybenhagyta. A számadásokat az egyház gazdasági hivatalában (Teleki-u. 27.) 15-napi közszemlére kitétték, ahol azt az egyházi tagok megtekinthetik. Nagyvárád, 1944. augusztus 22.

Az Elnökség

Pályázati hirdetés

A nagyvárad református egyházközség adóhivatalának vezetőbizottságára pályázatot hirdetünk. Pályázhatnak nyugalmazott közigazgatási vagy pénzügyi tisztviselők. Pályázatok az egyház gazdasági hivatalában adandók be (Teleki-u.27.), ahol a pályázók a szükséges felvilágosításokat megnyerik. Pályázati határidő: kéthét

Nagyvárad, 1944. augusztus 23.

Az Elnökség

Felekezeti béke

Bent Magyarország szívében, a Dunától a bihari hegyekig, a Jász- és Hajdu-síkságtól a Marosig hol fajunk tisztán és elegyületlenül, távol minden közvetlen földesuri vagy papi befolyástól, egy paraszt-, bíró bölcsesége alatt élt, mondjatok esetet, hogy ez a faj egymást háborgatta volna! Megfért mindegyik a maga oltárai körül, és nem aggatott a másikat, sőt sokszor megfért mindkét fél egy földel alatt évtizedekig, mint Kecskeméten; s mikor elváltak, a helybenmaradt segítette a kiköltözöttnek megépíteni a hatalmas templomát, szebbet mint a magáé és nem irigyelte neki. Mái is büszke rá. A hivatalokat bölcsen megosztá.

Ez türelmesség — nem, több, mint türelmesség — ez a szeretet, felekezeti jelleg ez?

Nem! Édes szép magyar népem, ez a te faji jelleged. Daccal, ha kell és mind a vérig megállni hited és tradícióid mellett, de nem háborgatni más a magáéban, ez a te erényed; ebben az egész nagy Európában egyedül tied. Neked nincsenek se maglyáid, se gályáid, se vecsernyéid, se Bertalan-éjeid. A Caralfákat sem te szülted. Sok nagy bűneidért meglátogathat az Isten, de azért az egy erényedért megáld. Akár kereszttel, akár csillag alatt állj, akár mystikus homályú boltzatok alatt térdepelve zengjed, akár rettenetesablakú és teméntelen alacsony-ságú falak között egyenesen állva harsogd dicsőségét teremtő Uradnak: ezért az egyért megáld tégedet. Áldjon is meg! **Baksay Sándor (1832–1915)**

Templomaink

cim alatt bemutatjuk a képét több magyarországi református templomnak. A nagyvárad-olaszi templommal kezdjük, amelyet II. József korában kezdtek építeni. Akkor még nem volt szabad tornya legyen, amit, csak később építettek fel. Utcára nyíló ajtaja sem lehetett, ezért van előtte a kerítés, hogy csak az udvarról lehessen bejárni. Harangozni sem volt szabad. Mégis milyen nagy kegy volt az, hogy Nagyvárad török uralom alól való felszabadulása utáni kilencven esztendei tilalom után, újból összegyűlhettek imádkozni, Bibliát olvasni, énekelni Bihar szívében a református magyarok.

Szerkesztői üzenetek

K. S. Keresztyén egyházak között nem lehet konkurrencia, sem tiszteségtelen verseny. Hajánál fogva előcibált meséket, eseteket mi nem költünk és nem használunk fel mások ellen, mert józslésű és értelmes ember úgyszólván megmosolyogja és lesajnálja az ilyeneket. *P. F.* Csak volna több hely lapunkban, akkor életrevaló gondolatai számára is tudnánk hátsót juttatni. *J. M.* Hogy imádkozhatik-e református létere Kaszap Istvánhoz? Tudunkkal még a katolikusok sem imádkozhatnak senki máséhoz, mint az Istenhez. A szentek, vagy szentté avatandók segítségül hívását pedig az evangéliumi keresztyénség nem tartja megengedhetőnek. Szeretném, ha levél helyett személyesen találkozoznánk, hátha akkor rá tudnánk vezetni a Szentírás nagyszerű igazságára, arra, hogy »egy a Közbenjáró Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus« (1 Tim. 2,5) Próbáljon meg Krisztus nevében imádkozni!

Hamis istentisztelet. Az egyik ősi mexikói templom körül nem kevesebb, mint 135.000 ember koponyát találtak, amelyek geometriai rendben voltak felhalmozva. Milyen undorító gondolat, hogy Isten tiszteletére embert lehet ölni és paráznaságot üzni.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1:50, félévre 3, egész évre 6 P

Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramfonok - Gramfonok - Nagy választék váltóáramú, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

REFORMÁTUS HIRADÓ

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Az evangélium propagandája

Majdnem azt mondhatjuk, hogy a propagandának olyan jelentősége van korunkban, mint a jó fegyvernek. Propagandán a hírverésnek és hírközlésnek egy különös módját értjük, amellyel a községi ügyet megvalósulásához segítjük. Ma a harcban álló felek mindegyike bőségesen igénybeveszi a propaganda eszközeit. A hírverésnek mai szokványos mesterséges módját — ugyanis minden propagandában jódag ilyen vonás van — sokan elítélik. Nem tartják összeegyeztetőnek a községi célokkal és az ügy komolyságával. Mások viszont túlzott reklámot csinálnak belőle, üzleti nivóra alacsonyítják azt le.

Elfogultság nélkül állapítsuk meg, hogy *egészséges hírverésre* szükség van. De lekicsinylése és olcsó túlhajtása káros lehet. Szükségessége éppen abban jelentkezik, hogy a közvélemény helyes irányítását célozza. Ilyen vonatkozásában eszmei síkon mozog s főtörekvése odairányít, hogy egységes világnézeti közösséget teremtsen, amely sorsdöntő kérdések vajúdása idején a határozottság és biztonság tudatával hallatja szavát és állja ki a rája kimért próbát. Az eszme azonban nem lehet akármilyen: mythologia, vagy holmi kódos fantazmagória. Az egészséges propaganda az építés szolgálatában áll.

Mint ilyen, legmagasabbrendű hivatását akkor tölti be, ha az egyetlen jó hír: az *evangélium* szolgálatában áll. S lépten nyomon annak eszmei és tartalmi vonásait viseli magán. A modern élet főpropagandistái aligha értenek ebben velünk egyet. Hisz oly annyira irtóznak attól, ami evangéliumi. Ha valaki az evangélium bátor hangján mer szólni, rögvest szemrebbenés nélkül ráfogják, hogy „papos“. A kettő között pedig van valami különbség: a papos beszéd és az evangéliumi bátor bizonyágtétevés két különböző szellem megnyilatkozási formája. Ezt még akkor sem szabad lekicsinyelni és háttérbe szorítani, ha az embereknek füle dajkamesékre viszket, mert józanság, erő, élet származik belőle.

TEMPLOMAINK
BUDAPEST-KÁLVIN-TÉRI

A Krisztus Anyaszentegyházának és tagjainak különös erővel kell szorgalmaznia minden időben az egyetlen jó hírek mindenrová eljuttatását. Etekintetben a *szószék* mindenkor hatásos eszköznek bizonyult. Volt idő, amikor a rádió, az ujság, az iskola szerepét látta el. Eleven hírforrásnak és közvélemény-irányítóknak bizonyult. Prédikátoroknak és hallgatóságnak ma közös erővel ismét arra a piadesztáltra kell felemelniük a szószéket, ahol hajdan volt. A templomba nem járók világnézeti nevelésénél viszont egy másik fegyvert: a *sajtót* vegyük igénybe. Ma még nem tudjuk eléggé felmérni a sajtó különös jelentőségét. A református sajtó még mindig facipőben jár. Országos és vidéki napilapunk nem lévén, csupán heti lapok köszöntenek be hozzánk, amelyek így is áldásos munkát végeznek. Kevés kivételtől eltekintve, kívánatos volna, hogy általában a sajtó nagyobb erővel szolgálja az evangélium ügyét. Jelenleg sajnálattal tapasztaljuk, hogy a sajtóban a református szellem érvényesítése, perdöntő kérdésekben annak nyilvánosságra hozása egyre inkább elhalkul, vagy napvilágot sem lát. Gyakran történik meg, hogy mások közölnek rólunk híreket, a nagy nyilvánosságnak, ami a valóságnak egyáltalán nem felel meg. De az sem válik az Isten nagyobb dicsőségére, ha sajtópropagandánk önreklámozó emberek szócsövévé alakul.

A közeljövő igen fontos feladata: visszaadni a propagandát igazi rendeltetésének, hogy a Krisztusban nyert örömhír közlője és továbbítója lehessen.

BITÓ ZOLTÁN

Az Úr színe előtt

A két elveszett fiú

Az otthonmaradt itélkezőnek (a tékozló fiú bátyjának) azt kell megtanulnia, hogy *nemcsak az elveszett fiú hagyta el az atyját*. Távól élt az atyától az otthon maradt fiú is, anélkül, hogy egyetlen lépésre is eltávolított volna az otthoni környezettől. Távól élt, mert míg az atya naponként számolgatta, hogy jön-e már haza az elveszett fiú, vagy még mindig várát magára, és amikor messziről meglátta, akkor megszánta és eléje sietett, otthon pedig lakomát szerzett öröme kifejezésére, addig a másik fiú eltemette szívében az elveszetet, nem várta haza, sőt amikor hazaérkezett, akkor szerette volna világgá kergetni. Másra vágyott, mást tartott jónak és más-ként ítelt, mint ahogyan az atya cselekedte és ezért nem értette az atyát. Így költözik el az ember a tisztos polgári élet keretei között is távol az Istentől, már nem érti Isten gondolatait, Isten szeretetét és Isten tetteit. Messze földre költözik anélkül, hogy embertársai megbotránkozhatnának élete romlása fölött. Légy tehát gyanakvó magaddal szemben, amikor mások felett ítélsz mert ha nem isolyan formában, mint ők, te is elhagytad az Istent!

A hazatérő elveszett fiúnak azt az intelmet adja ez a történet, hogy *nemcsak őt szereti az atya, hanem azt a másikat, a zúgolódót is*. Miközben folyt a vendégség és tele volt szíve örömmel afelett, hogy meghalt fia feltámadott, amint megtudta, hogy a másik kint zúgolódik, azonnal kisietett hozzá, nem

korholta és nem üzte el a háztól, hanem kérlette. Azt ne higgye tehát az, aki sok csalódáson, kísértésen és fájdalomon keresztül jutott el Isten szeretetének ismeretére, hogy csak ő ismeri milyen hatalmas az Isten szeretete. *Az az Isten különleges titkai közé tartozik, hogy az egyik emberrel miért a disznók vályúja mellett, a másikkal pedig miért otthon, békés családi körben ismerteti meg szeretete hatalmát*. De mind a kettővel meg tudja ismertetni, mind a kettőnek utána megy és eljésiet, mind a kettőt gyengéden hívja és kérleli, mert az ő számára mind a kettő elveszett, az is, aki messzire költözött, de az is, aki látszólag otthon él, csak a szívében lett idegen az atyához. Ezt a történetet tehát így is nevezhetjük: *a két elveszett fiú története*.

Nincs tehát a kétféle embernek semmi joga ahhoz, hogy egymással szemben gyanakvó és ítélkező legyen, mind a kettőnek arra van szüksége, hogy a legidősebb testvér, az öröktől fogva élő, egy-szülött Fiú: Jézus Krisztus békéséget szerezzen számukra az Atyánál és megbékéltesse őket egymással.

Péter János

Megbékélés. Két biciklista egy utcakereszteződésnél egymásba rohant. Mindketten elvágódtak. Feltápáskodva egy szót sem szóltak, nem szidták egymást, hanem a fiatal kezét nyújtott az öregnek és az elfogadta. Azután rendbeszedve magukat, leporolva öltözetüket, megnézve, hogy nem tört-e össze valami a gépükön felültek a kerékpárra és mentek tovább.

Őszi képek

Temetés

Ősz van. Kavargó porfelhőben visz utam a szomorú rúra kopott akácok között. Tikkadt mezők, csüggedt szívű gazdák várják az esőt, temetni akarnak a földbe vágó magvakat.

Temetésre megyek. Nagybátyám ment el a haladokló nyárral.

Idegen a kedves ház ünnepi csendje. Örök búcsú bánata vesz körül minket. Gyászszertartás, lobogó gyertyák, ünnepi harangzúgás messze sodornak kedves halottamtól. Nem tudok imádkozni sem, ez a pompa nem a mi világunk.

Szemem egy kis csokrot néz, pár szál hónapos rózsát, legkedvesebb virágait. A szertartás a Miatyánk elmondásához érkezik. Annyi Isten veled! annyi enlélék, mult idők emberének siratása után csudálatosan élő, eleven erő árad a legszebb imádságból: a Te neved, a Te országod, a Te akaratod dicsőségéért, Uram... édes Atyánk vagy életünkben, halálunkban, kenyéradó, bűnbocsátó Istenünk. Köszönjük, hogy a gyász setét órájában, könnyeink fátyolán át vigaszt mutat nekünk: Te nem a holtaknak, hanem az élőknek Ura vagy. Úgy szeretted a világot, hogy egy-szülött Fiadat adtad érette.

Nem örökre választ el kedveseinktől a sir komor ajtaja, csak addig, amíg minket is Magadhoz nem hívsz a minden élők útján.

Poros gesztenyefák alatt

Zizegve hullanak a levelek és a lábad alatt szinte megreccsennek, amikor szétporladnak. Mintha már ritkább lenne a lomb is, hiszen ősz van és a szél sok sárgult, száradt levelet tép le, kerget végig a homokon. A színek különben gyönyörűek, aranylanak, szinte szikráznak, az ősznek minden bűbája van körülöttünk.

A hat órai villamos már tele van izgatottan siető látogatókkal. Mint madarat a fészke, úgy húzza őket a hadikórház. Kettőtől négyig van ugyan csak látogatási idő, de reggel hétre már ott tanyázik ez a tarka madársereg a Körös partján.

Itt van az egész ország. Kis, kerekarcu magyar asszonyok, magasra nőtt karcsú ruszin leányok, kinos, pontosan fésült német asszonyok, Gretchenek. Sietve sürgösködve jön valamennyi, mégis talán a románok a legfürgébbek. Az öreg épület előtt azonban egyszerűen csak meglassul a léptük és áhítatos szemmel nézik az ablakokat, keresik, hogy vajjon melyik megett van az ő hősük. És várnak türelmesen.

Nincs köztük két hasonló arc sem, most mégis mind testvérek. Egy akaraton egyek; mind a szeretet nyelvén szólnak. Közös a sorsuk; aggodás, várakozás, féltés köti mindeniket egy-egy sebesült honvédhez. Ragyogó szemük melegséget áraszt, szebben sugárzik, mint a poros gesztenyefa levelei között bujocskát játszó őszi napsugár.

(Érkezőlkut.)

BÓNIS ILONA.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje
1944. szeptember 3-án, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	1/29	Csernák Béla	5	vitéz Pap Andor
	10	Papp László		
Hegyi kult.		vitéz Papp Andor	—	—
	1/29	Bittó Zoltán		
Újváros	1/212	Incze Gábor	6	Költő Gyula
Össi-telep	10	Paksy Kiss S.	3	Paksy Kiss S.
Velence	8	Kiss Károly	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	8	Rácz Mihály	—	—
Csillagváros	—	—	3	Kiss Károly
Váradszőlős	8	Márton István	—	—
Két	1/29	Nagy Lajos	4	Dr. Szabó Lajos
Horthy telep	—	—	3	Nagy Lajos

Csendesnap i áhitatban készültek a **Ludovika Akadémia** most felavatott **hadnagyai** felavató-sukra. Nemcsak a testi fegyvereket tudják derekasan forgatni, hanem a lelkieket is. A rangelső **Pósfay László** és a rangmásodik **Szomjas Gusztáv** protestánsok. — **Baksay Sándor** dunamelléki püspök **PATAK BANYA** c. tört. elbeszéléséből vettük át mult szá. munkban **FELEKEZETI BÉKE** címen egy cikkekét. Nevezett elbeszélés, amely a vallásüldözések korszakát mutatja be, most újból megjelent az Olcsó Könyvtár Új folyamának 4. sz. füzeteként. Minden reformátusnak el kellene olvasni ezt a könyvecskét! — **A megbotránkoztató szerzet** c. jelent meg **Péter János**-nak, a Bethesda kórház lelkészének a **tékozló fiú** történetéről tartott nyolc bibliamagyarázata. Ezekből mutattunk be mult számunkban és mutatuuk be most is **Az Úr színe előtt** rovatunkban egy-egy részletet. A külső kiállításában is nagyon szép könyv 3 pengőért rendelhető meg Budapest XIV. Hermina, ut 51. címen a szerzőtől. — **A székelyudvarhelyi kollegiumnak** két nagy jótévedője volt, az egyik **Bethlen János** kancellár, aki **ezer aranyat adott** 1670-ben, hogy megfundáltassék az intézet és **Kiss József** alkirálybíró, aki 1829-ben **32 ezer forintos alapítványt tett** az iskola javára. Volt idő, amikor 50 tanuló résztettek segélyben ebből az alaptól. Milyen független iskolapolitikát és tehetségmentést jelentenek az ilyen alapítványok és milyen igaz református kulturpolitikát!

A nagyváradi-olaszi református templomban augusztus 27-én előzetes meghirdetés szerint — délelőtt is, délután is tartottunk úrvacsora osztást. A délelőtti istentisztelet szószéki részét épen befejezte a lelkipásztor, mikor megszólaltak a szirénák, légi veszélyt jeleztek. Sokan elhagyták a templomot, de sokan benmaradtak. A légi veszély alig tartott husz percig, s akik az úrasztalához járultak, megnyugvással várhatták az istentisztelet végét. Ez alkalommal százegeyen vettek úrvacsorát. Délután nemcsak azok jöttek fel, akik délelőtt hazasiettek, de háztartásbeli alkalmazottak és idős hölgyek szép

számmal, úgy, hogy kilencvenkilenc volt az úrvacsorázók száma. Az esti órákban hazatérő gyülekezet azzal a tapasztalattal gazdagodott, hogy az úrvacsora osztásra nagyon alkalmas a délutáni, az estéli idő. Inkább megfelel az úrvacsora nevének is.

Csernák Béla

Dr. Soos István, Egyházunk főgondnoka, Nagyvárad város nyugalmazott polgármestere ügyvédi irodáját Szaniszló-utca 14. sz. alatt megnyitotta. Telefon: 25-00.

Az édesanya imádsága. Egy lelkipásztorhoz összetörve ment el egy fiatalember és sirva vallotta: „Meg kell térnem tiszteletes úr, mert éjjel-nappal körülvesznek az édesanyám imádságai“.

Isten három dolgot tartott fenn magának: a bünbocsánatot, a jövődöbe látást és a lelkiismeret szabadságát.

Krisztus közelében Vannak betegségek amelyek csak magaslati helyen, a Nap közelében gyógyulnak, mert a bacilusok csak ott pusztulnak el. Így vagyunk a lelki betegségekkel is. Ezeket is csak Krisztus közelsége gyógyíthatja meg.

Templomaink

Budapest—Kálvin-tér—Budavár visszafoglalása után a protestánsokat Budáról és Pestről kitiltották és csak száz év múlva, II. József korában kaptak polgárjogot. Az 1796-ban alakult pesti ref. gyülekezetnek lelkésze a későbbi püspök **Báthori Gábor** lett, templomtelket a »Kecskeméti Kapu« kívüli régi török temetőben kaptak. Sok anyagi küzdelem után 1816-ban tették le a templom alapkövét. Az építkezéshez a nagyszerű magyar ember, **Kálmánházy László** váci r. kath. püspök is adományozott 14.000 téglát. A templom jelenlegi lelkipásztor **Ravasz László** püspök, főgondnoka **Petri Pál** ny. államtitkár.

Szerkesztői üzenetek

Többeknek. A sok mendemondával szemben mult számunkban a »Nagyvárad« (illetőleg »Új Nagyvárad) felelős szerkesztőjének **Daróczy Kiss Lajos**-nak az álláspontját ismertettük, úgy ahogy az a »Nagyvárad« és a »Bihari Reformátusok Lapja«-nak hasábjain annak idején publikáltatott (és soha meg nem cáfoltatott, hogy tőle eredt a publikáció), hogy a református napilappá változás bejelentésével új előfizetők verbuváltassanak a lap számára. — Hogy a lapon észrevehető-e a református jelleg, ezt az olvasók állapíthatják meg. Hogy mik az átállítás eredményei, áldásai, sikerei, illetőleg akadályai és kudarcai, arról a felelős szerkesztő nyújthat egyedül kimerítő és megbízható felvilágosítást. **P. M.** A kassai reformátusok dolgaival fogunk még foglalkozni. **A. F.** A Biblia-olvasó kalauzt októbertől kezdve közölni fogjuk. Köszönjük a gondolatot.

Őseink

Származásigazolás kötelezettsége közben bukkanunk rá sokan, vagy kétségbeesve tündöndünk azon, hogy kik is lehettek a mi őseink. Nagyon sok embernek régebben még arról sem volt fogalma, hogy ki volt a nagyapja. Az unoka már ν -nal kérkedik, esetleg *th*-val, két *f*-fel írja a nevét, az δ helyett *ew*-et, vagy *eo*-t ír, holott a derék nagyatya nem volt sem *Keresztessy*, sem *Keresztessy*, sem *Keresztessy*, sem *Keresztessy*, hanem csak *Keresztes*, kettős *s*, *th*, ν és *i* nélkül. Persze ilyenkor az anyakönyvvezetés a hibás, mert a család legalább a tatárjárásig, vagy ha több időnk volna és jobban megvizsgálhatnánk: a hét vezérig felviszi a családfát és amennyi nemesinek gondolt helyesírási hiba lehetett egy családnévben, az mind az ővék volt. Nem is szólva az előneyekről. Házassági hírekben olyan nehéz sokszor megtalálni, hogy tulajdonképpen ki kit vesz el, mert a sok előnév rengetegének pompázásában, mint májusban a madárka a dűs berekben, úgy elvesz az új pár. Temetéskor sem könnyű feladat a gyászjelentésből kiböngészni a rengeteg gyászoló család díjmentes felsorolása között a tulajdonképeni halottat.

Az ősök kutatása közben előfordul, hogy a hálátlan unoka szégyellte nagyapja foglalkozását és minden áldozatra kész lett volna, hogy az anyakönyvi kivonat eme rovatára ne adjunk választ. Előfordul az is, hogy nagyanyja életkorát szerette volna 25 esztendővel megfiatalítani. Sokszor bosszantó, sokszor mulattató kívánságokat tárnak elé az unokák, hogy szájjuk szerint próbáljuk meg formálni a multat és olyan színű legyen a családfájuk, amilyenek ők legszivesebben látnák.

Kedves, intelligens, finom úriasszony kereste őseinek adatait a napokban a paróchián. Nem volt semmi cifra betű a nevében, meg sem próbálta ránk tukmálni a meggyőződését, ami közbetegsége minden magyarosított nevűnek, hogy igazi magyar csak

az lehet, akinek ν -nal végződik a neve és mert az ő idegenből szakadt családja ilyen, meg olyan nemes volt túl a nagy Krivánon, vagy a Lajthán, vagy a szélrózsa egyéb irányában, azért feltétlenül kijárt neki az ν , amikor belépett a magyar érzület- és vérközösségbe. Milyen sok magyar ember ki volna zárva ebből a szomorú közösségből, ha csak ν -nal lehetne magyar valaki (Nagyok, Kissek, Kovácsok, Németek, Kerekeselek, Bethlenek, Kemények Soósok.) Szóval, ez az okos úriasszony a nagyapját kereste, akit meg is találtunk a halotti anyakönyvben. Nyugalmozott ref. lelkipásztor volt, a Székelyföldről származott. Olyan illata van a nevének, mintha legalább is Csaba királyfi vitézei közül szakadt volna közőnk a Tejútól. Öröm kiejteni a nevét. Nekem öröm. Az unoka majd hogy el nem ájult: „Református lelkész volt a nagyatya? Nekem?” — Már épen egy pohár vizet akartam hozni, hogy térjen magához, amikor nagy nehezen, homlokán a ráncokat keményen megsimogatva, rendezte gondolatait: „Igen, igen... persze... persze... Én azt hittem, hogy minden ősem róm. katolikus volt. Most majd külön kell imádkoznom érette...” Próbáltam megnyugtani, hogy ne vegye magának a fáradságot és ne imádkozzék ref. pap nagyatyjáért, mert csak az élőkért kell imádkozni (legalább nagyatyjával együtt mi ezt valljuk), a halottak már Krisztus előtt vannak és nincs szükségük az érettük és vallásukért szégyenkező unokáik imádságára. Búcsúzóul még felsoroltam egy sereg kiváló róm. katolikus papot, püspököt, szerzetest, akik félig, vagy negyedrészen református származásúak voltak és egy csomó református embert, asszonyt is, akik meleg szeretettel emlegetik, hogy milyen jó római katolikus lélek volt az édesanyjuk, nagyanyjuk, vagy közeli vér szerinti hozzátartozójuk.

I. G.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1-50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Uj bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramfonok -
Gramfonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális
és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

A fák és az erdő

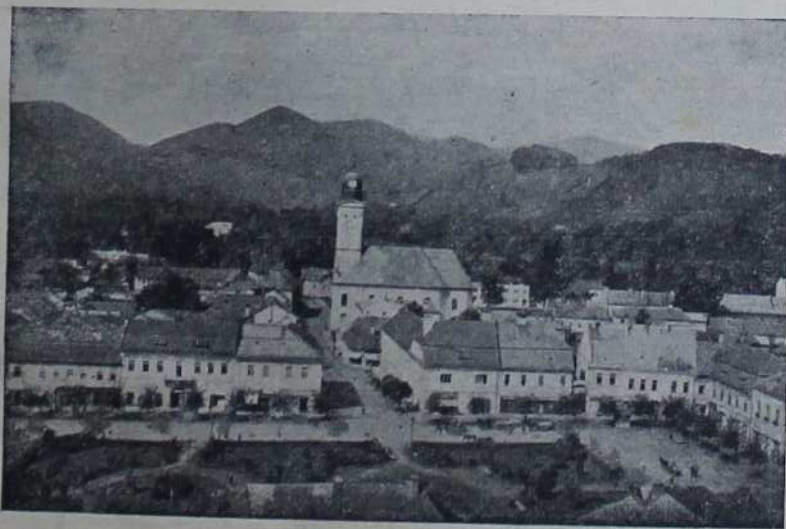
Nem látja a fától az erdőt. Ez a régi szólás érdekesen jellemzi az ember tökéletlenségét, amiért nem tud megbirkózni a távlatokkal. Ha nagyon közel megy az erdőhöz, felmagaslanak előtte az egyes fák és nem látja, hogy milyen, mekkora, sőt, hogy egyáltalán erdő szélében áll.

De csupán a véletlen az oka, hogy eddig még nem fogalmazták meg a fenti szólás pártját: »Nem látja az erdőtől a fákat«. Ha olyan messzeségbe kerül az ember, ahonnan betekintheti az egész erdőt, ha magas hegyoldalban viszi a vonat s ő onnan nézheti a szomszédos, alacsonyabb hegyeket borító erdőséget, bizony nem lát fát, füves, gyepes területnek tűnik az egész. Csupán — ha látta — emlékeztető tudja, vagy — ha nem járt benne — a képzeletével próbálja elgondolni, milyenek benne az egyes fák, faj, tulajdonság, növés, életkor, stb. szerint.

Valahogy ugyanez a szűklátókörűség, a távlatok iránti érzéketlenség, vagy a kis és nagy távlatokban *egyformán* látásra való képtelenség jellemez minket a lelki, erkölcsi, hitbeli dolgokban egyéne-

ként embert, tömegben nemzeteket jelentő önmagunkkal szemben. Ha a hívő keresztyén ember kötelességeivel törődünk, nem tudunk kellő gondot fordítani arra, hogyan lesz és marad meg egy *hívő nemzet* tagjának. Ha pedig a nemzet áll mint egység előttünk, egészen zavarban vagyunk, elfelejtjük, hogy az emberekből áll, külön törvényeket próbálunk keresni a számára. Tudjuk például, hogy a keresztyén embernek, ha gazdag, milyen nagy felelősséggel kell sáfárkodnia. De már egy gazdag nemzet bűnnek sem tartja, ha gögös, kevély, egyszóval: bolondgazdag nemzet, aki kéjeleg abban, hogy a többi népek élete az ő kegyétől függ. Viszont azt is tudjuk, hogy a keresztyén embernek miképpen kell komolyan venni az Isten ítéletét s épen azért ráhagyni a telhetetlennek, a zsarnoknak a megbüntetését s magunknak, ha talán éhen is haltunk e földön a bűnös gazdagok szivtelensége miatt, megelégtetését, jutalmát. Nemzetközi viszonylatban azonban bűnnek sem tűnik az »önérzet«, a »büszkeség«, amelyeket egyes embereknél így hívunk: »irigység«, »csak azért is«, »hát nekem miért nincs«, vitatása annak, amit »én is megérdemlek«. — Az egyes keresztyén ember tudja, hogy tűnie kell, világos előttünk, hogy inkább éhen kell halni, mintsem gyilkolás árán részesedjünk a nálunk gazdagabbaknak akár harárcsolt vagyonában is. De ha nép vagyunk, egyenesen erénynek látjuk, hogy ellenálljunk, büntessünk s fegyverrel menjünk annak, akinek több van. A keresztyén ember tudja, hogy bűn a rágalmazás, hazudozás, a másik ingerlése, gyűlölet szítása, és más hasonlók de aki leül a rádió mellé, hallhatja, hogy a nemzetközi viszonylatban mindezekből egy »nemes versenyt« lehet csinálni. Folytatva ezt a sort, gondoljuk át mai életünk minden jelenségét.

Ránk kényszerítettek ellenségeink egy totális háborút. Olyan emberek, akik olyan

NAGYBÁNYA

messze állanak az emberi lelkektől, mint az említett utas a másik hegyen elterülő erdőtől. Ezért vélik, hogy más törvénye lehet az erdőnek, mint a fának. Bár a sok nyomorúság egyszer gondolkodóba ejtene minket: mégis lehetetlen, hogy külön törvénye legyen a nemzetnek, ha egyszer keresztyén, mint a keresztyén embernek. Ha az Isten országa alázatos, az utolsó ítéletet komolyan vevő, ezért bűneiből megtérő, vagy a végén úgyszólván igazságot szolgáló Krisztusért életüket elveszíteni merő emberekből épül, akkor ennek az országnak népekre is csak úgy van szüksége, ha azok Krisztusért és az Ő Evangéliumáért elveszítve akarják megtartani életüket.

Költő Gyula

Az Úr színe előtt

Az igaz gyöngy

Máté 13, 45–46.

Mi vagyunk azok a kereskedők, akik igaz gyöngyöket keresünk. Keressük azt, ami életünket széppé, értékessé és tartalmassá teszi; az anyagi javakat, hogy általuk biztosítsuk létfenntartásunkat, kielégíthessük igényeinket; a szellemi javakat, hogy megismerjük a világot, amelyben élünk és megismerjük mi magunkat; egy szerető szívet, akivel életünket Isten akarata szerint összekapcsoljuk, meleg családi fészket, ahol nyugodtan lehajthatjuk fáradt fejünket, baráti szíveket, mert egyedül, a világtól elszigetelve nem élhetünk. Keressük a lehetőségeket, hogyan tudnánk eredményesebben szolgálni családunk, nemzetünk előmenetelét. Nagy erőfeszítéseket végzünk, hogy megtaláljuk a feleleteket azokra a kérdésekre, amelyek nyugtalanítanak, s amelyek abban a kérdésben összpontosúlnak, hogy mi az életünk legfőbb célja. Erre a kérdésre egyedül az Igéből nyerjük meg az igazi feleletet: életünk legfőbb célja, hogy megtaláljuk azt a drágagyöngyöt, amelyről igénk szól: *Isten országát*. Mindaz, amit ebben a világban keresünk, lehet szép és helyes, de mindaddig céltalan és értelmetlen számunkra az élet, amíg meg nem találjuk ezt a drágagyöngyöt és ez nem lesz számunkra az egyetlen életkérdés. Ez mindennél fontosabb számunkra, mert ez *mindennél értékesebb és drágább*. Krisztus azt mondja: „keressétek először Isten országát és az Ő igazságát és mindennek megadatnak néktek“. Minden emberi képzelet és mérték szegény ahhoz, ahogy Isten országának az értékét elképzeljük és felmérjük. A tér, idő és emberi méretek határai közé zárva, Isten országának a mérefei és távlatai felmérhetetlenek számunkra, mert olyan tökéletes boldogságnak helyez a birtokába, amit szem nem látott, fül nem hallott, és embernek szíve meg nem gondolt. Nekünk most meg kell elégednünk azzal, amit Krisztus mond, hogy ez a legdrágább gyöngy, amiért mindent oda lehet és mindent oda kell adnunk.

Isten országa a maga dicsőségében a földi élet után ragyog fel, de az ember részéről a nagy döntésnek a földi életben kell megtörténnie. Ebben a példázatban Isten országának *döntés által való elnyeréséről van szó*. Isten Igéjének hirdetése által felajánlja nekünk ezt a drágagyöngyöt és nekünk el kell fogadnunk, meg kell vásárolnunk.

Mit kell odaadnunk, hogy ezt a gyöngyöt megvehessük? A példázat szerint *mindent* oda kell adnunk. A kereskedő mindenét odaadta, amiye csak volt, Krisztus pedig az életét. Nekünk is az életünket kell odaadnunk ezért az országért Istennek halálból. Nem elégszik meg csak kegyes érzésekkel és egyes jócselekedetekkel: azt akarja, hogy teljesen az övéi legyünk. Azt akarja, hogy életünknek a központja ne én magam legyek, a magam önzésével, hanem Ő és az Ő országa. Le kell mondanom a magam akaratáról, hogy Ő uralkodjék az életemben. Harcolnom kell bűn, a világ és tulajdon testem kívánságai ellen és győzöm kell Krisztus erejével. Ki kell vetnem magamból mindent, ami Őt megtagadja, neki ellene mond és uralmát kétségessé teszi. Egyszóval el kell szakadnom ettől a gonosz világtól és Isten életének a közösségében kell élnem, hogy hit által valósággá váljak számomra már ebben a földi életben Isten országa. Oda kell szentelnünk életünket Isten akaratának a szolgálatára, hogy mindent Ő cselekedjék az életünkben, mi csak engedelmeskedjünk. Így megy végbe az a döntés, amellyel teljesen Isten pártjára állunk, egészen az Ő tulajdonai leszünk és nem lesz más célunk, mint Isten dicsőségének a szolgálata.

Ebben a döntésben nincs semmi bizonytalanság és kockázat. Hit által tudatában vagyunk annak a kincsnek, amelynek így birtokába jutunk, mint ahogy ez a kereskedő egész bizonyossággal tudta, hogy igazgyöngyöt és nem hitvány hamisítványt vesz. Erről Krisztus tesz minket bizonyosakká, aki nemcsak hogy mondja nekünk ezt a példázatot, de halálával és feltámadásával nyújt kezességet, hogy valóban Isten gyermekei és az Ő országának a tagjai vagyunk. Most még csak az előízét érezzük Isten országa boláogságának, de élő reménységgel tekintünk a mi „teljes váltságunk napjára“, amikor Krisztus ajakáról hangzik a szózat: „*Jertek én atyámnak áldottai, örököljétek az országot, amely számotokra készítettett a világ megalapítása óta*“.

Paksy-Kiss Sándor

Templomaink

Nagybánya. A Habsburg uralom Rákóczi szabadságharca után azzal kezdődik Nagybányán, hogy elveszik a reformátusoktól a templomot, akiket kiűznek a városon kívüli részre és ott építenek maguknak fatemplomot. II. József türelmi rendelete után kezdik építeni az egész várost uraló templomukat, amely édes testvére a debreceni nagytemplomnak. A gyülekezet lélekszáma ma kb. 3000. Lelkésze: Oláh Sándor esperes.

Istentiszteletek sorrendje
1944. szeptember 10-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	8	vitéz Pap Andor	5	Csernák Béla
	10	Papp László		
Újváros	8	Költő Gyula	6	Költő Gyula
	12	Bokor Sándor		
Óssi-telep	8	Paksy Kiss S.	3	Paksy Kiss S.
Velence	8	Kiss Károly	4	Rác Mihály
Tokaji-telep	8	Rác Mihály		
Csillagváros			3	Kiss Károly
Váradszöllős	9	Márton István		
Rét	8			

Béla óra: Istentisztelet a Rét-kert a volt Borostyáni palota nagy termében.
A presbiterium elrendelte, hogy vasárnap délelőtt minden templomban az első istentiszteletet reggel nyolc órai kezdettel kell megtartani. Váradszöllősön azonban kilenc órakor kezdődik az istentisztelet.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Furkó József, Kovács Éva, Balajti Sándor, Gyarmati Mária, Gurmai Gyula, Tóth István. Esketés: Barabás Dénes ref. (Horthy M.-u. 35.) és Deme Juliánna ref. (Nagysötétág-u. 37.) Temetés: Bernáth János 57 éves, (Szalárdi-u. 3.), Bódis Piroska 3 hónapos, (Kórház.), Szabó Erzsébet 16 éves, (Bábaképző.), özv. Tóth Gergely 74 éves, (Vörösmarty-u. 153.), Belényesi Imréné szül. Dézsi Juliánna 58 éves, (Kórház.), Balajti Sándor 1 hónapos, (Szt. János-u. 77.).

Adományok: Újkenyerkor úrasztalára: Dr. Ungváry Antal, Halász Mihályné, Király Károlyné, Boldizsár Imréné 10-10 P., Kemény Gyula 20 P., Rác Mihály 4 P., Kóta Lajos 3 P., özv. Benkő Bálintné 2 P.

Árvaháznak: özv. Csordás Imréné 2 P., X. Y. 10 P. A harcúterén küzdő honvédek M. 146 táborig postával 255 P. 02 fillért. Ágyalaptványként: Dr. Sarkady Sándor 300 P.

A húsvétkor kezdett harminc perces esti áhítatunkat minden este hat órakor folytatjuk.

Anyakönyvi adatok aug. 22-től szept. 3-ig: Keresztelés: Tarsoly Margit, László Zoltán, Mikló Zsuzsanna, Buh Rozália. Esketés: Trebenz Rezső (Limanova-u. 46.)—Szabó Edit, Kiss József (Damjanich-u. 34.)—Tóth Katalin (Damjanich-u. 34.), Juhász Rudolf (Rác M.-u. 11.)—Tóth Sára (Gr. Vécsey K.-u. 6.), Tóth József (Fecske-u. 27.)—Spacsek Ilona (Vitéz-u. 70.)—Péter József (Vitéz-u. 70.)—Zajka Margit (Magyar-u. 31.) Temetés: Tóth Imre 63 éves, (Rulikovszky-u. 1.), Somogyi József 57 éves (Vadász-u. 1. sz.), Kocsán Mária 42 éves, (Tilinkó-u. 21.), Méri Benedek 86 éves, (Bem-u. 18.), Batiz Zsófia 41 éves, (Repülőter.)

Áldozatkészség: Úrasztalára a nyugtázás óra Sztó János 3 P. **Árvaháznak** Kovács Andrásné 20 pengőt adományozott. Semsey Géza szegény iskolásgyermek zsoldjával ellátására 100 P., egy szegény hadiárva ruhával segé-

lyezésére 100 P., a templom céljaira 50 P., összesen 250 pengő adományt juttatott el Lelkeszi Hivatalunkba. — **Vasárnapiszkolai munkánkat** többen hathatósan támogatják, amely örvendetes tényről külön beszámolóban fogunk megemlékezni; addig is köszönettel kell azonban nyugtáznunk azt a 2000 pengőt kitevő iratterjesztési anyagot, amelyet a nagyváradi egyházközségtől kaptunk. Az anyag értékesítése kiváló alkalom lesz a szolgálatra, a befolyó összegeket pedig Isten segítségével gazdagon gyümölcsöztethetjük fontos munkánkban. Almássy Ferenc mérnök, műszaki tiszt templomunkkal kapcsolatos beruházások irányításánál volt hathatós segítségünkre.

Az Óssi Úrvoacsoraosztásra adakoztak: Nagy Lajos 2 P., özv. Pécsi Lajosné 4 P., Pécsi Lajos 6 pengőt, Farkas Béláné kenyeret, Rózsa Sándorné bort.

Imaházunkban minden kedden és pénteken istentiszteletet tartunk este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok augusztus 20-tól szeptember hó 3-ig. Keresztelés: Alföldi István Imre, Gál Juliánna, Sztasó Éva, Vig Mária Erzsébet, Vártelkes Irma. Esketés: Dobsa Sándor ref. tsz. szkv. Vincze Eszter ref. (Templom utca 9.) Szabó Ferenc ref. hentes és mészáros Antal Juliánna ref (Szt. Jeromos-utca 7.) Nagy László ref. férfitiszabó Szabó Erzsébet Karolina ref. (Sorompó-utca 1.) Temetés: Kovács József 74 éves (Szinyei M. P. 16.) özv. Szűcs Istvánné sz. Hajdu Juliánna 60 éves (Templom-u. 7.) Sárközi Julia 3 hónapos (Gyar-u. 15.) Bordás Lászlóné sz. Borbély Sára 79 éves (Váradszöllős) Balla Mária 2 éves (Veress B. u. 53.) Hozzánk tért: Szabó Lajosné sz. Blau Olga, Mihályi Lajos izr. vallásról. Kitért tőlünk: Jurenka Lajos 36 éves asztalos, Lajos, István, Sándor gyermekeivel, valamint Jurenka Lajosné sz. Biró Borbála r. kath. vallásra.

Áldozatkészség: Templomalapra: özv. Fitzner Sándorné 10 P., N. N. 50 P., Halász László 10 P., Kiss Károly 10 P.

Úrasztalára: Szabó Lajos 2 P., Bornemissza Istvánné 2 P., Fóris Péterné 1 P., özv. Rollinger Vilmosné 1 P., özv. Kiss Gyuláné 2 P., Szilágyi János 20 P., Galucz János 4 P., Erdős Mihályné 3 P., Frankfurt Éva 10 P., Tárnokné 5 P., özv. Stettner Ferencné 2., özv. Tarr Sándorné 1., Chvatal Irma 2., Fényes Györgyné 1., Koller Sándorné 10., Gotz Benjamin 2., Albert Antal 10., Halász László 10., Katona Józsefné kenyeret, Szilágyi Mihály bort. Tokaji-telepen özv. Zaharow Lászlóné 3 P., Czina György bort adott. Váradszöllősön: Székely Zsuzsika 5 P., Orbán Józsefné 3 P., Rettig Jánosné 3 P., özv. Bogdándi Gusztávné 4 P., Metzinger Istvánné 2 P., Ráda Jánosné 4 P., Zakar Sandorné kenyeret és bort. Összesen 111 P.

Szegényeknek: Péter Károly 5 P., Halász László 10 P., Ruza József 250 P., Márton Sándor 250 P., Gábris Sándorné 5 P. **Hadigondozásra:** N. N. 50 P., Gábris Sándorné 5 P. Sebesült honvéd testvéreinket látogatták és szeretet-csomagokat vittek: Nagy Bálintné, Kiss Károlyné, Kiss Ilona, Mester Jánosné, Márton Istvánné, özv. Ujlaki Miklósné, özv. Boros Imréné, Magyar Mihályné, Társi Andorné, özv. Szabó Sándorné, Katonáné sz. Nánásy Irén, Kása Gáborné, Bornemissza Istvánné, Éhik Tiborné.

Dr. Soos István, Egyházunk főgondnoka, Nagyvárad város nyugalmazott polgármestere ügyvédi irodáját Szaniszló-utca 14. sz. alatt megnyitotta. Telefon: 25-00.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk szerdán délután 5 órakor és szombaton este 6 órakor az imaházban, pénteken délután a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok: Keresztelés: Szász Mária, Barta Mihály. Esketés: Bereczky János ref.—Marozsán Rózsa ref. (Benczur-u. 6.), Móza József ref.—Váci Berta ref. (Horthy István-út 36.), Török Lajos ref.—Pénzes Emma ref. (Rét-u. 51. Temetés: Sámsoni Árpád 7 hónapos.

Áldozatkészség: Úrasztalára: Olasz Lajosné 3 P., Páll Mihályné 2 P., Horváth Imréné 5 P., Szabó Józsefné 10 P., Kocsi Józsefné 5 P., Dézsi Ferencné 2 P., özv. Szabó Ferencné 2 P., özv. Vántora Gáborné 1 P., Szecsánszky Mihályné 2 pengő. Bort: Tauszig Ede és Varga József.

A misszió-énekkar próbáit minden hétfőn este tartja.

Egyházunk parlamentje

Népes és hosszú ideig tartó presbyteri gyűlést tartottuk szeptember 4-én, amelynek során *Csernák Béla* lelkészelnök elparentálta *Kiss Antalt* és meghatározó szavakkal búcsúzott a szeptember elsejével nyugalomba vonult *Vargha Gedeon* vallásoktató-lelkésztől. A legnehezebb időben vette kezébe a nagyvárad református ifjúság nevelését, lelkivezetését (1921-ben) és hosszú ideig 26 iskolának ő volt a lelképásztora. A presbyterium részéről *Szél Ferenc* köszönte meg a nyugalomba vonuló mesternek sok szülő nevében azt a szeretetet, amellyel istápolta, felkarolta a gondjára bízott ifjak mindenikének ügyesbajos dolgait.

A ref. leánygimnázium két új tanára *Dr. Csajkos Éva* és *Dr. Kupán Ibolya* rendestanárrá választottak és a presbyterium előtt letették az esküt.

A gazdasági tanács előterjesztéseit *Dr. Soos István* főgondnok tette meg. A zárszámadásokat *Dr. Szeghalmy Sándor* terjesztette elő. Az 1943.

naptári évben körülbelül 13.000 volt az adófizetők száma, akiktől 140.000 pengő adó folyt be, de a naptári év végéig adóhátralékekben voltak még 208.000 pengővel.

Az elemiiskolázás terén nagy fejlődés az egyházban az, hogy a most kezdődő iskolaévet már négy helyen, minden egyházzrészben egy-egy helyen, nyithatjuk meg. Az alap tehát megvan a további fejlődésre, növekedésre, a készség is meglesz, hogy modern és a mai kor követelményeinek megfelelő keretben (épület, felszerelés) folyják hitvallásos nevelésünk, oktatásunk.

A vallásoktatók számára új díjlevelet állapított meg a presbyterium, amelyet felterjeszt az egyházi főhatóság jóváhagyására. Ezek a díjlevelek és a most alkotott *Vallásoktatási Szabályrendelet és Ügyrend* országos viszonylatban is példaadó lesz. A presbyterium határozata szerint a vallásoktató lelkészek ugyanúgy haladnak előre a fizetési osztályokban, mint a leánygimnázium tanárai. Kéri a presbyterium a nyolcadik vallásoktató lelkész beállítását, hogy az örvendetes szaporodó munkában fennakadás ne álljon elő. A gyülekezeti segédlelkészek a jövőben nem vesznek részt a vallásoktatásban, mert az sokszor elvonná őket a gyülekezeti élet teendőitől. Megválasztotta a presbyterium a lelkészi képviselőnek megfelelő számú »világi« tagokat is az egyházmegyei közgyűlésre (Mónus Sándor, dr. Szeghalmy Sándor, dr. Barcsay Károly, dr. K. Nagy Zoltán, Béczy Ernő, Vásárhelyi Sándor, Bancsik János, dr. Olasz Béla, Széles Kálmán, Kiss Lajos, Szabó Gyula, dr. Józsa András.)

A polgári leányiskola két helyettes tanárnője *Csernák Emília* és *Steszél Klára* polgáriskolai rendes tanárokká választottak.

I. G.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1-50, félévre 3, egész évre 6 P.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramfonok -
Gramfonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális
és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

Vargha Gedeon

vallásitanító lelkészünk szeptember 1-én nyugalomba vonult. Közel negyedszázaddal ezelőtt cserélte fel a nagyváradai vallásitanársággal a fugyivásárhelyi rendes lelképásztori állást. A román uralom alatt, 1921 szeptember 1-én huszonhat középiskola református tanulóinak nevelését vette át s végezte a legnehezebb körülmények között.

Az ifjuság szívét egy csapásra meghódította a középiskolai tanulók Énekkarának megszervezésével; s ez énekkarral nagy szolgálatot tett a gyülekezetnek is, mert az új énekeskönyv ösmeretlen énekeit ez az énekkar mutatta be a templomban és ez énekkartól tanulta meg azokat a gyülekezet.

Megszervezte a nagyváradai középiskolai tanulók Bethlen Gábor bibliakörét és önképzőkörét is. Ennek a körnek jelentősége akkor lett nyilvánvaló, mikor a baccalaureátusi vizsgáról elutasított magyar fiú Magyarországra ment érettségét tenni s ott emberül megállta helyét a magyar irodalom és nemzeti történelemből is. A vizsgáztató tanárok kérdésére, hogy hol szerezte tudását e tárgyak köréből, dicsekedve vallhatta, hogy a nagyváradai középiskolák református tanulóinak Bethlen Gábor Körében!

Az idegen uralom alatt a középiskolai tanulók létszáma évről-évre apadt, végül úgy lepadt, hogy egy énekkar sem telt ki a fiukból. Ekkor Vargha Gedeon leányokkal és iparostanuló ifjakkal egészítette ki az énekkart, s a kisebbségi sors fiai és leányai között olyan testvéri közösséget teremtett, amely ma is példaként szolgálhat! Ennek az osztálykülönbséget nem ismerő énekkarnak himnuszait kegyelemmel hallgatta meg az Úr!

Az olasz nőszövetség és férfiszövetség is hálaosan gondol Vargha Gedeon szolgálataira. Bibliaórákon, munkadélutánokon hegedűszó mellett tanította a Hozsánákat, vezette az éneklést, felejtethetlenné tevén ezeket a meghitt órákat. Mint az olasz férfiszövetség kulturbizottságának elnöke a nőszövet-

séggel együtt rendezett templomi ünnepeink sikeréből őt illeti az oroszlanrész. Mint a *Református Híradó* belső munkatársa hétről-hétre ő állította össze az árvaházi rovatot. A Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egylet Árvaházának árvaatyai tisztét példás hűséggel töltötte be; naponként ott járt-kelt a kicsiny árvák között, értök lelkesen agítált, levelezett; számontartotta az árvaházból kibocsátottak későbbi sorsát is.

Mindvégig megmaradt igehirdetőnek; szívesen helyettesítette a paróchus lelképásztort. Nem írt könyveket. Nem viselt magas egyházi tisztségeket. Mégis kitörölhetetlenül beírta

nevét a nagyváradai református egyház történetébe. Krisztus szolgálója, Isten titkainak sáfaraként munkálkodott, aki nem hiába vette Isten kegyelmét!

Nyugalomba vonulásakor jól esik megemlékeznünk ezekről a *Református Híradó* lapjain is. Hadd legyen ez a rövid megemlékezés felelet arra az itt-ott elhangzó kérdésre: mit csináltak itt a reformátusok a megszállás évei alatt? Hadd lássák, hogy itt mindenki megtette a maga kötelességét, zajtalanul, reklám nélkül, kálvinista és ma gya hűséggel.

A derék munkásnak adjon Isten hosszú, boldog életet a csöndes nyugalomban!

CSERNÁK BÉLA

Az Úr színe előtt

Miért hányattatunk

e világban, miért van rajtunk nyomorúság, megpróbáltatás, kereszt? Heltai Gáspár megkísérli, hogy ezekre a kérdésekre feleletet adjon A BIBLIÁNAK MÁSODIK RÉSZÉ című bibliafordításának előszavában 1565-ben. Az Isten velünk van ugyan, de gyakran úgy látszik, mintha levonná rólunk gondját, kezét, azokról is, akiket »öröktől fogva magának szánt és választott«. — Nemcsak a szent történetből, a teológia tanításából vonja le a következtetést, a magyarázatot, hogy éppen a kiválasztottakat adja a kereszt alá, hanem korának, a XVI. sz. rettenetes vérzivatarának napjai is ebben a hitében erősítik meg és evvel a hitével erősíti olvasóit akkor és ma is.

Történik egynéhányszor, hogy megvonsza magát Ófelsége és úgy tettei magát, mintha semmi gondja nem volna ránk és mintha ígéretéről mind elfeledkezett volna. És e késelem nagy kísértetet nemz még a szentek szívében is. Mint Dávid panaszkodik: Kelj fel! Miért bocsátod magadat oly igen nehéz álomnak? Ne vess el minket mindéltig! Miért rejtet el orcádat előttünk és elfeledkezel a mi nyomorúságinkról? — De a hívek és istenes emberek megtanulják az Úrnak Igéjéből minémü módja legyen az Istennek az ő cselekedetiben és megfogják őtet az ő ígéretiből és erős lelki bizalommal ezt szívében eltökélik, hogy jelen léssen az ő kegyelmes voltával, megsegít, megszabadít és el nem hagy veszünk...

Az Isten legyen velünk és megoltalmazzon minden veszedelemtől, de egyik közülünk megszentenciáztatná a törvényben és arra ítélnénk, hogy vétkének miatta fogva kellene ülni husz, avagy negyven esztendeig valami sötét tömlőcseben, vagy bűdös porvátában: gondold-e minémü rettenetes nyavalya volna az? De micsoda volna ez az örök büntetéshez képest? Mert ebben megmaradna a reménység, hogy valaha vége lenne, de ebben nincsen semmi reménység, mert a rettenetes büntetés végzetlen és a kárhozát örökkévaló...

Az istenesek az Istennek jóakaratójából mindenkori a kereszt alatt forognak és mindenféle nyavalyákkal és nyomorúságokkal megterheltötnék és csudálatosképen hányattatnak e világban, de azért el nem vesznek, mert mivel az Isten azokat öröktől fogva magának szánta és választotta az ő szent Fiának, a mi Urunk Jézus Krisztusnak általa és az ő fiaságára őket felvette, a kereszt alá adja őket és ott koholja és frissíti őket, hogy megszabaduljanak a természetnek gonoszságától, a büntől megmenekedjenek és szépen megtisztuljanak és tiszták és szentek legyenek. Mint az arany és ezüst megtisztul és finommá léssen a gyakorta való koholásnak és frisselésnek általa.

I. G.

Mikoron az ördög az embert ugyan valóban nagy bűnbe és veszedelembé akarja ejteni, csak kicsinyen kezdi el, de nagyra viszi osztán.

Gyulai Pál: Tánc jutalma (1681)

A kálvinista életstílus jelentősége

A vallások és egyházak nem lebegnek az élet fölött, ahogy a hitetlenek rendesen gondolják, hanem különböző formában és erővel befolyásolják, alakítják, sőt sokszor vezetik magát az életet is, különösen pedig az egyes hívő emberek életét.

Ezért nem igaz tehát az a hirhadt tétel sem, hogy „a vallás magánügy!” Mert a vallás mindig sokféle vonatkozásban közügy is egyszermind; hiszen milliók életét irányítja, neveli és épen a legbensőbb lelki és világnézeti élet területén vezet is. Minden vallásnak megvan tehát a maga embernevelő és így életformáló hatása is és ezért nagyon bölcs az ismert francia tudós, Ribot megállapítása, amikor — látszólag merészen ugyan, de azt vallja, hogy „ha két nép nem imádja egyformán az Istent, már nem műveli azonos módon a földet sem...”

Azt a speciális életformát és viselkedést tehát, amelyet egy-egy vallás a hivei közösségében kialakít, életstílusnak szoktuk nevezni.

Még a keresztyénségen belül is megvan a speciális életstílusok e jellegzetessége, az egyes felekezetek tagjainál is megvannak a maga világosan körülírható, illetve felismerhető vonásai az egyes embereknél. Van tehát róm. katolikus és görög keleti, lutheránus és református keresztyénségből táplálkozó életstílus, még a különböző nemzeteknél is azonos vonásokkal és azonos embernevelő erővel és hatásokkal, annyira, hogy ma már a társadalomtudományoknak és a teológiának egy külön ága foglalkozik az ú. n. életstílusok kérdésével és főleg azzal, hogy melyik keresztyén vallásnak milyen hatása van a maga által nevelt emberek külső közösségi és társadalmi életére is, milyen életeszmenyt, életfilozófiát ad nekik és ennek következtében milyen életstílust alakít ki körükben?

Ezért beszélhetünk tehát az ú. n. kálvinista életstílusról is. A ref. vallás u. i. különös mértékben is életformáló, embernevelő, a férfi és női jellemet csodálatosan alakítani tudó erővel bír, amelynek következtében egészen speciális lett a ref. emberek gondolkodása, szelleme, beszéde, sőt az élet különböző dolgaira vonatkozó felfogása és helyzeteiben való viselkedése is. Ezt mindenki ellenőrizheti naponként a maga körében is, ha öntudatosan vizsgálni kezdi és látja, hogy a ref. ember életmódja, viselkedése mégis csak igen sok tekintetben egészen más, mint a többié és ez még akkor is megmutatkozik, ha pl. ref. és nem ref. magyarok ugyanabban a faluban, tehát ugyanazon a földrajzi helyen laknak és egyébként még a foglalkozásuk is azonos. Ezt nem lehet mással megmagyarázni, mint azzal, hogy más az életstílusuk; ez pedig azért más, mert más a vallásos gondolkodásuk, amely Istennel, világgal, emberrel, természettel, anyagi javakkal, kultúrával stb. szemben sok tekintetben más viselkedésre is neveli őket.

A különböző vallások által életre hívott, illetve táplált ez életstílusok azonban nem egyforma értékűek! Mert vannak közöttük az emberiség egyetemes haladása szempontjából egyenesen károsak is.

És ebben van a kálvinizmus nemzetnevelő, fajvédő és magyarságmentő jelentősége is! Mert az általa hirdetett és ápolt életstílus bámulatosan tudja kifejleszteni a magyar faj és nemzet lelke mélyén rejtőzött népi erőket és kiirtani belőle a nemzeti és faji erőket gyengítő bűnöket, kísértéseket és mérgező idegen hatásokat.

Ezért volt a magyar nemzet életére nézve négyszáz év óta egyenesen áldás a kálvinista életstílus és ezért kellene ezt ma is az igehirdetés, vallástanítás és nemzetnevelés minden eszközével újra elterjeszteni és uralomra juttatni a mi ref. népünk életében.

De hogy ez sikerüljön, ahhoz meg az kellene, hogy mindazok, akik bármily címen is népünkkel foglalkoznak, nagyon komolyan tanulmányozzák a kálvinista életstílus ama nagyszerű vonásait, amelyeket Isten ingyen kegyelemből ajándékol adott a világnak nemcsak egyes lelkek, hanem népek és fajok megmentése céljából is a Szentírásban.

Dr. Sebestyén Jenő

A trianoni béke

létrehozói közül többen nyilatkoztak műükről. Mindenesetre különös jogalap, amelyre ma is sokan úgy hivatkoznak, mint szentírásra, az, amelyről a szerzők jót nem tudnak mondani.

Lloyd George: »A trianoni szerződés elfogadásánál megtevesztések áldozata lettem.«

Asquith: »A trianoni békeszerződés tévedések eredménye.«

Mac Donald: »A békeszerződések hibásak, mert a szenvedélyek s nem az ész hatása alatt jöttek létre.«

Chamberlain lord: »A békeszerződések az okai, hogy nincs béke Európában, hanem a háborútól való félelem lett az úr.«

Nicholson: »A delegátusok inkább elfogadták minden felvilágosítás nélkül a cseh, román és szerb adatokat, semhogy elkéssenek az ötörai teáról.«

Még *Roosvelt* is így nyilatkozott régebben: »Wilson csak azért fogadta el a békeszerződések, mert meg volt győződve arról, hogy a hibákat néhány éven belül kiküszöbölik.«

Gyűjtsünk

előfizetőket lapunk
részére

Ősz és magány

Őszi vasárnap délután van és én az erdőben sétálok; egyedül. Lehajtom fejemet, s mélázva hallgatom a lágy suttogást és átérzem amint az őszi szél lelkem hurjain hárfázza az elmulás dalát.

A levegő tiszta, enyhe s a nehéz csendet csak a lépteim alatt megrezdülő avar és egy-egy sietve elszálló varjú károgása zavarja meg. Kár... kár... de miért, hiszen olyan szép ez a meghalni-készülés s a Magány?!...

A fák levelei tarka színekben pompázva megmegrezdülnek, és minden zokszó nélkül peregnek alá. Nehány bokor rőt ága felém mered s egy-egy mohlepte fatönk, amelynek tövében piros gombák gunnyasztanak, utamat állja. A sárguló fűben apró bogárgák futkosnak, s egy eltévedt pillangó fáradtan elsuhan. A távoli vonatzakatolás egyre erősbödik s mire éles füttye átszegzi az erdőt, azt már a homály fátyla borítja; alkonyodik.

Kifelé haladok a sűrűből. A pályáját elvégzett nap — mielőtt eltűnnék a hegyek között — még egyszer visszanéz, s megnövekedett lángoló képét a tisztáson csörgedező patak vörösen tükrözi vissza.

A búcsúsugarak a sárguló leveleken táncolnak és bearanyozzák az őszi erdőt, amelynek árnya a hűvösen folydogáló Maros vizén hullámszik. A parti örvények fölött ökörnyal úszik ezüstösen a levegőben s távol a hid lábánál egy halász kiköti csónakját.

Nyugaton az ég vörös, másutt csodálatosan kék és mire az esti harangszó belekondul a ködösödő légbe, a nap leáldozik.

Körülnézek. Szivem hevesen kezd dobogni, lelkem mintha a felragyogó esthajnal-csillag felé szállna és egész valóm beleolvad a fájdalomba... egyedül vagyok! Szememből előszökik a könny s egy okatlan kóbor varjú azt kiálltja: kár... kár.

Igaza van, zúg bennem a harang bimm-bammja. Az Isten gyermeke soha nincs egyedül!

Stenger G Aranka

A nemzet jobb jövője felé

Egy ut vezet: »Isten téríts vissza minket.« De ez a megtérés csak akkor lesz üdvös, ha egyenként térünk meg. Egy nép a maga egészében nem térhet meg, csak akkor, ha egyénei térnek meg lélekben Jézus által az Atyához.

»Téríts vissza«: azt jelenti, hogy Isten szava, Isten ígéje tereljen mindegyikönket a helyes utra, Jézusunk példája vezessen, bátorítson, Isten csapása és botja térítsen észre, hadd ismerjük fel igazi rendeltetésünket. Hadd ismerjük meg, hogy a család nem a házastársak élvezetvágyának, gyermekiszonyának, balga viszonyának, a családi érdekeknek önző szövetsége, hanem a nemzet jövőjéé szaporodásának, istenfélelemben nevelésének veteményes kertje. Ha visszatérünk, megismerjük, hogy a barát-
ság nem a protekciószerzésre, álláshalmozásra, tör-

vények büntetlen áthágására segítő és viszontbiztosító intézmény, hanem eszményi célok szolgálatában egymásra talált testvéri szívek boldog szövetsége. Ha Isten visszatérít, akkor a társadalom nem tagozódik pénzzel szórakozókra és pénz után sóvárgókra, kizsákmányolókra és amerikázókra: egymást halálosan gyűlölő osztályokra: hanem szép renddel helyezkednek el Isten háztartásában Isten gyermekei s mindegyik foglalkozási ág igyekszik a többinek szolgálni s mindnyájan együttvéve Istennek hálát adni.

D. Csikesz Sándor
volt kollégiumi profesor.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje
1944. szeptember 10-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	8	Csernák Béla	5	Csernák Béla
	10	Bittó Zoltán		
Újváros	8	Bittó Zoltán	6	Költő Gyula
	1/2 12	Költő Gyula		
Össi-telep	8	Paksy Kiss S.	3	Paksy Kiss S.
Velence	8	Rácz Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	8	Kiss Károly	—	—
Csillagváros	—	—	3	Rácz Mihály
Váradszöllős	9	Pokol Béla	—	—
Rét*	8	Dr. Szabó Lajos	4	—
Horthy telep	—	—	4	Dr. Szabó Lajos

*Horthy Miklós-utca 33 sz. »Dobó Katica« Intézetben.

Szemünk fénye, a református Szilágyi Erzsébet leánygimnázium, most adta ki Évkönyvét a múlt esztendőről. Csak pár esztendeje a mienk ez az intézet, de máris annyira a szívünkhöz nőtt, mintha mindig a mienk lett volna. Nincsenek semmi tradíciói, megkötöttségei és mégis annyira eltalálta a református szájzet és életstílust; tanárikara és növendékei lelkiülete sugározza a reformátusságot. A tanári testületnek 19 tagja van, a növendékek száma: 295. Felekezeti megosztás szerint ref.: 191, ev.: 9,

unit.: 2, r. kath.: 43. — Az évkönyvből nemcsak a nagyszerűen gyarapodó szertárakról, könyvtárakról, a felszerelésről szerzünk tudomást, hanem arról az élénk ütemű és hitvallásos munkáról is, amelyet tanárok és növendékek vállalva folytatnak. 21 növendék kitűnő rendű, 16 pedig jeles rendű volt. Az évkönyvet *Finta Gerő* igazgató szerkesztette.

Minémű nagy véték a szegényeken való könyörületség, megtetszik ennek a szomszédos Lengyelországnak állapotjából is, ott a szegényeken kegyetlenek az emberek, nincs a nyomorultakhoz semmi könyörületség benne, ezért vannak közöttük anynyi *motusok*, ezért romlottanak el várak, városok, fordultanak ki nagy familiák ezért fogytanak el sok urak, úriasszonyok közöttünk is, ezért rövidült meg sok hatalmas embernek is élete.

Tofeus Mihály (1683)

Az igazi lelkitanítóknak (lelkészeknek) háromféleképpen kell az Isten Sionának romladozott kőfalait építeni és a Jézus Krisztusnak vitézkedő országát terjeszteni: nyelvvel, kézzel és léttel, avagy beszéddel, irással, példával.

Comáromi György: Pestis pestise (1664)

Leszegte Isten szarvát e nemzetnek, elejtette fejének koronáját, kivonta szabályának élit; az idegenek vasjarmába vetette, nyakát, elvette szép kies lakóhelyeit, általvitte rajta sok izben a tüzet, fegyvert, rablókat; megszagadta, prédáltatta, mardostatta sokképen, sok rendben, mégsem tudja magát megalázni, mégis fenn lát, fel rüg, mégis vackandozik, noha sül, sőt megsült.

Comáromi György: Pestis pestise (1664)

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1.50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádiót MUSICA RÁCZ ERNŐNÉ
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramofonok - Gramofonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**“-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADO

7 Tp.

Kollégiumi Könyvtár

Debrecen

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

1944. szeptember 6-ika,

hazatérésünk negyedik évfordulója romlásnak és gyásznak napja marad a nagyvárad református egyházközség történetében. Jeremiás siralmas szavait vehetjük ajkainkra: „Jaj! de árván ül a nagy népű város! Olyanná lón, mint az özvegyasszony!” (Siralmak könyve I. 1.)

Gyülekezeti lapunk közel negyedszázad óta hétről-hétre hűségesen beszámolt egyházközségünk eseményeiről. Lehetetlen, hogy hiányozzék belőle a gyásznapi krónikája.

Hazatérésünk évfordulójának reggelén lobogódiszba öltözött Nagyvárad. Nyolc órákor tartottuk a hálaadó istentiszteletet, amelyen olasz templomban megjelentek a hatóságok küldöttei. A templomból hazajövet alig kezdtünk munkához, már légitámadást jelentettek. Az első riasztás ideje baj nélkül telt el. Alig jöttünk föl az óvóhelyről, mikor újabb megszólaltak a szirénák s megkezdődött a terror. Támadás, amelynek bombái egyházunk épületeiben felbecsülhetetlen kárt okoztak és sok jó református férfi, nő, gyermek életét oltották ki.

EgyháZRészeink közül a két legfiatalabb, Velence és Rét esett áldozatul. Réti imaházunk telkén egy négyzetméternyi sem maradt sértetlenül; a bombák elsöpörték az 1928-ban épített imaházunkat és az épülőfélben, már fedél alatt levő új elemi iskolánkat. Dr. Szabó Lajos lelkipásztor (családja Biharon lévén) valamint az egyházi a közeli óvóhelyeken éltek át a támadást s Isten jóvoltából életben maradtak. Velencén az 1921-ben épített imaházunknak csak ablakai zuzódtak be, de lelkész-lakásunk a körülete aláhulló bombák hatása következtében összehasadozott. Kiss Karoly lelkipásztor és családja az épület megrongálódott pincéjében Isten különös kegyelméből maradt életben.

A veszedelem óráinak elmúltával megindult a mentés munkája, az áldozatok felkeresése, a sebesültek gondozása, a halottak számbavétele; a megrendült lelkek vigasztalása, erősítése. Majd napokon át a halottak temetése. A város által szeptember

9-én délután rendezett temetéskor a református áldozatok felett Csernák Béla elnök-lelkész hirdette a feltámadás evangéliomát. Másnap, vasárnap pedig a megsemmisült réti imaház helyett az állami polgári leányiskolában ugyancsak ő tartott istentiszteletet, hogy egyetlen vasárnap se muljék el a vigasztalás igéinek hirdetésé nélkül. Velencén az imaházban továbbra is megtartható az istentisztelet zavartalanul.

Az elnök-lelkész az egyházközségünket ért nagy csapásról azonnal értesítette Dr. Révész Imre püspököt, aki velünk együtt siratja a gyönyörű megújulásnak indult várad egyháznak megpróbáltatását.

Levelében többek között így ír: „Az Úr adjon Nektek erőt, mint ahogy eddig irgalmasságából nekünk (t. i. a szintén nagyon megpróbáltatott debrecenieknél) adott, hogy sirok és romok között is mindazt elvégezzétek, amit az Úr az Ő sokat szenvedett szent Sionáért reátok bízott. Szorongó és féltő imádságaink teljességével veszünk körül Benneteket, tudva, hogy Ti is úgy cselekesztek mivelünk.”

Vélünk imádkozó püspökünk üzenetét hálásan fogadjuk s hittel tekintünk fel a mi Főpapunkra, a Jézus Krisztusra, aki szól hozzánk e nehéz órákban: „E világon nyomoruságtok leszen; de bizzatok, én meggyőztem a világot. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, higgyetek Istenben és higgyetek énbennem.”

Hisszük, hogy Isten segítségével felépítjük a romokat s a második templom dicsősége nagyobb leszen az elsőnél.

Cs. B.

40 kolozsvári theológus templomot épít. Kötelen alig 20 kilométernyire fekszik Kolozsvártól. Az itteni református magyarságnak mindeddig nem volt temploma. A kolozsvári theológusok a múlt év őszén elhatározták, hogy saját munkájukkal felépítik a templomot. A kolozsvári református egyház — melynek itt van telke — adott ingatlant a templom-építés céljára. A templom alapjait a theológusok ásták s ma már az oldalfalak is felépültek. Őszre szeretnék befejezni a templomépítést a kolozsvári theológusok.

A Nagyvárad-réli református egyházzrész híveinek

Református kis templomunk, ez évben épült iskolánk, kulturházunk, paróchiánk a szeptember 6-iki gonosz támadás áldozata lett. Néhány perc alatt mindent elvesztettünk. Közel husz esztendőnek áldozatos munkája semmisült meg. A romok alatt ártatlanul legyilkolt asszonyok, gyerekek.

Fájdalmasan szomorú kép. És mégis erős a hitem, hogy a háború győzelmes befejezése után mindent felépítünk. Sohasem volt erősebb meggyőződésem a boldogabb, szebb magyar jövő felől, mint e súlyos napokban. Ez a hit éltetett, táplált, erősített a megszállás éveiben, ez volt velem az óvóhely borzalmas perceiben és lesz velem az új építómunka kezdetén. Ehhez a munkához kérem minden református magyar testvéremnek azt a szeretetteljes segítségét, amelyet mindig tapasztaltam és amelyre mindig oly büszke voltam.

Istentiszteleteinket egyelőre a Dobó Katica Polgári Leányiskola tantermében tartjuk, (Horthy Miklós út 36. sz. a.) minden vasárnap reggel 8 órakor. A hétköznapi istentiszteleteink idejéről később fogunk határozni. Ezenkívül megtartjuk a Horthy István telepen is minden második vasárnap délután az istentiszteleteket. Istentiszteleteket tartunk továbbá az Élő-telepen, a Tüdőszanatóriumban és a Hegyen. Ezeknek idejét és helyét esetenként fogjuk közölni. Mindent elkövetünk, hogy belmissziói alakulataink: énekkar, nőszövetség, ifjúsági munka is otthonra találjon.

A Polgármester úr gyors intézkedése folytán lelkészi hivatalunk már is otthonra talált a Hitler

utca 59. sz. alatt. Itt lesz a lakásom is. Az ifjúsági biblia órákat ebben a helyiségben tartjuk meg minden pénteken este. A munkadélutánokat is folytatni fogjuk.

Félre tehát minden kishitűséggel! Meglássátok az Isten megsegít bennünket!

Nagyvárad, 1944 szeptember 18-án.

Dr. Szabó Lajos
lelképásztor.

Makkai Sándor írta: A testi és lelki megpróbáltatásoknak ezekben az apokaliptikus napjaiban a református egyháztagnak, férfiak és nők, mind nyugtalanabban kérdezzük: hol van az egyház? Hol van tekintélye, vigasztalása, segítsége, mentő karja, igazsága? Hol van az egyház, ha mindaz megtörténhetik, amit látunk, hallunk és aminek eljövetelelől félünk? Érdemes-e, lehet-e még keresztyénnek lennünk? Hihetünk-e még a szeretet vallásában és az emberiség jövőjében? Kétségtelen, hogy mindabban, ami ma a lelkeket gyötri, az egyház hivatalosai és felelősei is részeseek, csakúgy, mint maguk a panaszkodók. De az egyház utáni fájdalmas, esetleg gúnyos kérdezősködés mégis tévesen, célját elhibázva irányul szervezetek, hatóságok, hivatalok felé. Az egyház az ő tagjaiban van. Minden keresztyén ember, aki az egyházat keresi és hívja tetemre, önmagához kiált. Az egyház csak tagjaiban, tagjai által és e tagok élő, hívő gyülekezeteiben ujlhat meg, lehet a holnap egyházává.

(Református Élet, 1944. június 24.)

A genfi magyar könyvtár új vezetőjül Péter Jánost, a Filaledelliai Diakoniszta Intézet lelkészét nevezte ki a magyar közoktatásügyi miniszter.

Igy imádkozzatok ti is!

Szülő imádsága háboruban elesett fiáért

Atyám, Istenem, Előtted nem kell mondanom, mennyire szerettem az én jó fiamat. Te tudod, ő volt a reménységem. Imádságtól reszketett a lelkem, midőn búcsúzáskor halvány, de mosolygó arcát megcsókoltam, sohasem felejttem el, miként nézett reám, s előttem van eltűnő alakja, amit soha többé viszont nem láthatok. Nem tudom, milyen volt utolsó órája, csak azt tudom, hogy reám gondolt s ha nem is mondta, engem szólított. Nem lehettem melette utolsó óráján és nem tehettem virágot korai sírjára.

De Te melette voltál, Atyám. Szeliden néztél reá, vigyáztad vérző, drága testét és engedted, hogy lelki színed elé szálljon. Tudom, hogy e lélekhez kegyelmes voltál. Neki tulajdonítottad Krisztus érdemét s aki magát feláldozta, azt megmentette ama nagy engesztelő áldozat. Nem érette könyörgök, hanem magamért. Szánj meg és vigasztalj meg engem. Bocsásd meg nekem kishitűségemet és zugolódásomat, a meg nem szűnő panaszt, az el nem apadó könnyeket, az újra felvérző sebet. Légy szelid és türelmes hozzám, hallgass meg panaszomat, mert egyedül csak Te hallgathatod meg. Biztass meg

engem a viszontlátás édes reményével, szentelj fel e fájdalommal arra, hogy oltárod aláztos szolgája legyek s mindennap oda tegyem, amit mindennap újra elveszitek: őt magát. Ne vesd meg szülői fájdalmamat, hanem építsd bele a jobb magyar jövődbe. Könyveimmel legyen drágább ez a föld és fényesebb a rajta elkövetkezendő történelem. Legyek csendes tiszta láng hallgatásod és búsulásod nagy éjszakáján s szőjj bele, mint egy sugárt, szent kezddel a közelgető nagy virradatba. Koronázz meg azzal a méltósággal, hogy nekem szabad volt a legnagyobbat odaadnom s ne engedd, hogy siránkozásom megkisebbitse áldozatomnak nagyságát. Légy velem mindaddig, míg szemem a nagy álomra lehűnyom, s a boldog ébredés legyen a Te értelemfeletti, örök tanácsodnak míve. Szentelj meg ezzel a fájdalommal, hogy fájdalmamat Neked szentelhessem s viseljem azt úgy, mint menyasszony jegyajándékát. Tanítsd meg azokat, akik nem tudnak imádkozni, arra, hogy Hozzád forduljanak s küldj engem azokhoz a testvérekhez, akik hitben szegényebbek nálam. Legyek most is, és holtomig hívő magyar lélek, ki a keresztfá alól a Feltámadás husvéti csodája felé megy. Hallgass meg imádságomat, a Jézus nevében kérlek. Ámen.

*Ravasz László: »Hazafelé« c. imakönyvéből.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje
1944. szeptember 24-én, vasárnap

Hely	D. e. óra	Igehirdető	D. u. óra	Igehirdető
Olaszi	8	Bittó Zoltán	5	Csernák Béla
	10	Vitéz Pap Andor		
Újváros	8	Költő Gyula	6	Költő Gyula
	12	Sarkady Pál		
Óssi-telep	8	Paksy Kiss S.	3	Paksy Kiss S.
Velence	8	Rác Mihály	4	Kiss Károly
Tokaji-telep	8	Kiss Károly		
Csillagváros	—	—	3	Rác Mihály
Váradszöllős	9	Pokol Béla	—	—
Rét*	8	Dr. Szabó Lajos	4	—
Horthy telep	—	—	—	—

*Horthy Miklós-út 36 sz. »Dobo Katica« Intézetben.

Anyakönyvi adatok. Keresztelés: Herczeg András, Doszkoics Ilona, Nagy Anna, Megyery László Lóránt, Rubesch Ilona, Auer Erzsébet, Tarsoly Pál, Torma Erzsébet. Esketés: Kovács Miklós ref. (Szaniszló u. 26.) és Bágyi Margit rk. (Szaniszló u. 26.), Bártly Béla ref. (Szt. János u. 33.) és Szavuj Erzsébet rk. (Árvaház u. 9.). Temetés: Jolsvai Margit 35 éves (Kórház), Takács Ferencné sz. Gurbai Ágnes 26 éves (Mátyás kir. út 94), Nagy Sándor 55 éves (Kórház), Szabó Géza 31 éves (Szilágysomlyó), Nyiri József 39 éves (Mezey M. u. 7), Nyiri István 4 éves (Ferenc István u. 29), Csáti Ilona 10 éves (Ferenc I. u. 29), v. Csáti Lajos 32 éves (Ferenc I. u. 29), Csáti Katalin 3 éves (Ferenc I. u. 29), Gombos István 79 éves (Michel Angelo u. 1), özv. Kiss Istvánné sz. Szalacsi Zsófia 70 éves (Téglagyár u. 29), Gazdag Lászlóné 46 éves (Mátyás kir. út 105), Heilman Péterné sz. Imre Klára 35 éves (Velence part 85), Frankfurt Éva 22 éves (Mátyás kir. út 31), Nagy Zoltánné sz. Boros Margit 38 éves (Ráday G. u. 5), Perey Imréné sz. Simon Rozália 3 éves (Velence part 101), Szilágyi Jenő 10 éves (Mátyás kir. út 88), Széles Károlyné sz. Károlyi Ilona 65 éves (Mátyás kir. út 88), Széles Károly 60 éves (Mátyás kir. út 88), László Ilona 16 éves (Mátyás kir. út 105), László Ferencné 32 éves (Mátyás kir. út 105), Gazsi Julia 32 éves (Árpád v. út), Huszár József 26 éves (Csapatkórház), Zatureczky Gyuláné 42 éves (Hegyközkovácsi), Zatureczky Miklós 9 éves (Hegyközkovácsi), Pokluda Zitta 5 hónapos (Kórház).

Áldozatkésztség: Bombakárosultaknak. Csernák Béla 50, Béczy Ernő 40, Szempály Gyuláné 10, Csernák Józsefné 10, Dr. Pelle Enschlax 10, özv. Kuun Frigyesné 10 P. Szegényeknek Csernák Józsefné 10 P.

Anyakönyvi adatok szept. 4-től szept. 18-ig: Keresztelés: Bodó Erzsébet, Nánási Ilona, Barabás Ilona, Seres Ibolya, Száva Julianna, Szarka Ilona, Bitai Gábor, Lengyel Margit, Vince Judit. Esketés: Plesz Sándor r. kath. (Szacsavay u. 28)—Szolga Pirooska ref. (Szacsavay u. 28).

Kiss László ref. (Berzsenyi D. u. 47)—Oláh Irma ref. (Madríd u. 19). Temetés: Fülöp Klára 1 éves (Családvédelem u. 3), Frencz Péter 63 éves (Teleki u. 46), Elek Ferenc 67 éves, Jeremiás István 69 éves (Vitéz u. 76), Szalontai Vilma 9 hónapos (Gyermekmenhely).

Áldozatkésztség: Bombakárosultaknak: Kézdódy Gyula a réti egyháznak 100, Szabó Kálnán 50, a réti Lelkipásztornak 100, a réti imaház ujjáépítéséhez Temkő Ferencné 20, a velencei lelkészlak ujjáépítéséhez Temkő Ferencné 20, bombakárosult atyánkfiaiának megsegítésére Puskás Károlyné 50, Sarkady Gyuláné 10, Kiss Erzsébet 15, Temkő Ferencné 20, Farkas Gyula 60, Szabó Anna és testvérei: Gyula, Béla 30, Márton István 10, Boldizsár Imre 50, Ambarus Gézáné 5 P. Szegényeknek: Szabó Olga 10. *Férfiszövetség* céljaira Boldizsár Imre 25, *Árvaháznak* Boldizsár Imre 25 pengőt adományozott. Birtalan Alberttől e hónapban is megkaptuk 50 pengő adományát a Férfiszövetség, Nőszövetség és Vasárnapi iskola céljaira fordítottuk.

Anyakönyvi adatok szept. 4-től—17-ig: Keresztelés: Máté Erzsébet. Temetés: Kiss Ferenc 24 éves (Vasut u. 9), Daróczy György 2 és fél hónapos (Szőlős u. 25), Tóth Zsigmond 74 éves (Szőlős u. 31), Pakluda Zita 5 hónapos (Ghillány út 57), Nagy József 56 éves (Gyár u. 6). Szeptember 6-án városunkat ért bombatámadás áldozatai: Hoducz Jánosné sz. Bánfi Julianna 67 éves (Hollós u. 20), Heilmann Péterné sz. Imre Klára 35 éves, Boros László 8 éves (Mátyás kir. út 103), Thurzó Erzsébet 31 éves (Ráday G. u. 7), Ramocsán Terez 22 éves, Ramocsán Gizella 17 éves (Mátyás kir. út 99), Keresztesi Károlyné (Mátyás kir. út 99), Takács Ferencné sz. Gurbai Ágnes 26 éves (Mátyás kir. út 94), Szabó József 72 éves, Szabó Józsefné sz. Horvát Zsuzsanna 64 éves, Szabó Ilona 5 éves (Mátyás kir. út), Szilágyi József 22 éves, Szilágyi Józsefné (Mátyás kir. út 87), Nagy Zoltánné sz. Boros Margit, Szilágyi Tibor 3 éves, Szilágyi József 17 hónapos (Kolozsvári út 6), Nagy István 48 éves, Nagy Istvánné sz. Hartmann Erzsébet 44 éves (Mátyás kir. 99), Deák Pirooska 19 éves (Liszt F. u. 89). Esketés: Szűcs Gyula géplakatos ref.—Szilágyi Ilona r. kath. (Veress B. u. 6).

Áldozatkésztség: Templomra: Hoducz Jánosné emlékére a család 20 P., Tokaji Elek Thurzó Erzsébet emlékére 40 P., Szabó József, neje és Ilike gyermekük emlékére a gyászoló család 10 P., Bács Mihály Szilágyi József és neje emlékére 20 P., Boros Mihály fia László emlékére 20 P., Szilágyi Tibor gyermekei: Tibor és József emlékére 10 P., Kiss Sándor és családja Boros Margit sz. Nagy Zoltánné emlékére virág helyett 20 P., Dr. Nyarádi Zoltán Bpest 20 P., Stettner Ferencné 2 P., Chvatal Irma 5 P. Szegényeknek: Szabó József, neje és leányuk emlékére a család 10 P., Chvatal Irma 5 P. *Bombakárosultaknak:* Erdős Mihályné 10 P., Albert Márton 100 P., N. N. 10 P., Szabó József, neje és leányuk emlékére 10 P., Boros Mihály fia, László emlékére 15 P., Márton Istvánné 2 P., Barta Lajosné 10 P., Molnár Eszter Boros Margit emlékére 10 P., Biri József 60 P.

A Nagyváradi-réti egyházzászen istentiszteleteinket a »Dobo Katica« állami polgári leányiskola egyik tantermében tartjuk (Horthy Miklós út 36. sz.) A lelkipásztor lakása és hivatala: Hitler (előbb Uri) utca 59. sz. alatt.

Vadai Béla esperes Kormányzó Úrnak a Magyar Érdemrend Tiszti Keresztjével tüntette ki. Büszkéik vagyunk reá s kérjük a Mindenhatót hogy adjon neki erőt, egészséget, hogy egyházmegyénket még hosszú ideig igazgassa megértő jóságával és bölcs szeretetével.

Református szóványok a bombakárosultakért. Követendő példát állítottak az Oláhszentmihály és környékbeli szóványközségek református hívei nemes cselekedetükkel. Oláhszentmihály, Cséffa, Inánd, Gyapju, Gyapjutelep és Marciháza reformátusai a pünkösztől ünnepek perselypénzét, 200 pengőt ajánlották fel a bombakárosultak megsegítésére.

Horvátország. Vecseri János daruvári református lelkész július 19-én eljegyezte Záké Magdolnát, Záké János és Varga Mária kórogyi református tanítók leányát. Az esküvő egy hónap múlva lesz. Isten áldása legyen a viharban lézket rakó páron.

Németország egyes városaiban számottevő magyarság él. Így Berlinben, Münchenben, Bécsben, Nürnbergben, Frankfurtban, Kielben, Hannoverben, Stuttgartban, s Hamburgban is. E városok magyarsága — noha az utóbbi időben erősen megcsappant — minden alkalmat megragad, hogy a magyar kultúra értékeit ismertesse a német közönséggel. Münchenben átlag két hetenként tartanak összejövetelt az ottani Német-Magyar Társaság rendezésében.

A berlini magyar református testvérek lelkipásztoruk útján 620 márkát küldöttek a magyarországi bombakárosultak javára, megírta lelkészüket, hogy ők is sokat szenvedtek Berlinben, széjjel is szórta őket a megpróbáltatások vihara, csak most kezdenek újra tudni egymás hollétéről. Közülök sokan végleg hazajöttek. Ugy küldik adományukat, hogy imádságukkal is velünk vannak. Kérjük Istent, óvja földünket, irgalmazzon népünknek, adjon erőt vigasztalást a megpróbáltatásnak s találja meg ezekben a borzalmas időkben minden magyar egymás szívéhez az utat. Kérjük az Istent, hogy egyszer mi is, a világon szétszórt többi magyarral együtt végleg hazaszállhassunk.

A magyar evangélikus egyház a szóványai erőteljesebb gondozása érdekében Tiszaföldváron vallásitanítói lelkészi állást szervezett. Ugyanott a szóványbeli és tanyai gyermekek számára internátust állított fel. Hódmezővásárhelyen szintén újabb lelkészi munkaerőt állítottak be a tanyai és szóványbeli hívek gondozására.

Erdélyben egyre több egyházközség alakul szóványokból. Így legutóbb Szamosudvarhely, valamint Homoródszentmárton támadt fel romjaiból. Mindkettő virágzó anyaegyház volt valamikor.

Lengyelországban a legutóbbi változásig mintegy 1000 főnyi magyar élt. Ezek az utóbbi időben három csoportban hazajöttek s csak kis részük marad még továbbra is a német fennhatóság alatt lévő részeken. A varsói és a Posen környéki magyarok már hazajöttek.

Ujvidéken a telepi templom körül külön missziói egyházközség szervezkedett, mely a belvárosi anyagyülekezettel minnen kérdésben testvériesen megegyezett. Az új presbitérium már megkezdte munkáját, melynek adminisztrátorává az esperes Bada József s. lelkészt nevezte ki.

Felsővisón az újonnan alakult református gyülekezet július 30-án iktatta be első lelkészét pásztori állásába. Balaskó Vilmos máramarosszigeti hitoktatólelkész személyében. Balaskó Vilmos egyik irányítója volt eddig is a máramarosszigeti diákok szóvány munkájának.

Pályázati hirdetés

Az egyház elnöksége pályázatot hirdet az egyházi adóhivatalnál megüresedett

2 adószedői állásra.

Javadalom: a beszedett adó 10 %-a.

Jelentkezni lehet az egyházi adóhivatalban a hivatalos órák alatt. (Kultur-ház. Teleki Pál-utca 27.)

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 150, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.

Elsőrangú kiszolgálást kap

MUDURA T.
SZÜCSMESTERNÉL

Új bundákat,
átalakításokat
pontosan
készít!

Szent János-utca 1. sz.

Rádió **MUSICA** **RÁCZ ERNŐNÉ**
Márton Margit cégnél
Rákóczi-út 11. vásároljon!

Hangszerek - Tangóharmonikák - Villanygramfonok - Gramfonok - Nagy választék váltóáramu, univerzális és telepes **Rádiókban**, Kedvező részletfizetés.

Bizalommal vegyen „**CARMEN**”-cipőt

Üzlet: Rákóczi-út 1. Bazár-épület. ☒ Bőséges választék.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 3. Telefon 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő:
Dr. INCZE GÁBOR

**Hívj segítségül engem a nyomoruság idején,
én megszabadítalak téged és te dicsőítesz engem.**

Zsoltár 50 : 15.

A többszöri — főként a június 2-iki és szeptember 6-iki légi támadás okozta nagy anyagi károk, valamint a bombák ártatlan áldozatainak halálával elszenvedett fájdalmas veszteségek után 1944. szeptember utolsó hetében reánk szakadt a háboru közvetlen súlya, szörnyűségeivel együtt.

Az ellenség közeledtére menekülők százai indultak Nyugatnak. Ki hogyan tudott. Mintha valami szertehullás kezdete érkezett volna meg. Egyházunk sok fia, leánya könnyhullatások között hagyta itt puha, meleg fészket. Lelkész jellegű munkásaink közül két öreg lelkipásztor s három ifjabb maradt itthon, hogy a gyülekezet vigasztalására álljanak a kemény megpróbáltatások alatt. Láttuk, hogy a háboru mint forgatta ki az emberek fonákját; mint szakadoztak el még az atyafiakat összefűző kötelékek is. Volt, aki hitehagyásra jelentkezett, gondolván, hogy így mentheti meg életét és vagyonát.

S aztán a maradék népet befogadták a pincék, óvóhelyek sötét boltozatai. Ha templomba nem mehettünk, a pincék üregeiből, tíz-husz főnyi gyülekezet ajkáról zengett fel a zsoltár: „Az Isten a mi reménységünk“, zengett a régi dicséret: „Erős várunk nekünk az Isten“. Előkerültek a bibliák. Megnyiltak a szívek. A bűnbánat és az Istenbe vetett bizodalom vizeiben megfürdött lelkek érezték, hogy közelebb jutottak Istenhez, mint a béke boldog éveiben. Lehullott a lelkekről a vallás külsősége s megteljesedtek a katakombák keresztyénségével. Hányan fájlalták, mikor a sötétben énekelgettek — mert a villany is elaludt, a gyertya elfogyott — hogy az iskolában nem tanulták meg az énekeknek minden versszakát; mennyivel többet ért volna minden más tudománynál!

Az olasz lelkészlakás százötven éves pincéjében éppen tizenhárman éltek át a nehéz napokat. Isten oltalma megtartotta őket. Esetükből tanulhatnak a babonás emberek. Másik csoport a Lorántfy leánynevelő intézetben. Ez épület disztermének menyezetét beszakította ugyan egy akna, de az

óvóhelyen levőknek semmi bajuk sem esett. A diakonisszák az Árvaházban maradtak; itt a kaput lyukasztotta rostává egy akna. Ujvároson a nyugati torony kapott találatot, nagyobb kár nélkül.

A nehéz napok multával a halál völgyéből Isten házába hívogatott a harang újra megzendülő szava. Szombaton is, vasárnap is alázatos örvendezéssel adtunk hálát Istennek az ő szabadításáért. A hegyek közül még behallatszott a templomba a távoli ágyudörgés, de már vidám orcával, boldogan fogadtuk, hallgattuk Isten üzenetét: *Hívj segítségül engem a nyomoruság idején; én megszabadítalak téged és te dicsőítesz engem!* Hálásan ösmertük be, hogy Istenben van hatalom is, jóság is arra, hogy megszabadítson és megtartson, és segítsen akkor, mikor az emberi véges értelem már nem talál kivezető utat.

Ő adott erőt hős védelmezőinknek a kemény harcok megharcolására. Értünk ontották véréüket. Értünk áldozták életüket. Hisszük, hogy akik feláldozták magukat, azokat megmentette Krisztus nagy áldozata, s elnyerték az örökélet hervadhatatlan koronáját.

Egyik hősi halottunkat Huszti Sándor törzsőrmestert szombaton délután temette el Csernák Béla olasz lelkipásztor.

Vasárnap reggel az olasz templomban összegyülekezők feledhetetlen templomi órát éltek át. Jól esett a meggyőtrött lelkeknek ott látni a gyülekezetben Biharvármegye főispánját és alispánját is.

Hétfőn reggel aztán megindult az élet a városban. De ne feledjük: „Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őríző.“ (Zsoltár 127, 1.)

Cs. B.

Anyakönyveink hiánytalan vezetése érdekében felhívunk mindenkit, akinek családjában haláleset fordult elő, s azt nem az illetékes lelkipásztor végezte, hogy az elhalt anyakönyvezése végett mielőbb jelentkezék az illetékes lelkézi hivatalban. *Az utolsó német Csernák Béla nevelőintézetben még mindig van néhány hely.*

Ti pedig így imádkozzatok:

Mindenható, bölcs és nagy Isten! Csodálatos a Te kegyelmed mihozzánk, hogy nem csak megengeded, de parancsolod is, hogy bizzunk Tebenned. Mily nagy boldogság az nekünk, sok szenvedés és megpróbáltatás alá vettett nyomorult bűnösöknek, hogy bizodalommal járulhatunk Tehozzád a mi könyörgéseinkben és reád bízhatjuk magunkat mind életünkben, mind halálunkban.

Hálásan köszönjük Néked, mennyei Édesatyánk, hogy kiszabadítottál minket a halálos veszedelemből, parancsoltál a Te angyalaidnak felölünk, hogy őrizzenek minket minden utainkban.

Jöllehet megmutattad nekünk hatalmadat, jóságodat, irgalmasságodat; jóllehet Krisztus által arra hívsz, hogy bizodalomunk legyen benned, mégis, ha Te nem segítesz kegyelmeddel, féltő, hogy elcsügged bennünk a lélek.

Hozzád folyamodunk azért Úr Isten, és alázatosan kérünk, add nekünk a Te kegyelmedet, hogy minden mostani szorongatásaink, nyomoruságunk és megpróbáltatásaink között állhatatosan Tebenned bizzunk és Hozzád ragaszkodjunk. Ne nézd bűnös voltunkat, hanem a Jézus Krisztusért légy segítségül nekünk és ments meg a háboru borzalmaiktól.

Oltalmadba ajánljuk szeretteinket, minden rokoninkat, akik otthonuktól távol siratják meleg családi fészkeket.

Oltalmadba ajánljuk nagyvárad református egyházadat, annak templomait, iskoláit, intézményeit, árváit, özvegyeit, kicsinyeit és nagyjait.

Oltalmadba ajánljuk magyar hazánkat, annak minden fiát és leányát, a mi testvéreinket. Angyalaiddal vedd körül értünk küzdő honvédeinket, hogy a halál völgyének árnyékából diadalmasan hazatérhessenek.

Oltalmadba ajánljuk lelkipásztorainkat. Add nekik a Te lelkedet, hogy vigasztalhassák a Te népdet.

Várán-várunk Uram Tégedet. Cselekedj velünk irgalmasan szent fiadért, a Jézus Krisztusért. Ámen

HIREK**Istentiszteletek sorrendje**

1944. október 8-án, vasárnap

Hely	D.e. óra	Igehirdető	D.u. óra	Igehirdető
Olaszi	10	Kiss Károly	4	Csernák Béla
Újváros	10	Papp László	4	Papp László
Óssi-telep	—	—	—	—
Velence	10	Rácz Mihály	4	Rácz Mihály
Tokaji-telep	—	—	—	—
Csillagváros	—	—	3	—
Váradszőlős	10	—	—	—
Rét*	10	Sarkady Pál	4	Sarkady Pál
Horthy telep	—	—	—	—

*Horthy Miklós-út 36 sz. »Dobó Katica« Intézetben.

Értesítés. A nagyvárad református egyházközségnek lelkész nélkül maradt újvárosi és réti parochiális körét értesítem, hogy előterjesztésemre a bihari egyházmegye elnöksége részéről dr. vítez Nadányi János alispán, egyházmegyei gondnok az újvárosi egyházzsér lelkigondozásával Papp László internatusi igazgató lelkészt (Teleky-u. 27.), a réti egyházzsér lelkigondozásával Sarkady Pál gépipariskolai vallásnánárt (Pósa L.-u. 8.) bízta meg további intézkedésig. Nagyvárad, 1944. okt. 4. Csernák Béla elnök-lelkész.

Olasziban: Anyakönyvi adatok: Temetés: Huszti Sándor főbírósmester 42 éves (Debrecen), Máté

sz. Nagy Erzsébet 28 éves (Berkovics Ferenc utca 66), Danos Tamás Jenő 72 éves, Kádár Sára 70 éves (Irinyi u. 21).

Újváros: Anyakönyvi adatok szept. 22-től okt. 2-ig: Keresztelés: Tóttós Magdolna, Pál Magdolna. Temetés: Pap Gáborné, Bodó Imre, mindketten a keddi harcok idején elhunyt hősi halottak.

Velence: Anyakönyvi adatok szept. 18-tól október 2-ig: Keresztelés: Vida József Ferenc. Esketés: Benyovszki Ferenc ref. vill. vezető—Csuka Róza ref. Selmezi Károly ref. női szabó—Csóra Ilona g. kel. Temetés: Farkas Sándor 58 éves (Gyár u. 42), Sipos József 26 éves (Gyár u. 62), Balla Ilona 34 éves (Gyár u. 62), Szilágyi Tibor 30 éves (Kolozsvári ut 6), Nagy Károly 33 éves (Kolozsvári ut 4), Burda Gyuláné sz. Kovács Pirokka 35 éves (Francia u. 8), Bara János 41 éves (Sorompó u. 21). Hozzánk tért: Vig László sz. Rabb Mária r. kat. vallásról és Csupsák Etelka g. kel. vallásról.

Áldozatkészség: Bombakárosultaknak: Magyar Ernőné 2 P., N. N. 2 P.

Egyházunk minden tagját felkérjük, hogy egymás sorsát figyelemmel kísérik, a hajléktalanokat befogadják, a bátoratlanokat bátorítsák, az anyagi veszteséget szenvedőket segítsék, a gyászolókat vigasztalják. Mindezekkel jót tegyenek, kiváltképpen a mi hitünk cselédeivel. Ugy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti menyey atyátokat!

Árvaházunk

Amikor hálás köszönetünk nyilvánításával leközzöljük a szeptember havi adományokat, meg kell külön is említenünk az M. 146. tábori postán küldött 255-02 P. adományt, amely összeget a harcvonalról küldték küzdő honvédeink, nem feledkezve meg a nehéz harcok közt sem árváinkról. Az Isten oltalmazza és áldja meg Őket!

Ágyalatra dr. Sarkady Sándor 300 P.

Adományok: Sz. Tóth Károly és K. M. 100—100 P., Egyházi adóhivatal gyűjtése 88-80 P. dr. Sály László aug. havi 60 P., Nagy Gyula és Károly édesapjuk halála évfordulóján 50 P., Bajka Gyula, Nagy Lajos és neje, Kovács Andrásné és Péter Gyula és neje koszorúmegváltás címén Láncoz Béláné halála alkalmából 20—20 P., Varga Gábor 14 P., Dombrády Józsefné, Nagy József, Barabás Endre, Mezey István Zsáka, özv. Lakatos Gyuláné, Gábris Sándorné, özv. Fitzner Sándorné, dr. Ungváry Antal és X. Y. 10—10 P., Kovács József Bém u. 5 P., Mágóri Nagy Jolán 3 P., özv. Csordás Ferencné, Harmath Karola és Szentpályi Gyuláné 2—2 P., Diószegi Elemér 1 P., Mezey István Zsáka 10 P., Gál Szabó Lajos 30 P.

Természetbeni adományok: Mágócsi Nagy Jolán 6 kg. liszt és Dutkai Kálmánné 5 kg. szőlő.

A kegyelem I-tene áldja meg a jószívű adakozókat!

Pályázati hirdetés

Az egyház elnöksége pályázatot hirdet az egyházi adóhivatalnál megüresedett

2 adószedői állásra.

Javadalom: a beszedett adó 10 %-a. Jelentkezni lehet az egyházi adóhivatalban a hivatalos órák alatt. (Kultur-ház. Teleki Pál-utca 27.)

A Református Híradó vallásos irányú néplap.

Előfizetési díj: Negyedévre 1-50, félévre 3, egész évre 6 P.

Egyes szám ára 10 fillér.